LIBRARY
Brigham Young University
RARE BOOK COLLECTION
Vault
093
C714
1474

BRIGHAM YOUNG UNIVERSITY
3 1197 23794 6386

BMC V 225, Hain 1268
GKW 2070, Goff A-776

Bibliothecę S. Coronę Vicentię

A i

Incipit tractatus notabilis de excõi-
cationibus suspẽsionibus interdictis
irregularitatib⁹ ⁊ penis fratris An-
tonini archiepi florentini de ordine
predicatorum.

Excommunicatio
dicit̃ exclusio a cõ
munione. Sicut
autẽ triplex ẽ cõio
fideliũ.s.in ↄuersa
tõe loquela cibo ⁊
huiusmoi. In sacramẽtorũ susceptiõe
In bonorũ spiritualiũ pticipatõe que
fiũt in ecclesia iuxta illud ¶Particeps
ego sum omniũ timentiũ te:et custo.
man.tua. Sic triplex põt dici excõica
tio aliis omissis. ¶Prima ẽ excõicatio
maior:que etiã dicit̃ anathema:⁊ ex-
cludit a pdicta triplici cõione. de hac
.3.q.4.Engeltrudam.et.ii.q.3.sicut
apostoli.⁊.c.nihil. Secũda excõicatõ
est minor que excludit a pticipatione
et cõione sacramẽtorũ passiua tamen
sꝫ Jo.de ligna.in cle.de excõi.Si ce-
lebrat: ⁊ hoc.ii.q.3.cũ excõicato.⁊.3.
q.4.Engeltrudaꝫ.¶Tertia est excõi-
catio data a deo.scꝫ inflicta ꝓ quolibꝫ
mortali.et de hac.ii.q.3.audi. Ista ꝙ
de censuris ecclesiasticis quarta pars
sex titulos habet. In primo tractabit̃
de excõicatõe maiori. In secundo de
minori. In 3° de intẽdicto. In 4° de
suspensione. In.5° de irregularitate.
In 6° de penis in gñe.

Quãtũ ad pmũ sciendũ ꝙ excõicatio
maior qñꝫ iferẽ ab hoie siue a iudice:
⁊ qa ista põtest inferri pro variis ⁊ in
numeris casib⁹ etiaꝫ iniustis:iõ ñ pñt
poni casus ipsi⁹. Qñqꝫ infertur a iure
pticulari p cõstitutõnes vꝫ synodales
alicui⁹ dyocesis:vel ꝓuintiales factas
in cõcilio ꝓuinciali:vel p legatũ alic⁹
prouincie que nõ extẽdũt̃ ad alia loca
scꝫ ext̃ prouinciã vel dyocesim:⁊ quia
hec variant̃ etiã multis modis: quia
quot dyoceses tot quodãmodo cõsti
tutões:iõ etiã ipe omittũt̃. Quãdoqꝫ
infert̃ a iure cõi excõicatio: seu p cõsti
tutiões factas in cõciliis vniuersalib⁹
vel a sũmis põtificib⁹ qui astringũt ⁊
ligãt vbiqꝫ terraꝝ fideles: quaꝝ q̃dã
hñt̃ in corpore iuri.vñ Hosti.de sẽ.ex.
in pn.enumerat.30. excõicatiões col
lectas ex decretis ⁊ decretalib⁹. Jo.An
an.de sen.ex.c.eos.li°.6°.in glo.enu
merat triginta duas:que hñt̃ in ipso
libro.6°.Et idẽ in cle.i.de sen.ex.enu
merat q̃nquaginta duas:que hñt̃ in
cle.¶Quedã alie sunt p extrauagantes
diuersorũ sũmorũ põtificũ. Et iterum
quedã alie sunt que ãnuatim fiunt a
sũmo põtifice i curia cõt̃ q̃sdã psonas
seu cõmittẽtes quedã vitia: vt.ĩ.pate
bit. ¶Igit̃ circa istã materiã excõica
tionis maioris sic procedit̃. ¶Primo
ponẽt̃ casus ipsi ꝓpter quos incurrit̃
ipsa excõicatio maior:quorũ quedam
sunt apostolice sedi reseruati q̃tũ ad
absolutõeꝫ. ¶2° tractabit̃ de ipsa excõ
municatõe. ¶3° de ipsi⁹ absolõne: In
ponẽdo autẽ ipsos casus excõicatiõis
iuri. Prim⁹ aget̃ de illis in q̃bus fre
quẽti⁹ incurrit̃ cũ aliquali declaratõe
sꝫ nõtã p doctores. Et exinde ð aliis
breuissime expedict̃. Demũ ponẽt̃ de
v̈bo ad v̈bũ quedã extrauagãtes ⁊ ipe
processus qui fit ãnuatim in curia p
papam continens plures excõmuni
cationes.

¶ De iniectiōe manuum in clericum vel religioſum violentam.

¶ Cap. primum.

SI quis ſuadēte diabolo huiꝰ ſacrilegij vitiū vel crimen incurrerit: ꝙ in clericū vel monachū manus violētas iniecerit: anathematis vinculo ſbiiciat. Et nullus epoꝝ illū p̄ſumat abſoluē: niſi morti. vrgēte piculo: donec apoſtolico cōſpectui p̄ntet: ⁊ eius mādatum ſuſcipiat Inno.2ꝰ.17.q.4. Sup hoc decreto ſunt q̄nqꝫ notāda. Primū eſt ꝙ noie Si q̄s. cōp̄hēdit etiā femina: vt dicit ibi glo. ⁊ archi. ⁊ vt pꝫ ext̄ de ſen.ex. Mulieres. 2° eſt notādū q̄s clericus vel religioſuſ gaudeat iſto p̄uilegio ⁊ q̄s nō: ſup quo Io. d̄ ligna. in tractatu de cenſura eccleſiaſtica dicit ꝙ religioſus monachꝰ nō clericꝰ gaudet iſto p̄uilegio. ſcꝫ ꝙ iniiciēs manꝰ violētas in ipſū eſt excōicatꝰ. Itē canonicꝰ regularis nō clericus. Itē nouitiꝰ religioſus gaudet hoc priuilegio: vt in.c.ſi religioſo.eo.ti.liº.6. Itē moniales et cōuerſe earū ext̄ de ſen.ex. De monialibus. Itē cōuerſi religionū. ſed de cōuerſis ſeculariū remanꝫ dubiū. Hoſt. aūt in.c.nō dubiuꝫ.de ſen.ex. dicit ꝙ cōuerſus q̄ remanet in domo ſua viuens vt laycus nō gaudet hac imunitate.27.q.i. Ut lex cōtinētie. Si vo ſit conuerſus tradēs ſe ⁊ ſua: ꝯſecratꝰ incedēs: horas audiēs: honeſte viuēs taliſ gaudet hac imunitate.17.q.4.ſi quis. Probat hec ſolutio in.c.vt p̄uilegia.de p̄uile. v̄ſi. hoc autē. Et hanc credo verā. Io. de ligna. Clericus cōiugatꝰ nō bigamꝰ incedēs in habitu cl̄icali ⁊ tōſura gaudet hac imunitate vt in.c.vno.de clericis cōiug.li.6. Et hoc quo ad duo: q̄a ſcꝫ pcutiens eum incidit in canonē.2° quia nō hꝫ r̄ndē in iudicio ſeculari. De pcutiēte clericū n̄ bigamū dimittētē habitū ⁊ tōſurā: ⁊ poſtea reaſſumētē vtꝝ talis incidat in canonē ſunt opiones: ⁊ q̄dā dicūt ꝙ nō: nā ſatiſ eſt ꝙ elegerit ſibi ſemel vitā clericalē ꝓfeſſionē vel regulā. q̄d ſemel de reg.iu.li.6. Et alij dicūt cōtrariuꝫ ꝙ iuſta p̄na nemini eſt auferenda.4.q.i.ſi q̄s libellū.ꝓ hoc faciūt nōta p Inno.in.c.fi.d̄ vita et ho.cle. Qui dicit clericos priuatos p̄uilegio: q̄a ſe imiſcēt negociatiōibus illud reaſſumē dimittēdo Io. Inno. ⁊ archi tenent hanc ptem: hanc etiam ꝓbat clemen.de vi.⁊ ho.cle. Si littera itel ligat̄ ſm cōtinuū et rectū intellectum nā ibi dicit textus q̄diu in premiſſis exiſtāt vel inſiſtāt eo ipſo amittāt. et ille v̄ſus ſm v̄um intellectū refertur ad omnia p̄cedētia: vt.c.i.2. Reqris. de appel. Cōfirmat̄ hoc q̄a illa ꝯſtitutio eſt penalis: ideo indubio dꝫ recipe interp̄tationē in ptē mitioreꝫ. Io. de ligna. De pcutiēte depoſitū dicūt Io ⁊ Hug.50.di.accedēs. ꝙ incidit in canonē. Et idē Ber. Sed Bar.bri.tenꝫ ꝯtriū: q̄d videt̄ approbari p.c.degradatio.de pe.li.6°. Io.an.in.d.c.degradatio dicit p̄mā opinionē eſſe v̄aꝫ in v̄baliť depoſito: ſ; in actualiť depōito eſt v̄a cōtraria opinio Io. de ligna. Percutiēs cleri ū p ſaltū ꝓmotū incidit in canoneꝫ: quia talis recipit caracterē. Clericuſ pcutiēs ſeipſū irato aio incidit in canoneꝫ: q̄d ꝓbat̄.23.q.5. ſi nō licet. Preterea tale p̄uilegiuꝫ eſt idultū toti ordini cl̄icali: cui renūtiari

UPB

nō pōt Jo.de lig.Jdē archi.et Jo. an.Percutiēs clericū excōicatū:vtrū incidat in canonē. Dicūt aliq̄ ꝙ nō per.c.Excōicatorū.xx.q.v.et.ii.q.i. Multi.Sz in ↄtriū ē cōis opio.Nā excōicat⁹ retinz ordinē rōe cui⁹ idul ta eſt imunitas.ḡ durat durāte cā. Hāc opi. tenēt Jo.Uin.et Goffre. Jnno.Jo.an.ſpe.Percutiēſ clericū icedētē ſine habitu clericali:ſi mōit⁹ fuēit ꝛ nō aſſumpſerit nō incidit in canonē.Si aūt nō fuerit monit⁹ et ipſū pcuſſerit nō in actu belli vel ag greſſure: tūc incidit etiā ſi cleric⁹ ha bitu depoſito ſe alias imiſcuerat. ſꝫ ſi ipſū pcuſſerit i actu belli et aggreſ ſure:tūc nō incidit ſꝫ Jnno. Hic tñ putarē pōderādū q̄ſ dedit cāz bello ꝛ aggreſſure. Nam ſi cleric⁹ iniuſte cām dedit:tūc indubitatū eſt: ꝙ illi cōtra quos venit cleric⁹ nō incidūt ex capite defenſe pmiſſe:vt in.c.Si vo.de ſē.ex.ꝛ ceteri fauētes igreſſo ñ icidūt.Jtē ſi ɫti⁹ cōt ɫtiū:et cleric⁹ temē ſe imiſceat hitu depōito: et tē crederē pcutiētes i limib⁹ aggreſſur nō fore excōicatoſ.ꝛ ſic itelligo opi. Jnno.ꝛ Jo.de lig.Percutiēs ordi natū nō baptizatū nō incidit q̄a nō hꝫ caracterē.Percutiēs ordinatum inuitū coactiōe abſoluta nō icidit in canonē:q̄a talis nō recipit caracterē eẋ de bap.Maiores.in glo.ſꝫ inuitū coactōe cōditōali:niſi poſtea ratificꝫ exp̄ſſe vel tacite talē pcutiēs ñ icidit in canonez.Jo.de ligna.Detinens clericū aſportātē res ſuas:vel aliēas apud ſe depoſitas ꝑ violētiā:vel au ferēs eo inuito nō icidit i canonē ſi ei auferat:dū ē i aſportādo.i.anteq̄ꝫ

ſe recipiat ad locū deſtinatū.Si aūt h̄ facerꝫ ex ituallo poſtq̄ꝫ puēit ad locū deſtinatū ꝛ adept⁹ fuēit poſſeſ ſionē rerū illarū pfecte icidit ſꝫ Pe. de cenſ.eccleſiaſti.

Tꝫ⁹ notādūz eſt ꝙ in q̄buſdā caſibus q̄ꝫuis nō actualiť initiat q̄s manum violētā in clericū incidit in canonez ꝓpť quoſdā act⁹ iniurioſos pſōales fcōs ↄť tales: ſic cū q̄s pcutit clericū ſbiicietez ſe ↄberib⁹ ei⁹ pro emenda offenſe cōmiſſe.exť de ſen.ex.Cōtin git. Cleric⁹ vo ſbiicies ſe ↄberibus vř etiā ꝙ ē excōicat⁹. Dic̄ Jo.an.in nouella q̄a pticipat i crie dānato eẋ eo.Nup.ꝛ.c. Si cōcubine.Niſi di cas ꝙ pticipiū i crie tūc induc̄ excōi cationē in pticipāte qñ pticipat cūz excōicato nō in illo actu tm̄:ꝓ quo p̄ncipalis excōicatōez incurrit: ad h̄ .ſ.e.Si ↄcubine.Jbi poſt latā ſniaz decre.Nup.pōit etiā illū excōicatūz tēpore cōiōis. nec obſtat ſi dicas ꝙ mādās vel coopās pcutiēti ſit excōi catus:q̄a nō ex vi pticipij:ſꝫ ex ꝓprio facto:q⁹ etiā qñꝫ excōicat⁹ ē nō ꝓhi bēs.ſ.e.Quāte.Uel niſi dicas ꝙ ſb mittere nō eſt pticipare crimini: q̄a ꝓbabiliť credē poťat illū remiſſuꝝ. Prior tñ ſolutio nō videť ſufficiens vbi ict⁹ iteranť:cū ex p̄⁹ ſit excōicat⁹ Hoc Jo.an.Jdē Pau.in cle.Eos. de cōſan.et affi. Et ſic videť dicē ꝙ nō ſit excōicat⁹.Pe.vo de peruſio. dic̄ ꝙ talis cleric⁹ ſi pmittit ſe pcuti vna pcuſſiōe tm̄:tūc nō ligať maiōi q̄a āteq̄ꝫ ſeq̄ť leſio pcutiēs ñ ē excōi cat⁹:ꝛ ſic ſe ſbiiciēdo ñ pticipat excōi cato:ſꝫ excōicādo.Si autez ſbiicit ſe plurib⁹ pcuſſiōib⁹:tūc ligať maiori:

q̄a ꝑticipat excōicato in crie. Et iſta
ꝑma ſolutio facit ad q̄ōnez quā fa-
ciūt ꝓdicti doc. ꝺ eo q̄ recipit cōiōez
a religioſo ſine lr̄ia ei⁹ a q° dz hēre
vtꝫ. ſ. ſit excōicat⁹ ſic et ipe religioſ⁹
remittūt ad nōta circa iſtā ꝺcretalē
Cōtingit. Jtē reputat̄ q̄ſi man⁹ vio
lēta cū q̄s retinz clīcū icarceratū vel
i cuſtodia vel vinculatū: vt i. c. nup.
Includēs clīcū violēt̄ ne ab inimicꝭ
ipꝫ q̄rētib⁹ occidat̄ n̄ ic[●]it i canonē
q̄a lꝫ adſit violētia: nō tn̄ dol⁹: imo
ad ſalutē ei⁹ fit n̄ ad iniuriā. Hoc tꝫ
Inno. in. c. Nup. Duo ad h̄ req̄rūt̄
vt q̄s incidat in canonē illū. Si q̄s
ſuadēte. 17. q. 4. ſ. anim⁹ doloſus: et
facti ꝑpetrio: vt pꝫ ex ipo tex. et Jo.
an. tꝫ ēt ꝙ pēaz late ſnie null⁹ icidat
ꝑ ſolā attētatōez: niſi ꝑuēiat ad act⁹
ꝯſūmationē. ꝑ. c. Perpetue. de elec.
li. 6. vn̄ vibrās gladiū vt ꝑcuterz cle
ricū: quē tn̄ ille n̄ ꝑcuſſit: q̄a ille ictū
vitauit n̄ icidit in canonē. Jo. ꝺ lig.
Si aliq̄ inimici clerici obſidēt ipꝫ in
caſtro vel domo forte alic⁹ mulierꝭ.
claudūt ipꝫ: ⁊ n̄ eū cuſtodiūt: ſ; vt illi
ꝟecūdiā faciāt n̄ dicerēt̄ illū detinē
i cuſtodiā vel carcerē q̄a neqꝫ h̄ intē
dūt. Jtē nec violētiā iferūt pſōe nec
reb⁹ adherētib⁹. hec ſūt ꝟba Inno.
Neſcio tn̄ ſi ꝑ h̄ ꝟba intēdat Inno
dicē hos nō fore excōicatos: lꝫ h̄ vi-
deat̄ ꝑ ꝟba illa: nec violentiā: ⁊c̄. ꝙ
req̄rat canon. Credo tn̄ in obſidēte
pōderādū: ꝓpt̄ q̄ꝺ fiat obſeſſio. An
ꝓpt̄ caſtꝝ hn̄dū: ⁊ n̄ pſonā violādā
⁊ tūc credo ꝙ n̄ inciderz. Si āt fierz
obſeſſio ꝓpt̄ pſonā vt violet̄: tūc ici-
dēt. De claudēte ꝟo domū mulierꝭ.
ad ꝟecūdiā clerici detegēdā crederē

ipm includētē excōicatū: nā fit iniu-
ria pſone clerici incluſi. Jo. de lign.
Jtē reputat̄ q̄ſi man⁹ violēta: vt cū
q̄s mādat capi vel ꝟberari talē: ⁊ ſe
q̄t̄ effect⁹ vt i. c. Perpēdim⁹. Jtē ꝑ-
cutē reputat̄ clericū cuꝫ q̄s ratā hēt
ꝑcuſſiōez clīci factā noie ſuo: vt. c. cū
q̄s. e. ti. li. 6. Jtē reputat̄ cū n̄ defen
dit clericū: cū ledit̄ pſōalit̄: et defēdē
pōt ſin̄ ꝑiculo ſui. ex̄. e. Q̄uāte. Nō
ꝙ circa hūc caſuz varie ſūt opiones.
Quidā. n. vt Jo. et Ber. i glo. ſup. c
Q̄uāte. ⁊ Guil. dicūt ꝙ iſtud. ſ. non
defēdē clericū ab iniuriis pſonalib⁹
cū fiēi poſſit induc̄ excōicatōez q̄ꝫtū
ad officiales: ad quoꝝ officiū ꝑtinꝫ
eos defēdē. 23. q. 5. Adminiſtrato-
res. ⁊. 14. q. 5. Forte. Hoſti. ꝟo dicit
in ſū. h̄ eē intelligen̄ gn̄alit̄ de quo-
cūqꝫ: ēt ſi n̄ teneret̄ ad h̄ ex offi° dū
mō nudo ꝟbo tm̄ ꝓhibē poſſit: vt ſi
dicēt̄ illi q̄ vellet iniuriari. Caueas
tibi vel nō facias: ⁊ ille abſtinerz. ar.
ad h̄. ex̄. e. Dilecto. li. 6. Jdē vr̄ ſētire
Jo. ꝺ lig. ſup. c. q̄ꝫte. Inno. ꝟo reci-
tat vtrāqꝫ opinionē: ⁊ dic̄ ꝙ ſi aliq̄s
ꝟberaret̄ noie meo: ⁊ ex negligētia
n̄ ꝓhiberē ſine dolo: nō inciderē i ca
nonē: cū neceſſari⁹ ſit dol⁹: ſec⁹ ſi ex
ꝓpōito nō ꝓhibeo. Jo. an. i nouella
i. d. c. q̄ꝫte. dicit ꝙ Uin. abb. ⁊ hoſti.
Finalr̄ dicit ꝙ ſiue q̄s hēat ꝟberātē
i ptāte: ſiue nō: ſiue ille ꝟberet̄ noie
illi⁹: ſiue nō icidit i canonē q̄n̄ pōt ꝓ
hibē: ⁊ n̄ ꝓhibꝫ: dūm̄ doloſe dimit-
tat: al̄r n̄. Et addit vnū multū nōbl̄e
dicēs. Jn h̄. n. vel in aliū canonem
null⁹ incidit ſin̄ dolo. ar. ff. de adul.
l. pe. ff. de ſicca. l. i. Jdē Jo. de lign.
Spuēs in faciē clerici ē excōicat⁹ ſꝫ

hoſti. ⁊ ledēs cum pede vel alia pte corpis ſimilit.ſcʒ aio iniuriādi ꝗtuʒ ad vtrūqꝫ. Idē ſi effūdat aquā ſuper eū. Detinēs clicū p veſtē vel p frenū equi: ne cleric⁹ liber tñſeat: tʒ Inno ꝙ ſit excōicat⁹ in d.c. Nup. Mouet̄ ꝗa violat̄ pſona: lʒ mediātib⁹ rebus adherētib⁹ pſone. Idē de auferētib⁹ res ꝺ manib⁹ clici: et ſi forte auferat dñs vel poſſeſſor qui comodauerat clerico vſqꝫ ad certū tēpus: ⁊ h⁹mōi ꝗa āte finitū vſum nō dʒ tolli. Occidēs equū cui inſedit cleric⁹: vel lacerans veſtes ꝗs hʒ indutas: dicūt ꝗdā ꝙ ſit excōicat⁹: ſi h̄ fiat i iiuriaʒ clerici: nā videt̄ iniuria fieri pſone ꝗ ſit veſtib⁹ ꝗb⁹ induta eſt: ⁊ equo cui inſedit. Sec⁹ ſi veſtes fuerūt ſepate a pſōa ⁊ equo. Allegāt.c. Cōtingit. de ſen.ex. Hāc opionē credo ꝟā: lʒ alij cōtrariū dicāt. Nā lʒ canon ſit penalis ꝓpter qꝺ videt̄ reſtringēd⁹ nō āpliād⁹: eſt tñ fauorabilis attēto ordine clericoꝝ cui indulget̄: ⁊ ideo āpliād⁹.ex̄ de re.iur.li.6. Odia. Jo de lig. Furātē corrigiā cū ꝗ cinct⁹ ē cleric⁹: vel veſtes ꝗb⁹ eſt indut⁹. dic̄ Inno.nō eſſe excōicatū: ꝗa nullam infert violētiā pſone ꝗ nō ſentit. In h̄ caſu crederē cōtriū: et credo ꝙ ſit de mēte canonis: ꝙ ꝗlit̄cūqꝫ ꝗs tangat pſonā clerici iniurioſe ēt incidat in canonē: vt nōt Archi.in dicto canone. Jo.de lign. Fugiēſ inimicos ⁊ vt facili⁹ euaderet eiitiēs clericū ꝺ equo: ⁊ ipſū aſcēdēs vt fugiat: an ſit excōicat⁹: ꝓ ⁊ cōt̄ pōt argui. Credo tuti⁹ tenēdū ipm excōicatū. Nā hec eſt iniectio ⁊ violētia: nec iure fit. ꝗ inſurgūt ꝟba canonis ⁊ mens: nec

obſtat ꝙ licitū ſit ſibi defendē. Hoc ꝟū ſine leſiōe tertij. Putarem tñ in ipoſitōe pñie pōderādū ꝗlitateʒ neceſſitati.: an ieuitabilis: ꝗa alr̄ euadē ñ poſſet: an cōmoditas: vt nōt clc.i. de homi. Jo.de lig. Hāc opionē tʒ Bar.bri. ⁊ Tan. Sʒ Pe.de cēuris eccleſiaſtici. tʒ ꝯtrariū: et int̄ ceteras rōes hāc induc̄ ꝗ nōnda ē ēt in alijs caſib⁹. Dicit.n.non credo aliquē ſapiētē dicu[illegible] talē peccare mortalr̄. ꝗ neceſſe hēbit dicē illū ñ eē excōicatū. Nā cū excōicatio ſit et̄ne morti. dānatio. vt.ii.q.3. Nemo. nō infligit̄ niſi ꝓ mortali. Cōpellēteʒ clericū vt exeat de fundo p metū: vt ſibi aliꝗd det vel vt poſtea ipſe igrediat̄ fūdū dicit Inno. nō eē excōicatū: ꝗa ñ ſit manus iniectio in clericū: nec in res adherēteſ ei: qꝺ credo ꝟū ſi ſit met⁹ ꝟbalis: ſec⁹ ſi realis p cōtactū pſone ēt ſine violētia ꝑciſa. Jo.de lig. De illo ꝟo ꝗ ꝓſeꝗt̄ clericū fugiētē vt p cutiat: ⁊ cleric⁹ ſine pcuſſiōe cadit ⁊ ledit̄. Guil. dicit ꝙ ñ credit ꝙ icidat in canonē: ſec⁹ ſi ipſe cleric⁹ fugiens ꝗſi coact⁹ ꝑcipitat ſe in aquā: vel ad aliud piculū ſe igerat vt euadat: ꝗa tunc incidit.

¶ Quindeciʒ caſus in ꝗb⁹ nō icidit in canonē iniitiēs manus in pſōas eccleſiaſticas.

¶ 4° nōndū ē ꝙ in ꝗbuſdā caſib⁹ pcutiēs clericū vel religioſū ñ incidit in canonē: ⁊ h⁹ iō: ꝗa ñ ſit ſuadēte diabolo: vt dicit tex. decreti vel ꝗa nō ē man⁹ violēta: ⁊ hi.15. cāus ſūt. Pri m⁹ ē cū ꝗs pcutit clericū incedētē in bitu laycali quē igrat clicū. vt.c. Si ꝟo.2°.c.ti. ⁊ ſm̄ Inno. ⁊ Jo.an.ēt

ſi occideret nō īcidit ī canonē: q̄a ad
h̄ req̄rit̄ dol⁹ vt q̄s īcurrat. Nā ꝓ-
babilis īḡrātia excuſat. ſi āt pcutiēs
vidit tōſurā: ⁊ tñ nō credit ip̄z clicū:
tūc incidit vt nō. glo. in p̄dc̄o. c. et h̄
itez: niſi ꝓbabilis īḡrātia excuſet: et
exurgat ex more p̄rie q̄ dz attēdi: nā
alicubi layci tp̄e caloris deferūt ton
ſurā. Si aūt q̄s intēdēs pcutē clicū
pcutiat laycū. glo. in. c. Si vo. tz ꝙ
incidat. ſ; cōtrariū videt. Nā nō dz
iudicare ſ; ꝙ q̄s facē itēdit: ſ; ſ; qd̄
fit. et hāc ptē credo vā. Sz ſi itēdēs
pcutē ticiū laycū: errās i pſōa pcuſſit
gayū clericū. Ala. dixit ꝙ incidit: q̄a
iniuriari voluit. ff. de fur. l. vl. Tan.
tz ꝯtrariū p textuz. c. Si vo. Credo
opinionē vīorē Tan. moueor. q̄a vt
vēdicet ſibi pēa canonis dz p̄cedere
pſuaſio diabolica q̄ hic nō pceſſit ꝯt
clericū. Jo. de lig. ⁋2⁹ ē cū q̄s pcutit
clericū incedētē i habitu laycali: nec
aliq̄d de clericatu oñdētē: 3⁰ moni-
tū ñ correctū: vt in. c. Cōtingit. Jdē
in clerico q̄ ꝯtēpto hitu fert arma: ⁊
⁋3⁰ monit⁹ nō corrigit̄: vt in. c. in au
diētia. Quinimo ⁊ ſi ñ ſit monit⁹ ⁊
imiſceat ſe tyrānidi. vt. in. c. Cū nō
ab hoie. e. ti. Jo. de lig. ⁋3⁹ ē in clico
gerēte adminiſtratōez rez ſeculariū
vt in. c. Sacerdotib⁹. iNe cle. vel mo
qd̄ q̄dā indiſtīcte ſumūt qd̄ nō ē vū
ſ; req̄rit̄ p̄⁹ mōitio vt i. c. i audiētia.
Sic tenēt Guil. ⁊ Jnno. ⁊ hoſti. ⁊ h̄
vū: ñ ep̄s i ſynodo mādaſſz ſb̄ pēa
p̄uilegij clericalis illō: q̄a h̄ h̄ret locū
trine āmonitōis. Jo. de lig. ⁋4⁹ in
eo q̄ iocoſe iniecit man⁹ in clericos.
vt in. c. i. e. ti. dēt tñ pōderari q̄litas
ioci. Nō fallēdi ē: q̄a in pēa canonis
req̄rit̄ pſuaſio diabolica: quaz exclu
dit ioc⁹ ipſe qualitate pōderata. ar.
nōtoꝝ. c. i. de pſum. Jo. de lig. ⁋5⁹ i
magro q̄ cā diſcipline pcutit ſcolarē
c. i. e. ti. Debz tñ pōderari mod⁹ per
cuſſiōiſ: q̄a leuis pmittit̄ pcuſſio ma
giſtro. vt i. c. Cū volūtate. e. ti. ⁊ dic̄
Guil. ꝙ ſi magiſter cū ira pcutiat: ex
q⁰ cā correctōis h⁰ fac̄: ñ icidit in ca-
nonē. Addit ēt ꝙ ſi p̄ncipalis magr̄
ꝓhibeat ſb̄magro: vl̄ alij cui ꝯmittit
aliquos pueros docēdos ꝙ non p-
cutiat: ⁊ tñ pcutit eos exñtes clicos:
ſ; cā diſcipline credit ꝙ ſic ꝓhibitus
pcutiēſ ñ icidit i canonē: q̄a p h⁹mōi
ꝓhibitōz ñ pōt ei auferr̄ bñficiū iur̄.
qd̄ eſt corrigē poſſe quos q̄s docet.
⁋6⁹ in repugnāte clerico ipulſāte cuz
moderamie iculpate tutele. in. c. Si
vo. eo. ti. Nō fallēdi eſt q̄a ē licitū ſe
defendē iure nāli. Jtez ſi q̄s a clico
ludēte ſecū g̃uit̄ pcuſſ⁹: ⁊ p h⁰ mot⁹
ſine deliberatōe repcutit eū g̃uit̄ icō
tinēti irat⁹ aīo vindicādi nō factur⁹
ſi deliberaſſz. Dic̄ fr̄. H. ꝙ ñ pōt dici
ſiñ deliberatōe feciſſe: exq⁰ ex libidie
vindicte fecit. vñ icidit i canonē. Si
āt eſſz tāta ſb̄rectō ꝙ nec ſe vindicar̄
nec iniuriari intēderz ñ incidit. De.
de cē. eccl. Jdē dicūt q̄dā q̄b⁹ magl̄
aſſētit Jnno. ſup dicta decretali. cū
q̄s vberat vel ledit clicū ob tuitiōez
p̄ris vel mr̄is: vel vxoris: vel filie vel
familie ſue: vel ēt exnei: q̄a. ſ. et talis
ñ ē excōicat⁹: nā ⁊ ſocij iniuria ꝓpul
ſāda ē. 23. q. 3. Nō iferēda. ⁊. c. For-
titudo. Alij dicūt ꝙ ē vū ō defēſiōe
illaꝝ pſōaꝝ tm̄: p q̄s ſiēi iniuria no-
bis itelligit̄ ſic̄ ſūt vxor filij hui ⁊ h⁹i
Jnno. dic̄ ꝙ ēt ſi q̄s occidēt clericū

defendēdo aliū.ſ. ne cleric⁹ illū occi
deret:⁊ nō īcideret ī canonē: ꝫ eſſet
irregularꝭ.ꝓ defēſiōe aūt ſuarū rerū
occidēdo nō vitaret excōicatio. Et
dic Jo.an.i nouella.ſup.d.c.Si vo
ꝙ ſi cleric⁹ ꝑcuſſit laycū ñ itēdēs pl⁹
ꝑcutē: ⁊ h⁹ ꝯſtat layco ñ dꝫ ꝑcutere
clericū. Si vo.cleric⁹ venit ad ꝑcu-
tiēduꝫ:vel de h⁹ layc⁹ ꝓbabilit̄ dubi
tat: tūc lꝫ layco ꝑcutē clericū ad imi
nētē violētiā repellēdā.Dic ēt Jo.d
lig. i tractatu de bello ꝑticulari ꝙ ſi
layc⁹ ꝓ reb⁹ ſuis defendēdis initiat
manū i clericū:ſi alias ñ pōt vim vi
repellē: et h⁹ fac cū moderamie icul
pate tutele ꝙ credit ñ eē excōicatuꝫ.
Allegat Jnno.h⁹ dicētē in.c.d rſti.
ſpo.nō.n.ibi ē man⁹ violēta: vt dic
canon. Si qs ſuadēte:ꝫ violētie re
pulſoria.Jdē dic eē: ſi initiāt manū
ī clericū ſic violētiā ꝓpulſādo ꝓ reb⁹
ꝓximi.ſ.ꝙ talis ñ ē excōicat⁹.Nā li
citū ē obuiar̄ errori: vbi obuiare pōt
alias cōſētire vr̄.di.8ꝫ.Error. G⁹ i
rꝑiēte clericū i adultio vel ſtupro cū
vxore mr̄e ſorore vel filia.vt i.c⁹.Si
vo.ꝑ⁹. Cū ea ēt q̄ putat̄ uxor ⁊ ñ ē
idē dicēdū.Et h⁹ tꝫ Uin.⁊ Goff.in
d.c.Noie ēt vxoris itelligit̄ ſpōſa d
ꝑñti:vt tꝫ glo.Noie vo mr̄is vtruꝫ
itelligāt̄ oēs aſcēdentes:⁊ noie filie
deſcēdētes:tꝫ glo.ꝙ ñ ꝫ cāu: qa nō
debēt extēdi linee.Hoſti.dic ꝫ tuti⁹
Jo.de lig.Et h⁹ ꝫ Guil.nō ſolum
ad coitū eſt reſtringēdū:ꝫ ad āplex⁹
⁊ deoſculatōnes:et qñ qs ꝑparat ſe
ad op⁹ carnis: ſi tñ ñ in loco ſuſpēo
ſed in publico h⁹ faciat:ſic fit qñꝫ lu
dēdo:tunc vberās h⁹mōi incideret
in canonē. Jtē cū ꝑ ſigna aperta et
ꝓpinqui negocio ꝯſtat:a clerico tur
pitudinē coit⁹ ibi āte expletā ſtatim
eē cū ꝑdictꝭ.:vberās h⁹mōi ñ iciderꝫ
ſi h⁹ fac icōtinēti āteqꝫ diuertat ad
alia.Nō poſtea vberans incideret:
⁊ intellige de attinētib⁹ ꝑdictꝭ. Jteꝫ
ſi cleric⁹ tangat mulierē inuitā ꝓpt̄
turpitudinē: ſi illa ſe defendēs cum
moderamine inculpate tutele reuꝫ
ꝑcutiat: ñ incidit in canonē ꝫꝫ guil.
8⁹ i eo q̄ a[illegible]te ſue ꝑlatōis:vel d mā
dato ꝑlati iniicit manū i clicū e.t.ex
tenore.et.c.vniuerſitatꝭ.et itelligas i
ꝑlato corrigēte ñ tñ modū excedēte
Alias foret loc⁹ appellōi: et puniret̄
ſic excedēs. Leuis.n.correctio ē per-
miſſa. Si aūt ꝑlat⁹ mādat clericuꝫ
vbēari: vl̄ ad tormētū poni ꝑ laycū
vtqꝫ ē excōicat⁹:vt in.c.vniuerſitatꝭ.
Et h⁹ niſi talis clericus eſſet incorri
gibilis ꝑ clericos.Sꝫ ꝫꝫ Pe.d puſio
ſiue cleric⁹ ſit corrigibilis ſiue nō bñ
pōt capi ꝑ laycū d mādato ſui ꝑlati
Jtē dicit Archi.di.45. ꝙ nō ē tutū
nec honeſtū monachū vberari ꝑ cō
uerſū laycū.9⁹ in ſeniorib⁹ eccleſie q̄
pueros corrigē pñt.c.cū volūtate.e.
ti.h⁹ intelligit̄ modū nō excedēdo.
Decim⁹ i dñis corrigētib⁹.ex̄.e. Cū
volūtate.Jdē dic glo.ꝙ dñs dom⁹
pōt corrigē clericos iferioꝝ ordinū
ſiñ pēa excōis. Quilibꝫ.n.familiam
ſuā corrigē debet.2ꝫ.q.4.Duo iſta.
Undecim⁹ in ꝓpinq̄s ex̄ eo. Cū vo
lūtate:vbi dicit glo.ꝙ nō ſolū pater
ſed etiaꝫ ꝓpinqui domeſticos ſuos
corrigere debent.C.de emēdatione
ꝓpinquoruꝫ.l.vna.¶Duodecim⁹ in
patrib⁹ corrigētib⁹ filios: h⁹ intelli-
gēdo:dūmō ñ ſint ꝯſtituti in ſacris.

Naʒ ſacer ordo liberat a pr̄ia ptāte:
⁊ etiā ſuili quo ad manuū iniectiōʒ
54.di. Ex ātiq̄s.⁊.c.frequēs. Si āt
tales excedāt modū:tēt glo.ꝙ ſunt
excōicati in.c.Cū volūtate. Mouet
q̄a canon exigit dolū ſine quo vio-
lētia nō ꝯmittit:ſ; he manꝰ ſūt cari-
tatiue:lʒ modus excedat. Ego non
credo glo. ꝟā. Nā limitata correctō
ꝑmiſſa eſt patribꝰ erga filioſ:⁊ dn̄is
erga ſuos:ſicut p̄latis.erga ſb̄ditos
ꝑ.ſ̄.allegata:exceſſus igitur inducit
penā. Jo.de lig. Pet.de puſio tʒ ꝙ
etiā in ſacris exn̄tē pat pōt ꝟberare
cā correctōis.p̄ma opinio tutior ē: ſ;
ſecūda rōabilior. Ut.ſ.poſſint pētes
ꝟberare filios etiā in ſacris cā corre
ctōis.quā etiā tʒ Pa.⁊ Da. Tertius
decimꝰ in eo q̄ iniicit manꝰ in clicū
depoſitū t̄ditū curie ſeculari.de iudi
Cū nō ab hoie. hic pūctꝰ.ſ̄.ē tactꝰ.
Quartuſdecimꝰ i eo q̄ iniicit manū
i clericū ſe ad vitā ꝯtriā cūcatui dātē
vt cū bigamiā ꝯtbit.di.84. Quiſq̄s
Et nō ꝙ bigamꝰ exutꝰ ē oi p̄uilegio
clericali.vt de biga.c.i.liº.6. Jbi tn̄
i glo.dic Jo.an.ꝙ h̄ ē ꝟuʒ de his q̄
ſic i minoribꝰ ꝯtxerūt.ſ. cū duabꝰ:vel
cū corrupta. Secꝰ ſi in ſacris: q̄a tūc
nō ꝑdit p̄uilegiū clericale. Jdē archi
Guil. Gar. Jo.mo. Jtē intrās reli-
gionē bigamꝰ gaudet tali p̄uilegio
ſʒ Jo.an.in q̄one mercuriali. Quin
tuſdecimꝰ ꝟo ſʒ Ricar. or.minor.i
4º ſniar.di.18.ꝙ nō incurrit maiō
excōicatio qn̄ aliq̄s n̄ ex deliberatōe
ſociū ſuū clericū leuit ipellit:q̄uis ſit
turbatꝰ. Mortale.n.peccatū non cō
mittit niſi ex deliberatōne:vel poſt
tempuſ humani fragelitati ſufficiēs
ad deliberādū: cum factū eſt tale ꝙ
homo nō obſtāte humana infirmi-
tate tenet de neceſſitate deliberare:
vt ꝑ deliberatōnē ab illo ope licito
retrhat. Nullꝰ āt excōicat a iure:niſi
ꝓpter peccatū mortale. Cū.n.iura p̄
cipiāt vt a iudice n̄ infligat:niſi ꝓpt
peccatū mortale.vn̄ videt ꝙ ꝯditor
canonis nō voluerit vt excōicatio a
iure incurreret:niſi ꝓpter peccatum
mortale.
¶ Jn.16.cāibꝰ excōicatꝰ ꝑ iniectiōʒ
manuū violētā in pſōas eccliaſticas
pōt abſolui citra papā.
¶ Quinto nōndū ē ꝙ i q̄buſdā caſibꝰ
⁊ ſi q̄s icidit i canonē ꝓpt iniectiōeʒ
manuū violētā i p̄dictos pōt tn̄ ab-
ſolui cit ſedē ap̄licā. Primꝰ ē d piclo
mortl.vbi nō ꝙ itelligit tale piculuʒ
nō ſolū ꝓpt ifirmitatē: ſ; ēt ſi ſit i qº
cunq; piculo vicino morti:puta ſi ti-
meat hoſtē vel p̄donē:vel crudelita
tē potētiſ:vel ſi nauigaturꝰ ſit:vel ꝑ
loca iſidioſa tn̄ſiturꝰ.ff.de dona.cā
mortl.l.3.⁊.4. Jdē Hoſti.⁊ addit ꝙ
idē ē ſi obſeſſus ſit: vel obſideat vbi
iaciūt machine vel baliſte. Et tn̄ in-
iungēdū ei ꝙ ſi euaſerit p̄ntet ſe ſedi
ap̄lice:vel ei q̄ poſſit eū abſoluē mā-
datū eiꝰ ſup h̄ recepturꝰ.ex̄ de ſen.
ex. A nobis.2º. Et idē i cāibꝰ ſequē
tibꝰ remoto.ſ.ipedimēto:p̄t q̄ i pu-
ero.vt ex̄ de ſen.ex. De ceto.i fi.⁊.c.
Ea noſcit.i fi. Et ſi ceſſāte ipedimē
to n̄ ſe p̄ntēt icidūt i eād ſniaʒ excōiſ
ex̄ de ſē.ex. Eos.li.6. 2ꝰ ē cū q̄s hēt
inimicicias capitaleſ:vel alias iuſtas
excuſatōes ꝓpt qd n̄ pōt ſe ſedi apo
ſtolice p̄ntare.ex̄ de ſē.ex. De cetero
De iſta excuſatōe ſtabit arbitrio bōi

viri.ſt.de vb.ob.Cōtinuis.§.Cū ita ⁊ ex̄ de voto.Q.ð ſup his. Terti⁹ in hoſtiariis q̄ p̄textu bn̄ficij clericū nō ḡuit̄ leſit.ex̄ de ſen.ex.Si vo.Et nō ꝙ ſi talis n̄ in cāu fortuito ꝫ ex deli beratōe pcuſſit clericū ḡuiter a papa dꝫ abſolui.ex̄ de ſen.ex.Si vo. Idē de officiali.4⁹ in officiali q̄ i arcēdo turbā n̄ ex ꝓpōito: ꝫ non ſine culpa aliqueꝫ clicū pcuſſerit:vt i.d.c.ſi vo ꝙ ſi cleric⁹ armat⁹ venit ad bellū:et fac̄ iſultū:⁊ is ꝯ̄ quē venit ipꝫ rapit ꝫ Inno.ſi ſciēt ꝫ fac̄:excōicat⁹ eſt:ꝫ ad papā n̄ mittit̄.Si tn̄ ꝫ fit ad de fenſiōeꝫ n̄ ē excōicat⁹:dūꝫ tn̄ ceſſāte cā deſēſiōis ipꝫ libē ire pmittat. Ut hoſti.dic. Si etiā officialis public⁹ talē capiat aucte ꝓpria:q̄a alit̄ nō po terat ꝯpeſci ab iniuria alt̄i⁹ n̄ ē excōi cat⁹:imo meret̄.zz.q.z.Fortitudo ⁊.c.ſequētib⁹.Et h⁰ dico ſi p̄lat⁹ nō ē ibi q̄ h⁰ faciat ⁊ ip̄e eū p̄lato q̄ꝫciti⁹ pōt reſtituat:alioq̄n ꝯ̄.ex̄ de ſen.ex Ut fame.§.layci. Et nō.ēt Jo.de pulſio ſup.d.c.Ut fame.ꝙ n̄ ſolū iu dici ſeculari licitū ē cape clericū ðlin quētē ne fugiat: ꝫ vt p̄ntet epō:ꝫ ēt leſo cuicūqꝫ alij ꝫ Inno. q̄ ēt dic̄ ꝙ ſi layc⁹ hꝫ clericū ꝑuiētē quē hꝫ ſuſpe ctū ð furto: ꝙ pōt illū cape ⁊ detinē Quint⁹ ſi ſit mulier: nec diſtigui dꝫ vtꝝ ſit fortis vel debilis. Et nō ꝫm Guil. ꝙ in ptāte epī eſt mittere: vel nō:quia nō diſtinguit̄ circa eas int̄ atrocē ⁊ nō atrocē iniuriā. Sext⁹ ſi ſit ſenex ⁊ valitudinari⁹.Septimus ſi ſit mēbris ðſtitut⁹:ita.ſ.ꝙ ad ſedē apoſtolicā accedere nō poſſit. Tres caſus ꝓxime dicti hn̄t̄. ex̄ de ſen.ex Mulieres.⁊.c.Ea noſcit̄.⁊.c.q̄uis.

Octauus de infirmo qui ſcꝫ ꝑpetuū hꝫ infirmitatis ipedimētū:vel etiaꝫ tpale: ſi timet̄ ꝙ acceleraret̄ mors. ex̄ de ſen.ex. Q.ð de his.Nonus in paupe quē oportet mendicare:vt in dicto.c.Q.ð de his.Et de hiſ q̄tuor caſibus habes etiā.j.e.l.Decimus ſi regularis vberat regularē.ex̄ de ſē. ex.Monachi.⁊.c.Cum illorū.⁊ etiā ſi percuſſerit ſecularem:vt ex̄ de ſen. exco.Religioſo.li.6. Undecim⁹ in his qui non ſunt ſui iuris : ſicut filij familias ⁊ ſerui.ext̄ de ſen.ex. Mu lieres. De filiofamilias ⁊ ſuo nō ꝙ intelligendū eſt ꝙ nō debent mitti qn̄ hoc eſſet in preiudiciū patris:vel dn̄i:niſi fuiſſet cā enormis exceſſus ꝙ ꝓpter vitandū ſcandalū ad ſedeꝫ apoſtolicā eſſent mittendi. extra de ſen.exco.Relatum. Et intelligēdū eſt de ſeruis qui ſcilicet ſunt ſeruilis conditionis: non de famulis ſeruiē tibus.Sed ⁊ de filiiſfamilias intelli git Inno.ſi ſunt impuberes. Alias ſi ſunt adulti: liꝫ ſint in patria ptāte mittendi ſunt ad curiam: quia in ꝫ ſui iuris ſunt:q̄a poſſūt ire q⁰ volūt Duodecim⁹ i pubē.ex̄ de ſē.ex.c.i.⁊ h⁰ ēt ſi poſt pubertatē poſtulāt ſe ab ſolui.vt eo.ti.c.ſi. Et nō ꝙ ſi n̄ eſſēt doli capaces nō inciderēt . Si ſunt doli capaces tunc incidūt ſi aio iniu riādi vel vindicādi pcutiūt:ꝫ poſtq̄ꝫ venerunt ad pubertatē: vt in.i5.vel ſextodecio āno:ſi adhuc tales ſūt ꝙ ſine piculo ad ſedē aplicā ire nō pn̄t ꝓpt̄ imbecillitatē corpis:vel defectū diſcretōiſ ab epō pn̄t abſolui r̄cepto iuramto ꝙ ipedimto ſblato ad ſedē aplicā ſe pn̄tabūt. vt nō ð ſē.ex.c.ſi.

Dicit Pe. de pal. i 2°. ſniaꝝ ꝙ pueri
⁊ mulieres q̄ ꝓbabilit̄ ignorāt iura
poſitiua: ꝑcutiētes clericuꝫ ſciētes eē
clicū: ⁊ neſciētes penaꝫ canonis: nec
ſcire ōbētes ñ. n. peccāt q̄a neſciūt ca
nonē. Si q̄s ſuadēte ⁊c̄. Nihilomi⁹
quia contra legē nāe faciūt cū pena
legiſ nature: incurrūt etiā penā leg̃
poſitiue: q̄ꝫuis excuſabilit̄ ignorent.
Tertiuſdecim⁹ ō clericl. q̄ cōīt viuūt
⁊ ſb̄ vno tecto dormiūt: An eadem
domo veſcūt̄. ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. qm̄
qđ cōīt̄ expōīt̄ qñ ſiml̄ viuūt i aliq°
collegio. Quart⁹decim⁹ i mōīalib⁹
ex̄ de ſen. ex. De monialib⁹. ¶ Quin
tuſdecim⁹ in hoſpitalariis ſācti Jo-
ānis ieroſolimitani. ex̄ ō ſe. ex. cañ.

¶ Que dicat̄ enormis iniuria circa
h⁹mōi iniectiōeꝫ manuū: ⁊ q̄s poſſit
ab ea abſoluere.

¶ Sextuſdecim⁹ ⁊ vltim⁹ cāus eſt de
iſferēte clericl. leuē iniuriā. ex̄. e. ꝑuēit
Et lꝫ q̄dā dixerint decretalē hāc ꝯti
nere ꝑuilegiū ñ iuſ cōe. Dic̄ Jo an. i
noue. ſup. d. c. ꝙ ꝯſuetudo q̄ ē optia
legū intp̄s: intp̄tat̄ ꝙ i⁹ cōe ꝯtineat
Et ꝙ epi i leuib⁹ pñt abſoluē. Et ħ
credo. Et ad cōtrioꝝ ſolōeꝫ. Diſtin
guo int̄ leuē mediocrē et grauē ſiue
enormē offēſā. Ut in leui: oēs idiffe
rēter abſoluāt. Jn mediocri certas
pſonas priuilegiatas: vt hoſtiarios
officiales ſuos clericos cōīt viuētes
⁊ ꝓfeſſos. Jn enormib⁹ nullos: niſi
in caſibus in quibus papā non pōt
adire. Hec Jo. an. Jdem Jo. de lig
Et de enormi iniuria exemplificat.
Jo. an. ſup. c. Cū illoꝝ. co. ti. dicens
Enormis eſt ſi effodiat oculos: Si
vulneret̄: ſi theatro vel in foro: vel i
cōſpectu iudicis ꝑcutiat̄. Multo for
tius ſi in cimiterio: vel dormitorio
ꝯberet̄: ſi quocūꝫ mēbro mutilet̄:
ſi ad effuſionē ſanguinis graueꝫ ex
graui ictu ꝑueniēteꝫ ꝑueniat̄: Si in
epūm abbatem: vel clericū ſeculareꝫ
per religioſum manus iniciat̄. Si
ex manus iniectione ſcandalū oriat̄
Iteꝫ ſi in prioreꝫ ſuū abbatis locum
tenenteꝫ manus iniecerit. Et dicit
Hoſti. ideꝫ intelligēdū quotiēs infe
rior ⁊ ſubditus in ſupiorem manus
iniecit. Et ꝑ hoc videt̄ ſolui queſtio
de mōacho q̄ abſente abbate ꝑcuſſit
vicariū qui abbas dimiſerat in clau
ſtro: aliū tamē clauſtralem. Hec ibi.
Pe. etiā ō peruſio ſup. d. c. predicta
pōit: ⁊ ſpāliter hoc: ꝙ ſi abbas ſe ab
ſentādo loco ſui dimittat vicarium
aliquē iniītiēs in eū manuꝫ reputat̄
enormē iniuriā cōmiſiſſe: vt abſolui
nō poſſit citra ſedē apoſtolicā. Et in
directorio iurl. dr̄ ꝙ p̄dicatoreſ ⁊ mi
nores in h⁹mōi enormib⁹ iniuriis:
ſeu ꝑcuſſiōib⁹ icidētes: vigore ſuoruꝫ
ꝑuilegioꝝū pñt abſolui a ſupioribus
ordinis ſui. Et in eodē libro dicitur
ꝙ idē eſt. i. enormis iniuria qñcūꝫ
inferior in ſuū ſupiorē man⁹ iniecit.
Sed Jo. de lig. ſup. d. c. Cū illorū.
Dicit ꝙ cū religioſus ꝑcutit clericū
ſecularē: hodie poteſt abſolui ꝑ epm̄
in caſu quo poſſet abſoluere aliū cle
ricū. e. ti. Religioſo. li. 6°. Dū. ſ. ꝑcuſ
ſura eſt leuis. Hoſti. dicit ꝙ iudiciuꝫ
de leui iniuria vel enormi ē totū ar
bitrio epi ꝯmittēdū. allegat ex̄ uagā
tē plectis. Et addit. caueat tñ ſibi ō
arbitrio tēpato. q̄ g̃ ꝑ epos ñ pñt ab
ſolui l' ꝑ ſuoſ platoſ ſedi apl̄ice rſuāt̄

Sꝫ vtꝝ legati de latē iure legatōis valeant quoſlibꝫ per huiuſmodi abſoluere ſunt varie opiniōes. Guil. in ſpe. tꝫ ꝙ nō poſſint abſolui ꝓ atroci Et intelligit atrocē hōicidiū vel mutilatōeꝫ mēbri ñ ſimplicē ſanguinis effuſiōꝫ: ⁊ cū oſſiū fractōe. Idē hoſt. i. c. Quō trāſlatōꝫ. de offi. leg. Abbas tꝫ ꝙ quoſlibꝫ ⁊ ꝓ q̄libꝫ ꝑcuſſiōe vt i c. Ad eminētiā. ⁊ c. Ea noſcit̄. eo. ti. Jo. an. ⁊ Jo. de lig. dicūt ꝙ h̄ opio vr̄ v̄a ſi pōderēt̄ text⁹ ꝯſtōis q̄ locut̄ gn̄aliter: ⁊ ēt q̄a ꝯceſſū eſt legatis: ⁊ ſic vt bn̄ficiū latiſſime intꝑtādū: vt. l ſi bn̄fi⁹. ff. de ꝯſti. ꝑnci. ēt q̄a h̄ fauorabile aiab⁹ ⁊ ſic ñ reſtrigēdū. Stat ḡ regula ꝙ ꝑ ſolū ſūmū pōtificē vel legatū de latē abſoluāt̄ tales. Qui legati de latē pape miſſi: ⁊ ſi ſint ex̄ t̄minos ſue legatōis: dūm̄ ſint i via tales pn̄t abſoluē: ēt ſi taleſ excōicati aliūde veniāt. ex̄ de offi. le. excōicati. Sꝫ legati q̄ ñ mittūt̄ de latē pape: dū ſīt ex̄ t̄mios ſue legatōis: neminē tales abſoluē pn̄t. Sꝫ dū ſūt ex̄ termios ꝓuincie ſibi ꝯmiſſe: tm̄ exn̄tes de ꝓuincia ſibi cōmiſſa: ñ aliūde veniētes. Et hꝫ Jo. an. dicūt̄ legati d̄ latē ſoli cardinales. Alij vn̄cūꝫ miſſi ſint ñ dicūt̄ de latē. Maiores ēt penitētiarij i curia: ac minores pn̄t abſoluē de oī enormi leſiōe facta i ꝑſonas clericoꝝ ēt ſi mutilaſſēt vel occidiſſent dūm̄ ñ p̄latos occiderint vel mutilauerint: pn̄t āt hec ſi ſūt pn̄tes ipſi q̄ debēt abſolui: ⁊ ꝯſilio p̄⁹ hito: ⁊ ꝯſēſu cū cardinali. ſ. ſūmo pn̄iario Et multo magis pōt hoc ipſe ſūm⁹ pn̄iari⁹: Nō tn̄ occiſores vel mutilatores p̄latoꝝ pn̄t abſolui ſiñ ꝯſenſu

pape. Sic repi i li⁹ caſuū ipoꝝ pn̄iarioꝝ. ⁊ h̄ dico q̄tū ad iſtō d̄ pn̄iarijſ

Excōicatio cōtra inſecutores cardinaliū pape reſuata. Cap. z.

Si q̄s deincepſ in h⁹ ſatrilegij gen⁹ irrepſit ꝙ ſācte eccleſie romāe cardinales hoſtilit̄ fuēit iſecut⁹: vel ꝑcuſſerit vel cepit: vel ſoci⁹ fuēit faciētl aut fiēi mādauerit: vel factū hūerit ratū: aut cōſiliū dederit: vel fauorē vel poſtea receptauēit: vel defenſauēit ſciēt̄ eūdē ſic cris leſe maieſtatl. re⁹ ꝑpetuo ſit ifamis. zc̄. ⁊. ꝭ. Ex iſecutōe ꝑdicta ſic̄ ex iniectōe manuū violēta: ipo facto ſniaꝫ excōis icurrat: tā ipe inſecutor q̄ꝫ alij ſupradicti tanti mali ꝑticipes: nec ab alio q̄ꝫ romāo pōtifice poſſūt bn̄ficiū abſolōis obtinē niſi dūtaxat i articulo mortl. Bonifaci⁹. ex̄ d̄ pen̄ Felicl. li. 6. ⁊. ꝭ. Si ꝑnceps ſēator cōſul ꝑtās: vel ali⁹ dn̄s: ſiue rector cōt̄ ꝑſūptores ꝑdcōs pn̄tl. ꝯſtōis tenorē ñ fecerit obſuari: tā ipe q̄ꝫ officiales ei⁹. ꝭ. mēſē poſtq̄ꝫ reſ ad noticiā eoꝝ venerit: eo ipo ſniaꝫ excōis incurrāt Bonifaci⁹ vbi. ſ. Inſecutiōꝫ. De percuſſiōe ⁊ captōe nō erat dubiū: ſ; de inſecutōe hic ſpālit̄ ſtatuit hec pena. Jo. hoſtiliter. i. ſicut hoſtis ⁊ inimicus capitalis: vel publice: et manifeſte. Sicut etiam ſumitur. ii. q. z. Quicūꝫ archidiaconum percuſſerit hoc intelligo de illo q̄ nō iuſte fecit hoc: puta ſe nō defendēdo tūc enim ceſſaret pena: quia vim vi repellere licet cuilibet. Jo. an. Cepit. cape. hoc intelligo cū effectu: vn̄ ſi nō capiat̄ ſ; fiat ei ad domū inſult⁹ vt ei fiat iniuria: vel obſidēt eū i domo vl̄ caſt⁹

vel ēt claudāt eū i domo: n̄ vt ibi eū cuſtodiāt: ſ; vt inferant ei verecūdiaz. nō credo tē hr̄e locū: qa hic dicit̄ ſ; id qđ nō Inno. ſup. c. Nup. ex̄ đ ſē. ex. Ratū habuerit. hᵒ itelligo cū eiꝰ ꝯtē platōe vel noie ſit factū: vt de re. iu. ratū. li. 6. Jo. an. Idē archi. Fauorē Nō nudū vel ſimplicē. Et nudū cō ſiliū vel ſimplex fauoꝛ intelligit̄ illiꝰ q̊ ad maleficiū faciēdū nihil adiūcit. Jo. an. ⁊ tales hāc ſniaz n̄ incurrūt vt dicit̄ in tex. ipſiꝰ ꝯſtōis. Receptauerit. Pari. n. pena ſūt puniēdi receptatores ſine q̊bꝰ diu nō pn̄t delinquētes latē. ff. de recep. l. i. Niſi eſſēt cōſāguinei vel affines. ff. e. l. z. Jo. an. Nō ēt ꝙ ſic delinquētes icurrūt alias penas multas tꝑales: ⁊ n̄ ſolū ipſi ſ; ēt filij ⁊ nepoteſ eoꝝ q̄s potes vidē in tex. Dicit tn̄ archi. ꝙ q̄ꝫtū ad iſamiā ⁊ bonoꝝ ꝯfiſcatōz effectualē ⁊ penā coꝛpalē infligēdā neceſſaria eſt ſnia ſaltē gn̄aliſ: vt. ſ. ꝓnūciet̄ eū criminoſū eſſe crimie leſe maieſtatis alias q̄ꝫuis dn̄iū bonoꝝ ſuoꝛu; ipſo iure vel ipſo facto ēt ꝓus amittat ex die cōmiſſi criminis: n̄ tn̄ ei auferēt̄ nec fiet executio ablatiōis bonoꝛum ſuoꝝ: vel alterius pene: niſi pᵒ ſniaz ſaltē gn̄alē. ¶ Poſtq̄ꝫ res ad noticiaz deuenerit. ¶ Pōt ſ; intelligi triplicit̄. Uno mō ſic. ¶ Quaſi velit dicē ꝙ ſi aliq̊ſ accuſatoꝛ exiſtat debeat iſtātiā hꝰ cauſe criminalis: exquo fuit cōteſtata infra ſpaciū menſis ꝑ ſentētiā termiari: ⁊ executiōi mādari. alioq̊n iſti incurrunt penas hic inſertas. zᵒ modo poteſt intelligi ꝙ dicat đ noticia: vt abſq; accuſatoꝛe aliqᵒ denūtiauit ſibi ꝙ tale facinus ꝑpetratuz fuit: ⁊ hoc ſiue aliq̊s de officialibus ſuis hoc nūtiauerit ipſi iudici: ſiue q̊cūq; aliꝰ q̄ꝫuis ꝓuatus. Debuit ergo iudex ſtatiz vt audiuit tali nūtiatōe recepta ꝓcedē ad inq̊ſitiōez ⁊ teſtiū receptiōez in vicinia in qua tale facinus dicebat̄ ꝑpetratuz: quos teſtes indicabit ſibi denūtiās: ⁊ ſi nō oēs: ſaltē aliquos. Et ſi iudex neglexerit ꝙ nō inq̊ſierit: ⁊ veritatē n̄ inueſtigauerit: ⁊ ſniaz cōdēnatoꝛiaz tulerit: et executꝰ eā fuerit a tꝑe denūtiatiōis ꝑdicte ſibi facte mēſiſ lapſus ſibi fuerit ita ꝙ omnia expedita n̄ fuerint: iſti pene ſbiicit̄ hic inſerte: tā ipſe q̄ꝫ eiꝰ officiales. Hoc tn̄ ſane intellige. Nā qn̄ res ignoꝛat̄ debet pleniꝰ ad noticiā iudiciſ deuenire: ⁊ tūc diuia ⁊ hūana lex reſoluat̄: ⁊ ſm ꝙ ibi cōſtitutū eſt remota acceptōe ꝑſonarū diffinitiua ſententia ꝓferat̄. ii. q. z. Sūmoꝑe. ¶ zᵒ mō pōt intelligi qđ hic dicit̄ per noticiā per famam: vt iſte menſiſ incipiat currere ex die ex qua iſta fama auribꝰ iudiciſ inotuit q̄ꝫuis nō ſit: tunc enim ſtatim deb; iudex ꝓcedere ex officio ſuo ad inq̊ſitionez. Archi. Et ibi ponit plures inſtātias ad predicta: ⁊ eas ſoluit: et multa ibi dicit.

¶ Excōmunicatio contra bāniētes epiſcopos: ⁊ ad hoc operā dantes: pape reſeruat̄. ¶ Cap. tertiū.

SI quis ſuadente diabolo: q̄ꝫuis iniurioſe pontificem vel temere percuſſerit: ac cepit: ſeu bāniuerit: vel hoc mādauerit fieri. Aut facta ab alijs rata habuerit: vel ſociꝰ in his fuerit faciētī. Aut conſilium in his dederit.

Aut fauorem ſeu ſciēter defenſauerit
eundem in illis caſib⁹ de p̄dictis in
quibus excōicatōez p iā dictos cano
nes nō ſbiret. Si h⁹mōi nr̄e cōſtōis
aut anathematī. mucrone percuſſus
ac nō queat niſi per ſūmū pōtificem
p̄t̄ꝙ in articulo mortis abſolui: ꝛ. ij.
Ptās ꝟo ꝯſiliarij. Baliui. Scabini.
Aduocati. Rectores. Cōſules ꝛ offi
ciales ciuitatī. q̄ i ep̄z ſuū cōmiſerint
aliqꝺ p̄miſſoꝝ quocūz noīe cēſeāt i
p̄miſſis culpabiles exiſtētes ſimilit̄
excōis ſnie: a qua niſi vt p̄mittit̄ va
leāt abſolōis bñficiū obtinē ſint ſbie
cti. Clemēs. ex de peñ. Si q̄s. i cle.
Diabolo: ꝙ ſi ñ fierz ſuaſiōe diaboli
ca: puta ig̃rāt̄ nō eſſz loc⁹ penis iſcri
ptis. de ſē. ex. Si ꝟo. Pau. Queuis
pōtificē. Jllos g̃ q̄ r̄nūtiauerūt loco
ñ ordini vr̄ includē q° ad excōicatōz
icurrēdā. Electos ꝟo nōdū ꝯſectos
q̄ pōtifices. i. epi ñ ſūt nō vr̄ includē.
Jo. an. Jdē Pau. q̄tū ad electos ñ
ꝯſecratos. Temē. Jlle igit̄ q̄ pcutēt
ſe defēdēdo nō ligat̄ his penis Jo.
an. Bāniuerit. Nō ꝙ pl⁹ hꝫ iſta de
cretalis q̄ꝫ illa. felicī. e. ti. li. 6. in eo ꝙ
punit bāniētē qꝺ illa ñ facit. Jo. an
ꝛ iſtud bānire ꝓcedit ꝯſuetudie ciui
tatū: vñ piculū qꝺ iminet bānitī. eſt
diuerſū ſꝫ varietatē bānoꝝ. q̄buſdā
.n. ſi capiāt̄ iminet mortis piculum
q̄buſdā ſolōnis pecūie: ꝛ q̄dā poſſūt
ipune offēdi. Pau. Mādauerit. hic
videt̄ ſolū mādatuz punire: ēt ſi mā
datū nō ſeq̄t̄ effect⁹. Sꝫ ſatis durū
eſt hoc tenē: ideo poſſet exponi lr̄a:
vt. ſ. pcuſſiōes captōes: vel bāna ſint
facta: vt ſic req̄rat̄ factū pfectū. pau
Jdē Jo. an. Rata. oporteret g̃ ꝙ ſ
facta fuerint ipſi⁹ cōtēplatiōe. alias
ratū hēre nō poſſz. de re. iu. Ratum
li. 6. Jo. an. Jdē Pau. et Archi. Fe
licī. e. ti. li. 6. in quodā ſimili. Soci⁹.
hic puto ſtricte ſumi ſociū ꝓ agēte
q̄ aliq̄d coopat̄ ad actuz pcuſſionis:
captōiſ vel bāni. Et lꝫ in deliquēdo
ſint q̄nz plures ſocij: quoꝝ null⁹ eſt
p̄ncipalioꝛ: ꝛ tales includūt̄ ſb agen
tib⁹ de q̄bus p̄miſit: q̄nz tñ vn⁹ eſt
p̄ncipalis: alij coopās ꝛ ſic ſumit̄ hic
ſoci⁹: qꝺ pꝫ: q̄a de faciēte p̄miſerat.
Jo. an. Cōſiliū. fraudulētū nō nudū
Et dicit̄ nudum qꝺ nihil adūcit ad
peccādū: vt nō. ꝺ ſē. ex. Nup. i. 2. glo
Cōſiliū āt pſtat̄ ſuadēdo: rogādo ꝛ
impellēdo: inſtruēdo: vel vtilitatē iñ
ſecuturaz oñdēdo: vt nōt. Jnno. de
homi. Ad audiētiā. De nudo ꝟo cō
ſilio hic nō ꝓuidet̄. Pau. Fauorem
Sciēdū ꝙ eſt ſimplex fauoꝛ q̄ nihil
adducit ad peccādū: ꝺ tali nō videt̄
hic intelligēdū: et q̄a littera dicit in
his. ſcꝫ pcuſſiōe captiōe vel bāno. pꝫ
ꝙ fauēs huic delinquēti p⁹ delictuz
pter defenſoꝛē: de q° ſeq̄t̄ nō icurrit
hāc penā. Sꝫ in materia hereticoꝝ
lati⁹ recipiūt̄ fautores: vt habebit̄. ij.
Jo. an. Defenſauerit. Puto ꝙ etiā
defenſoꝛē poſt maleficiū punire itē
dit. Eſt g̃ q̄dā defenſoꝛ. i. auctoꝛiza
toꝛ delicti: et talis graui⁹ punitur q̄ꝫ
agētes. ii. q. 2. Qui cōſentit. Eſt ali⁹
defenſoꝛ q̄ etiā poſt delictū defēdit:
puta impediēdo ne delinquens ad
manus iudicis veniat examinādus
vel puniēdus. 27. q. i. Si cuſtos. vel
ipediēdo ne fiat executio. hūc ēt itē
dit icludē. ꝛ ꝓbat̄. e. ti. felicis. li. 6°.
Nō puto ꝙ his q̄ talē defēderet ne

ledat a p̄uato: nedū tertio: ſ3 illo oſ
feſo: puta epo vl' ei⁹ ꝯſāguineis vin
dicare volētib⁹ includat hac pena.
De illo q̄ defēdit in iudi° ꝓnūciādo
vide qđ dixi poſt Hoſti. de cle. exco.
Propoſuit. ſup v̄bo fautorē. pau. āt
ſ3 ꝓſeq̄t ꞇ declarat p̄ diſtinctōez: q̄a
ſcʒ. aut aduocat⁹ vel ꝓcurator talis
defēdit iuſte: q̄a ſcʒ putabat eū icul-
pabilē iura ꝓ eo allegādo ꞇ oñdēdo
eū inocētē: ꞇ ſic nō ligat aliq̄ pēa: ēt
ſi poſtea appareat eū culpabilē. Rō
eſt q̄a in talib⁹ iuſta defēſio reſuat:
de excep. cū inter. Aut cōt̄ iuſticiā et
cōſciētiā defēdit: ꞇ tūc ligat hac pēa
ꝯ hereti. Si aduerſus. Tales. n. de-
fēſoreſ appellāt. 18. q. i. ꝯ p̄ñtiū. pau.
¶ Excōicatio ꝯt̄ oēs h̄ticos ꞇ pape
reſeruat abſolutio. ¶ Cap. 4.

QUicūq3 ſemel in hereſiʒ dā
natā labit ei⁹ dānatōne ſe
ipſū inuoluit. Gelaſi⁹ papa
24. q. i. c. i. In glo. ſūmaria dicit ꝙ
ſiue veterem ſiue nouā ſeq̄t hereſiʒ
excōicat⁹ eſt: lʒ ſit occult⁹. Nō ꝙ oc
cult⁹ hic intelligēd⁹ ē reſpc̄u pluriū
ꞇ nō reſpc̄u act⁹ exterioris. Nā h3 pe.
de pal. in 4° ꝓ ſolo actu īterioꝛi: q°
tñ ſolo homo eſt pfect⁹ heretic⁹: nō
incurrit excōicatōez: ſ3 ſi aliquo actu
exteriori manifeſtat delictum ſuum
q̄ʒtūcūq3 occultū: tūc incurrit. Uni-
uerſos q̄ ſentire aliter de ſacramētl.
aut docere nō metuūt q̄3 ſacroſācta
romana eccleſia p̄dicat et obſeruat:
ꞇ gn̄aliter quoſcūq3 eadē Romana
eccleſia: vel ſinguli. Epiſcopi p̄ dyō-
ceſes ſuas cū ꝯſilio clericoꝝ: vel c̄lici
ipſi ſede vacāte cū ꝯſilio ſi oportuēit
Epoꝝ vicinoꝝ h̄ticos iudicauerit
vinculo ꝑpetui anathematis inno-
damus. Luci⁹ 3⁹ in. c. Ad abolēdā.
ex̄ de hereticis dicit in quadā glo.
ſup illo v̄bo. Judicauerit. i. in h̄ſim
iam dānatā ꞇ indubitatā incidiſſe.
al's. n. ſi de articulis fidei dubitatiō
oꝛiret: et dubiū ſit ꝙ bñ vel male di
ceret: ſola Romana eccleſia habet
determinare. 24. q. i. Quotiēs. Et
dicit Pe. de ancha. Nō epos cū cō
ſilio clericoꝝ poſſe de hereſi cogſcē
ꞇ punire. Ergo epi vbi etiā de fide
agit ſunt oꝛdinarij: et de offi° tenēt
inq̄rere. ꝭ. e. Excōicam⁹. Dubia tam̄
fidei nō poterūt decidere ſ3 reſuāda
ſunt pape. Et q̄a cā hereſis ē dubia
patet q̄a in ſnīa ꝓferēda eps req̄ret
conſenſū capituli: lʒ cōſenſū nō expe
ctet de his que fides ap̄lica nouit.
Hodie nō pōt epus ferre ſnīaʒ in cā
h̄ſis ſine inq̄ſitoꝛe h̄tice prauitatl.
. ꝭ. e. cle. i. Nō ꝙ p̄uilegiū exēptiōis
ñ eximit exēptū a iuriſdictiōe dyoce
ſani ꝯmittētē crimē h̄ſis. pe. ꝯ āch.
Dubitat an q̄cūq3 tʒ vbicūq3 ꝯt̄ arti
culoſ pariſi⁹ dānatos ſit excōicatus
Et videt ꝙ ſic. Et ſi ñ ſnīa epi q̄ nō
ligat ſbditos: nec ex̄ territoꝛiū: ſaltē
ſnīa h⁹ decretalis Ad abolēdā: que
dic̄ vinculo ꝑpetui anathematl. oblī
gam⁹ oēs q̄ p̄ ſinglos epos tāq3 he
retici ſūt dānati. Diceñ ꝙ eps ñ itē
dit oēs artic̄los dānare ſic h̄ticos:
ſ3 ſicūt dubios ꞇ piculoſos: Tum q̄a
multi catholici eos tenent. Tū q̄a ñ
excōicauerunt: ſed denuntiauerunt
excōicatos. tū q̄a ñ ſolū dogmatizā
tes: ſ3 ēt aliī credētes eſſēt excōicati.
Tū q̄a ad ſolū papā ptinʒ detmiare
gn̄alit: qđ ē h̄ticū: et qđ catholicū.

Nō q̄ eſt excōicat⁹ a iure q̄ tenet illō
q̄d vna eccleſia ꝑticularis iudicat eſſe
hr̄ticū: ſ; q̄ firmit̄ adheret ei q̄d eccl'ia
vniuerſalis vel romana: diffiniuit eē
hereticū:ad quā ꝑtinet hoc: q̄a q̄diu
adheret homo fidei eccleſie romane:
quecūq; alia eccleſia tenet oppoſitum
nūq; eſt heretic⁹. de ſū.tri.c.dānam⁹
in fi.quia illa nō pōt errare:ſ; oīs alia
ſic:ſicut tota eccleſia grecoꝝ: vn̄ det-
minās cōtra tales hereticos nō īcur
rit ſniā; iuris. Si vo querat̄ vtrum
ſentētiā epī incurrat contra ei⁹ ꝓhibi
tionē faciēs:certu; eſt ꝙ ſic:ſi ē ſbdit⁹
in loco ſbdito. Et idē eſt ſi exemptus
eſſet in loco exēpto: et multo mag' ſi
nō exēpt⁹ in loco exēpto: q̄a in talib⁹
que ſunt fidei nō prodeſt exēptio. Si
autē nō ſit ſbdit⁹ iure cōi: vel ſbditus
in loco ext̄ territoriū nō incurrit. Si
vo extrane⁹ in loco dyoceſis. aut eſt
talis q̄ nō ſortit̄ foru; rōe delicti:ſicut
forte archieps:⁊ ſic n̄ incidit.aut talis
q̄ ſortit̄:⁊ tūc ſi eſt de articulis ꝑ eccle
ſiam romanā dānatis:tūc incidit. Si
autē nō eſt de illis nō incidit:q̄a non
peccat ꝑ inobedientiā:q̄a tūc n̄ ē ſbdit⁹
Et nō ꝙ ex corpore iuris nō videtur
haberi ꝙ abſolutiōe; ab excōicatione
ꝓpter hereſi cōtracta; papa ſibi reſer
uauerit:ex quo argui poſſet ꝙ ab epīs
poſſent abſolui per decre.nup. de ſē.
ex. S; ꝑ ꝓceſſū pape q̄ fit ānuati; in
curia ſibi reſeruat eoꝝ abſolutiōe;:vt
patebit.ī.in ipſo proceſſu.

¶ Excōicatio cōtra fautores recepta
tores hereticoꝝ et abſolutio pape reſ̄
uat̄. ¶ Cap.quintum.

Quot mōis dicat̄ q̄s heretic⁹
⁊ q̄s ꝓprie ſit heretic⁹ ⁊ quot
ſunt hereſes iā cōficte. Et quot mōis
puniāt̄ ⁊ qualit̄:q̄n̄ ad miā; recipiāt̄
Uide.ī.in.2.p.i.c.de hereſi. Excōica
mus omnes hereticos vtriuſq; ſexus
quocūq; noīe cēſeāt̄ et fautores et re
ceptatores ⁊ defenſores eoꝝ. Hnoꝝ:
¶ ꝯ̄ extr̄ de ſen.ex.nōuerit. Dicit pe.de
pal.in.4°.ꝙ credētes hereticoꝝ ſunt
q̄ l; nulli hr̄ſi expſſe adhereāt: credūt
tn̄ hereticos eſſe bonos hoīes et hēre
bonā fidē:ſicut ſunt apud nos ſimpli
ces nō hītes explicita;:ſicut quidam
hr̄ticaliſcapt⁹ cū vno heretico pfecto:
interrogat⁹ dicebat. volo mori i fide
dn̄i Guilelmi.la. Sic enim vocabat̄
ille pfectus. Iſte erat credēs proprie.
Defēſores āt ſūt q̄ pſonā defēdūt: ut
aduocati pſtādo patrociniū: vel tabe
liōes faciēdo inſtra:vel iuuādo in cā.
Qui āt n̄ pſonā ſ; hr̄ſi; defēdit hr̄ſiar
cha ē. Receptatores vo ſūt q̄ i domo
vel in terra ſua eos recipiūt ſemel vel
plurieſ publice vl' pūate. Fautores ſūt
q̄ aliā fauēt facto mittēdo alimonia;:
vel h⁹mōi:aliā vbo:vt dicēdo: iſti ſūt
bōi hoies ⁊ iniuſte ageſ̄ ꝯ̄ eos:⁊ iq̄ſi
tores ipoſūt eis maligne cōficta. Itē
omiſſiōe q̄n̄ q̄ ptāte fūgit̄ i capiēdo ⁊
al's n̄ fauēt inq̄ſitorib⁹ ſic̄ debēt. oēs
iſti ſūt excōicati ipſo facto ſicut hr̄tici:
q̄d itelligēdū:dū tn̄ vitiu; ſuū aliquo
actu pdāt extiori publice vel occulte.
Itē q̄ i ptāte exiſtēs omittit facē q̄d
d;:l; nihil exti⁹ agat icurrit:q̄a ad id
iudiciū ptin; hi⁹ ⁊ pūatio. hec ille di.
¶ I;. Quō exponāt̄ dicta vocabula.ſc;
fautores receptatores. vide in.c.ſc.

¶ Excōicatio ꝯ̄ ſepeliētes hr̄ticos et
fautores credētes et receptatōes eoꝝ
¶ Cap.ſextum.

Quicūq₃ hereticos credentes receptatões vł fautoreſ eorū ſciēt p̄ſumpſerit eccleſiaſtice tradē ſepulture vſq₃ ad ſatiſfactionez idoneā excōicatōis ſnie ſe nouerint ſbiacere: nec abſolutōis bn̄ficiū mereāt niſi ꝓpriis manib⁹ extumulēt publice ⁊ proiiciāt huiuſmōi corpa dānatorū: ⁊ loc⁹ ille ppetuo careat ſepultura. ex de hereti. li. 6. Quicūq₃ laici vel clici cū vniuerſalit̄ dicat. q̄cūq₃: ⁊ ita nullū excipiat. Credētes. illi dicūt̄ credētes hereticoꝝ q̄ ore ꝓprio dicūt ſe credē erroꝛib⁹ eorū. de pe. di. i. fieri pōt. Et hoc indubitatū eſt: ⁊ ꝓbatōe ñ idiget Itē q̄ adorauerint et reuerētiā ſuo m̄ exibuerint: cōſolatōez vel cōionem ab hereticis accepint: vel ſimilia ppetrāt: q̄ ad ritū eorū ptinēt credētes merito pn̄t dici q̄bus error eorū exprimitur vt poſui exēpla. Itē q̄ ſermones eorū ⁊ p̄dicatōes audierunt ſi ſemel tantū audierint: ⁊ nūq₃ āpli⁹ redierint non debēt iudicari hereticoꝝ credētes nec eniz videt̄ approbaſſe ꝙ poſtea vitarz ar. ad hoc efficax. i. q. i. conſtat. Itē ſi q̄s eos viſitauit: alimoniaz dedit: ducatū p̄ſtitit: vel ſimilia fecit in q̄b⁹ nil ꝺ ritu eorū oñdit̄: nō credo ꝙ poſſint credentes iudicari: nā hec fiunt q̄nq₃ interuētu pecunie: ſec⁹ ſi p̄⁹ erāt lapſi ⁊ poſtea ita facerēt. de here. li. 6. accuſatus. Om̄s tñ p̄dictos quos dixi nō debē iudicari credētes fateor ſuſpitōe maria nō carere: et iō poſſe eis indici purgatōez canonicā iuxta canonicas ſanctiones. Itē q̄ libros hereticorū ſuſcipiūt ſi ſtatim eos deſtruxerint incēdio vel alio mō innoxios iudicādos credo. ſ. diſcredētes. 5. q. i. c. i. Alias ſi ſuſpecti ſunt ⁊ nō deſtruūt in eis indicenda purgatio canonica. Archi. Receptatores. glo. Archi. Illi dicuntur tales q̄ ſciēter recipiūt: et ſi nō freq̄nt̄ ar. efficax. de pe. felicis. li. 6. Nā v̄bū frequētatiuū in iure ꝓ ſimplici verbo ponit̄. i. receptare pro recipe: hoꝝ aūt q̄ ſciēt receptāt: q̄dā ſūt in culpa: q̄dā ñ. hic ſane nōndū videt̄ ꝙ iura ciuilia illū videt̄ intelligere eſſe receptatorē q̄ latent̄ recipit et celat vt cōſeruet et manus iudicis euadat vt innuit̄. ff. ꝺ recep. l. i. Defenſores. glo. Archi. Si defenderit q̄s errorē ip̄z dānabilior ē eo q̄ errat: ⁊ ñ ſolū heretic⁹: ſ₃ hereſiarcha dicit̄. 24. q. 3. qui alioꝛꝝ. Si v̄o defendit p̄ſonā reſiſtēs virib⁹ vel potētia ne ad man⁹ iudicis veniat puniendus vel excōicādus: pōt ꝺ̄ h⁹mōi defēſores ꝓcedi ad excōicationē et ꝓ h⁹mōi p̄ſūptōe poſſet ei indici purgatio canonica. Fautores. glo. Archi. q̄ publica ptāte fungūt̄ vt p̄lati ⁊ p̄ncipes: ex ſola omiſſiōe pn̄t dici fautores puta ſi ab eccleſia cōdēnatos ñ fugāt ⁊ puniūt ſicut debēt. 23. q. 3. qui pōt. Priuate v̄o p̄ſone in hoc caſu ſi non capiūt: ſi ptereūtes nō detinēt: fautores dici nō poſſūt. Nā hoc ptinet ad eos q̄ ptāte fungūt̄: ⁊ hoc eſt v̄ū: niſi ſint p̄ſone p̄uate tales q̄ in iuramēto ſe aſtrinxerint. Si. n. iurauerint indicare ⁊ celāt ñ nego eos fautores. Itē ſi q̄s excuſat hereticū: nō ex lingue lubrico: nec p iocū: ſ₃ in cōuenticulis: vel inter laycos: ſicut multi ſepe dicētes. Iſti ñ ſūt tales q̄les dicūt̄: nec negāt iſta vel illa: vel forte q̄a aduocati ſunt aliq̄: ⁊ defendēdo eos excuſāt eorū ꝓceſſus: pn̄t dici fautores cōſideratiōe

habita pſonaꝝ loci ⁊ tpꝝ. Jtē ſi q̄s facto faueat ꝓbatiōe nō eget: puta i eo q̄ tali alimoniā ꝓcurat: q̄ liberat q̄ ea ꝑ que liberat̃ ſbminiſtrat: ⁊ ſi q̄ ſunt ſimilia. Jdē in eo q̄ p̄cibꝰ libēat 14. q. 4. c. i. Sciēt. ḡ ſi hꝰ neſciebat ipe tumulās: nō ligat̃ hac pena: q̄a facti ignorantia vnūquēq₃ excuſat. Eccleſiaſtice ſepulture. Uult dicere lr̃a iſta: q̄a taliū₃ cadauera n̄ debēt i cimiťio eccleſie tumulari neq₃ alibi: ad modū chriſtiāorū: ſ₃ foras iactari ab eccleſiaſtica ſepultura in ſignum ꝑpetue dānatōnis. Archi. Propriis manibꝰ. ḡ nō alienis: imponūt̃ p̄dictis ⁊ alie pene: quas potes videre i textu.

¶ Excōicatio contra rectores impedientes vel non iuuātes epos ⁊ inq̄ſitores in inquiſitōe hereticorū ⁊ fautoꝝ ⁊ receptatoꝝ. ¶ Cap. 7.

Ut inq̄ſitōis negotiū₃ cōtra hereticā₃ prauitatē₃ ad dei gloriā: ⁊ augmētum fidei: noſtris tpibꝰ ꝓſpet̃. ⁊c. in q̄ ɔſtōne ſunt plures excōicatiōes conſtitute. Primo oēs ptātes et dñi tpales et rectores q̄buſcūq₃ officiis vel dignitatibus: vel nominibꝰ cēſeāt̃: ⁊ eoꝝ officiales vel baliui: q̄ dyoceſāis vel epis: vel inq̄ſitoribꝰ hētice prauitatꝭ nō obediūt in hēticoꝝ vel ipſoꝝ credētiū: vel defenſorū: vel receptatorū fautoꝝ inueſtigatōe captōe et cuſtodia diligēti: cū ab eis fuerint req̄ſiti ſūt excōicati. ¶ 2ᵒ oēs p̄dicti rectores ſi p̄dictas pſonas peſtiferas n̄ duxerint: vel duci fecerit ſin̄ mora poſtq₃ fuerint req̄ſiti in ptātē ſiue carcerē₃. Epoꝝ ſeu inq̄ſitorū: vel ad locū aliū de quo ipſi vel aliq̄ ex ipſis mādauerint. j. eoꝝ dñiū: vel dñoꝝ ⁊ rectoꝝ diſtrictū: vbi ꝑ viros catholicos a p̄fatis epis vel inq̄ſitoribꝰ: vel eorūdē aliquos ɔputatos: ſb arta ⁊ diligēti cuſtodia teneātur: donec eoꝝ negociū ꝑ iudiciū eccleſie terminet̃ ſūt excōicati. 3ᵒ oēs ſupradicti rectores: ⁊ eoꝝ officiales ⁊ nūtij ſi de hereſi ab epis: vel inq̄ſitoribꝰ cōdēnatos: vel eoꝝ bracio derelictos n̄ ſtatī₃ cepint ⁊ in dilatiōe aiaduerſiōe debita puniēdos nō obſtātibꝰ appellōibꝰ q̄bꝰcūq₃ p̄dictoꝝ ſunt excōicati. ¶ 4ᵒ oēs ſupradicti rectores ⁊ officiales ſi captos ꝓ crimie hereſis: abſq₃ dictorū epoꝝ ſiue inq̄ſitoꝝ: aut ſaltē alteriꝰ eoꝝ lr̃a vel mādato a captōne vel carcere liberauerit ſūt excōicati. ¶ 5ᵒ oēs ſupradicti eorūq₃ officiales: ſi de crimie hereſis cū mere ſit eccl'iaſticū coḡuerint quoquō vel iudicauerint ſūt excōicati. ¶ 6ᵒ oēs ſupraſcripti q̄ ſciēter in p̄dictꝭ. vel aliqᵒ p̄dictorū ɔt̃ inq̄ſitōis officiū dederint auxiliū cōſiliū vel fauorē ſūt excōicati. ¶ 7ᵒ oēs ſupradicti ſi executiōe₃ ſibi ꝓ hꝰmōi crimine a dyoceſano vel inq̄ſitore: iniūctā ꝓmpte prout ad ſuū ſpectat officiū facere detractēt: vel dyoceſanoꝝ ſiue inq̄ſitoꝝ iudiciū₃ vel ſniā₃ ſeu ꝓceſſū directe vel idirecte impedire p̄ſumāt ſūt excōicati. Oēs ſupradicti ſi ſniā₃ p̄dictā₃ excōis in quam incurriſſent oio ꝑ ānū ſuſtinuerint: extunc velut heretici cōdēnāt̃. Hec oia in p̄dicta ɔſtōne: que incipit. Ut inq̄ſitōis. extra de de here. li. 6. Ut inq̄ſitōis. vbi dicit̃ heretici admixti fidelibꝰ: de hoc faciēda eſt inq̄ſitio:

vt a fidelib⁹ diſcernentur et inuenti corrigāt.Archi. Puniēdos. Q̄d ſi inq̄ſitor et ordinari⁹ diſcordāt i mā dato:q̄a vn⁹ mādat puniri p ſe cdē natū:alt mādat relaxari p ſe abſolu tū:ſatis videt ſuperſedendū: donec conſulat papa.ſ.c.pxi⁹.Jo.an.Ca non eſt late ſnie: ⁊ q̄a nō reſuat ab ſolutio pape ordinari⁹ poterit abſol uere.ſ.de ſen.ex.Nup.Jo.an.

¶ Excōicatio ↄ̄t iq̄ſitores male:⁊ ↄ̄t cōſcientiā exercētes tale officiū cō quoſdā:⁊ pape reſeruat abſolutio.

¶ Capitulū octauū

Inquiſitores et alij ad dicti officij executiōez cōſtituti:ſi odij gratie vel amor l.lucri: ⁊ cōmodi tpalis obtētu ↄ̄t iuſticiā ⁊ cōſciētiā ſuā omiſerūt cōt queq̄ pce dere vt fuerit pcedēdū ſup h⁹modi prauitate.ſ.heretica aū obtētu eodē prauitatē ipſā:aut impedimētū officij ſui alicui iponēdo eū ſup h̄ pſūpſerit quoq̄uō vexare:pt aliaſ pēas excōis ſniaz eo ipſo incurrāt:a q̄ niſi p Ro manū pōtificē nequeāt pt q̄ i mortl. articulo:⁊ tūc ſatiſfactōne pmiſſa ab ſolui: nullo i hac pte puilegio ſuffra gāte.Cle.i.c.Multoꝝ.ex̄ de hēticis in cle.Obtētu. Ubi q̄ nō ꝓpt alteꝝ pdcoꝝ:ſ forte timor:vl ꝓpt vitādū ſcādalū hoc omitterēt nō eſt locus pene.Jo.an.Et cōtra cōſciētiā.Nō ꝙ copulat cōtra iuſticiā ⁊ cōſcientiā Eodē.ſ.odij gr̄e.zc.vt.ſ de q⁹ patz apte ꝙ cōſtitutio eccleſie militantis ligat crimē oio occultū ad penā ſu ſpēſiōis ⁊ excōis:inducit ad h̄ multa iura:⁊ ſbdit. Ex his vr̄ idubitatū ꝙ Archi.hēbat p dubio ⁊ diſpoſitōni ↄ̄relinq̄bat. An heretic⁹ oio occult⁹ ſit excōicat⁹.Jo.tz ꝙ ſic.24.q.i. In ſūma.Et in glo.ſe.Placet ēt Hoſt. ⁊ Ray.in ſūmis. Ex inde inducit multa iura q̄ videt face ↄtriū.di.zz Erubeſcāt.zc. Tādē Jo.an.ↄcludit ſic.De plano fateamur ꝙ cōſtō mili tātis eccleſie ligat oio occulta: ñ tñ noiatiz de illiſ iudicat tribunal eccle ſie.imo ipſa eccleſia in q̄tū p hoiem noiatiz iudicat hoiez: Et in q̄tū eſt collectio fideliū ligatos ſic occultos hz p ſolutl.ex̄ de ſen.ex.A nobis.et ſic loquūt cōtraria. Nō ſm Pe.de ancha.ſup cle.de vſurl.Ex gui. Q̄d act⁹ fenerādi non ſapit hereſim:nec ptinet ad inquiſitorē:⁊ tñ ptinaciter aſſerere h⁹ nō eſſe peccatū eſt hēticū Rōnē collige ex glo.nō ſolū cū qua cōcor.Pau.Ex q⁹ collige deciſionē eius q̄d dubitat. Quidā.n.de iſtis pizocholis in publicl.pdicatōibus p dicans cōitādo turbā ⁊ ſeditōez ↄ̄t clerum vt fert aſſeruit exortādo ꝙ layci non tñbāt ſolue decimas: nec eis cōfiteri:nec oblatiōes dare: et ꝙ peccabāt cōtrariū faciēdo: cū eſſent oēs clerici mali: et de eccleſiis remo uēdi. Querebat an iſta ⁊ alia q̄pla eſſent hētica: ⁊ pcedi poſſz ↄ̄t eum tanq̄ cōtra hēticū. Et firmatū fuit p omēs ſacre theologie doctores:⁊ doctores vtriuſq̄ iuris ibi exñtes ꝙ ſic:⁊ bñ p doctrinā h⁹ gl.Sapiebat n.ptinacit ⁊ tñbat diuerſaſ ⁊ falſas opiniōes reprobatas p ſacros cano nes ⁊ canonicas ſanctōes.q̄ zc.vt i ea pz. Et Pau.clari⁹ loquens dicit Hereticus eſt nō ſolū q̄ male ſentit: ⁊ docz ↄ̄ articulis fidei ⁊ ſacramētl.

eccleſie : ſed etiam qui per falſam et extortã expoſitõez i ſcripturꝭ diuinis pñt ↄ̃ id qđ dicit eccleſia. di. 50. Si q̇s dyacon⁹. ⁊. c. Si ille. in fi. Ob h̃ v̾ba. Cũ aũt p̃ceptorie loquit̾. vt de cel. miſſa. Dolẽtes. ⁊ eta. ⁊ q̃li. Cum eccleſie. in cle. Et hec trãſgrediens peccat mortalit̾ quia impedit finẽ q̃ legiſlator intẽdit: alꝰs trãſgreſſor canonũ ex rõablꝭ cã ñ peccat mortalit̾ ƀz Tho. Pau. in cle. Et itellige iſtũ textũ cle. Ex g̃ui. qñ ſimilit̾ p̃ciſe q̇s aſſerit nõ eſſe peccatũ fenerari. Sꝫ q̇a ſũt nõnulli caſus in q̇b⁹ ꝓbabilit̾ dubitat̾: vtrũ in iſto vel in illo caſu ſit v̾ba nõ eſſꝫ h̾ẽticus q̇ teneret opinionẽ etiã forte nõ v̾ã. vt. s̃. e. Nauigãti. de v̾bis. Pe. Et nõ ƀz Pau. i cle. ꝙ dic̃ ꝑtinacit̾. Pertinax dr̃ q̇ valde ⁊ imprudẽt̾ tꝫ et affirmat: vñ ſi ꝑ iocũ vel lubricũ lingue h̃ diceret nõ eſſꝫ h̾ẽtic⁹. 24. q. i. Ait. Et ſic ꝑtinacia in malo dr̃: ꝑſeuerãtia autẽ in bono. Judei aũt q̃quis affirmẽt v̾bã nõ eſſe peccatũ: ñ pñt dici h̾ẽtici nec talit̾ ↄ̃ eos ꝓcedẽ. Rõ ẽ q̇a in eis ñ cadit hereſis que ẽ idẽ ꝙ diuiſio vel electõ. 24. q. 3. Hereſis. Cũ. n. ñ ſint đ gremio eccꝉie diuiſiõez ab ea facẽ nõ pñt. Si tñ talẽ errorẽ dogmatizarent: ⁊ ſi nõ vt cõtra hereticos: tñ ꝑ alios modos pñt ꝑ eccleſiã puniri ſic̃ ⁊ in aliȷ̈s caſib⁹ qñ offẽdũt fidez. Pau. Nõ ẽt ƀm Pau. vbi. s̃. in cle. Ex g̃ui. de v̾ꝭ. ꝙ dicẽ ꝑtinacit̾ vſurã eſſe peccatũ ꝟ facta reſtõne nõ eẽ cõfitẽdũ: ſic̃ q̇ ẽ obligat⁹ ex ↄ̃ctu licito ẽ h̾ẽticũ. Et in ↄ̃ctu obligat̾ q̇s tm̃ hõi. In v̾ba offẽdit ⁊ obligat̾ deo ⁊ hõi. Et iõ p⁹ reſtõez tñt̾ adhuc penitere. Jtẽ ƀm eũdẽ q̇ male credit: ſed pat⁹ eſt corrigi et ſeq̇ certiorat⁹ fidẽ eccleſie non eſt hereticus. 22. q. 3. Beatus Paulus.

¶ Excõicatio cõt̾ iq̇ſitores ⁊ ↄmiſſarios eoꝝ illicite extorquẽtes pecũiaz ſꝟ p̃textu inq̇ſitõis. ¶ Cap. 9.

INq̇ſitores: ⁊ ipſoꝝ vꝉ epoꝝ ſeu capꝉoꝝ ſede vacante ſuꝑ h̃ deputati cõmiſſariȷ̈: ſi pretexta officiȷ̈ inq̇ſitiõis q̇buſuis mõis illicitꝭ ab aliq̇b⁹ pecuniã extorquẽt: nec ſciẽt̾ attẽptẽt eccleſiarũ bona ob clꝉicoꝝ delictũ p̃dicti occaſiõe bñficiȷ̈ fiſco eccleſie applicari ſunt excõicati: ⁊ abſolui nõ pñt p̃terq̃ȝ in mortꝭ articulo: donec illis a q̇b⁹ extorſerint: plene ſatiſfecerint đ pecũia ſic extorta: ⁊ nullis priuilegiȷ̈s pactis aut remiſſiõib⁹ ſuꝑ h̃ valiturꝭ. cle. in. c. No lẽtes. ex̃ de here. in cle. Cõmiſſariȷ̈. Dicũt g̃ iq̇ſitores cõmiſſarios quos vocam⁹ vicarios: vel ſꝟſtitutos. s̃. c ꝓxi. Jo. an. Cõmiſſariȷ̈. de epis loq̇ nõ videt̾: etiã liꝫ ab his nõ debeant abſtinẽ: pena tñ q̃ ſeq̇t̾ ñ hꝫ locuꝫ in ipſis. Jo. an. Pretextu. ſi g̃ nõ eo p̃textu illicite exigit: lꝫ faciat male: nõ tñ loc⁹ ẽ pene. Jo. an. Pecũiaz: itelligo large. i. q. 3. Totũ. Eccleſiaruꝫ. De boniſ g̃ clericoꝝ ꝓp̃iis ñ ꝓhibꝫ eccleſia. Multo minus ſibiipſis vel officialib⁹: vel fiſco ſeculari cui applicati ſunt ipſo iure bõa laycoꝝ dãnatoꝝ de hereſi. Jo. an. Abſolui. Per ordinarios cũ ſibi nõ reſ̾uet. Jo. an. Satiſfecerint. ſi hñt: vñ alias in hoc pauꝑtas excuſat. ex̃ de vſurꝭ. Cũ tu. Jo. an. Qđ ꝑ p̃latos eccleſiaꝝ cogi ñ poſſumus ad officium inq̇ſitõnis

exercēdū. Bonifaci⁹. ꝟtute ꝯſpicīos
ꝗ magr̄ ordinis p̄dicatorū i toto or
dine: ⁊ q̄libȝ prior ꝓuincialis: ⁊ eius
vicari⁹ in ſua ꝓuincia pn̄t frēs ſuos
ꝑ ſedē aplicā deputatoſ ad p̄dicādū
crucē: vel ad inq̄rēdū ꝯt̄ hēticā pra-
uitatē reuocare remouere trāſferre:
vel ꝗ ſupſedeāt iniūgē alioſq3 ſbſti-
tuere ſi eis viſū fuerit expedire: et in
eos ſi cōuenerit cēſurā eccleſiaſticaȝ
exercē nō obſtātib⁹ lr̄is apoſtolicis
ipetratis vel impetrādis: que de in-
dulto h⁹mōi exp̄ſſā nō fecerint mē-
tionē. Bonifaci⁹. ꝟtute.

¶ Excōicatio cōt̄ alienatōes ⁊ ordi
natiōes factas a ſciſmaticis de reb⁹
eccleſiaſticis. ¶ Cap. io.

ORdinatōes ab Octauiano
⁊ guidōe hēſiarchis factas
⁊ ab ordinatꝫ ab eis irritas
eſſe cenſem⁹: adiiciētes vt q̄ dignita
teſ eccleſiaſticas ſeu bn̄ficia ꝑ p̄dcōs
ſciſmaticos accepūt careāt ipetratꝫ.
Alienatōes q̄ꝫ q̄ ꝑ ip̄os ſciſmaticos:
ſiue ꝑ laycos facte ſunt de rebus ec
cleſiaſticis oio careāt firmitate: ⁊ ad
eccleſiaſ ſine oi onē reuertāẗ. Si q̄s
aūt ꝯtrahire p̄ſūpſerit excōis ſnie ſe
nouerit ſbiacere. ex̄ de ſciſ. c. i. A gui
done: cū ſciderit eccleſiā q̄ n̄ dicūẗ
ſciſmatici: imo poti⁹ dicūtur tales q̄
diuertūẗ ab eis hēſiarchis et ſciſma
ticis. Inno. Ordinatis ab eis. de or
dinatꝫ. ꝑ ordinatos ab eis videẗ idē
cū ſit eadē rō defect⁹. ſcȝ executionis
qm̄ dare n̄ pōt q̄ nō hȝ. Jo. an. Lay
cos aucte ipſoꝝ ſciſmaticoruȝ: alias
emēs nō eſſet excōicat⁹: ꝫ excōicād⁹
ſm Hoſti. Firmitate. Quia eccleſia
q̄ꝫdiu hȝ paſtorē hereticū vel ſciſma
ticū vacare intelligiẗ: vn̄ nō valēt q̄
a tali p̄lato ſunt in p̄iudiciū eccleſie.
Si tn̄ acq̄rit talis p̄lat⁹ eccleſie tenȝ
nec caſſabiẗ: ⁊ in hoc fauorē eccleſie.
Ber. Reuertāẗ. q̄ꝫ reuertūẗ talia ad
eccleſiam: nullo precio dato. Pe. de
anch. ꝫ emptor hȝ recurſū ad vendi
torē ꝓ p̄cio ſm Uin. Si q̄s ꝯt̄hire
. i. ordies exequēdo: bn̄ficia retinēdo
vel bōa alienata. Hoſti. Subiacere.
illi ſciſmatici q̄ ab vnitate eccleſie re
cedūt: vt greci excōicati ſunt. i9. di.
Nulli. Dicebat Hoſti. illos ſciſmati
coſ tm̄ q̄ ſe extollūt ꝯt̄ romanā eccle
ſiā: ⁊ ab illa ſe ſepāt eſſe excōicatos
cū adherētib⁹: ⁊ dicūẗ tales heretici
Alij ſcȝ q̄ volūt cōtra ep̄m aliquem
inſurgere ⁊ ep̄atum tenē: ⁊ clericos
ſuos facere excōicādi ſūt. Pe. d̄ āch.
Nō ꝗ q̄ ordines vel bn̄ficia recepūt
a ſciſmaticꝫ. ipſo iure ſunt excōicati ⁊
ſic eſt canon late ſnie: q̄ꝺ quidaȝ vt
Hoſti. intelligūt de adherētib⁹ et fa
uētibus ipſis ſciſmaticiſ. Dicas ergo
eos q̄ alias nō adherent nec fauent
ſciſmaticis illis. ſcȝ q̄ recedūt ab vn̄i
tate eccleſie: nec extollētes ſe ꝯt̄ Ro
manā eccleſiā: ⁊ ſi cōtra alias nō ex̄
cōicatos ipſo iure: ꝫ ſunt excōicandi
Pe. de ancha. Item nō ꝗ excōicati
ſunt oēs ſeq̄ces adherēteſ ⁊ fauētes
publice: vl̄ occulte ſciſmatici dānato
in concilio Conſtancienſi Petri de
luna. Abſolutio pape reſeruatur: vt
pȝ in ꝓceſſu ānuali.

¶ Excōicatio contra eos qui nō te
nēt romanā eccleſiā eē caput aliarū
eccleſiaꝝ: vel nō poſſe cōdē canones
vel nō eſſe ei obebiendum.

¶ Capitulū. ii.

QUi aſſerit cõtumacit Ro-
manã eccleſiaʒ ñ eſſe caput
aliaꝝ eccleſiaꝝ: ⁊ nõ poſſe
cõdere canones ⁊ decreta: et etiaʒ ei
tanq̃ꝫ capiti obediẽdũ: excõicat⁹ eſt.
19. di. Nulli fas. Nõ ꝙ illud capl'm
loq̄t de cõtẽptoꝛib⁹ canonũ ⁊ tranſ
greſſoꝛib⁹. Sed ƀm hugo. ibidem
⁊ Pau. in cle. dupliciť dicit̄ q̄s con
temptoꝛ canonũ. Uno mõ q̄a apo-
ſtolicã ſedẽ contumaciter negat eſſe
caput eccleſiaꝝ: ⁊ hẽre ptãtẽ cõdẽdi
canones: ⁊ decreta et ſtatuta ei⁹ nõ
eſſe ſeruanda. Et talis eſt heretic⁹ ⁊
ſciſmatic⁹ ⁊ excõicat⁹. Et ſic intelli-
gendo dictũ capitulũ eſt canon late
ſentẽtie: ⁊ ad idẽ facit di. 22. Oẽs. et
25. q. 1. Uiolatores. Et idem dicunt
Jo. an. Jnno. ⁊ hoſti. 2° mõ dicit̄
q̄s cõtẽptoꝛ ⁊ tranſgreſſoꝛ canonũ:
q̄ ipſa mãdata canonũ ñ ſuat q̃uis
credat ⁊ dicat eſſe ſeruãda. hic nõ
eſt ſciſmatic⁹ ꝓprie nec excõicatus: ⁊
ſic de h⁹mõi intelligẽdo capituluʒ ẽ
canon ferrẽde ſnie. Et vt dicit pau.
in Cle. Si q̄s trãſgredit̄ canones:
⁊ ſtatuta cõtinẽtia p̄cepta: ſiue affir-
matiua ſiue negatiua peccat moꝛta
liter. 24. q. 1. Q̄d p̄cipit̄. Sec⁹ ſi eſſʒ
cã cõſilij: intelligo tũc canonẽ loqui
ꝺ ꝯſilio: qñ h̄ ibi exp̄mit̄: vel alia rõ
ſuadet ſic intelligi. Nõ. n. q̄ ſic exoꝛ-
tat̄. 2c. ff. ꝺ his q̄ no. infa. ob h̄ ꝟba
Cũ autẽ p̄ceptoꝛie loquit̄: vt de cel.
miſſa. Dolẽtes. Et ꝺ eta. ⁊ quali. in
Cle. Cum eccleſie. hic trãſgrediens
peccat moꝛtaliter q̄a impedit finem
queʒ legiſlatoꝛ intendit: alias tranſ-
greſſoꝛ canonũ ex rõabli cã ñ peccat
moꝛtalit̄ ƀʒ Tho. hec Pau. in cle.

¶Excõicatio contra incẽdiarios ec
cleſiaꝝ vel locoꝝ pioꝝ: ⁊ ſi fuerint
denũtiati pape reſeruat̄ abſolutio.

¶Cap. 12.

JNcẽdiarij exquo ſunt per
ſniam eccleſie publicati pro
abſolõis bñficio ad ſedem
apoſtolicã ſunt mittẽdi. Cle. 2⁹. ext̄
de ſen. ex. Tua nos. Glo. ſup verbo.
publicati. in fi. ſic dicit. Nõ credo ꝙ
oẽs incẽdiarij gñaliter ſint excõicati
niſi de incẽdiariis eccleſiaꝝ: cum de
aliis nõ inueniã: ⁊ p hãc decretalẽ ñ
ꝓbat̄ ꝙ ipſo iure ſint excõicati: ſed
illis p̄mo excõicatis ab ep̄is ſb̄ſecuta
publicatõe ⁊ denũtiatiõe per hãc de
cretalẽ papa ſibi reſuat eoꝝ abſolõʒ
ad terroꝛẽ: al's ep̄i pñt abſoluẽ oĩs
incẽdiarios. ex̄. c. Nup. Ray. Goff.
⁊ hoſti. in ſũ. ſuis. et Jo. de lign. di
cũt ꝙ incẽdiarij eccleſiaꝝ vel locoꝝ
religioſoꝝ: vel cimiterij vel ſpacij p̄
uilegiati in circuitu eccleſie: vel loco
cõtiguo p̄uilegiato ſunt ipſo iure ex
cõicati: vt in dicta decretali. 17. q. 4
Sicut antiq̄t⁹. Eſt autẽ ſpaciũ p̄uile
giatũ in circuitu eccleſie. 30. paſſus.
vel. 40. quo ad matricẽ eccleſiam: ſꝫ
ãteq̃ꝫ denũtiet̄ pñt abſolui per oꝛdi
narios: poſtq̃ꝫ ꝟo fuerint denũtiati
nõ niſi a papa. Et ƀm Jo. an. tales
abſolui nõ pñt a legatis ex iure lega
tõis. Jtẽ mulier incẽdiaria ſic denũ
tiata ab ep̄o abſolui non põt: et ſi ab
ſolui poſſit ab iniectõe manuũ violẽ
ta in clericũ ƀm Guil. Jo. an. hic dic̄
de incẽdiariis eccleſiaꝝ. Guil. etiam
dicit ꝙ icẽdiarij alioꝝ locoꝝ poſtq̃ꝫ
etiã fuerint denuntiati: pñt abſolui
ab ep̄o. vt cõit̄ dicũt doc. Pe. ꝺ ãch.

dicit ſimpliciť de icēdiariiſ excōicatiſ.
et denūtiatiſ.ꝙ ſūt mittēdi ad papā.
Cōioꝛ p̄ma opīo.ſcđa tutioꝛ. Jncen
diarij ꝟo alioꝝ locoꝝ n̄ ſt ip̄o facto
excōicati ſʒ excōicādi de iure cōi.zz.
q.vi. ꝑeſſimā. Ray. de iure aūt ꝑti
culari ſeu ſynodali in q̊buſdaz locis
tales ēt ſūt excōicati:in q̊buſdā aliis
ex cōſuetudie hn̄t̃ ꝓ excōicatis ꝗuis
reuera nō ferat̃ excōicatō abſqꝫ ſnia
ſʒ Guil. Et hi icēdiarij ēt poſtq̄ꝫ fue-
rint denuntiati pn̄t abſolui ab ep̄is
ſuis ſʒ quoſdā. vt Guil. ⁊ alios. ⁊ ſʒ
alios nō niſi a papa. Et h̊ dr̄ i ſūma
piſana. Jo.an. Dic̄ tm̄ de icēdiariis
eccleſiaꝝ. Sʒ q̄liť intelligēdū ſit iſta
denūtiatio. dicit guil. ꝙ ſʒ quoſdaz
itelligiť ſi fuẽit denūtiatꝰ noiatiꝫ.i.
exp̄ſſo noie:ſecꝰ vt dicūt ſi in gn̄ali.
vt cū diciť ſb̄ hac forma excōicamꝰ
illos q̊ fecerūt tale incēdiū. Et ſb̄dit
credo ꝙ ſiue in gn̄ali:ſiue i ſpāli de-
nūtiet̃ icēdiariꝰ a ſolo papa ē abſol-
uēdꝰ:ꝓbtiꝫ cū dicat hugo. ⁊ iurepiti
ꝙ qn̄ iferť ſnia ſb̄ hac forma. Excōi
camꝰ oēs q̊ fecerūt h̊ vel illđ: oēs in
telligūt̃ noiatiꝫ excōicati. Credo ēt
ꝙ pape ē r̄ſuāda h̊ abſolō a quocūꝫ
iudice fiat iſta denuntiatio. Et diciť
icēdiariꝰ ſʒ Ray. q̊ aucte ꝓꝑia ciui
tatē:vel villā vel māſū:vl' ſegetē:vel
rē ſilꝫ malo ſtudio icēdit ⁊ exponit
glo.eiꝰ. Jncēdit vel icēdi fac:aut icē
diariis auxiliū vel ɔſiliū ſciēť ipēdit
aucte ꝓꝑia.i. cū n̄ hēat ius mouēdi
bellū vel indicēdi. Māſū vel ſegetē
alienā:ſecꝰ ſi ꝓꝑiā: q̊a tunc n̄ tenēť
pēa incēdiarij:n̄ dolo malo h̊ facerꝫ
vt.ſ.ꝑ icēdiū rei ſue aliēa incēderēť.
Malo ſtudio. q̊a ſi facerꝫ h̊ ex negli
gētia:liꝫ peccarꝫ n̄ tn̄ icediariꝰ voca
reť.guil. Jtē q̊ i bello iuſto ignē ipo
nit abſqꝫ p̄cepto idictoriſ belli icēdia
riꝰ vocať:liꝫ dānū n̄ teneať reſarcir̄
Qui ꝟo i bello iniuſto ēt ex p̄cepto
icēdiariꝰ ē:⁊ dānū tn̄ť reſarcire. Et
nō ꝙ q̊ i bello iuſto villā icēdit:ſi ibi
icaute eccleſia ɔburať ⁊ ē moleſtū ei
n̄ ē excōicatꝰ ſʒ dānū reſarcire teneť.
Jtē q̊ pōit ignē i loco religioſo ē ex
cōicatꝰ:q̊ ꝟo i alia domo habitabili
vl' ḡno ē excōicādꝰ. Alij ꝟo icēdiarij
paleaꝝ feni lignoꝝ et hꝰi:nō dicūť
icēdiarij. Lapus ſup.6.de emuni.ec
cleſiaꝝ. Quia n̄ nulli.dic̄.hic dicēdi
vr̄ ꝙ appellōe eccl'iaꝝ icludāť nedū
mōaſteria:ſʒ etiā oia pia loca:nā iſta
eq̊ꝑāť.ſ̄.đ teſta. Req̊ſiti.fac̄ qđ ſcri
pſit.di.z.pꝰ archi.ſup.e.li.6.đ reſti.
in inte.c.vltio. Uidi dubitari an icē
diarij vel fractores domoꝝ ſitaꝝ.ī.
ābitū eccleſiaꝝ ꝑuilegiatū:de qͦ.ſcꝫ
hēſ.17.q.4.ſic̄ ātiq̊tus.ſint ipſo iure
excōicati:ſic̄ icēdiarij ⁊ effractores ec
cleſiaꝝ q̊ ēt poſtq̄ꝫ fuerint denūtiati
ſciliꝫ ipſi incendiarij ⁊ effractores ec
cleſiaꝝ nō pn̄t abſolui niſi ꝑ papā. ⁊
vr̄ ꝙ ſic.ꝑ.d.c. Sic̄ ātiq̊tꝰ. ⁊ de ſen.
ex. Cōq̄ſti. Sup h̊ ɔſultꝰ cū q̊buſdaz
iuriſtis:cōſului ꝙ talis.ſ.frāgēs: vel
ɔburēs domū ſitā iť ābitū et ɔfines
d.i.c. Sic̄ ātiq̊tꝰ.liꝫ talis ſit violatoꝛ
emunitatiſ.eccleſie: et vt ſacrilegꝰ pu
niēdꝰ n̄ tn̄ ē excōicatꝰ. ⁊ hͦ ꝑ illđ.c.ſ.
Nō nulli. ⁊ ꝑ.d.c. Cōqueſti.hec ille.

¶ Excōicatio ɔt̄ effractores locoꝝ
ſacroꝝ pape reſuať abſolō pꝰ denū
tiatōez eoꝝ. ¶ Cap.iz.

M Emoratos ſacrilegos q̊.ſcꝫ.
cōfregerāt violēter quaſdaz

ecclesias: ⁊ expoliauerāt excōmūica-
tos ꝓnūtietꝛ. ⁊ faciatꝛ. sic excōicatos
arti⁹ euitari: donec passis iniuriam
ꝯgrue satisfaciāt: ⁊ dāna data resar
ciāt: et cū lr̄is vr̄is rei ꝟitatē cōtinēti
bus apostolico cōspectui se repñtent
ex̄ de se. ex. Cōq̄sti. glo. Excōicatos.
q̄ vr̄ ex h⁹ ꝙ ipso iure sunt excōicati
h⁹mōi sacrilegi. qđ ꝟuȝ est de effra-
ctoꝛib⁹ ecclesiaꝝ ⁊ incēdiariis. Rep
sentēt. Exq⁹.n. incēdiarij ⁊ effracto-
res ecclesiaꝝ denūtiati sunt: nō pñt
absolui nisi a papa: ꝫ anq̄ȝ denūtietꝛ
bñ pñt absolui si satisfacē volūt. ext
e. Nup. Ber. Idē Archi. ⁊ Goff. Jo
aūt an. ⁊ Pe. de ancha. sic sūmant.
Qui cū effractōe expoliant ecclesias
excōicati sunt: ⁊ postq̄ȝ sūt denūtiati
ꝑ papā sunt absoluēdi. Quidā extē-
debāt istū casū ad faciētes in ecclesia
multū enoꝛmia: vt frāgēdo crucem
vel diripiēdo coꝛp⁹ xp̄i: vel rapiēdo
bona ipsaꝝ. Sed Goff. ⁊ hostiē. in
sū. suis. ⁊ Jo. de lign. in tractatu de
cēsura ecclesiastica: dic ꝙ tales ñ sūt
ipso iure excōicati ꝫ excōicādi. Et nō
qđ dic Guil. credo ꝙ effractoꝛ eccle
sie iudicand⁹ est q̄ dolo malo: aut ꝑ
iniuriā violēt ꝑietē fodit: aut sꝫfodit
aut vitreā fenestrā fregit: aut seratu
ram: aut hostia: aut cardines: aut ve
ctes: dū tenēt hostia firmata aut ipȝ
tectū ecclesie. Et nōndū ꝫm Guil. ꝙ
q̄ vadūt animo frāgēdi ecclesiā ⁊ fu
rādi: ⁊ tñ ñ frāgūt: q̄a iueniūt alias
fractā vel aptā: ⁊ sic itrāt ⁊ asportāt
bōa: ipsi nō incidūt in istū canonē.

¶ Excōicatō ꝯt̄ falsarios lr̄aꝝ papa
liū: ⁊ pape reꝟuatꝛ absolutio.

¶ Cap. 14.

NOs.n. oēs falsarios lr̄aruȝ
nostraꝝ q̄ ꝑ se vel alios vi-
tiū falsitatꝛ. exercēt cū defē
soꝛib⁹ ⁊ fautorib⁹ suis anathematꝛ.
vinculo decernimus inodatos. ⁊c.
Inno. 3⁹. ex̄ de crimi. falsi. Ad falsa
rioꝝ. Innodatos. Et sic ē canō late
sñie ꝫȝ Inno. ⁊ hosti. Insup ⁊ clerici
sūt officiis ⁊ bñficiis ꝑuati: et degra
dandi sūt: et curie seculari t̄dēdi ꝫm
ꝯstōes legitie puniēdi: ꝑ quā ⁊ layci
legitime ꝯuicti puniūtꝛ. vt dr̄ in tex.
Et cōit dr̄ ꝙ absolō a tali excōicatōe
pape reꝟuatꝛ. ex̄. e. Dura. in fi. Nō ꝫȝ
Pe. de ācha. i. d. c. ꝙ ille q̄ sciēt ipe-
trat rescriptū sꝫreptitiū: ⁊ illo vtitꝛ: ñ
icidit i hāc penā: ꝫ solū punitꝛ vt ca-
reat cōmodo rescripti: ⁊ in expensis
condēnetꝛ. de rescrip. Sup lr̄is. Sed
falsās rescriptū: vel vtēs falso ex cer
ta sciētia: vel ex̄ igrātia ꝓcedente ex
negligētia icidit. Et nō ꝫm Ricar.
sup 4⁹. di. 18. ꝙ ipetrās lr̄as a dño
papa tacita ꝟitate vel suggesta falsi
tate: siue faciat ipetrās scientꝛ siue ig
rātꝛ: si talis ꝟitas taceatꝛ: vel talis fal
sitas suggeratꝛ q̄ ꝟitate māifesta vel
falsitate nō suggesta dñs papa non
cōcederet: nō ē excōicat⁹ iure cōi nec
ēt illi q̄ litterꝛ. apostolicꝛ. vtūtꝛ sꝫ alio
noie ipetratis: q̄a q̄ȝuis taȝ isti q̄ȝ illi
digni sint magna pēa ⁊ cōfusiōe. nō
tñ opoꝛtuit ius cōdē: q⁹ tales essent
excōicati: q̄a talis fraus a pte aduer
sa: vel a iudice cōt̄ vtētes talib⁹ lr̄is
facilitꝛ ⁊ certitudialitꝛ pōt ꝑcipi: q̄ȝuis
.n. sic impetrās falsari⁹ sit: extēdēdo
falsarij nom̄: vt sumitꝛ. 25. q. 2. diceti
Nō tñ falsari⁹ ē lr̄aꝝ dñi pape: quia
ꝟas lr̄as ipet̄t: q̄ȝuis falsa suggestiōe

⁊ ſic nõ eſt excõicatus.

¶ Excõicatio cõtra vtentes ſcienter
lr̃is papalib⁹ falſis. ¶ Cap. 15

QUi lr̃is nr̃is vti voluerit: eas
p⁹ diligēt̄ examinēt: qm̄ ſi fal
ſis lr̃is ſe vſos dixerint igrãt̄
eoꝝ ſera prauia euitare neq̄bit pēas
iferi⁹ ãnotatas. Jnno. 3⁹. in eadem
decretali. Ad falſarioꝝ. Jbi dicit̄ ꝺ
illis pēis. Et ſic q̄ ſciēt̄ vtit̄ lr̃is aplī-
cis: ēt ab alio falſificatis ē excõicat⁹.
Et nõ qꝺ dic̄ hoſt. ibidē ꝙ ſi ſimplr̄
igrãt̄ vtit̄ talib⁹ lr̃iſ falſis: ñ excuſat̄
q̄a p alios debuit inq̄rẽ h. ar. di. 37
c. vlti. Jdē Ber. Et ſi falſitaſ erat ita
latēs ꝙ de facili ꝑcipi nõ poterat in
apto: ſi p ſe ⁊ alios adhibuit diligen
tiã quã potuit: ⁊ nihil ꝑcepit excuſa-
t⁹ ē: alioq̄n ñ. ex ꝺ hõi. Johs. Lũc. n
ꝫ Spe. ꝺ ãcha. ibidē cēſet̄ iuſta igrã
tia q̄ hꝫ excuſar̃ ſi adhibuit diligētiã
quã potuit ⁊ debuit: q̄a h idagauit
a pitiorib⁹. 43. di. Epheſis. Nõ. eiꝫ
poſſ͞at diuiare falſitateꝫ reſcripti: ꝫ ſi
igrauit ex negligētia: q̄a h ē crīm q̄a
punit̄ ⁊ dolo ꝯpat̄. ff. mã. fideiuſſoꝛ
Et i. c. dura. dr̃. e. ti⁹. ꝙ ſi falſas lr̃as
ſe hr̄e cogſcit: ⁊ ſi penã excõis euadẽ
voluẽit. Et h itelligit̄ ꝫ hoſt. qñ lr̃e
falſe aliq⁹ cãu ad euꝫ ꝑuenerit. tales
ꝫ ñ ſt̄ ipo iur̄ excõicãti: ꝫ p⁹. 20. dies
ſi nõ reſignant. Spe. de ancha.

¶ Excõicatio ꝯt̄ recipiētes lr̃as pa-
pales: ſeu bullas in curia: nõ de ma
nib⁹ pape: vel deputati ad hoc.
¶ Cap. 16.

INhibem⁹ ne q̄s apud ſedeꝫ
aplīcã lr̃aſ nr̃as: niſi a nobis
vel ꝺ manib⁹ illoꝝ recipiat
q̄ de mãdato nr̃o ad illꝺ ſũt officiuꝫ
deputati: pſõe ſolēnes p nũtiũ recipe
pñt de maib⁹ pdcõꝝ: tñſgreſſoꝛ h⁹i
ſi layc⁹ ē excõicatõi ſbiaceat. Si clic⁹
offi⁹ vl̄ bñfi⁹ ꝑuat⁹ dãnet̄. Jnno. 3⁹
ex̄ ꝺ cri. falſi. Dura. Apꝺ ſedē aplicã
Jlli ꝫ q̄ ñ ſt̄ apꝺ aplicã ſedē: ſeu i cu
ria ñ ligēt̄ hac ꝯſtõe. et aplica ſedes
ē: vbi papa ē: hoſt. ⁊ Jo. an. Excõica
tõi ſbiaceat. Dicas ꝙ ipo iure ñ irro
gat̄ h pēa layco: ⁊ ēt clerico. Qꝺ ãt
cleric⁹ offi⁹ vel bñfi⁹ dãnet̄: ipa pēa
iponēda ē p ſniaꝫ: nec ipõit̄ ipo iure
ꝫ excõicatio ipo iure ipõit̄ ēt clerico.
Spe. de ãch. Et nõ dic̄ gl. Ber. ibidē
Nõ credo ꝙ ſit excõicat⁹ q̄ h ñ ꝑuat
imo idifferēt. videm⁹ ꝙ q̄liꝫ p nũtiũ
ipetrat lr̃as: ⁊ h papa ſcit ⁊ tollerat
nec aliquē repellit niſi eſſꝫ excõicat⁹
Sꝫ hoc itellige ꝙ lr̃e de maib⁹ dñi
pape vel bullatoꝛis tm̄ ſũt recipiēde:
ēt vel vicecãcellarij: vel alteri⁹ ad h⁹
deputati: alias falſe ſt̄. et q̄ ſic recipꝫ
eſſꝫ excõicat⁹. Jo. an. ⁊ Spe. de ãcha
dicũt ꝙ h⁹ qꝺ dic̄ iſta decretalis: ñ
ꝑuat̄ i curia hodie: imo q̄libꝫ ꝑue au
ctoꝛitatꝫ. mittit ad bullatoꝛē: ⁊ rcipit.

¶ Excõicatio ꝯt̄ corrigētes aliq̄d i
lr̃is papalib⁹: ⁊ pape rebuat̄ abſolõ.
¶ Cap. 17.

HOſti. i ſũ. ſic ait. Hodie prece
ptũ ē ꝙ i lr̃is dñi pape: nec i
magno nec i modico audeat
q̄s manũ apponẽ ēt lr̃aꝫ vnicaꝫ: vel
pũctũ vnicũ corrigēdo exceptl. offici
alib⁹ q̄b⁹ ē h ꝯmiſſũ. Alioq̄n manũ
apponēs ex canone lato i curia ipſo
facto ſniaꝫ excõis icurrit: q̄ p aliquē
citra apoſtolicã ſedē relaxari nõ põt
Jdē goff. Queẽit Ricar. in 4⁹. di. 18
vtꝝ inueniēs litterã dñi pape: cuius

efficacia iā expirauit: ⁊ ludo ñ itētōe vtēdi aliq̄ꝫ lr̄aꝫ in ea formatā reformet: vel pūctuꝫ faciat: vel ꝑ quēcūqꝫ aliū moduꝫ aliq̄d in ea mutet ſit excōicat⁹ ipſo iure. Rn̄ſ vt. s. Ad iſtā qōeꝫ dicūt aliq̄ ꝙ talis ñ ē excōicat⁹ ipō iure: q̄a illa excōicatio ñ itelligit niſi ð his q̄ pn̄t eē alicui vtiles. Predicta ēt q° ad oēꝫ hoieꝫ eſſꝫ inutilis Sed ɔ̄ h̄ ſic pōt argui. Quāuis illa lr̄a nō imutata facta ſit inutilis: tam̄ ꝑ raſuram ſic mutari poſſꝫ: vt vtilis appareret: vbi gr̄a: ſi ibi erat ſcriptuꝫ p⁹ triēniū minime valitur͡l. et ꝓ triēnio poneret q̄nquēniuꝫ: iaꝫ apparet vtilis q̄ p̄⁹ erat inutilis. Cū ḡ q̄cūqꝫ mutatio ſiue pua ſiue magna cōtra lr̄aꝫ dn̄i pape: ꝑ quā ꝑmutatōeꝫ pōt apparē vtilis pl⁹q̄ꝫ erat: vel vtilis: cū āte nō eſſet ſit ꝓhibita ſb̄ pēa excōis iā late: vr̄ ꝙ imutans aliq̄d ɔ̄ lr̄am de q̄ ē q̄ſtio ſit excōicat⁹ ipſo iur̄: qð mihi ɔcedēdū vr̄: vt ēt hr̄ ex̄ de cri. falſi. in. c. Ad falſarioꝝ. In glo. ſup illð. Per raſurā tenuē q̄cunqꝫ radit vel imutat reſcriptū pape: excōicat⁹ ē ⁊ falſari⁹: ⁊ i h° nullā diſtinctionē adhibeo: ⁊. J. ſic dicit. De lr̄is tn̄ q̄ ꝑ nullaꝫ raſurā poſſent apparē vtiles: vtputa lr̄a curatoria data a ducētis ānis vel trecētis: alit̄ eſſꝫ iudicāduꝫ q̄a ſi tota raderet̄ de nouo nō poſſꝫ apparē vtilis ꝓpt̄ bullā: q̄a i creatōe cui⁹libet noui pape aliq̄d ɔ̄ bullam imutat̄. Nomē. n. ei⁹ pōit̄ i bulla.

¶ Excōicatio ɔ̄ faciētes ſtatuta ɔ̄ eccleſiaſticā libertatē: et ſuari ea facientes ⁊ ſcriptores eoꝝ ⁊ officiales iudicātes ſm ea.

¶ Cap. 18.

Excōicam⁹ oēs q̄ de cetero ſuari fecerint ſtatuta edita: ⁊ ɔſuetudies: vel poti⁹ abuſiōes itroductas ɔ̄ eccleſiaſticā libertatē: niſi ea de capitularib⁹ ſuis ifra duos mēſes p⁹ h⁹mōi publicatōem ſnie fecerit āmoueri. Excōicam⁹ ſtatutarios ⁊ ſcriptores ſtatutoꝝ ipoꝝ necnō ⁊ ptātes. Cōſules. Rectores. ⁊ cōſiliarios locoꝝ: vbi de cetō h⁹i ſtatuta ⁊ ɔſuetudies edite fuerint: et obſuate: necnō ⁊ illos q̄ ſꝫ ea p̄ſumpſerint iudicare: vel i publicā formā ſcribē iudicata. Hono. z. ex̄ de ſē. ex. Nouerit. Eccleſiā. layci heremite ⁊ recluſi hic ſb̄ noie eccleſie ñ ɔp̄hēdūt̄ niſi ſe ſbiecerint alicui approbate religiōi. Guil. Libertatē q̄ cōſiſtit in p̄uilegijs cōceſſis ſup ſpūalib⁹ vel tpalibus gn̄alit̄: vel ſingularit̄: ſiue a deo ſiue a papa: ſiue ab aliis p̄ncipib⁹ ſꝫ Hoſt. Inno. ⁊ Abba. Et a deo q̄dē cōceſſa ſūt multa: vt illð. Quodcūqꝫ ligaueris ſup terrā ⁊c̄. Et h° q̄ꝫtū ad pſonā pape extēdit̄ ad inꝑtatiōem omniū dubioꝝ. ex̄ q̄ fi. ſūt legi. Per venerabilē. Iteꝫ ꝙ decime ⁊ p̄mitie ad clericos ſpectēt. 16. q. i. Reuertimini. Itē ꝙ eccleſia ſola res eccleſiaſticas miniſtret. 96. di. Si impator Itē qð de ſpūalibus ius cōdē ⁊ iudicare pōt: et multa alia p̄uilegia q̄ cōtinēt̄ i nouo ⁊ veteri teſtamento. A papa p̄uilegia cōceſſa ſūt: vt q̄ iniicit manū violētā in clericū ſit excōicat⁹ Itē ꝙ in legatis ad pias cās ſufficiāt duo teſtes. ex̄ de teſta. Relatum. et multa alia p̄uilegia q̄ a Vicario xp̄i ɔceſſa ſūt: q̄ in iure canonico habēt̄ Itē ab impatorib⁹ multa cōceſſa ſūt

que ſūt ſpſa in iure ciuili:vt de emu-
nitate eccleſiaꝝ: ⁊ hꝰmōi. Nec extē-
dūt dcas ↄſtōes ad ꝑuilegia data ñ
vlr̄ ſ ꝑticularit̄ aliq̄bus eccleſiis:ſiue
ſint data tl̄ia ſpūalia a papa: ſiue ab
iꝑatoribꝰ:ſiue ab aliis p̄ncipibꝰ. Jo.
an. De capitulariis.i. de cartuliſ ſiue
libris in q̄bꝰ talia ſcribi cōſueuerūt:⁊
ſi ſatiſfecerint abſoluat eṗs:q̄a papa
ſibi nō reſuauit. Jo.an. Infra duos
mēſes. Hec cōſtō mō ligat oīs: q̄a
iā duduz fluxerūt illi duo mēſes:de
q̄bꝰ fit mētio in iſto loco. Hoſt. Ex-
cōicamꝰ ſtatutarioſ ⁊c̄. Statutarij ⁊
ſcriptores ſtatutorū ſtatiz ligāt̄: nec
excuſatōez hr̄e pn̄t i toto:⁊ ſi q̄nz ex
cuſent̄ a tāto. Ptātes āt cōſules re
ctores pn̄t hr̄e excuſatōez q̄ztū ad ob
ſuatōez ſnie ⁊ deletionē ſtatutoꝝ ꝑ
dictorū q̄ ig̊rare pn̄t. Exq° ꝟo certi
ficati ſūt ⁊ obedir̄ negligūt:ↄſtō eos
ligat:qđ ad arbitriū bōi viri r̄ferēdū
ē:qn̄.ſ. ſcire potuerūt vel nō: aut qn̄
ipedire ne ſuēt̄:vt.ſ.itelligat̄ hoc q̄z
cito potuerint bono m̄ cōceſſo aliq°
inṫuallo. Qđ ſi hº ꝑſciuit de nocte:
vel i feſto tā ſolēni:ꝙ ↄſiliū ↄgregar̄
ñ potuit: vl̄ erat tūc ifirmꝰ:arbitr̄bit̄
bonꝰ iudex. Hoſti. ⁊ Jo.an. Jo. ꝟo
de lig. in tractatu de cēſa eccl̄iaſtica
dic̄ ꝙ ꝑdicti ptātes cōſules ⁊ hꝰmōi
ſūt excōicati nō excōicādi. Nec ob.c.
Grauē. vbi dr̄ canō ferēde ſnie:quia
ibi denūtiāt̄ excōicati nō excōicādi.
Uel ꝙ nō eſt abſurdū ꝙ excōicati a
iur̄ iteꝝ excōicēt̄ ab hoie. Officiales
ꝟo nō ſūt excōicati: niſi ſeruauerint
illa ſtatuta vel negligētes fuerit ab
eā delēda. Rectores ciuitatū qui nō
hn̄t ptātē ſtatuta tollēdi ſm ea non
ligāt̄ hac ſentētia:niſi ſz illa ſtatuta
iudicēt:aut niſi poſſint oꝑari vt illa
deleāt ⁊ hoc negligāt. Pe. de āch.
querit de cōſiliariis illoꝝ locoruz:et
ponit diſtinctōez Inno. q̄ ſic ait. Si
tales cōſiliarij in illis locis:vbi ſuāt̄
ſtatuta contra eccleſiaſticā libertatē
habēt ptātē deſtruēdi ⁊ nō faciūt:ex
cōicati ſunt: etiā ſi dediſſent auxiliū
⁊ ↄſiliū ꝙ deſtruāt̄:nō facit eos eui
tare penā. Si ñ hn̄t ptātē ñ icurrūt
excōicatōez: Sz ſi neſciūt ꝑdc̄a ſtatu
ta eſſe. Dicit Hoſt. tūc ligari quādo
ſciūt:⁊ nō delēt cū pn̄t. Tēpꝰ aūt ad
h̄ dabit̄ arbitrio bōi viri.i. iudicis. ſ
ñ vr̄ ſe poſſe excuſare allegādo facti
ignorantiaz: exq° ita publice ꝓmul
gata ſūt ſtatuta:tamē ſaluādo dicta
ꝑcedētia dic ꝙ ig̊rantia ꝑdicta excu
ſat ab excōicatōe:ad quā incurrēdaz
req̄rit̄ dolꝰ:ſed nō ab alia pena. Sz
q̄d ſi ſciuerūt ꝑdicta ſtatuta et igno
rauerunt ea eſſe contra eccleſiaſticā
libertatē:ibi dicit Inno. ꝙ ñ incidūt
cū excōicatio non liget niſi ↄtumacē
.ii.q.ȝ. Certū. Nec fert̄ niſi pro ma
gnis criminibꝰ fatet̄ tamē ꝙ poſſūt
alit̄ puniri. Do. meus.i. Jo. de lign.
putat eos non audiendos: quia eſt
ignorantia iuris que nō excuſat. de
reg. iur. ignorantia. Hec pe. de āch.
Nō etiā ſm quoſdā: ꝙ ſi qui ſtatue
runt ꝙ nullꝰ offerrz:niſi in magnis
feſtiuitatibꝰ:vel niſi tantū:vel ꝙ ſuꝑ
mortuo non ſit niſi talis pānus:vel
tot cerei vel huiuſmōi:hoc eſſet cō̄
eccleſiaſticā libertatem. Suꝑ iſta de
cretali. Nouerit. Henricꝰ boicꝰ dicit
Qđ ſtatuētes: vel ſtatuta dictantes
vel ſcribētes ipſa: aut fieri cōſētiētes

aut ſeruari facientes ſtatuta contra eccleſiaſticã libertatem ſtatiz ſunt ex cõicati ipſo iure. Nam tẽpus duoꝝ menſiuz qđ datur ad delenduz ipſa ſtatuta vt vitent hãc penã cepit cur rere a tpe publicatõis hꝰ decretalis. Et ſic iã diu tranſiuit illud tempus ẜm Ber. ⁊ Hoſt. Quidã tamẽ expo nũt hꝰmõi publicationẽ poſtq̃z .ſ. in ſingulis locis fuerit publicata. Et h̄ benigniꝰ ẜm Hoſti. ẜ pmũ ꝟius ẜz Jo. an. Qui ꝟo ẜz talia ſtatuta pre ſũpſerint iudicare: vel in formaz pu blicã redigere iudicata ſtatim tales ſunt excõicati ẜm Hoſti. Secꝰ autez ſi in ꝓuata forma ſcriberẽt. Hec Jo. an. Officialeſ ꝟo ⁊ ꝯſiliarĳ tũc ligãt ſi ſciẽtes ea eſſe contra eccleſiaſticaz libertatẽ ꝯſenſerint delicto: vt q̃a ea ſeruauerũt vel dederũt conſiliũ ꝙ ea ſeruẽt: vel ꝙ negligẽtes fuerũt ea d̄ ſuis capitularibꝰ delere: vel officiuz dimittẽ: q̃cito de eiſ certificati ſciũt ⁊ cognoſcũt eſſe ea contra libertatẽ eccleſie conceſſa: aliquo tam̃ medio interuallo ad arbitriũ boni viri. alie ꝟo pſone noiate in hac decretali: liz ſeruent hꝰmõi ſtatuta: nõ ſunt excõi cati ẜm Inno. et Jo. an. Hec ille. q̃ q̃dẽ dicit de faciẽtibꝰ ꝯtra libertatẽ: ſeu ꝓuilegiũ vniuerſalis eccleſie.

¶ Excõicatio contra oẽs dños ꝓhi bentes ſbditis: ne faciant obſequia corꝑalia pſonis eccleſiaſticis.

¶ Cap. 19.

Eos q̃ tẽporale dñiuz obti nẽtes ſuis ſbditis: ne plati. aut clericis ſeu pſonis eccle ſiaſticis q̃cq̃d vẽdãt: aut emãt aliq̃d ab eiſdẽ: neq̃ ipſis bladum molant coquãt panez: aut alia obſeq̃a exibẽ pſumãt inẽdicũt alñ: cũ talia i dero gationẽ libertatl. eccliaſtice pſumãt eoſ ipo excõis ſnie decernimꝰ ſbiacẽ. Boni. d̄ imu. eccle. li. 6. Libertatl. liz iſti qͦ ad ꝟba viderẽt nõ infringer libertatẽ: tñ infringebãt qͦ ad mẽtẽ faciẽdo fraudẽ de pſõa ad pſõaz: de quo dic vt. 14. q. 3. ꝯplerinq̃z. Jo. an. Querit hic Dominicꝰ de ſãcto Ge. Quid ſi iſta ꝓhibitio fiat p illuz q̃ ñ hz dñiuz: an hẽat locũ pẽa hic appo ſita. Rñdz ꝙ nõ. p textũ: hũc q̃ dicit d̄ dñis ꝓhibẽtibꝰ ſuis ſbditl. ⁊ expõit illđ tpale ꝓ ſeclari dñio. Et ſbdit. ẜ pone ꝙ fiat ſtatutuz ſic in Italia in multis ciuitatibꝰ ⁊ dñĳs ꝙ ꝓhibeat ne q̃s vẽdat vel donet rez imobilez alicui ñ exñti d̄ iure ſtatuẽtiũ nõ ſb eũti onera cõiuz vel dñoꝝ: et irritat donationẽ vel vẽditõz ⁊ penã ipõit an p talia ſtatuta icludãt donatões vel vẽditões i ecclia. Et ꝙ ñ icludãt ⁊ ꝙ ñ teneãt talia ſtatuta qͦ ad eas ꝓbat p. c. Eccleſia ſãcte Marie. de ꝯſti. ⁊ p plures rões. Et cõcludit ꝙ hꝰi ſtatuẽteſ hac pẽa ñ ſĩt ligati: ex qͦ ñ fuit ſtatutũ exp̄ſſũ d̄ ecclia: q̃a ſi h̄ fuiſſz: tũc ligati eſſẽt: q̃a ſtatutũ ẽ ꝯt libertatẽ eccleſiaſticã: tenuit. n. illud ſtatutũ ẜz cõez ſniaz doctoꝝ quo ad laycos tñſferentes in laycos iuriſdi ctionis aliene: ſed ſi illud extẽderẽt ad eccleſias: incipent ligari. Nec eẽt abſurdũ dicere ꝙ iudex eccleſiaſticꝰ poſſet illos ad quos ptinet cogẽ ad declarandũ ſtatutũ: vt nõ reſpiceret cõtractus fiendos cuz eccleſiis. extra de hereti. li. 6. Statutũ. Refert eniz Jo. an. i nouel. ꝙ Vin. ⁊ Abb. dicũt

ꝙ ſtatuto laycoꝝ ſcḋo ꝑ cōi vtilitate ꝙ vadēs ḋ nocte ſoluat tm̄: clerici n̄ ſūt ſbiecti:ƀ ꝑ ſuū iudicē ſꝫ arcēdi di. 96. Bn̄ q̄dē. Sec⁹ dicūt de dāno i paſcēdis pecorib⁹: vel ad aquā ducēdis: tūc.n. tenenꝫ paſtores de dāno ꝓpter mercedē quā accipiunt.

¶ Excōicatio contra vſurpātes patronatū de nouo i locis piis: vel vſurpātes bōa vacātiū eccleſiaꝝ.

¶ Cap. 20.

SAncimus vniuerſos et ſingulos regaliā cuſtodiā ſiue guardiā aduocatōis ſeu defenſiōis titulū in eccleſiis mōaſteriis ſiue q̄buſlibꝫ aliis piis locis ḋ nouo vſurpare conātes bōa eccleſiaꝝ. Monaſterioꝝ aut locoꝝ ipoꝝ vacātiū occupare p̄ſumūt: quocūq̄ dignitatis honore p̄fulgeāt. Clericos ēt eccl'iaꝝ Mōachos mōaſterioꝝ: ⁊ pſōas ceteras locoꝝ eorūdē q̄ h̄ fieri ꝓcurāt eo ipo ſnie excōis ſbiacē. Boni. ex ḋ ele. gn̄ali. li. 6. Uniuerſos ⁊ vniuerſas. Nā appellōne ſi q̄s. ⁊ ſi qua ɔtinetꝫ. ff. de vb. ſig. l. i. ⁊. 2. ⁊ ƀꝫ Bar. vbuꝫ maſculinū ꝓlatū a canone ɔphēdit femininū. qḋ ꝓbatꝫ. 17. q. 4. Si q̄s ſuadēte. qḋ vum niſi ꝑ eadē vel alia ſcꝫ iura excipiatꝫ femina. ꝭ. eo. Idēnitatib⁹. Jo. an. Qḋ archi. intelligit ḋ canone puniēte crimina. Singulos vt quādo pſona vſurpat ſuo nomie. ꝭ. ſcripta. Uniuerſos vo dixit: puta quādo aliqua vniuerſitas ſibi inſcripta vſpat de nouo. Archi. Regalia dic regalia ea que capit Rex vacāte eccleſia: vt pꝫ in regno frācie ⁊ āglie Nā illic vocātꝫ regalia iura regis in q̄buſdā eccleſiis vacātib⁹ cōpetentia q̄bus de p̄latis ordinatis illa pcipiūt p̄lati ⁊ non rex. Archi. Guardiā: q̄a dicūt ſe debē cuſtodire eccleſiā vacātem: donec de p̄lato fuerit ei ꝓuiſuꝫ vt patet exēplū in eccleſia piſieſi. vbi tales cuſtodes layci ⁊ nobiles appellanꝫ vicedn̄i. pꝫ etiā exēplū in eccl'ia florētina ⁊ ſumitꝫ hoc vbū ⁊ p̄cedēs ſcꝫ cuſtodiā ꝑ eodē. Un̄ expone: ſiue ꝑ. i. Et intelligunt quidā hoc cōprehendi ſƀ hoc nomine ius patrōatus qḋ nō credo. Sed intelligo ſimpl'r ſicut ſonat: q̄uis aliter notetꝫ. ꝭ. de iure. patro. Archi. Sꝫ Jo. an. ſic dic Cuſtodiaꝫ. ⁊ que ſequūtꝫ: ſic expone ƀm Bar. i. ius patronatus: qḋ ƀꝫ diuerſas regiones diuerſa ſortitꝫ vocabula. Et addit quocūq̄ nomie cenſeanꝫ vſurpātes de nouo tale ius in eccleſiis ⁊ aliis piis loci. et bōa ipoꝝ locoꝝ vacātiū occupantes excōicati ſunt ipſo iure. Jo. an. Aliis vt hoſpitalib⁹ et aliis quocūq̄ noie vocatis De nouo. ſ. a q̄draginta ānis citra. ƀm Bar. ꝭ. de conſue. c°. vltimo. Et hoc per litterā que ſequitꝫ: vl' ex ātiq̄ cōſuetudine: que ſcꝫ habetꝫ. ꝭ. in tex. hic nō poſito. Jo. an. Bona. de q̄b⁹ nulla eſt laycis attributa facultas. Occupare. i mala pte ſumitꝫ: ⁊ ꝓprie mobilia dicūtꝫ occupāi. Jmmobilia inuadi. Sepe tamen vnuꝫ ſumitꝫ ꝑ reliquo. Procurāt forte occaſiōe diſcordie inter eos ſuſcitate. Et dicitꝫ procurare ope conſilio pſuaſione: et coopatione. Jo. an. Nō ꝙ ɔmittentes ſacrilegiū i auferēdo res ſacras vel non ſacras de loco ſacro: nō ſūt de iure cōi excōicati: niſi hoc facerēt cū effractione vel incendio. vt extra

de ſen.ex.Cōquesti.In glo.ꝫ tales ſi poſt monitionē ſe nō emendarēt: ſūt excōicādi. Sic etiā vel auferētes bona eccleſiaꝝ nō ſūt ipſo iure excōicati:niſi vacantiū.vt in iſto.c.gnali. extra de elec.li.6.Q.d aūt dicitur in decretis.2.q.3.Canonica.de viola. eccleſiaꝝ.et.17.q.4.Oīs de raptorib⁹ bonoꝝ eccleſiaꝝ.ꝙ ſūt excōicati Intelligēdū eſt ẜm Ricar.in 4°.de violatiōe ⁊ raptu q̄ fiūt cū effractiōe vel violētia pſonali ⁊ huiuſmodi.

¶ Excōicatio cōt̄ cōpellētes p̄latos ⁊ pſōas eccleſiaſticas ad ſbmittēduz eccleſias:vel eccleſiaſtica bona eis.

¶ Cap. 21.

Layci vo q̄ p̄latos:vel capl'a eccl'iaꝝ:ſeu alias pſōas eccleſiaſticas ad ſbmiſſiōes faciēdas h⁹i acten⁹ ɔpulerūt:ñ p⁹ cōpetētē admōitōez remiſſa ſbmiſſiōe quā p vim vel metū exegerāt eccleſias ⁊ bōa eccleſiaſtica eis ſbmiſſo talit in ſua libertate dimittāt. Illi vo q̄ de cetꝰo p̄latos aut pſōas eaſdē ad taliā faciēda ɔpulerit:c⁹cūq̄ ſint cōditōis aut ſtat⁹ excōis ſint ſnia inodati. Ex ɔtctib⁹ p̄tea ſup p̄miſſiſ h⁹i lñia ⁊ cōſēſu iꝰueniētib⁹ acten⁹ initꝰ.aut quoſ i futuꝝ iūri ɔtigēit:ſeu occaſiōe illoꝝ laici vlt̄ id qd ex nā ɔtctuū ipoꝝ vel adhibita i ipis lege pmittit̄ aliqd ñ vſpēt.Qui vo ſec⁹ egerint ñ legitie mōiti ab h⁹i vſpatōe deſtiterit:reſtituēdo ēt q̄ talit̄ vſparāt eo ipo ſñiā excōis icurrāt.Gre.x⁹.ex̄ d re.ecc.nō ali.h⁹ ɔſultiſſimo.li.6.Submiſſiōes h⁹i.i.d q̄b⁹ dixerat i p̄n.vbi ꝓhibet p̄latos ⁊ eccleſias ſibi cōmiſſas:bōa imobilia ſeu iura ipſaꝝ laycꝰ.ſbmittē abſq̄ capituli ſui ɔſenſu ⁊ apoſtolice ſedis lñia ſpāli.ſ.ɔſtituēdo vel recoḡſcēdo:ſeu ꝓfitēdo ab eis ea tāq̄ a ſupioꝛib⁹ ſe tenē:ſeu ab ipſis eadez ad uocādo:vel ipſos patronos: vel ad uocatos eccleſiaꝝ:ſeu bonoꝝ ipſarū ppetuo vel ad tēp⁹ ñ modicū ſtatuēdū. Talis ḡ ſbmiſſio hic ꝓhibet̄:nō āt alienatio bonoꝝ eccleſiaſticoꝝ.⁊ nō ꝙ ɔphēdūt̄ ēt hic feie.ſ.religioſe. Et ꝙ dr̄ aduocādo exponit̄ tāq̄ ab aduocatꝰ.rcoḡſcēdo.⁊ qd dr̄ ad tp̄s ñ modicū:iñ t̄bit̄ ꝙ ad modicū tp̄s pñt vocari i patronos vel defēſoꝛes ⁊ dr̄ modicū tp̄s.ĩ.10.ānos.vel ẜm bar.relinq̄t̄ iudicꝰ.arbitrio: et qd dr̄ ɔpetētē mōitiōnē: intellige trinaz:ñ facti neceſſitas aliud ſuadēt.Jo.an.

¶ Excōicatio cōtra cōcedētes repſalias et vtentes in clericos et bōa clericoꝛum.

¶ Cap.22.

Illi qui repſalias aduerſus perſonas eccleſiaſticas: ſeu bona ipſaꝝ concedunt: vel extēdūt ad eas: niſi pſūptōez h⁹mōi reuocauerint a ɔceſſiōiſ vel extēſiōis tp̄e infra mēſez.Si pſona ſingularꝰ. fuerit ſniam excōicatiōis incurrat.ſi vniuerſitas eccleſiaſtico ſbiaceat int̄dicto.Greg.x⁹.extra de iniuri.Si pignoꝛationes.li.6. Eccleſiaſticas.vt clericos.templarios. hoſpitalarios. Conuerſos et deo deuotos. 12.q.1. Duo.Jo.an.Extendūt. Facit differentiam inter extendere ⁊ concedē. Quia ciuitas vel ſuperioꝛ dicitur cōcedere:ſed ille cui conceduntur extēdere:puta quia ciuitas bononienſis dedit repreſalias ciui ſuo contra florentinos: q̄s extēdit ille ad clericos

Jo.an. Preſūptōne.i.cōceſſione:vel extenſione repſaliarū :qđ eſt contra eccleſiaſticā libertatē. Jo.an. Mēſez ꝙ ſi infra menſem iſtuz ꝓceſſuz fuit ad actū:quia fuit eccleſiaſtica pſona ꝓ alia pignorata.i.repſalia facta ɔ̄t euz. Nūquid hec pena habebit locū infra menſē. Dic ſꝫ Bar. ꝙ in ſtatuz pſtinū reuocādū erit infra menſem extra de ſen.ex.li.6°. Quicūqꝫ. Vel ſꝫ Guil. reuocatio reintegra fieri dꝫ anteq̄ꝫ ꝓcedat ad actum: alſ locuz habet pena. Jo.an.

Excōicatio cōtra grauātes pſōas eccleſiaſticas in ſe vel ſuis ꝓpter qđ noluerūt eligere eos de q̇b⁹ rogati erant. Cap.zz.

Sciāt cūcti q̇ clericos:vel q̄lſlibet alias pſōas eccleſiaſticas ad quos in aliq̇b⁹ monaſteriis: aut aliis piis locis ſpectat electio ſi ꝓ eo qđ rogati: ſeu alias iducti eū ꝑ q° rogabāt ſiue iducebāt eligē noluerūt. Vel ɔſāguineoſ eoꝝ aut ipas eccleſiaſ mōaſteria:ſeu loca ceta bñficiis:ſeu aliis bōis ſuis ꝑ ſe: vel ꝑ alios ſpoliādo ſeu alias iniuſte ꝑſequendo g̃uare pſūpſerint:ſe ipſo facto nouerint ſnia excōis inodatos Greg.x⁹.ex ð elec.li.6. Sciāt cūcti. ēt eps. Eccleſiaſticas. vt cōuerſos tē plarios:q̇ lꝫ ñ ſint clerici:ſūt tñ eccleſiaſtice pſone. Spectat. de iure cōi i collegiata eccleſia: ad collegium ſpectat electio:et ſi nō ē collegiū ſpectat ad pſonū:ñ aliđ iducat ð ɔſuetudie Si āt ñ eſſꝫ ibi collegiū vel pſon⁹ ꝑ dyoceſanū hꝫ ibi ordiari.io.q.i. Regēda. Et h̄ ꝯ̄a q° ad electionē plati De inferiore non.ſ.e.ti. Cū eccleſia vulterana. Jo.an. Rogati. Quādo pces inducūt ſymoniā:dic vt.8.q.i. Moyſes. Inducti ꝑ ꝓmiſſiones vel alio mō. Jo.an.. Alios. Sed nūq̇d hec pena locum habebit in pñtante patrono:videt ꝙ nō:quia ð electōe tm̄ loq̇t:⁊ nō de pñtatōe:⁊ hec ē penalis:⁊ iō reſtringēda. Dic ꝙ ſi patron⁹ eſt cleric⁹ vel pſōa eccleſiaſtica locū hēbit ɔſtitutio:nec eſt h̄ odioſū ſed fauorabile eccleſiarū fauore. Si autē patronus eſt laycus pena locū nō habebit:cum cōſtitutio dicat clericos vel eccleſiaſticas pſonas. Jo. an. Idē Guil. Bar. Archi. Jo.mol. qui dicūt etiam idem in poſtulante ſnia. Et ſm Guil. Epi bene poterūt abſoluere. Jo.an. Ex quo condito canonis huius abſolutōez ſibi papa nō reſeruat. extra de ſen.ex.c. īNuꝑ. Nō ꝙ Archi. hic mouet queſtionez de mandatario.i. de eo qui ex mandato alterius aliq̇d hoꝝ opat. vtrū incidat in canonē. Allegat ꝓ ⁊ cōt dicētes. Finalit cōcladit ꝙ dici pōt: ꝙ mādatari⁹ talis liget:⁊ ſi ñ ꝟbis h⁹ capituli tamē mente: maxie cum ꝑticipet in crie:⁊ ſic actor mali.

Excōicatio contra impedientes perſonas ne litigent in foro eccleſiaſtico in cauſis q̇bus ex iure vel ɔſuetudine vel ex impetratis a curia pōt in tali iudicio exigi.

Cap.24

Statuimus ne q̄s ipetratores lraꝝ nraꝝ: vel alios ad nos:vel alſ ad foꝝ eccleſiaſticū rcurrētes ſup cāis q̄ ad idē foꝝ de iure:vel de antiqua cōſuetudine pertinere noſcunt ad deſiſtendum.

Uel in foro ſeculari ꝺ qõib⁹ h⁹mõi litigãdũ pro eorũdẽ iudiciũ eccleſiaſticoꝝ impetrãtiũ aut litiganti ũſeu volẽtiũ litigare:aut ꝓpinquoꝝ ipoꝝ ſeu reꝝ illoꝝ:aut eccleſiarũ ſuarũ captionez:modis ve aliis q̃bulcũq̃ cõpellat:ſeu cõpelli faciat:vel procuret nec p ſe vl̃ alios impediat:quomin⁹ coram iudicib⁹ eccleſiaſtic.ꝺelegati. ſeu ordinariis querulãtes ꝺe cauſis que vt p̃miſſũ eſt ad cognitõnez ptinẽt eorũdẽ poſſint libere iuſticiã obtinere: nec ad p̃dicta faciẽda ꝺet auxiliũ conſiliũ vel fauorem. Si quis ꝯo contra p̃ſumpſerit excõicatiõi ſe ipo facto nouerit ſbiacere:a qua niſi tã iudici cuius cognitio fuerit impedita: vel iuriſdictõ vſurpata q̃z parti que in pſecutione turbata fuerit ſui iuris ꝺe iniuria ꝺãnis ⁊ expenſis ac intereſſe p̃us p eũdez fuerit integre ſatiſfactũ:nullaten⁹abſoluať. Boni. extra ꝺe emu.eccle.Q.m̃.li.6°. Nullatenus ideſt nullo modo. Quid ſi ante ſatiſfactionẽ tales fuerint abſoluti.Non credo ꝙ talis abſolutio teneat:hoc iſta ſpãliť ꝓhibente littera Archi.⁊ Jo.an.ꝺicit ꝙ tunc ꝺemũ facta ſatiſfactõe p ordinarios poteit abſolui.Quia papa nõ ſibi retinuit.

❡ Excõicatiõ contra ꝺños ⁊ officiales ꝺantes licentiã grauãdi clericos vel ſuos cõſanguineos ꝓpť ſẽtẽtias latas cõtra eos.

❡ Capi.25.

QUicũq̃z p eo ꝙ in reges p̃ncipes barones nobiles:baliuos:vel quoſlibꝫ miniſtros eoꝝ:aut quoſcũq̃z alios excõis ſuſpẽſiõis:ſiue inťdicti ſnia fuẽit promulgata licẽtiã alicui ꝺederit:occidendi capiẽdi:ſeu al's i pſõis: aut bõis ſuis vel ſuoꝝ grauãdi eos: q̃ tales ſnias ꝓtulerũt: ſiue quorũ ſť occaſiõe ꝓlate:vel eaſdẽ ſnias obſuãtes ſeu taliť excõicatiſ cõicare volẽtes:niſi licẽtiã ipſã reintegra reuocauerit:,vel ſi ad bonoꝝ captionẽ occaſiõe ipſius lñie ſit ꝓceſſũ:niſi ipſa bona fuerint.ĩ.8. ꝺieꝝ ſpaciũ rſtitutaſ aut ſatiſfactõ ꝓ ipis ipẽſa:eo ipo ſniaz excõis icurrãt eadẽq̃z ſint ſnia innodati:oẽs q̃ auſi fuerint p̃dca lñia ꝺata vti:vel aliq̃d p̃miſſoꝝ:ad q̃ cõmittẽda ꝺare lñiaz ꝓhibuim⁹:alias cõmittẽ ſuo motu. Qui ãt i eadez ſnia pmãſerit ꝺuoꝝ mẽſiũ ſpacio:ex tũc ab eo nõ poſſũt: niſi p ſedẽ apoſtolicã abſolõnis bñficiũ obtinẽ. Greg.x⁹.ex̃ ꝺe ſen.ex.li. 6.Reges. Eſt ãt ordiari⁹ regi. eps i cui⁹ ꝺyoceſi ꝺelinq̃t:vel ꝺomiciliũ hẽt.ꝺi.96.Si impator.Jo.an. Et ꝺicit Archi.ꝙ non ſolum regẽ:imo ⁊ impatorẽ põt epũs excõicare.2.q. 7.§.Jtẽ cũ ꝺicendũ..Miniſtros.Ad clericos põt inferri: ⁊ ſic ꝓprie iſeq̃ť ꝯbũ ſuſpẽſiõis.Jo.an.Lñiaz.multo forti⁹ idẽ in vſu:vel mãdato.Archi. Dederit.clare ꝺemõſtrat hec littera ꝙ ſi aliq̃s ꝯtẽplatõe excõicati faciat ea q̃ hic i lrã numerãť ipſe excõicat⁹ ñ ꝺr eẽ i culpa: ñ ſbſeq̃te p⁹ factũ ratũ hẽat.archi.Suoꝝ.ſ.ꝯſãguineoꝝ vel familiariũ.Et ſic nõ caſũ in q° p cutiẽs ⁊ mãdãs pcuti laycuz ẽ excõicat⁹.Ad idẽ.ſ.ꝺ electõib⁹.Sciãt.li. 6.Jo.an.Grauãdi.puta ne q̃ſ emat ab eis:vel eis vendat:et his ſimilia. Jo.an. Reinteg̃.i. añq̃z ad occidendũ: vel capiẽdũ:vel alias grauandũ

eaſdē pſõas in aliquo fuerit ꝓceſſuꝫ
Uñ vr̄ ꝙ ſi reintegra fiat reuocatio
mādati vel talis licētie locū ñ hꝫ q̄d
hic ſeqͥt. Si āt ad aliquē actuꝫ ſit ꝓ
ceſſū ꝑ eū cui licētia ē cōceſſa. ſtatim
licētiā dātes ſunt ligati vt hic patet
de hoc de pen. di. i. Si q̄s nō dicā.
Sꝫ vr̄ ꝯ. ī. ꝓxio. ibi. n. bōa ipſa. ⁊c.
Dic ꝙ grauioꝛ ē offēſa pſōe q̄ȝ rerū: de
q̄ offēſa loqͥt lr̄a: qꝰ cāu ipo fc̄o ſtati
ligātͥ vt dictū ē: Lr̄a āt ſequēs loqͥt
in offēſiōe reꝝ: ad q̄ꝝ reſtōeꝫ tmīnꝰ
8. dieꝝ p̄figitͥ: vt. ī. patꝫ. Archi. Im
pēſa. ſ. cū res ñ extat: vel placet leſo.
Incurrāt. Nō duplici funiculo ſūt
ligati. q̄d eē pōt. ꝫ. q. 4. Engeltrudā
Io. an. Uti. Et ſic mādās ⁊ māda-
tariꝰ eadē pēa puniūtͥ. alias. i. p̄ter
aliquā lñiam. Io. an. Obtinē. Siilr
icēdiariꝰ eccleſiarū q̄ exͨqꝰ denūtiati
fuerint nō poſſunt abſolui ab alio q̄ȝ
a papa. ſ. e. Tua. Et ſi papa hoc nō
exp̄ſſiſſet ꝑpetuo potuiſſꝫ oꝛdinariꝰ
ipꝫ abſoluē. ſ. e. Nup. Io. an.

¶ Excōicatio ꝯ̄ faciētes exigē ⁊ exigētes pedagia ⁊ gabellas a clericis ⁊ religioſis ⁊ pſonis eccleſiaſticis.

¶ Cap. 26.

Conſtōeꝫ felicī. recoꝛdatōnis
Alex. pape. 4. p̄d. nr̄i. Qui
ſtatuit eccleſias ⁊ pſonaſ ec
cleſiaſticas ad pedagia ⁊ guidagia:
penitꝰ nō teneri: nec ad exibēdū vel
ſoluēdū talia ꝓ rebus ſuis ꝓprijs q̄s
nō cā negociādi deferūt vel deferri
faciūt: ſeu trāſmittūt. Uolētes ꝓpt̄
multoꝝ abuſum pene adminiculo
adiuuare. Adicimus diſtrictiꝰ inhi-
bendo ꝯtraria ꝯſuetudīe quorūcūq̄ȝ
q̄ dicēda eſt ꝟius coꝛruptela nō ob-
ſtāte: vt nec collegiū: nec vniuerſitaſ
nec alia ēt ſingl'aris pſōa cuiuſcūꝫ ſit
dignitatī. cōditōis: aut ſtatꝰ a p̄fatī.
pſōis: aut eccleſiis ꝓ pſoniſ ipſis aut
rebꝰ p̄dictis talias exigat: vel extoꝛ-
q̄at ꝑ ſe: vel ꝑ aliū ſuo noīe: vel aliēo
aut eos ad hꝰmōi pſoluēda cōpellat
q̄ ꝟo cōtͥfecerint ſi pſone fuerint ſin
gl'ares excōis. Si aūt collegium: vel
vniuerſitas ciuitatī. caſtri ſeu loci al-
teriꝰ cuiuſcūq̄ȝ ipſa ciuitas caſtꝝ vel
locꝰ intͥdcī ſniaꝫ ipo fc̄o icurrāt: nec
ab excōicatōe hꝰi abſolōꝫ: vel intͥdcī
rlaxatiōꝫ obtineāt: donec exacta ple
narie reſtituerint: ⁊ de trāſgreſſione
ſatiſfecerint ꝯpetētͥ. ex̄ de cēſ. q̄ȝ. li.
6. Si vniuerſitas vel ſingl'aris pſōa
eccleſias vel eccleſiaſticas pſōas ꝯpu
lerit ſoluē pedagia vel guidagia vel
exactōes ꝓ rebꝰ ſuis q̄s cā negocia-
tōis nō deferūt: vel ꝓ pſōis ſingula
ribꝰ excōicati ſͭ ⁊ vniuerſitas intͥdcā
Io. an. in ſū. Itē nō ꝙ res clericoꝝ
eod̄ ꝓuilegio gaudēt qꝰ res eccliaꝝ
q̄tū ad iſtd̄. Negociādi. Hoc ꝟbū a
multī. plene ñ itelligitͥ. vñ dic ꝙ ille
dr̄ negociatoꝛ: q̄ cōpat rē vt integrā
⁊ imutatā vēdēdo lucretͥ. Sed q̄ rē
cōpat vt mā ſit ſibi aliq̄d ide opādi:
puta ex ferro clauos: vel alia artifi-
ciata ille nō eſt negociatoꝛ. Hāc aūt
negociationem clerici exercere non
debent: vt. 88. di. Foꝛnicari. Si aūt
deferāt: ſeu deferri faciāt clerici res
cā mercimonie hac imunitate non
gaudent: ⁊ ſic eſt argumētū contra
emptoꝛes reddituuꝫ clericoꝛum: qui
volunt in his gaudere immunitate
illa: qua ⁊ clerici: vt. ſcꝫ nō ſoluāt pe
dagia ⁊ guidagia de ēptis a clericī.

Fran. de zam. q̄rit an qđ hic dr̄ de
pedagiis: locū hēat in gabellis ⁊ da
tiis q̄ leuāt in ciuitatibꝰ lōbardie: et
rn̄dz ꝙ Steph. dic̄ ꝙ ſic. q̇a idē iuri.
đ ipſiſ. ar. 14. q. 3. Putāt. ⁊. c. pleriqꝫ
⁊ de p̄uil. Quāto. et ex h̄ dic̄ ꝙ tota
Italia ē inťdc̄a ⁊ clerici irregulares
hᵒ nō ſeruātes. Hec ille. Sꝫ hodie ta
liť excōicati nō ſūt vitādi: niſi denū
tiēť: vt hēs. ī. đ cleri. ex. mini. c. vlti.
Archi. Singulares. Sn̄aliť loq̇tur
Un̄ credo ꝙ cōp̄hēdat ēt ep̄os. Si
obiiciať. ī. e. li. 6ᵒ. đ ſnia ex. Quia pi
culoſū. Dic ꝙ n̄ loq̄ť i ſnia excōis vt
hic: ſꝫ ſuſpēſiōis ⁊ inťdicti. Archi. Ob
tineāt cū papa ſibi taliū abſolutionē
nō retineat aliis cōceſſiſſe videť: de
ſen. ex. Nup. Archi. Reſtituūt. Hoc
v̄bū demōſtrat ꝙ abſolutōꝫ p̄cedat
reſtitutio. Sic. 2. q 7. Accuſatio. vbi
de hoc in glo. Excōicatos. qđ vr̄. zc̄
Et 17. q. 4. Proboꝝ. i fi. Ubi plene
de hoc in glo. ⁊. ii. q. 3. Excōicatos.
in gloſa.

¶ Excōicatio contra imponētes ta
lias ⁊ exactōes clericis ⁊ eccleſiaſtici.
pſonis. ¶ Cap. 27.

Aduerſus Rectores. Cōſules
ciuitatuꝫ: ⁊ alios imponētes
talias: et collectas: vel alias
exactiōes: qui eccleſias et viros eccle
ſiaſticos taliis: ſeu collectis: et exacti
onibꝰ aliis aggrauare nitūť. volēs
emunitati eccleſie lateranēſe cōciliū
ꝓuidē: p̄ſūptōeꝫ hꝰi ſb anathematis
diſtrictōe ꝓhibuit tn̄ſgreſſoreſ ⁊ fau
tores eorū excōicatōi ſbiacere p̄cepit
donec ſatiſfactionē impēderint ꝯpe
tētē. ⁊. ī. circa fi. Et ſucceſſorē ipſius
niſi ſatiſfecerint infra mēſem manē
decernimꝰ eccleſiaſtica cēſura ꝯcluſū
donec ſatiſfecerint cōpetenti. Et in
eadē poſt dicta ſupiꝰ imediate ſeq̄ti
Uerꝫ ſi qn̄ forte ep̄s ſimul cū clerici.
tātā vtilitatē vel neceſſitatē ꝓſpere
rūt: vt abſqꝫ vlla coactōne ad releuā
das vtilitates et neceſſitates cōes:
vbi laycoꝝ n̄ ſuppetūt facultates ſb
ſidia p eccleſias duxerint conferēda
Predicti layci humiliť et deuote re
cipiāt cū graꝝ actōe. Propť ipruden
tiaꝫ tn̄ quorūdā Romanꝰ pontifex
prius cōſulať. Inno. 3ꝰ. ex đ imuni.
eccle. Lateranenſe cōciliū. de quo. s̄
. c. Non minus. Ubi ferť talis ſnia
excōicationis: cum iſta tamen addi
tione ſeu conditōne: ſi admoniti de
ſiſtere noluerint. Ubi dicit glo. ber.
ꝙ ſi ſe non correxerint poſt admoni
tionem ſunt ipſo iure excōmunicati
Et dicit Hoſti. ꝙ ſufficit vna admo
nitio: maxime q̇a canon iſte inductꝰ
eſt in fauorē eccleſiarū et odiuꝫ tyrā
noꝝ: quoꝝ aliq̇ ſunt adeo terribiles
ꝙ nec facile eſt eos tertio admonē:
cū q̄ꝫtūcūqꝫ moneāť appellāt: nec au
den prelati dare ſententias timētes
forſitan plura pdere. Prouidetur g̊
ꝙ ſufficit vna admonitio cum cōpe
tenti dilatione. Appellatio v̄o exclu
diť q̇a a correctōe canonis nō appel
lať: nec p̄lato ē iputādū: ſi a canone
ſnia ꝓferť. Addiť etiā ⁊ ferť ſētētia
excōmunicatiōis in p̄dicta decretali
Non minus contra euacuantes iu
riſdictionem et auctoritatē p̄latoruꝫ
ita vt nihil poteſtatis in eis in ſuis
videať hōibꝰ remāſiſſe niſi admōiti
deſtiterint. Ubi dicit Jo. an. ſuper
v̄bo iuriſdictōeꝫ: ēt ſpūaleꝫ interdū.

Hic tñ loqr̃ de tpali:qm̃ et rectores
hodie nõ solã diminuẽ:ꝫ etiã i totũ
ſbtrahẽ moliũt. Et tales ſi moniti
nõ deſiſtãt ſũt excõicati ipſo iure. et
hac ſnia infiniti ligãt:q̃ nõ vitãt vt
dic Hoſti.qd̾ piculoſiſſimũ eſt. Suc
ceſſorẽ ipſi⁹.ſ.in illa dignitate vel re
ctoria. Cõſueuerũt.n.vniuerſitates ⁊
ciuitates ſibi eligẽ rectores ãnuales
nec delictũ pdeceſſoris piudicat ſuc
ceſſori:ꝫ iã eſt ꝓpriũ delictuz: ex quo
ipſũ nõ purgat: q̃a cõſentit vt dicit
glo. Ber. Infra mẽſẽ.ſ.a tpe ſui regi
minis cõputãdũ:⁊ et interim ſi con
ſenſit his ꝓpter q̃ fuit excõicat⁹ pde
ceſſor ei⁹:cuz p id appareat ꝙ in crie
dãnato pticipet:⁊ ſic ligat̃ eadẽ ſen
tẽtia. De h̃ aũt tpe q° ad ſniaz h⁹ ca
nonis nihil minui põt:tñ ordinari⁹
hũc t̃minũ ex cã abreuiãdo ſnia ſua
talẽ poſſz ligare. Jo.an. Incluſũ.ꝫ
eſt canõ late ſnie. Jo.an. Satiſfece-
rint. Omne dãnũ emẽdãdũ eccleſie
qd ex ipſi⁹ exactõe ipſi cõtingit. Sz
⁊ ſi cõſiliũ dedit d̾ collecta iponẽda
ad reſtõez ipſi⁹ tñr̃. Si võ ↄſiliũ nõ
dediſſz forte nõ cogeret̃ ad emẽda-
tõez collecte: ꝫ al's inteſſe qd obuẽit
eccleſie ex ipſi⁹ regimine emẽdabit:
⁊ forſitã ſpũalẽ pñiaz:et et pecũiariã
euz ſbire ꝫ ꝙ bon⁹ iudex arbitrabit̃
oportebit. Hec aũt tm̃ locũ hñt:cum
q̃s ſuccedit in regimie illi⁹ q̃ ẽ excõi
cat⁹ ex pdictis cãis: vel alit̃ q̃litcũq
ꝓpt̃ libertatẽ eccleſiaꝝ violatã.ſecus
ſi ex alia cã eſſz ptãs excõicat⁹:vl̾ cõ
ſiliarij:vel vniuerſitas ſeu ciuitas int̃
dicta:tc̃.n.ſucceſſor ñ eſſz excõicatus
ꝫ Inno.cui⁹ ẽ q̃ſi tota iſta glo. H°
intelligas ſic ꝫ Hoſti.vicz ꝙ mẽſis
iſte ſiue pſũptio q̃ ex lapſu ſumit̃ ad
alios caſus nõ extẽdit̃. Illd at certũ
ẽ ꝙ q̃cũq ſuccedit excõicato:⁊ fouet
factũ dãnatuz ꝓpt̃ qd pdeceſſor fuit
excõicat⁹ eadẽ ſniaz icurrit. Jo.an.
⁊ addit ꝙ ſi nouuſ rector opã dedit
q̃tũ potuit ꝙ h⁹ emẽdaret. Sz cõi-
tate vl̾ vniuerſitate reſiſtẽte qd intẽ
debat nõ potuit obtinẽ: nõ ꝓpterea
excuſat̃:niſi oio relinq̃t regimẽ. Jo.
an. Neceſſitatẽ iuſtã ⁊ hõeſtã. Inno
Quorũdã platoꝝ q̃ ſine iuſta cã da
bãt ſbſidiũ et ſoluebãt. Inno. Cõſu
lat̃. Nõ hic ꝙ p Bonifaciũ in.6.e.
ti.⁊.c. Clericis fuit lata ſnia excõis:
a qua abſolui nõ poterãt citra ſedez
apoſtolicã: in laycos iponẽtes colle
ctas ⁊ talias cleric.vl̾ alias exactões
⁊ pſonis eccleſiaſticis: ⁊ talia dãtes
eiſdẽ abſq licẽtia ſedis apoſtolice. q̃
q̃dẽ conſtitutio Boni.in cle.e.ti.c°.
Quoniã extat reuocata. Et ꝙ i iſtis
duob⁹ decretalib⁹.ſcz. Nõ nimis. ⁊
aduerſuſ.circa h⁹mõi materiã dicit̃
Precipit̃ obſuari. Querit̃ ſi ad cleri
cũ aliq̃ de cã iuſta caſamẽtuz ruſtici:
⁊ poſſeſſiões pueniãt:⁊ p m̃ illaruz
⁊ q̃ttitate ſoluebat ruſtic⁹ in queſtis
⁊ collectis:q̃ cõit̃ fiebãt in loco rõne
regis vel alia. Utꝝ ipſe cleric⁹ tñat̃
ſimilit̃ in pdict.p m̃ ⁊ rata poſſeſſi-
onũ. Omiſſis aliis allegatõib⁹ ꝓ et
cõtra. finalit̃ dici põt ꝙ talis cleric⁹
liber debet eſſe a pdictis. qd ꝓbat̃ p
c. Quia nõ nulli. de imu.ec.li.6°.

¶ Excõmunicatio cõtra extorquẽ-
tes per vim:vel metum a cenſuris
eccleſiaſticis abſolutionem.

¶ Capi.28.

a Abſolōis bñficiū ab excōica
tōis ſnia:vel quācūqꝫ reuo
catōez ipſius vel ſuſpēſiōis
ſeu ēt īťdicti ꝑ vim vel metū extortā
pñtis cōſtōis aucťe oio virib⁹ vacua
m⁹: ne āt ſiñ vidicta violētie creſcat
audacia:eos q̄ reuocatiōez: ſeu abſo
lutiōez h⁹mōi vi vel metu extorq̄nt
excōis ſnie decernim⁹ ſbiacē. Greg.
x⁹.ex̄ de his q̄ vi vel me.cā.ſi.li.6⁹.
Abſolōis h⁹ decretal' fuit dubitatio
q̄a reglarit̄ q̄ ꝑ metū fiūt tenent ſeu
valēt ⁊ obligāt qđ dic vt nō.15.q.6.
Aucťē. Fallit tñ i caſib⁹ ibi nōtis ad
quos addo iſtū:⁊ q̄a ſicut iniuſta ex
cōicatio ligat:ſic videbat̄ de iniuſta
abſolōe.de pe.di.i. Uerbuꝫ Jo.an.
Excōis ēt iniuſtis. hnmilit.n.dꝫ pe
tere abſolōez:ñ ꝑ metū ꝯpellē: quia
ſnia paſtoriſ ſiue iuſta ſiue iniuſta tꝫ
.ii.q.3.c.i.ꝫ Gra.⁊ Bar. Reuoca
tionē.differētiā fac̄ int̄ abſolōnez et
reuocatōz. Et pōt dici abſolō ſolēniſ
q̄ fit iuxta formā eccleſie. Reuocatō
ꝟbalis ſine ſolēnitate:vel vbi tenuit
excōicatio locū hēat abſolō:vbi non
tenuit excōicatio reuocatio . Uel re
ferret̄ reuocatio ab abſolōez ad cau
telā. Jo.an. Sꝫ ītēdictū ꝓprie dicit̄
relaxari. Archi. Suſpēſiōiſ.intelligo
indiſtincte:vt loq̄t̄.i. ſiue ab officio:
ſiue a bñficio: ſiue ab ingreſſu eccle
ex̄ đ ſen.ex. Js cui. Jo.an. Jnťdicti
Jſta tria ſunt paria:que omnia ſub
eccleſiaſtica cenſura cōtinent̄.de ꝟ.
ſigni. Querēti. Et ſecū trahūt execu
tionē. Uñ ſequēs appellō ñ ſuſpēdit
eaꝝ effectū.ex̄ de appell'. Paſtorali.
Et in ſcriptis fieri debet extra de ſē.
ex. Cū medicialis. Jo.an. Uim.vis
eſt maioris rei impet⁹: cui reſiſti nō
poteſt.ſcꝫ cōmode.ff.eo.l.i. Metus
autē eſt trepidatio mentis inſtātis:
vel futuri ꝑiculi cā.ff.e.l.i. Et exigit̄
ꝙ pñs ſit met⁹ lꝫ futuꝝ ꝑiculū:⁊ q̄s
metus excuſet. Nō.ſ.e. Dilecti. Jo.
an. Et dicit̄ met⁹ quaſi mētē tenēs
vis tamē plus eſt q̄ȝ metus. Omne
enīꝫ qđ vi fit:ꝑ metū fit:ſꝫ non econ
uerſo:ſꝫ cū met⁹ infert̄ ei reſiſti pōt:
licet cum ꝑiculo. Et cū multis mōis
accipi poſſit metus: accipiat̄ large:
vt ſonat iſta littera:et hoc in odium
facientis. Nō tamen ꝙ lꝫ aliq̄ ꝟba
dicat talis: que videant̄ incutere ti
morem. Jlla tamen non ſemꝑ ſuffi
ciunt ad iuſtū timorez. Et ideo hoc
relinquo arbitrio boni viri ꝫ id qđ
dicit̄ in glō. Jn plurib⁹ aliis.ex̄ eo.
ti. Cum dilect⁹. Archi. Et q̄ȝuis in
excōicatōe per vim vel metū extorta
idem videat̄.ſcꝫ ꝙ ipſo iure non va
leat:q̄a par ius ligandi vel ſoluendi
eſſe voluit.de pe.di.i. Uerbum.dic
contra ſcilicet ꝙ valet ꝫm Gra.ii.q.
3. Quatuor. Jo.an. Ratio eſt: quia
vtrobiqꝫ anime ꝯſulit̄: qđ eſt in du
bio faciendum. Poteſt tamen per
exemptiōez elidi.vt nōt̄ in predicto
c. Quatuor ., Extorquent.ḡ ſi metū
intulit ⁊ iudex abſoluere noluit nō
habet locum hec pena:quia ꝟba zc
extra de cleri.non reſi.c. Relatum.
Aliter tamen punietur. Jo.an . Ex
cōicationis . Nota excōmunicatus
accipit excōmunicari:qđ dic vt nōt̄
3.q.4. Engeltrudam . Si aūt non
ipſe excōicat⁹: ſed ali⁹ hunc metum
inferat:ſic excōmunicatus erit. ⁊ ſic
non ſumatur ꝓdictū argumentum.

Sʒ nūq̄d i h̄ cāu ipe excōicatus vel ītdict⁹ vel ſuſpēſus icurrit hāc penā Dic ꝙ ſic:ſi mādauit: vel ei⁹ nomie factū ratū hūit.ex̄ de elec. Scriptū. Nec dicā iſtos penā euadē:liʒ abſo lutoꝛ poſtea ratū hēat illō qd ab ini tio coact⁹ fecerat:q̄a ſtatiʒ ab initio ligati fuerūt.Abſolui tñ poterūt per ſuū oꝛdiariū:cū cōditoꝛ canonis ſibi nō retinuerit abſolōeʒ. ex̄.de ſen.ex. Nup.Et in hāc penā icidit qui per penā amiſſiōis rerū ad h̄ ꝯpellit ipʒ excōicatoꝛem.s̄.e.c.Abbas.Jo.an. Subiacē.Quid ſi cōpulit ꝑ vanum metū de q° timē nō debeat. Nūq̄d tūc locū hēret pēa.Dic ꝙ n̄.ḃʒ Bar. q̄a talis metus nō inducit reſtōneʒ nec ꝓprie appellat̄ met⁹.Jo.an.

❡ Excōicatio ꝯtra cogētes diuina officia celebrari i loco ītdcō:⁊ ꝯt̄ ex- cōicatos vel ītdcōs euocantes ad diuina:⁊ cōtra admonitos nō exeū tes. ❡ Capi.29.

PReſūptores q̄ i loci.ītdcō ſuppōitis q̄q̄ʒ ō ceto diuia celebrare officia quōliʒ co- gē:aut q̄ m̄ p̄dicto ad officia eadem audiēda aliquos excōis p̄btiʒ vł ītdicti ligatos ſnia euocar̄:ſeu q̄ ne ex cōicati publice:aut ītdci de eccleſiīſ dū in ipſis miſſaꝝ ſolēnia agūtur a celebrātib⁹ mōiti exeāt ꝓhibē:vel ēt ipedire.nec nō excōicatos publice et ītdcos q̄ in ipſis eccleſiis noiatiʒ a celebrātib⁹: vt exeāt mōiti remaner̄ p̄ſūpſerint excōis ſnia a q̄ ꝑ ſedē dū taxat apoſtolicā poſſint abſolui ſac° approbāte cōcilio inodam⁹.ex̄ ō ſē. ex.Grauis.Jn cle.Preſūptores.hec pēa nō extēdit̄ niſi ad dños tpales: excepto vltio cāu ibi.necnō excōica- tos.dños autē intellige p̄latos :qui hñt tpale dñiū i loco.Pau.Quōliʒ omnē modū cōpulſiōis realē pſōalē directū ⁊ idirectū ꝯphēdit.Ut ſi res eoꝝ occupāt cōſanguineos q̄uāt in pſonis vel reb⁹.Facit de elec.Sciāt cūcti.e.ti.li°.6°.Jo.an.Cogē pſum pſerint:qd ſeq̄t̄ ⁊ eſt p̄mū:mō p̄dco ſcʒ voce preconia:de quo.s̄.dixerat Uox p̄conis q̄ñʒ paucis inoteſcit.⁊ hoc reſpectu foꝛtioꝛ videt̄ vocatio ꝑ campanā:ſed quia pꝛeco loq̄t̄ ⁊ edi ctum ponit ex pte mandantis:ideo maioꝛ eſt contēpt⁹.Jo.an.Euocare pſumpſerint ꝙ ſequit̄.Et ē ſecūdū. Publice excōicatos.n. occulte non vitam⁹ in publico.ii.q.3.§.Cum ḡ. Jn aliis ergo diuinis officiis nō eſt locus pene.Jo.an.Moniti.Nō dic̄ nominati vt in ꝓximo.vſ.ꝑ qd pʒ: ꝙ quo ad ꝓhibentes ſufficit ḡnalis monitio:puta ꝙ monʒ ꝙ oēs excōi cati ⁊ ītdicti exeant:⁊ ille p̄cipit ꝙ non exeant.Jo.an.Si anteʒ p̄cipet vel ꝓhiberet nō ſbditis nō eſſet loc⁹ pene ḃm Pau.Pꝛohibere.pſūpſint qd ſequit̄:et eſt tertiuʒ.Nominatiʒ ex ḡnali monitione nullus ligatur ex eo ꝙ remanet:ſoli ergo noiatim moniti remanentes ligabunt̄.Jo. an.Remanere. intellige etiaʒ ſi ipſi domini tempoꝛales non mandent hoc.Jo.an.Excōicatiōis. Excōicat⁹ ergo iteruʒ excōicat̄.de hoc.3.q.4. Engeltrudam.Jo.an.

❡ Excōicatio contra facientes ſta- tuta ꝙ vb̄e ſoluāt̄ vel ſolute nō reſti tuāt̄:⁊ iudicantes ḃm ea.

❡ Cap.30.

Qvicūq; cōitatū ipaꝝ ptātes capitanei. Rectores. cōſules iudiceſ. ꝯſiliarij. aut alij q̄cūq; officiales ſtatuta h᷑i ꝺ ceto facē vel dictar̄: vel ꝙ ſoluāṫ vſ̄e: vel ꝙ cū ſo lute petāṫ ñ reſtituāṫ plene ꝛ libere ſciēṫ iudicare pſūpſerint ſniaꝫ excōis incurrāt: eādē ēt ſniaꝫ incurſuri: niſi ſtatuta h᷑mōi acten᷑ edita de libris cōitatū ipſoꝝ: ſi ſup h̄ ptātē hūerint .ī. tres mēſes nō deleuerint: Aut ſi ipſa ſtatuta ſiue ꝯſuetudines eorum effectuꝫ hn̄tes quoquō pſūmpſerint obſuare. Cle. v᷑. ꝺ vſu. i cle. cōitatū. Ipſa āt cōitas nō incurrit hāc penā de ſen. ex. Romana. li. 6. Conſules Noia ſūt officialiū ſꝫ varias locoꝝ ꝯſuetudines: et q̄a oia ñ pōt expecifi care: ſbmittit ita clauſulaꝫ gn̄aleꝫ: vt cōphēdat oēs quocūq; noie cēſeāṫ. Pau. Cōſiliarij ad talia dāteſ ꝯſiliū pau. Officiales. ḡ ſi q̄s talia ſtatuta nō vt officialis ſcriberet vel dictaret ñ ē excōicat᷑. Nō ob. ne cle. vel mo. ſniaꝫ: q̄a ibi duo req̄rūṫ. ſ. ꝙ ſcribat vel dictet: ꝛ ꝙ hōicidiuꝫ poſtea ſit ſe cutū: q̄a tc̄ dat auxiliū vel fauoreꝫ ꝑ nūtiāti: vt ibi nō Inno. ꝛ hoſti. Sꝫ hic ſcribēdo faciēdo vel dictādo tm̄ icurrit penā abſq; alia executiōe ſta tuti. Pau. Statuta h᷑i de q̄b᷑. ſ̄. di xerat. ſ. q̄ exigi et ſolui vſ̄as cōcedūt vel ad ſoluēdū debitores cōpellunt. Uel ḡuia onera iponūt vſ̄aſ repetē tib᷑: ſicᷓ ſi eſſꝫ ſtatutū: ꝙ vſ̄as repetē tes i foro eccleſiaſtico ꝑ ptātē cogāṫ vſ̄ario mutuare tātā pecūiaꝫ ꝛ tāto tpe q̄to tenuit r̄petēs pecūiaꝫ vſ̄arij Soluāṫ vſ̄e i cāu a iur̄ ñ ꝯceſſo: ſec᷑ ſi in caſu conceſſo: vt ex̄. e. ti. c. i. ꝛ. c. Salubriṫ. Pau. Improꝑe tñ diciṫ vſ̄a in p̄dictl. capitulis allegatl. Lau. Ut ḡ loc᷑ ſit pene: neceſſe ē ꝙ ſtatu to caueaṫ: ꝙ vſ̄e ſoluāṫ. Uñ ñ ſuffi ceret ſi ſtatuto caueret ꝙ vlt̄ duos vel tres denarios ꝑ libra ñ ſoluāṫ imēſe: q̄a. ſ̄. illā ſūmā ꝓhibēdo: nō videṫ ꝑ h᷒ vſq; ad illā cōcedē. ar. de treu. ꝛ pace. c. i. Pau. ꝛ Jo. an. De mētali aūt vſ̄a hic nō videṫ loq̄ hec lr̄a: q̄a lꝫ creditor i iudi᷒ ꝯfiteaṫ ſuā prauā itētōeꝫ: tñ repeti ñ pōt vt vſ̄a ſ̄ vt q̄i vſ̄a ꝛ iniuſte r̄ceptū: vt nōuit Hoſti. e. ti. Cōſuluit. Ubi dic̄ ꝙ vſ̄a mētalis dꝫ reſtitui. Idē ibi Inno. ꝛ Ray. i ſū. pau. Repetāṫ. ab eo q̄ pōt Nec ob. c. Quia fruſt᷑. e. ti. pau. Re ſtituāṫ. qñ ꝺ eaꝝ exactōe ꝯſtat in iu dicio iudicar̄: ꝛ q̄ iudicata ſcripſerit. ſi iudiceṫ ſꝫ p̄dc̄a ſtatuta. ꝺ ſē. ex. no uerint. i fi. vbi ꝯ̄o ñ iudicaṫ ſꝫ ſtatu ta: tūc ſcribēs ſniaꝫ ñ icurrit penā: ſ̄ ſolū iudicās: ñ velit dicē ꝙ h̄ ꝯſtō ēt i p᷒ cāu pēalis ñ extēdiṫ ad pſōas ñ expſſas: et vr̄ ꝯ̄i᷑. ar. ꝺ re. iur. In pe nis. li. 6. pau. ꝛ Jo. an. dic̄ ꝙ de ſcri bētib᷑ iudicata ñ exp̄mit h̄ ꝯſtō. In currāt. icōtinēti ſiñ tpis ītuallo: ꝛ ſic faciētes dictātes ꝛ ſcribēteſ talia ſta tuta: ac iudicātes vſ̄as eē ſoluēdas ſtatiꝫ ſṫ excōicati: vel ñ repetēdaſ vel r̄petitas ñ ſoluēdas. Aliō i his q̄ ſta tuta iā facta debent delē. q̄ vꝫ ſi hn̄t ptātē delēdi. ſ. ꝺ iure ꝛ ꝺ facto: vt di cūt pau. ꝛ Jo. an. ſi ñ deleuerint p᷒ tres m̄ſes: ēt ipi ſṫ excōicati. Cōſuetu dies h̄ dic̄. q̄a qñꝫ ñ ſtatuūt talia: ſ̄ aſſueſcūt. i. ꝯſuetudieꝫ ducūt. Jo. an Obſuar̄. officiales. ſ. expſſi. ſi. n. ñ ex pſſi ea ſuāt. ñ ſṫ excōicati. Jo. an. et Pau.

¶ Excōicatio cōt portātes ꝓhibita
ſarracenis vel mittētes: vel de portu
bus exhi ꝓmittētes. ¶ Capi. xi.

Excōicamus ⁊ anathemati
zam⁹ illos falſos ⁊ impios
xpianos q̄ cōt ɏp̄m xp̄m ⁊
ꝑp̄lm xp̄ianū ſarracenis arma ferrū
⁊ lignamina deferunt galleaꝝ: eos
etiā q̄ galeas eis vendūt vel naues:
vel in piraticis ſarracenoꝝ nauibus
curā gubernatiōis exercent: aut ma
chinis: aut q̄buſlibet aliis ipēdūt eis
aliq̄d cōſiliū ⁊ auxiliū in diſpēdium
terre ſancte: ipſoſq; reꝝ ſuaꝝ ꝑuatōe
mlctari: ⁊ capiētiū ſuos fore cēſem⁹
Precipiētes vt ꝑ oēs vrbes mariti
mas in diebus dñicis et feſtiuis h⁹i
ſnia publice inouet: ⁊ talib⁹ gremiū
non apiat eccleſie: niſi totū q̄d ex cō
mertio tā dānato ꝑcepint: et tātūdē
d ſuo i ſbſidiū terre ſācte tñſmiſerit
⁊ .ĩ. Q̄d ſi forte ſoluēdo nō fuerint:
ſic al's reat⁹ taliū caſtigēt: ꝙ in pēa
ipſoꝝ aliis ītdicat audacia ſimilia ꝑ
ſumēdi. Inno. In cōcilio gñali. ext
de iude. ⁊ ſara. Ad liberādā. Cōciliū
gñale: de quo hic repetit lateranēſe
ꝯciliū: d q°. ſ. Ita quoꝝūdā. ⁊ addit
penā iponēdā tꝑe abſolōis ibi talib⁹
Nōndū ꝙ tles excōicati ñ abſoluūt
ab excōicatōe: ñ totū q̄d ex cōmertō
dānato ꝑcepint: ⁊ tm̄dē de ſuo i ſbſi
diū terre ſancte tñſmiſerint. Si tam̄
abſoluāt ñ facta ſatiſfactōne: abſolō
tz: ſ; reduci debēt i ꝑſtinā excōicatōis
ſniaz: niſi h̄ faciāt ſz Egidiū. Idem
Jo. an. ⁊ Pe. de ācha. Sz querit ex
quo iſti ꝑuant bonis ſuis: et bōa ꝯfi
ſcāt quō vlt penā puniūt et tñſmit
tūt in ſbſidiū terre ſancte q̄d rcepūt
ex cōmertio ⁊c. Et ℞ndent predicti
doctores ꝙ āte ꝯfiſcatōez impōit h̄
pena: vel ſoluit de bōis q̄ſitis poſt
ꝯfiſcatōez: vel dicas ꝙ pēa ꝯfiſcatōis
imponit a iudice ſeculari: ſ; pēa reſti
tutōis ei⁹ q̄d ꝑceptū eſt: ⁊ tātūdē de
ſuo imponit ꝑ eccleſiaſticū iudicem
Et ſm Pe. de ancha. pena ꝑuatōis
omniū bonoꝝ nō imponit ipo iure
ſ; ꝑ ſentētiā ⁊ ꝑ iudicē ſecularē. Sic
al's reat⁹: q̄a potuerūt ſbiici v̄berib⁹
loco pene. Et nō ꝙ hec pēa q̄ iducit
ꝑ eccleſiā. ſcz datiōis ei⁹ q̄d ꝑceperit
q̄s ꝑ tale cōmertiū: ⁊ tm̄dē de ſuo ſi
nō tñſmittit in ſbſidiū terre ſancte:
q̄a. ſcz neſcit talis cui debeat dare:
applicari ſeu dari debet camere apo
ſtolice: nec hāc penā relaxare poteſt
niſi papa: vel his q̄ ab eo hz ſuꝑ hoc
ꝯmiſſionē: vt eſt ſūm⁹ pñiari⁹: vñ q̄
in hūc canonē inciderūt cōſueuerūt
ſe cōponere ſuꝑ tali penarū camera
apoſtolica dādo certā ꝑtē eius: ⁊ de
reſiduo ſolet eis fieri remiſſio. Sic
audiui a ſapiētib⁹ practicari in curia
⁊ hoc qñ talis ſoluere pōt. Nā qñ ñ
pōt ſciēduz eſt ꝙ in fine dicit decre
talis ſupradicte. Quis autez debeat
abſoluē a tali ſnia. Dicit glo. ſuꝑ. c.
Q̄d olim. Q̄d ep̄s exquo papa ſibi
nō retinuit q̄d locū hūit olim. Nūc
aūt ſecus. Vñ dicūt Jo. an. ⁊ Pe. d
ācha. ſuꝑ. e. c. Q̄d hodie papa tꝑib⁹
q̄b⁹ ſolēt facē gñales ꝓceſſus ter in
āno tales excōicāt: et tūc a tali ſnia
ſol⁹ papa abſoluit. Hec ille. Sūm⁹
etiā pñiari⁹ vr̄ hr̄e ꝑtātē tales abſol
uēdi. Et nō ꝙ ꝑ iſtā decretalez. Q̄d
olim. ꝓrogat. ī. extēdit ꝑdicta pena
excōis ad aliū caſū q̄z in illis duab⁹

decretalibus ſcꝫ ita quoꝝdã. ⁊ ad li
berãdã. ꝯtineat̃. vicꝫ q̃cũq; ac q̃cũq;
alia mercimonia: que ibi poꝛtãt̃ du
rãte guerra inter nos ⁊ ipſos: etiaꝫ
ſi fieret treuga: q̃a ꝑ treugã ñ tollit̃
guerra ſꝫ int̃mittit̃. Jtẽ nõ ꝙ Nico
laus 4ᵘ. in q̃dã extuagãte: que inci
pit Olim. tã in gñali ſtatuit ⁊ inno-
uat: ꝙ nullus arma ferruꝫ equos li-
gnamia victualia ⁊ alia q̃cũq; mer-
cimonia in Alexãdria: vel alia loca
ſarraceõꝝ terre Egypti: deferre vel
mittẽ: ſeu de ſuis poꝛtubꝰ vt eiſdem
deferãt̃ exhẽ vł exhi ꝑmittẽ: aut eis
al's auxiliũ vł fauoꝛẽ p̃ſtare p̃ſumãt
al's ſũt excõicati ipo facto: nec poſſũt
abſolui: niſi tm̃ de bõis ſuis in dicte
terre ſbſidiũ cõuertendũ exoluerint
q̃ꝫtũ ad dc̃as ꝑtes ꝯtulerint aut mi-
ſerint: aut deferri: vel de ipoꝝ poꝛtu
buſ deferẽdũ eis exhi ꝑmiſerint. Et
ſimilit̃ ſtatuit d̃ oibꝰ terris ſoldano
ſbiectis. ſ. incurrãt etiã p̃dicti ⁊ alias
pẽas tꝑales: que extuagãs inouata ẽ
ꝑ Bonifa. poſt factũ ſextũ. Et iteꝝ ꝑ
Cle. 5. q̃ abſolutiõꝫ ab hꝰmõi ſẽtẽtia
p̃terq̃ꝫ in articulo moꝛtis pape reſer
uauit: vt pꝫ in extuagãte que incipit.
Multa mẽtis. Et huic hodie ſtatur:
qđ ẽt patebit. j. ex ipſo ꝓceſſu pape
ãnuali qui fit in curia. Ueneti autẽ
ſuꝑ h̃ hñt lñiaꝫ a papa Martino 5ᵒ
q̃ꝫtũ ad mercimonia ⁊ victualia per
plures ãnos: nõ aũt quo ad arma ⁊
lignamina hñt licẽtiã. Uñ nõ incur
rũt p̃dictã penã. Et ideꝫ de aliis qui
haberẽt etiã ſimilẽ licẽtiã: quo. ſ. ad
mercimonia: ſecꝰ ſi poꝛtarẽt ſeu poꝛ
tari facerẽt arma vel lignamina: q̃a
tũc incurrerent.

¶ Excõicatio contra eũtes ad ſepul
chrũ ſine licẽtia pape reſeruat̃.

¶ Cap. zz.

Nota ẽt ꝙ accedẽtes ad ſe-
pulchrũ dñi cã deuotõiſ ſiñ
licẽtia pape ſũt excõicati: et
eoꝝ abſolutio pape: vel ſũmo peni-
tentiario reſeruat̃: vt reperi in libꝛo
pñiarie ſũmi pñiarij.

¶ Excõicatio cõtra piratas ⁊ expo
liãtes eũtes ad curiã: ⁊ redeuntes: ⁊
naufragiũ patiẽtes. zc̃. ⁊ pape reſer-
uat̃ abſolutio. ¶ Cap. zz.

Excõicatõi ſbdãt̃ q̃ Roma-
nos vel alios xp̄ianos ꝑ ne
gociatõe: vel alias honeſtis
cauſis nauigio vectos: aut cape: aut
rebꝰ ſuis ſpoliare p̃ſumũt. Jlli etiã q̃
xp̄ianos naufragiũ patiẽtes ſpoliãt
rebꝰ ſuis: niſi ablata reddiderint: ex
cõicatõi ſe nouerint ſbiacẽ. Ex ꝯcilio
lateranẽſi. ex̃ d̃ rapto. Pꝛima ps hꝰ
capituli dicit hoſti. ꝙ eſt canon late
ſnie. Et addit ꝙ pirate ter in anno
ab oꝛe pape excõicãt̃ ſolẽnit̃. Scđa
ps dicit ꝙ eſt canon ferẽde ſẽtẽtie.
Jnno. tñ Uin. ⁊ Goff. dicũt ꝙ iſta
eſt ſecunda ps late ſnie. Jo. an. dicit
ſic. Credo ꝙ p̃ma ps ſit canõ ferẽde
ſnie: excepto qđ dictũ eſt de pirati. q̃
ſũt excõicati a papa ter i ãno. Scđa
ps eſt canõ late ſnie: ita tñ ꝙ p̃cedat
admonitio: vt dicit glo. Et ꝓbat h̃
ius ꝟboꝝ: rõ diuerſitatı. ſatis pꝫ. Et
ſic ps põt intelligi de quolibꝫ naui-
gio. Jdẽ Jo. de ligna. dicẽs ꝙ iſta ẽ
cõis opio: et ꝙ p̃mũ dictũ intelligit̃
de quolibꝫ nauigio: q̃uis hoſti. re-
ſtringat ad maritimũ. Quantuꝫ ad
ſecũdũ dicit ſi pꝰ mõitiõeꝫ ñ r̃ſtituũt

ablata ſtatim ſūt excōicati. Si autez
reſtituāt nō ſūt excōicati. Idē Pe. d
ancha. ⁊ addit. Qui aūt pegrinos ⁊
mercatores ñ nauigātes: ſ3 alit itine
rātes ſpoliāt excōicari debēt: ſ3 ñ ſūt
ipo iure excōicati. ex. de tre. ⁊ pa. c. i.
Hec ille. Hic tñ nō ꝙ expoliātes ro-
mipetas: vel eūtes ad curiam: vel re
deūtes ꝓ cāis agēdis in curia ſūt ex
cōicati excōicatiōe papali: vt patebit
. j. in ꝓceſſu ānuali pape.

¶ Excōicatio cōtra clericos ſpōte ꝑtici
pātes: ⁊ ſciēter cū excōicatis a papa i di-
uinis: ⁊ eſt papalis. ¶ Cap. 34

Clericos q̄ ſpōte ⁊ ſciēter ꝑtici
pauerūt cū excōicatis a no-
bis: ⁊ ipos i officiis recepūt
ead excōis ſnia cū ipſis ñ dubitam⁹
inuolui: quos ēt ꝓ abſolōis bñficio
hñdo ad nos volum⁹ remitti. Cle.
¶ 2⁹ ex de ſen. ex. Significauit. Circa
expoſitōz h⁹ dcretalis ē triplex opio
ſolēnis. quarta cōiter reprobat. Eſt ḡ
pma Hoſt. q̄ ēt pōit i ſūma ɔfeſſoꝝ
ꝙ iſta ē noua excōicationū ſpēs: ad
quā incurrēdā qnqȝ reqrūt. Iſtā ēt
ſeqt opio Io. an. vt pōit in textu. ſ.
ꝙ p⁹ cōicās cū excōicatis ſit cleric⁹. 2⁰
ꝙ cōicet ſciēter. 3⁰ ꝙ cōicȝ vel ꝑticipet
ſpōte. ⁊ dic Hoſt. hic excludi coactōz
abſolutā ñ ɔditōalē. 4⁰ ꝙ cōicet i di
uinis. Et h̄ itelligēdū ē ſm Hoſt. de
oibus diuinis officiis: tā de his q̄ in
eccleſia dicūt: ḡ de his q̄ ex. ſ. horis
canonicis. 5⁰ ꝙ cōicet ſeu ꝑticipet cū
excōicatis noiatis a papa in h⁹mōi di
uinis. Talis excōicatōez incurrit: ab
ſoluēd⁹ ñ niſi ꝑ aplicā ſedē. Qui aūt
alr̄s excōicatis a canone cōicat in di
uinis: lȝ peccȝ ñ tñ eādē ſniaȝ icurrit
⁊ hoc. j. in. c. de minori excōicatiōe.
Scda ē Pe. de ācha. q̄ dicit ꝙ q̄ cōi
cat cū excōicato a papa ſpōte ⁊ ſciēter
⁊ in diuinis ē excōicat⁹ eadē ſnia. et
iſtū dicit vū eſſe intellectū h⁹ decre
talis: ita repi ex recollectis ei⁹. Idē vr̄
dicē Guil. Specu. ⁊ Hoſt. Tertia ē
Tan. ſ. ꝙ qui ꝑticipat cū excōicatis a
papa eod crie ꝓpter qd ille ē excōicat⁹
eadē ſnia ligāt. Et ſic ſūt ſoluendi ꝑ
papā. ex. e. Nup. Hanc opionē dicit
glo. credo vioꝛē. Inno. etiā dicit ſic
poſſe itelligi. Io. an. ⁊ Io. de lig. di
cūt ꝙ videt adherendū huic vltime
expoſitioni.

¶ Excōicatio ɔtra ſepeliētes interdictos
tpe interdicti. Et ɔtra ſepeliētes excōica
tos a iure vel vſarios māifeſtos.

¶ Cap. 35.

Eos q̄ ꝓprie temeritatis au
dacia defunctoꝝ coꝛpa nō
ſine cōtēptu clauiū eccleſie
in cimiteriis tpe interdicti in caſib⁹ nō
cōceſſis a iure excōicatos publice vel
noiatiȝ interdictos vel vſarios mani
feſtos ſciēter ſepelire pſumūt: ipo facto
excōnis ſnie decernim⁹ ſbiacē: a qua
nullaten⁹ abſoluāt: niſi prius ad arbi
triū dyoceſani epi: eis qb⁹ fuerit ꝑ p̄
miſſa iniuria irrogata ſatiſfactōz exi
buerint ɔpetētē. ex. de ſepul. in cle. c.
i. Eos. Includit vtriuſqȝ ꝓfeſſionis
pſōas laycos ⁊ eccleſiaſticos exēptos
⁊ ñ exēptos. Pau. Propē temerita
tis. Sciētiā nōt: qſi ꝓprio auſu: et ſu
mit in mala pte: vbi autē nō faceret
temere: puta platus dicit ſepeliendū
fuiſſe abſolutū: vel viſimiliter putat
ſepulturā ñ ꝓhibitaȝ illi rōe ſtat⁹: et
ſic erat in facto. Nō habet locū hec

pena.ꝑau.In cimiteriis. Idē ſi in
eccleſia:ſecus ſi in cāpis: vel locis ꝑ-
uatis tēpore interdicti: nā tūc īťdi
cta eſt ſepultura. Nō ɔ̄ceſſis a iure.
Hoc dicit ꝓpter clericos q̄ ſeruauerūt
īťdictū q̄bus ɔcediť tēpore īťdicti
ſepultura cū ſilentio et abſq; campa
naꝝ pulſatiōe:vt in p̄dicta decretali
Q.ō in te. Et ꝓpť p̄uilegiatos circa
ɔfratres:⁊ in q̄tuor vo feſtiuitatibꝰ
in q̄bꝰ celebrari pōt eo tpe.ſ.īťdicti
alta voce:nō puto mortuos ſepeliri
debē:vt de p̄uil.Cū plātare.Jo.an.
Idē ꝑau.⁊ zen.Excōicatos ab ho
mine:vel a iure:et intelligas de ma
iori excōicatiōe:licz.n.excōicati de mi
nori ſic decedētes ſepeliēdi nō ſint:
vt nōt Inno.e.ti.Sacris.huic tam̄
pene locꝰ n̄ eſt.Jo.an.ꝑublice.⁊ hō
qꝺ dicit publice:dico ꝙ ſi eſſz occul
te:dato ꝙ ſepeliēs ſciret: nō eſt locꝰ
huic pene:lz p̄ueť ſepultura:ſi de hō
cōſtare pōt:ſ talis eſſet excōicatꝰ mi
nori ſꝫ Allan.⁊ Ber.qꝺ placz pau.
Uel noiatim īťdictos.ꝑau.A di
uinis:⁊ ꝑticipatiōe ſacramētoꝝ tl'es
puniūť ſepulťe p̄uatōe vt nō Inno.
⁊ Hoſti.Secus ſi īťdicti ab aliquo
tꝑali vel ſpūali exercitio iuriſdictiōis
miniſterij vel officij:q̄a tales nō ſunt
p̄uati alijs diuinis: ḡ nec ſepultura.
Qui dicāť nomiatiz īťdicti.Land
dicit ꝙ nominatim īťdicti: ſiue in
denūtiatōe nominatiz: ſiue ſpāliter:
ſiue exp̄ſſe.vt nōt Inno.Et querit
q̄d iuris ſi notoriū eſt de fautoribus
q̄ occaſionē dederūt interdicto per
ep̄m lato:nō ſūt nominati in ipſa ſē
tentia īťdicti que in ſcriptꝭ.ferenda
eſt:vt de ſen.ex.Cū medicinal'.li.6.

Nūq̄d ſepeliētes hos fautores incur
rerēt:lz īťdicti ſint in gn̄e:q̄a dictū
eſt in ſnia īťdicimꝰ.A.cū fautoribꝰ
ſuis.Credit ipſe ꝙ nō: q̄ztūcūq; ſint
notorij.ar.de cle.ex.mi.ꝑropoſuit.
Cū hec cōſtitutio ſit penalis: ⁊ ideo
reſtringenda.Et aduerte ꝙ ꝑ illum
textū.Qui ꝓhibet nominatiz īťdi
ctos in cimiterio ſepeliri.Uidetur a
cōtrario ſenſu ꝙ īťdicti nō noiatiz
ſepeliri poſſint:qꝺ tenz glo.vbi locꝰ
īťdictꝰ nō ſit. Steph.dicit iſtā opi
nionē vā: niſi qn̄ ꝓ certo ſciret eos
tale q̄d feciſſe: vel cōmiſiſſe ꝓpť qꝺ
erāt īťdicti.Tales.n.nō debēt ſepe
liri in cimiterio:vbi vo nō ſint certi
habz locū glo ſm eūdē:ꝓ glo.tamē
facit qꝺ d.xi.s.poſt Lau.vt.ſcz.non
ſufficiat facti notoriuz: niſi adſit iſta
q̄litas nominatim ꝑ modū:de quo
s.manifeſtos.Qui p̄uati ſunt ſepul
tura ⁊ factione teſtamēti: niſi ſatiſſe
cerint ⁊ cauerint ſm formaz illiꝰ de
creti.q̄zq̄z.ex de vſur.li.6. Et ſi appa
ruerūt in tali ſigna pn̄ie:⁊ pꝰ mortē
p̄ſtatio cautōis: ſufficit ad vitanduz
hanc penā:cuz talis ſepultura nō ſit
ꝓhibita:ſ n̄ valet teſtm̄:qꝺ ab initō
eſt nullū ex ꝑſona teſtātis.Idē etiā
vr̄ ſi pꝰ fecit teſtm̄: et poſtea efficiať
vſuriꝰ māifeſtꝰ: q̄a ꝑ ſequēs delictū
infirmať teſtm̄.Pau.Sciēter.Secꝰ
ſi ignorauerit.Pau.Sepelire.Non
ſolū actualiť ponētes corpꝰ:ſ dicen
tes diuinū officiū ſuꝑ funꝰ incurrūt
eā penā:imo fortiꝰ plꝰ cōtēnūt.Idē
intelligas de ſepeliētibꝰ de facto in
cimiterio:⁊ abſentibꝰ clericis.ꝑau.
Etiam ſm Jo.an.ſuꝑ dicto verbo.
Sepelire.ſic dic.Hic occurrūt dubia

q̃ p̃ncipis declaratõe pl⁹ q̃ȝ gloſañ. expoſcũt.ſ.an portãtes ad ſepulturã q̃ tñ nõ ſepeliũt ſint excõicati. Jtẽ d̃ comittãtib⁹ fun⁹. Jtẽ de fodiẽtibus vel apiẽtib⁹ ſepulturã. Jtẽ de p̄latis clericl.vel miniſtris eccl'iaꝝ in quoꝝ cimiteriis ſepeliũt q̃ id nõ ꝓhibent vel patiũt. Jtẽ de clericis portãtib⁹ crucẽ cereos ⁊ ſimilia. Et poſt q̃daȝ ſic dicit. Cũ hic puniat ſepeliẽteȝ nõ admittẽtẽ intereſſẽtẽ coopãtẽ. Sepelire aũt eſt mortuũ humo vel tumulo cõdẽ: videt̃ autẽ ſolos humo vel tumulo corp⁹ iponẽtes ligatos eſſe: facit ꝓ hoc eq̃tas: ne ex vni⁹ funere multitudo liget̃. Jteȝ cõſtat ꝙ portãtes ꝯmittãtes vel fabricantes ſepulturã: ſi nõ ſequet̃ talis ſepelitio excõicati nõ eſſent. Jn cõtrariũ ẽ: q̃a eſſȝ hec ꝯſtitutio ludibrio: ſi vn⁹ ſol⁹ ribald⁹ vel ſeruiens ꝑ quẽ poterit id impleri vel expediri ligari dicat̃ reli q̃s vſitatl. põpoſe et ſolẽnit̃ expeditl. Jo.an. Steph.ꝟo nõ dubitat om̃s iſtos ligari. Nõ ꝙ Jo.cal.in t̃ctatu queȝ fecit de eccleſiaſtico interdicto circa finẽ mouẽs p̃dictũ dubiũ: ſiue qõeȝ ſic inq̃t. Mihi ꝓculdubio vr̃ ꝙ ſi nominatiȝ int̃dict⁹ vel etiã nõ nominatiȝ int̃dict⁹: ꝟ tꝑe int̃dicti i cãu nõ ꝑmiſſo a iure: ſi cũ diuino officio ẽ ſepult⁹. Oẽs p̃dicti.ſ.apiẽtes ſepulchrũ: vl' fabricãtes vel fodiẽtes terrã vel ponẽtes in ſepulchro: vel portantes cruces vel cereos: vel portantes ad funus: vel aſſociãtes cã honoris: vel amicitie: vl' clerici diuinũ officiũ faciẽtes: vel nõ ꝓhibẽtes: cũ poſſunt Oẽs pena excõis ligant̃ ꝑ iſtã Cle. Eos. Rõ q̃a l' cãu oẽs ſunt ꝑticipes

criminis: ſiue coopatores: ad hoc de ſen.ex. Nuꝑ.⁊.ii.q.ȝ. Precipue. Si ꝟo ſiñ officio clericoꝝ defũct⁹ talis ſepult⁹ eſt: etiã in loco cimiteriato: lȝ ſit tutiuſ dicere omnes fore ligatos excõicatiõis ſentẽtia: de qua iſta cle. agit: tñ licȝ trepid⁹ credo iſtos nõ ligari dicta pena: ꝟ q̃a videt̃ cõtẽnere gñalẽ ꝓhibitionẽ poterũt arbitraria pena puniri: etiam ꝑ iudiceȝ eccleſiaſticũ.ȝ.q 4. Engeltrudã. Ad hoc dicendũ me mouet finis cle.ibi ꝑ que ꝟba videntur remoueri p̃uilegia que clericis vel eccleſiaſticis ꝑſonis ſolẽt cõcedi: ⁊ nõ laycis: vt ergo ꝟba non videãt̃ ſuꝑuacue appoſita. de ma.et obe. Solite. Oportet ꝙ intelligat̃ d̃ his q̃b⁹ talia p̃uilegia ſolẽt concedi: vt ſic dictuȝ itelligat̃: ꝟm ꝙ clauſula adiuncta põt adaptari.i.q.z. Sacerdos. ꝟ p̃uilegia exẽptõis ſolẽt cõcedi clericl.⁊ eccleſiaſticis ꝑſonis. De illis ergo debȝ intelligi principale dictũ capituli. Jtem eccleſiaſtica ſepultura ꝓprie reſpicit clericos ad quos id ꝑtinet.16.q.i. Placuit. Et cuȝ funera ad ſepulturã deferũt̃ diuina officia cantare.iȝ.q.ȝ. Qui diuina.⁊ ſic cõcludit ꝓpoſitũ. Sȝ ſi clerici dicũt officiũ ſepulture ſuꝑ fun⁹ ⁊ poſtea deponẽtes funus in loco ſecreto: ñ ponũt ipſum in ſepulchro: ſeu in cimiterio. Nũq̃d ſũt excõicati. Certe ꝟȝ opioeȝ cõtrariã eſſet dicẽdũ ꝙ nõ: q̃a text⁹ dicit ſepelire: qd̃ eſt humo: vel certe tumulo mortuũ ꝯdere. Et ſic ꝑ ſolã celebrationẽ officij nõ eſſet delictum cõſũmatũ: ergo ñ inciderũt in penã. Sȝ nõ credo ꝙ aliq̃ſ hoc diceret: ſic enim ſemꝑ fieret durãte interdicto:

⁊ p ꝯn̄s iſta cle. facta eſſet ludibrio. Hec omnia Jo. cal. Et qđ dictū eſt de intͣdictis idē intelligēdū eſt p oia de manifeſtis vſuriis et publice excōicatis. Querit ēt dn̄s Laur. de rodulfis in tractatu quē fecit de vſris: qđ dicēdū đ aſſociātibꝰ ⁊ portātibꝰ feretrū: tāq̄ꝫ ibi eſſet cadauer alicuiꝰ pdictoꝝ. ſ. manifeſti vſurij noiatim interdicti: vel publice excōicati: cum tamē realiter ibi non ſit. Rn̄t ⁊ dic idē iudicādū: ac ſi ibi eſſet: et ideo dicendū vt. ſ. Subiacere. Hanc penā locū hēre nō puto cum aliis caſibus in q̄bus denegatur ſepultura quos habes. e. ti. Ex pte. Et de ſta. mo. c. z. Sꝫ qđ de illo q̄ ſepelit manifeſtū vſuriū publice excōicatū nominatiꝫ intͣdictū: ⁊ tpe interdicti: nūq̄d vna vel quadruplici excōicatōne ligabiť ex hoc facto: vide qđ de h̄ plene ſcripſi in. q. gualterij: ſiue tam̄ vna ſola: ſiue pluribꝰ ſentētiis ex his diuerſis cauſis: quarū quelibet p ſe ſufficit ꝙ excōicatꝰ dicať planū eſt ꝙ de oibꝰ debet ſatiſfacere: ⁊ ab oibus abſolui Jo. an. Eis quibus. Sed qui ſunt hi. Forte intellexit de his quorum fauore fuerūt late ſentētie excōis vel intͣdicti in loca: vel pſonas: vel illis q̄bus debebat fieri reſtitutō: quo ad vſurarios. Si qua etiā violētia in his fuiſſet illata clericl. vel miniſtris illis ⁊ fiet ſatiſfactio. Jtē ſi illoꝝ corpora vel oſſa diſcerni poſſunt exhumāda ſunt: ⁊ hoc in tribꝰ vltimis caſibus. Sed qđ de primo: dic ꝙ ſi ille fuit penitēs: lꝫ nō debuerit ſepeliri. ſ. tpe interdicti: tamē nō exhumabiť ſaltē poſt relaxatū intͣdictū. Notāt etiam Hoſti. ⁊ Inno. ꝙ penitēs q̄ ſepultꝰ nō fuit in cimiterio ꝓpter interdictū relaxato intͣdicto debet in cimiterio ſepeliri. Dicūt etiā ꝙ ex quo penitēs fuit mōtuaria licite ab eo accipi pn̄t cū ꝑ ipſo ſit orādū. ii. q. z. Quicūq̄ꝫ. Secꝰ ſi nō fuiſſꝫ penitēs. 88. di. c. fi. Jo. an. Qui ēt dicit ꝙ đ funeralibꝰ que darentur cum funere defuncto ſepulto in tēpore interdicti: n̄ putat clericos licite ꝛcipe poſſe: q̄a viderēť pticipare in delicto. Jtē nō ꝙ Frā. de zāb. poſt Pau. ſup ꝟbo. Temeritatis. hꝰ cle. dicit ꝙ temeritas ſciaꝫ nōt quaſi ꝓprio auſu. Et ex hoc dic Land. ꝙ ſi ignorās factū: vel etiam ius: dum tamē ſit cui liceat iuſ ignorare: hoc faceret: nō videť reus: nec hāc penā incurrē. i. q. 4. §. Nondū. Et idē dicit in effectu glo. in. e. Cle. Et ideꝫ Pau. et zen. q̄ videtur velle ꝙ in hoc caſu iuris error ſimpliciter excuſꝫ: q̄a iuris error excuſat a dolo . ff. de abig. l. i. Q. đ eſt ꝟū. Nā iuris error excuſat a pēa: a qua ꝯmittēda req̄riť dolus. Nō Dyn. in reg. iur. ignorātia. li. 6. Pro hoc ꝙ iuris error eſt lata culpa: nō dolꝰ. ff. de his qui no. infa. l. z. glo. ſup ꝟ. ſingulis. Jtē nō qđ dicit Jo. an. in Nouella ſup. c. Ut animaꝝ. de cōſti. liº. 6º. ꝙ ignorātia ſtatuti ſynodalis excuſat trāſgreſſorē a culpa: niſi ſit craſſa et ſupina: etiā cū ſtatutū punit aliquid ꝓhibituꝫ lege diuina vel canonica. Et ſm̄ hoc termineť hic qđ ſcripſit Jo. đ deo. Ubi querit an ſint excōicati impuberes qui falſauerūt inſtrumentū: ⁊ monachus qui tulit falſuꝫ teſtimoniū ignoranter conſtitutiōe

epi: qui taleſ excõicati q̃cq̃d ibi dicat Satis potuit vterq̃ ꝓbabilit̃ ignoraſſe: ꝙ ſi ita eſt loc⁹ eſt huic decretali: ⁊ lȝ pena iuris in eis locũ poſſit habere: ceſſabit tam̃ pena ſtatuti qḋ ꝓbabilit̃ ig̃rabat: lȝ q̃daȝ reſtringãt hoc dictũ ad ſtatuta ex cã ꝓhibẽtia de iure nõ ꝓhibita. Idẽ dicit extra ḋ tpibus. ordi. Eos. li. 6. Qḋ eq̃pollent ſciẽtia ⁊ affectata ignorãtia. Et dicit̃ affectata: exquo ſcire potuit: ſȝ noluit. Imo diſſimulauit. Item Anto. de but. dicit in lectura: ꝙ mulieres ⁊ monachi ab ignorãtia iuris nõ excuſant̃: Ubi iuris omni anno fit publicatio in locis vbi ſunt: alias excuſant̃: vt. l. cũ indebita. ff. ḋ ꝓba. Qḋ dicit dñ̃ hoſti. in monaſteriis de q̃bus monachi nũq̃ȝ exeunt.

Excõicatio ↄtra ↄtrahẽtes matrimoniũ ſciẽter in gradib⁹ ꝓhibitis: vel cũ mõialib⁹: ⁊ cõtra religioſos ⁊ moniales ꝓfeſſos vel ordinatos in ſacris cõtrahẽtes. Cap. 26.

Eos q̃ diuio timore poſtpoſito in g̃du ↄſanguinitatis vl' affinitat. ↄſtõe canonica interdictis aut cũ monialib⁹ ↄtrahere matrimoniũ: al's nõ veret̃. nec non religioſos ⁊ moniales: ac clericoſ in ſacris ordinib⁹ cõſtitutos: matrimonia cõtrahẽtes: ipſos excõicatõis ſententie ipſo facto decernim⁹ ſbiacere Cle. 5⁹. extra de conſan. ⁊ affi. c. vno in cle. Eos. Nõ ꝙ in ſex caſibus hic exp̃ſſis tm̃ locum habet iſta ↄſtitutõ ⁊ eius pena. Uñ ſi cõtraheret q̃s cũ hñte marituȝ: vel cum iudea: vel pagana vel cum cognata ſp̃ualiter vel legaliter: vel contra impedimẽtum publice honeſtatis: licȝ non teneant matrimonia: tamen nõ eſt loc⁹ huic pene: que in illis caſibus ⁊ ſimilibus exp̃ſſa non eſt. Iteȝ in his ſex caſib⁹ tunc demũ locus eſt pene: cũ illicite contrahunt. Si enim licite vt ex diſpẽſatione pape: tunc ceſſat culpa: g̃ ⁊ pena. de conſti. c. 2. De qua diſpẽ. nõt de reſti. ſpo. Lr̃as. Jo. an. Sciẽtes. ignorantes g̃ nõ ligat cõſtitutõ qḋ intelligo ignorantia facti ꝓbabiliter ⁊ non affectata. ſcȝ quia ignorabant ſe eſſe ↄſanguineos vel affines Si vero ignorabant ius neſcientes graduȝ in quo erant eſſe ꝓhibitum exquo ſciebant gradum ligat conſtitutio. de reg. iu. Ignorãtia. li. 6. Si vero alter ſol⁹ ſciebat: ille ſol⁹ ligat̃: facit. 34. q. 2. In lectũ. Sed quid ſi contraxit ignoranter poſt tempora autẽ ſciuit cõhabitauit cõſanguinee: videtur ligari. ar. i. q. i. Eos. in fi. de ſymo. Sicut tuis. Contrariũ credo cũ iſta conſtitutio non puniat cohabitationẽ vel inceſtũ ſ; contractũ: vt ita dicam. Probat̃ hec ſolutio ex eo ꝙ ſine iudicio eccleſie ab illa diuertẽ non poſſet. Fateor tamen ꝙ peccat cognoſcẽdo. Jo. an. Pau. vo dicit ꝙ ſi cohabitat ei tal' affectu maritali incurrit hanc penã: cũ videat̃ ex nouo conſenſu cum eã contrahere. Si vo ex p̃mo non incurrit. Sed qui ſi cõtraxit cũ ea qm̃ credebat ↄſanguineã affinẽ vel monialẽ: ⁊ in veritate non erat. Solue p notata. de ſẽ. ex. Si vo. 2°. ⁊. c. In audientia. Jo. an Ex illis caſibus trahi põt r̃nſio. ſcȝ. ꝙ talis nõ eſt excõicat⁹. Sed quid ſi impedimẽtũ qḋ erat tẽpore cõtdi

matrimonij fuit poſtea remotũ.ext
de conſan.⁊ affi. Quia circa. Rn̄ſio
Si remouet͛ per diſpenſatõez pape:
v͛ba ſunt inſpicienda: vt videat͛ an
tollat impedimẽtum:etiam quo ad
penam p̄teritam an nõ:vt faciat tm̄
valere matrimoniũ primo caſu:alia
abſolutio non eſt neceſſaria. Scd̃o
ſic. Si vero remouet͛ impedimẽtuz
per cõſtitutionẽ reuocatoriam:tunc
dic vt.s̄.de imu.eccle. Quoniã.li.6
Pau.ſuper predicto.c°.idem.Pau.
ſic dicit.ꝙ ſi r̃uocatoria vltima vult
⁊ dicit cõſtitutionẽ quã reuocat ful-
minatoriã excõicatõis ꝓ infecta ha-
beri: Tunc ligati per illas nõ egent
abſolutione. Si autẽ tantũ reuocat
tunc ſic ligati egent abſolutõe. Gra
dibus.ſ.4.vel citeriori canonica for-
tius diuina.de re.ſpo.litteras. Ma
trimonialiter per hanc litterã videt͛
ꝙ coactus ad cõtrahẽdũ ñ incurrat
hanc penam:⁊ de abſoluta coactiõe
certum eſt: de conditionali v͛o licet
tali qui cadere debuerat in cõſtãtez
virum videtur ligari p decretalem
Sacris.extra de his que vi.me.vel
cã.fi.Sed cum non ſit matrimoniũ
deficiente ↄſenſu: de equitate videt͛
talis non ligari: facit de ſen.ex. Si
gnificauit. Jo.an. Jdem Pau. Cõ
trahere: Secus ſi ſponſalia tantum
cõtrahat niſi ſequat͛ copula:que cuz
inducat p̄ſumptam volũtatem ma
trimonij.de ſpon.c. Js q̃.indicet ẽt
penam. Ratio p̄dicti eſt: quia iſtud
cum ſit penale eſt reſtringẽdũ:vt ſic
v͛ba non extendantur: maxime ad
minus delictum. de re.iu.in penis.
li.6. Et negari non poteſt: ꝙ aliud
eſt matrimonium:Aliud ſponſalia.
Pau.⁊ Jo.An. Religioſos.per ꝓ
feſſionem tacitam: vel exp̄ſſam reli
gioni approbate obligatos in genẽ
vel in ſpecie. extra de regula. Non
ſolum.li.6.Jo.an.et Pau. Et mo
niales.Sed non ne de monialibus
ſatis intelligebat͛.ſ.vbi ponit penaz
cum eis contrahentibus:cum ex p̄ti
cipatione ipſe ligentur eadez pena.
de ſenten.exco. Nuper. Rn̄deo.licz
monialis: cum ex p̄ticipatione eſſet
excõicata: cum contraheret cũ ſciẽte
non tamen quando contraheret cũ
ignorante:quia ille non ligaret͛: vt
ergo mõialis nullo caſu euitet penã
hoc addit: vel dic ꝙ tunc p̄ticipans
cum criminoſo eſt excõmunicatꝰ cũ
p̄ticipat poſt latam ſententiam: vt
in.c. Si concubine.de ſenten.exco.
Sed hec non participat poſt:ſed in
actu pro quo ligatur. ergo ⁊c̃. Uel
dic ꝙ licet p̄ticipans in crimine cri
minoſo ſit excõmunicatꝰ:non tamẽ
participans in actu illo pro quo alt͛
ligatur.al's ſuꝑflue adderet͛ hec lr̃a:
qm̄ non diſtinguit:an monialis cõ
trahat cum ſciente vel ignorãte:cuz
ex parte eius nõ poſſit pretẽdi igno
rantia. Facit de ſen.ex. Contingit.
p̄mo. Ubi p̄ticipans in actu ꝓ quo
alter excõicatuſ eſt:excõicari mãdat͛
Pau.et de hoc vltimo pũcto habes
s̄.in excõmunicatõe prima. Sacris
ſcilicet ſb̄dyaconatu.et.s̄.Pau. Cõ
trahentes.non repetit ſcienter quia
in tali ꝓprio facto non cadit ꝓbabi
lis ignorantia in illis religioſis: vel
clericis: vbi v͛o eſſet ignorãtia ꝓba
bilis:vt in ordiato in ſacris i amẽtia

vel dormitiõe:vel. ĩ.pubertatẽ.puto
ꝙ nõ eſſet locꝰ huic pene. Jo.an.et
idẽ dicit ꝙ a tali ſnia excõis ꝑ epũm
põt abſolui:addẽſ ꝙ ñ ſufficit ſatiſfa
ctio in h̃:niſi etiã ſequat̃ abſolutio.
¶ Cõt cõicãtes cũ excõicatl.nõiatiʒ
ſcient̃ in crimine crimi̇noſo.

¶ Cap.27.

Qui noiatiʒ excõicato ſcient̃ cõicat in crimie criminoſo ei cõſiliũ impẽdẽdo auxiliũ
vel fauore cum ratõne dãnati crimi
nis videat̃ in eũ delinquere:qui dã
nauit ab eo:vel eius ſuꝑiore:merito
delicti erit abſolutio reqrẽda. Et ita
.ĩ. ꝗuis eniʒ:⁊ tũc nõ iudicis:ꝫ iuri.
ſnia excõicato cõicãs ſit ligatꝰ:quia
tñ cõditor canonis eius abſolutiõeʒ
ſibi ſpãlit̃ nõ retinuit: eo ipſo videt̃
ꝯceſſiſſe facultatẽ aliis relaxãdi.et.ĩ.
Ueꝝ ſi difficile ſit ex aliq̃ iuſta cã ꝙ
ad ipm excõicatorẽ abſoluẽdus acce
dat concedimus indulgentiam: vt
ꝑſtita iuxta formã eccleſie cautione:
ꝙ excõicatõis mãdato parebit a ſuo
abſoluatur epo vel ſacerdote ꝓprio.
Jnno.2ꝰ.de ſen.ex.Nuꝑ.Cõſilium
nõ tenet q̃s de ꝯſilio:niſi ille alit̃ nõ
fuiſſet factꝰ: vel niſi fuiſſet cõſiliuʒ
fraudulẽtũ.Glo.ꝫ Pe.de anch.dic̃
ꝙ cõcluſio eſt doctoꝝ ꝙ impẽdens
cõſiliũ delinquẽti in crimine ꝓ quo
eſt excõicatꝰ incurrit excõicatõʒ:ſiue
eſſʒ factꝰ al̃s: ſiue nõ:q̃a ꝑticipat i
crie.Abb.dicit h̃ certũ: ſi ꝯſiliũ datũ
eſt directe ad crimen qđ excõicatõʒ
inducit:puta ad clericũ ꝟberãdũ:nõ
ſic ſi daret cõſiliũ in facto ꝓ quo ex-
cõicatio nõ erat:vel auxiliuʒ contra
offẽdẽtẽ. Jnno. Auxiliuʒ. Jntelligit̃
de directa ꝑticipatõe:ſecus de indi-
recta. Ut ſi q̃s excõicatꝰ eſt: q̃a fecit
guerram contra eccleſiã vel clericuʒ
poſtea ego illi guerram facio:tu cõt
me iuuas illũ:auxiliũ illi impendẽs:
quia per hoc meliuſ guerram faciet
excõicatꝰ:tu nõ es excõicatꝰ:q̃a non
hoc intendis. Fatetur etiam Hoſti.
ꝙ dñs auxiliuʒ vaſſalli excõicati in
uocare poteſt ꝓpter fidelitatis debi
tum qđ remanet. Jnno.etiam dice
bat ꝙ liceret tibi contra inimicũ tuũ
inuocare auxiliuʒ excõmunicati ꝓpt̃
guerrã: ita ꝙ ſibi etiã in ſua guerra
auxilium preſtes.qđ tamen Hoſtiẽ.
reprehendit. Jo.an. Fauoreʒ.in lau
datione facti. Abbas dicit fauorem
impendi facit. Abſolutio. Dicit hic
glo. Talis ligatur ſentẽtia hominis
non canonis. Sed Pet.de ancha.
dicit ꝙ dicunt doctores ꝙ iſta ẽ ſen
tentia iuris:que tamen trahit execu
tionem a ſentẽtia iudicis ſcʒ cũ quis
ꝑticipat in crimine criminoſo ꝓpter
qđ excõicatꝰ eſt ille ab homine. Eſt
tamen ꝟum ꝙ vbi epũs abſoluit a
ſentẽtia iuris: non ab iſta abſoluet:
vt littera dicit:ꝫ abſoluet̃ ab excõica
tore: vñ remanet ꝯ° ꝙ ꝑticipans in
crie criminoſo incurrit excõicationẽ
ſiue ex̃ territoriũ excõicãtis:ſiue int͛
ſiue ſint ſb̃diti:ſiue nõ q̃a iuris aucto
ritate ligantur.etiam ſi ꝓmulgans
cõmunicaret:quia non ſua:ſed iuris
auctoritate ligat̃.glo. Obiecta facile
tollunt̃:quia totũ oꝑatur diſpoſitio
quia ſentẽtia hominis extendit̃ ad
alios:hoc ex recollectis. Sub eo.idẽ
dicunt Jnno.et Jo.an. ſcʒ ꝙ ẽ ſnia
iſta canonis. Cõceſſiſſe videt̃. Alias

iſtud habeas ꝓ regula in omni ſententia excõicatõis lata a canone: ꝗa poteſt ordinarius abſoluere niſi per papã fuerit abſolutio reſeruata. In aliis autem ſentẽtiis ſecus. Et per h̃ inferas ꝙ ſi põt a qualibet ſentẽtia canonis gñaliter lata potius poteĩt abſolutio a ſentẽtia excõicatõis lata ꝑ cõſtitutionẽ ſynodalem ſpãlez: vñ ſi ſb̃diti epĩ bononiẽſis incurrũt ſententiã per conſtitutionẽ Mutiñ. epĩ Nũtius veniẽs bononiã poterit abſolui ab excõicatiõe ab epõ Bonoñ. Io. de lig. Excipit tñ Pe. de ancha ab hac regula. s̃. dictũ caſũ. Si difficile. Rx. ſ. ꝑ nimiã diſtãtiã vel ꝑiculũ mortis. Io. an. ⁊ Pe. de anch. Cautione iuramenti. Io. an.

¶ Excõicatio ꝯ̃ faciẽtes aliq̃ intfici ꝑ aſſaſſinos vel mãdãtes. ¶ Ca. 28.

STatuimꝰ: vt q̃cũqȝ p̃nceps ꝑlatꝰ: ſeu q̃uis alia ꝑſõa eccleſiaſtica vel ſeclar̃l. q̃uẽpiã xp̃ianoꝝ ꝑ p̃dc̃os aſſaſſinos intfici fecẽit vel mãdauẽit: q̃ȝq̃ ex h̃ forſitã ñ ſeq̃t: aut eos receptauẽit: vel deffẽſauerit: vel occultauẽit excõis ſniam ⁊ depoſitõis a dignitate õrdine honore officio ⁊ bñficio incurrant ipſo fc̃o. Inno. 4ꝰ. ex̃ de homi. ꝓ hũani li. 6. Prelatꝰ. etiã ep̃s. decretalis. n. ꝗa ꝑiculoſuim. de ſen. ex. li. 6°. nõ eximit eos a ſen. excõica. Io. an. Aſſaſſinos. hoc ẽ peſſimũ genꝰ hominũ: et pñt dici a ſcindo ſcidis: ꝗa abſcindũt aiaȝ ꝺ corꝑe iux̃ velle ⁊ mãdatũ dñi ſui cꝰlibȝ xp̃iani: ⁊ cũ ꝺ his ſimplicĩt exp̃mat: ad alioſ hõicidas ñ extẽdeĩ qꝺ iſto capl̃o ꝯtineĩ i hiſ p̃eis di. 25 Qualis. Archi. Mãdauerit. Si mãdauit. ǵ cogitatõ ſtetit i finibꝰ ſuis: et iõ ñ miꝝ ſi pũiĩ. al̃ ſecꝰ. de pe. di. .i. Cogitatõis. ⁊ puto ꝙ ẽt ſi reuocauẽit mãdatũ reinteg̃: ꝙ nihilominꝰ incurrat penã cũ ex ſolo mãdato iã pꝰ ligatꝰ eſſȝ: ⁊ ad h̊ fac̃ qꝺ ſtatiȝ ſeq̃tur. Io. an. Receptauẽit: patẽter vt differat a ſequẽti. ſ. Occl̃tauẽit: ⁊ iſti receptatores tãq̃ȝ aggreſſores tenẽĩ C. ꝺ his q̃ latro. occul. l. i. ⁊. 2. Archi Excõicatõis. occl̃tãdo ipȝ celãdo vl̃ occulte r̃ceptãdo. Archi. excõiſ. exqꝰ papa ſibi ñ reƀuat abſolõeȝ. Credo ꝙ ordiariꝰ poſſit abſoluẽ. ex̃ ꝺ ſẽ. ex. Nuꝑ. Io. an. ⁊ nõ ꝙ i ſũ. piſa. ſic dr̃ aſſaſſini fuerũt: ⁊ forte adhuc ſĩ q̃dã ifideles q̃ ex q̃buſdã falſis opionibꝰ q̃bꝰ fuerũt enutriti ꝺ facili mittebãĩ ad occidẽdũ quẽcũqȝ xp̃iãoꝝ ñ curãteſ ſi ob h̃ occidẽdi eẽnt iſti ꝯ̃ quoꝝ peſtẽ ſtatuit Inno. 4ꝰ. iſtã ꝺcretalẽ.

¶ Excõicatõ ꝯ̃ ꝓcurãtes ꝙ ꝯſuatores ñ ſe itromittãt ꝺ aliis q̃ȝ de mãifeſtl. iniuriis ſciẽĩ. ¶ Cap. 29.

DEcernimꝰ vt ſi ꝯſuatores ꝺ aliiſ q̃ȝ ꝺ mãifeſtl. iniuriis ⁊ violẽtiis ſciẽĩ ſe itromiſerint: ſeu ad alia q̃ iuridicialẽ indaginẽ exigũt ſuã extẽderint ptãtem: eo ipſo ꝑ unũ ãnũ ab officio ſint ſuſpẽſi Pars vo que hoc fieri ꝓcurauerit ſniaȝ excõis incurrat: a q̃ ñ poſſit abſolui: niſi ei queȝ ſic fatigauit idebite p̊mo ſatiſfaciat integ̃liĩ de expẽƀ. ex̃ de offi. dele. hac ꝯſtõe. li. 6. Scienĩ. Si ig̊rãtia eſſet iuris vel craſſa: vel affectata: idẽ eſſȝ infra de re. iu. ig̊rãtia. li. 6. Io. an. Indaginẽ. Inq̃ſitõȝ officio ⁊ a beneficio: quod eſt eiꝰ ſequela. 22. di. Preter hec. Suſpenſi.

Ecce q̈ſtū ſpāle in cōſeruatore q̄ð ñ
eſt in delegato: q̄a dato ꝙ delegat⁹
intromittat ſe de eo q̄ð nō ē ſue iu-
riſdictōis: ñ ꝓpt̄ h̄ locū hēt pēa: q̄a ñ
inuenit̄ exp̄ſſa in eo. Jo.an. De ex-
penſis: ad idē de imuni.ec. Q̄m̄.in
fi.li.6. Dicit Pe.de ancha. ꝙ cōſer-
uator ē iudex dat⁹ ad tuēdū aliquoſ
cōt̄ māifeſtas iniuriaſ oēs: vl̄ certas
iudiciali nō vtēs indagine. Et dicit
Jo.an. ꝙ ſol⁹ papa pōt dare hos cō
ſeruatores. Jpſoꝝ aūt cōſeruatoꝝ
iuriſdictio et ptās dependet a forma
litteraꝝ: et latior ē forma adiūcta p⁹
ꝯſtōez. Statuimus. de off. ⁊ po.iu.
dele.li.6. Et ꝯſtitutl.fi. Attendat̄ ḡ
tenor litteraꝝ ſicut p̄uilegioꝝ. Jtez
ƀm Pe.de āchā. tales pn̄t excōicare
ꝓ h⁹mōi notoriis. Jtē nō ꝙ conſer
uatores eſſe nō poſſūt: niſi ſint epi ⁊
eoꝝ ſupiores. Abbates: vel q̄ i cathe
dralib⁹ eccleſiis: vel collegiatis obti
nent pſonatus vel dignitates: Nec
aliq̄s pōt eſſe ꝯſuator ſui ꝯſuatoris
nec aliq̄s pōt habere ꝯſuatorē eū q̄
ē ſb̄ ei⁹ iuriſdictōis dn̄io: vel aſtrictu
eccleſiaſtico vel tpali: exceptl. regib⁹:
⁊ reginis: ext̄ d̄ officio delegati. hac
cōſtōe.li.6. Jtē ꝯſuatores nō poſſūt
ꝯmittē vices ſuas: exceptl. citatiōib⁹
⁊ ſniaꝝ denūtiatōib⁹ ñ al' eis p lr̄as
ꝯmittēt̄ ⁊ tc̄ ꝯmittē pn̄t.ī.loca i q̄b⁹
fuerint deputati: ⁊ pſōis ſapi⁹ dictl.
Jtez ñ pn̄t ꝓcedē cōt̄ aliquos extra
ciuitates: vel dyocl. q̄bus fuerunt de
putati: nec pn̄t aliquos citare vltra
vnā dietā a fine illaꝝ dyocl. extra d̄
officio dele. hac ꝯſtōe.li.6. Jtē ſi cō-
ſeruatores intromittūt ſe de aliis q̈
de iniuriis manifeſtl. ñ ſolū incurrūt
penā ſuſpēſiōis: vt dictū ē: ƀ et ipi ꝓ
ceſſus ñ valēt: q̄a excedūt fines mā-
dati. ex̄ de reſcri. Cū dilecta. Et ſi ci-
tauit aliquē iniuriatorē tāq̈ ꝓ noto
ria offēſa: ⁊ eū ob ꝯtumaciā excōica
uit: Si cōſtat lȝ iniuria ſit facta non
fuiſſe manifeſtā: nō eſt excōicat⁹ ƀm
Jnno. Jtē expirat officiū ꝯſuatoris
morte cōcedētis quo ad negocia in
cepta: ⁊ hoc niſi aliud exprimeret̄ in
lr̄is ei⁹: vt i.d.c.i. Jtē ſciēdū ƀȝ Jnn.
ꝙ lȝ cōſuatores ñ hn̄t iudicialē ida
ginē in notoriis: tn̄ hn̄ pn̄t: q̄a oīa
illa ſine q̄b⁹ eoꝝ iuriſdictio nō poſſȝ
explicari itelligūt̄ eis eſſe ꝯceſſa. vn̄
pn̄t citare ⁊ cōtūaces punire: ext̄ de
offi. dele. De cauſis. Jtē ſi maleficiū
eſt notoriū aliis nō indiget ꝙ ſuper
hoc q̄rat ꝓbatōes ⁊ cogat teſtes. z.
q.i. Jn p̄miſ. Jtē q̄a i notoriis aliq̄s
ordo eſt neceſſari⁹. Jtē ſi re⁹ cōfitet̄
factū ⁊ dicat ꝙ vſus eſt iure ſuo: ⁊ h̄
caſu admittet ꝓbationē: alit̄ enim ñ
poſſȝ implere iuriſdictōȝ ſibi ꝯmiſſā
ſimilit̄ opȝ ꝙ ꝓcedat ad inq̄ſitionē
q̄ñ factū ē notoriū: ƀ neſcit̄ q̄s fecerit
Jtē ad repellēdū iiuriā pōt inuocar̄
brachiū ſeclare ſicut alij iudices. Jtē
ſi reus q̄ fuerat ꝯdēnat⁹ cōpareat.ī.
annū: ⁊ dicat ſe velle ſatiſfacē. Cog
ſcet conſuator de q̈ntitate dāni. Hec
Jnno. Jtez ſi reus negat maleficiū:
⁊ actor velit ꝓbare eſſe notoriū con
ſeruator cognoſcet: alias inutile eſſȝ
ſuū officiū: q̄a quilibet poſſȝ negare
Similit̄ ſi reus fatet̄ maleficiū: ſed
dicit non eſſe notorium: quia p eius
confeſſionem factum fuit notoriuȝ.
extra de cohabita. cleri. ⁊ muli. Ue-
ſtra.

¶ Excōicatio cōtra doctores ⁊ magiſtros docentes aut in ſuis ſcholis ad docēdū retinētes leges vel phyſicam religioſos habitu dimiſſo.

Cap. 40.

Doctores ſiue magiſtri qui religioſos hītu ſuo dimiſſo leges vel phyſicā audiētes ſcient̄ docere: aut in ſcholis ſuis p̄ſūpſerint retinere ſimili. Eo ipſo ſint ſnīa excōicatiōis inodati. ext̄ ne cle. vel mo. Statutum. li. 6°. Dimiſſo. Quid ſi nō dimiſerint habitū: dicit̄ ꝙ tūc nō ſunt excōicati doctores: q̄a hec pena nō eſt ampliāda. ex̄ de re. iu. In penis. li. 6°. Dic contra: quia cōicat in crimine: ⁊ ſi eadem: et non minori excōicatōe ligat̄. extra. e. Si ꝯcubine. et in hoc poteſt dici venire potius ad declaratōez veteris iuris q̄ȝ noui: caſum ponit Jo. an. Sciēt̄. vbi incederet in habitu nō haberet locū ignorantia. Sed vbi incederet ſine habitu: tūc ꝓbabilit̄ poterit ignorare. Jo. an. Retinere. Nō officiuȝ doctoris: ſcholarē de ſcholis expellē poſſe. et ꝑ id qḋ dicit retinere: dicas ꝙ lȝ doctor ſciat monachū habētez domū iuxta ſcholas lectoris: i domo ꝓpria audire excōicat⁹ n̄ eſt. qḋ dixi de re. iu. Locupletari. li. 6°. Quid ſi monach⁹ talis nō vult exire ſcholas videt̄ ꝑ hāc lr̄am ꝙ licite idē poteſt expelli: ad hoc ex̄ de ſē. ex. c. Ueniēs Et hoc maxime ſi v̄a eſſet opīo: ꝙ excōicatus nō gaudet ꝑuilegio canonis. qḋ nō eſt v̄uȝ ſm̄ Jo. et Ber. q̄ nōnt. 17. q. 4. Si q̄s deiceps. Quid ſi non poteſt expelli. Exeat doctor ſcholas ad inſtar eius qḋ diximus: cuȝ excōicat⁹ intrat eccleſiā. vt nō. ii q. 3. Sicut apoſtoli. Jo. an. Similit̄ q̄ cōicauit in crimine: vt dixi. Et q̄a conditor canonis ſibi non reſeruat abſolutionē: aliis indulſiſſe videt̄: et facit ad hoc qḋ nōt̄. s. e. Sup ſpec. Jo. an.

¶ Excōmunicatio contra magr̄os ⁊ ſcholares ciuitatis bononie: q̄ ſup ꝯducēdis alioꝝ hoſpitiis in leſionez vel in p̄iudicium habitantiuȝ audēt hoſpitem cōuenire ante tēpus cōductionis elapſum.

¶ Cap. 41.

Conſtitutionē factā ab ep̄o portuēſi apoſtolice ſedis legato: ⁊ a p̄dicto tuſculano poſtmoduȝ cōfirmatam. videlicȝ vt nullus magiſtroꝝ: ſiue ſcholariū ſup cōducēdis alioꝝ hoſpitiis in leſiōez ⁊ in p̄iudiciū hītātiū audeat hoſpitē cōuenire: niſi prius conſtiterit tēpus cōductōis elapſū: vel inq̄lini: in hoc ſuū fauorē p̄ſtauerint ⁊ cōſenſum cū idē portuēſis ſb̄ excōicatōe hoc ꝓhibuerit: ⁊ alt̄ ſb̄ pena anathematꝭ idē decreuerit obſeruādum. Rataȝ eſſe decernim⁹: et auctoritate apoſtolica confirmam⁹. Statuētes. vt a te frat̄ ep̄e: ⁊ tuo quolibȝ ſucceſſore: hec ſingulis annis in cōmuni audiētia magiſtrorum ac ſcholarium recitetur. Cle. 3⁹. extra de lo. ⁊ ꝯdu. Ex ſcpto Conſtitutionē. Et ſic nō ꝙ legatus in ſua prouincia poteſt facere conſtitutionem: etiam ſub ꝑpetuo anathemate. ſupra de offi°. dele. c. vltimo. Confirmatam ideſt approbatam et innouataȝ: quia ſolus ſupior confirmat: vt extra de offi°. le. Studuiſti.

Scholariū.ſoli ꝗ̄ magiſtri ⁊ ſcholares ꝓhibet̄ ↄducē hoſpitia ſcholariū ꝓpt̄ potentiores iſta ↄſtō emanauit Et ꝑ hāc lrāz videt̄ ꝙ ſcriptores ꝗ ñ ſūt ſcholareſ:ꝫ vxorati nō ligāt̄ hac cōſtitutiōe:cū de illis nō fiat mētio. Lau.dixit hāc penā extēdi ad eos ꝗ gaudent ꝑuilegio ſcholaſtico: large ſūpto ſcholariuz vocabulo et gratia ſcholariū ibi ſūt:dūmō ibi ñ ſint meretrices:nec obiicias ꝙ pena nō dēt extēdi:qa ⁊ pene hodie quoqꝫ āpliātur.ar.ad hoc.ext̄ de vb.ſig. Cū in ꝑtib⁹.Laur.et cū eo ↄcordat Inno. Sꝫ nō credo ꝙ ad ſcriptores vxoratos extēdat̄ hec cōſtitutio: licet ſint ꝓpterea ſcholares:eadē rōe extenderent̄ ad cartarios ⁊ raſores cartarū Ber.Cōuenire.i.alloq̄:vel de habitatiōe tractari:glo.Interl̄.Sub excōicatōe iam lata.glo.interl̄. Et nō ꝙ Inno.Hoſt.Alb.⁊ Pe.de puſio dicūt ꝙ iſta cōſtitutio ⁊ excōicatio ē localis:⁊ hꝫ locū ſolū bononie. et ꝫ etiā magis placꝫ Jo.an.Sed hoſt. dicit eſſe gn̄alē:nā qa fauorabilis ē: dicit eā extēdendā:ſed cōiter nō tn̄t opinio eius.

¶ Excōicatio cōtra mittētes nūtiū vel ſcripturā cardinali alicui: vel ſecreto loquētes eis:dū.ſ.ſūt in ↄclaui ꝓ electione pape. ¶ Cap.42.

Nulli fas ſit ipſis cardialib⁹ vel illoꝝ alicui nūtiū mittē vel ſcripturā:ꝗ vo ↄfeceīt ſcripturā vel nūtiū:mittēdo.aut cuꝫ aliquo ipſoꝝ ſecrete loquendo:ipſo facto ſniaꝫ excōis incurrat. extra de elec.Ubi piculū.li.6. Cardinalibus ſcꝫ incluſis in ↄclaui ꝓ electiōe fiēda ſūmi pōtificis:Secrete loquēdo:niſi ꝗ de volūtate omniū cardinaliuꝫ in ibi pn̄tiū ꝓ his tm̄: que ad electiōis inſtātiā negociū ꝑtinēt vocaret̄: vt dicit̄.ſ.in textu:ſicut puta aduocati vel iuris piti:vel religioſi: vel tabelliōes incurrat:canō iſte eſt late ſnie: Sed ordinari⁹ abſoluē poterit exq̊ papa ſibi nō reſeruauit.Jo.an.

¶ Excōicatio cōtra dn̄os ⁊ rectores ciuitatis vbi fit electio pape: ſi non ſeruāt ea que debēt ſm ↄſtōeꝫ illam vbi piculū circa ipſam electionem.

¶ Cap.43.

Preterea adiīciēdo ſanxim⁹ vt dn̄s aliiqꝫ rectores ⁊ officiales ciuitatis illiuſ:in qua romani pōtificis electio fuerit celebrāda auctoritate noſtra ⁊ eiuſdem approbatōe cōcilij ꝑtāte ſibi tradita: premiſſa omnia ⁊ ſingula plene ac inuiolabilit̄ ſiñ fraude et dolo aliq̊ faciat obſeruari: nec cardinales vlt̄ ꝗ̄ ꝑmittit̄ aggrauar̄ ꝑſumāt. Sup his autem taliter obſeruādiſ ſtatim audito ſūmi pōtificis obitu: coram clero ⁊ ꝑplo vniuerſo ciuitatis ipſi⁹: ad hoc ſpāliter cōuocādis:ꝑſtet corpalit̄ iuramētū:ꝙ ſi ꝑmiſſa diligent̄ non ſeruauerint:aut fraudeꝫ in eis: vel circa ea ↄmiſerint: cuiuſcūqꝫ ſint ꝑeminentie ⁊ ſtatus:omni ceſſante ꝑuilegio:eo ipſo ſniaꝫ excōis icurrāt ⁊ ꝑpetuo ſint infames.ext̄ de elect. Ubi piculū.li.6. Celebrāda.ſm diſtinctionē ſupi⁹ factā.Jo.an.Preſumant: quia tunc eſſent excōicati: ſic in ſe defendendo moduꝫ excedens qḋ dic vt ſup̈ de reſti.ſpolia. Oliꝫ. Et nō caſū in quo layc⁹ auctoritate

canonis ptātē habet in clericū cont̄
illud.96.di. Bn̄ q̄dem. Jo.an. Cō
miſſa.ſ. que dicta ſūt ſupra de inclu
ſione cardinaliū fienda in conclaui:
⁊ adminiſtratione neceſſarioꝝ cuȝ
certa regula ⁊ modo: qui ponit̄ in
textu ipſius capituli.

¶ Excōicatio ɔt̄ aſſumētes officiuȝ
ſenatoris.ſeu regiminis vrbis Rome
ſine licētia pape:et pape reſeruat̄ ab
ſolutio. ¶ Cap.44.

NUllus Jmpator ſeu Rex
Romanoꝝ: aut alius Jm
perator:vel Rex:princeps:
marchio:Dux comes:aut Baro.vel
q̄cūq; alteri⁹ nobilis p̄eminētie: po
tentie:ſeu ptātis ⁊ excellentie:ſeu di
gnitatis exiſtat.Frat̄ fili⁹ vel nepos
eoꝝ ad tps:vel in ppetuuȝ: ſeu q̄uis
alius vlt̄ ānuale ſpaciuȝ:quouis mō
colore vel cā p ſe:vel p aliā pſonam:
quōlibet ſbmittēdā in Senatorē ca
pitaneū patriciū aut rectoreȝ:vel ad
eiuſdē vrbis regimē ſeu officiū noiet̄
eligat̄ ſeu alit̄ etiaȝ aſſumat̄ abſq; li
centia ſedis apoſtolice ſpāli:p ipſius
ſedis litteras cōceſſioneȝ licētie hui⁹
ſpālit̄ exp̄metēs. Qð ſi ſecus factum
fuerit. Nominatōȝ aſſūptōȝ electōȝ
h⁹mōi decernim⁹ eſſe nullas. Ueꝝ
etiam nominati electi:⁊ aſſumpti:ſi
h⁹mōi electiōi noiatōi: ſeu aſſūptiōi
cōſenſerint: aut de ipſis quōlibet in
tromiſerint: intēdētes et obediētes
eiſdē:⁊ in hoc dātes ipſis noiatorib⁹
electorib⁹ aſſūptorib⁹:aut nomiatis
electis vel aſſūptis auxiliū conſiliuȝ
vel fauorē:publice vxl occulte c⁹cūq;
ɔditōis extiterint:eo ipſo ſententiaȝ
excōis incurrāt. Et ɔtēptores quoq;
ſeu violatores p̄dictoꝛuȝ ab h⁹modi
ſnia excōis:p̄ter q̄ȝ in mortl.articulo
abſolui nō poſſūt: niſi p romanū pō
tificē:vel de eius petita:⁊ obtenta li
centia ſpāli: nō obſtātib⁹ aliq̄b⁹ p̄ui
legijs.ex̄ de elec.Fūdamēta.

¶ Excōicatio ɔt̄ ipediētes viſitatōȝ
monialiū fiedā p ſuos ſupiores:poſt
mōitionē tn̄. ¶ Cap.45.

SJ q̄s viſitatores ipſos mo
nialiū i p̄miſſis ipedire p̄ſū
pſerit:ſeu aliq⁹ p̄miſſoꝝ: n̄
admoniti deſiſtāt ipſo facto ſētētiaȝ
excōicatiōis ſe nouerint incurſuros:
p̄uilegiis ⁊ ſtatutis ɔſuetudinib⁹ q̄b⁹
cūq; i ɔtriū n̄ valituris.zc.ex̄ de ſta.
mo.attēdētes. Jn cle.viſitatores.de
viſitatorib⁹ loq̄t̄ mōialiuȝ:q̄ debent
ſinglis ānis viſitare monaſteria:ita
q̄ ordiarij debēt viſitar̄ mōaſteria n̄
exēpta ⁊ exēpta:et illa q̄ n̄ recog̊ſcūt
ſupiorē niſi papā. Mōaſteria ꝟo exē
pta.q̄.ſ.ſūt ordinū exēptoꝝ.vt camal
dulēſiū:ciſterciēſiū:mēdicātiū hn̄t ui
ſitare plati eoꝝ:q̄ i viſitatiōe h⁹mōi
debēt inq̄rē ⁊ vidē de veſtitu: ne ſit
vanitas in eis. De clauba:ð ɔtinētia
de cetis n̄ fiēdis ⁊ h⁹mōi:⁊ ɔpellere
eas ad r̄ligiōeȝ ſuadā r̄mediis opoꝛ
tunis. Qð totū pōt ibi ex ipo textu
decre. Jp̄os ordinarios viſitātes au
ctoritate ap̄lica: vel ꝓpria: vel ſupio
res ipoꝝ mōaſterioꝝ. Jo.an. Jmpe
dire.p hāc lraȝ puto q̄ necc̄ ſit ipedi
mētū p̄cedē ⁊ admōitōȝ ſeq̄:ad h̄ vt
locus ſit pene huic:hoc dico q̄a vidi
quādoq; prelatos ſcribentrs monia
libus q̄ parent ſe certa die ad recipi
endū viſitationē eorū:et in eiſdē lr̄is
faciunt mentioneȝ q̄ null⁹ ipediat.

Talis.n. admonitio fieri oȝ vt deſi ſtāt ab illato impedimēto: vt locus ſit huic pene. facit qđ ſcripſi de ɔceſ. pben. Cū noſtris. glo. z. Sed nūqd illato impedimēto fiet monitio nominatim: an ſufficit gñalis ꝓ eo. ꝓ et cōtra facit. ex̄ de vita ⁊ ho. cle. c. i. Jo. an. Ipſo facto. Eſt ḡ iſte caſus quo ſufficit monitio ⁊ abſoluet ordinariꝰ: exqꝰ papa ſibi ñ r̄ſuat. Jo. an.

¶ Excōicatio cōtra fingētes fraudulent̄ caſū p̄ quē iudex ad aliquā mulierem ꝓ teſtimonio mittat vel vadat. ¶ Cap. 46.

Qui fingit fraudulēt̄ aliquē caſū p̄ quē aliq̄s iudex mittat ad aliquā mulierē ꝓ teſtimonio: vl' ipſe iudex fraudulēt̄ vadēs: excōicatꝰ ē. ex̄ đ iudi. Mulieres liᵒ. 6ᵒ. ¶ Cap. 47.

¶ Excōicatio cōtra ingerētes ſe ad hñdū curā alicuiꝰ populi alteriꝰ lingue ſiñ lñia dyoceſani illiꝰ populi.

Quādoq; vna ciuitas vl' dioceſis hȝ populos diuerſarū linguarū hñtes ſƀ vna fide varios ritꝰ vel modos. Tūc pōtifex loci ſi vrgēs neceſſitas fuerit pſulem natōibꝰ illiſ ɔformē q̄ diuia illis officia celebret et eccleſiaſtica ſacramēta miniſtret inſtruēdo eoſ pit̄ ⁊ exēplo ſibi vicariū cōſtituē pōt in p̄dictis: q̄ ſibi p̄ oia ſit obediēs ⁊ ſbiectꝰ. Si q̄s āt alit̄ ſe ingerit ipo iure ē excōicatꝰ de offiᵒ. iu. or. Qm̄ in pleriſq;.

¶ Excōicatō ɔt̄ eū q̄ ſe gerit ꝓ papa cū ñ ē electꝰ a duabꝰ ptibꝰ cardialiū ⁊ ſeq̄ces eius. ¶ Cap. 48.

Statuimꝰ vt ſi forte inimico hoie ſupſemināte ȝinzaniam inter cardinaleſ de ſbſtituēdo ſūmo pōtifice nō poterit eſſe plena cōcordia: et duabꝰ ptibꝰ cōcordātibꝰ tertia ps ɔcordare noluerit: aut ſibi aliam pſūpſerit nominare: ille abſq; vlla exceptōne ab vniuerſali eccleſia pontifex habeat̄ romanꝰ q̄ a duabꝰ ptibꝰ electꝰ fuit ⁊ receptꝰ. Si q̄s aūt de tertie ptis nominatōe ɔfiſus: q̄a de rōe nō poteſt eſſe ſibi nomen epi vſpauerit: tā ipe q̄ȝ q̄ eū recepint excōicatōi ſbiaceāt. et. ī. pterea ſi a paucioribꝰ q̄ȝ a duabꝰ ptibꝰ aliq̄s electꝰ fuerit ad aplatꝰ officiū: ñ maior ɔcordia intceſſerit: nullatenꝰ aſſumatur: ⁊ p̄dicte pene ſbiaceat ſi humilit̄ noluerit abſtinē. ex̄ đ elec. lȝ. Exceptōe Et ſic nulla exceptio pōt ſibi oppōi: niſi de hereſi. 40. di. Si papa. Als eniȝ q̄ȝtūcūq; p̄ciſe ipſe papa ſcribat: legitima exceptio eſt admittēda. ex̄ de officio dele. ex pte. ⁊. ſ. đ reſcrip. Si qñ. Ber. Inno. ⁊ hoſti. dixerūt q̄ papa de hereſi accuſari poſſit: et ñ excipi. et hoc tenet Archi. e. ti. c. vbi. li. 6. Partibus. Nūquid ille qui eligitur computabit̄ inter duas ptes. Videt̄ q̄ ſic extra de elect. Cum in iure. ⁊. c. Cumana. Tamen cū dicit̄ in decretali de duabꝰ partibꝰ aliqñ obſeruant cardinales: aliqñ nō: per ſpālia eorū ſtatuta. Ber. in aliis electiōibus valet: qđ fit a maiori parte capituli: dū tamē ſeruēt vnā de formis. ex̄. e. Quia ꝓpt. Itē nō q̄ ñ ē ius papatꝰ ei acq̄ſitū in hꝰmōi receptōe: ſiue ſit ad oſculū: ſiue ſit ad obedientiam: ſiue ad incathedratiōem: Naȝ eo ipſo q̄ electus eſt ex ſua auctoritate papatum recipere poteſt.

Lau. Dum.n.eligit̃ ſcilicet a duabꝰ
ꝑtibus confirmatur:⁊ ſtatim habet
liberã ⁊ plenã adminiſtratiõez. zz.
vi. Jn nomine dñi. Hec Ber.

¶ Excõicatio cõtra aſſumẽtes ſtatũ
ſeu vitã bechinaꝝ ⁊ bizochoꝝ nõ ꝓ
batũ:⁊ ꝑlatos fouẽtes talem ſtatuz.
¶ Cap.49.

SAcra Romana ac venera
bilis eccleſia cui fauẽte dño
lz imeriti p̃ſidemꝰ:ſicut reli
gioſa ⁊ pia vota benigno fauoꝛe ꝓ
ſeq̄mur ſic ſupſticioſos conatꝰ in ſo
lertiũ hominũ deteſtat̃.vicz. ne ſub
ouina pelle gregẽ dñicũ truculentia
Lupi rapaceſ inuadant:ſub pietatis
imagine ꝟtus heretice prauitatꝭ ob
repat:⁊ ſb ꝑtextu ↄuerſatõis ãgelice
i cautꝭ mẽtibꝰ malignꝰ ſpũs illudat
cuiꝰ rei gr̃a ſacris canonibꝰ ẽ inƭdi
ctũ:ne aliq̄s nouũ oꝛdinez aut religi
onẽ inueniat:vꝉ hitũ noue religiõis
aſſumat. Sz q̄cũq3 ad religiõz vẽire
voluẽit ingrediat̃ vnã de religiõibꝰ
approbatis. Nõ nulli tamẽ ꝓphane
multitudis viri q̄ vulgarit̃ fraticelli
ſeu fratres d paupe vita:aut bizochi
ſiue bighini:vꝉ aliis noibꝰ nũcupãt̃
in ptibꝰ Jtalie:necnõ inſule Cicilie:
comitatu ꝓuincie narbonẽſis:⁊ tho
loſane ciuitatibus ⁊ ꝓuinciis aliiſq3
diuerſis citraq3 marinis:⁊ vltq3 ma
rinis ptibus cõtra dictos canones:
habitũ noue religiõis aſſumẽ. Con
gregatões ⁊ ↄuẽticula facẽ: ⁊ ſupio
res ſibiipſis eligere:quos miniſtros
ſeu cuſtodes:ſiue guardiãos:aut no
minibꝰ aliis appellãt. Plurimos ad
eoꝝ ſectã recipe: loca ẽt de nouo cõ
ſtruere:ſeu cõſtructa recipe: in q̄bus
habitãt in cõi publice mẽdicãtes q̄ſi
eoꝝ ſecta eccleſia foꝛet:⁊ vna de reli
giõibꝰ approbatis per ſe temeritate
dãnabili p̄ſumpſerũt:⁊ p̄ſumũt etiã
in ceſſantꝭ. Et vt ipſoꝝ erroꝛ ꝟitas:
⁊ impietas religio reputet̃:plurimi
eoꝝ regulã fratꝝ minoꝝ ⁊ oꝛdinez
quez ſanctus Franciſcus inſtituit ſe
ꝓfiteri:⁊ ad litterã ſe conſeruare cõ
fingunt:q̄q3 in obediẽtia generalis
vꝉ ꝓuicialiũ miniſtroꝝ ipſiꝰ oꝛdinis
nõ moꝛẽt̃. Pretendẽtes ſe a ſancte
mẽoꝛie Celeſtino papa 5° p̄deceſſoꝛ
noſtro huiꝰ ſtatus ſeu vite ꝑuilegiũ
habuiſſe: qd tamẽ etiam ſi oñderẽt
nõ valeret Cũ bõe memoꝛie Boni.
papa. 8ꝰ.p̄de.nr̃ ex certis cauſis rõa
bilibꝰ:omnia ab ipſo Cele.p̄d.n.cõ
ceſſa:que pee ipſũ Bonifa. nõ cõtin
geret approbari viribuſ penitus eua
cuauerit:dictũq3 ꝑuilegiũ vite nõ in
ueniat̃ per eũdem Bonifaciũ appro
batũ. Quidã aũt eoꝝ dictũ habitũ:
⁊ viuendi ritũ a quibuſdã epiſcopis
ſeu eoꝝ ſupioꝛibꝰ:vel aliis eccleſiarũ
prelatis concedere licuit cõt̃ foꝛmaz
concilij generalis. Nõ nulli etiaz ex
ipſis aſſerẽtes ſe eſſe de tertio oꝛdie
beati Franciſci pñie cũ voto:p̄dictũ
ſtatuz ⁊ rituz eoꝝ ſb velamine talis
nominis ſattagũt paliare:cuz tamẽ
in regula ipſius tertij oꝛdinis talis
viuendi ritus nullatenꝰ ſit cõceſſus
Et quia in errorũ baratruz faciliter
ruũt:qui conceptus ꝓpꝛios patrum
diffinitionibꝰ anteponũt. Jpſoꝝũq3
q̄3 plurimi ſicut fide digna relatõne
ꝑcepimꝰ a ꝟitate catholice fidei de
uiãtes eccleſiaſtica ſacra deſpiciũt:et
erroꝛes alios ſtudẽt mꝉtiplicit̃ ſciare

Cũ itaqꝫ taliũ dãnãda temeritas in
eiuſdẽ fidei detrimẽtũ fideliũ ſcãda-
lum: pfacti minoꝝ ⁊ alioꝝ ordinuꝫ
obꝓbriũ: ⁊ in ſuaꝝ: ⁊ in alioꝝ mul
toꝝ aiaꝝ pniciẽ redũdare noſcunt.
Nos ſectã ritũ ⁊ ſtatũ hꝰmõi nõ ob
ſtãtibꝰ pmiſſis eoꝝ excuſatiõibꝰ q̃s
friuolas reputamꝰ: ⁊ q̄cq̄d p eos cõit
vel diuiſim ſb religiõis cõuẽtꝰ colle-
gij: ſeu cõgregatiõis noie vel colore
attẽptatũ extitit vel extitit: de fratrũ
nr̃oꝝ cõcilio auctẽ apoſtolica nulliꝰ
fuiſſe vel eſſe decernimꝰ firmitatis.
Et q̃tenꝰ de facto pceſſerũt: de cõſi
lio ⁊ auctoritate pmiſſa reuocamus
oio ac ppetue phibitõi ſbiicimus: et
ab eccleſia dei penitꝰ abolemꝰ eiſdẽ
pſonis: ⁊ aliis q̄buſcũqꝫ ſb pẽa excõis
q̃ꝫ in eas: ſi ſecus fecerint incurrere
volumꝰ ipſo facto. Iniũgẽtes expſſe
ne ſtatũ aſſũptũ ſiue ſectam ⁊ ritum
hꝰmõi ab ipſis ſectent vlteriꝰ vl ipꝫ
de nouo aſſumẽ quoquõ pſumant.
Epos quoqꝫ ⁊ eoꝝ ſupiores: ⁊ etiaꝫ
alios plãtos quoſcũqꝫ q̄ pdictꝭ pſõis
vel aliis ritũ viuẽdi: et hitũ ſupradcꝫ
pter ſpãlis apoſtolice ſedis auctẽ cõ
ceſſerint pdcẽ excõis iurꝭ decernimꝰ
ſbiacere. Dignuꝫ eſt. n. adulterinas
plãtatões q̃s nõ pr̃ celeſtis plãtauit:
ſꝫ hũane auctoritatis audacia plãtat
aplici culminis cenſura diuellat: nec
patiat in agro dñico perſe congre
gatõis vepres excreſcẽ. Cui ꝓpriuꝫ ẽ
diuina opitulãte grã ỽtutes ſerere:
ac vitia radicitꝰ extirpare. nulli ğ zc
Datum Auinioni. zꝰ. kal. Januarij.
Anno. zꝰ. Jo. zz. Fran. de zam. in
Cle. Cũ de q̄buſdã. de reli. do. Alle
gat iſtã extuagãteꝫ. ⁊ etiam Pau. di
cẽtes ꝙ hic reprobat ſtatꝰ quorũdã
qui vulgarit appellãtur fraticelli ſeu
fratres de paupe vita: aut Bizochi:
aut bechinni: ſeu aliis noibꝰ aſſumẽ
tiũ noue religionis habitũ ſupiores
ſibi eligentiũ: cõgregatões et cõuẽti
cula faciẽtiũ: nõ obſtãte ꝙ ordinem
ſeu inſtitutionẽ ordinis a certꝭ dicãt
epis habuiſſe. Cũ talis viuẽdi modꝰ
nullatenꝰ ſit ɔceſſus. Per hoc dicit
Pau. ꝙ ibi ẽt reprobat ſtatus bechi
nalis: q̄a videt q̄dã noua religio pt̃
auctoritatẽ ſedis apoſtolice iſtituta.
Ex hoc infert ꝙ etiaꝫ ſi renũtiarent
ꝓpriis: nõ ex hoc erũt approbate nec
religioſe: exquo ñ hñt regulã a ſede
apoſtolica approbatã. de voto. c. i. li.
.6. Dicit. n. idẽ Fran. ꝙ i domo ſua
pñt mulieres agẽtes pñiaꝫ vti quo
habitu voluerint. Per h̄. n. ꝙ vtũt
habitu ⁊ ſimili ad bechinas: nõ ſunt
bechine: exquo nõ cõgregat cũ eis.
Vñ ñ ẽ piculũ aliq̄d in hoc caſu.

¶ Excõicatio cõtra eos q̄ abſoluti
ꝓpter aliquẽ caſuꝫ mortis ab eo qui
alias nõ poterat: ſi ceſſante impedi
mẽto nõ ſe pñtet ei qui legitime po
terat abſoluẽ. ¶ Cap. 50.

EOs qui a ſnia canonis vel
hõis: cũ ad illũ a quo alias
de iure fuerãt abſoluendi
nequeũt ꝓpter iminẽtẽ mortis arti
culũ: aut aliud ipedimẽtũ legitimuꝫ
p abſolõnis bñficio habere recurſũ
ab alio abſoluat. Si ceſſãte poſtea
piculo: vel impedimẽto hꝰmõi ſe illi
a quo his ceſſãtibꝰ abſolui debebãt
q̄cito cõmode poterũt cõtempſint
pñtare mãdatuꝫ ipſiꝰ ſup quo illi p
q̄bꝰ excõicati erãt humilit recepturi

et ſatiſfacturi ꝑut iuſticia ſuadebit:
decernim⁹ eādez ſniaz reincidē ipſo
iure. ex̄ de ſen. ex. Eos. li. 6. Idez ſta
tuim⁹ ꝺ his q̊b⁹ cū a ſede ap̄lica: vel
a legatiſ ipſi⁹ abſolōis bn̄ficiū a q̊b⁹
uis ſētētiis cōſequūť iniūgiť vt ordi
narioꝝ ſuoꝝ: vel alioꝝ quoꝝ̄libet
ſuſcepturi pn̄iaz ab eiſdē ſe cōſpectui
repn̄tēt ⁊ paſſis iniuriā: ſeu his q̊b⁹
ꝓpť h° obligati exiſtūt ſatiſfactionez
exibeāt ↄpetētē ſi hꝫ cū ꝑmū cōmode
poterūt nō curauerint adimplē: vbi
. s̄. Canonis. Hic Jo. an. dinumēat
zz. caſus excōis: quos trahit ex li. 6
q̊ oēs ſuprapoſiti ſūt: exceptl. duob⁹:
q̊. j. ponūť. Et exceptl. q̄tuor. ſ. ſniaz
ſeu excōicationē illā que eſt cōt̄ Fe-
dericū Impatorē. extra de ſen. ⁊ re.
iudi. Apoſtolice. et illa q̄ ē de religi.
do. c. i. Et duas q̄ ponunť in. c. i. de
ſciſmaticis. Et ſūt cōtra Jacobuz et
Pe. de colūna cardinales: ⁊ contra
tenētes eos ꝓ cardinalib⁹: ⁊ fouen-
tes ſciſma iductū ꝑ eos: Que q̄tuoꝛ
ſnie: ideo hic nō ſūt poſite: q̊a nō vi-
debať expediēs vľ vtile. Pe. de āch.
ſuꝑ hoc. c. Eos. plura nōbilia ponit:
⁊ omiſſo ꝑmo ſb̄dit. ¶ 2° nō ꝙ qn̄qꝫ
q̊s non pōt abſolui ab eo: a quo de
iure fuerat abſoluēdus. Sed quis ē
ille cui hoc de iure cōpetit. Dic quia
a ſnia canonis ille abſoluit: cui canō
reſeruauit. Alś. i. ſi nemini reſuauit
abſoluit ordinari⁹. Si ꝰo eſt ſētētia
hominis ille q̊ ꝓtulit debet abſoluē
Sed in eius defectu vel negligētia
ſi eſt delegat⁹ adiť delegans: ſi eſt
ordinari⁹ adiť ſuꝑioꝛ: hoc ꝓbať de
officio dele. Prudentiā. ⁊ de officio
in. ordi. Ad reꝑmēdā. ¶ 3° nō ꝙ ꝓpť
iuſtū impedimētū poteſt q̊s abſolui
ab alio q̄ꝫ ab eo a quo de iure fuēat
abſoluēdus. Imminēs aūt ꝑiculuz
mortis diciť iuſtū impedimētū etiā
ſi imineat aliť q̄ꝫ ꝓpter infirmitatez
puta timet hoſtē capitalē: vel eſt ob-
ſeſſus: vel in manib⁹ p̄donis: vel ty
rāni: vel nauigatur⁹ eſt nauigia ꝑi-
culoſa: vel patiť naufragiū: vel itur⁹
eſt ꝑ loca ꝑiculoſa. ff. de do. cā mor.
. l. 3. Iſtos ⁊ alios caſus: vide ext̄. e.
Q̄ꝺ de his. Hec Pe. Inno. ꝰo ſuꝑ
decretali. q̄uiſ de ſen. exco. declarat
quoſdā caſus in q̊b⁹ abſoluend⁹ per
ſedē ap̄licam regulariť ꝓ violentia
manū iniectōe: abſolui pōt in p̄dictl.
caſibus citra ſedē apoſtolicā: taliter
aūt abſolut⁹ teneť ceſſāte dicto cāu
ſe pn̄tare ſedi apoſtolice. Prim⁹ ē ſi
incidit in infirmitatē: etiaz ex qua n̄
iminet ꝑiculuz mortis: vt podagra:
vel quartana febriſ. 2⁹ eſt inimicitia
que timeť in via. 3⁹ eſt inopia: vt ſi
ita pauꝑ eſt ꝙ nō poſſit hr̄e expēſas
itineris: nā nō eſt ſibi p̄cipienduz: vt
mendicet. Quarta ſenilis etas: ſeu
mēbroꝝ deſtitutiōib⁹ impedit⁹. Si
in. ſeneſcit: lꝫ fortl. videať ad ſb̄eūdū
laborē: tamē quia ꝑiculoſū eſt abſol-
ueť. Itē ſi tenereť in vinculis. Ray.
etiā in ſū. dicit ꝙ de his qui magne
potētie ſūt: ⁊ ita delicati ⁊ debilitati
ꝙ laborē eūdi ad curiā nequeūt ſb̄ſti
nere: papa eſt conſulēdus intimatis
ſibi circūſtātiis facti ⁊ ꝑſone. ⁊ iuxta
ipſius ↄſiliū eſt agēdū. Dicit ibi glo.
ꝙ hꝫ eſt intelligēduz: qn̄ nequeūt ire
de facili: qꝺ ad arbitriū boni viri eſt
referēdū. Si autē omnino non pn̄t
papa irreq̊ſito pn̄t abſolui: ſicͭ nōuit

Allanus in.c.Mulieres.Et q̄rit hic Pau.ꝺ ac̄h.Utrū iſta abſolō q̄ pōt fiei ꝓpt̄ iuſtū impedimentū ab alio q̄z ab eo q̄ ꝺebet hēat locuz in excōicat.alia rōe q̄z p iniectōz manuū.et Inno.q̄dē ꝺic̄ ꝙ hz locū ſolū in excōicat.ꝓpt̄ manuū iniectōez:ſʒ ſi al's ſit excōicat⁹ a iudice vel a iure:lz ab ſolui poſſit in mortis articulo.ar.ſ̄.e.A nobiſ.z°.Tn̄ in caſib⁹ q̄ ponūt̄ ſ̄.c.Quāuis.ꝺe q̄b⁹ ꝺictū eſt:nō hz locū:ſʒ tm̄ ab excōicatore:uel alio:ad quē ſpectat abſoluēdi ſūt.Et ita nōt Et ipſū allegat Jo.an.in Nouella.in.c.Quāuis.Sed hic ꝺic̄ idez Jo. ꝙ iſte tex.fac̄ cōtra iſtā opinionē ꝺū ꝺicit.Ab alio abſoluat̄.⁊.ſ̄.in p̄n.c.h⁹:gn̄alit̄ ꝺixit ab hoie vel a iure.et ſic ꝺe alia excōicatōe q̄z illa q̄ ꝓ manuū iniectōe infligit̄.Locuz hēt iſta abſolutio ab alio ꝓpter iuſtuz impedimētū ꝓueniēs ex multis cauſiſ:vt .c. Ea noſcit̄.⁊.c.q̄zuis.⁊.c. Qꝺ ꝺe his. 4° nō ꝙ abſolut⁹ ab excōicatōe ex cā ab alio q̄z ab eo a quo ꝺebuiſſʒ ceſſante cā illa tn̄t̄ facē id qꝺ primo tn̄bat̄.ſ.cōpere coraz ſuo iudice. Et aduerte ad quē finē ꝺz compere ad hūc.ſ.vt mādatū ſuſcipiat n̄ vt āpli⁹ abſoluat̄. et nō ꝙ ille q̄ abſoluit̄ ab excōicatōe ꝺz ſatiſfacē qꝺ intelligit̄ iuxta ꝓprias facultates. Et per hoc infert Archi.facultateſ eccleſie quas ad vſum hēt ad hoc nō teneri. 16.q 6.§.vltimo.Pro hoc facit cle.Nolē tes. ꝺe hereticiſ.¶5° nō ꝙ hic ꝺicitur cū cōmode pōt ire ad eū:a q° ſueāt abſoluēꝺ⁹:q̄lit̄ ſumi ꝺebeat h° ꝟbuz cōmode. vide qꝺ nōt̄ in cle. Si q̄s ſuadēte.ꝺe pe.glo.an̄penulti.ibi.Jo an.ſup ꝟbo.cōmode poteit: ꝺic̄ idē ꝺe ſen.ex.De cetero. Dicit ibi ꝺecretalis:q̄citi⁹ oportūitatē hūerit. Qꝺ exponit ibi Hoſti.i. ceſſāte ipedim̄to ⁊ aliq° modico tp̄e indulto quo ſibi ꝺe neceſſariis valeat ꝓuidē.Et p h̄ pʒ ꝙ nō credit̄ circa hoc abſolute.ſʒ iudex hēbit hoc arbitrari. al's ip̄e ab ſolut⁹ a friuolis excuſatōib⁹ frigoris caloris ⁊ his ſimilib⁹ cōſtitutōez eluderet:facit ꝺe ꝺo.⁊ contu.Cn̄ olim Nec obſtat ꝙ ꝺ occulta re ⁊ anime p̄iculo querit̄ ⁊ ſit ſibi credendū: ꝺe hōici.Significaſti.z°.Fateor id ꝟū in foro pn̄iali.ꝺe ſpon.Tua.z°.quo ad vinculū occulto cōtrahēduz.Un̄ ex q° ſn̄ia hēt ꝺe mora:ſcire ſe ꝺebet excōicatū. Judex tn̄ euz nō ꝺenūtiabit:niſi p̄us eo vocato p cōiecturas viderit illū moroſū cognitōe ſup h° p̄miſſa ſūmaria.l.e.ꝓ in fi.Hec Jo. an.Archi.vero ſup.c.Cupientes.ꝺe elec.li.6.tractās hoc ꝟbū.Cōmode ꝺicit int̄ cetera ꝙ iudex inſpecta q̄litate ꝑſonaꝝ viaꝝ ⁊ tēpoꝝ arbit̄bit̄ quō ꝯmode poſſit fiei:et ꝺietas maiores vel minores.ff.ꝺe ꝟbo.oblig. Cōtinuus.§.z.Conſiderādo ꝺietas vulgares quas hōies facē ꝯſueuerūt ſm id qꝺ ꝺictū eſt.ſ̄.e.li.ꝺe reſcrip. Statutū.Si aūt ꝺicte vulgares nō appareant ipſe iudex referat ſe ad legales.vicʒ ꝯputādo.zo. miliaria.ꝓ ꝺieta.Et ſi facta vna cōputatōe ſup ſit tm̄ vnū miliare ꝓ illo ꝺabit vnā integrā ꝺietā vt nōt̄.z.q.6.Propt̄ in glo.Qꝺ ſi fuerit lōga viaꝝ ꝺiſtātia: equū eſt in ſeptimana vnū ꝺiez ꝓ quiete ꝺari . Nam mēſis ꝺat̄ ad pādū ſe.zo. ꝟo ꝺies ad expectāduz.

Et hoc ꝓbat littera iſta. Cōmode. Nō.n.poſſʒ cōmode venire per.zo vel.zo.dietas cōtinue:abſqʒ alia intermedia quiete. Ad hoc.6ʒ.di.cuʒ lōge. Debet iudex arbitrari benigne tēpꝰ itineris:ad hoc ex̄ de offi.dele. Cōſuluit. Et ↄputabū̄t diete a loco a quo iter arripuit ſiñ fraude. Sufficit.n.ſm hāc lr̄aʒ ꝙ non ſit in negligentia vel fraude. 6° nō in.§.Idē ibi:q̄buſuis aliis ſentētiis. Q̄ð papa et legatus abſoluūt a q̄buſcūqʒ ſententiis excōicatōis. Q̄ð Jo.mo.intelligit de ſentētiis iuris non hois. Nā vt dicit papa ⁊ legatꝰ non ſolū abſoluūt ab illis de ſtilo curie:ſʒ etiā mittūt:niſi in caſu quo delegatꝰ nō poſſʒ abſoluē:vel mortuus eſſʒ:nec alius ſucceſſit in delegatōne. Idem putat quando ſucceſſor bn̄ ſuccedit in delegatōe:ſʒ nō eſt ſpeſ de feſtina ꝓuiſione. Putet etiaʒ Jo.mo.in p̄dictis caſibꝰ delegatoꝝ:ſi abſolutꝰ nō pcat nō reincidat ipſo iure: niſi i eo ꝙ appareat vitiata. hec oia ceſſāt ſi late recipias litterā: vt v̄bū ſonat hic:⁊ in p̄n.hꝰ capituli.qð ēt loq̄tur gn̄aliter de vtriſqʒ exp̄mit. Et ħ tēt Jo.an.ſ.ꝙ in q̄buſcūʒ ſentētiis iuri. ⁊ hominis locū habeat qð hic dicit ꝙ reicidat ipſo iure:niſi pareat:⁊ cōpareat poſt abſolutōeʒ:vt hic dicit. Itē nō ꝙ Archi.exponēs v̄buʒ. Cōtempſerit:dicit ꝙ contēnere dicitur hoc ipſo: ꝙ iuſta cā ceſſante ſe nō p̄ſentat illi a quo fuerat abſoluēdus: vt nōt.z.q.7. Metropolitanū. Idē Jo.an. Itē ponit Pe.de ancha. cū q̄s teneat ſe pſonaliter p̄ſentare ſēp ꝓ abſolutiōe obtinēda ceſſāte impedimento. Acceſſus ad abſolutorem vtꝝ talē abſolutōeʒ q̄s pōt petere p ꝓcuratorem. Et Hoſti.dicit ꝙ non Sed Inno.dicit ꝙ ſi iuſta cā ſbeſt: poteſt peti abſolutio p ꝓcuratorem etiam in abſentia. Archi.etiā in iſto .c.mittit ad notata p ſpecu.in ti. de ꝓcu.§ i. Et ibi dicit ꝙ ꝓcurator cōſtitutꝰ ſpāliter ꝓ petēda abſolutōne ſufficit:⁊ ita ſeruat curia.vt ibi dicit Ad hoc facit ꝙ q̄s ſe rep̄ntat:aut in pſōa ꝓp̄ia:aut p ꝓcuratorē idoneū di.18. Epūs. Et dicit Pe.de ancha. ꝙ a ſnia infdicti ⁊ ſuſpēſiōiſ pōt peti abſolutio p ꝓcuratorē:q̄a nec ſolēnitatē forme: nec abſolutioneʒ deſiderat. Et in hoc oēs cōcordant. Item dicit Archi.⁊ Pe.de pal. ꝙ patʒ ex p̄ncipio hꝰ capituli ꝙ p mortis ꝑiculum:vel aliud impedimētuʒ qðcūqʒ ab alio q̄ʒ ab eo ad qnē de iure abſolutio ꝑtinet excōicatus abſolui non debet: ſi haberi poteſt ad illuʒ recurſus:vel ipſius copia. Idem dicit in directorio iuris.li.z.ti.4°.ſ.de abſolutione ab excōicatōe iuriſ. Et ſbdit ibi ꝙ qn̄ aliq̄d iſtoꝝ nō pōt fieri:tūc abſolui debet ⁊ poteſt:⁊ ſemp epūs eſt req̄rendus ſi poteſt haberi:aliter ſufficit ſimplex ſacerdos:vt notauit Inno.extra.e.c. Nup. Et eſt iniūgēduʒ ei ꝙ ceſſante impedimēto tpali ſe illi q̄ ſup hoc poteſt rep̄ntabit: ſed vbi eſt ꝑpetuū impedimentū nō eſt hoc illi iniungēduʒ ſm archi. Fallit hoc in caſibus in q̄bꝰ nullꝰ abſoluē poteſt:niſi in mortis articulo: vt in falſariis litteraꝝ pape:et i ſequētibꝰ hoſtilit cardinalem. Et iniurioſe vel temere epūm vel bānientem. Et in

religioſis vel clericiſ ſecularib⁹ indu cētib⁹ ad vouēdū eligē ſepulturā.zč Ponūť in eodē libro q̄dā alij caſus in q̄bus ſolū in articulo mortł. ſicuti etiā exp̄ſſe hoc habes in ſentētiis ꝓ ceſſus ānualis q̄ ſit in curia p̄ papā: vt habes infra.

Excōicatio contra clericos locātes domos manifeſtis vſariis alienigenis fen⁹ exercētib⁹. Cap.51.

Clerici q̄ manifeſtis vſariis alieīgeīs aut aliis n̄ oriūdis de terris ipoꝝ ad exercēdū fenus: vel fenus exercē volētib⁹ domoſ locāt vel alio titulo quocūqꝫ cōcedunt ſunt excōicati.niſi ſint patriarche archiepi:vel epi:qui p̄lati non excōicatōem ſ; ſuſpēſionez ipſo facto incurrūt.Et ſi p̄ mēſem hoc ſuſtinuerint terre ipſorūz q̄ꝫdiu in eis iidem vſarij morantur:extunc eccleſiaſtico ſbiaceāt interdicto. ex̄ ō vſur.vſarū li.6.Ubi dicit Jo.an.in glo.ꝙ manifeſti vſarij dicūť illi de q̄b⁹ notoriū eſt de iure.Ut q̄a confeſſi:vel cōdēnati vel de facto: vt q̄a hn̄t opis euidētiā:que nulla poſſit tergiuerſatione celare: vt q̄a tenꝫ altare ſuum patum.Jtem ſm Pe.de paſio ſunt manifeſti vſarii q̄ p̄ iudicis publicationē vel clarā ꝓbationē: vel quorū ꝓbatio eſt in euidenti ⁊ manifeſto: vt q̄a ⁊ ſi n̄ exerceāt palaꝫ ⁊ notorie vſuras:tn̄ p̄ modicā cāe examiatōeꝫ erunt manifeſti:vt q̄a apparent libri ſuaꝝ rōnū:vt nōt Archi. in.c.q̄ꝫq̄ꝫ.eti. vel cū corā ſacerdote et teſtib⁹ publice fateť ſe eſſe vſarios māifeſtos ⁊ oſtēdūt libros rōnū: fama etiā cū adminiculis in hoc ſufficeret:ita tēt Federic⁹ de ſenis in ꝯſiliis ſuis.Jtē ſm Jo.an.⁊ Lapum.ex vnico actu poteſt dici vſurari⁹ manifeſt⁹:ſi ille pōt ꝓbare. Jtem pōt epūs ſtatuere moduꝫ quo q̄s cenſeať vſurari⁹ manifeſtus:cū poſſit ius cōe fortificare p̄ penā:vt nōt Jnno. Jtē ſi teſtator mandat in teſtamēto reſtitui oīs vſras p̄ eum extortas nō exp̄ſſis pſonis q̄bus extorſit: nec exp̄ſſo q̄ꝫtū extorſit:ex hoc nō diciť vſari⁹:q̄a confeſſio illa nil opať:exquo q̄ꝫtitas nō exp̄miť. Jtem an fuerit manifeſtuꝫ pōt recipi ꝓbatio poſt mortē vſarij ſ;hec Pe.de paſio. Jtē dicit Jo.an. in glo. ꝙ ſi locās ignorat ipſuꝫ eſſe vſariū:ꝓbabilis ignorantia excuſat euꝫ.Ex quō aūt ſcit debꝫ eū expellē. glo.ſup ꝟ.titulus.puta pignoris cōmodati ⁊ h⁹mōi.Et ideꝫ ſi ſine vllo titulo illū ibi eſſe ꝑmittit. Sꝫ ſi vendit vel donat nō videť locū habere conſtitutio ſm Guil.dicit idem eſſe in hoc caſu.

Excōicatio cōtra impediētes ſeq̄ſtrationē factā p̄ ordinariū ſup aliq⁹ bn̄ficio ex eo ꝙ vna ſnia diffinita ē latā contra poſſeſſoreꝫ apud ſedem apoſtolicā. Cap.52.

Diffinimus vt ſi vna cōtra poſſeſſorē diffinitiua ſētētia ſup bn̄ficio apud ſedē dūtaxat aplicā in petitorio vel poſſeſſorio ꝓmulgata:bn̄ficiū ipm a poſſeſſore huiuſmodi:dū tamē triēnio pacifice añea poſſeſſuꝫ ab eo nō fuerit p̄ loci ordinariū apō aliquā idoneā pſonā ſequeſtreť.zč.Si q̄s aūt ſeq̄ſtratōeꝫ h⁹modi ipedire:vł fruct⁹ ſeq̄ſtratos quoquō pſumpſit occupare: excōis

ſentētiā icurrat ipſo facto:a qua niſi
impedimento prius āmoto ⁊ occu-
patis p eū fructibus reſtituti.nullate
nus abſoluat̃:⁊ nihilomin⁹ ſi fuerit
de litigantibus cadit a iure ſuo:nec
obſtat ſi de nullitate ſententie oppo
natur. extra de ſequeſtra .c°.i. In
cle.Una ſola. multo forti⁹ ſi plures
Io.an.Contra poſſeſſorē.Si ğ cōt
petitorē ꝓ poſſeſſore fert̃ ſnia nō fit
ſequeſtratio.Itē ſi int̃ duoſ vel plꝭs
petitores fert̃ ſnia ꝓ vno cōtra reli-
quū vel reliquos nō fit ſequeſtratio
Itē ſi fert̃ cōtra poſſeſſorē: nō tamē
ꝓ petitore q̄ forſan ad ꝓuatōez a ge-
bat:non eſt locus ſequeſtratiōi.Io.
An.Diffinitiua. In interlocutoria.
nō h₃ locū ꝯſtō:Eſt aūt inſlocutōia
que int̃ ṗncipiū et finez cāe fert̃ ſup
his que incidunt ⁊ emergunt.Diffi
nitiua ꝟo ṗncipalē qōnē diffinit:de
q° ſatis in ſpe.de ſnie ꝓlatōne.Io.
an.Sup bñficio eccleſiaſtico. Si ğ
inter petitorē bñficij ⁊ poſſeſſorē eēt
qō aliq̄ pſōalis:vel realis diffinitiua
nō eſſet locus ꝓ petitore cōſtitutiōi.
Io. an. Promulgata: p auditores
curie a quoꝝ ſententiis appellatur.
Io.an.Bñficiū. Nō q̄a nō fructus
tm̄ ſʒ ēt bñficiū ſeq̄ſtrat̃.Io.an.etiaʒ
ſi illō bñficiū ſit dignitas vel pſona
tus:vel curā h₃ aiaꝝ: vt dicit̃ in ipa
Cle.Triēnio.Iſta duo rq̄rūt̃ ne fiat
ſequeſtratio.ſ.ꝙ pacifice ſit poſſeſſū
et triēnio nō inchoato: ſʒ cōſūmato
tertio āno.Io.an.Ordinariū.nō di
ſtinguit an ad illū ſpectet inſtitutio:
nec ne reſtitutis. Nō ſufficit cautio
de reſtituēdo: ⁊ ſi fructus nō extant
ipſoꝝ eſtimatōz.Io.an.Nullaten⁹
p iſtud videt̃ ꝙ abſolō cōtra hec nō
teneat:cui concor.ex̄ d ſepul.c.i. In
ꝯtrariū videt̃ cuʒ hec forma ſit a iur̃
data nō ab hoie. Facit qd ſcripſi p⁹
Hoff.de reſti.ſpo.c.vlt. Uide quid
dicā .j. de iure patronat⁹.c.i. Ibi vr̃
dicē ꝙ tenet talis abſolutio:lʒ ſit pu
niēdus q̄ ſic abſoluit. Remittit.etiā
ad notata.de ſē.ex.Uenerabilib⁹.ʃ.
vbi ſūt.li.6. Et ibi dicit ꝙ tenʒ iniu
ſta abſolutio: dūmō hēat ſup hoc iu
riſdictiōnē.Sicut etiaʒ tenet iniuſta
excōicatō.ii.q.3.c.i. quia par ius vo
luit eſſe dn̄s ſoluendi et ligandi. de
pe.di.i.Verbum.

¶ Excōicatio cōtra clericos et religi
oſos q̄ inducūt aliquē ad iurādū vel
vouēdū vel ꝓmittēdū vt ſepulturaʒ
eligāt apud eccleſias eoꝝ: vel electā
nō mutēt pape reſeruat̃.

¶ Cap.53.

SAne temerarioſ violatores
ꝯſtōis illi⁹ que religioſis vel
clericis ſecularib⁹ ꝓhibʒ: ne
aliquos ad vouēdū iurādū:vel fide
int̃poſita:ſeu alias ꝓmittēduʒ indu
cāt vt ſepulturaſ apud eoꝝ eccleſias
eligāt: vel iā electā vlteri⁹ ñ imutēt:
ſimilē ſniaʒ pena in dc̄a ꝯſtōe cōtēta
in ſuo ꝑdurāte robore incurrē volu
mus ipſo fcō a qua ab alio q̄ȝ a ſede
apoſtolica:ṗter q̄ȝ in mortiſ articulo
nullaten⁹ abſoluēdos. Nullis priui
legiis aut ſtatuti.cuiuſcunqȝ tenoris
exiſtant in cōtrariū ſup his valituri.
ex̄ de pe.Cupiētes.in cle. Cōſtōnis
hec ꝯſtō hēt̃ de ſepul.c.i.li.6°.Sē
tentiā.ſ.excōis:de qua dixit vltimo
⁊ illā.ſ.vocauit ſniaʒ rliq̄ ſē pene.
Contenta. Punit illa conſtitutio

eligētes ſic ſepltură ex voto iuramē to:et hꝰi: vt quō ad ſepltură iteſtati decedāt. Jtē punit allicietes pdictl. mōis.ſ.p votū vl' iuramtū ⁊ hꝰmōi: ꝙ ſi eos ſepelierint reſtituē tenētur corpa ſi petūt:⁊ oia que pueniūt ad eos rōe ſepulture. ī. io. dies. al' ipoꝝ eccleſie vbi ſeplti fuerūt:et eoꝝ cimiteria ſūt īndca Jo.an. Abſoluēdos Hic reſpiē hūc vltimū caſū tm ſic ſepatū ab aliiſ:nā ab excōicatōibꝰ aliſ q̄ ponūt in pdca cle.abſoluūt ordinarij:ab hoc autē papa. Nō tn̄ ꝙ ex hoc nō tollit q̄n aliqs ꝓprio motu poſſit vouē: vel iurare in aliqᵒ loco eligē ſepulturā. Et q̄ fecerit debeat obſuare: dūmō n̄ inducat ad h̄ p p̄dictos ⁊ modiſ pdictis. Jtē ſi clericꝰ vel religioſus ꝯſilio vel ſuaſiōe inducat aliquē ad eligēdū ſepulturā in eccleſia ſua: n̄ tn̄ ad vouēdū vl' iurādū vel alias ꝓmitteñ. hic n̄ vr ꝙ icidat in canonē: cū ſic dicat textus.

¶ Excōicatio cōtra religioſos exeūtes clauſtꝝ ad audiēdum leges: vel phyſicā:et cont̄ hn̄tes dignitatē:⁊ ꝯt oēs ſacerdotes. ¶ Ca.54.

Contra religioſas pſōas exeuntes ad audiēdū legeſ:vel phyſicā. Alex.pd.nr̄.oliʒ ſtatuit i ꝯcilio turonēſi:vt niſi. ī. duorū mēſiū ſpaciū redierit ad clauſtꝝ ſint excōicati ab oibꝰ euitēt:et i nulla cā ſi patrociniū pſtar̄ voluerint audiāt Reuerſi aūt in choro mēſa caplo:et cetis vltimi fratꝝ exiſtāt ⁊ niſi forte ex miſicordia ſedis apoſtolice :totiꝰ ſpē ꝓmotōis amittāt. Uerū q̄a nōnulli ex talibꝰ ꝓpt quorūdā opioneſ diuerſaſ excuſatōeſ aliqs aſſumebāt Nos volētes vt de cetero ipo facto ſniaʒ excōicatōiſ incurrāt diſtricte p̄cipiēdo mādamꝰ q̄tenꝰ taʒ a dyoceſaniſ ⁊ capituliſ ipoꝝ q̄ʒ a ceterl.epiſ in quoꝝ dyoceſibꝰ ⁊ hꝰmōi ſtudēt: tales excōicati: et pdictl.penis obnoxij publice nūcient:q̄a nos theologie ſtudiū cupimꝰ āpliari ꝛc. Ad archydiaconos. Decāñ. Plebanos. Prepoſitos cātores ⁊ alios clericos pſonatꝰ hn̄tes:necnō pſbyteros:niſi ab his. ī. ſpaciū pſcriptū deſtiterint hoc extēdi volumꝰ:⁊ appellōe poſtpōitā firmit obſuari. Hono.ꝫꝰ.ext̄ ne cle. vel mo.ſup ſpecula.pe. de pusio ſup iſta decretali ſup ſpecula.ſic ait. Sciendū ꝙ ē triplex ꝓhibitio pſonaruʒ quo ad audiēdū leges vel phyſicaʒ. Quidā.n.ꝓhibēt rōe ꝓfeſſiōiſ.q̄dā rōe ordinis.q̄dā rōe bn̄ficij. Quātuʒ ad pmos.i. de ꝓfeſſis expſſe vel tacite: pʒ ꝙ n̄ pn̄t exire clauſtruʒ ad legēdū vel audiēdū leges vel phyſicā vt hic.⁊ ex eō. Nō magno. Cōtrafaciēs ſi monitꝰ nō redūt. ī. duos mēſes ad clauſtꝝ excōicat ipſo iure: vt hic. Sʒ dubitat a quo tpe incipiat h̄ tps duoꝝ mēſiū. Glo.dic ꝙ a die publicatōiſ ꝯſtōis. Alij dicūt ꝙ a die exqᵒ exiit clauſtꝝ. Et hec eſt opinio Inno.goff.⁊ Uincen.⁊ addit vin. ꝙ ꝯputat iſtud tps ab exitu mōaſterij.ſ.hac ð cā. Tertij dicūt ꝙ a die a qᵒ icipit audir̄ legē vel phyſicā:qð ē ꝟius.hoſti.⁊ Archy.dicūt ꝙ ēt ſi audiat ſemel. ī. duoſ mēſes ē excōicatꝰ ſ; Goff.⁊ vinc.dixerūt expectādū eē finē duoꝝ mēſiū an̄q̄ icurrāt penā Et Jo.an.credit hāc opionē eē ꝟaʒ Et etiā doctor tali religioſo ſcienter

ꝑticipãs.ſ. i docẽdo ẽ excõicat⁹: ẽt ſi ipſe religioſus hitũ ñ dimittat: ⁊ h⁹ q⁹ ad leges vel phyſicã: et etiã ſi ꝺ̄ licẽtia ſui plati leges vel phyſicaȝ audiat ƀȝ Archi. ⁊ Lapũ. q̄a decretales. ñ magno. ⁊ ſup ſpe. ulla diſticte loquũt. Quo ad ſcđoſ. i. rõe ordinis ꝓhibẽt audire legeſ ⁊ phyſicã ſacerdotes tm̃: vt. c. ſup ſpecula. Cõſtituti ãt i aliis ordinib⁹ ab h⁹mõi: vt. c. cũ ex eo. de elec. li. 6°. Quo ad tertios i. rõe bñficij ꝓhibẽt audire h⁹modi ſciẽtias cõſtituti in dignitate curata vel nõ curata vt hic. Si autẽ habeat eccleſiã ꝓchialẽ: ⁊ ñ ẽ ſacerdos: nõ ꝓhibet audire h⁹mõi ſcientias: niſi talis eccleſia ſƀ ſe hẽat capellas. Jtẽ religioſus egrediẽs mõaſterium ad audiẽdũ ſcientias non ꝓhibitas: vt theologiã ⁊ ius canonicũ ſi h⁹ facit ſine licẽtia ſui plati excõicatiõȝ incurrit. Jdẽ ſi cũ licẽtia vadit: ƀ hituȝ nõ portat: ⁊ doctoꝛ q̄ ſciẽt h⁹mõi ꝑticipat talẽ docẽdo vel retinẽdo i ſcholis pari ſnia ligat ƀȝ Lapũ. Abbas aũt nõ exẽpt⁹ ſi vult ire ad ſtudia cõceſſa ẽpũs illi⁹ dyocẽ. hẽbit cõſilium illi⁹ mõaſterij ſeu cõuẽt⁹. Et ſi viſuȝ fuerit expedire poterit lñiaȝ dare tñ ƀ ſine lñia ẽpi vadit ñ vr̃ ligari pẽa excõis ƀȝ archi. Exeũteſ. ſ. ꝺ̄ clauſtriſ ſuis ſtatuit. ſ̄. e. ti. Non magnope. Mẽſiũ a tpe ſnie h⁹ cõſtõnis ſiue publicatõis cõnumerãde: et niſi deſtiterint ipo fcõ ſniaȝ excõis icurrũt. Et vba iſta q̄ hic ponũt vſq; ad Vez. q̄a ſũt cõcilij turonẽſiſ. ſ̄. eo. Nõ magnope. Ber. Audiant. tãq; ipo iure excõicati: alias etiã monachi ⁊ canonici regulares ab aduocatõe r̃pellũt

16. q. i. Alia eſt. Niſi ꝓ vtilitate eccleſie ſue abbate nihilomin⁹ impante. Ber. Admittãt. Nõ ꝙ abbates vel ẽpi cũ talibus diſpẽſare nõ pñt. Ar. cõ. ex. de ſen. ex. Cuȝ illoꝝ. in fi. Sȝ hoc ad terroꝛẽ alioꝝ ⁊ cautelã ſtatutũ fuit: vel quo ad dignitateſ intelligit hoc: illꝺ̄ quo ad honoꝛes. Ber. Penis. ſ. ꝙ ꝓmoueri nõ pñt ſine diſpẽſatione apoſtolice ſedis: ⁊ aliis ſupius poſitis. Preſcriptũ duoꝝ menſiũ cõputãdũ a tpe publicatõis hui⁹ cõſtõnis: q̄a añ publicatõeȝ ñ tenet. ar. ſ̄. de conſti. c. z. Exquo enim cõſtitutio publice ꝓmulgata eſt et publicata quilibet tenet ad eius obſeruantiã poſt duos menſes. Jn auc. Ut facte noue cõſtitutiões circa pñcipium. colla. 5. 16. di. Qꝺ̄ dicitis. ƀ non ante. zz. q. 4. Dixit ſarra. Sed cum iſta cõſtitutio iam ꝓmulgata publicata ſit iãdiu: null⁹ hẽt excuſationẽ. Sed nunq̄d ẽpi poſſint tales abſoluere. Credo ꝙ ſic: quia cõditoꝛ iſtius cõſtitutionis non retinuit ſibi abſolutõeȝ quo. ſ. ad excõicationem Ber. Extendi ſcilicet p̄dictas penas de quibus ſupius facta eſt mẽtio. ſ. ꝙ ſint excõicati zc. Et ita videtur ꝙ iſti ſpem ꝓmotionis amittant: niſi cum eis per ſedem apoſtolicã fuerit diſpenſatuȝ: ſicut dicit. ſ̄. de monachis. Jnducit quaſdã allegatões in contrarium. Et tandem concludit: dicens. Tuti⁹ eſt dicere ꝙ incurrãt omnes p̄dictas penas: cum littera hoc exp̄ſſe dicat: dũ dicit hoc extẽdi ⁊ cetera. ⁊ ſup^a. vbi dicit. Predictis penis obnoxij. ⁊ cetera. Ber. Nota qꝺ̄ dicit Archy. ſuper iſto. c. ꝙ tales

audiētes ſm Inno.et Goff.habent duos menſeſ anteq̄ ligēt per id qḋ habet in p̄cedenti.c.Super.in fi.et iſta etiā fuit ibi ſentētia Uincē. qui dicit ꝙ iſti duo menſes incipent in exitu ipſius monaſterij.Sed hoſti. etiam dicit ꝙ ſi ſemel audiat ligat. Et littera ſequens multū fauet ſnie hoſtiē.Et rn̄de ad illā lr̄az.Niſi ab his ⁊c̄.ꝙ ibi nō reſpicit religioſos:ſ; ſeclares tātū clericos pſonat⁹ hn̄tes Et nō ſm hoſti. ꝙ ſol⁹ papa diſpē ſat cū irregularib⁹ excūtibus ad au diendū leges vel phyſicaz vt pmo- ueāt.hoc etiā pbat in ſpec.de leg. ·§ Nūc dicendū.Guil.⁊ Goff.Itez nō qḋ dicit Inno. ꝙ ſi in clauſtris audiant ſiue legāt mōachi nō ligāt ipſa conſtōe. Sed dic cū hoſti.eſſe vum iſtud quo ad vba ipſius: mēs tamē eius refragat oio: vn̄ nō ſine miſterio pōit hec littera indiſtinctē. Docere intelligo vbicūq̄. Nā effect⁹ videt fuiſſe cā repulſiua p̄dicte cōſti tutionis finalis . Nō ꝙ tales ſciētie religioſis nō ꝯgruūt:cū eis exercitiū eaꝝ inrdicat.Et hec cā nūq̄ ceſſare poteſt: g̃ nec eius effect⁹.ext̄ de pe. ⁊ remi.Cū infirmitas.Archi. Idez Pe.de pu͛ſio.qui et ſcribit. Dicebat Io.ſup decretali. Nō magnope.ꝙ ſi religioſus exiit clauſtruz ſibi ipſi le gens vel ſtudēs in legib⁹ ligat hac pena.Sz ⁊pfeſſus accedēs ad p̄nci pium: vel repetitionē ſocij incipiētis in legib⁹ cā honoris dicit Io.idē ꝙ ligat quo ad vba:q̄a cōſtō hec phi bet auditū ex mēte nō ligat. Nō ēt ꝙ iſtud qḋ inrdicit clericiſ.ſ.noiatī. in p̄dicta decretali.ſup ſpecula.in fi.

Audire ſcz leges vel phyſicaz decla rat per Bonifaciuz non extendi ad eos qui obtinent pꝛochiales eccl'ias rōne h⁹modi eccleſiaruz:niſi eedem eccleſie fuerint plebāie ſb̄ ſe capellas habentes in q̄bus inſtituant clerici ppetuō nequeūtes ab ipſis abſq̄ cā rōabili āmoueri. extra ne cle.vl' mo. Statutū.li.6°.Ubi dicit Io.an. ꝙ ideo dicit rōne eccleſiaꝝ: q̄a ſi habe rent diſpenſatiue:vl' alio modo pſo natum cum illiſ eccleſiis bene tenēt conſtitutōe vnde ſi eſſent pꝛeſbyteri tenent:non rōne eccleſie:ſ; oꝛdinis: vt.ſ.dixi.Item qḋ dicit Capellas. Idem videtur tenēdum:et tutius ſi vnicam habet capellam:non obſtat ar.a vbis.ſcz plr̄is numeri: quia nō dicit hic:niſi fuerit plebania habens capellas ſ; dicit in plurali plebanias habentes capellas:et pluralitatez ca pellaruz ad pluralitatē plebaniaruz referam.ar.ſ. de p̄uilegiis. Ut p̄ui legia . Et qḋ dicit ab ipſis intellige plebanis vel capellis. Et meli⁹ Io. an.

Excōicatio contra religioſos pꝛo feſſos ſi dimittūt habitū temerarie: vel ſi accedunt ad ſtudia litterarum ſine licentia ſuoꝝ p̄latoꝛum.

Cap.55.

Inhibem⁹ ne de cetero aliq̄s quācūq̄ religiōez tacite vel expſſe pfeſſus in ſcholis:vel alibi temē hitū rligiōis ſue dimittat nec accedat ad q̄uis ſtudia lr̄aꝝ niſi a ſuo p̄lato.vel cū ꝯſilio ſui cōuētus: vel maioꝛis ptis eiuſdez ſibi cūdi ad ſtudiū lĩia p̄mit⁹ ꝯceſſa.Si q̄s hoꝝ temerari⁹ violatoꝛ extiterit excōnis

incurrat ſniaȝ ip̄o facto.ex̄ ne cle.vel
mo.Ut ꝑiculoſa.li.6. Religionem
quācūqȝ:dū tñ approbatā.s̄.ḋ voto
.c.i.li.6.Jo.an.Exp̄ſſe.Jn caſu iſto
non eſt differētia int̄ tacitā ⁊ exp̄ſſā
Jo.an.ꝓfeſſus. Nō ꝓfeſſū ñ poſſe
redire ad ſeculū. qḋ dic vt de regū.
Cōſulti.Jo.an. Temē.ex cā.n. licet
habituȝ trāſformare ſi iuſta ſit.puta
timor vt.s̄.ḋ vita ⁊ hone.cle.clerici.
Jo.an.Habitum ſuꝑiorez.Jo.an.in
nouel.vñ ⁊ idē ex̄ de re.iu.li.6°.ſuꝑ
regula vltima in nouel. dicit ꝙ hec
regula.ſ. certū eſt ⁊c̄. facit ad q̄ōnez
diſputatā hic ꝑ dñm Guido.de pet̄
lata:de mōacho q̇ bñ fert hituȝ mo
nachalē ſ̄ cooptū hitu clericali ꝙ ſit
apoſtata: ꝙ videt̄ hodie approbatū
ꝑ cle.de vi.⁊ bone.cle.Quīn in p̊mo
2° cū iſte religioſus iuſtā cāȝ trāſfor
matōis ſui habit⁹ non alleget:indu
bitant̄ dico ipſum eſſe apoſtatā. Di
mittat.Adeo habit⁹ eſt ānex⁹ oſſib⁹
mōachoꝝ ꝙ in quocūqȝ loco cōſiſtē
tes:ſiue in lecto q̇eſcentes cōſtanter
eo vti debēt:vt habet̄.20.q.i.vidua
⁊.22.di.Sāctimonialis.vbi dicit̄ ꝙ
eo habitu ſemꝑ vti dēt.Sȝ ñ videt̄
ꝙ illud ſēꝑ ſit ita amare intelligēdū
vt ꝑſōa p̊ma facie ſonare vr̄.21.q.4
Sine ornatu.ibi. Extra domos.⁊c̄
Dic ꝙ illḋ loq̇t̄ de clericl.ſecularib⁹:
q̇ nō ita ſt̄ aſtricti:vt monachi. Qḋ
ſi in ſcholis:vel alibi dimiſerint ſine
cā mōachi habitū ſuū:licȝ poſtea ad
male dimiſſum habitum reuertāt̄:
etiā ſi poſtea ſint: vel efficiant̄ bone
fame non poterūt eligi in abbates.
ar.i.q.7.Si q̇s omnez.Et h⁹modi
ſnie fuit Lau.et Jac.de al.et Pe.q̇

dixerūt ꝙ nō ſolū talis ē ineligibilis
ſed electus deiceretur. Archi. Non
puto ꝙ mōachus in cella ſua dimit
tens habitum: vel dū balneū intrat
in occulto:vel iacēs ſiñ habitu liget̄
hac cōſtōne . Al̄s pauci inuenirētur
non ligati:ſed qñ exibet ſe ꝯſpectib⁹
hominū ſine habitu i habitu laycali
vel clerici ſecularis ſine iuſta cā tunc
ligatur Jo.an.in nouel.Quāuis vt
dictum eſt deberet ſemper ex hone
ſtate religionis deferre habitū:non
tamen videtur ꝙ incurrat excōmu
nicationeȝ in ſtando ſine eo ex aliq̄
cauſa rationabili . Puta vt dormiē
do melius quieſcat: vt induendo ſa
cras veſtes non appareat gibus: vt
querat pulices:vt ſe balneet:⁊ apti⁹
ſcindat aliqḋ lignum ⁊ h⁹modi.q̇a
ſic non videtur temerarie dimittere
Tamen etiam in huiuſmodi conue
nientius eſſet non dimittē. Si aūt
dimittat:vel habitum tranſformet:
vt faciat aliquod malum.Ut ſcilicȝ
fornicetur ⁊ huiuſmodi.Non eſt du
bium ꝙ eſt excōmunicat⁹ ſ̄m Pet.
de pall̄.in 4°. Si etiam dimitteret
volens tranſire ad aliam religionē
vt ſic citius reciperetur etiam incide
ret in ſententiam.Dicit etiam Pet.
de pal.in 4°. ꝙ q̇ iocoſa leuitate ad
horā:vt currat:vel lapidem ꝓiiciat:
deponit habitum non incidit in ſen
tentiam.Qḋ non eſt ꝯ̈ſimile papā
in minutis tamen laqueū poſuiſſe.
hec ille.Queuis.Hoc dicit vt comp̄
hendat etiam ſtudiū theologie:ſiue
iuris canonici ⁊ huiuſmodi.Nō eſſe
poteſt: q̇a monachus debȝ ſuo clau
ſtro eſſe ꝯtētus. vt.16.q.i. Qui ꝯ̈e.

Et ei a canone p̄cipit᷑ vt int̄ clauſtꝛ
moꝛet᷑ vt.e.q.Jux̄.Nā moꝛtuuſ vr̄
eē mūdo. Dicit tñ Jo.an.ꝙ theolo
giā ⁊ decre.legē pn̄t: q̄a ſūt ſcie pie-
tatl.37.di.Si q̄s grāmaticā.archi.
Pꝛelato.i. abbati vel alio q̄ tʒ vicez
abbatl. q̄ ꝓpe dr̄ ſuus ꝑlat⁹.ẜ nūq̄d
poterit eps̄ dare talē lr̄iaz.ſ. eūdi ad
ſcholas.Nō credo niſi intueātiat cōſē
ſus abbatis vt hic.ar.iz.q.i. Nō di-
catis. Jtē nūq̄d extēdat᷑ pēa iſta ad
abbatē.Multa iduc̄ Archi.ad ꝓbañ
ꝙ cadat i penā. Tādē dic̄ ꝙ i licētia
abbatl.obtinēda noīe ꝑlati vr̄ eps̄ cō
tineri.Et tūc ſi abbaſ voluerit ire ad
ſtudia lr̄aꝝ ex̄ ſuū monaſteriū hēbit
cōſiliū couēt⁹ illi⁹ mōaſterij:⁊ ſi viſū
fuēit poterit lr̄iaz iptiri.Sʒ obſtare
vr̄ illō relatiuū ſui qō ſeq̄t᷑ qō videt᷑
reſpicē imediatū ꝑlatū ipſi⁹ mōaſte-
rij:⁊ ſic ñ epʒ.⁊ hʒ h̄ pōt dici ꝙ q̄zuiſ
abbas male faciat ſi vadat p̄t lr̄iaz
epi ad q̄uis ſtudia lr̄aꝝ: ñ tñ vr̄ liga
ri hac pēa ↄſtōis cū ſit pēal᷑ ⁊ rſtrigi
cōſueuit magꝭ q̄ꝫ laxari.Archi. ⁊ qō
i fi.dr̄ ō lr̄ia epi: vr̄ hr̄e locū in mōa
ſterio ñ exēpto ab ei⁹ iuriſdictōe.lr̄ia
⁊ tē pōt oia ſine q̄b⁹ i ſtudio ↄmode
eē ñ pōt:qō dic vt nō.z.q.7.Cū pa
ſtoꝛiſ. Jo.an.⁊ ſbdit Archi.ꝙ ſi mu
tuū ↄtrhit tn̄bit mōaſteriū vſq̄ ad ꝓ
babilē modū:ñ actū fuiſſʒ:ꝙ alius ꝓ
mōacho ſūpt⁹ inuenirʒ:vt ꝓpiquus
vel ali⁹. Si aūt obligaret libꝛos vel
res alias ꝓ ſcholari vel alio ñ valet
obligatō:q̄a mōach⁹ hu⁹ē mōaſte
rij.di.54.Multos. Jdē ſi fidē iuſſit
ꝓ aliq⁹ q̄a.ſ.ñ tn̄t᷑ Archi. Hoꝛū.q̄a
.ſ.apoſtatauit dimittēdo hitū:vl᷑ q̄a
accedit ad ſtudia ſine licētia.Jo.an
Jpſo facto.Spāle ē i religioſo apo-
ſtata: q̄a al'ſ ñ eſſʒ apoſtata excōica-
tus:ẜ excōicād⁹ hʒ qō nōt.Jo.an.et
Ber.zz.di. Si q̄s ex clericl.Jo.an.
¶Excōicatio cōtra religioſos oēs q̄
ſine lr̄ia ꝓchialis dāt ſacramenta
eucharıſtie. ¶Cap.56.
Religioſi q̄ clericl. aut laycis
ſacmētū vnctōnis extreme
vel eucharıſtie miniſtrare:
matrimoniū ſolēnizare: nō hita ſuꝑ
his ꝓchialiſ ꝑſbyteri lr̄ia ſpāli:aut
q̄ excōicatū a canone:p̄t q̄ꝫ a caſib⁹ i
iure exꝓſſis:vel ꝑ ꝓuilegia ſedis apo
ſtolice ↄceſſa eiſdē. vel a ſētētijs per
ſtatuta ſynodalia:vel ꝓuincialia ꝓ-
mulgatis.ſeu vt v̄bis eoꝛū vtamur
a pena ⁊ a culpa abſoluē:q̄zq̄ꝫ ꝑſum
pſerint excōis ſn̄iaz icurrāt ipſo fc̄o:
a q̄ dūtaxat a ſede apoſtolica abſol-
uēdi.Et paulo poſt. Nullo religio-
ſis eiſō ſuꝑ hoc exēptōis:vel alio ꝓui
legio ſuffragāte.Et in fi.Sane illis
religioſiſ q̄b⁹ ē ab apoſtolica ſede cō
ceſſū: vt familiarib⁹ ſuis domeſticl.
aut pauꝑib⁹ i hoſpitalib⁹ ſuis degē-
tib⁹ ſacra poſſint eccleſiaſtica mini-
ſtrare.Nullū volum⁹ ex p̄miſſis ꝑiu
diciū q° ad h̄ gn̄ari.ex̄ ō ꝓui.reli. Jn
cle.Religioſi.Pau.Religioſi in ſex
cāib⁹ ſūt excōicati. Et cū hic loquat᷑
gn̄aliter omnes religioſos ↄꝓhēdit
etiā populū hn̄tes. Clericos āt ſecu
lares ñ ↄꝓhēdit:ēt ſi i his excederēt.
Eucharıſtie.pau.Nō dic̄ viatici: vñ
pʒ ꝙ loc⁹ ē pene: ſiue det᷑ in moꝛte:
ſiue i vita det᷑. Nō ob.50.di.penitē
tes.i fi.qō itelligo: vt i moꝛte oibus
det᷑ viaticū ꝑ illoſ q̄.ſ.h̄ pn̄t.pn̄ia āt
tꝑe neceſſitatis a quolibꝫ ſumi pōt.

Queꝛit᷑ an h̄ cle. hēat locū i q̄buſcūꝫ religioſis. Soluit Lau. ꝙ ſic. dūmō ſint religiōis approbate. Idē Lapus alias. n. ñ ſſ religioſi. ne i ag̊. i cle. de ſta. mo. ⁊ ca. re. Ifrā. de ƺā. Itē ꝯphēdit iſtď vocabulū. Religioſi. ēt nouitios ƀꝫ Lap. vtꝛ ꝯphēdāt᷑ hic religioſi ꝯuerſi vel mōiales. Sūt diuerſe opiones ꝓ ⁊ ꝯt: ⁊ vtꝗꝫ pōt ſuſtineri Lau. et pe. de āch. ď mōialib⁹ tenēt ꝙ ñ Lau. ꝙ ſic. Ifrā. ď ƺā. Itē dicit Lap. ꝙ religioſi miniſtrātes ſcra ñ ſolū clericl. ſecularib⁹: ꝟ ēt regularib⁹ ſiñ lñia: ⁊ ṗcipue alii⁹ rligiōis icidūt i hāc penā: ⁊ h̄ ē tuti⁹ ꝗꝫ. ſ. ꝯtriū. Solēnizar̄. Jo. an. ⁊ pau. i. ſolēnit᷑ bn̄dicē: ⁊ ď hac bn̄dictōe hr̄. ꝛo. q. 5. c. i. et 4. ſe. Et dic ƺen. ꝙ i ꝟbo. ſolēnizare ꝯphēdit᷑ ois ſolēnitas q̄ obſuat᷑ iuxͣ ritū regiōis ď ſpōſa. c. i. ſiue fiat ſolēnis bn̄dictō ſiue dicat᷑ miſſa ſpeliſ ꝓ ꝯtrhētib⁹. nō hita. Jo. an. ꝟ nūq̄d credet religioſ⁹ prochiāo dicēti ſe hēre talē lñiaꝫ vr̄ ꝙ ſic ꝑ id qď nō. de pe. di. 6. Placuit: q̄a ñ ē pſumēd⁹ imemoꝛ ſue ſalutl. i. q. 7. Sanxim⁹. Et pōit ibi ipē Jo. dual obſtātias: ⁊ ipē ſoluit. Parrochialis. Jo. an. Per h̄ q⁰ ad ſeculares mercenarios. et his ſimilib⁹ itelligo pſbyteꝝ i c⁹ prochia ihitāt. fac qď nō. de pe. di. 6. placuit De h̄ ſcripſi ď pe. ⁊ re. c. Oms. ſup ꝟ Sacerdotes ⁊ hoſt. tctat i ſū. ď pro. ꝯ vlt. ꝟ. Quis itelligat᷑ prochian⁹. ƀꝫ Ifrā. ď ƺā. dic ꝙ ſtatiꝫ cū q̄ſ vadit ad hitādū i certa prochia: itelligr̄ ibi fact⁹ prochian⁹: ñ acceſſerit cā recreatōiſ: vel ob aliā cāꝫ tpalē ſtatiꝫ reuerſur⁹ ad ꝓpā prochiā: q̄a tūc ſec⁹ de ſepul. Js q̄. li. 6. Preſbyteri. Jo. an.

Puto ſufficē lñiaꝫ prochiāi q̄ adhuc pſbyt ñ ē: puta q̄a ē. ī. ānū: vel diſpēſatū ē cū ipo ƀꝫ formā ďcretalis. Cū ex eo. ď elec. li. 6. vel ex prochiali collegiato. e. ti. Statuim⁹. Ur̄ ⁊ ſufficē lñia vicarij gerētl. curā ꝑ modū ďcretalis ṗdcē. Cū ex eo. Puto ēt p⁹ fcꝫ a pēis excuſari illū q̄ h⁰ fec de aucte dyoceſani. fac ď pe. ⁊ re. c. ꝛ. li. 6. nā dyoclē prochialis ei⁹: et h⁰ forti⁹ qñ vacat prochialis eccleſia: ꝟ qñ nō vacat añ factū ꝯſulo abſtinē. et ex lñia epi vel archipſbyti ciuitatl. h⁰ ñ fiēi lꝫ ab aliis rcipi poſſint. pau. ēt dic ꝙ lꝫ h̄ ꝟa ſint. ſ. ꝙ ſufficiat lñia ṗdictoꝝ tuti⁹ ē a lra ñ rcedē. ⁊ addit pau. hāc ꝯſtōeꝫ ñ hre locū i illis q̄ ṗdca ſacra recipiūt a certa pſona rōe ꝯſuetudis ꝑuilegio: vel alio quouis m̄. ſ. ď rli. do. Quia ꝯtigit. i. ſi. exēplū. ex ď ſta. mo. ⁊ ca. re. Ne i agro. ꝯ ſane. in cle Hec ꝓcedūt ƀꝫ Ifrā. de ƺā. niſi aliud hret ꝯſuetudo. Nā vt dic pau. ſi certa eēt ꝯſuetudo a q̄b⁹ recipēt h̄ ſacra ñ ē loc⁹ huic pene. ď re. do. Quia cōtingit. in cle. Que cōceſſio ſacm̄toꝝ tūc ñ ꝯpetit rōe prochie: c⁹ fauore h⁰ videt᷑ ſtatutū. Spāli. Suffic ꝙ prochiano det᷑ licētia facta ſpecificatiōe ſacmēti: puta de euchariſtia: vel alio lꝫ nō exp̄mat᷑ nomē religioſi. Item ſufficit ꝙ det᷑ religioſo licentia facta ſpecificatōe ſacramētoꝝ: lꝫ prochiāi ñ exp̄māt᷑. ar. ď tpe. oꝛ. c. i. Jo. an. ēt dicit ꝙ credit ꝑ talem ſpecificationē factam euitetur pena. ¶ Et addit ꝙ de ſacramento baptiſmi ⁊ penitētie ñ intelligit᷑ ṗdicta pēa: q̄a hic ñ exp̄mūt᷑. Ideꝫ Pau. in canone. Jo. an. Quotieſcūq̄ Archieps vl ſacerdos

poſſit abſoluē de ſē.ex.īſup. De ex cōicatī. a canone an ꝑcedat quo ad oēs. Soluit Lau.ꝙ ſic:ſiue ſit religioſus eiuſdez ordinis:ſiue alteri⁹:ſiue ſint clerici: ſiue layci: ſiue mulieres. Fran.de zamb.Et intelligūt Laur. ⁊ Lapus de excōicatōe maiori ñ de minori. Abſoluētes excōicatos p ſtatuta legatorū.zen.tenz ꝙ icidāt.Si aūt religioſi abſoluāt a ſnia hōis:ꝙ nō pñt nō hz locū pena: cū iſtud nō exprimat: Idē Pau.⁊ zen.⁊ Lau. et ex h inferē ꝙ in excōicatis p ſētētiaz pape nō eſt loc⁹ huic cle.qđ tz Lau. qa ſi voluiſſet de h intelligi expſſiſſz Fran.de zā. Sētētiis.Jo. an.puto ꝙ oēz ſniaz excōis icludat ſuſpēſiōis vel intdicti c⁹ neceſſaria ſit abſolutō Queꝗ̃z.Jo.an.ēt religioſū:vł ꝯſotiū nihil.n.excipit qui dicit qđcunq̱.de ma.⁊ obe.Solite.in fi.Incurrant. Querit hic Jo.an.⁊ Pau.qđ iuris de recipiētib⁹ talē abſolōez:vel talia ſacramēta:an ſint ligati eadē ſētētia rōe ꝑticipatōis. Et Pau.qđē remittit ad id qđ dicit de cōſā.⁊ affi.Eos in cle. Ibi aūt ſic dicit in quodā ſilicāu:tūc ꝑticipās in crie crioſo eſt excōicat⁹:cū ꝑticipat p⁹ latā ſniaz. vt i .c.ſi cōcubine.Sz hic ñ ꝑticipat p⁹ h in actu ꝓ quo ligatur.glo.vel dic ꝙ lz participans in crimine crimnoſo ſit excōicat⁹: nō tñ participās i actu illo ꝓ quo alr ligatᷓ.Hec ibi.Jo.an mittit ad id qđ dixit de ſnia ex. Cōtingit pmo.Idē Frā.de zam.ſcz.ꝙ illud đ ꝑticipatōe in crie hz locū qñ ꝑticipatᷓ poſt actum dānatū:non in ipſo actu.Querit idez Frā de zam. Utꝛ religioſus ignorans penā: de qua hic:Et alſ hō ſancte vite ſi miniſtret euchariſtiā ſine licentia ꝓchialis preſbyteri:non tamen in cōtēptum ipſius incidat in penam.Et videtur ꝙ ſic:quia ignorantia iuris non excuſat regula. Ignorantia.li. 6°.Contrariū conſului. Dicit idem Fran.per hanc litterā in vbo pſūpſerint:que nōt volum ⁊ temeritatē miniſtrantis.Sicut enim miles armate militie excuſatur ab ignorātia iuris.C.de iu.et fa.igno.l.i. Ita et hunc poſſumus excuſare:⁊ hoc pcipue in foro pñiali: in quo credendū eſt aſſerenti hoc ignoraſſe.Quia tñ in hoc forte aliqui cōtradicerēt ꝙ eo ipſo eſt pſumptio: ꝙ fecit cōtra hāc Cle.Tutius eſt ꝙ petatur abſolutio Utamur Jo.an. Pau.Concor. de hēti.accuſat⁹.§ ille.li.6.papa tñ oēz delicti penam vere contriti dimittē poteſt.Facit de ꝯſe.di.4.Baptiſmi Uicem:⁊ hanc cōcedit cruce ſignatis i voto vltramarino. vt nō. hoſt de iudeis ⁊ ſarra.Ad liberandaz.et in āno centenario: vt patet etiaz in extrauaganti Boni. Lz antiquorū Conceſſum.Idem videtur ſi cōſuetudine hoc obtineat.ar.extra de re. do.Quia cōtingit. Et Jo.an.dicit ꝓ hoc videtur eſſe idem. ſcilicet de cōſuetudine.⁊ videtur declinare ad aliā ꝑtez: vel ſaltem dubiā relinquē Apoſtolica generali ꝑuilegio: circa hoc.ſcilicet totum orbem reſpiciens ſolus papa concedit. Spāle tamen quo ad ſuam dyoceſim concederet epiſcopus ex cauſa qđ dicit de relig. do. Dicit etiam Laurentius. Ut allegat Pet.de ancha. ꝙ preſbyter

pꝛochialis q̃ꝫtūcūq̄ʒ ſimplex cura ſit ei cōmiſſa in adiutoꝛiū ipſiꝰ cure poterit aſſumere ſibi ad tēpus p̄sbyteꝝ religioſum: vel aliū ſine cuiuſq̄ʒ ſupioris lr̄ia qui ipſum iuuet foꝛſitan in q̄dragesima: ad audiēdum ſbditos ſuos in confeſſione ⁊ dādū euchariſtiā in paſca: vel miſſis celebrandis: ſeu al's. Ut hic. Hec ille. Et dato ꝙ mēdicantes nō debeant audire ſine licētia p̄latoꝝ ſuoꝝ: tn̄ ſi audirent ⁊ miniſtrarēt ſacrm̄ta: cū licētia hoꝛū illi eſſent abſoluti: nec ipi incurrerēt excōicatōꝫ: lʒ peccarēt extra articulū neceſſitatis.

❡ Contra religioſos: q̄ dicunt aliq̄ vt retrahāt homines a ſolutōe decimaꝝ. ❡ Cap. 57.

Illos ēt religioſos q̄ aliqua vt audiētes a decimaꝝ eccleſiis debitaꝝ ſoluē retrahāt i ſmōib' ſuis vel alibi ꝑferre p̄ſumūt excōis ſnie ſbiacē decernimꝰ ipo fcō de pe. Cupiētes. In cle. Illos religioſos q̄ i ſmōibꝰ ſuis vel alibi ꝑferūt aliq̄ vt rethāt a ſolōne decimarū excōicat. Jo. an. ⁊ Pau. Mēdicātes ⁊ n̄ mēdicātes ꝯcludit: clericos autē ſeculares n̄ cōphēdit: nec laycos artat hec pena: et cōcoꝛdat ex̄ de ſen. ex. c. .i. Retrahāt. Pau. vt hēat locū pēa de qua ſeq̄t duo req̄rūt. Pꝛimū ꝙ talia dicant vt aliquos retrahant a ſolutōe decimarū debitaꝝ eccleſiis: q̄ſi ſecꝰ ſi dicerēt alia intētōne: vel ſi debite n̄ eſſēt eccleſiis ƺ aliis quocūq̄ʒ m̄. Scdm̄ ē ꝙ audiētes ſint obligati ad ſolutōꝫ decimaꝝ: vn̄ ſi talia ꝑferrēt audiētibꝰ n̄ obligatl. ceſſat pena conſtitutionis.

❡ Excōicatio ꝯt̄ religioſos oēs nō ſuātes inſdictū a papa poſitū vel oꝛdinariis q̄n̄ ſciūt matricē eccl'iaꝫ illō ſeruare. ❡ Cap. 58.

Religioſi oēs tā exēpti q̄ʒ nō exēpti cꝰcūq̄ʒ oꝛdinis ⁊ cōditōis exiſtāt: cū viderint ⁊ ſciuerint cathedralē vel matricem: ſeu pꝛochialē loci eccleſiā ſuare inſdictū q̄dcūq̄ʒ pōitū auctoꝛitate ſedis ap'lice vel oꝛdinarioꝝ debēt et ipi ſuare: n̄ obſtātibꝰ q̄buſcūq̄ʒ appellōibꝰ an̄ea ēt ad eādē ſedē vel aliuꝫ: vel alios inſiectl. ⁊ aliis obiectōibꝰ q̄buſcūq̄ʒ: alioq̄n nō ſuātes excōicatōeꝫ incurrūt ipſo facto: idē etiā inſdictl. et ceſſatiōibus a diuinis indictis ꝑ ꝓuincialiū cōſilioꝝ ſtatuta vel ipoꝝ auctoꝛitate volumꝰ obſuare. idē i ḡnalibꝰ ceſſatōibꝰ a diuinis ciuitatū terraꝝ ⁊ alioꝛū locoꝝ q̄s aln̄ ex ꝯſuetudīe: vel alias cap'la collegia vel ꝯuētꝰ ſecularīū vel regularīū ſibi vēdicāt eccleſiaꝝ. Idē itelligimꝰ obſuādū n̄ obſtātibꝰ p̄uilegiis ꝯceſſis eis ꝯuētōibꝰ ſtatutis ⁊ ꝯſuetudinibꝰ q̄bulꝫ q̄ ꝯt̄ p̄miſſa, religioſ ipſiſ i nullo volumꝰ ſuffragari ex̄ d ſē. ex. Ex freq̄ntibꝰ. In cle. Oꝛdinariis. Lraꝫ aduerte. Pau. q̄a vt ſit locꝰ huic pene req̄rit ꝙ inſdictū ſit poſitū auctoꝛitate pape. Q̄d itelligo eſſe ſi fiet p eius delegatū. de p̄ben. Si apoſtolice. li. 6. Uel ꝙ ſit poſitū a iure cōi: vel p oꝛdinariū vel ꝯciliuꝫ ꝓuinciale. Uel ꝙ p ipm̄ vel aliū ad quē ſpectat fiat ceſſatio a diuinis: p q̄d videt ꝙ hoc n̄ hēat locū i inſdcō poſito a ſingulari pſōa: que ƺ poſſꝫ ex ſpāli ꝯſuetudīe: cū talis nō faciat auc̄te apoſtolica: nec ſit oꝛdinarius.

Idē videt̄ in int̄dicto poſito p̄ dele
gatū ordinarij:q̄a ñ videt̄ tūc pōitū
p̄ ordinariū. Religioſi.quicūq̄z.Io.
an. Mēdicātes vel nō: ⁊ p̄ hoc pz q̄
clericos ſeculares nō ſeruātes int̄di
ctum vel ceſſationē quā ſeruat ma-
trix eccleſia nō ligat hec conſtitutio
Matricē.Pau.i. baptiſmalē vl'loci
maiorē:que ideo dicit̄ matrix: quia
regenēat p̄ baptiſmū:et ſic cathedra
lis in ciuitate:et matrix in alio loco:
que ad hoc equipant̄:et merito: q̄a
al's hec pena non haberet locū: niſi
in interdicto ciuitati. Nec curo vtrū
matrix eccleſia ſit religioſis ſbiecta:
quo ad reliqua tēporalia vel ſpūalia
vel nō ſit ſbiecta. Q̄d ſi in loco non
ſit cathedralis vel matrix aliqua ec-
cleſia:quia forte eſt in alio loco: vel
ibi ſunt plures equalit̄ ſuis ꝓchia
nis baptiſma ⁊ alia ſacra miniſtran
tes. Diſtinguēdū:q̄a ſi oēs ille ſuāt:
loc⁹ eſt huic pene. Si ꝟo aliq̄ ſuāt:
alique nō:tūc ñ ē loc⁹ pene: ſic facēt
ſi in tali loco nō eſſet eccleſia religio
ſoꝝ. Dicit̄ aūt hec eccleſia cathedra
lis vel matrix eccleſia muroꝝ ābitu
cōp̄hēſa:exquo ſi in eccleſia celebrat̄
cōtinue ianuis aptis ꝛc̄.ſiue p̄ platū
ſiue p̄ cap̄lz totū:vel ptē:ſiue p̄ alios
clericos eccleſie:nō ē loc⁹ huic pene.
Idez Io.an. Et addit Pau. Puto
tam̄ q̄ ſi in matrice eccleſia celebrat̄
ab aliq̄b⁹ exťneis inuiti.plati. ⁊ capi
tulis: q̄ nihilomin⁹ ſit loc⁹ ibi pene
Idē etiā dicit q̄ int̄dicta metropoli
tana eccleſia ñ itelligit̄ int̄dicta ma
trix eccleſia. Idē ſi int̄dca ꝓuincia:
vel vna dyoc.in aliq̄b⁹ ciuitatib⁹ vl'
caſtris matrix eccleſia ſuat int̄dictū

in aliq̄b⁹ ñ. Diceñ q̄ i loci.q̄b⁹ ſuat
loc⁹ ē pene:i aliis nō. Sciuerint. Io
an.alio ſenſu q̄z p̄ viſū de q° p̄miſit:
ꝓbabilit̄ q̄ ig̃rātes talez obſuātiā ñ
ligat ad penā. Uidēt.pau.ſ.vidēdo
in cathedrali ⁊ matrici eccleſia cele-
brari ianuis clauſis ⁊ voce ſubmiſſa
excōicatis ⁊ interdictis excluſis. Ob
ſeruare. Io.an.ar.a contrario ſenſu
ceſſat ibi illius argumenti: cōtrariū
repit̄ in iure vt ſcripſi de elec. Publi
cato ſuper vltima glo. Itē cōtrioꝝ
non eſt eadē diſciplina:vbi mens ⁊
ꝟba reſiſtunt.de ꝟbo.ſigni.c.fi. Ex
ceſſus ergo clericoꝝ matricis eccl'ie
nō dabit religioſis materiaz delin-
quendi:intelligo autez illos ſeruare
quādo abſtinēt animo obſeruandi.
Appellationib⁹. Io.an. Non dicit
q̄ p̄cedens appellatio non vitiet in
terdictum ne corrigat.de appel. Ad
hec. Sed dicit q̄ q̄uis int̄dictuz ſit
nullum ꝓpter p̄cedentē appellatōez
vel aliam cām: exquo tamē matrix
eccleſia illud ſeruat. Religioſi violā
tes ſunt excōmunicati. Subiacere.
Io.an.⁊ Pau. Si ſnia int̄dicti vere
ligat:⁊ matrix eccleſia non illā ſuat
Religioſi ñ ſuātes ñ ligāt̄ hac pēa:
ſ; aliis q̄ hñt̄ de exceſſib⁹ p̄latoꝝ.c.
vlt.⁊ de p̄ui. Auctoritate.li.6.

¶ Excōicatio cōtra religioſos q̄ cuz
omiſerint cōſciētiā facē ſibi ꝯfitētib⁹
de decimis ſoluēdis p̄dicāt poſtea.

¶ Cap.59.

Religioſi q̄ ſciēt̄ poſtpoſue-
rūnt cōfitentib⁹ cōſciētiam
facere de decimis ſoluēdis
ab offi° p̄dicatōiſ:tādiu maneāt ip̄o
facto ſuſpēſi: donec ꝯfitētibus ipſis.

Si hoc ipm ſibi dicendi cōmode fa
cultatē hūerint cōſciētiaȝ fecerint ex
inde excōicatōis incurſuri ſniaȝ ipſo
facto ſi pdicare pſūpſerint pdicta ne
gligentia vt pmittit nō purgata ad
rligioſos tñ mōaſterioꝝ vel eccliaꝝ
decimas pcipiētiū volum⁹ h̄ extēdi
ex de pe.cupientes.in cle.Scienter.
Pau.Sec⁹ ſi ignorāt ſeu p obliuiōȝ
Et hoc intellige ſi ipſi confeſſores a
platis eccleſiaꝝ fuerint reqſiti ſup h̄
vt faciāt cōſciētiā ſibi confitētib⁹ de
dcimis dādis. Pau.⁊ Pe.de āch.
Suſpēſi Jo.an. Nō nouā ſpēm ſu
ſpēſiōis:⁊ ibi ponit de multiplici ſpē
ſuſpēſiōis.Cōmode. Pau.ğ icōmo
ditas excuſat a pcepto. Concoꝛ.ext
e.ti°.c.i.Ad idē.zz.q.z.Faciat. Mi
noꝛ tñ hic cōmoditas excuſat: vñ ñ
tñt eos ſequi q nō ſūt in loco. Uel
ſi ſunt:⁊ hi non pñt ſine magna va
gatione: vel ſiñ alia incōmoditate.
durāte ğ ꝯmoditate durat ſuſpēſio
donec de ſoluēdis decimis ꝯſciētiaȝ
fecerint qua facta vel incōmoditate
ſupueniēte ceſſat ſuſpēſio.Negligen
tia.Pau.Nō hic caſū ꝙ veniēs cōt
ſuſpēſionē a certo officio ē excōicat⁹
ñ autē irregularī.ß ſi poſtea celebꝛat
ſic de cleri.ex.Poſtulaſtis.Percipi
entiū.Jo.an.Soli.n.nō pcipientes
ſolent in his delinquē. Dicendi.Jo
an.Nō ꝯtraria cōtrariis purgari.d
here.c.z.li.6°.Peccatū ğ tacēdi:di
cēdo purgat.4z.di.Sit rectoꝛ.

¶ Cōt mōachos ⁊ canonicos regu
lares q nō hñtes adminiſtratōeȝ cu
rias pꝛincipū intrant vt dānificent
monaſteriū vel platum eoꝝ.
¶ Cap.60.

Hoc edicto ppetuo ꝓhibem⁹
ne monachi aut reglares ca
nonici adminiſtratiōȝ aliqꝫ
ñ hñtes ad curias pncipū abſqꝫ ſpāli
platoꝝ ſuoꝝ lñia ſe conferāt:ꝙ ſi ſe
cōferre pſūpſerint vt dānū aliqd in
ferāt ſuis platiſ aut mōaſterio excōi
catōiſ ſniaȝ eos incurrē volum⁹ ipo
facto:plati.eoꝝ diſtricte nihilomin⁹
inhīgentes vt ipſos ad pdictarū cu
riaꝝ acceſſū ⁊ aliis qbuſlibet vagati
onib⁹ ⁊ diſcurſu diligēt cōpeſcē:aut
ſup h̄ nō pcētes eiſdē ſeuere coꝛrigē
ñ omittāt.ex d ſta.mo.Ne in agro.
in cle.Canonici. De hac ğ pte ñ du
bitam⁹ qn liget mōachos ēt ñ niğs
Jo.an.Nō hñtes. Illos.n.q habēt
adminiſtratōȝ qñȝ ꝓ ipaꝝ admini
ſtrationū cāis illuc ire oȝ:qs ꝓſequi
pñt:lȝ ñ ſint ppetui.d iudi. Cū dpu
tati.Jo.an.Curias pncipū. Hic nō
Jo.an.Et ponit duodeciȝ abuſiōes
clauſtri ſm Ugoneȝ.Et duodecim
abuſiōes ſecli ſm Cipanū.Ibi vide
ſi vis.Spāli.ğ gñaliſ:puta ꝙ poſſit
ſe quo voluerit abſentare nō ſufficit
Jo.an.Ipſo facto.Ad hāc excōicati
onē ꝯtrahēdā duo neceſſaria videt
ſcȝ ꝙ intrauerit curiam ⁊ ꝙ cā dāni
ficādi monaſteriū vel platum:lñiaȝ
habere vel nō habere:nō puto pōde
rādum:cū hoc nō reputat.Hinc eſt
etiā ꝙ de licentia pꝛelati intrans cū
riam: ſi ad hoc intrat excōicatus eſt
Ex ſolo ergo exitu clauſtri ob hanc
cām non ligatur. Iteȝ exquo intra
uit ob hanc cauſam: licȝ dānum nō
intulerit:ſiue quia nō potuit:ſiue qa
penituit ligatus. Simile de homi.
ꝓ humani.li.6.Jo.an.

Excõicatio cõtra monachos te-
nẽtes arma infra ſepta monaſterij
ſine licentia abbatis.

Cap. 61.

P Refate quoqꝫ ſnie mona-
chos. ĩ. ſepta mõaſterij ſine
licẽtia abbatuꝫ ſuoꝝ arma
tenenteſ decernimꝰ ſbiacẽ. extra de
ſta. mo. Ne in agro. In cle. Mona-
chos nõ repetit ⁊ canonicos reglã-
res: vñ videt̃ ꝙ licꝫ ſnie. ſ. excõis. de
qua. s. dixerat arcet̃ in cãu ꝑcedẽti:
nõ tñ in iſto. Sꝫ cũ loquet̃ gñaliter
videt̃ includẽ oẽs monachoſ albos
⁊ nigroſ: etiã ſi vocẽt̃ iuxta vulgare
fratres. ar. de pac. cũ ꝑdẽ. vbi vocãt̃
monachi ⁊ fratres. Pau. Septa. i.
clauſura dicta a ſepio ſepis: vt ẽ clau
ſtrũ refectoriũ vel dormitoriũ ⁊ cete
officine ad vſũ mõachoꝝ deputate
iz. q. i. Neceſſaria. idẽ videt̃ ꝺ atrio
iz. q. i. Nulla. ⁊ ꝺ orto. ⁊ area poſit̃.
iuxta eccleſiã de cẽſi. c. i. Pau. infra
ꝓ intra. Et pꝫ ꝑ hoc ꝙ extra tenẽs
ſcꝫ arma non incurrit hanc penam
Arma. in cõi ſignificatõe cõphẽdũt̃
tela. Sed dicũt̃ arma ſtricte quibꝰ
defẽdimur: tela qbꝰ impugnamꝰ. l.
Cornelia. de homi. Si ꝑfodiẽs. Sꝫ
vt ibi notat̃ armoꝝ appellatione: et
fuſtes ⁊ lapides cõphendit: ⁊ omne
qꝺ archu vel manu mittit̃. Nõ tam̃
puto auctorẽ ſic latiſſime intellexiſſe
Jo. an. Pau. ho dicit ꝙ armoꝝ ap
pellatio ſignificat nõ ſolum ſcutos
gladios ⁊ galeas: ſ; fuſteſ ⁊ lapides
⁊ telũ qꝺ appellatur id qꝺ ab archu
mittit̃ vel manu: ⁊ ſic videtur iſtud
intelligi de armis militaribꝰ: nõ cle
ricoꝝ que ſunt lachryme. zz. q. vlt.
.c. i. Et addit. Sed nũqd appellatõ
armoꝝ ita late ſumit̃ hic puto ꝙ ſic
ſi teneant̃ ad vſũ pugne. Alias ſi in
camera: vel infra ſepta monachus
hẽat lapides ad aliũ vſũ: vel gladiũ
antiqtũ ad quoquinaꝫ: vel ad aliud
ſimile. Nõ credo ꝙ ſit de mẽte talia
ꝓhibere. alias ſic. Quid. n. ſi iuxta
feneſtrã ſup ianuã habet acceruũ la
piduꝫ ad impugnãdũ: vel offẽdẽdũ
veniẽtes: certe tũc includũt̃. Idem
dico ꝺ archu ferro ligno ⁊ ſilibꝰ: vñ
opꝫ videĩ ſi ex forma m̃ ⁊ aliis circũ
ſtãtiis ea tenẽt vt arma offẽſibilia:
ſeu ꝺfẽdibilia aut alia vtẽſibilia: tꝫes
ↄiecture nõ ſunt neceſſarie in notis
⁊ maioribꝰ armis: vt lãceis gladiis
loricis ſcutis baliſtis ⁊ hꝰmõi. Pau
Tenẽtes. Ueniens de foris ad clau
ſtrũ cum armis nõ animo tenendi:
nec tenet ex delectatõe nõ videtur li
gari: qꝛ ꝯbũ. Tenẽtes. intelligit̃ cũ
effectu. Jo. ⁊ Pau. Sine lĩia. Intel
ligo petita ⁊ obtenta. Pau.

Excõicatio cõtra mẽdicantes qui
ſine licẽtia pape recipiũt noua loca:
ad habitãdũ vel mutãt vel alienant
iã recepta.

Cap. 62.

T Ranſgreſſores ↄſtõnis: que
religioſis mẽdicantibꝰ do
mos ad habitãdũ ꝺ nouo
vel loca quecunqꝫ recipe: ſeu recepta
hucuſqꝫ mutare: vel ea tranſferre in
alios cuiuſuis alienationis titulo: et
quõcũqꝫ excõicatõis ſnie decernimꝰ
ſbiacere. Cõſtõnis. Jo. an. Cõſtõnis
Boni. que hẽt de exceſſibꝰ ꝑlatoꝝ
in. c. vno. li. 6. Ibi dicit idẽ Jo. in ꝑ
ma glo. Talis cõſtitutio. hoc dic̃ ꝙ
mẽdicãtes nõ pñt acq̃rẽ noua loca

ad habitādū: vel antiqua alienare ⁊ mutarē abſqȝ ſpāli licentia pape que de hac ꝓhibitōne faciat mētionē in acq̄rētib⁹ tñ loca ꝑ heremitica vita ducēda ceſſat ꝓhibitio. Idē in ſcda q̄ incipit. Mēdicātes. hi dicūt mendicātes qb⁹ victū tribuit incerta mēdicitas. Et q̄ reddit⁹ aut poſſeſſiões ex regula vel ↄſtōnib⁹ hr̄e nō poſſūt eꝛ eo. li. 6. ð reli. do. c. vno. Quo ad caſū vr̄ in oib⁹ mēdicātib⁹ idez ius. Dicit Pau. ꝙ ſi dom⁹ coꝛruat cui⁹ tñ ſolū ↄtinue remanet i dñio ipoꝝ mēdicātiū: lȝ de nouo reedificetꝰ nō incurrit excōicatiōȝ. Sec⁹ aūt ſi loc⁹ etiaȝ ñ dirupt⁹ deſierit eſſe de ipoꝝ dñio ⁊ habitatōe: ⁊ poſtea nouo iurē illud acq̄rāt: q̄a tūc incurrūt. Et nō ꝙ eccl'ias oratōia ⁊ alia edificia frēs p̄dicatores vſib⁹ ſuis pñt conſtruere ⁊ edificare in locis. ſ. eis conceſſis: ⁊ ꝙ p̄lati cōtra edificātes ⁊ ↄſtruētes ſniaȝ excōis inferre nō pñt. Alexan. Itē nulli de ordinib⁹ pauptatis licȝ oratoriū vel eccleſiā cōſtruere: ſeu cōſtructā recipe iuxta eccleſias predicatoꝝ: ⁊ oratoria eoꝝ. ī. ſpaciū centuȝ q̄draginta canaꝝ: ⁊ ſi ſecus factum fuerit dirimatꝰ. Clemens. Quia pleriqȝ. Itē frēs p̄dicatores in mutatōibus locoꝝ pñt ſecū deferre oēȝ edificioꝝ mām: exceptis eccleſiis dedicatis: libros calices paramenta: et alia bōa noſtra: ⁊ edificia relicta cū ſolo: ⁊ aliis p̄ter eccleſias vēdē. Et p̄ciuȝ in eoꝝ vtilitateȝ cōuertē: nō obſtāte quorūcūqȝ p̄latoꝝ cōtdictōe. Boni. Uirtute.

¶ Excōicatio contra religioſos fouētes biginos ⁊ biginas i illo ſtatu

¶ Cap. 63.

Sacro approbāte cōcilio ppetuo ꝓhibēdum duxim⁹: ⁊ a dei eccleſia penit⁹ abolēduȝ: eiſdē et aliis mulierib⁹ q̄buſcūqȝ ſub pena excōis quā in ↄtrariū faciētes incurrē volum⁹ ipſo facto iniūgentes expſſe ne ſtatum h⁹mōi dudum forte ab ipſis aſſūptum quoquomō ſectentꝰ vlteri⁹: vel ipſuȝ aliq̄ten⁹ de nouo aſſumāt. Predictis ꝟo religioſis p quos eedē mulieres in h⁹mōi ſtatu fouere bichinali ad ipſuȝ ſuſcipiendū induti dicūtꝰ ſb ſimili excōis pena quā eo ipſo ſi ſecus egerint ſe nouerint incurſuros. Diſtricti⁹ inhibemus ne mulieres aliquas p̄dictū ſtatū vt p̄mittitꝰ duduȝ aſſumptum ſectantes: vel ipm de nouo aſſumētes quoquomō admittant p̄bentes ſup hoc auxiliū cōſiliū vel fauoreȝ. eꝛ de re. do. c. i. in cle. Uidetꝰ ꝙ hec cōſtitutio ſororeſ minoꝝ q̄ dicūtꝰ tertij ordinis nō includat: cū ille ꝓmittāt obedientiā: ⁊ hēant regulā: nō ꝓpe quo ad tria ſbalia: ꝫ quēdā modum viuēdi p ſedē apoſtolicā approbatū: q̄ð mihi cōſtat. et facit eꝛ de ſen. ex. Cū ex eo. Secūdus ordo. ſ. minoꝝ ⁊ ſororuȝ ſancte clare que ꝓfitentur ſbalia: ꝫ differūt a primo. q̄a habent ꝓpriū in cōi: q̄ð nō hȝ ordo fratrum minoꝝ. Io. an. he auteȝ bechine q̄ hic r̄probātꝰ: nec obediētiā ꝓmittūt nec regulā aliquā approbatā ꝓfitētꝰ ⁊ opiniones catholice fidei ↄtrarias introducūt, vt dicitꝰ. ſ. in textu hui⁹ cle. Sȝ nec ēt ſorores de pñia beati dñici includit hec cōſtitutio. Cū ille ꝓmittāt obediētiā et regulā habeāt

t

a ſede ap̃lica approbatã qd mihi cõ-
ſtat. Item hic nõ ꝓhibet̃ mulieres
fideles que ꝓmiſſa cõtinẽtia: vel nõ
ꝓmiſſa pñiaȝ agẽ volũt ⁊ in humili
tatis ſpũ dño ſuire: vt dicit̃ in fi. hꝰ
cle. Fran. de ȝab. in lectura. ſup illa
clemẽtina querit in quodlibet eoꝛuȝ
q̃ hic numerãt̃. vicȝ an valeat pro-
miſſio obediẽtie vel r̃nũtiatio ꝓꝓoꝝ
aut ꝓfeſſio regl̃e approbate ſufficiat
ad hoc vt bechine nõ tenerẽtur. Et
dicit ꝙ nõ q̃ʒtũ ad p̃ma duo: etiã ſi
religioſe: niſi ꝓfiteãt̃ regulaȝ a ſede
apoſtolica approbatam de voto. c°.
vnico. li. 6. Si tñ h̃rent regulaȝ vel
vitã p papã approbatã: hoc ſufficerȝ
etiã ſine renũtiatõe ꝓꝓꝛij: vt de ſoro
ribꝰ tertij oꝛdinis minoꝝ dicit glo.
quã hic habes. ṡ. Et idem Pau. qui
allegat ex̃uagãtem. Jo. ẓẓ. Sancta
romana. Et hanc habes. j̃. Et dicit
idem ꝙ religioſi ꝑticipãtes cũ tl̃ibꝰ
bechinis etiã nõ in crimine ſũt excõi
cati ꝫm Pau. Sed Lau. ⁊ ȝenȝe. ⁊
Mathe. itelligũt hoc de ꝑticipãtibꝰ
in crimine ⁊ criminoſis. i. de fouẽti
bus eas in bechinatu: vel inducẽtibꝰ
ad hoc ſuſcipiẽdũ. ⁊ q̃ʒuis huic excõi
cationi eſſet locus p. c. Nup. Etiã ſi
hic nõ exp̃meret̃: tñ ideo hic exp̃ſſit
de excõicatõe: q̃a ſolet plꝰ timeri ẓc.
ẓẓ. di. q̃ʒq̃ʒ. Uel ſeruãdo p̃oreȝ intel
lectũ dic ꝙ littera dicit Ullo modo
etiã ſi fauoꝛ non p̃ſtet̃ directe ꝟ indi
recte: adhuc locus eſt huic pene: qd
ſecus eſſet in. c. Nup. Et ſi dicemus
ꝙ eo ipõ ꝙ religioſi eaſdẽ admittũt
ad aliquã cõionẽ tollerãdo eas in ꝟ
ſtatu dicũt̃ fauere ⁊ ſi nõ dãt fauoꝛẽ
directe: ⁊ ſic incidũt in excõicationẽ.

Layci ꝟo ꝑticipantes cũ talibus in
crimine criminoſis nõ eſt dubiuȝ ꝙ
incidũt p. c. Nuper. Sed ꝑticipãtes
alio modo vel fauẽtes indirecte nõ
incidũt per ar. a cõtrario. quia Cle.
loq̃t̃ de religioſis. Lau. ⁊ ȝen. ⁊ idẽ
dicit ȝen. de epiſcopo.

¶ Excõicatõ cõtra fratres minoꝛes admittentes illos de tertio habitu beati Franciſci. ad diuina tempoꝛe interdicti. ¶ Cap. 64.

Dſtrictiꝰ inhibemꝰ fratribꝰ
minoꝛibꝰ: vt ꝺ ceto aliquã
vel aliquẽ ex fratribus: vel
ſoꝛoꝛibꝰ de tertio oꝛdine queȝ beatꝰ
Franciſcuſ inſtituit: ⁊ etiã ſi ſup hoc
hi vel illi p̃uilegiis q̃buſcũq̃ʒ muniti
extiterint ad diuina in ſuis eccleſiis
tẽpoꝛe nterdicti quoquomõ admit
tant ꝙ ſi fecerint eo ipſo ſe nouerit
ſb̃iacere excõis ſnie. ex̃ de ſen. ex. Cũ
ex eo. Jn cle. Minoꝛibꝰ. Alios nõ li
gat hec cõſtitutio. Jo. an. Hi vel illi
hi fratres mioꝛes. vel illi. ſcȝ fratres
⁊ ſoꝛoꝛes tertij oꝛdinis. Et eſt mira
bile: q̃a eo cãu in aliis eccleſiis recipi
p̃nt ſi priuilegium eſt gñale. Jo. an.
Suiſ eccleſiis. Per hoc ꝟbũ qd etiã
ſupꝛa p̃miſit. Dico ꝙ ſi in alienis ec
cleſiis hoc facerent ceſſat hec pena.
poſſȝ tñ hic locuȝ habẽ alia pena ex
cõicatõis. Jo. an. Admittant. niſi in
q̃ʒtum illis ⁊ aliis p̃mittit̃ ꝫm decre
talẽ vltimã. e. ti. li. 6. Jo. an. Subia
cere. Ab hac ſnia nõ p̃nt abſolui niſi
p romanũ põtificẽ: vel ſatiſfactiõe p̃
miſſa p locoꝝ ep̃os vt dicit̃ in fi. hꝰ
cle. Querit̃ a doctoꝛibꝰ vtruȝ iſti de
tertio oꝛdine beati Frãciſci gaudeãt
p̃uilegio cl̃icali ꝑſõali: de q°. 17. q. 4.

Si quis ſuadēte. Uel fori. de quo. z q.i.c.i. Et Jo.cal. in quodā ſuo conſilio tenet ꝙ nullo hoꝝ gaudeāt. iz .q.i. Duo ſūt. Nō.n. ſunt clerici nec religioſi ideſt religati religiōi ſtricte ſumpto vocabulo.i. obligati ad tria vota: vñ ſm Fran. de zam. poſſunt cōtrahere matrimoniū et vti cōtctu ǧ zc. Idē tz Lau. zen. do ꝛ Guido. tenent ꝙ gaudent pͥuilegio clericali pſonali. ſ. ꝙ iniitiēs man⁹ violētas i eos ē excōicat⁹: q̄a ſūt pſone eccleſiaſtice. Lapus et Bar. pl⁹ dicūt. ſcꝫ ꝙ gaudent tales pͥuilegio fori ſeu reali .i. ꝙ nō debēt ꝯueniri ſb iudice ſeculari: nec cū laycis ſoluere collectas. Dicit tamē idē Bar. iſtud vltimum puſij ñ ſeruari: q̄a cōueniūt ſb iudice ſeculari. Allegāt iſta Pe. de ancha. ꝛ Fran. de zam. ſup hac Cle. Cū āt frēs ꝛ ſorores de tertio ordie beati dñici hēāt regulā approbatā ſꝫ illū modū viuēdi ab eccleſia p Boni. ſicuti ꝛ iſti: imo ſūt in hoc magꝭ pͥuilegiati illiſ: quia tpe intdicti admitti pñt ad diuina fratꝝ. Nō uideo q̄re non debeant gaudere ſimili priuilegio ſicut ꝛ illi.

¶ Excōicatio contra oēs facientes aliq̄d pactū vel pmiſſionē tpalium p aliqua gratia vl' iuſticia obtinēda in curia romana: ꝛ cōtra dātes ꝛ recipiētes ex dicta pmiſſiōe vel pacto ꝛ pape reſeruat abſolutio.

¶ Cap. 65.

Excōicam⁹ ꝛ anathematizamus ex pte dei oipotentis pris ꝛ filij ꝛ ſpūs ſancti: auctōritate quoqꝫ apoſtoloꝝ Petri et Pauli: ꝛ noſtra omnes clericos religioſos ꝛ laycos vtriuſqꝫ ſexus ſiue ſint familiares curie: ſiue alij vñcūqꝫ q̄ aliq̄d pactū fecerint: ſeu aliq̄d magnū: vel puū pmiſerint: vel pmiſſionē recepint. Aut ex pacto aut promiſſione occulta vel manifeſta ſub gñalib⁹: ꝛ plenarie nō expreſſis: ſiue ſb ſpālib⁹ ꝛ expſſis aptis vbis q̄cq̄d dederint vel recepint magnum vel puū vel pmiſſionē de quacunqꝫ re aut vtilitate pter hoc cōſequenda fecerint vel recepint p aliq̄ iuſticia: ſiue gratia p ſe: vel p alio: in cauſis iudiciis ſeu al's litteris aplicis. Et q̄buſcūqꝫ modiſ apud ſedē apoſtolicā obtinēda. Et hāc ſniaꝫ ad pmittentes dantes acceptātes et accipiētes duxim⁹ extēdēdaꝫ. Decernim⁹ etiaꝫ vt nullus hanc incurrēſ ſniaꝫ excōis p pdictis vel aliquo pdictorū abſqꝫ ſpāli mādato noſtro abſolōis bñficiū valeat obtinē: niſi forte ad nos acceſſū habē nō poſſet niſi in mortl. articlo cōſtitut⁹ nec etiā ad abſolōis grām admittat: niſi pus q̄tū prius dederit vel recepit integralit paupibus largiat. Juſticiā vo ſiue gratiā ſic obtētā nulli⁹ pſus eſſe momēti volum⁹ eāqꝫ carē ſtatuim⁹ effectu ꝛ robore firmitatis. Sꝫ ꝛ ſciēt vtētes illis ſimili ſñia excōis aſtringim⁹: et puātes nobis abſolutōeꝫ eoꝝ cū pmiſſis in omnib⁹ ad penas ſimiles obligam⁹. Jo.an. Jn lectura ſuper decretali de ſymonia. Nemo. Iſtaꝫ allegat ſic dicenſ: hodie q̄ recipit vel facit pmiſſionē de aliq̄ re recipiēda p gratia impetrāda vel iuſticia conſequēda i curia romana ē excōicat⁹ ipſo iure p extrauagantē Boni. que ſic

incipit. Excõmunicam⁹. Item in libro q̃ dicit̃ directoꝛiuȝ iuris allegat̃ ⁊ ponit̃. Excõicam⁹. h⁹mõi extuagã tis. Anto. de but. eaȝ allegat ⁊ dicit eã durare. Sed Jo. d̃ lig. in lectura sup. d. c°. Nemo. de ſymo. dicit ƀm Jo. cardi. fuiſſe hãc extuagãteȝ. Pe. de pal. in. 4°. dicit ꝙ dicit̃ fuiſſe iſtã extuagãtẽ. Boni. reuocataȝ. p Cle. 5. Quid aũt hoꝝ ỽius ſit: neſcio.

Excõicatio ↄtra exenterantes et ſcindentes coꝛpuſ defuncti ꝓ oſſib⁹ eius tranſſerendis: et eſt papalis.

Cap. 66.

Mandat̃ vt nullus cuiuſcũq3 defuncti coꝛpis exenterare: vel in fruſtra cõcidẽ: ſeu dequoquere vel incidẽ: aut oſſa de carnibus euellẽ p̃ſumat: vt oſſa ei⁹ ad ptes alias deferãt̃: q̃ȝtũcũq3 defũct⁹ ibi eligeret ſepulturã. Si aũt ſimpl'r aut ad tps ibi deceſſerit: vel illi vicino loco eccleſie ſepulture tradat̃: ita ꝙ demuȝ incinerato coꝛpe: tunc ad loca vbi ſepulturã elegerit depoꝛtet̃ ⁊ ſepeliet̃ in eis. Si q̃s auteȝ etiaȝ ſi pontificali dignitate p̃fulgeat contrafecẽit: ipſo facto eſt excõicat⁹ cui⁹ abſolutio reſeruat̃ pape: niſi i moꝛt. articulo. Hoc in quadam decretali Bonifa. 8. que incipit. Deteſtãduȝ. Audiui a pitis ꝙ ſi q̃s incideret coꝛpus defuncti ad ſupſtitionẽ faciẽdã q̃ȝuis grauius peccaret q̃ȝ ſi faceret hoc ad transferẽdũ ꝓpter ſepulturã non tamen incideret in ſniam: quia pene nõ ſunt extẽdẽde vltra ꝓpꝛios caſus. de pe. di. i. ꝗ. pene.

Excõicatio contra oꝛdinatos ſymoniace ⁊ ↄt̃ oꝛdinãtes. Ca. 67.

Multe ↄtra ſymoniacã praui tatẽ abolite ſunt ↄſtões q̃b⁹ moꝛbus ille nõ potuit extirpari: volẽtes de cetero vt poſſumus ꝓuidere. Sacro ap̃pꝛobante cõcilio declaram⁹ ꝙ oꝛdinati ſymõiace ab executõe ſuoꝝ oꝛdinũ ſint eo ipſo ſuſpenſi. Electiones aut poſtulatõnes cõfirmatiões: et queuis pꝛouiſiones ſymoniace eccleſiaꝝ monaſterioꝛuȝ ⁊ dignitatũ pſonatuũ officioꝛum et bñficioꝝ quoꝛũcũq3 deinceps facte: nulle ſint ipõ iure. Nullũ p illas ius cuiq3 acq̃rat̃: nec ꝓmoti cõfirmati: ac ꝓuiſi faciunt ſuos fructus: ſed ad illoꝝ reſtitutõeȝ tãq3 inique teneãt̃ ablatoꝝ pcipiẽtes. Statuim⁹ inſup ꝙ dantes ⁊ recipientes ipſo facto ſẽtẽtiã excõis incurrãt etiã ſi põtificali aut cardinalat⁹ p̃fulgeat dignitate Martinus. 5⁹. in cõcilio conſtañ.

Excõicatio cõtra oẽs ſymõiacos ⁊ pape reſeruatur abſolutio.

Cap. 68.

Innouam⁹ ac de nouo cõfirmam⁹ oẽs excõis ſuſpẽſiõis ac p̃uatiõis ⁊ interdicti ſnias: ⁊ alias penas ⁊ cenſuras dudum a ſũmis pontificib⁹ in ſymoniacos latas ⁊ pꝛomulgatas: quas ipſo facto incurrere volum⁹ omnẽ occultũ: vl' manifeſtũ ſymoniacũ vbicũȝ ſymoniam cõmiſit cuiuſcũȝ ſtat⁹ ↄditiõis gradus p̃eminentie: vel dignitatis exiſtat: etiam ſi cardinalis epali: vel alia q̃uis eccleſiaſtica vel tempoꝛali: etiã maxime p̃ſulgeat dignitate: dictarũq3 ſniaꝝ excõis ſuſpenſiõis p̃uatiõis ⁊ interdicti aliarũq3 cenſuraruȝ ⁊ penaꝝ abſolutõeȝ ſiue relaxatiõeȝ

nobis et ſucceſſorib⁹ noſtris ꝑter q̄ꝫ in articulo mortis ſpālit̄ reſeruam⁹ Nō obſtātib⁹ q̄buſcūqꝫ ꝯmiſſionib⁹ indultis ⁊ facultatib⁹ abſoluēdi de caſibus nobis et ſucceſſorib⁹ noſtris reſeruatꝪ. ſpāliter cuicūqꝫ: ⁊ cuiuſcūqꝫ gradus ſtatus cōditiōis: vel digni- tatꝪ. exiſtat ſb̄ quacūqꝫ ꝟboꝝ gn̄alit̄ vel ſpāliter factiſ aut faciēdis ꝯceſſis vel in poſteꝝ cōcedēdis: q̄s ꝯmiſſio nes ⁊ facultates huiuſmōi: q̄ꜩtuꝫ ad deteſtabile crimen ſymonie: ⁊ pēas inde ſequentes reuocamus: caſſaſqꝫ haberi volum⁹: niſi ſpālit̄ ď abſolōe: ⁊ a peccato ſymonie in cōmiſſiōib⁹ ⁊ facultatib⁹ ꝑdictis exꝑſſā faciam⁹ mentionem. Martinus. 5⁹ in exua- ganti. que incipit. Dānabile ſcelus. Facta Mantue pontificat⁹ ſui āno ſecundo.

¶ Excōicatio cōtra nō reuelantes ſymoniā quā nouerūt ⁊ eſt papalis

¶ Cap. 69.

Statuim⁹ ⁊ ꝑcipim⁹ vt oēs cuiuſcūqꝫ ſtat⁹ ordinis cōdi tōis ꝑeminētie vł dignitatꝪ. exiſtat q̄ ſciuerint aliquā poſt hac cō miſiſſe ſymoniam infra duos dies naturales poſtq̄ꝫ ad ſui noticiā de- ductuꝫ fuerit teneat̄ ſi pn̄s fuerit in romana curia nobis vel aplīce ſedis camerario: aut ſuā vicē gerēti: ⁊ tūc ī vni⁹ vel duoꝝ teſtiū pn̄tia reuelar̄ ſb̄ eiſdē excōis ſuſpēſiōis aliiſqꝫ cēſu- ris ⁊ penis q̄b⁹ vt ꝑferē ipꝫ actoreꝫ ſymonie eſſe volum⁹ inodatū quas dict⁹ nō reuelās vt ꝑdicit̄ ſeu tegēs ſymoniā tanq̄ꝫ eiuſdē fautoꝛ ſceleris incurrat ipſo facto cuius abſolutōeꝫ nobis ⁊ ſucceſſorib⁹ noſtris ſpāliter reſeruamus. Decernentes ex nunc irritum ⁊ inane: ſi ſecus ſuper his a quoq̄ꝫ q̄uis auctoritate ſcienter: vel ignoranter contigerit attemptari. Martinus 5⁹. in extrauaganti pre- dicta que vacat.

¶ Excōcatio ꝯtra recipientes aliq̄d temporale: vel dantes pro ingreſſu monaſterioꝝ: et pape reſeruat̄ abſo lutio.

¶ Cap. 70

Vniuerſis ⁊ ſingulis abbati bus ⁊ prioribus ⁊ decanis ꝑpoſitꝪ. ⁊ magiſtris: necnō abbatiſſis poriſſis: ⁊ aliis p̄latis quo uis nomine nūcupent̄ ⁊ eoꝝ officia lib⁹ inhibem⁹: vt a pſōis: tā marib⁹ q̄ꝫ mulierib⁹ religionē ingredi volē tibus eoꝝ eccleſias monaſteria ꝑo- ratus domos ſeu loca in earūdem pſonarum receptioneꝫ: aut ante vel poſt: nulla quecūqꝫ paſtus prandia: ſiue cenas pecunias iocalia: aut res alias etiam ad eccleſiaſticum: q̄uis vſum pium deputata ſeu deputāda de cetero directe vł indirecte petere aut exigere quouis modo p̄ſumant ſed eas potius cum omnimoda ca- ritate recipiant: ac in victu ⁊ veſtitu ſicut alias pſonas eccleſiarū ſuarum monaſterioruꝫ ꝑoratuū domorum alioꝛūqꝫ locoꝝ ſincera caritate ꝑtra ctent: Illa dūtaxat que ipſe perſone ingredientes pure ac ſponte et plēa libertate omniqꝫ pactione ceſſante dare vel offerre eccleſiis prioratibus monaſteriis domib⁹ ⁊ locis h⁹mōi voluerint: cū gratiaꝝ actōe licite re- putari. Nos enim eos qui ſec⁹ ege rint ſi ſingulares perſone ſint: tam dantes q̄ꝫ recipientes h⁹mōi excōis

vinculo innodam⁹. Si ꝟo capitula ſiue cōuentus fuerint: ſuſpēſiōis ſen tentiis eo facto decernim⁹ ſbiacere. Ꝗ qb⁹ pꝫ ꝙ in mortl.articlo abſolui nequeāt abſqꝫ ſedis apoſtolice lñia ſpāli. Urbanus 5⁹. in extrauaganti que incipit Sane. ſeu. Ne in vinea. Audiui a fidedignis ꝙ iſte Marti-nus 5⁹. habuit dicere ꝙ nolebat ꝙ incurrerent moniales ꝑ huiuſmodi datis que fiūt ꝓ ingreſſu monaſte rioꝝ cenſuram aliquā eccleſiaſticaꝫ: ⁊ ꝑcipue excōicatōeꝫ.

¶ Excōicatio contra impugnantes litteras electi in papam ante ſuā co-ronationē ⁊ canonice electi.

¶ Cap. 71.

Quicūqꝫ impugnāt litteras electi in papā: aut etiā añqꝫ coronet̄ cuꝫ ꝑ ipſā electōeꝫ canonice factam ſibi ius ſit acqſituꝫ papatus. Et ex ipſa electione cano-nica confirmatus ſit: ⁊ exercē poſſit officium ſuū ante coronationem: vt .zz. di. In nomine dñi. Talis ipſo facto eſt excōicatus: vt in extrauaganti bñdicti. ii. q̄ icipit. Nō ḡa. nō nulli.

¶ Contra gloſantes ſeu exponētes Clemētinam illaꝫ. Exiui de padiſo in ſcholis ſuis.

¶ Cap. 72.

Gloſantes ſeu exponētes in ſcholis alit̄ ꝙ̄ littera dicat Cle. illam. Exiui de padiſo Ubi exponit̄ regula beati Frāciſci: ſunt excōmunicati per quādā extrua-gantem Nicolai: vnde illa clemen. ſola repit̄ ingloſata: Sed illa extra gans fuit ſuſpenſa quo ad aliā excō municationē ꝑ aliam extrauagantē Jo. zz. cuius exemplar vidi. Et hoc etiā dicit Fran. de zamb.

¶ Excōicatio contra ingredientes monaſteria monialiū ordinis ꝑdica torum.

¶ Cap. 73.

Intrantes monaſteria mo nialium ordinis ꝑdicatorū ſiue ſeculares: ſiue ꝑſone ec cleſiaſtice ſint in caſu non conceſſo: a cōſtitutōibus eaꝝ: vel ſine licentia magiſtri ordinis: aut alteri⁹ ab ipſo magiſtro hñtis ſuꝑ hoc ptātēꝫ: ſunt ipſo facto excōicati a qua nō poſſūt abſolui preter ꝙ̄ in articulo mortis: niſi a papa vel magiſtro ordinis: vl̄ ab alio habente ſuꝑ hoc auctoritatē ſpālem ab aliquo ꝑdictoꝝ: ⁊ iſta ſen tentia eſt lata per papaꝫ in bulla or dinis quam vidi.

¶ Contra ingrediētes monaſteria monialium or. minorum.

¶ Cap. 74.

Intrantes monaſteria ſācte Clare: ſeu monialiū ordinis minoꝝ in caſib⁹ nō cōceſſis in regula ipſaꝝ: vel ſine licētia eorū qui dare poſſūt: ſūt ipſo facto excōi cati: et pape abſolutio reſeruat̄: ſiue gñali ipſius ordinis. Nō tamē ꝙ in locis vbi tales ſentētie nūqꝫ: vel q̄ſi nuper ſunt ꝓmulgate: ſi ḡs intraret talia monaſteria neſciens talē ſniaꝫ ⁊ nō cā male faciendi: puto ꝙ nō in cideret in talem ſniaꝫ: cū ignorātia quaſi inuincibili laboret. Et hoc pōt trahi ex dictis Anto. de bu. ſuꝑ ꝟbo Excōicamus. Et dictis Tho. Sed ſi intrat layc⁹: vel alia ꝑſona ad ma le faciēduꝫ: tūc ꝙ̄uis ignoraret ſniaꝫ ⁊ etiā haberꝫ iuſtā cāꝫ ignorātie nō

excuſat ſm Pe. de pal.

¶ Excōicatio contra facientes libellos famoſos: vel cātilenas vel ritbimos in detractionē ordinis predicatorū et minorum: et eſt papalis.

¶ Cap. 75.

Quicū libellos famoſos in vulgari vel litterali ſmone necnō cantilenas: vel ritbimos edere vel dictare aut publicare pſumpſerint in infamiā et detractōz ſtatus ordinis fratrū pdicatorum et minoꝝ ſunt excōicati: a qua excōicatione non poſſunt abſolui: niſi pſonaliter ſedi aplice ſe pñtent. Alex. in priuilegio. Ex alto. Et in alio. Non ſine multa.

¶ Contra pdicātes docētes et defēdentes q pdicatores et minores nō ſunt in ſtatu pfectionis.

Quicūq pdicare docere vel defenſare pſumūt q pdicatores et minores nō ſint in ſtatu pfectōis: et q non liceat eis de elemoſinis viuere: et q nō liceat eis pdicare: vel confeſſiōes audire de licentia ſūmi pōtificiſ et alioꝝ platoꝝ inferioꝝ et rectoꝝ eccleſiaruz aut ſacerdotū prochialiū cōſenſu minime reqſito ſunt excōicati: a qua ſentētia nō poſſunt abſolui: niſi pſonalit ſedi apoſtolice ſe preſentent. Alex. vt. ſ. Et in alio. Nō ſine multa.

¶ Quicūq pſumunt in locis pdicatoꝝ violētiam dānabilē exercere ſūt excōmunicati.

Quicūq pſumūt in lociſ nr̄is violentiā dānabilē exercē: eo ipſo excōicatōz incurrūt: a qua ſentētia abſolui nequeūt: niſi p ſedē apoſtolicā: vel p cōſeruatores noſtro ordini deputatos. Cle. In qbuſdam locis. Et Alex.

¶ Excōicatio contra retinētes apoſtatas pdicatoꝝ in monaſterijs ſuis niſi eos.

Quicūq in monaſteriis vel eccleſiis ſuis detinēt apoſtatas ordinis pdicatoruz: niſi eos eiecerint poſtq eis p fratres noſtros ne eos detineāt fuerit denuntiatum ſunt excōicati. Boni. in pn°. Uirtute.

¶ Itē frēs minores q pſumunt recipe fratres ordinis noſtri pfeſſos ſine licentia ſūmi pōtificis faciēte expſſaz de indulto hmōi mētionez: vel niſi pus poꝝ ſuoꝝ licētia petita fuerit et obtēta ſūt excōicati. Cle. Ad miores. Quo vos. ¶ De heremitanis.

¶ Idē de heremitanis. Alex. Ad heremitas. Ueſtram. ¶ Itē magiſtri rectores artiſtaꝝ et ſcholares ſtudij piſienſis q excludē moliūt publice vel occulte frēs pdicatores vel minores a cōſortio vniuerſalis ſtudij piſienſis ſūt ipſo facto excōicati a qua excōicatione abſolui nequeūt: niſi pſonalit ſedi aplice ſe pñtēt. Alex. Ex alto.

¶ Excōicatio in fauorez mēdicātiuz de trāſferēdis frib: et eſt papalis.

Nullus religioſus de ordinibus mēdicātiū quorūcūq cuiuſcūq ſtatus conditiōis vel religionis exiſtat: quōcūq et qlitcūq poſſit vl debeat ꝟtute cuiuſcūq licentie ac indulti apoſtolici ſeu penitentiarie pape legatoꝝ et nūtiorum ſedis predicte curaz gerenti. vel alia quauis auctoritate: actenus etiā per

bullas apłicas facultatuʒ quorūuis tā legatoꝝ ⁊ nuntioꝝ ſedis prefate necnō ⁊ pñiarie hꝰmōi ꝓ tpe curam gerentis q̄ʒ alioꝝ quorūcūʒ ſb q̄uis aucte aut ptāte maxie ꝺ trāſferēdis fratribꝰ:aut aliq̄bꝰ p̄ſertim ordinuʒ mendicantiū ꝓfeſſoribus in genere vel in ſpecie ab ordinibꝰ hꝰmōi mē dicantiū ad monaſticos ordines vł ſb quacūq; v̄boꝝ ꝯceptiōe appareāt admitti: aut recepti ꝑ aliquos etiaʒ ſupiores ordinis ſeu monaſterij aut loci monaſtici:ſeu ałs in monachuʒ vel fratrem alicuiꝰ ex ordinibꝰ mo naſticis: tam ſancti Benedicti q̄ʒ ci ſterſiēſis Camalduenſis valis vm broſe canonicoꝝ regularium ſancti Auguſtini:vel aliis expreſſis vel nō exp̄ſſis:ordine cartuſienſiuʒ dūtaxat excepto ſb pena excōicatōis:in quaʒ tam recipientes q̄ʒ recepti ipſo facto incurrant:⁊ a tali excōicatione non poſſint abſolui citra ſedē apoſtolicā p̄ter q̄ʒ in mortis articulo: ⁊ nihilo minus aliter facta nō tenēt ⁊ nulliꝰ exiſtāt efficacie vel momenti. Ex cō cilio conſtantienſi ſb Martino 5°.

Excōicationes plures que conti nent in proceſſu qui fit ānuatim in curia in cena dñi:et pape reſeruatur abſolutio.

Cap. 74.

Martinus epūs ſeruus ſuoꝝ dei:ad ꝑpetuā rei memoriā excōicamꝰ et anathematiza mus ex pte dei oipotētis p̄ris:et filij ⁊ ſpūs ſancti. Auctoritate quoq; bea toꝝ Petri ⁊ Pauli apoſtoloꝝ eius ac noſtra omnes hereticoſ gazaros Patarinos pauperes de lugduno: Arnaldiſtas Sponiſtas paſſagios Uideſiſtas Uſiſtas Fraticellos: et quoſlibet alios hereticos quocunq; nomine cenſeant: ac omnes fauto res receptatores ⁊ deſēſores eoꝝdē Item excōicamus ⁊ anathematiza mus omnes qui in terriſ ſuis noua pedagia imponunt. Iteʒ excōicamꝰ ⁊ anathematizamꝰ omneſ falſarios bulle ſeu litteraꝝ apoſtolicaꝝ ſuppli cationem gratiam et iuſticiaʒ conti nentium: per ſūmum pontificē: vel vicecancelarium:ſeu gerentes vices vel officium vice cācelarij ſancte Ro mane eccleſie de mandato eiuſdem ſūmi pontificis:aut gerentis officiū p̄dictoꝝ ſignātes ſupplicatōeſ eaſdē Iteʒ excōicamꝰ ⁊ anathematizamꝰ piratas ⁊ latrūculos marinos:⁊ re ceptatōes eoꝝ:⁊ illoſ q̄ equoſ arma ferrum lignamina ⁊ alia prohibita: deferunt ſarracenis: q̄bus xp̄ianos impugnant. Item excōicamꝰ ⁊ ana thematizamus impedientes: ſeu in uadentes victualia ſeu alia ad vſum Romane curie neceſſaria adducen tes vel ne ad curiam ipſaʒ adducāt vel deferāt impediētes: ſeu ꝑturbā tes:⁊ qui talia defendūt vel faciunt cuiuſcūq; fuerint ordinis p̄eminētie cōditōis vel ſtatꝰ:etiā ſi pōtificari re gali reginali:aut q̄uis alia eccleſiaſti ca vel mundana fulgeat dignitate. Itē excōicamꝰ ⁊ anathematizamus oēs illos q̄ ad ſedē apłicā venientes ⁊ recedētes ab eadē:necnō illos qui iuriſdictōeʒ ordinariā vel delegataʒ aliquā nō hñtes in eadē curia morā tes temeritate ꝓpria capiūt ſpoliāt

⁊ detinẽt:aut ex ꝓposito deliberato verberare mutilare: vel interficere p̄ſumũt:⁊ q̄ talia fieri faciũt:ſeu mã dãt. Jtẽ excõicamꝰ et anathematiza mus oẽs ⁊ ſingl'os cuiuſcũq; ſtatus ḡdus p̄eminẽtie aut ɔditõis exiſtãt etiã ſi põtificali regali reginali: aut q̄uis alia eccleſiaſtica vel mũdana p̄ fulgeãt dignitate cont̄ formã ⁊ effe ctũ ſnie gñalis ɔſtãtieñs ɔcilij:p quã dãnate memorie Petrus de luna q̄ olim Bñdictꝰ.xꝰ. a nõ nullis in eiꝰ obediẽtia dicebat̄ iudicatꝰ ſciſmati cus ⁊ hereticus:⁊ ab eccleſia dei p̄ci ſus omniq; iure qd̄ in papatu hr̄e p̄ tẽdebat oiq; dignitate et honore ec cleſiaſtico p̄uatꝰ fuit:ac poſt ⁊ cõtra inhibitionẽ eiuſdez cõcilij et hꝰmodi ſniaz ac dicti Petri obitũ in infideli tate ⁊ errore ipſiꝰ petri nũc pſiſtẽdo aut aliaſ quõl; credẽtes:aut fauẽtes publice vel occulte:ac ẽt ſciſmaticis ⁊ diuturnũ in eodẽ ɔcilio ⁊ apd̄ vni uerſalẽ eccleſiã:⁊ ꝓ ratihitõe gñalis cõcilij dicte ſnie et ɔtumatõe ꝓceſſũ deſupḣitoꝶ ſblatũ et extinctũ ɔtinu are conãtes:necnõ oẽs ⁊ ſingl'os in vitiũ eiuſdẽ Pe.ſuccedẽteſ eoꝶq; re ceptores vel receptatores ⁊ fautões cuiuſcũq; ſtatꝰ nobilitat.l.excellentie: vel cõditõis exiſtãt: ẽt ſi põtificali re gali reginali:aut alia q̄uiſ eccleſiaſti ca vel ſeculari ſint prediti dignitate: ac cõſẽtiẽtes ⁊ pſtãtes eiſdẽ i p̄miſſo errore quocũq; ⁊ q̄liſcũq; auxiliuz et ɔſiliũ vel fauorẽ:ẽt eos q̄ ſcient̄ p oia terras ⁊ loca eoꝶ dictõi ſbiecta p̄fa tis ſciſmaticl. et p̄cipue i caſtro pani ſcole ⁊ tireſceñ.dyocl. exñtibꝰ. Jllos ẽt q̄ ipſis videſiſtis ⁊ vſiſtis quecũz

victualia aut p̄ſidia publice vel occul te p ſe vel p ſuoſ ſbditoſ afferri faciãt vel pmittãt pibꝰexcõis ⁊ anathema tis vinculis inodamꝰ:ipſoſq; oẽs et ſingulos declaramꝰɔtinuatores vel fautores ſciſmatl. ⁊ hẽſis:atq; omni bñficio dignitate ⁊ honore eccleſia ſtico ac mũdano denũtiamꝰfuiſſe ⁊ eẽ p̄uatos. Jtẽ excõicamꝰ ⁊ anathe matizamꝰ oẽs illos q̄ p ſe:vel p aliũ ſeu alias q̄ſcũq; pſonaſ eccleſiaſticas vel ſeculares ad romanã curiaz ſup eaꝶ cauſis et negociis recurrentes: illaſq; in eadẽ curia ꝓſequentes aut ꝓcuratõis negocioꝶ geſtores aduo catos vel ꝓmotores ipſoꝶ: vel etiã auditores ſeu iudices ſup dictis cãis ſeu negociis deputatos occaſione cauſaꝶ ſeu negocioꝶ hꝰmõi ꝟberãt mutilant vel occidũt: aut bonis ſpo liãt cuiuſcũq; p̄eminẽtie dignitatis ordinis ɔditiõis:aut ſtatꝰ fuerint:ẽt ſi pontificali Regali Reginali: vel quauis alia prefulgeat dignitate.

¶ Jtem excõmunicamꝰ et anathema tizamus omnes mutliantes vulne rantes ⁊ interficientes:ſeu capiẽtes ⁊ detinẽtes: ſeũ depdantes romipe tas ⁊ peregrinos ad Jeruſalem cã peregrinatõis ⁊ deuotionis accedẽ tes:⁊ in ea morantes et recedentes ab ipſa: Et in his dantes conſilium auxilium vel fauorem eorũq; bona confiſcamus. ¶ Jtez excõmunicamꝰ ⁊ anathematizamus omnes illos q̄ per ſe vel per alium:ſeu alioſ directe vel indirecte ſub quocũq; titulo: vel colore occupãt detinẽt vel hoſtiliter diſcurrũt ſeu inuadũt: aut occupare detinẽ vel diſcurrẽ hoſtilit̄ p̄ſumũt

in totū ſeu in ꝑtem Almam vrbem Regna Sicilie. Trinacrie. Inſulas Sardinie. corſice. terras circa Farū Patrimoniū beati petri in Tuſcia. Ducatū ſpoletanū. Comitatuꝫ Venaiſini. Sabine. Marchie. Anchoñ. Maſſe. trabarie. Romandiole. atq̃ꝫ maritime ꝓuincias: ac terras ſpālis cōmiſſiōis: ⁊ Arnulfoꝝ: ciuitates q̃ꝫ nr̃as Bononiēſē. Ferrariēſē. Bñuētanā. Peruſinā. Auinionē. Ciuitatē caſtelli. Tudertinā: ⁊ alias ciuitates terraſ ⁊ loca: vel iura ad ipſā eccleſiā ſpectātia ⁊ ꝑtinētia: ⁊ adherentes et fautores: ⁊ defēſores eoꝝ: ſeu in his dātes eiſdē auxiliū ↄſiliū vel fauoreꝫ Nō obſtātib⁹ q̇buſcūq̃ꝫ ꝑuilegiis et indulgētiis: ac litterl. apoſtolicl. gñalib⁹ vel ſpālib⁹ eis vel eoꝝ alicui alīi vel aliq̇b⁹ cuiuſcūq̃ꝫ ordinis ↄditōis dignitatis ⁊ ꝑeminētie fuerint: et ſi vt ꝑmittit̄ pōtificali regali reginali ſeu q̄uis alia eccl̄iaſtica: vel mūdana ꝑfulgeāt dignitate a ꝑdicta ſede ſb̄ q̄uis forma vel tenore cōceſſis ꝙ excōicari anathematizari nō poſſint ꝑ lr̄as aplicas nō facientes plenam et expꝛ̄ſſam: ac de v̄bo ad v̄bum de indulto huiuſmodi: ac ordinib⁹ locis: nominib⁹ ꝓpriis cognominib⁹ ⁊ dignitatib⁹ eorūdeꝫ mentionē: necnō ↄſuetudinib⁹ obſ̄uātiis ſcriptl. et nō ſcriptl.: ac aliis ↄtrariis q̇buſcūq̃ꝫ ꝑ q̄ ↄt̄ huiuſmōi nr̄os ꝓceſſus ac ſn̄ias quomin⁹ includant̄ in eis ſe iuuare valeant ⁊ tueri: ⁊ q̄ quo ad h° ꝓſus tollim⁹ ⁊ oio reuocam⁹: de q̇b⁹ q̇dē ſētētiis: null⁹ ꝑ aliū q̃ꝫ ꝑ romanū pōtificē: niſi dūtaxat in mortis articl̄o cōſtitut⁹ abſolui poſſit. Nec etiā tūc niſi de ſtando ſancte matris eccleſie mandatis ſatiſfactione: vel ſufficiēti cautione preſtita. Illos autem cui⁹cunq̃ꝫ fuerint ꝑeminentie dignitatl. ordinis conditionis aut ſtatus: etiā ſi pontificali: vel alia quauis dignitate preditos qui contra tenorē preſentium: talibus vel eoruꝫ alicui: ſeu aliquibus beneficiū abſolutiōis impendere de facto ꝑſumpſerint excōmunicatōis ⁊ anathematis ſentētia innodam⁹: eiſq̃ꝫ predicatōis lectiōis adminiſtratiōis ſacramentoꝝ et audiendi confeſſiones officia interdicimus. Predicētes aptis trāſgreſſoribus ⁊ contēptoribus ſupraſcriptis nos grauius contra eos ſpūaliter: aut tēporaliter ꝓut expedire cognouerimus ꝓceſſuros. Ut autē h⁹mōi noſtri proceſſus ad cōmunē omniū noticiam deducant̄ cartas ſiue mēbranas proceſſus continētes: eoſdē baſilice ſancti Petri de vrbe: necnō ſacri palatii apoſtolici: vbi in ꝑñtiarꝫ moram trahimus valuis ſeu hoſtiis ac liminibus faciemus affigi: ſeu appendi: que ꝓceſſus ipſos ſuo quaſi ſonoro ꝑconio et patulo iudicio publicabunt: vt hi qui ꝓceſſus h⁹mōi contingant ꝙ ad ipſos peruenerit: nulla poſſint excuſatione pretēdere: vel ignorantiam allegare: cum non ſit v̄iſimile quo ad ipſos remanere incognitum qđ taꝫ patienter publicatur. Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam noſtre excōicationis: Anathematis: declaratōnis caſſationis irritationis annulatiōis euacuatiōis intdicti ⁊ ↄſtōis infrigē vel ei auſu temerario contrahire.

Si q̄s autē hoc attēptare p̄ſūpſerit indignationem omnipotētis dei: et beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apoſtoloꝝ eius ſe nouerit incurſurum. Datum Rome. ⁊c.

¶ Nota quid ſit dignitas pſonat⁹: ⁊ officium ⁊ eoꝝ differētiam.

Quia in iſto ⁊ in aliis precedētibus capitulis fit mētio de dignitate: vel pſonatu: vel officio. Ideo ad declaratōē hoꝝ vocabuloꝝ put ſumūt a canoniſtis Nō ꝙ dicit archi. ſuper. c. i. in. 6. de conſuetu. ſic. Dignitas eccleſiaſtica cognoſcit pluri⁹ modiſ. ¶ Primus eſt cū q̄s hēat adminiſtratōē reruꝫ eccl'ie cū iuriſdictōe. di. 89. Volum⁹ ⁊. c. dyaconū. ¶ Secūdus mod⁹ eſt qñ hꝫ nomē dignitatis ⁊ p̄lationē ſiue p̄rogatiuā in eccleſia ſua tam in choro q̄ȝ in capitulo: ſ; nō hēt adminiſtrationē reꝝ vel iuriſdictōē ſicut in archydiaconatu pmenſi. ¶ Terti⁹ modus eſt qñ ex ꝯſuetudine eccleſie hēt aliq̄s i dignitate: q̄a ſi ꝯſuetudo in eccleſia eſt p dignitate dꝫ hri di. 12. Cōſuetudo. Perſōat⁹ ṽo cog̃ſcit qñ q̄s hꝫ p̄rogatiuā in choro i caplo in opatōib⁹ in pceſſionib⁹ in vocis dandiſ ⁊ ſimilib⁹ pl⁹ q̄ȝ aliȷ canonici ſui ordinis: ⁊ nō tm̄ q̄tū illi q̄ ſūt in dignitatibus cōſtituti q̄ in p̄dictis p̄rogatiuis p̄ferūt eiſdē: pñt h̄ colligi ex p̄dictis decretis. de elec. Dudū. et de p̄b. De multa. Officiū aūt aliqñ pōit p dignitate ⁊ pſonatu: ſicut pꝫ ex eo qđ hēt đ p̄bē. Ad hec. Itē illi q̄ hñt ptātē ſecularē dicūt hre offm̄. Itē hi qb⁹ ꝯmiſſa eſt diſpēſatio. Itē tabellioat⁹. Itē miniſteriū ⁊ obſeq̄ū Itē act⁹ corrigētl. ⁊ aliis multl. mōis Cognoſcit etiā offm̄ qñ q̄s hꝫ on⁹ ānexuꝫ ſine honore ⁊ p̄rogatiua honoris ſic ſindici pcuratores caſtaldi đ hiſ ſilib⁹ hēt. i. q. 3. Saluator. Itē vicedñs q̄ hēt epatuꝫ diſponē: dicit hēe offm̄. Si aūt hꝫ iuriſdictiōeꝫ cuꝫ adminiſtratōe ſatis pōt dici ꝙ ſit dignitas vt camerari⁹ pape. ¶ 3⁹ cog̃ſcit officiū p ꝯſuetudinē eccleſie ſicut dictū eſt de dignitate. vñ qñ illi de eccleſia hñt illud de ꝯſuetudine pro officio ſimplici: ⁊ nō p dignitate vl' pſonatu. Dico tñ ꝙ q̄cūq; hꝫ dignitatē hēt pſonatū: ſ; nō cōuertit: pſonat⁹ ṽo dicit curat⁹ alicui⁹ eccleſie p̄rochialis: ⁊ tales nō ſunt in dignitate aliqua. i. q. 3. Queſitū. ſec⁹ aūt i archyp̄ſbyterl. p̄poſitis decanis prochialiū eccleſiaꝝ: de q̄b⁹ hr̃. 50. di. in capite. Nā illoſ dico in dignitatib⁹ ꝯſtitutos: et iſtud nomē pſonat⁹ eſt ſꝫ vulgare Anglie. In puincia dñt p̄ores in terra labōis abbates. Hec Archi. Quia nimis. ⁊ ſi bonum ſit. Pe. de anch. ſup Cle. Si dignitatē de p̄bē. ſic dicit. Quid ſit dignitas. Guil. dicit ꝙ ē q̄dā p̄eminētia quo ad foꝝ cōtentioſū in eccleſia gradū tenēs: q̄ qñȝ pſonat⁹ ab honorificētia in q̄ pōit pſonā: qñȝ offm̄ ab ipo officio qđ exercꝫ denoiat. ex đ cōſti. Cū acceſſiſſent ꝗ: Qñq; aſſumūt ſua p̄pria ⁊ ſp̄alia noia. Ut hoc nomen cuſtodia. Succentoria. Decanatus Prepoſitura ⁊ ſimilia. A noie āt nō debemus iſta iudicare: ſ; ex effectu q̄ colligit ex actib⁹ ⁊ exercitio in q̄bus ṽſat: ⁊ ex talibus iudicat: vtrum ſit dignitas: vel ne. extra de ṽb. ſigni.

Intelligentia cuz ibi nōtis: ⁊ ſufficit ad hoc ꝙ ſit cenſenda dignitas etiā ſi in modicis cauſis iuriſdictionē habeat: ſicut habēt in pictaueſi eccleſia archipſbyteri. Iſtam excōicant ſuſpēdunt ⁊ abſoluūt. Et ſic ꝓpter talem gradum dicunt̄ habere dignitatē: ⁊ ſic ſunt excluſi a pena capituli. licʒ canon. de elec. c. Statutum. li°. 6°. Si autem nullam iuriſdictionē hñt ſed tantum viſitant: et poſtea ipſi referunt epiſcopo ſicut teſtes ſynodales: de quibus. 35. q. 6. Epūs. Tunc cenſent̄ habere ſimplex officium et non dignitatē ſ᷑m Guil. ⁊ Lau.

¶ Sciendum ꝙ his diebus reuocata a quibuſdā diuulgata fuit quedam extuagās que dicit̄ emanaſſe a Jo. 22°. in qua erat lata ſentētia excōis in mulieres capillos alienos deferētes cuius abſolutio pape reſeruabat̄ que queſita in regiſtro inueniri non potuit: ⁊ ſi repta fuiſſet: puto ipſam non ligaſſe: quia habuerant mulieres iuſtam cām ignorantie: cum notificata huic generatiōi non fuerit. Fluxerunt autē cētuʒ āni: vel circa a tp̄e p̄dicti Jo. nec h⁹mōi qaoqʒ poſitiua docē nō pōt rō nālis. Sʒ etiaʒ Eugeni⁹ quart⁹ q̄ nūc regit eccleſiā voluit et declarauit ñ tenē illā ſniaʒ ⁊ bñ q̄a hoc eſſet laqueū iniicere nō ꝓuidē ſaluti animaꝝ que in piculū eaꝝ v̄terent̄ ſ᷑m Jo. ⁊ Tho. 27. q. i. Uiduas.

¶ De cā materiali excōmunicatōis ¶ Cap. 75.

Quia de ſinglis excōicatōib⁹ q̄ hñt̄ i iur̄ huculqʒ tractatū eſt ſatis ꝓlixe reſpectu opis. Jō reſiduū h⁹ māe. ſ. de excōicatiōe: breuiſſime expediā: ⁊ q̄a p̄dc̄a ptinēt ad cāʒ q̄ſi mālē excōis: iō ad ipſā q̄ſi cāʒ mālē ptinētia ponaʒ. Et exinde de cā formali: et de efficiēti ⁊ finali: ⁊ cū his de q̄buſdā ad p̄dicta ſequētib⁹. Nō ꝙ excōicatio maior fieri ñ dʒ ab hoie niſi ꝓ peccato mortali ſ᷑ʒ Tho. ⁊ pe. in. 4. di. 19. Et q̄a i dānificādo aliquē ēt corpalit̄: ſiue in reb⁹ tpalib⁹ aliq̄s mortalit̄ peccat. Jō ꝓ dāno tpali ēt pōt q̄s excōicari. ſ᷑ q̄a excōicatō ē ḡuiſſima penarū: iō ñ dʒ infligi ēt ꝓ mortali: niſi cū fuerit cōtumax. tho. Hec āt ↄtūacia ſ᷑ʒ Ray. triplex inuenit̄. Pria in ñ veniēdo ad iudiciū poſtq̄ʒ fuerit vocatus vel admōit⁹ p iudicē trib⁹ edictl. vl̄ vno ꝓ oib⁹: q̄a ↄtēnit: vel veniēdo ſ᷑ maliciose ſe occultādo: vel ipediēdo: ne poſſit ad eū citatō ꝑuenire. ex̄ vt lit. nō ↄteſ. Qm̄. Secūda ē qñ citat⁹ ad iudiciū venit: ſ᷑ nō vult ſtare iuri: vel al's añ finitā cāe examiatiōʒ ↄtūacit̄ ⁊ ilñiatl. recedit. ii. q. 3. Certū. Tertia ē qñ offēſa ei⁹ ē māifeſta vt iuſſus a iudice ñ vult emēdar̄. ex̄ de v̄b. ſig. Ex pte. Idem Hoſt. Et nō ꝙ Pet. de pal. in 4°. di. 18. ꝙ cuʒ excōicatio non ſit infligenda: niſi pro mortali. quia ille ſolus iudicio eccleſie eſt p̄cidendus qui iudicio dei credit̄ preciſus: cum ſententia iuris non ſit iniuſta: poteſt homo formare cōſcientiā ſuam ꝙ vbi non peccat mortaliter: nunq̄ʒ incurrit ſententiaʒ iuris. Et quia iniuria dicitur eſſe qđ nō iure fit. Ideo non debet vbi iura naſcuntur inde naſci iniurie occaſio. C. Unde vi. lege. Meminerint.

Unde cũ ſit iniurioſa excõicatõ que fertur ſine mortali: nõ eſt ſnia iuris vbi non eſt mortale. Excõicari põt q̃s ꝑ inuaſione: vel retentõe rerum eccleſiaſticarũ. de reſti. ſpo. Piſanis. iuxta nõta ibi per Inno. Excõicare poteſt p̃latus ꝑ iniuria ſibi facta. zz q. 4. Sulliſari⁹. Excõicare poteſt ordinarius pro defenſa fratris ſui. de ſen. ex. Dilecto. li. 6°. Excõicari quis poteſt ꝓpter negligẽtiã. de cõſecra. di. i. Nemo. Jo. de ligna. Excõicari poteſt dñs ꝓpter contumaciã ſerui vel ꝓcuratoris. vt lite non conte. c. .i. ⁊ de dolo ⁊ contu. c. z. ⁊ cũ modificatõe ibi nõ. Jo. de lig. Excõicatõ facta in gñe valet cã expſſa: ⁊ ꝓpter contumaciã capituli excõicãt ſingli de capitulo culpabiles. de ſe. ex. Romana. li. 6°. Excõis ſnia trib⁹ mõis dicit iniuſta. ſ. Ex cã. Ex aio. ⁊ ex ordine. Ex cã q̃dem vel quia nulla p̃tendit in ſnia: vel ſi p̃tendit ꝟa nõ eſt. vel ſi ꝟa ſit non eſt ſufficiens: et rõabilis: vt ex̃ eo. Sacro. z° dicitur iniuſta ex aio: qñ. ſ. ⁊ ſi cã exp̃matur ꝟa ⁊ rõabilis: nõ tñ ex zelo iuſticie: ꝫ indignatõis inuidie vel odij ab excõicatore ꝓmulgat. ii. q. z. Illa. Et ex̃ de ſen. ex. Cũ medicinalis. li. 6°. Ideo tutũ cõſiliũ eſt ꝙ ſi q̃s offẽdit nõ ꝓ ſe ꝫ ꝓ aliũ q̃ caritatiue moueat ſniaz ꝓmulget. Uel ſi ꝓ ſe vult facẽ hoc ad minus non ſ faciat hoc dum mouet. Si ꝑmittat motuz forte colericũ aliq̃tulũ reſidere. z° ex ordine dicit iniuſta: qñ ⁊ ſi ꝟa cã et rõnabilis p̃tendat: ⁊ ꝓferẽs caritatiue moueat: attamẽ non p̃ceſſit admonitõ competens: vel non fuit facta coraz perſonis idoneis. extra. eo. Sacro. Admonitionẽ cõpetentẽ intelligas ad arbitrium iudicis: ſiue trinã: ſiue vnam ꝓ omnib⁹: maxime in notoriis Pe. ⁊ Ray. Modus autẽ ⁊ forma que debet ſeruari hodie in inferendo excõicationem habes in ſe. c. Quãuis autem ꝓferẽs ſniaz excõis iniuſtã quocũq; p̃dictorũ modoruz g̃uiter peccet: et diuerſimode pũiat in iure: tamen talis ſententia tenet: ⁊ ligat q̃tum ad eccleſiam militãtẽ niſi ſit lata a iudice: qui nõ habebat ſup illo canonicam iuriſdictionẽ: vel alia de cauſa eſſet nulla ꝫm Rayñ. vñ quando nulla ſit talis ſententia vide in ſe. ſ. ¶ Excõmũicatiõis ſnia ipſo iure nulla eſt in nouez caſibus. Prim⁹ eſt ſi ille q̃ tulit eã nõ hẽbat de hoc ptãtem. vt q̃a non erat eius iudex. ii. q. z. Sẽtentia. Uel erat excõmunicat⁹ ⁊ h⁹mõi. z4. q. i. Audiuimus. Similiter ⁊ ꝫz Ray. Intruſus ⁊ ſuſpenſuſ ⁊ a iuriſdictõe alien⁹ excõicare non poteſt. iz. q. z. Alienationes. Si tamen crimen taliuz eſſz occultum tolleranda eſſet eoꝝ ſnia: licet nulla: q̃diu crimen eorum eſt occultum: ⁊ ab eccleſia tollerant illi ar. 8. q. 4. Nõne. Dicit autem intruſus qui nõ fuit electus a maiori ꝑte eligentiũ. De ſuſpẽſo aũt dicit beat⁹ Tho. in 4° eſſe ꝟuz: qñ eſt ſuſpẽſus a iuriſdictõe: vel ab ordine et iuriſdictione: ſec⁹ ſi ab ordine tm̃. z⁹ eſt qñ eſt lata ſnia poſt appellõez legitimã: ſimilit etiã ſi p̃latus dicat: excõico te ſi appellas: vel p̃paraueris te ad appellãdũ. Taliſ ſentẽtia nõ tz cũ q̃libz oppreſſus poſſit appellare ꝫz hoſti.

Si auté dicat iudex: excõico te ſi hẽs res furtiuas tenz excõicatio ſi hẽres res illas nec ſuſpẽdit p appellationẽ Si tñ occultũ eſt furtũ: eccleſia te ñ vitabit: qa nõ iudicat de occultl.zz. di.erubeſcãt. Terti⁹ ẽ qñ continet intollerabilẽ errorẽ.ex e.p tuas.⁊ in hoc et in pcedẽti caſu ille q eos ppo nit: etiã ſi ñ petat abſolõez dz audiri vt in.d.c.p tuas. Sed ſi ad cautelã petat abſolutõez nõ debz denegari quãuis aduerſari⁹ vel excõicator ſe opponat: niſi dicat eũ excõicatũ pro manifeſta offenſa: qa tc dabit ſic di cẽti termin⁹.8.diez: et ſi pbauerit ñ abſoluet niſi pſtet emẽdam: vel det cautionẽ de parẽdo iuri. Si offenſa dubia ppõat: ß tñ pẽdẽte pbatione pma.ſ.illi⁹ q ſic fuerit excõicat⁹ debz euitari i illis oib⁹: que vt actor in iu diciis attẽptauerit: ex iudiciũ ꝟo in officiis poſtulatõib⁹ electõib⁹ ⁊ aliis legitimis actib⁹ dz admitti: ex.eo.lz li.6.ꝙ ſi appellõez ſup hoc nõ fuerit pſecut⁹: vt debuit. ĩ.tẽpus ſtatutũ a iure vl a iudice ⁊ ipe fuerit excõicat⁹ noiatiz ⁊ expſſe elapſo dicto tpe dz denũtiari: et taz in iudicialib⁹ q̃z ext iudicialib⁹ actibus remoueri: donec ipſi⁹ ſnie docuerit nullitatẽ.ex.eo.lz li.6. Quart⁹ caſus eſt qñ aliqs ex cõicaret illos q excõicatis pticiparẽt ñ in criẽ: ß in locutõe: ⁊ aliis caſibus qb⁹ incurrit minor excõicatio. Naz talis ſnia nõ valet: niſi pmiſſa trina admonitõe: vel vna p trib⁹: vel niſi expmãt noiatim ipſi admonẽdi. ex eo. Statutũ.⁊.c. Cõſtõnez.li⁰.6⁰.

Quint⁹ eſt qñ plati inťdicerẽt ſuis ſbditis: ne exponãt ſuis ſupioribus: aut legatl.ſe.ap.aut inqſitõib⁹ ſtatũ eccliaz ſuaz: ſiue mõaſterioz: ⁊ d ß ferrẽt ſniaz excõis.ex d offi.iu.or.qa pleriqz.li.6. ⁊ nõ q̃ztũ ad tertiũ caſũ ꝙ itollerabilis error ẽ ſz Ray.cũ ſic dic iudex: excõico te: qa credis i deũ vl qa ñ fornicarl.vel qa obedis platl. tuis ⁊ h⁹i.ii.q.z. Si is q peſt. Idez Pe.goff.⁊ hoſt.in ſũ.q addũt ẽt ꝙ intollerabiliſ error dici põt qdlz pec catũ mortale. Idẽ cũ expſſe dt ius p nũtiat.vt.z.q.6.§.diffinitiua. Idez tñ hoſti.in glo.ſup.c.p tuas.dicit ꝙ ſnia nihilomin⁹ tz qñ pnũtiat cõñ ius: niſi ille error in ſnia expmat vel ñ fuerit appellõe ſuſpẽſa. Sz ſi error ẽ i fcõ: vt cũ dicit: excõico te ppẽ tale peccatũ cõmiſſũ: qd tz ſnia Guil.ẽt dic ꝙ ſi plat⁹ dicat excõico te: qa fe ciſti furtũ: cũ tñ ñ feceris: tz ſnia: vt .ii.q.z.c.i.qa nõ ẽ error itollerabilis expſſus: naz talis cã ſi falſa ſit: eſt tñ poſſibilis: et q̃uis quo ad deum nõ ſit ligat⁹: ß quo ad eccleſiã: peccaret mortalit ſi dtẽnerz.ex eo. Per tuas Et iõ dſulẽdũ ẽ tali ſz Ray. vt ſbſti neat excõicatõez patiẽter humiliter: ⁊ deuote.ſ. ſe nõ ingerẽdo diuinis: aut cõioni fideliũ: offerẽs ſe ad cano nicã ſatiſfactionẽ: ſi in aliq⁰ offende rit: ⁊ inſtanter petat abſolutõz. Idẽ Tho. Inno.⁊ Ber. Item dicit Pe. de paſio ꝙ ſi ſuperior pcipit mihi aliquid iniuſtũ: nõ tñ mortale: puta ꝙ dem ſibi librũ meum non teneor illi parere. Si tamen excõmunicet ligor cõſulens tamen mihi vt illius iniuſto mãdato nõ pareã: nõ ligat: qa nõ pticipat in crimine. Io.an.ex de ſen.ex.preſenti.li.6.ſuper verbo.

Ad cautelā.ponit oēs ꝑdictos cāus ⁊ addit etiā iſtos q̄tuor. ¶ Primꝰ cū q̄s excōicat̃ a delegato cōtra delegā tis itētionē.de ꝓben.c.vlt. Secūdꝰ ſi ferat̃ a violāte in̄dictū hois.ex̄ d̄ ex.pre.Tanta. ¶ Tertiꝰ vbicūq̄ꝫ plat̄ꝰ ſb̄ditū ſuū excōicat cōtra tenorē ꝓui legij ſui.de ꝓui.cū capella. Quartꝰ ſi ferat̃ a delegato impetꝰto ab excōi cato in caſu nō ꝑmiſſo.li.6°.de offi. iu.or.Plerīqꝫ. ¶ Iſti tn̄ caſus additi vident̃ cōꝑhendi ſb̄ ꝑmo. Dicit etiā Pe.de pal. in 4° ꝙ qn̄ ſapientibus notū eſt ſniam eſſe nullā: q̄ꝛuis apd̄ vulguſ neſciat̃:pōt hō nō ſeruare eā in occulto ſ; i publico. Dꝫ etiā ſerua re quouſqꝫ ſcādalū rōnabilit̃ ſedaue rit:vt ſicut aliq̄s publice excōicat̃ et publice denūtiat̃:ita ex aduerſo ipe publicet cāꝫ q̄re ſnia nō valet: puta appellatōeꝫ:vel alias iuſtā cām quo facto āplius nō eſt ſcādalū puſilloꝝ ſ; phiſeoꝝ:⁊ ideo eſt cōtēnēdū.

¶ De cā formali: ſiue de mō faciēdi excōicationē. ¶ Cap.76.

Forma āt excōis: ſeu modꝰ q̄s ſit tenēdꝰ.Si de ſnia ca nonis querit̃ hic.ſm hoſt. hec ꝓfert̃ eo ip̄o ꝙ aliq̄s in factum dānatū ꝑ canoneſ ſb̄ pēa excōis inci dit. De ſnia excōis q̄ ꝓfert̃ ab hoie i ſūma cōfeſſoꝝ.li.z.eo.ti.q.68. dr̄ ꝙ ꝯſueuit fieri ſic ſnia excōis. Propt̃ talē vel talē cām excōico te: vel talē vel excōicamꝰ i ſcriptl.hꝰmōi.ꝗ iſtis ꝟbis vel eq̄pollētibꝰ dꝫ vti excōicās ar.ad hoc.z.q.6.§.diffinitiua. Un̄ ray.dic̄ nō approbo ſniaꝫ quorūdaꝫ ſimpliciū ſacerdotū dicentiū. Denū tiamꝰ talē excōicatū:⁊ tn̄ nūq̄ꝫ excōi cauerūt eū: ⁊ lꝫ talis euitādus ſit ab illis q̄bus fit denūtiatio:q̄a ipſoꝝ n̄ eſt iudicare vtꝝ ſit excōicatꝰ:nec ne. Tamē ſi de hoc agat̃ ex̄ formā iudi cij nō reputabit̃ excōicatꝰ ꝑ hꝰmodi ꝟba:niſi alias ꝓbet̃ excōicatꝰ. Et h̄ ſatis tradit̃.ext̄ de ſen.ex.Cū Medi cinalis.li.6. ¶ Nō ꝙ eſt aliꝰ modꝰ excōis.qn̄ ſcꝫ pſona ignoratur que furtū vel aliud maleficiū fecit:⁊ tūc fit excōicatio in gn̄ali ſb̄ hac forma. Quicūqꝫ fecerit furtū niſi reſtituat: vel q̄ aliquid ſcit niſi reuelat.ī.taleꝫ terminū ꝓ ꝑmo 2° ⁊ 3° edicto datl. ipſo facto ſit excōicatus: vel aliquid ſimile.extra eo.A nobis.Et nota ꝙ qui aliquid ſcit de mā ꝓpter quam lata eſt ſnia excōis modo ꝑdicto ſ;ꝫ hoſti.non tn̄t̃ reuelare dānū paſſo ſed ꝑlato eccleſie.z5.q.6. Epūs in ſynodo.Sed nec ipſi prelato debet reuelare publice ſi ſolꝰ reuelatorꝰ ſcit ⁊ probare non pōt.z.q.7. Plerūqꝫ Sed ſecrete cū prelatus habeat cor rigere criminoſos. ar.zz.q.5. hoc videtur. ¶ Primo igitur ſciendꝫ ꝙ cum ſnia excōicationis aliqn̄ ſit lata a iure:aliqn̄ a iudice: ſiue ab homie: vt dictum eſt ſupra. Dicit guil.ſniaꝫ eſſe vl̄ fieri a iure cū ab eo qui poteſt ꝯſtitōꝫ facē:vel gn̄alē:vt papa:vel ꝑ ticularē vt legatꝰ archyep̄s ep̄s vel cōciliū ꝓuītiale aīo iuris ſtatuendi conſtituitur aliquid in perpetuūꝫ:et generaliter in omnes ſb̄ditos ſuos ⁊ ſtatutum illud roboratur per ſen tentia excōmunicationis in futuros tn̄ſgreſſores illiꝰ ſtatuti.ſ. ꝟbi ḡtia. Excōicamꝰ oēs hereticos: et q̄ exer cebūt vſ̄as: vel tale aliq̄d cōmittēt.

Sētētia ꝟo iudicis vel hoīs dr̄ eē q̄ ꝓfert̄ ꝑ contumacia vel offenſa p̄terita vl̄ futura nō tñ intētōe ꝯſtōis faciēde gn̄alis aut ꝑpetue. Sed vt alicui ꝑticulari pſone: vel pſonis ad vitam eoꝝ: vel vt alicui negocio cō ſulat̄ ad tēpus. ſicut ſi dicat̄. Excōicamuſ oēs illos qui vſqꝫ ad hoc: vel vſqꝫ ad illud tp̄s cōicabūt: vel faciēt guerrā: vel illos q̄ inꝑpellabūt tales monialeſ de turpitudie ⁊ hꝰmōi. Et nō ꝙ dꝫ p̄mitti excōicatiōi trina ad monitio vel vna ꝑ tribꝰ: alſ iniuſta eſt: ⁊ iudex ſuſpenſus eſt ab ingreſſu eccleſie. ex̄. e. Sacro. Et debꝫ habere tēpoꝝ ꝯueniētia interualla: niſi facti neceſſitas alit̄ ſuaſerit. Et debꝫ fieri in ſcriptis ꝯtinētibꝰ cām excōis. Et excōicatoꝛ exēplū ſcripture huiuſmōi tenet̄ excōicato tradē. ī. mēſeꝫ ſi ſup hoc fuerit reqſituſ: alſ excōicatoꝛ eſt ſuſpēſus: etiā a diuinis ꝑ menſem: q̄ qdeꝫ ſi exeq̄t̄ irregularis efficit̄: nec niſi ꝑ papā cū eo poterit diſpenſari. ex̄. eo. Cū medicinalis. li. 6º. Sꝫ he pene nō tāgūt epos: cū n̄ fiat ſpālis mētio de eis ſic̄ opterꝫ. Nihilominꝰ tñ ⁊ ſi illa nō ſeruet̄ excōicatō ligat. Jo. tñ de lignano in tractatu de cēſura eccleſiaſtica dicit ꝙ ē attēdēdū: ꝙ lꝫ ꝯtumacia ſit cā imediata ꝓpter quā fert̄ maior excōicatō ab homie Jpſa tñ ꝯtumacia aliqn̄ habꝫ oꝛtuꝫ a crimie. i. a ſpāli inhibitōe criminis facta ab hoie. Et tūc nō eſt opꝰ monitōe ſup emēdationē criminis iam cōmiſſi vt incidat: imo ſtatiꝫ incidit vt cū monet ſupioꝛ aliquē vt nō foꝛnicet̄ cū tali: alſ ipm̄ excōicat ſi cōtrafaciat excōicatus eſt. Et excōicari pōt ſine alia admonitōe ſup emēdatione criminis. Et rō. nā iſte ꝟe cōtumax eſt. aliqn̄ cōtumacia hēt oꝛtū a crie iā cōmiſſo: vt cū cōmiſit quis crimē ſup quo erat admonitꝰ ne cōmitteret: ⁊ ſic nec lata nec ꝯminata ſn̄ia eſt in cōtrafaciētem: et tunc eſt opus monitione ſi contingat: et ſi cōtumax fuerit poterit excōicari.

¶ Nō ꝙ vbi dicit̄ ſb̄ pena excōis n̄ hꝫ vim ſentētie ꝫ ꝯminatōis. vt. C. Cōminatōeſ epiſtolas. l. vnica. ⁊ nō ex̄ de ſagi. Arteꝫ. Sed Guido dicit ꝙ ſi iudex dicat p̄cipio tibi ſb̄ int̄mina tione excōis: vel ſub pena excōis ne oꝛdines furtiue ſuſcipias. Nō es excōicatꝰ faciēs cōtrariū ꝫ excōicādus. Sꝫ ſi fert ſn̄iaꝫ ſb̄ cōditōe: vt excōicamus omnes q̄ furtiue oꝛdines ſuſcipiunt: tunc es excōicatꝰ. Ugo. dicit ꝙ ſi aliqd mandat̄ ſb̄ int̄minatōne anathematis: tūc eſt cōminatio. Si mādat̄ ſb̄ pēa excōis: vel diſtrictōne excōicatōis: tūc ſi eſt mandatū hoīs ſtatim ligat ſi hoc intendit: cui in ꝫ credēdū eſt ꝑm Ug. ⁊ hoſti. qa eſt ſn̄ia lata. Si eſt mādatū iuris: tunc cōtrafaciēs non ſtatiꝫ ligat̄. zo. di. Per totū. Et hoc ideo quia mitius agit̄ cum lege q̄ꝫ cū miniſtro legis. ff. de arbi. Si cū dies. hoſti. dicit ꝙ ſi iudex facit canonē late ſn̄ie dicēs. Quicūqꝫ furtū fecerit ſit excōicatꝰ: ⁊ poſtea dicit ſb̄ anathemate ꝓhibeo ne qs furtū faciat: tunc cōtrafaciens eſt excōicatꝰ. ex̄ de loca. c. i. alias hoc ꝟbū. Sub anathemate vel ſimile cōminatoꝛiū eſt. ff. Cōminationes epiſtolas in rubro ⁊ in nigro. Niſi per hec ꝟba inſerēs intenderet pꝛoferre

ſentētiā ꝙ ꝑ circūſtātias intentionē ſuā expſſit ꝓbari poteſt. Hec hoſti. ex̄ de conſan.c.i. vñ iudices qñ vo lunt ferre ſniam ſic ſcribūt. Precipi mus ſb pena excōis vobis ex nūc ꝙ ꝓut ex tunc:ꝛ ex tunc ꝙ ꝓut ex nūc in voſ ferimꝰ.¶Nō etiā ꝙ cuꝫ iudex dicit excōico vel ſimile ſemꝑ intelli- giẗ de maiori excōicatōe.ex̄ eo.Si quē. Sola autē ꝯſuetudo abſqꝫ ſnia vel cōſtōe ñ reddit aliquē excōicatū: q̄a ille non eſt modus inferendi ſen tentiā excōis ẜꝫ Guil.Jtem ſi iudex vel ꝑlatus dicat:habeo te ꝓ excōica to ſi intēdat ꝑ hoc ꝓferēs excōicare tenet excōicatio: q̄a ỽba intentioni deſuiūt:ꝛ nō ecōuerſo. zz.q.5.hu- mane.ꝛ ſermo rei nō ſermoni res ē ſbiecta.ex̄ de ỽbo.ſi.Jntelligentia. Nō.n.in talibꝰ q̄uis ỽba exigāẗ eſt ꝑſcripta certa forma ỽboꝝ ſicut in ſacramento baptiſmi ꝛ eucbariſtie. Concor.hoſti.dicens in ſū.Nō fa- cio vim vtꝝ dicat iudex: excōico te: vel ſciaſ te excōicatū:vel te excōicatū cognoſce:vel hēas te ꝓ excōicato:vł reputes te excōicatū:vel alia quecūꝫ dūtñ volūtateꝫ ꝛ cōſenſū iudicis de pñti exꝑmāt:ſicut ꝛ alꝰ ſimiliẗ diciẗ ex̄ de ſpō.Si inter viꝝ. Sꝫ volūtas iudicis ſpūalis cio ꝓ lege ſeruāda ē ai.q.z.Audi.q̄uis iniuſte:Et ħ vbi ille intēdat ꝑ talia ỽba excōicare: vt dictū eſt. Q.ð ſi dubitaẗ de intētiōe in dubio eligenda eſt via tutior: vt reputet ſe excōicatū eſſe ẜm hoſti.et Guil.ꝛ ſic querat abſolutōem.¶Si iudex dicat excōmūico vnū de iſtis duobꝰ.credit Guil.illū eē excōicatū de quo iudex intellexerit. Si auteꝫ

ſciri non pōt: aut ſi vaga fuerit eius intentio neuter eſt vitādus vt excōi catꝰ.Jtē diciẗ ꝙ ſi iudex dicat excōico te:ꝛ abſoluo te:ſi ſimł vtrūqꝫ voluit nihil egit: ſi autē vnuꝫ poſt alterum vtrūꝫ egit.Nō ēt cū ſnia excōis lata eſt ſb cōditōe nō ligat añꝙ extat cō ditio ẜm hoſti.ex̄.c.ꝗ nobis. Et ſi ꝑēdēte cōditōe appelleẗ teneꝫ appella tio. Sꝫ ſi pure ferẗ ſnia ñ releuaẗ ꝑ appellatōeꝫ:trāſferẗ tñ cognitio cāe in ſupiorē.ex̄ de ſen.ex.ꝑ tuas. Et ſi ꝑēdēte cōditōe deſinat cē eiꝰ ſbditꝰ teneꝫ ſnia niſi appellet ex̄ ð foro ꝯpe. c.penul.ẜm hoſti.ꝛ Jnno.¶Jteꝫ ſi iudex ꝑcipiat alicui ðbitori ꝙ ſoluat .ĩ.certū ẗminū alioq̄n ſit excōicatus dicunt hoſti.ꝛ Jnno.ꝙ creditor ñ pōt terminū ꝓlongare q̄tū ad ſen tentiā excōis.ſ.euitādā:niſi ēt iudex cōſentiat ꝓlōgatiōi.Et tunc ſi adue niente zᵒ termino nō ſoluerit iteruꝫ eſt excōicatꝰ q̄a terminꝰ vr̄ ꝓlōgatꝰ cū acceſſoriis:ſi tñ pſ in ꝑmo ẗmino reputat ſibi vt ſatiſfactū: ceſſat tota excōicatio. Jtē nō ꝙ ſi his q̇ ſniam gn̄alem ꝓmulgauit excōis moriaẗ vel a ꝑlatiōe āmoueaẗ: ille qui facit poſtea ꝯtra talē ſniaꝫ nō ē excōicatꝰ niſi diffiniendo illud ſtatuerit.ff.de offi.ꝑ.l.i.Uel niſi a ſucceſſore expſſe cōfirmeẗ.ex̄ de loca.c.i.ẜm hoſtiē. Excōicari pōt q̇s ēt ꝑ litteras excōi cato ignorāte ſi hoc expſſit excōicās ẜ non puniẗ inẗmedio tpe ſi ſe inge rat cōioni fideliū.Jo.de lig.Suffiẗ ꝙ ſnia excōnis vel interdicti ſit lata publice ad hoc vt teneaẗ q̇s ad obẜ uātiā eius. ex̄ de cleri.ex.mi. Jllud. Excōicatio diciẗ ꝑpetua:q̄a nullum

tp̄s cōtinet diffinitū intelligit̄ tamē donec expiret.

¶ De cā efficiēti: ſiue de eo q̄ poteſt vel nō pōt excōicare. ¶ Ca. 79.

Excōicatōis cā efficiens eſt. Qui pōt excōicare. Sciēdū igit̄ ꝙ excōicatōez ferre pn̄t in alios: nō ſolū epi ⁊ ſupioreſ: ſ; etiā p̄lati p̄ncipales collegiataꝝ eccl'arū inferiores epis. vt abbates etiā non b̄n̄dicti dūmō fuerint cōfirmati. ex̄ de ſymo. Sicut tuis. Et priores pn̄t excōicare ſingulos de collegio: alienos etiā ſi in eos aliquo iure ſpāli hēant iuriſdictione. de offi. or. Cum ab eccleſiaꝝ. ⁊ ex̄ de ma. ⁊ obe. Cū in eccleſiis. Archydiacon⁹ ēt videt̄ ꝙ poſſit excōicare: l; nō ſit p̄or. ar. 25 di. Perlectis. niſi ↄſuetudo ſit in cōtrariū. ¶ Sacerdotes ꝟo prochiales excōicare n̄ pn̄t niſi aliquo ſpāli iure iuriſdictio eis cōpetat. 2. q. i. Nemo Uel niſi vbi eſſ; cōſuetudo: que dat iuriſdictionē. 9. q. 3. Cōqueſt⁹. Tho. Alb. Hoff. Jo. de lig. qui Jo. in tractatu de cēſura eccleſiaſtica dicit ſic. Poteſtas excōicādi ꝓcedēs ex ptāte clauiū ſiue fori pn̄ialis cōpetit ſacerdoti nō alio: ⁊ ptātē exercet ſemꝑ cū p̄poſit⁹ eſt curie: niſi ſit cōtraria conſuetudo vel ſupioriſ inhibitio. Facultas aūt excōicādi ꝓcedēs ex iuriſdictione ſpāli cōpetit p̄latis habētib⁹ ordinariā iuriſdictiōez a iure cōi vel p̄uilegio: vel ↄſuetudie ſpāli: vt dicit Inno. Ad hoc aūt ꝙ talis facultas cōpetat req̄rit̄ ꝙ ſit clericus vel religioſuſ ⁊ elect⁹ ꝑ vniuerſitatē eccl'iaſticam ⁊ ꝙ ad dignitatē p̄ncipalē: al's nō hēt ordinariā: niſi cōſuetudo vel p̄uilegiū concedat. Cōpetit etiā hoc hn̄ti iuriſdictōez ſpūalē a p̄lato eccleſiaſtico: vt delegato. Cōpetit etiam hn̄ti ordinariā nō p̄ncipalit̄: vt vicario ordinarij: hec ille. Solus epūs. i. nō inferior excōicat cū ſolēnitate de qua habet̄. ii. q. 3. Debēt. Excōicare pōt metropolitan⁹ ſuffraganeū ſuū cū ſit ei⁹ ordiari⁹. di. 12. De hiſ. Jo. d̄ lig. Excōicare pōt ⁊ ſuſpendē ꝓpter ↄtūaciā ortā eps in iudicio ſin̄ ↄſēſu capl'i. d̄ offi. dele. Ex l'ris. Perpetuo autē ꝓpter crimen ſuſpēdere nō pōt ſine cōſenſu capl'i: niſi aliud ſibi cōpetat aliq° iure ſpāli. 15. q. 7. Epiſcop⁹ nullus. Jo. de lig. Excōicare poteſt capl'm vel p̄or ſede vacante cū ſuccedat cum iuriſdictōalib⁹. de maio. ⁊ obe. Cū olim. Jo. de lig. Excōicare nō poteſt q̄s ſeipſū. 2. q. 3. Si is qui. Excōicare nō pōt ſ̄m Hoſti. q̄ violauit interdictū. Excōicare non poteſt mulier p̄lata cū careat clauib⁹: d̄ pe. ⁊ re. Noua q̄dā. Excōicatio lata per delegatū ex̄ ſibi cōmiſſa nō valet. 2. q. 3. c. i. Jo. de lig. Et nō ſ̄m Ric. in 4° ꝙ ſi iudex delegat⁹ poſt reuocationē cōmiſſiōis ſibi facte excōicat aliquē anteq̄; reuocatio cōmiſſiōis potuerit ad eū ꝑuenire ten; ſn̄ia: q̄a adhuc remanet penes eu; ptās ſibi cōmiſſa. ex̄ de ꝓcu. Auditis in glo. Aliqui tamē ꝓbabilit̄ dicēteſ diſtingunt ſic. Quia aut ille q̄ reuocat cōmiſſiō; intēdit et exp̄mit ꝙ ſit irritū ⁊ inane q̄cq̄d ex tūc ꝑ delegatū fuerit attēptatū. aut nō. Si p̄mo mō n̄ tenet ſētētia lata poſtea a delegato. Si nō: remanebit ſn̄ia. Hec ille. Excōicationis ſententia ab alieno epo

lata ratificari nõ poteſt p ꝓpriũ epꝫ q̃a ab initio nulla fuit ſm Inno. et Bar. brí. Excõicare nõ põt laycus et ſuſpendere: niſi ex delegatõne pape tunc enim poteſt. di. xx. § verum.

Excõicare non poteſt epũs ex̃ ſuaꝫ dyoc. ⁊ alij p̃lati extra territoriũ ſue iuriſdictionis ſm hoſti. quia cũ nõ ſit quis excõicandus ſine cãe cognitione. ii. q. z. Nemo. Et p ↄñs loc⁹ req̃rit̃ vbi poſſit ſedere ꝓ tribunali Epiſcopus autem exiſtẽs in aliena dyoceſi non põt ſedere ꝓ tribunali nec diſponere aliq̃d contentioſe iuriſd. ctõis. 9 q. z. Epũm. niſi de conſenſu illius ad cui⁹ territoriũ ſe tranſtulit. Epi tñ expulſi poſſũt exercere iuriſdictõeꝫ in aliqua dyoceſi. ſ. circa ſbditos ſuoſ qui ſic poſſunt abſoluẽ ⁊ excõicare: vt de foro ↄpe. Quãuis In cle. zi. di. Deniq̃ꝫ. Quidã tamen dicunt ꝙ extra ſuam dyoc. etiã põt epũs excõicare. ar. 9. q. z. Archyeps forte qð concedi poteſt de notoriis quia nec illa req̃rũt cãe examinatõꝫ 9. q. z. § fi. in ſũ. cõfeſſoꝝ. li. z. ti. zz. q. 5z. Excõicare non poteſt p̃latus eos in quib⁹ habet iuriſdictõeꝫ tpalẽ tm̃ ſm hoſti. ex̃ de offi. oꝛ. Dilectus Et hoc niſi habeat iſtud ex p̃uilegio ſpãli: vel ex̃ conſuetudine que etiam dat iuriſdictionẽ. Excõicatio lata p eum qui cõi opinione nõ credebat̃ excõicatus tñ erat ñ tꝫ. z. q. 7. § tria in glo. Nã neq̃ꝫ excõicat⁹ nec ſciſmaticus neq̃ꝫ intruſuſ neq̃ꝫ ſuſpenſus a iuriſdictione. Sec⁹ ſi ſolũ ab officio. nec violans interdictũ excõicare põt vt dictum eſt. ſ.

¶ Quis nõ põt excõicari.

Nota ꝙ excõicari nõ põt mortuus. Nã mortuus nõ eſt homo. de ſum. tri. ⁊ fi. ca. c. i. Excõicari. n. a canone nõ poteſt: quia h⁹mõi excõicatio nõ ferẽ niſi ꝓpter crimen. Et mortuus delinquere non poteſt: a iudice etiã excõicari nõ poteſt. Nã talis ſẽtẽtia req̃rit monitionẽ p̄cedẽtẽ: mortuus eniꝫ moneri nõ poteſt: nec ↄtumax cõſtitui ¶ In q̃buſdã tamen caſibus ſpãlib⁹ mortuus excõicat̃: ⁊ hoc ad terrorẽ: ⁊ potius rõe p̄cedẽtis vĩncli q̃ꝫ p̃ñtis: ꝓpter qð fit negatio ſepulture cõionis orõnis ⁊ h⁹modi: vt in decedẽte in crimine hereſis: ⁊ in notorio crimine. Jo. de lig. Excõicari nõ põt iudeus vel pagan⁹: q̃a null⁹ põt pdere qð nõ hẽt: nec re: nec ſpe. qð d̃um eſt de cõione intrinſeca ſacmentoꝝ: extra quaꝫ ſunt iudei ⁊ pagani: circa quã de his qui foris ſunt nihil ad nos. z. q. i. Multi. Sed de cõione extriſeca fideliũ i q̃tuꝫ aĩalia ciuilia ⁊ ſocialia: vtpote in cõmertijs ⁊ aliis actibus hũanis: q̃uis directe a tali cõione excludi non poſſint: ita ꝙ excluſio terminet̃ in eos: q̃a ñ ſũt ſbditi p indirectũ tñ poſſunt. ſ. indicendo fidelib⁹ cõionẽ taliuꝫ. Jo. de ligna. Excõicatõeꝫ incurrẽ non põt papa: niſi p hereſim: de qua iudicari põt ⁊ deponi. di. 40. Si papa. Alſs excõicari nõ poteſt: nec ab homine: cũ ſit ſupioꝛ omnib⁹. di. zi. Inferioꝛ Nec a canone q̃a ſolut⁹ ẽ a canone q̃uis ſm canones debeat viuẽ: nec etiam minori pticipãdo cũ excõicati. extra de ſen. ex. Nulli. in glo. Sꝫ excõicatõe que ſepat a deo ꝓpter mortale bñ põt excõicari: imo quia ſine

cõpatione creat⁹ eſt maioꝛ: ſine ↄpatione a deo longi⁹ ſepat. Jo. ꝺ lig. Excõicatõis ſnia lata p ſtatutũ epi. nõ ligat nec ipẽ: nec metropolitan⁹ eius ↄtrafaciẽdo intra territoꝛiũ ſui ſuffraganei. ẞ Lau. ⁊ Jo. an. ⁊ Jo. ꝺ cal. ⁊ Pau. ⁊ Hoſti. q̃ in ſũ. ſua dicit certe certius eſt tenẽdũ: nec ſupioꝛez nec pferẽtẽ ſniaz fulminatoꝛiã ligãi zi. di. inferioꝛ. Jdem Tho. in. 4. Cõtrariũ tenet Hug. ⁊ Archi. ⁊ Pe. de bel. Jo. ꝺo de lig. circa hoc ſic dicit in tꝛ̃ctatu de cẽſura eccleſiaſtica. Ego cõſideraui circa ↄcoꝛdiã haꝝ opinionum: et pondero largã differẽtiam hanc. ſ. an epũs vt epũs et archyepſ̃ vt archyepſ̃ incidat in ſtatũ fulminatoꝛiũ. An epi ⁊ archyepi vt p̃uati ⁊ an q̃libet incidat in ipm. Jn pmo cãu crederẽ neminẽ ligari: in 2ᵒ cãu vtrũ3 ligari. Subitio exẽpla. Diſponit ſtatutũ ꝙ q̃libet exercẽs iuriſdictionẽ in tali loco vel tẽpoꝛe ſit excõmunicat⁹: vel q̃lib3 celebrãs ſit excõicatus. Epũs vt epũs: ⁊ archyepſ̃ vt archyepſ̃ iuriſdictionẽ exercẽs non ſunt ligati: vel epſ̃ vt epſ̃ põtificalit̃ celebrat: vel archyepſ̃ in pfato loco phibito nõ ſunt excõicati. Exẽpluz 2ᵒ diſponit ſtatutũ ꝙ q̃libet furtum cõmittens: vel ad azardũ ludẽs: vel q̃d ſimile faciẽs ſit excõicat⁹. Epſ̃ cõmittit furtuz vel ludit: ⁊ archyepũs idẽ cũ hoc faciant vt p̃uati ligant̃: ⁊ ſic poſſ3 haberi opinionũ concoꝛdia Sʒ q̃a plures docto. ⁊ ſolẽnioꝛes tenent ſimplicit̃ pmam opinionẽ: ipſa videt̃ magis tenẽda. di. 19. in canonicis. Excõicari nõ põt ſbdit⁹ exiſtẽs etra territoꝛiũ ſui ſupioꝛis ab eo rõe

domicilij vel delicti: vel cõtract⁹ ẞm Jnno. de foꝛo cõpe. c. fi. et Hoſtiẽ. et Pau. de alcaza. Jo. ꝺo in. c. Si epſ̃ .ii. q. 3. in pma glo. tenet cõtrariũ p capl̃a. Si epũs. ⁊. c. Si q̃s pſbyt̃. 50. di. Jdẽ Jo. de lig. dicẽs ꝙ iudex citare poteſt ſbditũ extra territoꝛiũ citatiõe artatiua. De offi. oꝛ. romana. li. 6. ꝗ ⁊ ↄtumax cõſtituti: ⁊ ſic excõicari. Excõicatõis ſnia lata p ſtatutũ epi vel alteri⁹ oꝛdinarij non ligat ſbditũ alteri⁹ plati veniẽtẽ contra ip3 ſtatutũ ex territoꝛiũ iuriſdictõiſ ipſi⁹ Sed ſi ꝟba ſtatuti dicerẽt ꝙ q̃cũq3 facit tale quid in territoꝛio: vel extra territoꝛiũ ſit excõicat⁹. Sic ten3 Jo. de lig. allegãs ad hoc. c. vt animaꝝ de conſti. li. 6. Nec obſtat illa ↄditõ etiã extra territoꝛiũ: q̃a ius dicit ext̃ territoꝛiũ ꝙ nõ licet. Excõicari non poſſunt nec ſuſpendi: nec interdici fratres oꝛdinis pdicatoꝝ ab epĩs vl̃ aliis platiſ eccleſie: niſi ſup hoc hẽrẽt ſpãlem licẽtiã ⁊ auctoꝛitatez pape: q̃ faceret mentionẽ de ipſo oꝛdine: et ſi ferent ſnias cõtra eoſ irrite ſunt et inanes: ⁊ hoc ex p̃uilegio cõceſſo oꝛdini qꝺ incipit Meritis. qꝺ ẽ alexandri. Et i p̃uilegio. Nimis iniq̃. Jtẽ cogi ñ pñt dicti frẽs vt eoꝛũ ↄſtõib⁹ ſtiicianť. i. epoꝝ ex p̃uilegio Boni. Uirtute. Excõicat⁹ ñ ẽ ſbdit⁹ faciẽs cõtra ſtatutũ infringẽs excõicatiõez in loco exẽpto intra territoꝛiuz ipſi⁹ ſtatuentis. Jo. de lig. q̃ remittit ad dicta in pcedenti. §. ⁊ allegat etiã. c. luminoſo. 18. q. 2. vbi dicit̃ p textuz Greg. ꝙ epũs nõ debet exercẽ aliq̃d ptãtis in monaſterio. ⁊ glo. ibidem dicit ꝙ loq̃t̃ de exẽptis. hãc opionẽ

tenēt Jo.an.⁊ Jo.cal.et Jo.cardi. q̄ oēs diſputādo dicūt ꝙ ſbdit⁹ delinquens intra dyoc. ẜ in loco exēpto nō ligat̃ ſtatuto epi infligentis excōicatoꝫ: puta eps ſtatuit ꝙ ingrediens monaſteriū ſue dyoc.ſit excōicatuſ:intrat q̄s mōaſteriū monialiū exēptaꝝ: ñ incidit talis vigore dicti ſtatuti. Archy.⁊ Fe. de ſenis diſputādo tenent cōtrariū. Pe.de anch. in lectura ſuper ſexto.de conſti. Ut aiaꝝ.li.6.recitat vtrāq̄ȝ opinionē:⁊ ſic cōcludit. Ego plene iſtoꝝ dñoꝝ rōes refero in.c. Poſtulaſti. de fo. cpe.⁊ reduco eos ad cōcordiam ſic. Aut plātus loci exēpti ex forma ṗuilegij exēptōis hȝ iuriſdictionē epalez in loco ſuo exēpto. Et ſic v̄a ē opio Jo.de cal.⁊ ſequaciū. Aut nō habet iuriſdictionē epalez:⁊ ſic v̄a eſt opio Archy.⁊ alias rōnez h⁹mōi ibi vidē potes. Nō etiaȝ ẜm Laud.ꝙ ſbditi religioſi ex̄ ſepta loci in quo degūt: ⁊ ex̄ eoꝝ clauſurā ſuoꝝ plātoꝝ ſñiis ligant̃:⁊ eis obedire tenēt̃. Tot⁹.n. mūdus ē eis ꝓ territorio: q̄a vbicūȝ eſt pſona ſbiecta: vel poti⁹ religata: illic ſe extendit ptās eoꝝ ẜm Uinc. Excōis ſnia ferēda nō eſt: vbi multitudo eſt in crimine:et piculū timerȝ ſciſmatis vel ſcādali.di.50.Ut cōſtitueret.23.q.4.Ipa pietas. Ueritas tñ̄ iuſticie ꝓpter ſcādalū poſtponēda nō eſt:qđ ſane intellige vt.ſcȝ detur iniqua ſnia. Jo.de lig. Excōicari nō pōt collegiū vel cōitas.c. Romana. de ſen.ex.li.6.Qđ ſi fiat:lȝ q̄daȝ dicant ꝙ tenet. Alij tñ̄ dicunt et meli⁹ ẜm Ricar.in.4°.ꝙ nō tenet. Et bñ pñt excōicari ſinguli de collegio ẜm Hoſtieñ.puta ſb̄ his v̄bis. Excōico prepoſitū decanuȝ:et oēs alios de tali collegio nec debet excōicari vn⁹ ꝓ peccato alteri⁹.24.q.3. Si hēs. Si tamē fieret tenet.2.q.3.Sñia.

Quis poſſit excōicari.

Excōicari pōt Impator vel ṗnceps ab epo ſuo.2.q.7.§.Cū balaam. Excōicant̃ regulariter poſt monitionē Impator:⁊ rex ſoluȝ ꝓ notorijs.di. 63.Ualētinianus.Jo.đ lig. Excōicari pōt ig̃rās ⁊ abſens:et ſi moriat̃ anteq̄ȝ ſciuerit liber eſt quo ad deuȝ q̄ȝtū.ſ.ad ſniaȝ abſolui tñ̄ p⁹ morteȝ debet ſi apparuerint ſigna cōtritōis illius ꝓpter qđ eſt excōicat⁹.2.q.3. Nemo.Jo.de lig. Excōicari poteſt ſimilit̃ archyeps a ſbdito delegato: ſi eſt ptās ſibi a ſupiore cōceſſa.2.q. 6.Si epūs.de cle.non reſi. Ex tue. Jo.de lig. Excōicari pōt raptor ſiñ monitiōe ṗmiſſa ſi rapina eſt manifeſta:⁊ ſi pñs ē:⁊ ſtatiȝ nō reſtituat: ſi abñs.ꝗ.tēpus pfixū.ext̄ de ſen.ex. Romana.li.6°. Excōicādi etiā ſunt poſt mortē quoꝝ ſcripta continent hereſim. Qđ intellige niſi ipſa ex ſe ſbmiſiſſent correctiōi ⁊ determiatōi eccleſie: vt fecit Abbas Joachim.ex̄ de ſū.tri.⁊ fi.ca.Dānam⁹:et etiaȝ q̄ hereticos heredes inſtituit.24.q.2. Sane.Mali tāq̄ȝ carnes putride ſūt a cōione fidelium reſecādi. 24.q.3. Reſecāde.qđ itelligēdū ē đ peccatis manifeſtis.2.q.1. Multi. Et niſi p⁹ monitōeȝ ſe correrint.45.di.Sed illud. Excōicandi ſunt qui iuſſa apoſtolice ſedis nō cuſtodiūt:⁊ precipue ex cōtēptu.di.18.Nulli.Dicūt̃ enim violatores canonū blaſphematores

ſpūs ſancti.25.q.i.Uiolatores. Ex-
cōicari poteſt q̄s pluries:⁊ ꝑ eandē
cām ſ3 Jo.an.Faciēs cōtra canonē
fulminatoriū excōis ex ignorātia ipſi⁹
puta exigit q̄s pedagia a clericis ig̃-
rans excōicatōe3 ſup h⁹mōi:nō excu
ſat̄ q̄n ligeẗ ſnia.ex̄ de re.iu.Igno-
rantia.li°.6°.Q̄d eſt ꝟa de canone
vniuerſalis eccleſie.Sentētijs aūt ꝑ
ſtatuta ordinariorū latis nō ligant̄
ignorātes:niſi ig̃rātia fuerit craſſa:
aut ſupina.ex̄ de cōſti.Ut animarū
li.6.Et dicit Pet.de ancha.ſup.d.
.c.ꝙ craſſa et ſupina ignorantia eſt
q̄ñ q̄s ignorat q̄d publice factu3 eſt
in ciuitate.vt di.38.in p̄n.Uel non
intelligere q̄d oēs intelligūt: hec.n.
ē lata culpa:hec ille.Et hoc intellige
niſi fuerit impedit⁹ vt nō poſſ3 ſcire
puta ꝙ infirm⁹ vel incarcerat⁹:⁊ h°
nō ab alijs audiuit.

¶ De cā finali excōis:et de effectib⁹
ſiue de nocumentis excōicationis.

¶Cap.80.

Cauſa finalis excōiſ ē:vt excō
municat⁹ delictu3 ſuū recog̃
ſcat ⁊ ad deum redeat:Imi
tat̄ eni3 in h⁹mōi ſnia eccleſia dei iu
diciū ſm Tho.in 4°.di.18.Qui pec
catores ꝑ diuerſa flagella caſtigat:
vt eos ad bonu3 trahat:et ipſos ſibi
relinquit: vt auxilijs ſbtractis quib⁹
ad mala p̄pediebāt̄ ſuā infirmitatē
recognoſcāt ⁊ humiles ad deū rede
ant:ſ3 eccl'ia excōicat aliquos ſeꝑādo
eos a cōione fideliū vt erubeſcant:⁊
ſuffragijs ⁊ alijs ſpūalib⁹ ꝑuati ꝑ hu
militatē ſeipſos recognoſcentes ad
p̄niam redeant. Uñ excōicatio me-
dicinalis dicit̄.ex̄ de ſen.ex.Cū me-
dicinalis.li.6.Eſt eni3 q̄dedā non
pena culpa. Pene aūt ſūt medicine
ſm ph̄m.Et dicit Aug. ꝙ nulla eſt
maior pena in eccleſia excōicatione.
24.q.3.Corripiat̄.Ex hac aūt excōi
catiōe ꝯſequūt̄ multa dāna ſpūalia
⁊ tēporalia. ¶ Primo q̄dē ꝑuatur
excōicatus ſacramētis eccleſie nō.n.
ē ſuſceptibilis alic⁹ ſacr̄mēti ſic ligat⁹
3.q.4.Engeltrudā.¶2° ꝑuat̄ ſuffra
gijs ecleſie ꝑpter q̄d incurrit triplex
incōmodū ſm tria que q̄s cōſequit̄
ex ſuffragijs eccleſie ſ3 mag̃r ſniaꝝ
in 4°.di.10.⁊ Tho.ibidē.¶Ualent
eni3 ſuffragia eccleſie ad augmētu3
gratie eis q̄ hñt:vel ad merēdū eis:
q̄ nō hñt:⁊ q̄ꝫtū ad hoc: dicit mag̃r
ſniaꝝ ꝙ gr̄a dei ꝑ excōicatiōe3 ſbtra
hit̄.¶Ualēt 2° ad ꝑtectionē dei ha
bēdā: q̄ꝫtū ad h° dicit magiſter ꝙ ꝑ
excōicatōe3 ꝑtectio dei ei ſbtrahit̄ ⁊
ſibiipſi relinq̄t̄:nō tñ ita ꝙ oio a ꝓui
dētia dei excludat̄:ſ3 ab illa ꝑtectōe
q̄ filios eccleſie ſpāliori mō cuſtodit.
Ualēt 3° ad defēdēdū ab hoſtib⁹:et
q̄ꝫtū ad ħ dicit magiſter:ꝙ diabolo
maior ptās ſeuiēdi dat̄ i ip3 corpalr̄
⁊ ſpūalit̄.de h° ēt.ii.q.3.Nihil.ſicut
dicit Aug⁹. Nihil ſic d3 formidare
xp̄ianus hō:q̄ꝫ ſepari a corpe xp̄i.Si
.n. ſepat̄ a corpore xp̄i nō eſt mēbrū
chriſti ſi non eſt membrum eius nō
vegetat̄ ſpū ei⁹. Si tamē q̄s iniuſte
excōicat̄ ⁊ humilit̄ ſuat excōicatōe3
humilitatiſ meritū recōpēſat excōis
dānū ſ3 tho.ibidē.Ricar.aūt in 4°
dicit ꝙ excōicat⁹ ex iniuſta cā nō ex
cludit̄ ꝑpter hoc a ſuffragijs eccleſie
q̄a nec eccleſia ħ intēdit.2.q.3.Et ſi
S3 etiā excōicat⁹ ꝓ iuſta cā ſi penit3

⁊ diligentiſſime ꝓcurat abſolutiõez patus facere qđ in ſe eſt ex tũc valẽt ſibi orõnes eccleſie: dũ nõ ſtat obſtinatus in ſua excõicatiõe: q̃uis aliq° modo ꝓſint ei orõnes eccleſie lõge tamẽ minus q̃z aliis nõ excõicatis. In p̄mitiua eccleſia quãdo oportebat p signa ad fidem homines inuitare: p excõicatõez ſequebat̃ ali⁹ effectus. ſ. manifeſta vexatio corporalis diaboli: vt in p̄ma. Ad Cor. 5°. Nũc aũt inuiſibilit̃ ⁊ ſpũalit̃ ſathane tradit̃ modo p̄dicto. Vñ Aug. z. q. z. Dis xpian⁹ dilectiſſimi. q̃ excõicat̃ a ſacerdotib⁹ ſathane tradi dicit̃: quõ. ſ. q̃a ext̃ eccleſiã eſt diabol⁹ ſicut in eccleſia eſt xp̄s: ac p hoc q̃ſi diabolo tradi dicit̃: qui ab vnione eccleſie remouet̃: vñ illos quos apl's tũc Sathane eſſe t̃ditos p̄dicat excõicatos a ſe eſſe demõſtrat. z° excõicat⁹ non poteſt cuz aliis intereſſe diuinis: vel cũ aliis in eccleſia orare: alias mortaliter peccat: nec etiã lz circa eccleſiaz extra ſic ꝓpe ſtare ꝙ audiat diuia đ pe. et remi. Qđ in te. Nõ tñ ꝓhibet̃ ab ingreſſu eccleſie: dũmõ ibi nõ audiat diuina: vel cũ aliis oret ibi. Jo. de lig. Poteſt ẽt intereſſe p̄dicatiõi. Sz ⁊ alias ad offm̃ dicẽdũ. i. horas canonicas: ad q̃s eſt obligat⁹ tenet̃ nihilomin⁹ dicẽ: ꝫ ſolus ⁊ ſine dñs vobiſcũ. 4° excõicatio iuſta excludit a regno celoꝝ. 24. q. i. Quiſq̃s. Sz iniuſte lata ſi cõtẽnat̃ a regno excludit. z. q. z. Nemo. Ubi Criſoſto. ſic ait. Nẽo ꝯtẽnat vincula eccleſiaſtica q̃a nõ eſt hõ q̃ ligat: ꝫ xp̄s: q̃ ptãtem hãc dedit et dignos fecit homines tanti honoris. Nam talis mortalit̃ peccat ꝫm doc. 5° excõicat⁹ excludit̃ a pticipatõe cum aliis fidelib⁹ in loquẽdo ſalutãdo comedẽdo ⁊ h⁹mõi. z. q. z. Sicut. Excipiũt̃ tñ quedam pſone cum quib⁹ pticipare poteſt vt dicet̃. ĩ. ti. ſe. 6° ſi excõicat⁹ ingerat ſe officiis alic⁹ ordinis vtens ſciẽter. Si eſt clericus efficit̃ irregularis. ex̃ de clericis excõicatl. mini. apoſtolice nec poteſt diſpenſari niſi p papaz. ex̃ de ſen. ⁊ re. iudi. De cetero Si tamẽ baptizaret in cã neceſſitatl. vt vetula ⁊ ſine ſolẽnitate nõ ẽ irregularis ꝫz Guil. Pe. de pal. in 4°. di. 18. pleni⁹ ⁊ pfecti⁹ ponit hoc qui dicit ꝙ excõicatus ſi celebrat: vel ordines recipit: fit irregularl. et hoc ꝟũ eſt: niſi ꝓbabilis ignorãtia excũſet. de cle. ex. mi. apoſtolice. Et hoc ſiue ſuſcipiat ordinem sacꝝ: ſiue nõ ſacꝝ: q̃a nõ diſtingũt̃. ex̃. e. Cũ illoꝝ. Et licz ibi nõ diſtinguat̃ inter errorem iuris: ⁊ facti quo ad incurſionẽ irregularitatl. Si tñ error facti eſſet ꝓbabilis excuſarz cũ q̃uius ſit celebrare excõicatũ q̃z ordinari: vñ ꝓbabilis ignorãtia p̄ſuat ab irregularitate celebrãtẽ pari rõne ordinatũ. Si aũt eſt ignorãtia non ꝓbabilis Abbas diſpẽſat: ſi talis. ſcz eſt clauſtralis. Si ꝟo ſecularis ſol⁹ papa vt ibidẽ. Et q̃uiſ aliqui reſtringant illũ caſũ ad excõicatũ ꝓpt̃ iniectionẽ tñ quacũq̃z de cã ſit q̃s excõicat⁹: videt̃ eadẽ rõe ꝙ abbas poſſit diſpenſare. Si ꝟo extñs excõicat⁹ nõ celebrãt̃ꝫ in ſuo officio exequens ſe ingerit diuinis efficit̃ irregularl. ita ꝙ non niſi per papam diſpenſat̃. z. q. z. c. penult. Vñ ſacerdos ſolẽnit̃ baptizans: aut etiam in foro ꝯſciẽtie

abſoluendo:ſiue palã:ſiue occulte vł
quõcũqꝫ cõtrahit irregularitatẽ.ſecꝰ
ſi baptizaret in neceſſitate vt vetula
Et ſimiliter excõicatꝰ ſi ꝓuate dicat
epłam:vel etiaꝫ ſolẽniter ſine mani-
pulo:tñ vbi eſt cõſuetudo ꝙ fiat per
nõ ordinatũ.Jtem ſi actum minoꝝ
ordinũ etiã ſolẽniter exerceat cũ hoc
etiã ꝑ nõ ordinatũ licite fieri poſſit ñ
incurrit.Si autẽ ſacerdos ſolẽniter
officiareꝫ eccleſiã in matutinis veſpis
vel aliis horis incurreret: Secus ſi
pſalmodiãdo cũ aliis: qꝺ etiã faciũt
layci. Jtẽ ſi epũs tulit ſniam excõis
in celebrantẽ in aliq̃ capella ſine lñia
ſua:celebrãs in ꝓma vice non efficiť
irregularis:ꝫ excõicatꝰ:ſcꝺa aũt vice
ibi vel alibi celebrãdo efficiť irregu-
laris.Sed ſi capella eſſꝫ ſimpliciter
interdicta:tũc ibi celebrãs ꝓma vice
efficiť irregularis.Jlle ꝟo q̇ publice
excõicatũ admittit ad diuina: eſt ei
interdictꝰ eccleſie ingreſſus.ſ. ad ce-
lebrãdũ:vel etiã officiãdũ:nõ eſt irre
gularis: niſi poſtq̃ꝫ admiſit taleꝫ ad
diuina ſe ingerat diuinis ãte purga
tionẽ hꝰmõi exceſſus: de quo ex̃ de
ſen.ex.Js q̇.li.6.hec Pe.Et nõ qꝺ
dicit Ric. in 4°.di.18. circa eãdem
mãm.Qꝺ ſi ille q̇ ordinať in excõi-
catione ſcit ſe eſſe excõicatum ꝓpter
iniectionẽ manuũ in clericũ ſiue inie
ctio ſit enormis:ſiue non:ſiue hoc ſit
ante ingreſſũ religiõis:ſiue poſt:ſuꝑ
tali irregularitate ꝑ ꝑlatũ ſuũ diſpẽ
ſari nõ põt:in ordine tñ ꝑdicatoꝝ et
mioꝝ ꝑ ꝓuilegiũ. Uirtute ꝯſpicuos
pñt ordinatos in excõicatõe vel in ſu
ſpenſione vel intdicto ꝑlati eoꝝ ſuꝑ
tali irregularitate diſpẽſare:etiam ſi
cõtxiſſent ãte ingreſſũ religiõis: niſi
caſus excõicatõis fuiſſet enormis:ita
ꝙ eſſꝫ abſolutio pape reſeruata. Jtẽ
qꝺ diciť de ignorãtia:dicit Ric.ꝙ i
foro cõſciẽtie crediť cuilibet dicẽti ſe
habuiſſe iuris vel facti ignorãtiã in
hꝰmõi qñ fuit ordinatꝰ:ꝫ in foro cõ
tentioſo ſecus. Septimo excõicatus
nõ poteſt recipi ad religionẽ: niſi ꝓꝰ
abſoluať ꝫ Ray. Si tñ fuerit rece
ptus tꝫ receptio:ſimiliť etiaꝫ ꝓfeſſio
excõicati tenet.Frẽs aũt ꝑdicatores
ex ſpãli ꝓuilegio poſſũt abſoluẽ ſecu
lares ingredi volẽtes ipſũ ordinem
niſi eſſꝫ caſus pape reſuatꝰ.Octauo
excõicatꝰ eligẽ ñ põt nec eligi:vt nõ
ex̃ de app.Cõſtitutꝰ. Et ſi ſecꝰ factũ
fuerit: talis electio ipſo iure nulla ẽ.
ex̃ de ꝯſue.Cũ dilectꝰ.7.9.q.i. Nos
in hoie vbi ẽt dicit glo.ꝙ ſi q̇ eligũt
cũ excõicato vitiať electio. Jtẽ quia
dicit regła iurł.li.6. Jnfamibꝰ ñ pa
teãt porte dignitatuꝫ: ꝫ cũ excõicati
maiori ſint infames: vt pꝫ.6.q.i.Jn
fames.vbi diciť in tex.Excõicatos q̊
zc̃.qꝺ ẽt tꝫ Bal. Et intelligiť de ex
cõicatõe notoria.Et dic̃ Pe.de pal.
hoc eſſe ꝟũ nõ ſoluꝫ de dignitate ec
cleſiaſtica regulari vel ſeculari:ꝫ etiã
laycali:vñ in regẽ vel Jmꝑatorẽ nõ
põt eligi.ꝺ elec.Per venerabilẽ: ſiłr
ñ põt ꝯferre bñficiũ:ꝺ excel.ꝑla.tãta
Nono excõicatꝰ nullũ bñficiũ eccłia
ſticũ acq̊rẽ põt.ex̃ de cle.ex.mi. Po
ſtulaſtis.7 de bñficiis iã hitis dũ eſt
in mora petẽdi abſolõeꝫ nil ꝑcipiet.
ex̃ de app.Paſtoralis.Secꝰ ſi ñ eſt i
mora:de conceſ.ꝑ.Quia diuerſitatẽ
Jo.de lig.Et dicit pe.de pal.in 4°.
ꝙ ſi q̇s ẽ iniuſte excõicatus:vel facit

poſſe ſuū de īpetrādo abſolōȝ ab in iuſta excōicatōe in foro ɔſciētie facit fruct⁹ ſuos: ⁊ in foro exteriori dȝ cū eo diſpēſari: ⁊ p ſimplicē diſpēſatōeȝ ſecū factā: ēt in tpe i q° in mora erat pōt fruct⁹ pcipe: ſec⁹ āt ſi tpe electōis vel ɔfirmatōis vel collatiōis erat ex cōicat⁹: qa tc̄ nullū ius fueāt acq̄ſitū ꝓpter qđ nō ſufficit diſpēſatio: ſ͛ req̄ rit̄ noua collatō: vn̄ ſi eſt bn̄ficiū ꝑti nēs ad collatōeȝ epi: vel ſimplicit̄: vl̄ ꝓ tūc rōe delicti: qa ɔtulit excōicato nō ſufficit ei⁹ diſpēſatio: ſ͛ diſpēſatio pape: vel alteri⁹ q̄ pōt ɔferre ex certa ſciētia facta ſufficit ⁊ hēt̄ ꝓ noua col latōe abſolōis: abſolut⁹ aūt nō ex h⁹ facit fruct⁹ ſuos medio tpe pceptos niſi cū eo fueīt ſpālit̄ diſpēſatum: vel iniuſte fuiſſȝ excōicat⁹: vel nō fuiſſet in mora petendi. hec ille. Decimo ex̄ cōicat⁹ ē ab officio et bn̄fi° ſuſpēſus. vn̄ nec ligare pōt: nec abſoluē. 24. q .i. Audiuim⁹. Nec pōt bn̄ficiū ɔferre ex̄ de exceſſ. p̄. Tanta. Quādiu tolle rat̄ valet qđ fit ab eo: vt ſi ꝓuideret alicui eccleſie: vel cōfirmaret alicui⁹ electionem. ar. 8. q. 4. Non ne. niſi forte eſſet notorium. Dicit Ricar. in 4°. di. 18. ꝙ ſi omnes actus legitimi quos aliq̄ exercent: dum eorūȝ excōi catio latet eſſent irriti ⁊ inanes iudi candi poſtq̄ȝ eorum excōicatio eſſet detecta: Multi de ſtatu ſuo eſſent incerti: quia aliqui ſunt prelati: ha bentes plura beneficia eccleſiaſtica q̄ a latēt̄ excōicato fuerūt abſoluti: ⁊ ſic dura videret̄ hec ſententia. Et ideo alioꝝ ſnia mitior et rōabilior q̄ dicūt ꝙ in tali caſu eoꝝ abſolōes: et bn̄ficioꝝ collationes tenent quāuis

eoꝝ excōicatio poſtea fuerit detecta extra de excep. Exceptioneȝ in glo. ar. de iur. pa. Cōſultatōib⁹. Undeci mus excōmunicato eſt interdictus omnis actus legitimus. Unde nec iudicare poteſt: nec accuſare: nec te ſtificari. 2. q. 3. Ad menſaȝ. §. Euidē ter. Et ſi vnus de iudicibus ferētib⁹ ſententiā ſit excōmunicat⁹ nō valet ſententia: ſi ſimul cuȝ excōicato ꝓnū tiāt. Jo. đ lig. Et dicit Pet. de pal. in 4°. hoc eſſe ꝟum. ſi eſt excōicatus publice. de ſen. ⁊ re. iudi. Ad ꝓbādū quia facta ⁊ iudicata p occulte excōi catum valent. Unde ⁊ in ſpūalibus non valet qđ fit ab excōmunicato. de appel. Conſtitutus. Et tn̄ q̄ȝdiu tollerant̄ p̄lati: et ſunt occulte excōi cati valet qđ fit ab eis. 8. q. 4. Non ne. vn̄ ſi cōtulit bn̄ficiū: vel cōfirma uerit electōeȝ tȝ: ⁊ ſimilit̄ ſi abſoluit i foro cōſciētie. hec ille cū quo concor. Ric. vt in § pcedēti. Cōſtōes etiā ⁊ ſnie facte vel late ab eo: vel de man dato ei⁹ irrite ſunt ipſo iure: ⁊ nūq̄ȝ valebūt. ex̄ de imu. ecc. Aduerſ⁹ Jo. de lig. tn̄ dicit ꝙ valet iudiciū coraȝ iudice excōicato hitū: niſi ſit publice excōicat⁹. Duodecim⁹ excōicat⁹ non pōt ɔſtitui ꝓcurator. ex̄ đ ꝓba. poſt ceſſiōeȝ. nec ēt pōt ɔſtituē ꝓcuratorē q̄n imo ſi q̄ cōitas aliq̄ꝫ ꝓcuratoreȝ ɔſtituit ⁊ ip̄e excōicat⁹ int̄ ɔſtituētes fuit ⁊ rector vel p̄ncipalis ⁊ exp̄ſſus vl̄ ei⁹ aucte fact⁹ ē ꝓcurator: vl̄ ſi ip̄a cōitas ſciēdo ipȝ talē vna cū eo ꝓcu ratorē feciſſȝ n̄ valet. ex̄ de ꝓcu. c. fi. Si tn̄ excōicat⁹ ſit reus bn̄ pōt in iu dicio ſe dfendē: ⁊ ad hoc ꝓcuratorē conſtituere ex̄ de iudi. Intelleximꝰ.

Sec⁹ aũt ſi ſit rector: vel ſi reus ꝯue niat: vel recõueniat. ex̃ de ꝓba. poſt ceſſionẽ. ¶ Tertiuſdecim⁹ excõicatio abſoluit a iuramẽto fidelitatiſ. 15. q. 6. Nos ſanctoꝝ. et. c. Juratos. Jo. de lig. Un̄ ſi q̃s deb3 alicui in certo termino ⁊ interi3 ipſe creditor excõi cat̃ ẜm Bar. bri. et Jo. de lig. nõ d3 debitor ei ſoluere: dũ pſeuerat in ex-cõicatiõe. Sed vt dicit Jo. an. depo nat debitũ in ede ſacra vt poſtea cre ditori abſoluto det̃. Jo. tñ ⁊ Hugo dicũt cõtrariũ. ſ. ꝙ d3 ſoluere. Quar tuſdecimus excõicat⁹ matrimoniu3 cõtrahere nõ põt cõtractũ tñ t3. Jo. de lig. Si tñ ꝯtbit t3: l3 peccet mor-talit̃ reddẽ ẽt debitũ d3: exigẽ etiã ñ puto eſſe mortale. Jtẽ excõicat⁹ non põt ordiare nec ordinari quo ad exe cutionẽ: etiã ſi ignoret vñ ordiati ab ep̃o excõicato etiã ignorãt̃ indigent diſpẽſatõe quo ad executiõ3 ordinis de eo qui renũ. c. vl. Silr̃ q̃ excõicat̃ publice: ſiue ignoret ius: ſiue factum ordinat⁹ ñ ſuſcipit executionẽ. de ſe. ex. Cũ illoꝝ. Hec Pe. de pal. in 4°. dicit etiã idẽ Pe. ꝙ ep̃us occulte ex cõicat⁹ nõ min⁹ ꝯfert ordinando q̃ȝ public⁹: q̃a vtrobiq̄ȝ caracterẽ nõ exe cutionẽ: l3 in altõ cãu diſpẽſet̃ facil̃r ꝓpt̃ ꝓbabilẽ ignorãtiã. Nõ ſic autẽ in ſacramẽto pñie q̃a. ſ. occulte excõi cat⁹ abſoluit ⁊ t3 abſolutio. Et ratio diuerſitatis b3 cũ ẽ: quia cã vniuoca cõicat formã ſuã ẜm modũ quẽ hẽt ⁊ q̃a in cõferẽdis ordinib⁹ ſe h3 ep̃s vt cã quodãmõ vniuoca nõ poteſt cõferre executõe3 qñ eã nõ h3: ſed in collatõe pñie ſe h3 ſacerdos vt equo cũ inſtr̃m in cõferẽdo gr̃a3 etiã ſi nõ habet: ⁊ ideo valet abſolutio. ⁊c. ¶ Quintuſdecim⁹ excõicat⁹ nõ poteſt adminiſtrare ſp̄ũalia vel tp̄alia val3 tñ cõtract⁹ fact⁹ p eũ nõie eccleſie: vl̃ nõie ꝓprio. Jo. d̃ lig. Subditi tenẽt̃ ei obedire: donec p eccleſiã ſit tolle-ratũ. 8. q. 4. Nõ ne. alij ꝯt̃ Jo. d̃ lig. Sextuſdecim⁹ nõ valet lr̃e impetr̃te p excõicatũ: nec aſtrigi põt q̃s pacto tacito vel expreſſo cõicare excõicato niſi in caſib⁹ a iure pmiſſis: nec poſt abſolutiõe3 vti poteſt litteris pẽdẽte excõicatione impetratis poſt lit. ꝯt. Opponi põt exceptio excõicatõis re pulſo excõmũicato ab agẽdo: currit cõt̃ eũ p̄ſcriptio ſi eſt in mora petẽdi abſolutõe3: nec dabit̃ reſtitutio excõ municato ſi p̄ſcriptu3 ſit. Jo. de lig. Decimuſſeptim⁹ excõicat⁹ ſic dece-dens: non debet in eccleſia vel loco ſacro ſepeliri: nec poteſt ꝓ eo obla-tio ſuſcipi: nec publica oratio pro eo fieri: ſicut nec pro ipſo viuo: niſi appa ruerint in eo ante mortem ſigna cõ tritionis: quia tunc abſoluetur poſt mortem: et omnia p̄dicta poterunt fieri pro eo. 24. q. 2. Sane. Secreta tñ orõne orari põt ꝓ excõicatis ẜm Pe. de puſio. Decimuſoctauus ca-dauer excõicati ñ fac̃ locũ religioſu3: vt cadauer fidelis ñ excõicati b3 Jo. de lig. Sepult⁹ in cimitio ſi diſcerni põt d3 exhũari. Cõclũdat̃ g̃. Cũ ex-cõicatõ iferat tot dãna merito dicit Aug. Nihil ſic d3 formidare xp̄ian⁹ ſic ſepãi a corpe xp̄i. ſi q̃ſ ãt i eã icidit q̃citi⁹ q̄rat abſolõe3 de q̄ m̃ agẽdũ.

¶ De abſolõe a maiori excõicatione quomodo fieri debet: ⁊ a quo.

¶ Cap. 81.

a Abſoluē pōt ab excōicatione maiori lata a iure regłarit́ epꝯs ſuos ſᷓditoſ: ⁊ exēpti p̄lati ſibi ſᷓditos: ñ papa ſibi reſuaſſet abſolōꝫ eiꝰ. ex̄ ꝺ ſē. ex. Nup. vel capłꝫ ſeu ille ad quē epalis iuriſdictō ptīnꝫ ſede vacāte. ex̄ ꝺ ma. ⁊ obe. c. z. li. 6. Et idē ꝺ ſnia iurł. ꝺe ſnia ꝟo hoīs ñ pōt abſolui ꝗs: niſi a ferēte ipſaꝫ vel ſucceſſore eiꝰ vbi ille eſſꝫ mortuus vł āmotꝰ. z. q. z. Si eps. Uel a ſupiore eiꝰ: ſi tñ hēret oēꝫ iuriſdictiōꝫ ⁊ plenā ptātē ſup ipꝫ excōicatū ſic̄ ⁊ ipe q̄ tulit: ſic̄ ſi ſacerdos pꝛochialis ex cōſuetudie loci excōicat pꝛochianū ſuū: ꝙ tūs ñ ꝺeceat ep̄m abſoluē illuꝫ ſacerdote irreq̄ſito: tñ poteſt: ⁊ ſi abſoluit abſolutꝰ ē. Et ſic ſi abſoluit ꝓuincialis oꝛdis mēdicātiū: quē ligauit p̄oꝛ cōuētual: ſecꝰ āt ſi abſoluēt archieps quē excōicauit ſuffraganeꝰ eiꝰ: ñ eīꝫ h̄ pōt: niſi in cāu vt ſi fueīt appellatū ad eū: ⁊ tc̄ pōt: vocatis tñ ptibꝰ ⁊ cognito ꝺe appellōe: alſ ñ valꝫ abſolō ex̄ ꝺe app. Romana. li. 6. vel in articulo moꝛtis: tūc. n. q̄lꝫ a quolꝫ ſacerdote pōt abſolui a q̄cūqꝫ ſnia excōis ēt reſuata pape: cū modificatōne tñ quā hēs. s̄. in. i. c. hꝰ opiſ. Eps ex̄ ſuā ꝺyocł. abſoluē ñ pōt ab his q̄ req̄rūt cāe cognitōeꝫ: q̄a nec ibi pōt ſedē ꝓ tribūali. 9. q. z. Epꝫ. Nec ēt legatus ex̄ terminos ſue legatōis. Epi tñ expulſi pñt exercere ſuā iuriſdictiōeꝫ in aliēa ꝺioceſi. Si papa mādat alicui ꝙ aliquē excōicet ꝯmittēdo ei cāe cognitōeꝫ poteīt ⁊ illuꝫ abſoluē. ꝺi. zi. Inferioꝛ. Sꝫ ſi mādat ei tm̄ ꝙ excōicet cū ipe ꝺiffinieīt negociū ñ poteīt Cū p papā ꝯfirmat́ aliq̄ ſnia excōis lata p inferioꝛē: ſi h̄ ſimplr̄ fit: et ſine cāe cognitōe poteīt ipe inferioꝛ q̄ tulit ſniaꝫ abſoluē: ſi ꝟo fuiſſꝫ ꝯfirmata ex certa ſcia: ⁊ q̄ſi cū cāe cognitōe ñ poteīt abſolui ſiñ mādato pape ñ eſſꝫ certū p falſi ſuggeſtiōꝫ fuiſſe ipetratā. ex̄ ꝺe confir. vti. vel inuti. c. z. Abſolutio ab excōicatōne ex falſa cā ſꝫ Inno. ⁊ hoſt. ñ tꝫ q̄a iudex ñ intēdit ſic abſoluē: puta ſi abſoluendꝰ ꝺicat ſe ſatiſfeciſſe: vel iniuriā remiſſaꝫ: cū non ſit ꝟum: alias abſolutio: ſiue iuſta: ſiue iniuſta tenet quo ad eccleſiaꝫ militantē. ar. extra ꝺe re. iu. Cis ⁊ ꝺi. 50. ponderet. Abſolui quiſ pōt ab epo illius ꝺyoceſis in qua moꝛat́ a ſententia canonis quā incurrit in alia ꝺyoceſi: ſiue canō ſit ꝺe iure cōi ſiue ꝺe iure ſynodali: niſi pape reſeruet́ caſus. Sed a ſentētia hōis non poteſt abſolui niſi ab excōicatoꝛe vel eius ſucceſſoꝛe in officio: vel ſupioꝛe. Ricardus in quarto. Et hoc niſi in articulo moꝛtis: vel ſi ſit iuſto impedimento ꝺetētus: ne poſſit in bꝛeui accedere ad excōmunicatoꝛem: tunc enim poteſt abſolui cum iniunctiōe vt ſe pꝛeſentet ꝙcitius cōmode poterit ei qui ꝺebꝫ abſoluere ſublato impedimēto. Uide ꝺe hoc ſupꝛa. c. 52. Abſolui poteſt quis inuitus ab excōmunicatōe: ſicut ⁊ inuitꝰ excōicatur: imo manēte contūmacia pōt quis ꝺiſtricte remittē excōicatōnem iuſte latam ſi videat ſaluti eius expedire. Tho. in 4°. ꝺi. 18. Sed Ric. in 4°. ꝺi. e. cōcedit hoc ꝺe ſnia hōis: ſed ꝺe ſnia iurł. ꝺicit ꝙ abſolui ñ pōt inuitꝰ allegat. z4. q. z. Nec quiſquam. ar. ad hoc ex̄ ꝺe offi. ꝺele. Cū ꝯtingat.

Abſolui dȝ excōicat⁹ q̄ offert ſe ad iu
ſticiā nō obſtāte appellōe ptis aduer
ſe: debet tñ recipi añ abſolutōeȝ ſuffi
ciens cautio ab eo ꝙ iuri parebit. ex̄
de appel. Qua frōte. Si excōicatus
dicat cāȝ excōis fuiſſe dubiā vl' nullā
vel falſā: ⁊ petit abſolui ad cautelaȝ
abſoluet̄ cū iuratoria cautiōe: niſi ex
cōicator: vel is ꝓ quo lata eſt ſētētia
.i. 8. dies ꝓbauerit de cā. ext̄. e. d ſe.
ex. Solet. li. 6°. Excōicator cogſcēs
errorē ſue excōis dȝ reuocare ſiue ab
ſoluē nō obſtāte appellōe aduerſarij
Sȝ ſi dubitat de errore pōt abſoluē
recepta cautōe ꝙ iuri pareat. ext̄ de
ſē. ex. Sacro. Ligat⁹ plurib⁹ ſētētijs
vel vna ex diuerſis cauſis: ſi ꝟe vult
abſolui debet expmē omnē ſentētiā
⁊ cāȝ: et ſic vna abſolutio ſufficiet ad
plures excōicatōes tollēdas: al's nō
tenet abſolutio: q̄a p ſurreptiōeȝ eſſȝ
obtēta. ex̄ de ſen. ex. officij. Cū quis
dubitet ſe eſſe excōicatū: ſi ſup h° hȝ
cōſciētiā ſcrupuloſā nimis: deponat
eā ad conſiliū boni viri quā ſi nollit
vel nō poſſit eā deponē: vel habeat
ad hoc ꝓbabileȝ opinioneȝ: faciat ſe
abſolui ad cautelaȝ. extra de ſen. ex.
Inquiſitioni. Abſolutio autē ab ex-
cōmunicatiōe ſm Guil. eſt duplex.
Una ptinēs ad foꝝ cōtētioſū: ⁊ hec
ↄmitti poteſt clericis nō ſacerdotib⁹
imo etiā ſm Hug. ⁊ laycis ex dele-
gatione pape tm̄. Alia eſt que ptinȝ
ad foꝝ penitētiale: que fit cum orōe
⁊ pſalmo. extra de ſen. ex. A nobis.
in fi. Et hec nec debet nec poteſt cō-
mitti niſi ſacerdotib⁹: niſi forte a pa-
pa hoc fiat. Sȝ Pe. de paſio ⁊ Jo.
videt̄ pfectius circa hoc dicere. Di
cunt eniȝ ſup dicta decretali ꝙ q̄libȝ
ſupior etiam non ſacerdos qui habȝ
ptātem excōicandi: habet ⁊ ptātem
abſoluēdi: q̄tū ad reſtituēdū cōioni
hominū: ⁊ reddēdū illum habilē ad
actus legitimos. Sed q̄tum ad tol
lendū culpā criminis: vel cōtumacie
contracte: requiritur abſolutio ſacer
dotis. hec pdicti. ¶ In abſolutōe āt
ipſa a maiori excōicatiōe q̄tuor obſ-
uāda ſūt ſȝ Hoſt. in ſū. ¶ Primū eſt
vt excōicatus in omni cāu āteq̄ ab-
ſoluat̄ iuret ſtare mādatis eccleſie: ⁊
q̄uis Hoſtiē. dixerit hoc eſſe de ſba
abſolōis: cōtrariū tamē tñt̄. vnde ſi
omittat̄: qd fieri nō debet: valet ni-
hilominus abſolutio extra eo. Cum
deſideres. Goff. Ber. ⁊ Gui. Et idē
etiaȝ ſi iuret pdictus pere mandato
ipſius qui ſuſcipit iuramentum. De
pueris autem an debeant iurare re-
linquit̄ arbitrio epi. Et dicit Ricar.
in 4°. ꝙ aliqui dicunt ꝙ ꝓ leui inie
ctione non debet exigi iuramentuȝ
ꝓpter piculum piurij. Alij ꝙ hoc eſt
obſeruādū in abſolutōe cuiuſcūq̄: q̄
incidit in canonem. Hec Ricar. Sȝ
Hug. dicit ꝙ debȝ exigi ꝓ horrēdis
criminib⁹: vt incendiariis fractorib⁹
⁊ huiuſmōi. Nō tamē ꝓ q̄buſlȝ alijs
mortalib⁹ ↄ̄ que lata eſt ſnia. ⁊ iſtd
vr̄ ſatis equū. ¶ Secūdū ē vt ſi excōi
cat⁹ ē ꝓ notoria offēſa i aliquē n̄ ab
ſoluat̄: niſi pus ſufficiēſ emēda pſtet̄
ꝓ ↄtūacia āt ⁊ ꝓ offēſa dubia ſuffic̄
iuratoria cautio. ex̄ d ꝟb. ſig. Ex pte
.ſ. vbi nulle expēſe petūt̄: ſ vbi expē-
ſe vel ſatiſfactō dāni peterēt̄ n̄ debȝ
abſolui: niſi pus ſatiſfaciat ſi poteſt.
Si autē emēdā pſtare nō pōt debȝ

abſolui recepta ab eo idonea cautōe ꝙ ſatiſfaciat ſi ad pinguiorē fortunā ꝑuenerit: ⁊ dicit̄ idonea pigratiua: vel fideiuſſoria: ex̄ d ſolu. Odoard⁹. Et illā ſi pſtare nō poteſt ſaltē pſtet iuratoriaꝫ. Abſolutio autē neganda non eſt. 26. q. 6. Si pſbyt̄. Talis q̄ꝫ ad petitionē aduerſarij tenet̄ cedere bonis: vt dicit Guil. verꝫ ⁊ ſi iſt̄d ſꝫ nō ſeruet̄ tenꝫ tn̄ abſolutio: ſꝫ peccat q̄ ſic abſoluit ſm Guil. Tertium qđ ſeruari debet eſt vt abſoluat̄ p euꝫ q̄ tulit ſn̄iaꝫ vel ſupiorē ſuū vel aliū cui cōmiſerit: cū pſalmo orōe: ⁊ v̄berib⁹ pſalmo. ſ. Miſerere. vl̄ alio pn̄iali ſꝫ Guil. orōe. vꝫ. Deus cui ꝓpriū eſt mi ſereri. ⁊c̄. Et vbi in ipſa orōe dici cō ſueuit. Quē delictoꝝ cathena ꝯſtrin git. loco h⁹mōi dicit̄. Et hunc queꝫ cathena excōicatōis cōſtringit. Pre mittit̄ autē poſt pſalmū cū Gloria. Kyriel̄. Xp̄el̄. Kyriel̄. Pater nr̄. ℣. Et ne. ℣. Sꝫ libera. ℣. Saluū fac ℣. Nihil ꝓfi. ℣. Eſto. e. ℣. Domie exaudi. Dn̄s vobi. ⁊c̄. Poſt āt ipſaꝫ orōnē p̄dictā. De⁹ cui ꝓpriuꝫ. dicēdū ē. Aucte oipotēti. dei et beatoꝝ apo ſtoloꝝ. Petri ⁊ Pauli. ⁊ eccleſie ſue ſancte ⁊ nr̄a. l̄. mihi cōmiſſa abſoluo te a tali ſn̄ia: vel ab excōicatiōe quaꝫ incurriſti ꝓpter talē ⁊ talē cām: et re ſtituo te cōioni et pticipatōi eccleſie: et oiuꝫ fideliū ⁊ eccleſiaſtici. ſac̄mēti. ex̄. e. A nobis. Uerberabit aūt abſol uens excōicatū v̄gis vel corigiis nu das hn̄tē ſcapulas: dū dicit: oia p̄dc̄a iſta fiēt. Iſta tn̄ ſt̄ ad bn̄ eē ⁊ n̄ d ſb̄a abſolōis. Quartū ē vt poſtmodū ab ſoluēs faciat illa mādata iuſta ⁊ rōa bilia: al̄s appellarī poſſꝫ ex̄ d pac. c. fi.

Erit autē mādatū rōabile ei factū ſi ip̄o excōicato iniūgit̄ p̄ncipalit̄ ꝙ ꝯ͂ illū canonē nūq̄ꝫ veniat: vt incēdia rio ꝙ nō incēdat. Percutiēti clericū ꝙ n̄ ꝑcutiat ⁊ ſimilia. ⁊ꝫ. q. vl. Peſſi mā. Aliī ēt req̄rit̄ cautio ꝙ de ceto talia nūq̄ꝫ faciat. ex̄ d ſen. ex. Grauē. Si āt apparet ſn̄ia iniuſta nullū mā datū fac̄ abſoluto. Et nō ꝙ ꝓpt̄ vio lētiā manuū iniectiōꝫ in clericuꝫ reli gioſū ſolꝫ fieri ſatiſfactio pecuniaria q̄ applicat̄ mōſterio ſi ꝑcuſſ⁹ ē religi oſus: ſꝫ ſi ē cleric⁹ ſecl̄aris ſibi applica ret̄: n̄ in ꝯtūelia eccleſie eſſꝫ ꝑcuſſus: q̄a tc̄ eccleſie cū ipſa poſſit agē actōe iniuriaꝝ ſꝫ ꝙ gof. et hoſt. dicūt. De fūct⁹ āt excōicat⁹ ⁊ ſepult⁹ in loco ſa cro cū abſoluit̄ n̄ exhūat̄: ſꝫ ſepulchꝝ ei⁹ v̄berat̄: vt fit cc̄ viros. ex̄ d ſē. ex. A nobiſ. Regl̄arl̄. āt cū v̄berat regu larē: vel alias icidit in ſn̄iaꝫ excōis a iure ꝓlatā: nec apoſtolice ſedi reſua tā abſoluet̄ a ſuo p̄lato ſi tn̄ ꝑcuſſiſſꝫ regulareꝫ alteri⁹ religiōis: tc̄ Abbas vel p̄lat⁹ ꝑcuſſi v̄berabit ip̄ꝫ abſoluē dū qđ erit loco ſatiſfactōis ſꝫ iuramē tū recipiet ⁊ abſoluet ꝓpri⁹ Abbas. Cōueniēti⁹ tn̄ fit totū p vnum ex cō miſſiōe alt̄i⁹. ex̄ d offi. or. c. fi. Si aūt ꝑcuſſit clericū ſecularēꝫ abſoluet̄ per epꝫ. ex̄ d ſē. ex. Religioſo. li. 6. in cāu āt ꝙ regularī. excōicat⁹ n̄ hr̄et p̄latū q̄ eſſꝫ ſacerdos: vel ſi eſſꝫ defūct⁹ ip̄e p̄lat⁹ vel excōicat⁹ ad dyoceſanū eſt recurrēn̄ ſꝫ hoſt. qđ guil. itelligit tā d exēpti. q̄ꝫ d n̄ exēpti. Et nō ꝙ q̄uis abſolō ab excōicatiōe regularit̄ dēat fieri cū p̄dicto m̄ declarato in ſupiori ·§· quādo ꝯmode poteſt. Tamē ⁊ ſi nō ſeruet̄ p̄dicta forma ēt ſine cauſa

rōabili ipſā dimittēdo ſimplici mō: nudo verbo pōt fieri ipſa abſolutio Ut ſi dicat ſolū. Abſoluo te ab excō mūicatōe: vel rebñdico te: vel qðcūꝫ aliud tale intendēs ꝑ illud abſoluē. eẋ. de re.iu. Omnis res. di. 50. Pōderet. Et hoc ſm Ray. Guil. Jo. et fere oēs doc. lꝫ hoſti. dicat ↄtrariū: vnde ⁊ beatus Tho. in tractatu de forma abſolōis: dicit ꝙ abſolutō ab excōicatōe nō ē ſacramētalis ſꝫ magꝫ ↄñs iudiciariā iuriſdictōeꝫ. Et ideo ipſa v̄ba hñt efficaciā ab intentione dicentis: vnde nō refert quibuſcūqꝫ v̄bis vtat̄ ad exꝑmēdū ſuā intētōeꝫ Similiter ⁊ Ric. in 4°. dicit ꝙ ſufficiunt v̄ba quecūꝫ ſignificātia remotionē excōicatiōis. ❡ Idē in ſb̄a dicūt Anto. de butri. ⁊ Pet. de paſio. Et addūt ꝙ cū excōicatio ferat̄ ꝑ peccato mortali: ideo talis indiget abſolutione ſacerdotali et ſacramētali rōe peccati: q̄libꝫ.n. tñ̄ ↄfiteri de omni mortali ſꝫ ante hāc abſolōeꝫ ſacerdotalē ſacramētalē admittitur ad pticipationē fideliū: ſꝫ nō eucharistie: niſi confeſſus de illo peccato mortali.

❡ Itē nō ꝙ ſi d̄ facto q̄s abſoluit aliq̄ ab excōicatōe de qua nō pōt. cū poſtea aduertit debet ſi pōt certificare eū de errore ſuo. ſ. declarādo quō eū nō potuit abſoluē ⁊ ↄſulere ꝙ impetrat abſolutiōeꝫ: ⁊ interim habere ſe ad illū: ac ſi nō abſoluiſſet. Guil. Itē nō ꝙ ſi epūs ↄmittit alicui abſolōeꝫ ab omni excōicatōe: nō ꝓpter h° poteēt abſoluē illū excōicatū ab eo cui⁹ abſolutōꝫ nō ↄmiſiſſet in ſpāli: forte q̄a erat excōicatus ꝓpter damnum illatum epō: vel aliq̄d h⁹mōi. ext̄ de re.iu. in gñali. li. 6. Itē nō ꝙ abſolō nō debet fieri ſb̄ conditione: puta ſi ſatiſfecit: naꝫ taliter abſolut⁹ nō eſſꝫ ſimpliciter abſolutuſ. extra de re.iu. Actus. li. 6°. Magiſter ordinis p̄dicatoꝝ ⁊ ꝓuinciales: ⁊ conuentuales ⁊ eoꝝ vicarij in ꝓuinciis cōuētibus ⁊ locis ſibi cōmiſſis p̄dictis fratrib⁹ conſtitutis ibidē: necnon ⁊ aliis fratribus eiuſdem ordinis: interduꝫ ad eos declinātibus vndecūqꝫ abſolōe indigentibus: ſiue p̄uſqꝫ intrauerint ordinem ſiue poſt in caſibus exceſſerint quibus ſententiam excōicatiōis incurrerint abſolōnis bñficiū valeāt imptiri: niſi adeo eſſet enormis exceſſus ꝙ merito eēt apoſtolica ſedes conſulenda. Alex. ⁊ Greg. et Boni. in priuilegio. Uirtute cōſpicuos. qð dicitur mare magnum. Predicti p̄lati poſſunt a ſuis cōfeſſorib⁹ illias abſolutōes ab excōicatōe ⁊ diſpenſatione ſuꝑ irregularitatibus recipere quas ipſi poſſunt ſuis ſb̄ditiſ imptiri Boni. in p̄dicto priuilegio Uirtute. Iteꝫ magiſter ordinis ⁊ ꝓuintialis p̄ores ⁊ ↄuētuales ⁊ eoꝝ vicarij eos q̄ ordinē noſtꝝ ingredi volūt abſoluere poſſunt ſm formam canonicā a ſententia excōicatiōis interdicti et ſuſpenſionis a iure vel a iudice gñaliter ꝓmulgatiſ: ⁊ ſic eos recipere in fratres. Si etiam poſt ſuſceptuꝫ habitum recoluerint ſe fuiſſe talib⁹ ſententiis innodatos poſſunt eis abſolutiōis bñficium imptiri: niſi adeo enormis eſſet exceſſus eorum ⁊ ceťa Boni. Uirtute.

❡ De minori excōicatōe Titul⁹. 2°.

❡ Cap. 82.

Secūda ſpēs excōmūicatiōis ꝯicit̄ minor excōmunicatio hec aūt incurrit̄ ꝑticipādo cū excōicatis maiori in cāu ñ ꝯceſſo. Uñ Fabiau⁹ papa. Sicut apoſtoli ſtatuerūt dicētes: cū excōicatl. cōicañ nō eſſe ꝛc. xi. q. 3. glo. Paul⁹ ſtatuit cū. vȝ. dicit. i. corinth. 5. Si q̄s frat̄ .i. fidelis nominat̄ auarus ꝛc. i. per ſniam ꝓpter aliq̄ð vitium excōicat̄. Excōicationē enim appellauit noiationē: vt exponit Aug. 3. q. i. Multi Et ſbdit apoſtol⁹ ibi. cuȝ hoc. ſ. excōicato nec cibū ſumere ſcȝ debet. Jo. etiā euangeliſta dicit in ſcða canonica. c. vnico. Si q̄s nō affert hanc doctrinaȝ. ſcȝ. fidei recte: nolite eum recipe in domo: nec ei dixeritis. aue ꝛc. Et loq̄t̄ de hereticis qui ſunt excōicati: qð ⁊ ipſe oſtendit exēplo: vt pȝ. 24. q. i. Omnis. Ad ideȝ yſido⁹ ait. Cum excōicato neq꜡ orare: neq꜡ loqui niſi que ad eādem excōicatiōȝ ꝑtinent: neq꜡ veſci licȝ. Si quiſ palā aut abſcōſe cū eo fuēit locut⁹ cōionē cum eo ſtatim excōicatiōis cōtrahet penam. xi. q. 3. Cū excōicato. glo. ſtatiȝ: eſt ꝙ canon late ſnie. ſ. ꝙ incurrit minorē excōicationē talis: et ſic ē ibi ſimilitudo ſeu cōitas in gñe. Ad idē facit p̄cedēs ⁊ ſe. c. Pro hoꝝ maiōi declaratōe eſt ſciendū ꝙ q̄druplicit̄ q̄s poteſt ꝑticipare cum excōicatis. Primo q̄dem in eodē crimine ꝓpt̄ qð quis eſt excōicatus. ſcȝ dando ei auxiliū cōſilium vel fauorē: ⁊ ꝑ taleȝ ꝑticipationē incidit in eandē ſniam vt declaratum eſt. ſ. 2⁹ in crimine mortali ꝑticipādo: ſȝ nō illo ꝓpt̄ qð eſt excōicat⁹ et ꝓpter talē ꝑticipatōȝ mortalit̄ peccat: ſed nō incurrit maiorē excōicationē: ſed minorem. 3⁹ ꝑticipat̄ cum excōicato in diuinis: ⁊ per talem ꝑticipationeȝ peccat mortaliter: quando ſcienter hoc agit: et ſi ius ignoret: et precipue ſi eſt talis conditionis ꝙ ſcire potuit ⁊ debuit h⁹mōi ꝑticipatōis ꝓhibitionē: Nō tamen eſt excōicatus maiori ſed minori: nec ē irregularis. de ſen. ex. Js qui. li. 6⁹. ſed vicinus irregularitati. Nā ei eſt int̄dict⁹ ingreſſus eccleſie ſi vicȝ. admittit ad diuina officia publice excōicatoſ ſeu eccleſiaſtica ſacramenta: aut ad ſepulturaȝ: donec de tranſgreſſiōe h⁹mōi ſatiſfecerint cōpetēter ad arbitriū ei⁹ cui⁹ ſniam cōtēpſit. ex̄ ð p̄ui. epōꝝ. li. 6. Et ſi poſt q̄ȝ eis eſt interdict⁹ ingreſſus eccleſie ingerat ſe diuiniſ in ſuo officio: ſicut p̄us irregularis efficit̄. Et ſic videt̄ intelligēdū de clericis ſecularibus ⁊ r̄gularib⁹. Sȝ ⁊ ſi ſepelirȝ ⁊ publice excōicatū eſſȝ excōicatus vt. ſ. dictū eſt. Si auteȝ talis participatio fieret per metum: vt quia tyrannus cogit per metum mortis ſacerdotem celebrare. Et ſi culpa attenuet̄ ꝑ talem metum: non tamē ſimpliciter excuſat: ſed Hoſtien. Guil. ⁊ hug. Met⁹ qui cadit in conſtantem viruȝ excuſaret tamen in h⁹mōi. Quarto ꝑticipatio fit cū excōicatis nō in crimīe ſȝ in aliis actibus humane conuerſationis: vt loquendo comedendo ſalutando: ⁊ huiuſmōi in caſu ñ ꝯceſſo ⁊ per hoc efficit̄ excōicat⁹ minori. et ſi ꝑtinaciter ⁊ contra ꝓhibitionē ſuperioris cōicaret in p̄dictis miori eſt excōicat⁹ ⁊ poſſȝ excōicari maiori.

Nõ tñ ꝙ dicta ſnia.ſ.excõis maioꝛl. lata contra pticipantes cũ excõicatl. in loquela et hꝰmõi nõ teneret: niſi pꝛemiſſa eſſet trina admonitio: vel vna ꝓ tribus. Et niſi expmant ipſi admonẽdi nomiatiꝫ ex̃ e. Statutuꝫ li.6. ¶ Nõ tñ ꝙ ꝓpter dictã pticipationẽ lꝫ q̃dã vt Ray. dixerit incurri peccatũ moꝛtale: tñ Tho.in.4°.di. 18.dicit ꝙ ꝓbabiliꝰ eſt qđ alij dicũt ſcꝫ nõ eſſe moꝛtale: niſi in.4.caſibꝰ. Pꝛimo.ſ.pticipãdo in crimine. 2° pticipãdo in diuinis. 3°.in cõtẽptũ eccleſiaſtice diſcipline. 4° cõtra ꝓhibitionẽ p̃ceptoꝛiã ſupioꝛis. Idem Pe. Abb. ⁊ Archi.z.q.i.Sicut. Et ſic intelligit̃ illud.c. Sicut apoſtoli ſcꝫ cũ quis ꝑ contẽptũ pticipat:tunc põt excõicari:q̃a tunc peccat moꝛtaliter. Idem Jo.an. ⁊ Jo.de lign.et Ricar.in 4°. Qui ğ pticipat cũ excõmunicato in maioꝛi diuinis.ſcꝫ cuꝫ eo dicendo officiũ:vel miniſtrando ei ſacramenta: vel audiẽdo miſſam cum eo ꝭm oẽs peccat moꝛtalit̃: vt dicit̃ i quodã ſcripto ſuꝑ 4°.qđ vꝫ eſt ꝭm ea que ſunt in coꝛpe iurl. Sꝫ hodie ſecus ꝑ extrauagãtẽ Martini.5. quã habes.ſ.c.vlt. de maioꝛi excõicatione ibi vide. Nõ ꝙ pticipãs cũ excõicato minoꝛi nõ incurrit aliquã excõicatõeꝫ vel peccatũ. Et hoc ẽ qđ cõiter dicit̃ ꝙ excõicatio.ſ.maioꝛ nõ tranſit in tertiã pſonã.z.q.z. Quã multos. In quo q̃dẽ.c°. Greg.ſbtrahit a maioꝛi excõicatõe q̃ꝫples diuas pſonaꝝ cõicantes excõicatis maioꝛi que tñ oẽs ꝯphẽdũt̃ in iſto vſu.ſcꝫ. Utile lex humile res ĩgꝛata neceſſe. Hec anathema faciũt ne poſſit obeẽ

Utile.i.ꝓpter vtilitatẽ: vel etiã pticipãtl. Lex.i.legem matrimonij. Humile ideſt ꝓpter ſbiectionẽ nãlẽ: vel aliquã ſeruitutẽ:vt in filiis ⁊ ſeruis: ⁊ hꝰmõi. Res ignoꝛata.i.qñ neſcit̃ q̃s eſt excõicatꝰ. Ignoꝛãtia.ſcꝫ facti. Neceſſe.i.ꝓpter neceſſitatẽ excõicati vel pticipantis. Uide tñ clarius de quolibꝫ hoꝝ in ſequẽtibꝰ. §. Pꝛio q̃dem excuſat pticipantem cũ excõicatis:vt ñ incurrat̃ minoꝛ excõicatõ vtilitaſ que poteſt eſſe duplex. Una q̃dẽ ipſius excõicati:vt cũ q̃s loq̃t̃ ei de his que ptinent ad abſolutõeꝫ ꝓcurãdã: vel ẽt al'ad ſalutẽ anime:lꝫ alia etiam incidenter interponat:vt magis ꝓficiat: vñ ⁊ ad p̃dicationeꝫ admittit̃.ex̃.e. Cumſo. Et ꝑ hũc etiã modũ p̃dicatoꝛes:q̃ apđ excõicatos in p̃dicatõibꝰ ⁊ cõfeſſiõibꝰ q̃ſi gerũt cauſas eoꝝ q̃ ab ipſis excõicatis ſpoliati fuerũt poſſũt elemoſinas licite accipere ab ipſis excõicatis p̃ſertiꝫ ſi in locis illis nõ valent ſbſtentatõeꝫ habere.extra eo. Cũ volũtate. ⁊ etiã ꝭm Hoſti.extra caſũ neceſſitatis:dñ ſpant ꝓbabiliter de ꝓficiendo eis. Secũda vtilitas põt eſſe ex pte pticipãtis in tpalibꝰ vel ſpũalibꝰ: Et in tpalibꝰ q̃dẽ: vt cũ petit ab excõicato qđ ei debet dare. vt in.d.c. Si ve. vnde ſi nolit dare põt in iudicio cõueniri:al's ex delicto ſuo cõmodum repoꝛtaret.ex̃ de iudi. Intelleximus In ſpũalibꝰ aũt licite poteſt loq̃ de ſalute aie ſue petendo cõſilium ſi eſt neceſſitatis:⁊ nõ poſſet hr̃e recurſuꝫ ad aliũ ꝭm Guil. 2° excuſat lex matrimonij in hꝰmõi pticipatõne cũ diſtinctõe tñ:nã aut excõicatio eſt lata

etiã i alteꝝ ꝓpẽ matrimoniũ illicite cõtractũ: ⁊ tũc neuter poteſt cũ alio ꝑticipare: aut excõicatio eſt lata ꝓpẽ aliud delictũ: ⁊ tũc i ꝑticipatiõe quo ad redditionẽ debiti vterqꝫ excuſat. Jn aliis ꝟo excuſat mulier ꝑticipã do cũ viro excõicato: ſed nõ excuſat vir ꝑticipãdo cuꝫ vxore excõicata: ex eo ꝙ cũ ſit caput eius debet eã cogẽ vt ſe faciat abſoluẽ. ar. 7. q. i. Sicut. Hec Ray. ⁊ Gof. Si aũt vir vocatꝫ excõicatũ ad menſaꝫ credit Guil. ꝙ non poſſit vxor comedere cum viro ſuo ad illã menſam: ꝫ bene in eadeꝫ domo in alia menſa ita remota: ꝙ poſſit dici ꝙ nõ comedat ſimul. Et de bonis quidẽ cõib⁹: aut de hiſ que daret nomie mariti ſui excõicati nõ debet accipi elemoſinalit: niſi. ſcꝫ. in neceſſitate: ꝫ de bonis ꝓpriis ſi dat: vel ſi ei cõceſſũ fuiſſet a marito excõi cato: vt de bonis cõibus det poteſt accipi. Jdẽ de familia excõicati quo ad elemoſinas dandas. ¶ 3° excuſat humilitas ſbiectõis vel ſeruituti. ¶ Et pmo quidem filij qui ſunt in patria ptãte: vel etiã emãcipati qui ſunt cõ menſales patris: ⁊ ab eo recipiũt ne ceſſaria excuſant ꝑticipãdo cũ patre excõicato: dũmõ nõ in crimine. Alij autem filij nõ excuſant ꝫm Guil. ¶ 2° excuſant monachi: ꝑticipando cum abbate excõicato ꝫm Guil. qui ſunt quaſi de familia eius. ¶ 3° excuſant clici ꝑticipãdo cũ ſuo epo excõicato: illi. ſ. q̃ ſũt ei⁹ officio ꝯductiue deputati: ſicut ⁊ alij ſuiẽtes. alij ꝟo clerici nõ. 93. di. Mirat⁹. ꝫm Hoſt. ¶ 4° excuſant ſui ⁊ ancille. ſ. ſuilis ꝯditõis. ¶ 5° excuſant ruſtici ſeruiẽtes: ⁊ alij ſb

iecti q̃ nõ ſunt adeo curiales: vt eoꝝ cõſilio ſcelera ꝑpetrent. 2. q. 3. Om multos. Cũ diſtinctiõe tñ ꝫm Guil. q̃a ſi tales ꝑſone añ excõicatõeꝫ dñi ſeu patroni obligauerũt ſe ſeruituti: ⁊ ſeruitiũ intrauerũt. Poſtea ſciunt de excõicatiõe nõ tenent diſcedẽ. Si aũt poſt excõicatõeꝫ intrauerunt ſer uitiũ ſi tũc ignorauerũt excõicationẽ nõ tenent diſcedere: ſed ſi ſciuerunt tenent diſcedere: niſi neceſſitas eos cõpuliſſet ꝙ fierent de familia eius. Et qđ dicit de ruſticis intellige qui colunt terras dñoꝝ ſuorũ. Et hoc etiã extendit ꝫm Guil. ad illos qui dicũt Mediatorij q̃ ꝓpter culturam recipiunt certã portionẽ fructuũ. nã eis pñt cõicare q̃tũ oporteret ꝓpter culturã ⁊ h⁹mõi rõnẽ. Jdem intelli gendũ eſt de nutricib⁹ et ſimilib⁹ q̃ ſi a dño recederẽt nõ haberẽt vnde viuerent. ar. ex. e. Si ꝟe. Jbi etiã in ꝑdicta decretali excuſant: q̃ cũ excõi catis nautis cõueniũt de trãſferẽdo cõtra ſarracenos. ¶ 6° excuſant pñes ⁊ dñi ꝑticipãdo cũ ſuis filiis: aut ſer uis excõicatis: nõ quidẽ ſimplicit ꝫ Tho. in 4°. di. 18. Sꝫ in his in q̃b⁹ ſunt obligati: q̃a ſicut inferiores obli gant ad obſeqũ ſupioꝝ: ita ſupiores ad ꝓuidentiã inferioꝝ. Ray. tamẽ ⁊ Guil. ⁊ Gof. ⁊ Hoſt. dicũt ꝙ tuti⁹ eſt tenere ꝙ nõ excuſant tales: quia tenebant eos corrigere. 27. q. i. De filia. qđ videt ꝟũ quãdo ex defectu ipſoꝝ: q̃a. ſ. nõ correxerũt inciderunt in ſniaꝫ: vel ꝑmanent in ea. Sꝫ vbi ꝑ eos nõ ſtetit: ⁊ inſtant vt querant abſolutõeꝫ: hꝫ locũ qđ dicit Tho. 7° ꝫm Hoſt. ſeruis mercenariis poſſũt

cōmunicare ↄductores eoꝝ:vbi ſine magno incōmodo eos vitare non poſſūt. Et idē de ſociis hñtib⁹ aliq̄d cōe.alꝭ autē nō poſſūt cōicare. Concordat Ber. ¶8° armiger vel ſeruiēs militi ſm Guil. excuſat̃ cōicando ei nō autē cōmunicando cū excōicatis cū quib⁹ dñs ſuus cōicat. ¶9° vaſalli cum teneāt̃ reddere tributa pēſiōis ſuis dñis excōicatis nō peccāt cum eis cōicādo: lȝ ſoluant in ꝓꝓria pſōa ſm Gui. Nouit tñ Hugo de h⁹mōi vaſallis: qui cū ſint abſoluti ab obſequio fidelitatis: q̄ȝdiu eoꝛuȝ dñs eſt excōicat⁹ debent ab eo abſtinē. 15.q. 6. Nos ſanctoꝝ. 14° excuſat h⁹mōi ꝑticipatiōȝ res ignoꝛata vt dicit R. .i.ignoꝛātia facti ꝓbabilis ſȝ Guil. ext̃ de cle.ex.mini. Apl'ice. Sȝ ignorantia iuris nō excuſat:niſi illos q̄b⁹ ius lȝ ignoꝛare. Ut ſunt pueri nōdū doli capaces. Dicit̃ aūt ignoꝛare q̄s factū:vt quia nō cōſtat ei:ꝙ ille fecit tale quid.puta ꝙ clericū ꝟberauerit q̄a nec ipſe vidit:nec eſt fama ita publica ꝙ oīo debeat credi. Nam ſi ab aduerſario audiuit vel leui fama:nō debet ſibi de hoc foꝛmare ↄſcientiaȝ .ii.q.7. Non ſolū. Si ꝟo eſt publica fama:vel audit̃ a fidedignis ꝙ aliquis ſit publice excōicat⁹:vel q̄a notoꝛie aliq̄d fecit ꝓpter qđ incidit in excōicatiōem debet euitare et inq̄rē ꝟitatē ſi nō plene ſcit:et interim euȝ vitare:⁊ in occulto ⁊ in publico:donec fuerit certificat⁹ ſm Ray. Item ſi audiui aliquē excōicatuȝ publicari piſius quē poſtea inuenio Bononie lȝ q̄dā dixerint ꝙ dȝ euitari vbicūqȝ Tñ ſm Gui.poteſt benigni⁹ dici.ſ.

ꝙ ſi poſſunt facere ꝓbare excōicatōȝ puta ꝑ teſteȝ vel inſtr̄a teneoꝛ vitare alꝭ nō:niſi in illa dyoceſi. Itē ſi audiui aliquem excōicari:vel vidi incidere in factū dānatū ꝑ excōicatōem ⁊ exinde non vidi euȝ niſi poſt ānū ſȝ Gui. Si ille eſt talis homo ꝙ credit̃ eſſe timoꝛatus:⁊ qui tūc ſuabat excōicatōeȝ nō modo ſuat:poſſū dicere eū abſolutū. Si ꝟo nō eſt talis debeo euitare. Si occultū ē occulte. 6.q.2. Si tm̄.⁊.c.ſe. Si manifeſtuȝ publice: niſi mihi conſtet de abſolōe Itē ſi p̄lat⁹ vel ſacerdos dicat mihi ꝙ vidit pꝛochianū ſuū aliq̄d faciēteȝ ꝓpter qđ incidit in excōicatōeȝ: nō ē autē iſtud publicū:ſiue credā:ſiue nō credam illud nō teneoꝛ euitare illuȝ Euitare.ſ.q̄ȝtuȝ ad euitatōeȝ mioꝛis excōis. Et multo minus vitare non teneoꝛ ſi dicāt mihi alius ſm Guil. Si tñ p̄lat⁹ vel ep̄s diceret mihi: vel alius de ſuo ſbdito ꝙ eſſ ȝ excōicat⁹: denūtiādo mihi ſniaȝ ⁊ caſus ē talis de quo ſolȝ fieri excōicatō:debeo credere ⁊ illū vitare. Si āt dicat omni locutōe nō teneoꝛ. Iteȝ ſi audiui ab ep̄o excōicato de ſua excōicatōe: ⁊ h̄ in ↄfeſſiōe ſȝ Guil. nō teneoꝛ vitare Idem Hoſti. Si ꝟo ext̃ confeſſiōeȝ ſm oēs doc. debeo euȝ vitare:ſed in occulto ſolum: niſi ſit publice excōicatus. Item ſi ſcio habitu aliquē eſſe excōicatū: actu.aūt hoc nō aduerto: ⁊ ſic ei cōico ſbito ſȝ Gui.nō incido in excōicatōeȝ:nec pecco. Itē ſi dubitat̃ de excōicatōe aliquoꝝ:⁊ dubitatio talis p̄cedit ſniaȝ iudicij: puta q̄a nōdū eſt declaratū ꝑ iudicū ↄſenſuȝ non ſunt vitandi. Si poſt cōcoꝛdeȝ

iudicũ determinatõem adhuc ãbiguũ ſit: ſtandũ eſt magis ſnie iudicum: ⁊ illi ſunt vitandi ſm Tho. in quolib.
Quinto excuſat neceſſitas taz excõi cati q̄ꝝ pticipantis: vnde pegrini via tores ⁊ ſimiles in neceſſitate conſti tuti licite pñt recipe ab excõicatis ſꝫ Inno. ⁊ hoſti. ii. q. z. Qm̄ multos.
Similiter excõicatis põt aliq̄d dari cã hũanitatis ſm Gui. in ſbſtẽtatiõe qñ. ſ. indigent nec eſt expectanda vl tima neceſſitas. Et ſi excõicatus pe tat hoſpitiũ nõ tenet̃ expectare ꝙ ſit ab omnib⁹ aliis repulſus: intelligit̃ tñ q° ad neceſſaria vite. ſec⁹ ſi peterꝫ alia vtẽſilia: vt foſſoriũ vel ſecuriꝫ: et h⁹mõi. Itẽ ſi q̄s vocat̃ a iudicib⁹ ex cõicatis ſb̄ quoꝝ iuriſdictione eſt: vt ſtet iuri: videt̃ eſſe caſus neceſſitatis Et ſimiliter ſi coraz eis ꝯueniũt iniu riatores ſuos: ſm Guil.

¶ In q̄bus caĩbus cõicãdo cũ excõi catis incurrat̃ minor excõicatio.

¶ Cap. 8z.

Extra p̄dictos caũs ꝓhibet̃ in iure. ii. q. z. cũ excõicato: ⁊. c. ſequẽtib⁹ pticipare cum excõicatis in his que in iſto vſu con tinent̃. Os. orare. vale. cõio. menſa negat̃. al's minor excõicatõ incurrit̃
Primo q̄dẽ nõ debet pticipare cuꝫ excõicatis maiori in locutõe. vbi nõ ſm Gui. ꝙ familiaritas: vel pudor vel ſcandali timor nõ excuſat partici pantẽ cũ talibus in locutõe: vel al's i caſu nõ cõceſſo. Iteꝫ nõ lꝫ lr̃as excõi cati recipe: vel ei mittere nũtios: vel lr̃as: niſi in caſu in quo liceret ei loq̄ ſm Gui. ⁊ hug. Itẽ ſi q̄s munuſ re cepit ab eo ſcient̃: q̄ꝫuis nõ debuerit recipe: tñ nõ tenet̃ reddẽ: ſꝫ dꝫ ex cõ ſilio paupib⁹ erogare: vel excõicato remittat ad ſui ruborẽ ſm Guil. ¶ z° nõ dꝫ q̄ſ pticipare in ſalutãdo: alias q̇ ſalutat excõicatõꝫ minorẽ incurrit idẽ ſi reſalutat ſalutãtẽ: ⁊ ſi aſſurgat vel reuerẽtiã exibeat quis excõicato: aut inclinet ſe ſalutanti: aut moueat labia quaſi reſalutãs: cũ tñ nil dicat ſm Gui. nõ incurrit excõicatiõeꝫ: cũ pene reſtringende ſint. de pe. di. i. ꝭ. pene. Itẽ cũ ei ſcribit̃ nõ eſt ſalutãd⁹ ſꝫ loco ſalutatõis dicẽdũ ſpũm cõſilij ſanioris. Si aũt ſalutat̃ põt r̃ndere. Deus emendet vos ⁊ h⁹mõi. ¶ z° ꝓ hibet̃ orare cũ excõicatis: vñ ſi excõi catus intrat eccleſiã: ⁊ ibi ſe firmat: alij tenẽt̃ exire vel ꝓcurare ꝙ exeat: ſi manifeſtũ eſt eũ eſſe excõicatũ: ſm Ray. ii. q. z. Sicut apoſtoli. Si vo eſt occultũ: tũc illi qui ſciunt exibunt ſecrete ⁊ caute: ita ꝙ nõ ſequat̃ ma niſeſtatio eius ſi pñt. alias nõ exibũt 6. q. z. Si tm̄. Occulte excõicat⁹ oc culte debet moneri vt exeat. Si aũt excõicat⁹ eſt in eccleſia nõ cã orandi ſꝫ ꝓ alio negocio: ñ video q̄re i eadẽ eccleſia orare nõ poſſim: vt ait Inn. Circa officiũ vo miſſe nõ ſm Ray. ꝙ ſi excõicat⁹ intrat eccleſiã iã miſſa incepta: ſi occulta ẽ ei⁹ excõicatio nõ debet ſacerdos dimittẽ miſſaꝫ. 7. q. i. Nihil. Si vo ẽ manifeſta moneat eũ publice vt exeat. Si vo nõ vult exire nec cõmode põt facẽ expelli: et ſacerdos nõdũ inchoauit canonem debet dimittẽ. ar. 24. q. i. Om̄s qui. Si vo p̄uſq̄ꝫ ille eccleſiaꝫ intret: ve p̄uſq̄ꝫ ſacerdos eũ videret iã canonẽ inchoauit debet ſacerdos ꝓcedẽ in

officio ſimul cũ eo q̃ aſſiſtit ei tm̃.alij .n.oẽs debẽt exire ſi excõicat⁹ ñ exit ipſe de quo cõit̃ ſciũt: ita tñ ꝙ finito canone et ſumpto ſacramẽto anteq̃ȝ dicat̃ poſtcõio moneat illũ ꝙ exeat de conſe.di.z.Relatũ. Cõcor.hoſt. ⁊ Goff.⁹ ꝙ ſi nõ vult exire põt ſacerdos eũ eicere:etiã ſi cleric⁹ ſit:⁊ ſi nõ poteſt eici in ſacriſtia rediens dicat orõnem ⁊ poſtcõionẽ que reſtabãt. Jtẽ ſm Tho.in 4°.di.18. Pro excõicatis orari põt: q̃uis nõ int̃ orõnes que ꝓ mẽbris eccleſie fiunt: et tamẽ fructũ nõ ꝑcipiũt q̃diu in excõicatõe manẽt: ſ; orat̃ vt det̃ ſpũs pñie eis: vel ab excõicatõe abſoluãt̃. 4° ꝓhibet̃ ꝑticipare cũ excõicato in menſa: ſed ſi hoſpitat⁹ ſum in domo aliqua ad menſaȝ: ⁊ ſupueniat ⁊ ingerat ſe excõicat⁹ ſ; Gui.ſi eſt publice excõicat⁹ ſurgere teneor ñ obſtãte c⁹cũq̃ȝ ſcãdalo. Si ꝟo eſt excõicat⁹ occulte ⁊ nõ poſſũ ſine ei⁹ nõ.nõ teneor ſurgere. Jtẽ ſupueniẽte publice excõicato nõ teneor exire de domo: imo ẽt ⁊ ſi ſcirem aliquẽ publice excõicatuȝ receptũ eſſe in aliqua domo poſſuȝ ibi hoſpitari:ſi tãte capacitatiſ ſit loc⁹ ꝙ poſſim ei⁹ cõionẽ vitare.nã l; mihi cũ excõicato i eadẽ camera comedere:ſ; nõ in eadẽ mẽſa. Similit̃ nec in eodẽ lecto iacẽ. Qd ſi veniã inuitat⁹ ad aliqd feſtũ vel cõuiuiũ:⁊ iuenio ibi aliq̃ꝫ publice excõicatũ teneor recedere:nec debeo ibi epulari li; ſedeat ad aliã menſã:q̃a oẽs tales cõueniẽtes ad feſtuȝ:vel cõuiuiũ ſimul inuicẽ cõicare dicẽdi ſũt ſ; Gui. Jtẽ ſi q̃s amico ſuo excõicato veniẽti comedere ad domuȝ ſuam dimittit ei domũ ⁊ claues uel ꝑmittat eum comedere ſepatim in domo ſua:ſi hoc faciat in fraudẽ:ut ſic eũ ñ offendat ſed fauorẽ eius acquirat incurrit minorẽ excõicationẽ. Si autẽ facit q̃a timet ne forte ille vim inferat: non incurrit. Jtẽ ſi facit hoc cauſa humanitatis :quia ſi putat eum indigere hoſpitio uel alimẽto: ⁊ dẽ hoc facit proteſtationẽ nõ incurrit. Guil. Q° prohibetur cũ excõicatis haberi cõio .ſ.in aliis etiã actibus humane ↄuerſationis:⁊ precipue actib⁹ legitimis Vñ nõ debet quis facere aliquem ↄtractũ cũ excõicatis: tenet tñ cõtrct⁹ initus cũ talibus: ſi ipſe ↄtrahens ñ obligat ſe ad cõicandũ cũ excõicatis vt ſi q̃s uẽdat ⁊ tradat rẽ excõicato: ⁊ ſtati ꝑciũ recipiat. Si ꝟo obligat ſe ad cõicandũ cũ excõicato in caſu nõ ↄceſſo:nõ tenet ↄtract⁹:vt ſi promittat:uel etiã iurat ꝙ vendat ei aliquid uel locabit:⁊ hoc ſm Rai. Sȝ Jnno.dicit ꝙ omnes ↄtractuſ initi cũ excõicato etiã ſciẽter ⁊ durãte excõicatione tenẽt: ⁊ ex ipſis agit̃ cõñ excõicatũ. Sed ipſe excõicat⁹ agere nõ poterit pro tali ↄtractu: niſi poſt abſolutionẽ: qd ꝟi⁹ vr̃. Jd gui. Jtẽ cũ quis iurat ſoluere alicui in certo termino:⁊ interim ille excõicat̃ ſm Rai.nõ deberet ſibi ſolui: dũ ſtat in excõicatione:ſ; deponi illud debitũ i ede ſacra. Jnno.tñ dicit. Cõſulim⁹ tali ꝙ det. Nã ⁊ ſeruiens tenet̃ ſeruire excõmunicato ut ꝓmiſit.ii.q.ȝ. Quoniã multos.⁊ hoc uidet̃ ꝟius. Jtem ſi quis recipiat mutuũ ab excõicato:uel ↄducit aliquid ab eo pro precio reddendo tẽpore excõicatiõis

ipſū p̄ciū vel mutuū q° ad ciuilē obli gationē ex qua actio naſcitur et pōt peti nō reddit̄ niſi poſt ei⁹ abſoluti-onē obligat̄ tamē ei q° ad nālē ob-ligationē. Hoſtiē. Jtem ſi preſbyter locauit opas ſuas alicui dn̄o dū ipē dn̄s eēt excōicat⁹. nō valuit locatio: Sec⁹ ſi āte. ꝫ nō poterit ei ſeruire in diuinis i excōicatiōe ꝑmanēti. hoſti. Jtē ſi q̄s vēdat vel emat a ſuiēti ex cōicato noīe excōicati n̄ ē ꝯtbēdū cū eo ſic nec cū excōicato. Guil. ¶ Nō ꝙ ille q̄ icidit i excōicatōꝫ q̄uis ꝯpoſue rit cū aduerſario vel ſatiſfecerit de i-iuria ⁊ etiā ſi vadat ꝓ abſolutiōe vel etiā ſi nūdū ſit denūtiat⁹ cuꝫ tn̄ māi feſtū ſit de ei⁹ excōicatiōe dꝫ euitari quouſqꝫ ſit abſolut⁹ ex̄ eo. cū deſide res. ſm Ray. imo etiā ſi iuraſſꝫ ſtare mādato epi an̄ abſolutioneꝫ: tā epi-ſcopus qꝫ alij ei cōicantes incurrunt minorē excōicationē: Etiā ſi fuit ab ipō epō excōicat⁹. Non eni pōt ipſe cōicare tali: nec dare lecētiā alicui cō municādi q̄n icidat i mioreꝫ excōica tionē ex̄ eo. nup. xi. q. iij. excōicatos. Per hoc auteꝫ ꝙ papa ſalutat aliq̄ꝫ vel ꝑticipat nō itelligit̄ abſoluē vt in cle. ō ſen. excō. ſūm⁹. Excōicatio aūt mior ⁊ a iure ⁊ ab hoīe fert̄. a iur̄ p° q̄dem ꝓp̄t ꝑticipationē cū excōicatis maiori vt dictū eſt. ¶ 2°. ꝓ ſacrilegio xvij. q. iiij. miror ¶ 3°. pro notoria for nicatiōe p̄cipue clericis ex̄. de cohita cle. ⁊ mu. vr̄a. ¶ 4°. ꝓ ſymonia etiaꝫ occulta in ordine ſuſcepto ex̄. ō ſym. tanta. ꝫ hodie icurrit̄ maior excōica-tio ⁊ pape reſuat̄ abſolutio. vt hēs ſ. Quinto cuꝫ q̄s recipit eccleſiā de manu layci ⁊ ſic eam tenꝫ xvi. q. vii. ſi q̄s deinceps. ¶ Sexto ſm quoſdā cū i bello iuſto exercꝫ artē baliſtraꝝ ꝯtra xpianos ex̄ ō ſagit. artem. ¶ 7°. i diſſidētib⁹ paupū oppreſſorib⁹ māifeſti. raptorib⁹ publici. vſurarijs: ⁊ meretri cib⁹ q̄ large dicūt̄ excōicati in q̄tuꝫ oblatiōes eoꝝ ad altare nō recipiūt̄ 8°. in illis quibuſ negat̄ eccleſiaſtica ſepultura ⁊ q̄ morit̄ i torneamēto q̄a p̄uat̄ eccle. ſepultura etiā ſi pēituerit Et idem pōt dici de eo q̄ non ꝯfitet̄ ſemel in āno vt dr̄ ex̄ de pe. ⁊ re. oīs. Nono. in quolibꝫ notorio peccatore di. 64. illud ⁊ de ꝯſcē. di. 2 ꝓ dilecti one. Ab hōie aūt fieri pōt minor ex cōicatio ut Epō ⁊ q°lꝫ iferiori iudice eccleſiaſtico ex̄ de offi. or. Cū ab eccle ſiaꝝ: et h° ſiue ꝓ ꝯtūacia v. q. ij. p̄nti. Siue ꝓ aliis culpis. ¶ Jtē ſiue ſimpli cit̄ vt de pe. di. i. in actione. Siue ad tēpus. di. lxxxvi. c. tanta.

¶ De effectu excōicationis minoris

Eſt aūt effect⁹ p̄ncipalis excōi catiōis minoris q̄a talis re-mouet̄ a ꝑticipatiōe ſacmē-toꝝ: ⁊ ſi ſe imiſceat peccat mortalit̄ nō tn̄ icurrit irregularitatē: etiā ſi ce lebrat. peccat. etiā ꝯferēdo ſacmēta ꝫ ab eo collata nō carent ꝟtute effcū nec ꝓhibet̄ eligē: nec ea q̄ rōne iuriſ dictiōis ſibi ꝯpetāt exercē: ſi talis tn̄ ſcient̄ elect⁹ fuerit ei⁹ electio erit irri tāda ex̄ ō cli. ex. mi. ſi celebrat. Talis etiā ſm guy. ē ſepat⁹ ab oſculo paci. q̄ꝺ dat̄ i miſſa q̄ꝺ ē q̄ſi loco cōionis: nō aūt horis dicēdis cū aliis. ¶ Jnn. teꝫ ꝙ excōicat⁹ minori ſacmēta ꝯferē do peccat ꝫ ſbditi non ꝓhibent̄ a re ceptiōe licet ipē cōferēdo ſe maculet. Hoſti. dicit ꝙ ꝯferēdo nō ꝑtipat q̄a

nō ꝯfert ad ſuā vtilitatē ſ; alioꝝ. vñ n. ꝑticipare ptē cape: et ſic vr̄ ꝯphēdi vtilitas ipſi⁹ ꝑticipātis. Jo. de lign. vr̄ tenē in pluribꝰ locis ꝙ excōicatio minoꝛ ſēꝑ et a ꝑticipatōe paſſiua tm̄ ſacmētoꝝ. ſ. ꝙ talis nō pōt recipe ſacramēta añ abſolutōēꝫ. Cū eo. ꝯcoꝛ. Pe. de pal. in 4°. di. 18. Dic̄. n. ꝙ minoꝛ excōicatio excludit a ꝑticipatiōe ſacmētoꝝ ñ a ꝑticipatōe diuinoꝝ: vñ q̄cq̄d alij dicāt licite pōt miſſā audir̄ ꝛ oſculū pacis accipe: et eccleſiā officiare: dū tñ nullū ſacramētū ꝑcipiat nec matrimoniū nec aliud niſi ꝑus abſolutꝰ. ꝛ q ō guil. dic̄ de oſculo pacis. ſ;° ꝙ iō oſculatio pacis ꝛ panis bn̄dicti datio ſucceſſerūt loco cōiōis vt indigni ñ admitterēt ad iſta.

¶ De abſolōe a minoꝛi excōicatiōe.

Abſolutio aūt ab ipſa excōicatiōe minoꝛi fieri pōt a ꝓprio ſacerdote. ex̄. e. Nup. Et vr̄ ꝓpriꝰ ſacerdos q̄ illuꝫ pōt abſoluē a peccatl. q̄cūqꝫ ſit. Ab alieō aūt q̄ illū. ſ. ñ pōt audir̄ ñ pōt abſolui ſ;ꝫ hoſt. ꝛ Tho. ꝛ alios. Si ēt ipſe ſacerdos ꝓpriꝰ eſſꝫ excōicatꝰ excōicatōe mioꝛi pōt nihilominꝰ abſoluē talē. ex̄ eo. Duobꝰ. Excōicatꝰ āt maioꝛi ſi ſe igerat cōioni alioꝝ peccat ſ;ꝫ Ray. et ſi in cōtēptū hꝰ facēt moꝛtalit̄: dꝫ q̄ꝫ ꝛ alios excōicatoſ vitare ſ;m hoſt. nec ꝑ ꝯſtōēꝫ ꝯſtātie factā: ō q̄ hr̄. ĩ. tollit̄ q̄n ip̄e excōicatꝰ debeat ſe ſb̄trahē a cōione fideliū in diuinis ꝛ ex̄. Et nō ſ;ꝫ De. de pu. ex̄ de ſen. ex. ſup. c. Jn q̄ſitōis. ꝙ ſi ꝑlatꝰ ꝑcipit ſb̄dito ꝙ celebret excōicato pn̄te queꝫ ſb̄ditꝰ ſcit excōicatū. Prelatꝰ ꝟo mādās: ꝛ alij ſ; de eiꝰ excōicatiōe ignoꝛāt. ſ. ſb̄ditꝰ in ħ ipſe ꝑebit ꝑlato ꝛ ſic celebrabit: ꝓteſtari dꝫ tñ celebrās illi quē excōicatū ſcit ꝙ ñ intēdit cū illo celebrare ſ; cū aliis excōicatl. Jdē dic̄ ꝙ cū ſcio aliquē excōicatū quē uitar̄ teneoꝛ ēt in publico ñ teneoꝛ illi cōicare ēt ad mādatū eccleſie: ſ; potiꝰ debeo pati excōicatōēꝫ. Si ꝟo ꝓ certo neſcio: ſ; ꝓbabilr̄ credo. Jn tali cāu ꝑ me ſolū illi ñ cōicabo: ſ; ad petitōꝫ altiꝰ vitar̄ nō teneoꝛ. Nō diligēt̄ ꝙ lꝫ ſ;ꝫ iura cōia excōicati etiaꝫ nō denūtiati deberēt euitari ut dictū eſt: tñ ꝑ ꝯſtitutionē factā ꝯſtantie iſtud extat modificatū. ꝛ in ꝯcilio baſilienſi anteq̄ꝫ ſciſum foꝛet renouata fuit: vꝫ ꝙ fideles nō teneāt̄ tales euitare i diuinis ꝛ ex̄ niſi fuerint publicati vel denūtiati: excepto caſu ō iniectōe manuū in ꝑſonas eccl'iaſticas notoꝛia. Et idē ō aliis cēſuris eccl'iaſticis. Tenoꝛ ipſiꝰ ꝯſtitutionis eſt iſte.

¶ Conſtitutio Martini. v. ſup non euitādis excōicatis: ñ publice denūtiatis.

Nſup ad euitādū ſcādala: ꝛ m'lta ꝑicula que ꝯſciētijs timoꝛatis ꝯtingē poſſunt oībꝰ xpi fidelibꝰ: tenoꝛe pn̄tiū miſicoꝛdit̄ idulgemꝰ: ꝙ nemo deinceps a cōione alicuiꝰ ſacramētoꝝ adminiſtratione vel receptione: aut aliis q̄buſcūqꝫ diuinis intus vel ex̄: ꝑtextu cuiuſcūqꝫ ſn̄ie vl' cēſ;e eccl'iaſtice a iur̄ vel ab hoīe gn̄alit̄ promulgata teāt̄ abſtinē vel aliquē vitare: aut interdc̄ꝫ eccl'iaſticū obſuare: ñ cēſura vel ſn̄ia hꝰmodi fuerit in vel cōtͣ ꝑſonā: vel collegiū vniuerſitatē eccl'ie cōitateꝫ vel locū certum vel certam a iudice

publicata vel denũtiata ſpālit̃ ⁊ ex-
pſſa ↄſtōib⁹ apoſtolicis et aliis in cō
trariū faciētib⁹ n̄ obſtātib⁹ q̄buſcūq₃
Saluo ſi quē ꝑ ſacrilega manuū in
iectiōe in clericū ſniã latã a canone:
adeo notorie ↄſtitēit icidiſſe:qd̄ ſcēm
nō poſſit aliq̄ t̄giuerſatōe celari: nec
aliq⁹ ſuffragio excuſari.nã a canone
illi⁹ lʒ denũtiat⁹ n̄ fuerit volum⁹ ab
ſtineri iux̄ canonicas ſāctiōes. Jn cō
cilio cōſtātieſi ſb̄ Martio v⁹. Qd̄ de
cretū vt dc̄ʒ ē fuit approbatū iteꝝ in
ↄcilio baſilieſi:⁊ p Eugeniū tc̄ papā
vt aſſeruit m̄ dn̄s Julian⁹:q̄ ibi dle-
gat⁹ fuit:⁊ ēt ali⁹. Pōt dubitari vtꝝ
papa poſſit diſpēſare ⁊ lñiaʒ dare ꝙ
q̄s pticipet cū excōicat̄l maiori i diui
nis ⁊ cē.⁊ vr̄ ꝙ n̄:q̄a vt cōit dr̄ n̄ pōt
diſpēſare papa i doctria apoſtoloꝝ:
⁊ rō ē: q̄a h̄ doctria vr̄ ptinē ad ius
diuinū:i q⁹ ƀʒ oēs papa diſpēſare n̄
pōt. H⁹ āt ē d̄ doctria apoſtoloꝝ.ſ.
n̄ cōicare cū excōicat̄l.vt.xi.q.3.Sic.
⁊ pʒ i p̄ma ad cor.5. ⁊ Jo.i ſcd̄a ca.
c.vnico.ḡ zc̄. Jn ↄtriū ē q̄a eccleſia i
h⁹i ordiatōib⁹ q̄ ptinēt ad ſalutē aīa
rū errare n̄ pōt: cū regat̃ a ſpū ſācto
vt hr̄ di.8.Qui ↄtēpta.ƀ eccleſia per
ſ̄ dictū decretū iſup ↄceſſit talē lñiaʒ
et papa ēt frequēt̃ dat h⁹i lñiam ad
tollēda ſcādala q̄ multū debēt cauēi
vt di.50.vt ↄſtituēt̃:ḡ pōt: ⁊ ſic cōit̃
tnt̃. Ad ar. Rn̄t̃ ƀʒ Tho.i 4⁰. Qd̄ n̄
oia q̄ ſūt in doctrina apoſtoloꝝ:ſeu
epiſtolis eorū:ptinēt ad ius diuinuʒ
put ꝓprie ⁊ ſtricte ſumit̃: ƀ ꝑ his q̄
ptinēt ad fidē ⁊ ſbaʒ ſacr̄toꝝ ⁊ mo
ralia ad ſalutē nc̄ia in q̄b⁹ papa di-
ſpēſare n̄ pōt:ƀ ſol⁹ de⁹: ƀ q̄dā ſūt in
epiſtolis apoſtoloꝝ ptinētia ad rit⁹
⁊ decētiā xpiane religiōis:q̄ ſūt pure
ordiatiōes apoſtoloꝝ n̄ dei ſeu diui
iuris:⁊ in h⁹i cū eccleſia nūc hēat illā
ptātē quā tc̄:q̄a papa ſuccedit ī Pet⁹
q̄ pfuit in h⁹i oib⁹ apoſtolis. Jō pōt
tollē vel ſuſpēdē ordiatōes cū vidēit
expedire ſic̄ ⁊ diſpēſat cū bigamo vt
34.di.lector.qd̄ ē cōt̃ textū apoſtoli
.i.ad thimo.3.vbi dic̄ bigamū n̄ p-
mouēdū. Et nō ꝙ q̄dā dicebāt iſtaʒ
ↄſtōeʒ fuiſſe in cōcilio ꝓpoſitā: ƀ nō
acceptatā pcipue ab Jtalica natione
Alij dicebāt fuiſſe tpalē.ſ. p q̄nquen
niū vſq₃ ad cōciliū ſequēs qd̄ Senis
fuit celebratū. ƀ nullū hoꝝ ē xū. Nā
duo veneabiles viri famoſi in vita
⁊ ſcia:quorū vn⁹ doctor i theologia
Alt̃ in iure:⁊ eps.ſ.dn̄s Nicolauſ d̄
tinchelſpal:⁊ dn̄s Andreaſ q̄ fuerūt
pn̄tes i cōcilio cōſtātieſi: vbi ſc̄a fuit
dicta cōſtō. Et pm⁹ fuit vn⁹ de ele-
ctorib⁹ pape. Retulerūt ipſā cōſtōeʒ
fuiſſe acceptatā ⁊ vnā de ↄcordatis
Magr̄i ēt de vniuerſitate piſienſi di
xerūt ſe velle eā recipe:qd̄ patʒ ex te
nore eius: q̄a ibi dicit̃ omnib⁹ xp̄i fi
delib⁹. Sʒ ⁊ dict⁹ dn̄s Andre.epūs
Boſenieſis ꝓuincie polonie poſt ce
lebratū cōciliū Senis: vbi ēt intfuit
vadēs ad curiā ad viſitādū papam
Martinū.5.cū ipe putarʒ ꝙ ipā ↄſtō
fuiſſʒ tpalis.ſ.p q̄nquēniū:⁊ ſic iā ex
piraſſʒ:loquēs cū papa petiuit ab eo
vt ↄcederʒ ſibi ex gratia vti tali ſnia
ſiue diſpēſatōeʒ quā continebat illa
conſtitutio. Rn̄dit papa vos ſcitis
illā eſſe vna de ↄcordatis. Et cū ille
epiſcop⁹ diceret ꝙ q̄nquēnalis dixit
papa. Ego volo ꝙ ſemp duret:dn̄s
ēt Julian⁹ auditor camē apoſtolice

iure ꝑitus ⁊ famoſus in vita ↄſulꝫ: ſup h̄ dixit tale indultū datū n̄ ſolū germanicis: ſ; etiā omnibꝰ xp̄ianis: ⁊ de iure eſſe ꝑpetuā: q̄a iſta ē nā cō ſtōis niſi reuocet᷑. Nō fuit autē reuo cata ſ; cōfirmata vt pꝫ.ſ.

¶ Explicit titulꝰ ſecūdus de excōica tionibꝰ minoribꝰ.

¶ Incipit titulꝰ tertiꝰ de interdicto eccleſiaſtico. ¶ Ca.84.

Quia intēdictū eccliaſticū hꝫ ſilitudinē aliquā cuꝫ excōicatōe. Eſt.n.ipſuꝫ intēdictū ſepatio a certis ſacramētī. ⁊ omnibꝰ diuinis officiis ⁊ eccleſiaſtica ſepultura: vt hēri pōt ex decretalibꝰ.ex̄ de ſpon. Nō ē vo bis.⁊ de pe.⁊ re. Q.ð in te. Iō poſt tractatū de excōicatōe. Nūc aget᷑ de ipſo intēdicto: ⁊ p̄cipue hꝫ ea que no tauit Jo.cal.in tractatu quē fecit de eccleſiaſtico intēdcō: vbi mſta ponūt᷑ nōta p hoſti. ⁊ Inno.que nō hn̄t i ſūmis. Cōcluſiōes ſeu deťminatōes tm̄ ponēdo: ⁊ opiões ↄťrias ⁊ rōes: ac multas allegatōēs circa hꝰmodi ibi poſitas omittēdo cā breuitatis. Primo igit᷑ ſciēdū ꝙ ſb noie cēſure eccleſiaſtice: iſta tria ↄp̄hēdūt᷑. Excōi catio. Suſpēſio ⁊ intēdictū.ex̄ ð v̄b. ſig. Querēti. Et excōicatio q̄dē ⁊ in ťdictū ad laycos et clericos pōt extē di: ſ; ſuſpēſio tm̄ clericos reſpicit᷑ cōiter Et iō poſtea de ipſa tractabit᷑ ſuſpē ſione: ⁊ demū de irregularitate. Cō ueniūt aūt p̄dicta tria ſm̄ hoſtiē. in pluribꝰ. ¶ Prio q̄a ſic excōicatō debꝫ fieri in ſcriptis cōtinētibꝰ cāꝫ ipſius: ita ⁊ ſnia ſuſpēſiōis ⁊ intēdicti: vt hēt᷑ ex̄ eo. Cū medicinalis.li.6. ¶ 2° quia excōis ſnie ſuſpēſiōis ⁊ intēdicti n̄ re leuat᷑ p ſequētē appellōꝫ ſ; p p̄cedētē ¶ 3° q̄a ligati aliq̄ ſnia de p̄dictis: nec eligē nec eligi pn̄t. ¶ 4° q̄a nullꝰ liga tus aliq̄ p̄dcaꝝ ſniaꝝ debꝫ celebrare diuina al's efficitur irregularī. ¶ 5° q̄a tales ſnias dꝫ p̄cedē monitio.ſ.cum fert᷑ ab hoie. ¶ 6° q̄a q̄libꝫ eoꝝ iurat añq̄ abſoluat᷑ nō āpliꝰ cōtuenire.et in omnibꝰ pōt fieri relaxatio ad cau telā: niſi eſſet intēdictū gn̄ale ꝓmul gatū: q̄a tūc nō hꝫ locū relaxatio ad cautelā.ex̄ eo. Pn̄ti.li.6. ¶ 7° q̄a hꝰi ſnie debēt obſuari p ſupiores. 8° q̄a nullꝰ eoꝝ durāte ſnia pōt teſtificarī ex̄ de teſti. Ueniēs. ¶ 9° q̄a ſupior n̄ dꝫ ipſas ſnias reuocare vel ꝓnūtiar̄ nullas: vel de ipſis aliq̄d diſponere: niſi vocatis ꝑtibꝰ. ¶ x° q̄a illi q̄ p p̄ui legiū ſunt recepti in ꝓprios ⁊ ſpāles romāe eccleſie: vel ap̄lice ſedis filios lꝫ ꝓpt᷑ h̄ nō eſſēt exēpti: tn̄ ſic exēpti nec excōicari: ſic nec ītdici: nec ſuſpē di pn̄t ab alio q̄̃ a romano pōtifice: vel legato de latē.ex̄ de v̄b. ſi.c.i.li. 6. Idē Jo.cal.excepto p̄mo quē nō ponit. Differūt autē iſta tria in his. Prio q̄dē q̄a excōicatio et ſuſpenſio ꝓprie ferūt᷑ ↄť ſinglāres ꝑſonas. Et excōicatio q̄dē cōť clericos ⁊ laycos Suſpēſio v̄o ↄť clericos tm̄. Intēdi ctū aūt fert᷑ ↄť loca ꝓpria: vel contra vniuerſitates ⁊ collegia. Intēdictuꝫ tn̄ ēt ↄť ſingularē ꝑſonā fert᷑: ⁊ ſi nō ita ꝓprie. ¶ 2° q̄a cū ſuſpēſo ⁊ intēdcō ꝑticipari pōt in aliiſ omnibꝰ exceptī. ſacmētiſ certis ⁊ diuinis officiis: nō aūt cū excōicato vt dictuꝫ ē.ſ. in tra ctatu de excōicatiōe. ¶ 3° q̄a effectus ſnie excōis late n̄ pōt ſuſpēdi: ſ; effc̄s

aliaꝝ ſic. ¶ 4° q̄a epi ñ incurrūt aliq̄ȝ ſniaȝ excōis: vel interdicti ꝓlatā ab ho mine vel iure: niſi ſpecifice exp̄mat̄. ex̄ de ſen. ex. Quia p̄iculoſū. li. 6. q̄ꝺ p̄uilegiū nō h̄nt q̄ꝫtū ad excōicatōeꝫ ¶ 5° q̄a interdictū gñale loci nō pōt ad cautelā relaxari. Sed bñ ab excōica tione ⁊ ſuſpenſiōe ad cautelā q̄s pōt abſolui. ¶ 6° q̄a interdictū gñale in lo cū ꝓferri nō pōt ſine lr̄ia pape ſpāli ꝓ debito pecuniario: ſ; bñ excōicatō ⁊ ſuſpēſio. ex̄ de appel. Preterea. hec Jo. cal. ¶ De ipſo ḡ interdicto q̄tuoꝛ videda ſūt. ¶ Pꝛio a quo ferat̄. 2° contra quē feratur. ¶ 3° quis ſit eius effectus. ¶ 4° quō feratur: ⁊ quō po ſtea tollat̄: vel relaxet̄.

¶ De interdicto generali.

¶ Cap. 85.

Sciēdū ḡ p̄mo q̄ interdictuȝ fert̄ a iure et ab hoie et ab vtroq̄ȝ: et q̄nq̄ȝ interdictū eſt gñale: q̄nꝫ ſpāle. ⁊ q̄nꝫ ēt ſingulare. et gñale q̄dē dicit̄ q̄ꝺ fert̄ ɔ̄t regnū ꝓuinciā ciuitatē caſtꝝ vel villā vni uerſitatē vel collegiū ⁊ h⁹mōi. Ge nerale interdictū fert̄ a iure in his ca ſib⁹ ⁊ h⁹mōi. ¶ Pꝛimo ſi collegium vel vniuerſitas ciuitatl. vel lo ci cogit eccleſias vel eccleſiaſticas perſonas ſoluere guidagia vl̄ pedagia: vel ab ipſis eccleſiis: vel eccleſiaſticiſ pſonis exigit vel extoꝛquet ꝓ ꝓpꝛiis rebus quas nō cā negociatōis deferunt h̄ ipſo ſunt interdicti: de cenſib⁹. q̄ꝫq̄ȝ. li. 6. Jo. cal. ⁊ addit tñ iſte caſus nō eſt receptus: nec ſeruat̄: lȝ poſtea ſan citū fuerit p̄dictas penas ⁊ alias cōē nō p̄entes debere p̄ dyocl. publicari

Jn cle. eo. ti. Pñti. ſed cōit̄ iſta opīo non tenet̄: quia ⁊ ſi de lege dicat̄ q̄ confirmat̄ cum moꝛe vtentium ap pꝛobat̄: ⁊ ꝓpter contrariā conſuetu dinem abꝛogat̄. di. 4. § leges. Non ſic de ſnia excōicationis que ſubito trahit ſecum ſuū effectuȝ. Ibi etiam dicit̄ in illo. c. q̄ꝫq̄ȝ. Ubi fertur talis ſententia cōtraria cōſuetudine non obſtante. ¶ Secūdo vniuerſitas que domos locauerit vel conductas ha bere p̄miſerit alienigenis vſurariis in terra ſua ad exercēdum fenus de vſur. c. i. li. 6°. ¶ Tertio vniuerſitas que repſalias contra pſonas eccleſi aſticas concedit vel ɔceſſas ad illas extendit: niſi id reuocauerit. ī. mēſeȝ a tēpoꝛe conceſſiōis vel extēſiōis. de iniur. ⁊ dā. da. Et ſi pignoꝛatōes. li. 6. ¶ Quarto eſt ciuitas interdicta q̄ñ officiales talis ciuitatis in qua debȝ Romani pontificis electio celebꝛari vel repſentantes ipſam ciuitatē nō ſeruauerint ea ad que tenentur per decretalem. Ubi p̄iculuȝ. de elec. li. 6°. Uel fraudem in eis: vel circa ea cōmiſerint. ¶ Quinto interdicta eſt ciuitas queuis p̄ter vrbem que cō ſentit: dando conſilium: vel fauoꝛeȝ occidentibus vel p̄cutientibus cardi nales Sancte Romane eccleſie: vel que infra menſem delinquentes in huiuſmodi pꝛout enoꝛmitas facien tis exegerit: ⁊ ei facultas affuerit nō punierit. de pen̄. Felicis. in fi. li°. 6° Sexto interdicta eſt ciuitas q̄ epm̄ ꝓpꝛiuȝ iniurioſe vel temere percuſſe rit vel ceperit: vel bānierit. vel hoc fieri mandauerit: Uel conſilium in his dederit: Uel fauoꝛem.

vel hoc facientē defenſauerit ſciēter. Ut in cle. de pe. Si quis ſuadente. Caſus alius decre. Clericis: de emunitate eccleſia renouatꝰ ē p clemētē. Gm̄.e.ti. Jo.cal.

De interdicto ſpāli. C.86.

S Peciale īterdictū eſt cū īterdicit̄ aliqua eccleſia: ac etiā cū interdicunt̄ oēs eccleſie uniꝰ ciuitatis vel ꝓuincie: q̄a et ſi ñ in illis eccleſiis: tamen in aliis locis illius ciuitatis ext̄ eccleſias poſſēt celebrare diuia et audiri ab hominibꝰ loci ipſiꝰ. Et hꝰmōi īterdictū ſpāle.ſ. cōt̄ aliquā eccleſiam repit̄ in iure in his caſibus. Primꝰ ꝓpter iniurioſū homicidiū in eo ꝑpetratū: vel iniurioſū ſanguinē alias effuſum in eo. Secūdus cū ꝓpter effuſionē hūani ſeminis ſtudioſe ꝓcuratā ē polluta. In his.n. duobꝰ caſibus eccleſia eſt ita interdicta ꝙ āte recōciliatōez nō debēt in ea diuina officia celebrari. de cōſe.di.i. Si motū.⁊.c. Eccleſiis Tertiꝰ qñ ꝓpt̄ diſcordiā patronoꝝ epus claudit hoſtia eccleſie: et tollit inde reliq̄as: ⁊ p̄cipit vt nulluſ in ea aliq̄d ſacꝝ miniſteriū celebꝫ: donec ad cōcordiā redeāt. de iure pa.c.i.⁊.2. Nō tñ ꝓferens ſniam interdicti. Quartꝰ ſi eccleſia fuit ſymoniace cōſecrata non debet in ea celebrari.

C Quintus ſi p̄ncipalit̄ ꝓ queſtu non ꝓ diuino cultu fuit ꝯſecrata. de ꝯſe. di.i. Si q̄s baſilicā. Sextꝰ nō debet in ea celebrari i.q.4 Eccleſia. ſi eccleſia eſt ꝯſecrata ſine licentia epi dyoceſani. de cōſe.di.i. Precepta. Septimꝰ ſi ſine reliquiis vel in loco de ſeīto ⁊ nūq̄ habitato fuit dedicata. de ꝯſe.di.i. Placuit. In oībꝰ tñ his cāibꝰ: q̄uis in tali eccleſia de iure celebrari nō debeat: tñ cōtriū facietes .i. celebrātes ñ ſūt irregulares: q̄a ñ eſt exp̄ſſū in iure. vt de ſē.ex. his qui li.6. Sꝫ ſi eps p aliq̄ cāꝫ de p̄dictis ſpālit̄ eccleſiā īterdixit tūc celebrās in ea bñ eſt irregularis. Jo.cal.

De īterdcō ſingulari. C.Ca.87.

I Nterdictū ſingulare eſt cū īterdicūt̄ alicui pſone ſingulari diuina officia ⁊ eccleſiſtica ſacramēta: vel vniuerſalit̄ vel particularit̄: qꝰ ad aliq̄ ipoꝝ ſacmētoꝝ vel officioꝝ: vt de offi. dele. Ex lr̄is. ⁊ de pui.c.i.⁊.c. Epoꝝ.li.6. et d̄ tpe oꝝ. Uel nō ē.⁊.c. Lr̄as. ⁊ di.50. Placuit. ⁊ de cor. vitia. Significauit. et iſtd̄ pōt ēt dici ſuſpēſio. vbi p̄mo nō ꝙ īterdictꝰ ab aliqꝰ actu reſpiciēte diuina intelligit̄ īterdictꝰ ēt ab omni alio q̄ icludit̄ in illo: vel q̄ ſine illo interdicto exerceri nō pōt. ex̄ de appel Solicitudinē. vñ īterdictꝰ ab officio ſacerdotali nō dꝫ exercē officia: que ꝓprie ꝯpetūt ſacerdoti. Secꝰ ſi ſolū altaris miniſteriū ſit ei interdictum Et interdictus a ſacerdotali officio: non pōt exercere pontificale: q̄a pōtificale ſine ſacerdotali exerceri non poteſt. de exceſſ. pla. Ex litteris. Et eadem ratione interdictus ne ꝓmoueatur ad inferiores ordines ñ pōt ꝓmoueri ad maioreſ: vel īterdictꝰ.i. ſuſpēſus ab exercitio inferioꝝ ordis ñ pōt exercere actuꝫ ſupioꝝ: q̄d ſine exercitio illiꝰ īferioꝝ exerceri ñ pōt Secꝰ ſi ſiñ illo exerceri pōt. Sic ecōt interdictꝰ: vel ꝓhibitꝰ a maiori: non intelligit̄ ꝓhibitꝰ a minori: q̄a i illo

maiori nō includit. h ꝓbat. 95. di. Illud. ⁊. iz. q. z. questa. ¶ z° nota ꝙ eps ſuſpenſus vel intdict⁹ a pōtifica lib⁹: ſi exercet offm̄ ſacerdotis etiā a pōtificalib⁹ n̄ ē irreglariſ: ſ; ſi exercet aliq̄d qđ ꝑ ſe ſpectet ad offm̄ epale reſpectu ꝯſecrationis epalis: ſiue cū miſſa: vt cōſecrare ordinare: vel ſine miſſa: ſicut cōfirmare in frōte eſt ir regularis. z° nō ꝙ ſacerdos cui int dicta ſunt ſacerdotalia: ſi cōficiat cor pus xp̄i ſine miſſa eſt irregularis. đ cle. ex. m. c. i. excōicat⁹ tn̄ minori ce lebrans ſciēt: lʒ peccet mortalit: non tn̄ incurrit irregularitatē. Itē nō ꝙ a iure interdicit ingreſſus eccleſie in caſib⁹: de ſen. ex. Sacro. ⁊ e. ti. c. i. li. 6. ⁊ e. li. de cenſi. Exigit. ⁊. i7. q. 4. Si q̄s deinceps. ſm cōez opinionē Itē q̄ celebrāt ſciēter: ſeu alias ꝑtici pant in diuinis p̄n̄tib⁹ publice excōi catis vel itdictis: vel illos admittūt ad eccleſiaſticā ſepulturā: eis itdicit ingreſſus eccleſie: donec ſatiſfecerit ad arbitriū ei⁹ cui⁹ ſn̄iā cōtēpſerūt: đ p̄ui. epoꝝ. li. 6. Archi. tn̄ ſup iſto. c. dicit ꝙ intelligitur de excōicatis ab hoie: uel intdictis: qđ ꝓbat ꝑ tex. illū q̄ dic. donec ſatiſfecerit ad arbitriū ei⁹ cui⁹ ſn̄iā cōtēpſit. Sʒ admittētes ad eccliaſticā ſepulturā ſciēter ſūt ex cōicati ꝑ decre. Eos. de qua hēs ſ. de excōicatiōe. Si aūt talis cui ē int dict⁹ ingreſſus eccleſie ab hoie vel a iure: ingerat ſe dinis i eccleſia: agēs in offō ſuo ſic p̄us: ē irregularis. de ſen. ex. Is q̄. li. 6. Sʒ ſi ex̄ eccleſiā: puta ſb diuo vel ſb tētorio: vel in do mo ꝓpria ingerat ſe diuinis nō eſt irregularl. vt ibi dr̄ in glo. et rō ē q̄a dictū limitatū ſʒ ſuā limitatōeʒ dēt itelligi. 4z. di. Sit rector. Limitat aūt h pēa cū. ſ. celebrat in eccleſia: q̄ n̄ hʒ locū ſi ex̄ celebrat. ar. de pe. di. i ꝰ. pene. Si āt talis celebrat in orato rio qđ cōſtrui n̄ pōt ſin̄ dyoceſani li cētia. de p̄uile. aucte. li. 6°. Si ſtricte ē oratoriū ita ꝙ n̄ eccleſia n̄ ē irregu larl. Sʒ ſi celebrat i eccleſia n̄ cōſecta q̄ ꝓprie dr̄ baſilica ē irregularl. ſatis ē. n. ꝙ aucte pōtificl. ſit dedicata. de ꝯſe. di. i. nemo. Itē p̄lbyt̄o celebrāte miſſā in eccleſia: ſi ſbdyacon⁹ cui eſt intdict⁹ igreſſus eccleſie dic epiſtolā ex̄ eccleſiā i illa miſſa: vel dyaconus euāgeliū ſic intdict⁹ tales. ſ. ſbdyaco n⁹ ⁊ dyacon⁹ puto irregulares fore q̄a vnū ē offm̄ qđ tn̄ in eccleſia p̄nci palit celebrat cui coopāt i actu ſibi ꝓhito. di. 50. Si q̄s viduā. Preſbyt̄ ro ſi celebrās i eccleſia admiſit ſciēt dictū ſbdyaconū: vel dyaconū ad le ctionē epiſtole: vł euāgelij: ēt ex̄ eccle ſiā ē irregularis q̄a ꝑticipat crimini crioſo. de ſen. ex. Nup. ⁊. c. Si cōcu bine imo vr̄ tale ꝑticipiū factū i eccle ſia ꝑ ꝓprie dc̄a. Sed ecōuerſo. Si ſb dyacon⁹ cui ē intdict⁹ igreſſus eccle ſie dic epiſtolā i eccleſia i miſſa quā ſacerdos celebrat ex̄ eccleſiā irregu laris ē: q̄a i eccleſia ꝟe et de facto id fec: ⁊ ſic i loco ꝓhito. de ſē. ex. Is q̄. li. 6. Et idē dicēdū ē de dyacono in tali cāu dicēte euāgeliū. Preſbyterū āt talē celebrātē ex̄ eccleſiā nō audeo dicē irregularē: q̄a lʒ videat ꝑticipa re i culpa cū miniſtris: tn̄ n̄ ē dignū ꝙ p̄ncipale: vel digni⁹ trahat ad ac ceſſoriū: vel min⁹ dignū: ⁊ ſatis ē ꝙ in h dubio hoc nō ē exp̄ſſuʒ in iure.

Jtē taliſ cui ē itdict⁹ igreſſus eccleſie
q̄zuis ſit ꝓhibit⁹ ꝑ h̄ a celebratione ⁊
ēt ab auditiōe diuiorꝝ i ea ḃz Jo.an.
pōt tñ nō ſolū ꝑ ecclīā trāſire ꝓ facil.
ſuis ḃm Jnno.ſ etiā pōt in eccleſia
orare i tp̄e i q° dīna nō celebrant in
eccleſia.i.q.i.q̇ ſtudēt iſi.Jo.caldari.

¶ De intdicto qd̄ fit ab homine.

¶ Cap.88.

Item ab hōie pōt fieri inter
dcz et gnāle et ſpāle ⁊ ſingu
lare ⁊ ꝑ ðlegatū ⁊ ſb̄delegatū ð offi
dele.ſane. Q ð ē planuz ſi in lr̄is de
legati. ē clauſula cōſueta.ſ.ↄtdictoēs
ꝑ cēſam eccleſiaſticaz cōpeſſendo de
ver.ſigni.querēti. Jtem ſi ſimplr̄ da
tus ē ſine dicta clauſula tūc eniz ma
xie vbi hoc ē exp̄ſſū i iure hāc penaz
poterit iponē:de offi.dele.de cāis.
Jt ꝓfert ꝑ ordinariū. Epm cōt eos
q̇ ſūt ſue iuriſdictōis tñ ñ debz ſuſpē
dē ſeu intdicē clericos vel eorꝝ eccle
ſias ꝑpetuo vel ad longū tēpus niſi
de cōſſu capituli:⁊ hoc maxie qñ ꝓ
cedit ex offi.ſuo:ſ r̄gularit ⁊ de iure
⁊ ð cōſuetudine ſnīa paſtoris ſolius
tenēda ē ⁊ timēda ij.q.iij.c.i. ¶ Jtem
elect⁹ cōfirmat⁹lz nō cōſect⁹ intdicē
pōt q̇a hoc ē iuriſdictiōis ex̄ de elec.
trāſmiſſam ¶ Jtē ⁊ iferior plat⁹ hn̄s
iuriſdictiōez ordinariā itdicē pōt ſibi
ſb̄ditos ex̄ de cōſue. Cū iter voſ.⁊ de
offi.ordi. Cū ab eccleſiarꝝ:vbi nōt q̇
⁊ qñ iferiores ab Epis habeāt ordi-
nariā iuriſdictionē. ¶ Jtē ſede vacāte
capitulū pōt iterdicē ex̄ de maio. et
obe.c.his q̄. Jtez ꝑ mulierē etiā p̄la
tā nō pōt ꝓferri itdictū:vt p̄oriſſam
Abbatiſſā:q̇a hoc ptinz ad poteſtatē
clauiū:de pe.⁊ re.Noua.

¶ Cōt quoſ poſſit ferri ſn̄ia interdicti.

¶ Cap.89.

Q Uātū ad ḃm p̄ncipale.ſ.cōt
quē ferat itdictū. Sciēdū ꝙ
ꝓmulgat ⁊ ꝓmulgari pōt cōt ma
res ⁊ feias:clericos.laycoſ:r̄ligioſos
p̄uatos p̄latos:⁊ rectores:nobiles ⁊
plebeos:cuiuſcūqz ſit etatl. ḃm ꝙ ſūt
capaces penarꝝ:Cōt etiā collegia et
vniuerſitates:cōt eccleſias villas ca
ſtra ciuitates ⁊ regna.⁊ dic.Jo.cal.
ꝙ ꝓferēs ſniaz iterdicti ⁊ ſuꝑior ei⁹ ſi
violat ſniaz ipaz credit eſſe irregula
res q̇a hac irregularitate ligat a ca
none.de ſen.ex.his q̇ li°.vi.de cōſti.
.c.i.⁊ vlt°. Jtē ſi ꝓferens ſniaz non
ſuat itdictū:forte nō malediceret ꝙ
alij nō tenēt ſuare.ar.decre.petiſtiſ.
de p̄ui.ſ illa decretalis loq̇t:Cū his
ꝓ q°.i.ad cui⁹ q̄relā.⁊ in cui⁹ fauorē
latū eſt id nō ſuat:qd̄ non ē ad caſū
aliū extendēdū:cū videat ꝑ modū p̄
uilegii licz corpore iuris clauſi ema
naſſe. Quot aūt iuris p̄uilegia caūs
ſuos nō excedāt patz de p̄ui.ſane.et
ſi ſint corpore iuris clauſa. Et ibi nōt
hoſti. Ex q̇b⁹ ſeq̇tur ꝙ ꝓferens int
dictū celebranſ in eccleſia ab eo inter
dicta eſt irregularis: Et ꝑ cōſequēs
alii non excuſant:liz eni mala ſuꝑio
rum trahunt frequenter a ſubditis
in exemplum:de no.oꝑis.nū. Cum
ex iniuncto:non tamen ꝑ hui⁹mōi
ſb̄diti excuſantur a pena iuris xvi.q.
.i.in canonibus. ¶ Jtem ſi proferens
iterdictū nō ſuando iterdictū ab eo
poſitū i aliquo loco: ꝑ hoc nō itēdit
illud r̄laxare:ita ꝙ ip̄e ꝓferēs hoc d.
Tūc nec ſb̄diti: nec ipſe ꝓferēs eēnt
irregulares. Sublato eni principali

ceſſant omnia acceſſoria. Cū ꝙ rela xatio loci interdicti nō habet certaꝫ formā: ſatis fuit ꝙ proferēs dixit: ꝙ intendebat relaxare. Sed ubi profe rens hoc nō dixit: lꝫ in mente gerēt relaxare: tñ putarē ipſū ⁊ alios non ſeruantes eſſe irregulares: Quia ſicꝫ ꝟbaliter lata fuit ſnia interdicti: ita ꝟbo debet fieri relaxatio. ꝺ re.iu.c. .i. hoc uerꝫ: preterꝙ in papa qui non ſbiacet legibꝰ. ff. de le. princeps. vñ ſi in mente gerit interdictū relaxare: lꝫ ꝟba nō exprimat: poſtea ibi celebrā tes nō eſſent irregulares: ſi tñ hoc ignorarēt: ⁊ celebrant credentes du rare interdictū: grauiter peccāt: ⁊ ſi nō ſint irregulares. Jo. Cal. Jtē ſi interdicitur aliqua eccleſia: nec in ca pella eius poterit celebrari: nec in ci miterio poterit quis ſepeliri: ſi ipſa capella ⁊ cimiteriū ſint eccl'ie ꝯiūcta: al'ſecus. ex̄ eo. Si ciuitas. li. 6. Jtē i eccleſia ſpālr̄ īterdicta: ꝙꝛuis honeſtiꝰ ſit ibi nō baptizare: niſi incōmoditaſ aliud ſuadeat: ꝯtrariū tñ faciens: cre dit Jo. cal. ꝙ nō incurrat irregulari tatē: ꝗa a quouis interdicto hꝫ eſt ex ceptū. de ſpon. ꝉNō ex nobis. Jdē ꝺ criſmate. Jtē in eccl'ia ſpālr̄ īterdcā nō pñt celebrari diuina: ſaluata for ma decreta. Alma. ꝟ. Addicimꝰ. de ſen. ex. li. 6. Ratio ē: ꝗa dicta decre talis Alma. loquir̄ cū locus īterdictꝰ fuerit: ⁊ tale appellat̄ generale īterdi ctū. ꝺ pe. ⁊ re. Q. ꝺ in te. ſiue ꝯmune quod idē ſonat. bñ ad hoc facit de ſen. ex. pñti. li. 6. Jtē ſpāle interdictū ſeu poſitū in aliꝗ eccl'ia: ꝙꝛuis Archi. dicat nō poſſe relaxari ad cautelā ſi dicat̄ nullū: Jo. tñ mol. dicit coñriū

qꝺ fatet̄ Jo. an. videri ſibi ꝟius: Et etiā placet Jo. Cal. ꝗa decre. pñti. ꝺ ſnia ex. li. 6. loqr̄ ꝺ generali iterdcō ꝙ. ſ. nō poſſit relaxari ad cautelam. Secꝰ ꝙ de ſpāli. 25. di. Qualr̄. Et iō in particulari vel ſingulari īterdicto .ſ. perſone. Jtē ⁊ ſi pro pecuniario debito nō poſſit fieri interdictū in locū ſiue generale: pōt tñ fieri ſpāle: ſiue coñ eccl'ias: aliquā uel aliquas pro dicta cā. Jtē cū imponir̄ in aliꝗ eccl'ia ceſſatio a diuinis: ſeruata for ma decre. de of. ordi. irrefragabili. Si quis ibi celebrat: nō eſt irreglar̄. Et rō ꝗa talis ceſſatio impoſita nō ē ꝟa ſnia interdicti. Sed ſi imponat̄ ceſſatio a diuinis gñalis. ſ. i loco ab eo qui pōt: tūc habet effectū iterdci: ⁊ de hac debet intelligi glo. Jnno. Nō ex nobis. in decretalibꝰ. de ſpō. ſꝫm Jo. an. Et hoc placet: qꝺ ꝓbat etiā ex cle. ex frequētibꝰ. de ſen. ex. que equipat generales ceſſationes iductas ab eo ꝗ pōt: gñalibꝰ īterdictis Nō aūt ſpāles. ſ. certaꝝ eccl'iaꝝ. Jo. cal. Jtē ſi īterdicat̄ uel ꝓmulget̄ in terdictū i cōe: populū ciues incolas uel vniuerſitatē. i. ſꝫ predictis appel lationibꝰ: uel aliꝗd ipſoꝝ: itelligitur iſtud gñale īterdictū. de ſen. ex. Alma ꝟ. illis. li. 6. ⁊ ꝗa cū interdicto loco propter delictū populi uel ciuiū: ſin gulares pſone loci intelligūt̄ gñalr̄ īterdicte: vt ſic dicat̄ gñale īterdictū: vt in decre. cū in ptibꝰ. de ꝟbo. ſig. Eodē mō nō iſtud dꝫ dici generale imo ⁊ fortiꝰ: ꝗa predictū īterdictū ſu piꝰ iō dicit̄ gñale: ꝗa vniuerſitatē uel ꝑplm loci ꝯplectit̄: ſꝫ ꝑpē ꝙ vnūqꝺqꝫ tale ⁊ illud magꝫ. di. 18. c. i. Jo. cal.

Jtē qn̄ īterdicit̄ cler⁹ alic⁹ loci: nō ex
h̄ intelligit̄ popul⁹ illi⁹ loci īterdict⁹
q̄a hec ſūt diuerſa: ⁊ ecōuerſo. ex̄ de
ſen. ex. Si ſnia. li. 6. Jntelligo autē
appellōe cleri cōtineri nō ſolū pmo
tos ad ordines: ſ etiā religioſos cō-
uerſos ⁊ cōuerſas: q̄ ita ſūt ad eccliā
trāſlati: q̄ de populo pprie dici non
pn̄t. 12. q. i. Duo ſūt. Jo. cal. Jtē cuꝫ
interdicit̄ populus alicuius terre ſin
gulares pſone illius populi: cuꝫ ſint
interdicte: nec in illa terra: nec alibi
poterūt admitti ad diuina vel eccle
ſiaſtica ſacramēta niſi in cāib⁹ a iure
expſſis. ex̄ d ſen. ex. Si ſnia. li. 6. Jtē
cū īterdicit̄ terra alicui⁹ dn̄i itelligit̄
de ea que ē ſua quo ad dn̄iuꝫ iuriſdi
ctionale: ⁊ multo forti⁹ ſi terra illius
dn̄i eſſet ſimplicit̄ et abſolute ppria.
Jtē intelligit̄ d terra quā ab alio tꝫ
in feudū vel emphiteoſiꝫ: q̄a in illis
caſibus ad eum ſpectat vtile dn̄ium
Jtem intelligit̄ de terra que ptinet
ad ipm dn̄m rōe dotis vxoris: quia
marit⁹ cōſtāte matrimonio eſt dn̄s
dotis vxoris. Jtē intelligit̄ de terra
ſibi pignorata ſi pferens dixit. Jn-
terdico terram quā talis tenet. ſec⁹
ſi dixit interdico terraꝫ ſuaꝫ. Jo. an.
Jtem ſi talis dn̄s cui⁹ terra interdi
cit̄ habꝫ terrā in diuerſis puinciis:
vel diuerſis locis. Si hꝫ eā p pte: et
p diuiſo: oēs ille ptes ſbiacent int̄-
dicto: ſ ſi p indiuiſo: ſec⁹ ne innocēs
puniat̄. ar. i. q. 4. § vlt. Si autē po-
ſtea dn̄s acq̄rat nouā terrā talis t̄ra
nō ſbiacet īterdicto: niſi lator ſētētie
expſſiſſet vel intēderet tā de ea quā
hēbat: q̄ꝫ de ea quā habitur⁹ eſſꝫ. Si
aūt vēdit terrā īterdictā: vel pdit eaꝫ
nō pter h⁹ tollit̄ interdictū: cū on⁹
rei tranſeat cū ipſa: de decimis. Pa
ſtoralis. Nec. n. iſte ē mod⁹ tollēdi
īterdictū qd dꝫ relaxari p iudicē: qui
tn̄ ceſſante fraude: et cā interdicti ſe
facilē exibebat. Jo. cal. Jteꝫ ſi iīdicit̄
popul⁹: vel vniuerſitas collegiuꝫ vel
cōe alicui⁹ loci: nō intelligit̄ per hoc
loc⁹ ille interdict⁹ ſm Jo. an. ſup. c.
Si ſnia. e. ti. li. 6. q̄a aliud eſt īterdcꝫ
loci: aliud vniuerſitati. vel collegii: d
vb. c. i. li. 6. Poterit ḡ celebrari alta
voce in illo loco vt p̄us īterdictis tn̄
excluſis: q̄a hoc nō eſt phibitū: ſ licꝫ
dictū h⁹mōi. ſ. Jo. an. pcedat d iure
ſcripto: tamē p̄ſtare videt̄ occaſionē
piculi. Audient̄. n. voces publice ce-
lebrātiū ab īterdictis: ⁊ p h̄ vilipēdet̄
cenſura eccleſie. vn̄ cōſulēdū eſſꝫ cle-
ricis vt tali īterdicto durāte abſtine-
rent a publica celebratione. Jo. cal.
Jtē ſi aliq̄s de vniuerſitate īterdicta
ſe trāſferrꝫ ad alium locuꝫ primo di
miſſo. Si eſt ſpālit̄ īterdictus aut de
populo interdicto: ita q̄ fuit i culpa
pter quā latū fuit īterdictū quōcūꝫ
ſe transferat remanet īterdictus. de
ſen. ex. Alma. §. Jllis. li. 6. Si vo nō
fuit culpabilis: ⁊ ex toto deſinit eſſe
de populo interdicto: credo ceſſare
interdictū circa euꝫ: quia in eo ceſſat
cā efficiens ⁊ cōſeruans: ergo ⁊ effe
ctus. 61. di. Neophit⁹. Jo. cal. Jtem
ſi exiſtens de populo nō interdicto:
fact⁹ ē poſtea de populo: vel vniuer
ſitate interdicta. Credo q̄ ex tunc li
gatus eſt: ſicut ⁊ alii cuꝫ mēbꝝ factū
ſit illius corporis: ⁊ ſic debet eodem
iure cenſeri. di. 12. c. i. Johānes cal.
Jtē ſi exn̄s d populo interdicto vel

vniuerſitate ſi bāniaꝛ ſimpliciꝛ: ⁊ nō ad tēpus ceſſat interdictū circa eum qꝛ non cenſeꝛ āpliꝰ de vniuerſitate vel pōpulo: ſꝫ cōfirmatꝰ vel relegatꝰ bñ ꝑmanet interdictus: qꝛ adhuc cē ſeꝛ de corpore vniuerſitatis Jo. cal. Jtem ſi talis de populo vel vniuerſitate interdictis ſi ingrediaꝛ mōaſterium poſt ꝓfeſſionem indubitanter poterit ordinari: qꝛ deſinit eſſe de populo totaliter: ſꝫ ante ꝓfeſſionē tutū eſt cōſiliū ꝙ non ordineꝛ. i. tali interdicto durāte. Si tñ fuerit ordinatꝰ puto illā tenē. ar. de ſen. ex. Religioſo. li. 6. Jo. cal. Jtē de abſētibꝰ tꝑe late ſnie interdicti: vel in vniuerſitate vel populo: ⁊ de pñtibꝰ nō cōſentientibus ꝗ contradicētibꝰ aliorū culpe ꝓpter quā latū eſt interdictū anligenꝛ. dicit Jo. an. in decre. Si ſnia. e. ti. li. 6. Q. ꝺ qdam religioſi tenēt tales nō ligari: etiā quo ad eccleſiam: quia abſens et ignorās ex maleficio nō obligaꝛ. i5. q. i. Aliquos. ⁊ c. Non eſt. Et qꝛ pena ſuos dꝫ tenē auctores. de pe. di. i. Nemo. Sꝫ dic ipe ꝙ iſti ñ pōderāt: ꝙ pena intdicti etiā puniūꝛ q nō peccauerūt. ꝺ ſpō. Non ex vobis. Vñ tenet ipſe abſentes et ꝯtradicētes ligari quod ꝓbat decre. Si ſnia. Fateꝛ tñ illoſ inſōtes quo ad deū. Et hoc placet Jo. cal. Jtē ſi talis abſens ē de alia ciuitate: vel ꝑp̄lo ſꝫ ḡtioſe receptꝰ fuēit i ciuē vlꝫ ꝑplarē ꝑp̄li itdicti: vt faciūt veneti ⁊ forte ibi nūq̄ꝫ hitauit: credo ꝙ cū tali populo intdicto talis intelligaꝛ intdictꝰ. Jtē hitātes in ciuitate non ciues: nec de populo illiꝰ: planū ē ꝙ nō icludūꝛ intdicto illiꝰ vniuerſitatꝪ.

vel populi: vt in cle. Si ſnia. Si tñ ēt locꝰ eſſet intdictꝰ in eo ñ poſſent audire diuina: ꝗ ex locū illū. Jo. cal. Jtē ſi intdiciꝛ locꝰ ſb̄ appellōe regni ꝓuicie ciuitatꝪ. caſtri vel ville ſburbia ⁊ ꝯtinētia edificia loci illius intdicta itelligūꝛ. de ſē. ex. Si ciuitas. li. 6. ēt ſi dc̄a ſburbia et cōtinētia edificia in nullo erāt ſbiecta dc̄o loco intdicto: vel vniuerſitati. Si tñ ꝓferēs intdictū hēat iuriſdictiōē ſpūalē in dictis ſburbūs. Si aūt nō hret iuriſdictōē ſꝫ de iure ſcripto nō videāꝛ intdicta dc̄a ſburbia: tñ pōderata rōe ꝺcreta. Si ciuitas. poſſet dici qꝛ ēt tc̄ intelligūꝛ intdc̄a ñ ab hoie: ꝗ a iure. ex de ſē. ex. Nup. Jntelligūꝛ autē ſburbia burgi ex ⁊ ꝓpe ciuitatē in qbꝰ domꝰ ſūt ꝯtigue: vel dicūꝛ ſburbia ꝑ q iter ē rectū. Cōtinētia ꝟo edificia dicūꝛ domꝰ ex burgū ſepate ⁊ ñ ꝯtigue vlꝫ ꝯtinētia edificia ſꝛ q ſūt ꝓpe ciuitatē vel locū intdictū inꝛ ſburbia. Jtē in dc̄o loco ſb̄ appellōne ciuitatꝪ. caſtri ville: vel hꝰi: ñ ſꝛ intdicti ciues illiꝰ ciuitatꝪ. ſeu hoieſ illiꝰ caſtri vel ville: cū ꝑdictꝰ locꝰ ē intdictꝰ ꝓpt delcm dñi vel alicꝰ ſingularꝪ. pſōe vñ ⁊ ſi ñ i illo loco intdc̄o: alibi tñ poterūt audire diuina. ⁊ h ñ taleſ pſōe ſint culpabileſ ⁊ dederint cāꝫ intdc̄o. e. ti. Alma. §. Jllis. Tales. n. ſꝛ intdicti vbiq̄ꝫ: ⁊ idē etiā ē ſi intdictū ſit latū ꝓpt delictū populi vel ciuiū vel vniuerſitatꝪ. ipſiꝰ loci. de ſen. ex. Si ſnia. li. 6. Jo. cal. Jtē ciues hitātes ꝯtinuo ex ciuitatē ⁊ ſburbia ⁊ cōtinētia edificia intdc̄o populo vel ciuibꝰ ciuitatꝪ. itelligūꝛ ⁊ ipi intdc̄i ēt vbicūꝫ hitēt exqꝰ ponūꝛ ciueſ vlꝫ ꝺ vniuerſitate itdc̄a. Jo. cal.

Jtē nobiles ⁊ marchiones comites ⁊ barones ⁊ hꝰmōi hn̄tes in tali ciuitate ſi ſunt de populo interdicto: vel de dicta vniuerſitate qꝺ patȝ ex eo ꝙ ſbeunt onera: ⁊ hn̄t honores: ſicut alij ligāṫ ſn̄ia interdicti. Et idē ſi per ꝑuilegiū eſſēt exempti ab oneribus: ſecus aūt ſi eſſent ſui iuris: vel ex conſuetudine: vel ex ꝑuilegio imꝑiali: ita ꝙ dicte vniuerſitati tāq̄ȝ de eiꝰ corꝑe in nullo ꝑticiparēt. Jo. cal.

De effectu interdicti. ſciliȝ quō ſit ſeruādū: ⁊ a q̄bꝰ diuinis ceſſandum Cap. 90.

QUantū ad tertiū ꝑncipale. i. effectu interdicti. Sciendū ꝑmo ꝙ in loco ſuppoſito ecclesiaſtico interdicto ſm̄ antiq̄ iura nulla ꝑmittebāṫ eccleſiaſtica officia celebrari vel audiri. ext̄ de pe. et re. Qꝺ in te. ⁊ de ſpon. Nō ex vobis. niſi ſemel in ebdomada celebrari cā cōficiendi corpus xp̄i. de ſen. ex. permittimus. Sed ꝑ noua iura illud reſtat moderatū. ext̄ de ſen. ex. Alma. li. 6. Per iſtū. ſcȝ modum. vȝ. ꝙ ſingulis diebus in tali loco debeāt ſeu poſſint in eccleſiis ſiue monaſteriis miſſe: et alia officia celebrari ſicut pꝰ ē cū his quatuor cōditōibꝰ. ſ. ſbmiſſa voce ianuis clauſis non pulſatis cāpanis excōicatꝭ. ⁊ interdictis excluſis vn̄ ꝑ qōliȝ hoꝝ quatuor ꝑ ſe: ſi non ſeruaṫ aliis tribus obſeruatiſ violaṫ interdictū: ⁊ eſt irregularis ibi ſic celebrans: vel aliq̄d agens alicuius ordinis: vt in officio ſuo: puta ſi pulſatꝭ cāpanis celebrat: vel etiā ſi alta voce tm̄ ⁊ hꝰmodi: ſm̄ hoſti. ⁊ Jo. an. et Jo. cal. qui addit ſic: et licȝ hec dura videanṫ: tamen ſufficit ita ſcriptum eſſe. 19. di. Jn memoria. Jtē ſi clīcus in loco interdicto facit tm̄ alteꝝ ꝑdictoꝝ aliis celebrātibꝰ: puta ſonat cāpanas: vel apit ianuas eccleſie et hꝰi Credo ipſū irregularem q̄a ꝑticipat in crimie crimino ſo. de ſen. ex. Nuꝑ Secus ſi facit alteꝝ ꝑdictoꝝ vt celebrenṫ diuina: que tamē nō celebrāṫ de facto: cū irregularitaſ req̄rat actū ꝑfectum. 15. q. i. c. fi. Jtē ſi clericꝰ ſcit interdictum loci: qꝺ tamen non publicum eſt ꝑ denūtiatōeȝ: ſi illud nō ſeruat eſt irregularis ſm̄ Archy. ar. de re. iur. Cum. li. 6. Et hoc vꝝ: niſi iſtud eſſet occultū. 6. q. 2. Si tantū. Nec obſtat cle. pa. de ſē. ex. Quia licȝ in ſeruādo interdicto qꝺ ſeruat matrix eccleſia loca religioſa ſe debeāt conformari. Nō ſeq̄ṫ ꝙ vbi matrix nō ſeruat: q̄a nō eſt ei denūtiatū: alij qui ſciunt non debeant obſeruare: vt ibi nōṫ: q̄a ſm̄ hoc idem infertur etiam ſi eſſet publicū ⁊ matrix eccl̄ia nō ſeruaret qꝺ eſt abſurdū. Dicit tn̄ Jo. an. ꝙ expediret ꝑ ꝯſtōnē ꝓuidēi clericos nō teneri ad obſeruantiam interdictoꝝ ꝑlatoꝝ a iure: niſi ꝑmo fieret ipſoꝝ declaratio ꝑ id qꝺ hēṫ de cenſ. Quāq̄ȝ. li. 6. Et in cle. ꝑn̄ti. e. ti. Jtē nō ꝙ dicta moderatio inṫdicti ⁊ effectus interdicti nō hȝ locū in interdicto populi ſeu vniuerſitatꝭ. nō exp̄ſſo loco in ſn̄ia inṫdicti: q̄uis .n. ⁊ illud dicaṫ inṫdictū gn̄ale: tam̄ decre. Alma. cū ſua moderatōne loquiṫ de interdicto gn̄ali loci: vt ciuitatis caſtri ville regni ⁊ hꝰmōi. Jteȝ layci q̄ nō ſunt inṫdicti nō poſſunt admitti ad diuina que celebrāṫ cuȝ

dicta moderatōe in loco interdicto: niſi ſint ſup hoc ſpāliter p̄uilegiati. De clericis ꝟo extraneis: ſeu alibi bñficiatis: an poſſint admitti in eccleſia ſita in loco interdicto ad celebrādū vel cōcelebrādū. Archi. tenet ꝙ non Jo. an. dicit ꝙ hoc durū eſt: ⁊ qui nimis emungit ⁊c. ⁊ ſic videt̄ tenē cōtrariū. Qḋ cōtrariū Jo. cal. probat p multas rōes. Et idē dicēdū videt̄ de religioſis. Item tam canonici ꝙ̄ clerici eccleſiaꝝ in q̄buſ diſtributōes cotidiane tribuūt̄ illis qui interſūt horis: ſi nō veniūt amittūt eas: ſicut amitterent ſi nō eſſet interdictum. Item miſſe non cōuētuales ſ; peculiares celebrare poſſunt tpe intdicti: in eccleſiis cōuētualib⁹ ſuata moderamine p̄dicta. Itē ſi in tali eccleſia deficiūt oēs p̄ter vnū. Jo. an. poſt Hoſtiē. dicit ꝙ ille poterit celebrare cum familiari. Archi. dicit ꝙ nō audet hoc tenere. Sed p̄mum placet. Fateor tamē ꝙ in p̄uilegio cōuētus de celebrādo tpe intdicti ñ includūt̄ familiares cōuent⁹. S; in caſu p̄dc̄o ille ſolus adherere poterit familiarē ſeu ſeruitorē vigore pmiſſiōiſ. ff. Adicimus. neceſſitate ad hoc cogēte. Jo cal. Si tamē alicui pſone ſingulari ſit cōceſſū: vt tpe intdicti poſſit celebrare: vel audire diuina in voce ſub miſſa: tunc familiares eius ad audiendū cum illo: ⁊ ad celebrādum ſibi admittūt̄: niſi eſſet talis cuiuſ culpa dolo vel fraude ſit lata ſnīa intdicti vel ad dictā culpā dediſſ; auxiliū cōſilium vel fauorē. de p̄ui. licet. li. 6°. Item p dictū. c. Alma. de ſen. ex. li. 6. extat alia moderatio circa ifdem vz ꝙ in feſtiuitatib⁹ ſolū Natiuitatis. Reſurrectōis Pentecoſtes. ⁊ Aſſumptionis beate Marie. Itē nō ꝙ p̄dictis quatuor ſolēnitatib⁹ de q̄b⁹ hēt̄ in. d. c. Alma. addita ē ſolēnitas corporis xp̄i p extrauagātē Martini q̄nti. in q̄ interrūpit̄ intdictū: ſiue ſuſpēdi videt̄. Ut in q̄tuor predictis cāpane pulſent̄: ⁊ ianuis aptis alta voce diuina celebrent̄ in locis interdictis. ex cōicatis excluſiſ ſ; interdictis admiſſis ita tamē ꝙ illi ꝓpter quos ꝓlatū eſt interdictū altari nō appropinquent: nō obſtātib⁹ q̄buſcūq; p̄uilegiis que reuocant̄: quia ſufficē d; omnib⁹ ꝙ celebret̄ vt dictum eſt. ¶ Ubi primo nō ꝙ illud qḋ dictū eſt de dictis feſtiuitatib⁹: intelligi deb; de vna die tm̄ ꝓ qualib; feſtiuititate: vñ ⁊ doc. querūt q̄ñ incipiat talis dies: ⁊ q̄ꝫtū ad p̄ncipiū dei concor. quaſi omnes .ſ. ꝙ incipit in veſpis vigilie: ſ; q̄ꝫtū ad finem ſunt varie opiones. Et archy. tenet ꝙ terminet̄ in cōpletorio feſtiuitatis incluſiue: q̄a in bñficiis ē larga intp̄tatio faciēda. Jo. an. ten; in dicta decre. Alma. glo. āte penultimā ꝙ terminet̄ in veſpis ipſi⁹ feſti ⁊ ſic excludit cōpletoriū: que opinio etiam placet Jo. cal. Itē nōndū ꝙ in p̄dictis feſtiuitatib⁹ non pōt licite dari corpus xp̄i in loco intdicto: niſi ſicut ⁊ aliis dieb⁹ .ſ. infirmis decedētibus. de ſen. ex. Rñſo. Uñ ⁊ qḋ dr̄ in canone de conſe. di. z. Et ſi non frequētius: ⁊ de pe. ⁊ re. Omniſ. ſ. ꝙ fideles debent cōicare in paſcate natale ⁊ pētecoſtes. Intelligēdū eſt interdicto ⁊ alia ꝓhibitione ceſſātib⁹. Et idem dicēdū de extrema vnctōe

ſcꝫ ꝙ nõ eſt vãda iſtis dieb⁹ Archi. ⁊ Jo.an. Jtẽ ⁊ ſi in dictis feſtiuitatibus honeſtius ⁊ iuſti⁹ ſit ſaltẽ q̃tũ ad p̃ncipalẽ miſſã que in ip̃a eccleſia celebraẗ de ipſo ꝓprio feſto dicẽ: q̃a id eſt inductũ in honorẽ illaꝝ ſolẽnitatũ: ⁊ ideo de eis celebrãdũ. de ↄſe. di. i. Et hoc attendẽdũ eſt ⁊ de cele. miſſa. c. z. Poteſt tamẽ ⁊ alia miſſa dici q̃ꝫ de ipſo feſto. Jtẽ in dictis feſtiuitatibus credo ꝙ pn̄t aqua ſolẽniter bñdici: ⁊ aſp̃ſio fieri: Panes et fructus bñdici: ⁊ laycis etiã intẽdictꝭ miniſtrari: q̃a iſta de ſe nõ ꝓhibenẗ tẽpore interdicti: et ipſoꝝ bñdictio ẽ officiũ diuinuꝫ: qꝺ gn̄alẗ in p̄dictis feſtiuitatib⁹ ꝑmittiẗ. Jo. cal. Jtẽ in feſto aſſumptõis ꝟginis Marie ſẽp tp̄e interdicti nuptie pn̄t ſolẽniẗ bñdici: qꝺ aliis dieb⁹ tp̄e intẽdicti non poteſt fieri ƀm hoſtiẽ. Et hoc ideo: q̃a talis bñdictio ꝑtinet ad diuinuꝫ officiũ: qꝺ illa die ꝑmittiẗ ſolẽniter celebrari. De aliis trib⁹ feſtiuitatib⁹ nõ opꝫ querere: q̃a in ipſis feſtiuitatibus ꝓhibẽẗ celebrari in omni loco ⁊ ab omnib⁹ fidelib⁹. zz. q. 4. Non opꝫ. Jo. cal. Jtẽ in dictis feſtiuitatibus pn̄t ꝟgines et altaria cõſecrari vel benedici: ⁊ calices ⁊ ꝑamenta: et abbates ⁊ abbatiſſe: q̃a h⁹mõi bñdictiones nõ ſũt ſacra ꝓp̄rie: ƀ orõnes: ⁊ certa officia. Jo. cal. Jtẽ dictis diebus feſtiuis in loco intẽdicto vtrum poſſint admitti ad eccleſiaſticã ſepulturã. Jo. an. dicit ꝙ putat ꝙ nõ: licꝫ multotiẽs fuerit in ↄtrariũ obſ̃uatũ ⁊ ſubdit poſt pauca. Jo. cal. Scio ꝙ videreẗ temerariuꝫ reſiſtẽ opinioni dñi mei ⁊ patris mei: maxime ꝙ nõ viderim ꝑ aliquem cõtrariũ ſcriptũ Attamẽ mea puſilla intelligẽtia iudicat in dictꝭ feſtiuitatib⁹ nõ obſtãte interdicto poſſe publice et ſolẽniter mortuos ſepeliri: vbi aliꝺ nõ obſtat puta q̃a nõ eſt ſp̃aliter aut noiatim interdictus: aut q̃a fuit in culpa: vel ad h̄ dedit cõſiliũ auxiliũ vel fauorẽ ꝓpter qꝺ latũ eſt intẽdictũ. Moueor ad dicẽdũ ꝙ ꝑ gn̄ale interdictũ ꝓhibeẗ eccleſiaſtica ſep̄ltura: q̃a ipſa accedit ad officiũ diuinũ. Nã cuꝫ officio diuino debet ferri funus ad eccl̄iaꝫ: vt hẽẗ. iz. q. z. Qui diuina. Sꝫ offm̄ diuinũ ꝑmittiẗ his diebus ſolẽniter celebrari. Jo. cal. Qui multa induc̄ pro ⁊ cõtra circa iſtam mãꝫ. Jtẽ tp̄e intẽdicti ⁊ ſi ꝓhibita ſit adminiſtratõ ſacramẽtoꝝ: illud tñ hꝫ multas exceptões. Nã p̄mo excipiẗ baptiſmum nõ ſolũ puuloꝝ: ƀ etiã adultorũ. ex̄ eo. Q. m̄. li. 6. Jteꝫ excipiẗ ↄfirmatio ex̄ eo. Renſo. Jtem excipiẗ pn̄ia non tm̄ moriẽtiũ ƀ etiã viuoꝝ et ſanoruꝫ dũmõ nõ fuerint excõicati: qui non poſſũt admitti niſi in morte: ⁊ exceptis illiſ ꝓpter quoꝝ culpã: vel dolũ lata eſt ſn̄ia interdicti: vel p̄buerunt auxiliũ cõſiliũ vel fauorẽ: ſi nõ primo ſatiſfecerint: vel de ſatiſfaciendo dederint idoneã cautionẽ: aut ſi hoc ñ pn̄t: niſi iurauerint ꝙ cũ potuerunt ſatiſfaciẽt: ⁊ ad ſatiſfactionẽ faciẽdaꝫ ꝑ illos q̇ teneẗ dabũt cõſiliũ auxiliũ ⁊ ꝓ poſſe laborabũt. Nec ꝓpẗ aliqꝺ p̄dictoꝝ fieri dꝫ relaxatio interdicti ex̄ eo. Alma. li. 6. Jtẽ ⁊ cathecism⁹ q̇ p̄cedit baptiſmũ põt fieri: q̃a ꝑmiſſo baptiſmo intelligũẗ ꝑmiſſa omnia ꝑ que ꝑueniẗ ad illud: ⁊ ſine quibus

expediri non debet. h⁹mői autez eſt cathecíſmus. de conſe. di. 4. Añ baptiſmũ. Jtez pmittit̃ ꝯfectio criſmatis in die cene q° vtendũ ẽ in baptiſmo ⁊ confirmatõe. ex̃ eo. Reſ͂ſo. Jtem pmittit̃ eucharíſtia dari decedẽtibus de pe. ⁊ re. Q̃ð in te. Nec etiã debȝ alicui penitenti denegari. 50. di. Penitentes. Sanis etiam dãnatis ad mortẽ dari poteſt tpe interdicti: q̃a cenſent̃ tunc eſſe in articulo mortis Jo. cal. Sed laycis ⁊ clericis nõ int̃dictis: ſed in loco interdicto poſitis: an poſſit dari eucharíſtia p̃ter q̃ȝ in mortis articulo dubiũ eſt: exceptis tñ p̃ſbyteriſ miſſã celebrãtib⁹ cũ forma ſeruata decre. Alma. Celebrãtes eiȝ tenent̃ ſumẽ corpus xp̃i. de cõſe. di. 2. Cõpim⁹. De aliis q̃ dicit Jo. cal. Trepido ferre ſniaȝ cũ videriȝ gñaliter religioſos ſuis fratrib⁹ ⁊ ſororibus vel monialib⁹: quaꝝ curã gerũt tpe interdicti indifferẽt̃ cõcedere eucharíſtie ſacramẽta ƀ quo iure faciãt ipſi diſcernãt: cũ cõtrariũ videat̃ de iure ſcripto. Jn edictis. n. pmiſſoꝝ certoꝝ caſuũ qð rõe ñ inuẽit̃ exp̃ſſe pmiſſũ ſbiacet regule ꝓhibitiue. 2. q 4. Cõſuluiſti. Et eſt exp̃ſſũ. in cle. de vb. ſig. Exiui. §. Porro. Cũ q̃ ſit per miſſũ tẽpore int̃dicti ſpãlit̃ corp⁹ xp̃i in q̃tũ dicit̃ viaticũ. i. in q̃tũ datur decedẽtib⁹ q̃ ⁊c̃. Et addit Jdez Jo. ꝙ cũ portat̃ eucharíſtia ad infirmũ tunc credit ꝙ debeat portari cũ pulſatione cãpanelle ⁊ lumine p̃cedẽte ⁊ aliis cõſuetis: q̃a cũ aliq̃d pmittit̃ vbi aliud nõ apparet intelligit̃ fore pmiſſũ ƀm ꝙ ius diſponit illð fieri: ⁊ vſus obſuat. ar. ad hoc. 4. di. Erit autem. ⁊ 12. di. Jlla. Sed de portatione luminis diſponit ius. de cele. miſſ. Sane. De pulſatõe aũt campanelle habet gñalis cõſuetudo q̃ ⁊c̃. Poterit autẽ dari tale viaticũ infirmo in p̃ñtia aſtãtiũ ⁊ veniẽtiũ vt p miſſio intelligat̃ ƀ cõditõem ſtatus pſõe infirme. 41. di. Quiſq̃s. de mulierib⁹ q̃ p̃gnãtibuſ et ptui appropinquãtib⁹: an tpe interdicti poſſit dari eucharíſtia. videt̃ Jo. an. dicẽ ꝙ nõ niſi aliud piculum imineat in eiſ. rõ eſt quia tales nõ ꝓprie poſſunt dici decedẽtes ex appropinq̃tõe ad ptuȝ: ƀ nõ niſi decedẽtib⁹ concedit̃ eucharíſtia in tali tpe. ſ. interdicti eadẽ rõe Jdem p omnia putat Jo. cal. de intrãtib⁹ mare vel belluȝ cãpeſtre: vel obſceſſis: ⁊ facit qð nõ. de officio ordinarĳ paſtoralis. 2. Reſ͂ſo. in gloſa. Extrema ꝟo vnctio incũctanter eſt ꝓhibita tẽpore interdicti: ſed an clericis vel religioſis marib⁹ vel feĩis non interdictis ſed ð loco interdĉo ⁊ q̃ ƀuauerũt int̃dictũ: an poſſit conferri extrema vnctio a q̃buſdã dubitat̃. Dñs ⁊ pater meus ⁊ iuſticie cultor. Jn decre. Q̃ð in te. ex̃ de pe. et re. dicit ꝙ nõ: qð tñ multi male aduertunt. Jo. cal. Patrimoniũ ꝟo i dicto tpe pmittit̃: q̃a cõtrahi poteſt quocũq̃ȝ tempore p legitimũ ꝯſenſũ viri ⁊ mulieris. etiã ſi cõtrahẽtes eſſẽt interdicti ƀm Jnno. Naȝ ⁊ p inſideles ⁊ p excõicatos cõtrahi poteſt ſed ſolẽnis bñdictio nuptiaꝝ tũc fieri ñ poteſt ƀm hoſti. etiam ſi alter tãtũ vir. ſ. vel mulier eſſȝ int̃dict⁹ in loco nõ interdicto fieret Jo. cal. De ſacramento ordinis ſciendum ꝙ nullus

ordo ꝯferri poteſt in loco interdicto clericis ⁊ laycis: et rō eſt: q̄a ꝓhibēt ibi eccleſiaſtica ſacramēta miniſtrari: exceptis q̄buſdā caſibꝰ: de quibꝰ iſte nō eſt. vt in decre. de ſpō. Nō ex vobis. Si aūt ꝑplus eſt īterdictꝰ cū ꝓpt̄ hoc nō ſit clerus īterdictꝰ: poterunt clerici illius loci ex̄ illū locū īterdictū ad ordines ſupiores ꝓmoueri ab eo tñ q̄ hoc de iure poſſit. Itē ſi locus tm̄ eſt īterdictꝰ: lʒ ibi nullꝰ valeat ordinari: layci tñ qui nō fuerūt culpabiles īterdicti ꝓpter qḋ latū eſt īterdictuʒ ex̄ locū īterdictū poterūt ordiari niſi ꝓpt̄ delc̄ʒ vniuerſitatꝭ lata fuiſſʒ ſnīa īterdicti in loco: q̄a tūc nullꝰ de dicta vniuerſitate poſſet ordiari. Jo cal. Itē tpe gñalis īterdicti denegat̄ laycis eccleſiaſtica ſepultura: etiaʒ ſi pñiaʒ egerint ſm̄ Jnno. ex̄ de pe. et re. Qḋ in te. Rō eſt q̄a īterdicti ſunt tales etiā ſi peccatores nō ſint. 17. q 4. Miror. Sʒ ⁊ illi īterdicti q̄ tūc abſoluūt̄ ab aliq̄ excōicatōe remanent tñ adhuc īterdicti: donec ſoluat̄ īterdictū. Et ſi in morietibꝰ īterdictꝭ apparuerint ſigna pñie et poſtmoduʒ fuerit ſolutū īterdictū tūc taliū corpa erunt apud eccleſiā trāſferēda. ar. ex̄ de ſen. ex. Cum illoꝝ. Et ſi apud eccleſiam ſtāte adhuc īterdicto ſepulti fuerit nō erūt poſtmodū exhumādi Cū ad eū ſtatū venerit res a quo incipere potuit. ⁊ ꝓ hꝰmōi īterdictis. ſ. cū penituerint lʒ mortuaria recipere ac ꝓ eis orādū eſt. 2. q. 2. Quicunqʒ Et ſi nō penituerit: nec ꝓ eis orādū eſt: nec mortuaria recipiēda. 88. di. c fi. Clerici ꝟo q̄ in tali gñalitate non ſunt īterdicti non negat̄ eccleſiaſtica ſepultura: ita tñ ꝙ fiat ſine pulſatōe cāpanaꝝ ⁊ ceſſante omni ſolēnitate ex̄ eo. ti. Qḋ in te. Et qḋ ibi dicitur cū ſilentio nō videt̄ hoc intelligēdū de ſilentio officij funeralis: q̄a cū cōcedat̄ qḋ maiꝰ eſt. ſ. dicere miſſaʒ ⁊ horaſ ſb̄miſſe: ⁊ ō officio funerali cōcedi videt̄. Itē qñ aliqua eccleſia eſt ſingularit̄ interdicta: ſi q̄dem eſt īterdicta ꝓpter delictuʒ clericoꝝ tm̄: vel q̄a violata fuit: tunc ꝑochiani pñt i alia eccleſia nō īterdicta eligere ſepulturā ⁊ audire diuina: ſʒ ſi ſit īterdicta in penam populi: etiā ſi multi ex eis nō deliquerūt: ſed forte vniuerſitas vel magna ps: vel forte q̄a deliquit dñs: ⁊ in hoc punit̄: tunc ꝑochiani nō poſſūt in alia eccleſia etiā nō īterdicta eligere ſepulturā niſi forte ex ꝓuilegio Jnno. Jtem ſic̄ tpe īterdicti in eccleſia non ſunt layci ſepeliendi: ita nec in eius cimiterio: de ꝓuile. vt ꝓuilegia. Et lʒ Steph. dicat ꝙ ſufficit ꝙ ſit locꝰ ad ſepulturā deputatꝰ: lʒ nō ſit bñdictꝰ vt dicat̄ cimiteriuʒ. tamē Jo. an. dicit ꝙ eſt locꝰ ad vſū cimiterij p epm̄ bñdictꝰ. de cōſe. di. i. Nemo. Jo. etiā cal. dicit ꝙ nō ſuffic̄ ꝙ locus ſit ad ſepulturā deputatus: niſi auctoritate epi fueīt ad ſepult̄aʒ deputatꝰ. Et hoc opʒ fateri q̄ʒtū ad penam excōis que ponit̄ p cle. Eos Jtem layci nō interdicti nō poſſunt in cimiterio ſito in loco iterdicto cū clericoꝝ officio ſb̄ ſilentio ceſſantibꝰ ſolēnitatibꝰ aliis ſepeliri. Rō eſt q̄a ex gratia id cōcedit̄ clericis: g̈ aliis intelligit̄ denegatū. Jo. cal. Jtem ꝓuilegiatꝰ p decre. Alma. ſup auditione diuinoꝝ ⁊ pceptōe ſacmētoꝝ

ſine mētione de auditione diuinoꝝ puto ꝙ ex hoc poſſit admitti ad eccleſiaſticā ſepulturā:q̄uis de ipa nō fiat mētio. Sꝫ ſi ꝑuilegium eſſꝫ conceſſum ſup auditione diuinoꝝ non facta mentione de ꝑceptōe ſacramētoꝝ ſatis videt̄ dubiuꝫ:tamē placet ꝙ ꝑ illud ꝑuilegiū ſit cōceſſa eccleſiaſtica ſepultura ꝑ regulā cui cōicam⁹ imo ꝫc.24.q.ꝫ.Sane.Ceſſātib⁹ tñ ſolēnitatib⁹:vt dicit̄ de clericis. Jo. cal. Jteꝫ ſepeliēdo ex̄ eccleſiā ⁊ cimiteriū interdictam pſonam:vel nō interdictā: ſi in loco interdicto cū offi⁹ diuino clerici illud officiū celebrātes ſunt irregulares. Sꝫ ſine officio diuino bñ poſſūt interdici ex̄t eccleſiā ⁊ cimiterium ſepeliri:nec eniꝫ debēt corpa eoꝝ remanē inhūata. Jo.cal

¶ De pena nō ſeruantis int̄dictū.

Pena auteꝫ non ſeruantis interdictum ſi clericus eſt: Eſt iſta ꝭm Hoſti. quia ſcient̄ celebrans in loco interdicto vnūq̄ꝫ ſit irregularis efficit̄:⁊ ſuſpenſus ē.ext̄ de cle.ex.mi. Poſtulaſtis.§ Illi. et ex̄ eo. Js qui.li.6. Uñ nō pōt bñficia conferre.ex̄ de conceſſ.ꝑben. q̄a diuerſitatem. Jdem Ber.et Jnno. Jtem talis nō poteſt eligi nec eligē vt in.d.c. Js qui.⁊ extra de conſue. Dilectus. Jtem nec poteſt poſtulari ext̄ de poſtu.c.i. Jtem qui nō ſeruat interdictū remouēdus eſt ab officio ext̄ de cle.ex.mi. Poſtulaſtis. Si āt talis ſit religioſus ⁊ ad nullū ordieꝫ ordiat⁹: et ſi irregularitatē ñ icurrat q̄a nō eſt exp̄ſſū in iure. Nā decret. Js qui.agit de ſola irregularitate q̄ ꝑcedit de celebratione diuinoꝝ:vel

execution e ordinuꝫ:poterit tñ aliter puniri:vt recludi in artiori monaſterio ad pñiaꝫ pagendaꝫ:⁊ ideꝫ videt̄ dicendū de moniali nō ſeruante interdictū:q̄libet tñ hoꝝ.ſ.religioſuſ ⁊ religioſa ſi nō habēt ordinē ſi violāt interdictū ſunt ineligibiles actiue et paſſiue:nā ⁊ ſi nō hn̄t ordinē clericalem rōe tñ ipſoꝝ ſtatus hn̄t officiuꝫ celebrandi diuina ꝭm ꝯditōeꝫ ipſoꝝ. Uñ violādo interdictū illā penaꝫ incurrerent cui⁹ ſūt capaces. ad hoc ꝺ biga. Debitū. Jo.cal. ¶ Purus vero laycus violans interdictū q̄uis irregularitatē nō incurrat: vel ſuſpēſioꝫ ꝭm Jnno. grauiter tamen peccat et puniēdus eſt pena arbitraria ꝑ eccleſiaſticū iudicē:cum tale peccatum ſit eccleſiaſticū:de ſen.ex. Grauis.i cle. Jtē omnis q̄ ſcient̄ celebrat in loco interdicto ſine pſonis int̄dictis a iur̄ vel a iudice: vel recipiēs publice int̄dictos ad diuia officia vel ſacramīta vel ſepulturā etiā ſi nō ſit irregularis eſt interdictus ab ingreſſu eccleſie: ex̄ de ꝑuile. Epoꝝ.li.6. Et ſi in ea ſe ingerit in officio ſuo ſit irregularis. ex̄ eo. Js qui.li.6. Nō ꝙ lꝫ omnib⁹ ꝑdictis in vltimo §. ſit interdict⁹ ingreſſus eccleſie ꝑ decre. ex̄ de priuil. Epoꝝ.li.6. Eſt tñ differētia int̄ eos Naꝫ celebrās in loco interdicto ē ēt irregularis. Admittēs ꝟo ad ſepulturam noiatiꝫ interdictos:vel publice excōicatos eſt excōicat⁹. Jn clem̄. Eos.de ſepul. Et etiaꝫ q̄ tpe int̄dcti ſepeliūt defūctos in cimiteriis vel eccleſiis in cāibus nō cōceſſis: vt pꝫ in ea.clemē. Aliis ꝟo de quibus ibi ſit mentio interdicit̄ ſolum ingreſſus

ecclesie mō ꝑdicto. Dicit aūt agere vel ingerere se in officio suo sicut pꝰ ⁊ p ꝯn̄s violare interdictū: cū. s. dic̄ solēnit horas canonicas diurnas: vel nocturnas vel missā: vel aliud offm̄ qd ei cōpetit rōe alicuiꝰ ordinis quē hz. z. q. z. Epūs. Et idē nōuit Inno ⁊ alij post eum de excess. pla. c. fi.

¶ Psalmista interdictꝰ vel nō interdictus ſ in loco interdicto si celebrat. i. si solēniter agit in officio suo. vtꝝ fiat per hoc irregularis. Sic rn̄dz Jo. cal. ſz theolo. talis nō est irregularis: quia psalmistatꝰ ſm eos nō est ordo: ſ ſz canonistas qui tenēt psalmistatum esse ordinē. zi. di. Cleros. Et tali ordini cōpetit cātare. s. in choro psalmizando lectiones ⁊ Rn̄soria legendo ideo talis hꝰmodi agendo efficitur irregularis. Et addit ꝙ qdā dicunt ⁊ placet Inno. ꝙ si cōsuetudo est in ecclesia ꝙ sin̄ distinctōe ordinis qſqꝫ legat epistolaz vel portet cereos: vel faciat qcqd aliud ꝑtinens ad aliqd officiū nō erit irregularis is qui illd officiū facit. Et ſbdit Jo. cal. qa illa distinctio nō tollit qn de iure talia cōpetāt rōe alicuiꝰ ordinis. Un̄ ber. ⁊ Jo. an. ⁊ alij in decre. Cū medicinalis. de sen. exco. li. 6. dicūt talē eē irregularē. Hosti. etiā ⁊ Spec. putāt hn̄tē ꝑmā tonsurā tātuz si cantet in officio suo eē irregularē. zz. di. psalmista. Sed si qs facit ea que nō ſūt alicui ordini vel officio deputata: vt si in matutinis legit lectōes: vel cantet Rn̄soria. dicunt host. ⁊ Guil. nō esse irregularē. In bn̄dictione aque bn̄dicte contrahit irregularitas ſm Inno. qa est ānexa ordini hꝰmodi bn̄dictio. de conse. di. z. Aquā. qn̄. s. interdictꝰ clericus hoc ageret ſ si nō ē ipse interdictꝰ ex eo ꝙ facit talē bn̄dictionē aque in loco interdicto ſuata moderatōe q̄ tradit de aliis officiis nō incurrit irregularitatez. Aqua āt bn̄dicta nō dz aspgi laycis loci interdicti a sacerdote: ⁊ ſ ꝑterqꝫ in q̄tuor festiuitatibꝰ de qbus agit in decre. Alma. Si tn̄ aspgeret putat Jo. cal. ꝙ nō esset irregularis: qa hoc nō est in iure cautū. Per bn̄dictionē autez mense etiā ab interdicto clerico non contrahit irregularitas: qa nulli est ordini deputata. A bn̄dictiōe etiam quā ꝯsueuerūt ꝑores vl' epi itinerādo obuiātibꝰ eis in sua dyoc. dixerunt qdā tutū eē in loco interdicto abstinē si tn̄ cōtrafaciant nō erūt irreglares. Qd putat Jo. cal. eē ꝟū de simplici bn̄dictōe: secus de solēni ad quā premittit. Sit nomē dn̄i bn̄dictuz: vel aliqd aliud hꝰmōi. Talis. n. bn̄dictō cōpetit epo rōe ordinis. 95. di. Ecce De bn̄dictōe āt calicis vel pamētoꝝ vel corpalium vel candelaꝝ in festo purificatōis: vel cineꝝ in die cineris vel oliuaꝝ in festo palmaruz. Dicit Jo. cal. posse n̄ fieri a clericis interdictis vel nō interdictis in loco interdicto nisi ſuata moderatōe que tradit de officiis diuinis in decre. Alma. e. ti. li. 6. Et idē dicit tenēdū d facientibꝰ officiū ꝓ baptismo in sabbato sācto vel ꝓ confectione crismatis in cena dn̄i: vel ꝓ āniuersario defūcti. Benedictio etiā pere ⁊ baculi ꝑegrinoꝝ a sacerdote dicit Guil. ꝙ videt esse cōcessa cū nō sit ꝓhibita. Itē de purificatiōe post ꝑtū dicit Jo. cal. ꝙ n̄ pōt

mulier poſt ptū introduci in eccleſiā
in loco ītdcō p ſacerdotē cū pſalmis
⁊ orōib⁹ ⁊ ſolēni introductōe:alſ in
currerz irregularitatē:qa illō ē offm
diuinū ordini clericali ꝯpetēs:ſꝫ ſine
officio facta ſolū ꝯfeſſiōe vt moris ē
poterit mulier intrare p ſe grās agē
do. Jtē ſi cleric⁹ intdict⁹ vel nō ītdi
ct⁹ ſꝫ in loco ītdcō ſi excōicat aliquez
vel abſoluit excōicatū ſm Jnno. nō
eſt irregularis qa h⁹modi non ſunt
ordinis ſꝫ iuriſdictōis. 2. q. i. Nemo.
Et de excōicatōe nō eſt dubiū ꝙ idē
dicēdū eſt de abſolucīōe: de pe. di. i.
Uerbū. Tū abſolōis ſolēnia exhibē
ſicut eſt dicē cū ſtola pſalmū ⁊ orōez
vel in eccleſiā introducē excōicatuz:
qa hoc ē ordis ⁊ officij h⁹mōi faciēs
eſt irregularis ſm Jnno. ⁊ Specu.
Officiū aūt ꝯmēdationis aiaꝝ dece
dētiū iux morē credit Jo. cal. ꝙ fieri
poſſit loco ⁊ tpe ītdicti: qa iſtō offm
videt qſi ānexū ad abſolōez que fit
in pñia: vn̄ ſicut cōcedit tūc pñia ita
⁊ iſtud. Jtē in loco intdicto et intdi
ctis ⁊ excōicatis pōt pdicari ꝟbum
dei. ex de ſen. ex. Ruſo. Et pōt etiā
intdictl. fieri ꝯfeſſio gnālis in fine p
dicatōnis. Pōt etiā cāpana pulſari
ꝓpter hoc: qa cum dicta pulſatio ſit
ſignū ⁊ pābulū act⁹ pmiſſi: vt habet
gnālis ꝯſuetudo intelligit ⁊ ipa pul
ſatio pmiſſa. Jo. cal. Pro miſſis ꝟo
et horis canonicis dicēdis nullo m̄
debēt pulſari cāpane tpe ītdicti. Alſ
icurreret irreglaritas: exceptl. qtuor
feſtiuitatib⁹: de qb⁹. ſ. etiā ſi cāpane
ipſe eſſēt ex eccleſiā: ⁊ ꝓcul ab ea nō
lꝫ ꝓ pdictis pulſare: alſ fieret fraus
legi. 14. q. 3. Plerīqꝫ. Nec etiā pu̾as
cāpanellaſ lꝫ pulſare tpe interdicti ꝓ
diuinis officiis celebrādis: ut faciūt
religioſi mēdicātes. Nā ꝓhibitō pul
ſatōis cāpanarū tpe intdicti vtiqꝫ ēt
minores cāpanellas includit: cūz de
facto ſon⁹ audiat ex muroſ ⁊ intdū
ſatis ꝓcul. Unde tales ſibi caueāt: ⁊
ſufficiat eis ꝙ aliquo ſigno: puta ta
bula poſſint cōuenire ad diuia eoꝝ
ſꝫ pulſare cāpanas tpe intdicti ꝓ ho
ris notificādis: puta ētia ſexta nona
⁊ h⁹mōi nō credo illicitū laycis hac
de cā cāpanas ſuas ſonare. Sꝫ cle
ricis nō credo hoc licē: lꝫ de facto ce
lebrent diuia: tñ exquo dicto tēpore
ſolēt diuina celebrare: preſumēt ꝟiſi
militer ꝙ ꝓ celebratiōe diuioꝝ ſona
rent. 23. di. De ſyracuſane. Fateor
tñ ꝓpter hoc tm̄ ipſos nō incurrere
irregularitatē. Jo. cal. Pulſare autē
cāpanā ꝓ aue maria: vt fieri ſolꝫ lau
dabilit de ſero: et etiam de mane: in
qbuſdā locis tpe intdicti nō inducit
irreglaritatē: qa illa ſalutatō ꝟginis
glorioſe nō ē offm ordini deputatū:
pulſare ⁊ cāpanas ꝓ oſtēſiōe lraruz
aliqꝝ: vel in aduētu alic⁹ plati ⁊ h⁹i
tpe intdicti: nec laycis nec clericis ꝓ
hibet. Jo. cal. Cōſuluit ēt ꝙ itinerā
tes p loca intdcā: ſi ſūt duo vel plēs
ꝙ nō dicāt horas canonicas in via:
qa exquo ab aliis audiri pñt: dic ipe
ꝙ nō audꝫ dicē ꝙ ſꝫ facē poſſint ſiñ
violatōe intdicti. Sec⁹ ſi eſſet vnus
ſol⁹: qa ita ſbmiſſe dicē poſſꝫ ꝙ ñ au
diret. Jtē dicūt Jnno. et Abbas ꝙ
nō credūt irregularitatez incurrere
clericū intdictū ꝓpt ſꝫ ꝙ intſit dinis
ēt ſi cātat cū aliis dūmō nō celebret
nec aliqd agat vt i officio ſuo peccat

tñ. Jo. ât cal. dic ſibi placẽ dcꝫ hoſt. ⁊ ſpec. ſ. ꝙ ſi talis ſe igerat diuis au diẽdo ex q̃dã ſimplici deuotõe ñ ↄtẽ nẽdo ñ ẽ irregularis. ⁊ ſic ꝓcedit dcm Jnn. Sꝫ ſi h̃ fac ↄtẽnẽdo ⁊ faciẽdo celebrari diuia ſiue auctẽ p̃bẽdo: ſiue coopãdo: tc irreglaritatẽ icurrit. Jtẽ layci violãtes inťdictũ ⁊ ſi ñ icurrãt irregularitatẽ: ğuiť tñ peccãt: vt dcꝫ ẽ bꝫ Jnno. ⁊ vt vř mortaliť ſi ſciẽt h̃ faciũt: q̃a ↄť obñiaꝫ eccleſie agũt. 81. di. Si q̃. Sꝫ exercẽtes officia q̃ ñ ſũt alic⁹ ordis tpe inťdicti: vt aduocãdo docẽdo ⁊ h⁹i ñ peccãt. Jtẽ ñ ꝓhibẽť layci tpe inťdci dicẽ letanias vľ laudes ſuas: vt faciũt fratarie. Jtẽ ñ ꝓhibẽť orare in eccleſia eť tpa celebratõis diuinoꝝ bꝫ guil. ⁊ Moñ. Jtẽ ſi ſacerdos ꝓbabiliť credit ꝙ aliq̃ inťdicti ſũt i eccl'ia bꝫ Guil. dꝫ monẽ in gñali ꝙ exeant: al's ñ tñť vitare eos maxie publice: donec ↄſtet de ſnia. Jtẽ ſi ſacerdos recipiat ſcienť hoieꝫ inťdcꝫ: lꝫ ipe peccet ⁊ penas icurrat: vt. ſ. dcꝫ ẽ. Alij tñ ñ teneť exire bm Guil. nec peccãt audiẽdo diuia. Jtẽ i diuis officiis ſũt vitãdi oẽs illi qui ꝓprio noie vľ aliã certa circũlocutõe p ſniaꝫ deſignãť inťdci qui ⁊ dicũť noiatiꝫ inťdci. Jtẽ vitãdi ſũt tãq̃ꝫ nomiatiꝫ inťdci oẽs illi de q̃b⁹ ↄſtat ꝙ inťdci ſũt: vt ſi ciuitas vel caſtꝝ inťdiciť. Si ṽo inťdicãť fautores: ſiue ꝑticipãtes in crie ñ dicũť noiatiꝫ interdci: ꝫ tm̃ i gñe: vñ tales ñ tñť q̃s vitare quouſq̃ꝫ p iudicẽ ſpecificẽť: et denunciẽť: niſi forte eoꝝ ꝑticipatio eſſꝫ multũ notoria: ita ꝙ inficiatõni ñ ſit loc⁹ eť de coha. cle. et mu. Tua nos. Jnno. ⁊ Hoſt. ⁊ Ber.

De forma ſeu modo ponẽdi interdictum. Cap. 91.

Ultimo videndũ ẽ de forma qua ferť inťdcꝫ: ⁊ quõ etiã relaxeť: vbi ſciẽduꝫ bm Jo. cal. ꝙ cũ ab hoie ꝓferť ⁊ ꝓpť ↄtũaciã ẽ neceſſaria mõitio p̃cedẽs et forma q̃ tradiť de ſen. ex. c. i. li. 6. Et ſic intelligiť ẽt illď. c. ď app. Rephẽſibilis Sꝫ ſi ꝓpť delictũ ferť ñ ẽ neceſſaria mõitio. 5. q. 4. Jn loco. ſic intellige nõta p Jnno. ⁊ alios. de app. Ad h̃ Cũ ṽo a iure ꝓferť ꝓpť exceſſũ: ſiue delictũ ſine mõitõne fit: ſiue ſit ſpãle inťdictũ. ſ. ↄť eccleſiã: vel ↄť ꝑſonam ſingularẽ: qď ſupi⁹ dictũ ẽ inťdictuꝫ ſingulare ſiue ſit inťdcꝫ gñale loci. ſ. vt ciuitatis. caſtri vel ville vel vniuerſitatis populi. Q. olꝫ. n. hoꝝ dř gñale Sub hac ãt forma ṽboꝝ ꝓferť. noſ ꝓpť talẽ cãꝫ eccleſiã vel terrã talẽ ſb ponim⁹ inťdicto. eť de ṽ. ſi. Cũ in ꝑtib⁹. ⁊ addiť ẽt cõiť: eccleſiaſtico: ad dřaꝫ iťdicti legalis. Põt ẽt ſnia inťdicti ad volũtatẽ iudicis deťmiari: puta vt inťdicat miſſã cũ cantu: vel horas vel ſepulturas ⁊ h⁹mõi. Põt etiã iudex ab inťdicto excipe et ſbire quos vult ⁊ qñ vult: puta q̃ñdo dñs terre eſt ibi pñs ⁊ h⁹mõi. eť de ſpõ. Nõ ex vobis. Ad hoc aũt vt obligꝫ ſnia inťdicti: ſufficit eã publice ꝓmulgari: nec poſtea neceſſe eſt eaꝫ ſinguloꝝ aurib⁹ inculcare. di. 16. Q. ď dicitis. Sufficit etiã cũ quis ſcit nũtios ſuos maxie metropolitanã eccleſiaꝫ recepiſſe ſniaꝫ ⁊ cõſuare. eť ď poſtu. c. i. Jtem nõ bm Jnno. ⁊ Hoſti. ꝙ qñ locus: vel eccleſia interdiciť talis ſnia ſuſpẽdi poteſt: et cũ ſuſpenſa eſt

poteſt celebrari.ex̄ d̄ p̄ui. vt p̄uilegia ¶ S3 ſi eſt int̄dicta pſona ſiue ſuſpēſa: qn̄ hoc eſt factū p culpa ipſi⁹ ſuſpēſi vel interdicti nō poſſet de lr̄ia alic⁹ celebrare:nec interdictū vel ſuſpēſio ſuſpendi. Sed cū hoc eſt factū pter culpā alteri⁹:tunc pōt dici ſicut ⁊ de interdicto loci.ſ. q talis ſnīa poteſt ſuſpendi p epm: ſicut ⁊ tolli. ¶ Item appellari pōt. ī.tps ſuſpēſiōis int̄dcī a ſuſpēſa ſentētia:ſicut ⁊ a cōditiōali ex̄ de appel. Preterea. Et idem de ſen.ſuſpē.ſec⁹ in ſnīa excōis. Itē ſnīa interdicti ⁊ ſuſpēſiōis nullo v̄bo ſuſpēdūt vel totaliter relaxāt cu3 iura mēto tn̄ ex̄ eo. Alma.li.6°. Itē p⁹q̄3 ſnīa interdicti p aliquoſ inferiores p̄latos rōabiliter eſt lata. Maiores n̄ debēt eā relaxare ſine cōgrua ſatiſfactōe:⁊ cū ɔſcia illi⁹ q̄ tulit.ex̄ de offi. ordi. ¶ Cū ab eccleſiar̄. Si v̄ō irrōnabiliter ſit lata: d3 q̄ tulit ſine difficultate relaxare:ſeu ſupior ad quē recurrit̄ ex̄ eo. ¶ Cū medicinalis.li.6. Ite3 archieps nō pōt relaxare interdictu3 vel excōicatōe3 vel ſuſpenſiōe3 latas ab officialib⁹ archidiaconor̄:ſeu aliſ iuriſdictōe3 hn̄tibus ſbditis ſuffraganeor̄ ipis q̄ tulerūt omiſſis ex̄ eo. Romana.li.6. Itē cū q̄s interdicto vel excōicatōe aſtricti⁹ offert ſe ad iuſticiā eor̄ p q̄b⁹ ſnia3 accepit. Judex eū ne ſic decedat abſoluē poteīt ēt ſi aduerſa ps appellet ne abſoluat̄:dēt tn̄ an̄ abſolōe3 recipi ab eo ſufficiens cautio q in pn̄tia romani pōtificis apud quē appellat̄ ſi voluēit appellator:vel corā iudice cui cā3 dlegauēit iuri pebit. Et idē de hiis q̄ dicūt ſe inuſte int̄dictos. Itē ſ3 Jo.an.tēpore gn̄alis interdicti ſi is pt̄ cui⁹ culpā latū eſt interdc̄3 ſatiſfacē vult tollet̄ īterdictū. Si v̄o culpabilis fuit tāq̄3 ɔſiliari⁹ vel auxiliari⁹ l3 accipiat̄ cautio ⁊ iniūgat̄ pn̄ia n̄ relaxabit̄ interdictū. Q̄d̄ ſi pter ei⁹ culpā latū eſt: ipſe q̄dē punit̄ ſ3 ei⁹ ſatiſfactio n̄ req̄rit̄. Itē nō q ea q̄ dc̄a ſūt in p̄cedētibus de mā īterdc̄i q°.ſ.ad obſuādū īterdc̄3 ne ɔ̄faciēdo icurrat̄ peccatū ⁊ irregularitas: locū habēt ⁊ v̄a ſūt ſ3m q habet̄ in corpore iuris ſed per extrauagātē Martini q̄nti.q̄ incipit Inſuper ad euitandū. Non tn̄t̄ q̄s obſuare interdictū eccleſiaſticū a iur̄ vel ab homine gn̄aliter pmulgatu3 niſi talis ſnia fueīt cōtra pſonā. ¶ Collegiū vniuerſitatē eccleſiā cōitatē vel locū certu3 a iudice publicata vel denūtiata ſpāliter ⁊ exp̄ſſe:⁊ ipſā extrauagātē hēs.ſ.in fi.de ex.mi.c.vlt.

¶ De p̄uilegiis fratr̄ p̄dicatorum ⁊ minor̄ quo ad interdictū.

Fratres ordinis p̄dicatorū ⁊ minores tempore gn̄alis interdicti terre poſſūt vbiq3 in oīb⁹ eccleſiis ſuis vel aliēis clauſis ianuis interdictis ⁊ excōicatis excluſis nō pulſatis campanis et ſbmiſſa voce celebrare diuia et recipere eccleſiaſtica ſacramenta exceptis tribus caſibus. Primus eſt ſi cām dederūt interdicto. ¶ Secundus ſi cōtingat eos ſpāliter interdici. ¶ Tertius eſt ſi eccleſia illa vbi volunt celebrare eſt interdicta. Bonif. Virtute. Q̄d̄ tpe interdicti poſſūt ad diuina recipere pueros ſuis ſeruiciis deputatos:et

ꝛ negocioꝝ ſuoꝝ ꝓcuratores ꝛ opa
rios q̄ ſuis in locis eoꝝ opib⁹ ɔtinue
inſtiterint: niſi in duob⁹ caſib⁹. ſcʒ. ſi
ipſi cām interdicto dederūt. Sʒ⁹ eſt
ſi contingat eos ſpālit̄ excōicari vel
interdici. Boni. Uirtute. Qui tpe
ſtrictiſſimi interdicti cōuēt⁹ q̄liʒ ipſi⁹
ordinis quotidie vnā miſſā dicē: et
audire pōt. Et q̄libʒ ſacerdos ordis
vnā miſſaʒ celebrare valeat cū duo-
bus aut trib⁹ tm̄ miniſtris: expulſis
p̄mo omnib⁹ q̄ nō ſūt de ordie ſuo.
Clemēs. Meritis veſtre religionis.
Q.ō qn̄ in ciuitatib⁹ vel locis: alias
vbi habitare cōtingit intēdictū poni
ꝛ ꝓhiberi omnia eccleſiaſtica ſacra:
excepto puuloꝝ baptiſmate ꝛ peni-
tētiis moriētiū nō obſtātib⁹ q̄buſcūʒ
p̄uilegiis religioſis q̄buſcūq̄ʒ ab apo
ſtolica ſede cōceſſis. Nihilomin⁹ tpe
talis interdicti pn̄t confiteri peccata
ſua ꝛ ab epis abſolui: ꝛ tpib⁹ ɔſuetis
iuxᷓ morē ordinis ſui ſacre cōionis ꝛ
vnctionis extreme recipe ſacra ꝛ di-
uina officia celebrare ſimul ianuis
clauſis non pulſatis cāpanis ꝛ voce
ſūmiſſa: excōicatl. ꝛ intēdictis: ac oib⁹
pſonis que nō ſūt de ordine ſuo ex-
cluſis: nō obſtātib⁹ ꝓhibitis h⁹mōi:
ſeu aliq̄bus litteris a ſede apoſtolica
impetratis vel impetrandis: que de
ordine ſuo in hac indulgētia ſpāleʒ
nō fecerint mētionē. honor. Merit.
vr̄e. Q.ō oēs ſnīe intēdicti ſuſpēſiōis ꝛ
excōis ɔᷓ ipos late p quoſcūʒ p̄latos
ɔᷓ indulta p̄uilegioꝝ ſuoꝝ ſunt ipſo
facto irrite ꝛ inanes. Si āt ɔᷓ alios
late fuerint occaſiōe ſui tūc penitus
irritāde. Alex. Meritis vr̄e. ꝛ nimis
iniq̄. Q.ō a nullo legato niſi a latere
nec ſūdelegato pn̄t ſuſpēdi interdici
vel excōicari: niſi in eoꝝ lr̄is d̄ ordie
ſuo mētio hēat̄ ſpālis. Clemēs. Exi
gētib⁹. Q.ō magiſter ordinis ꝛ ei⁹
vicari⁹ in toto ordine ꝛ p̄ores et ꝓ-
uinciales ꝛ cōuētuales ꝛ eoꝝ vicarij
in ſuis terris poſſūt fratres dicti or-
dinis cōſtitutos in terris p̄dictis: vel
ad eos declinātes vn̄cūq̄ʒ abſoluere
a ſentētiis excōis ſuſpēſiōis ꝛ intēdci
a iure: vel ab homie gn̄aliter ꝓmul
gatis: vel ſi in locis ſuppoſitis eccle-
ſiaſtico intēdicto p̄ſūpſerint celebrare
diuina. Bonifaci⁹. Uirtute. Jnno.
lʒ autē hec dicant̄ de p̄dicto ordine
tamen credo miores eiſdē gaudere
p̄uilegiis: excepto eo q̄ō nūc ſequit̄.
Jtē viri ꝛ mulieres de Jtalia hn̄tes
habituʒ ꝛ regulā ordinis que dicit̄
de pn̄ia beati dn̄ici poſſunt licite au
dire diuia ꝛ recipe eccleſiaſtica ſacra
tpe interdicti: niſi cām dederint int̄
dicto. Hon. Cōgruū eſtimātes.

De ſuſpēſiōe titulus quartus.

Cap. 92.

Quia noie cēſe eccleſiaſtice
ꝯphēdit̄ nō ſolū excōicatio
ſꝫ etiā ſuſpēſio ꝛ intēdictū ex
de v̄bo. ſig. Quereti. Suſpēſio etiā
aliqn̄ dicitur excōicatio vt patet. i. q
. i. Repiunt̄. Jdeo poſt tractatuʒ de
excōicatiōe ꝛ intēdco ſeq̄t̄ d̄ ſuſpēſiōe
Et quia ſm Guil. Duran. Omnis
irregularis eſt ſuſpenſus. Et iteruʒ
quia irregularitas eſt quedam inha
bilitas ad ordinum receptionem: et
officiorum eccleſiaſticoruʒ etiam re-
ceptoꝝ executionē ſimpliciter: et ex
toto ex aliquo impedimento proue
niēs ex inſtitutōe eccleſie hn̄s robur

Suſpenſio ꝟo eſt inhabilitas ad or dinū vel officioꝝ executióez ex aliq° impedimēto. Et ſic ſuſpenſio videt ſolū tangere clericos. Qñq3 tamen layci ſuſpēdūtur ab aliquo actu vel officio aduocādi i certo cāu ⁊c̃. Irre gl'aritas ꝟo ⁊ clericoſ:⁊ laycos vē q3 tñ culpa nō eſt ſed pena:que quidez ſuſpenſio ɔtingit multiplicit. Aliqñ q̄dē ſimplicit ⁊ ex toto ab omni. ſc3 officio ordinū. Aliqñ ab vno ordine ⁊ nō ab alio. Aliqñ ſimplicit. Aliqñ ad certū tēpus. Aliqñ nō ab ordine: ſ; ab aliquo alio vt ingreſſu eccleſie: ⁊ actu p̄dicatiōis ⁊ h⁹mōi: de quib⁹ omnib⁹ agetur. ¶Et nō ſm Guil. ⁊ Alla. ꝙ triplicit q̄s dicit ſuſpenſus. Uno mō quo ad ſe tm̄. q̄a. ſ. non eſt ꝓhibit⁹ abſtinē ab officio:⁊ hoc per ſniam canonis vel hominis. Et ſic q̄libet exñs in mortali: vel etiam in minori excōicatōe dicitur ſuſpenſus: q̄a d3 abſtinere a celebratōe ⁊ execu tione ordinū:al's peccat mortalit q̄ i mortali exercet ſoléniter actū ordis ſui:vel cū minori excōicatiōe recipit aliq̄d ſacramētū di.40. Multi. et. i. q.i. Sacerdotes. Si tñ celebrat vel exeq̄t ordinē nō efficit irregularis: nec tenet ſb̄dit⁹ talē vitare. vel q̄cū3 alius ſi ſciret peccatū ei⁹ di.28.c.vl. ⁊ ex̄ de coha. cle. ⁊ mu. Ueſtra. Et q̄uis ſm Tho. in 4°. non debeat in ducere q̄s talem ad dicēdū miſſam vel alias exequēdū officia ſua: dū. ſc3 eſt cert⁹ de malicia ſua ⁊ obſtinatōe Si tñ nō pōt aliu3 habere excuſatur capiendo ſacramēta a tali:p̄cipue cū eſt ſupior eius ſeu ꝓchialis. imo ēt ſm Pe. de pal. ſi poſſ3 aliū hēre nō videt peccare accipiēdo ab eo: quia vtit iure ſuo ⁊ malo illi⁹ i bonū ſuū .i.q.i. Si fuerit. Sicut etiā li3 fideli vti iuramento facto ab infideli per falſos deos: vt dicit Aug⁹. 22. q.i. Mouet. 2° mō dicit q̄s ſuſpēſus q° ad alios nō quo ad ſe. Et hoc ſatis large dicit. Et ſic cleric⁹ pegrin⁹ dr̄ ſuſpēſus:q̄a pmittit ex deuotōe cele brare i occulto nō in publico: ꝓ cui⁹ declaratiōe nō ſm Ray. ꝙ h⁹modi clerici pegrini ignoti nō admittunt ad publice celebrādū populo:niſi cū q̄nq3 ſigillis epoꝝ. di. 98.c.i. Et hoc ſi ſigilla ſint ignota. Alias ſufficeret ſigillū epi ſui. di. 51. primat⁹. ⁊ mlto magis apoſtolice ſedis mādatu3. rō āt h⁹mōi ē ſ3 hoſ. q̄a in publica cele bratōe poſſ3 eū mouē inanis gloria: vel cupiditas:ñ āt i p̄uato ⁊ ſecreto. Itē q̄a in publico cōe malū poſſ3 ac cidē. ſ. ſi ñ ordiat⁹ celebrar3:i ſecreto āt ſolū piculū celebrāti. Cū illis ēt. 5. ſigillis ñ eſſ3 credēdū ſ3 Jo. ñ eſſet aliq̄lit nō. Itē ſ3 Inno. nec ēt q̄nq3 ſigillis credi d3 ſi ex receptōe h⁹i pe grinoꝝ clericoꝝ fier3 p̄iudiciū alicui ⁊ dānū. Uiatorē tñ pegrinū ⁊ trñſeū tē ñ op3 ita ſb̄tilit exaiare de ſigillis h⁹i. 42. di. Quieſcam⁹. Itē ſi amiſit tales lr̄as: et p duos teſtes poſſit ꝓ bare ordinatōe3 ſuā ⁊ cōuerſatione3 poteſt admitti. ex̄ eo. Tue. Itē ſi nō exiſtāt teſtes d̄ ordiatōe ſua:q̄a lōgū tps ē ſi ɔſtat ꝙ ſēp geſſit ſe vt p̄ſbyt admitti pōt ex̄ de p̄ſbyto. ñ bapti. c. 2. Itē ſ3 hoſt. ad hoc vt tales ſuſcipi debeāt i executiōe ordinū lr̄e dñt cō tinē hāc clauſulā:vel ſimilē ꝙ ḡdati ad tlē ordinē ꝓmouim⁹ di. 23. i noie

Et hec vocāt̃ lr̃e cōmēdaticie ſeu te
ſtimoniales.ex̃ e.Tue.Tn̄ ſi ſic ſuſpē
ſus celebrat etiā in publico non eſt
irregularis.¶ 3° mō dicit̃ ſuſpenſus
ꝓprie quo ad ſe: ⁊ quo ad alioſ:qn̄.ſ.
ꝑ ſniam canonis:vel hōis eſt ſuſpē-
ſus ab officiis ſuis: ⁊ talis tenet̃ ab-
ſtinere ab officio:etiā poſt ɔtritiōnē
⁊ ɔfeſſiōꝫ quouſqꝫ ſit relaxata ſuſpē
ſio ꝑ eum qui poteſt:al's ſuſpenſuſ a
diuinis vel officio vel celebratōne et
h⁹mōi:ſi cōtrafaciat peccat mortal'r
⁊ efficit̃ irregularis ſꝫ Inno.de ſē.
⁊ re.iu.Cuꝫ eterni.li.6.⁊.ii.q.3.Si
qͣs eps.⁊ ſm Inno.⁊ Guil.talis ēt
ex̃ eccleſiā ſi dicat horas officiando
ꝑpl'm ſicut in exercitu efficit̃ irregl'a
ris:ſecus ſi non officiādo dicat cum
vno vel duobus.

¶ Capl'm ſecūdū de ſuſpēſiōe i quā
incurrit̃ ꝑ ſymoniam.

¶ Cap.93.

PRoſequēdo de ſuſpenſiōe.
Nota ꝙ pluribus ex cāis ⁊
modis incurrit̃ ſuſpēſio q°
.ſ.ad ſe ⁊ alios. Et pmo qͣdē ꝑ vitiū
ſymonie:ſ cū diſtinctōe.Scias ġ ꝙ
oēs qͥ ſymoniace ordinant̃: etiam ſi
vitiū ſymōie ſit occultū ipſo iure ſūt
ſuſpēſi:quo ad ſe ⁊ quo ad alios:⁊ n̄
ſolū ab ordine quē ſymoniace ſuſce-
perunt: ſ etiā ſꝫ Henri.et Inno.ab
actib⁹ oīum alioꝝ ordinū:et ſecūdū
Inno.ēt in tpalib⁹:vn̄ ⁊ ꝑdit admi-
niſtratōeꝫ.i.q.i.Repiūt̃.ex̃ de ſym.
Tanta.di.8i.Eos.Deberent etiam
puniri depōitōe ⁊ infamia ſi de crie
ɔſtaret.i5.q.3.Sane.Nec pōt cum
tali diſpēſari niſi ꝑ papā.i.q.i.Erga
Qui ēt facilit̃ n̄ diſpēſat qn̄ cōmiſſa
eſt ſymonia ex pte ordiatoris ⁊ ordi
nati.Si ꝯo ē ɔmiſſa ex pte ordināti.
tm̄:puta cōſanguineo ordinati dāte
aliqͩ ordinatori ipſo ordiato igno-
rante:tūc pōt nō ipſe eps diſpenſare
ꝓpter turpitudinē ſuā ſ ſucceſſor ei⁹
in epatu vel ali⁹ ordinari⁹ ei⁹ ſi vicꝫ
hr̃et domiciliū vel bn̄ficiuꝫ in epatu
illi⁹.et multo magis papa.i.q.i.Si
qͣs neqꝫ.⁊.c.Erga.⁊ hoc ſꝫ Inno.
Hoſt.ray.⁊ gof.Itē ſi ſymōia eſt cō
miſſa tm̄ ex pte ordiati nō ordināti.
puta dāte ordiato vicario epi aliqͩ
ꝓpt ħ.Si talis n̄ miniſtrat pōt eps
diſpēſare in ordinib⁹ rite an̄ ſuſcepti.
Nō āt in illo quē ſymōiace ſuſcepit.
nec ēt qͥ recipiat alios an̄ diſpēſatōꝫ
⁊ in ħ papa diſpēſabit.ſ ſi talis mi-
niſtraſſꝫ p⁹ ordinē ſymōiace ſuſceptū
ēt i an̄ ſuſcepti.n̄ poteſt eps diſpēſar̃
Qui ꝯo recipit bn̄ficiū cū cura vl' di
gnitate ꝑ ſymoniā etiā ſi occulta ſit
idē iuri.ē ſꝫ goff.ſic̃ ⁊ ď illo qͥ recipit
ordinē ſymōiace:vt dcꝫ ē qͣ.ſ.ē ipo
iure ſuſpēſus:ēt q° ad alios:⁊ n̄ ſolū
ab actib⁹ oīuꝫ ordinū:ſ ēt ab admi-
niſtratōe tpali ſꝫ Inno.⁊ i tali bn̄fi°
vel dignitate ſol⁹ papa diſpēſat pci
pue qn̄ ſciētib⁹ bn̄ficiati.eſt cōmiſſa.
Nō tn̄ ſꝫ guil.ꝙ cū pene n̄ ſint extē
dēde:⁊ ille qͥ ſymōiace ſuſcepit aliqͥ
ordinē ſit ſuſpēſuſ q° ad ea q̄ ſūt ordis
n̄ tn̄ ē ſuſpēſus q° ad ea q̄ ſūt iuriſdi
ctōis vn̄ ſi alias hꝫ iuriſdictōꝫ ⁊ nūc
hꝫ:⁊ pōt ſuſpēdē excōicar̃ et ab excōi
catione abſoluere ⁊ h⁹mōi.Qui aūt
recipit beneficiū ſimplex ſymoniace
ſm Ray.eſt ſuſpenſus quo ad ſe et
alioſ ⁊ ab actib⁹ oīuꝫ ordinū ⁊ ab ad
miſtratōe tpaliū ſi ſymōia ē notoria

Nā ſi ē occulta nō eſt ipſo iure ſuſpē
ſus ſ ſuſpēdēd⁹.i.q.i.c.i.⁊ ſequētib⁹
Tho.⁊ hoſti. Et ſi q̄dē cōmiſſa eſt
ſymonia ignorāte ipo bñficiato pōt
eps diſpenſare cuȝ eo in tali bñficio
poſtq̄ȝ pure ⁊ ſimplicit ei rñūtiauerit
ex eo. De ſymōiace ac ēt q̄ poſſit mi
niſtrare i ordinib⁹ añ ⁊ poſt bñficiū
ſuſceptis. Et hoc intellige ſi etiā eps
ignoraret:nā ſi ſcient cōtuliſſȝ ñ ipe
ſ ſupior poſſet diſpēſare.ar.i.q.i.c.i.
tho.ray.⁊ Guil. Si vo ſymōia ē cō
miſſa bñficiatiſ ſciētib⁹ ſol⁹ papa di
ſpēſat nō ali⁹:nec in illo bñficio:nec
in alio ſm Guil.Tan.⁊ hoſt. Qui
vo ꝯfert ordinē vl bñficiū ſymōiace
vel etiā q eſt mediator ſymonie ſm
Ray. Si eſt notoria ſymonia ipſo
iure eſt ſuſpenſus etiā quo ad alios.
ex e.Accuſatū.zz.di.§ Uerū. et ſol⁹
papa diſpenſat. Si vo eſt occulta ñ
eſt ſuſpēſus quo ad alios.ar.ex eo.⁊
ſi qōcs.⁊.c.Ueniēs. Jdē dicit in di
rectorio iuris li.ȝ.ti.16.ſ.q̄ epūs pōt
diſpēſare in minorib⁹ ſpēb⁹ ſymōie:
⁊ pdictis. Et allegat Goff.⁊ hoſti.
Nec obſtat.i.q.i. Erga. q̄a loq̄t in
dignitate:⁊ ſic etiam loq̄t decre. A
nobis.ex de ſymo. Et ideȝ dicas de
tonſura ⁊ miorib⁹ ordinib⁹: q̄a ſolū
in maiorib⁹ ordinib⁹ diſpēſatō pape
reſeruat.vt nōt Goff. ⁊ hoſti.ſ ibi
Si vo cōmittit ſymonia in aliis:vt
circa exeq̄as defūctoꝝ in ꝯſecratiōe
cimiterij ⁊ vaſoꝝ ſacroꝝ in vēditiōe
criſmatis in bñdictōib⁹ nubētiuȝ:et
h⁹mōi. Jn omnib⁹ his pōt Eps di
ſpenſare:q̄a nō eſt ꝓhibitū.ar.ex de
ſen.ex.Nuper.ſm Ray.⁊ Guil. qd
videt intelligēdū qñ h⁹mōi ſymōia
eſt manifeſta.Nā occulta non indu
cit irregularitatē in huiuſmōi. Qui
ordinat aliqueȝ: vel pſentat ad ordi
nandū qui ꝓmiſit vel iurauit nil pe
tere de illa eccleſia ad cuiuſ titulū or
dinat.Jpſe quidē ordinator triēnio
eſt ſuſpenſus a collatōe ordinum: et
pñtator ab executōe ordinū ſuoꝝ.ex
de ſymo.Si quis. Et etiam ipſe or
dinatus indiget pape diſpenſatōne
ſm Ray.hec autem que dicta ſunt
de ſymonia quo ad diſpēſatiōeȝ vba
ſunt ſm ea que hñt in corpe iuris ⁊
nōta p doc.ac etiā excōicatō lata eſt
cōtra eos de qua habet.s.e. contra
ſymoniacos.ibi vide. De ſymonia
autē q̄ȝtū ad peccatum: ⁊ q̄uȝ ad re
ſtitutōeȝ fructuuȝ bñficij ſymoniace
recepti ⁊ diſpenſatōeȝ ſymoniace pe
cunie hēs.s.ſcda pte.ti.i.

¶ Capl'm tertiū de ſuſpēſione quaȝ incurrit p notoriā fornicationē.

¶ Cap.94.

NOtorius fornicator eſt ipſo
iure ſuſpenſus.81.di.Si q.
⁊ di.zz.Preter hec.¶ Pro
cui⁹ declaratione nō pmo q̄ duplr
dicit notorium ſm Tho.⁊ Ray.ſcȝ
Notoriū iuris eſt vt cū quis cōfitet
in iudicio vel cōuincit de crimine.
¶ Notoriū facti eſt cū crimē ita pplo ē
manifeſtuȝ q̄ nulla poteſt tergiuer
ſatione celari.Quocūq̄ aūt iſtorum
modoꝝ ſit notoria fornicatio clerici
eſt ſuſpēſus q° ad ſe:⁊ q° ad alioſ ſȝ
Tho.Ray.Ber. Jnno.⁊ hoſtien.⁊
alios.¶ 2° nō q̄ ñ ſolū ſacerdos ſ in
quocūȝ ordie ꝯſtitut⁹ ēt in miorib⁹
ex notoria fornicatōe eſt ſuſpēſus ab
oib⁹ actib⁹ ordinū ſȝ Jnno.ipo iur.

Qđ nōt Archi.di.zz.§.Ad hoc qđ ꝓbat etiā p.c.Miniſtri.di.8i.in fi.⁊ ⁊ ex̄ đ coha.cle.⁊ mu.Ura. Et tam diu ſtat ſuſpenſus:q̄diu pſeuerat in vitio. Et interim ſi exeq̄t officia ſua etiā ſemł tm̄ efficit irregularł.et indiget diſpēſatōe pape ꝫ Inno.⁊ hoſ. vt nō.Archi.⁊ Anto.de bu. vn̄ etiā ſi ceſſaret a vitio ⁊ an̄ diſpēſationeʒ vtit officio ſuo ſemp peccabit mortalit:q̄uis nouā irregularitatē nō cōtrahat. Si aūt cū eſſet ſuſpenſuſ nō eſt execut⁹ officia ſua:indiget nihilomin⁹ abſolutione a ſuſpēſione:quaʒ poterit facere epūs ꝫm Inno.¶3° nō ꝙ talis dʒ euitari in miſſa ⁊ aliis officiis diuinis di.zz.Nullus.⁊.c. Pret hec. Sed in h̄ variat opinio doctoꝝ.Nā aliq̄ dicūt ꝙ dʒ euitari in diuiniſ poſt admonitionē ei fcāʒ ſi ſe nō correxerit ꝫm Hug.⁊ Lau. Que admonitio a quocūq̄ʒ fieri pōt ꝫ Hug.ꝫ ꝫm Lau. dʒ fieri ab epo: qđ videt ꝛius:⁊ ꝓbat per.c.Si q̄s pſb:.8i.di.Sed alioꝝ opio cōior eſt ⁊ ſolēnioꝝ doctoꝝ:q̄uis Archi.dicat eā durā:ꝙ ſtatim debent euitari an̄ quācūq̄ʒ admōitōeʒ:q̄a ius ſuſpēdit eos etiā quo ad alios:⁊ h⁹ tenēt Tho.Ray.Boñ.Guil.Inno.hoſt. Jo.cal.⁊ Anto.de bu.A talib⁹ ḡ ꝫ ea q̄ hn̄t in corpe iuris ñ ē miſſa audiēda nec ſacm̄ēta ſumēda: niſi baptiſm⁹ ⁊ eucbariſtia i extrema neceſſitate.vt dr̄ di.zz.§ Uerꝝ. Sʒ bn̄ cōcedūt Ray. et guil.ꝙ bn̄ficiis p̄uari nō debēt:niſi.poſt mōitōeʒ factā a p̄lato ſi ſe nō correxerint.Nā tūc etiā bn̄ficiis debēt ſpoliari ⁊ in ꝑpetuuʒ deponi.¶4° nō ꝙ iō eccleſia iduxit ſuſpēſiōeʒ cōt iſta duo vitia magł q̄ꝫ dc̄ alia ꝫ Lau.q̄a facili⁹ p̄lati ⁊ clrici labūt in hec.ſ.fornicatōeʒ ⁊ ſymōiaʒ q̄ʒ alia.Ut ſic vidētes ſe vitari ſalteʒ ꝛecūdia tpali reſipiſcāt.di.zz.§.ꝟū. Uera tam̄ ſunt ſacra eoꝝ.¶5° nō ꝙ ꝫm decretū iſtud factū in ꝯcilio conſtantienſi.Inſup ad euic. de q° hēs .s.de minori excōicatōe.c.fi. Nō tenent fideles vitare ſacramēta cōcubinarioꝝ aut diuia eorū: niſi poſtq̄ʒ fuerint p p̄latoſ denūtiati publice ꝙ euitentur.

¶ Capłm quartū de plurib⁹ ſuſpēſionibus ꝓpter diuerſas cauſas.

¶Cap.95.

SUnt ⁊ alij caſus in q̄b⁹ q̄s incurrit ſuſpēſionē vel ſimplicit:vel ꝫm quid.i.quia p̄uat collatione vel executōe alicuius ordinis vel miniſterij p aliq̄đ tēpus Et p̄mo ep̄s q̄ ordinat alienū clicū ſine licētia ſui epi vel ſupioris ſcient ſeu affectata ignorātia p ānū eſt ſuſpenſus a collatōe ordinū:⁊ interim clerici ſui abſq̄ʒ eius licētia poſſunt a vicinis epis ordines recipe. extra de temp.or.Eos.li.6. Per quā decre. loquebat opinio dicētiū ꝙ ordinar̄ poterat alienum ſub ſpecie ratihabitionis ⁊ intelligitur ſuperior in hoc caſu epiſcopus de cuius dyoceſi iſte qui vult ordinari eſt oriūdus: vel in cuius dyoceſi officium eccleſiaſticuʒ habet:vel vbi habet domiciliū: licet alibi natus fuerit. Inferiores auteʒ prelati:ſiue Religioſi: Siue alij non poſſunt dare licentiam:niſi haberēt a ſede apoſtolica qualiter poſſit ſubditos quo voluerint facē ordinari.

Jtē nō pōt talē licētiā dare officialis epi:ſʒ epo in remotis agente vicari⁹ eius gñalis in ſpūalibus vel ſede va cante capl'm: ſeu is ad quem tūc ad miniſtratio ſpūaliū ptineat pñt lr̄ā dare. Religioſi quoqʒ a ſuis prelatis etiā in nō exēptis ꝑoratib⁹ deputati ꝑores ⁊ eoꝝ ſocij pñt a locoꝝ dyoce ſanis q̄diu ibi morant̄ licite ordiari lʒ non ſint de eoꝝ dyoceſib⁹ oriūdi hec omnia de tēp.or. Cū null⁹.li.6. Predicatores autē ⁊ minores i hoc ſūt ꝑuilegiati a ſede apoſtolica:vt.ſ. valeāt a q̄buſcūqʒ epis ſuos ſb̄ditos facē ordinari. Jpſi aūt ſic ordinati.ſ. ab alieo epo ſine licētia ꝓprij ſ̄ʒ ray. ꝑuant̄ ab executōe ordinis recepti:ſʒ poteſt cū eis epūs diſpenſare in hac ſuſpēſione.9.q.2. Lugdunēſis. ext̄ de temp.or. Qd̄ trāſlatōeʒ. Eps vel q̄uis alius cōferēs tonſurā clericalē infanti:niſi forte religionē intraret: vel illitterato vel homini aliene dio ceſis ſine licentia vel coniugato:niſi volenti religionē intrare: aut ad ſa cros ordines ꝓmoueri.qñ.ſ.de iure pōt eſt ſuſpenſus p ānū a collatione tonſure tm̄.extra de temp.or. Null⁹ li.6°. Patriarche archiepi epi locan tes vel alio titulo cōcedētes aliquaʒ domū vſ̄ariis alienigenis ad fenus exercēdū ipſo facto ſuſpēſiōʒ icurrūt ex̄ de vſ̄.q̄ʒq̄ʒ.li.6. Et ſimilit̄ ſi pmit tunt ꝙ vſ̄arij alienigene.ſ.nō oriūdi de t̄minis ipſoꝝ locoꝝ publice vſ̄aʒ exercētes vel exercē volētes hñt do mos ꝯductas:ſeu alit̄ hitēt in terris ſuis.i.eoꝝ iuriſdictōi ſb̄iectis:ſi infra tres mēſes oēs tales de ipſis nō ex pellūt terris. Ferētes ſniam excōis ꝯt aliquē vel aliquos: niſi ꝑmittant trinā admōitōeʒ vel vnā ꝓ trib⁹ ſūt ſuſpēſi p mēſē ab ingreſſu eccleſie. ex co. Sacro. Jtē dʒ hr̄e talis monitio tpꝝ cōueniētia interualla: niſi facti ne ceſſitas alit̄ ſuaſerit. Et dʒ fieri i ſcri ptis ꝯtinētib⁹ cāʒ excōicatōis.al's ex cōicator eſt ſuſpēſuſ ñ ſolū ab igreſſu eccl'ie:ſʒ ēt a diuinis p⁹ mēſē: q̄ q̄dē ſi exeq̄t̄ irreglar'.efficit̄:nec ñ p papaʒ cū eo poterit diſpēſari.ex̄ eo. Cū me dicinalis.li.6°. Sed hec pene nō tā gūt epos ⁊ ſupiores:cū ñ fiat ſpālis mētio de eis.extra de ſen.ex. Quia piculoſū.li.6. Ultramōtani ordiati ab epis Jtalie.niſi hēant licentiaʒ a papa vel epo vbi ſunt oriūdi: vel in cui⁹ dyoceſi ſūt bñficiati ⁊ p patētes ipſi⁹ epi lr̄as ꝯtinētes cāʒ rōabilem: q̄a ipſos nollit vel nō poſſit ordiare ſūt ipſo facto ſuſpēſi abſqʒ ſpe diſpen ſatōis.ext̄ de temp.or. Sepe.li.6°. Et ordinātes h⁹mōi debēt ꝯdigne puniri.vt in.d.c. Sepe. qui recipiūt aliquē ex ordinib⁹ ſacris ab epo qui renūtiauit loco ⁊ dignitati:ſi ſciēter hoc agunt:vel ignorātia craſſa ⁊ ſu pina:nō recipiūt ordinis executōem vnde ſunt ſuſpēſi: nec cuʒ eis poteſt diſpenſari niſi p papā.ex̄ de ordi.ab eo qui re.epi.c.vnico. Si ignorāter non tamen ignorātia craſſa poteſt cū eis eps diſpenſare:ſʒ recipiētes ab eis ordines minores ſine lr̄a ꝓprij epi:q̄uis deberēt depōi.9.q.2.epm Tñ pōt epūs in ordine tollerare di ſpēſatiōeʒ. Epi autē renūtiātes loco tm̄ ⁊ nō dignitati poſſūt oēs ordies cōferre:ſicut ꝑus ſi fuerunt rogati a ꝓprio epo loci: al's ñ: vt dictū eſt.ſ.

Jtē ordinati a ſymoniaco in ordine ſuſcepto q̃tūcūq₃ occulto:vel etiā in dignitate:aut a ſymoniaco notorio in collatōe ordinū:vel in collatione aut receptōe aut mediatōe bn̄ficioꝝ. Non recipiunt ordinis executioneꝫ ſed ſūt ipſo iure ſuſpenſi.i.q.i.Si q̃s a ſymoniacis:q̃uis in ſua ordiatiōe nulla ſit cōmiſſa ſymonia: et hoc in deteſtatōe ſymonie.Nō eſt q̃a tales cū ſint ꝑuati executiōe ordinū: qđ ñ habent dare ñ pñt.i.q.7.Daybertū Uerꝫ eſt tñ ꝙ ordinati a talibus ex ignorantia facti excuſanť a peccato ⁊ in ipſa tali ordiatōe:⁊ in executiōe ordinū ſic ꝓceptoꝝ abſtinē tñ debēt cū ſciūt quouſq₃ cū eis diſpēſeť:et ꝑ papam.i.q.i.Si q̃.Jn glo.Ex ignorantia autē iuris hoc faciēdo nō excuſantur.Uñ ẜm Tho.ſcđa ſcđe.q..100.Nullo mō q̃s dꝫ recipe ordies ab his quos ſcit eſſe tales nec teneť in hꝰmōi ſuis ꝑlatiſ obedire:q̃nimo potiꝰ dꝫ ꝑmittē ſe excōicari ẜꝫ goff. Nā obediēdo a peccato ñ excuſareť 2.q.3.Quid ḡ.Patiēdo aūt iniuſtā excōicatōeꝫ mereť.24.q.3.Nō dānamur.¶Jtem ordinati ab heretico ⁊ ſciſmatico vel excōicato:vel depoſito nō recipiūt ordinis executōꝫ: cū omnes hi ꝑueń omniū ordinū executione: ⁊ nemo dat qđ non habet .i.q.i.Gratia.Nō tñ ẜm Tho.Pe. ⁊ Ray.⁊ Goff.ꝙ omnes tales ordinatores ꝟos conferūt ordines q̃tū ad caracterem:ſicut ⁊ oia alia ꝟe cōficiunt ſeu conferunt ſacramēta excepta pñia quo ad manifeſte excōicatos:ſecus de occultis:q̃a abſoluūt ẜm Ricard.et Pe.de pal.dūmodo ſeruent predicti formā eccleſie.i.q.i. Dñs declarauit.đ ꝯſecra.di.4.Nō in vobis.Peccant tñ mortaliť:tam dantes q̃ ſuſcipientes ab eis q̄cūq₃ ſacramēta ſcienter:niſi baptiſmuꝫ in extrema neceſſitate.Jgnorātia autē facti ꝓbabilis excuſat tl̃es a peccato in ipſoꝝ ordinū receptōe ⁊ eorūdeꝫ executione:dum ea laborant. Cum autē ſufficienter hoc ſciunt debēt abſtinere quouſq₃ diſpenſeť: circa quā diſpēſatōeꝫ dicit Hoſtiē.ꝙ in epatu ſolus papa diſpenſat.ex̄ de elec.q̃a diligētia.Jn aliis ꝟo ordinibꝰ q̃tū ad eos qui ſcienter a talibus recipiūt ordines: vel etiā ex ignorātia craſſa ⁊ ſupina ſolus papa diſpenſat.imo ẜꝫ Ray.⁊ Goff.ſi fuerunt ordinati a tali qui recepit vltimā manꝰ ipoſitionē.i.epalē ꝯſecratōeꝫ ex̄ eccleſiam nūq̃ tollerant.9.q.i.Ordinatiōes. Si ꝟo ex ignorantia nō ſupina ẜm Hoſti.ꝑ diſcretū ꝑlatū cū talibus poterit diſpenſari.ex̄ de ordi.ab eo qui ordi.ren.c.i.⁊.2.Sꝫ ẜꝫ Ray.⁊ gof. ſi ordiati ſunt ab eo qui recepit vltimam manus impoſitōeꝫ in eccleſia .i.āteq̃ efficereť hereticuſ ſciſmaticꝰ vel excōicatꝰ:vt tunc eſt qñ ordinať ſiue ordinati ſciebāt ſiue ignorabāt tolleranť ex diſpenſatōe miniſtrare in officiis ſuſceptis.Ad ſupiores ꝟo non debent promoueri:niſi magna neceſſitas eſſet.Et idem videť dicē Gof.de intđicto ⁊ ſuſpēſo a diuinis .l.ꝙ nō ꝯfert executiōeꝫ.9.q.i.c.i.et ſequētibꝰ.Jtē q̃ aliquē ordinē ſacrū recipiūt extra ſtatuta tpa ordiatōnū ſunt ſuſpenſi: nec debēt ꝑmitti in ſuſceptis ordinibus miniſtrare: q̃uis

caracterem receperint. ex̃ de tẽp.ordi.
.c.z. Epũs tamen impoſita eis pñia
cõpetenti ſbſtinere poterit vt poſtea
in ſuſceptis ordinibus miniſtrẽt.ex̃
de temp.ordi.Conſultatõi.hec ſm
Inno.Ber.ꝛ Guil.qui addit ꝙ ſec⁹
de ordinibus ſuſcipiendis: et ſi ante
diſpẽſatõꝫ talis miniſtrauit in ordie
ſuſcepto.Dicunt q̃dam ꝙ nõ poteſt
Epũs diſpenſare:ſ꜄ ver⁹ eſt ꝙ poſſit
diſpenſare:vt.9.q.z.Lugdunenſis.
Niſi forte interdicta fuiſſꝫ ſibi execu
tio ꝛ poſtea adminiſtraſſꝫ. Promo
tus p ſaltũ.i. aliquo ordine p̃miſſo
ad ſupiorem aſcẽdẽdo: q̃zuis caracte
rem recipiat:tñ ſuſpenſus eſt ab exe
cutione ipſius ordinis ſic recepti.di.
5z.Solicitudo.ex̃ de clerico.p ſalt.
ꝓmoto.c.i. Et ſi nõ malitia ſ꜄ ex ig
rantia vel negligẽtia hoc egit:q̃zuis
de rigore depõi deberet: tñ ex diſpẽ
ſatione epi ad ordinẽ ptermiſſũ po
terit ꝓmoueri.Si autẽ ſcienter per
ſaltum eſt ꝓmot⁹. et in ordine ſic ſu
ſcepto ſine diſpenſatiõe miniſtrauit
poſt receptiõeꝫ admiſſi:adhuc põt p
Epm diſpenſari:ſed ꝙ vlterius non
aſcendat niſi p papam. Ray.Hoſt.
ꝛ Guil. Recipiẽtes eodẽ die mioꝛes
ordines cuꝫ ſbdyaconatu: vel duos
ſacros ordines ſimul:ſiue ordiatore
ſciente: ſiue ignorante ſunt ſuſpenſi
ab ordinibus ſic receptis: et deponi
deberent.77.di. Subdyacon⁹.ex̃
de eo qui or.fur.re.Innotuit. Pñt
tamen pmitti miſericordit̃ in mino
ribus tm̃ miniſtrare. Et ſi intrat reli
gionem ꝛ vita moreſq̃ꝫ exigãt eoruꝫ
Abbas ſi voluerit poterit diſpẽſare
i aliis ordinib⁹:vt in.d.c.Innotuit.

Ray.ꝛ Hoſti. Sꝫ ſi lata p̃us fuiſſet
ſnia excõis contra ſic recipientes: et
nihilomin⁹ receperint: nõ poterit cuꝫ
eis diſpenſari niſi p papam: vt in.d
.c.Innotuit.Et dicit Hoſti.ꝙ etiaꝫ
papa de facili non diſpẽſat. Cõtrahẽ
tes matrimoniũ ꝺ pñti:ꝛ añ carnis
copulã ſe facientes ad ſacros ordies
ꝓmoueri alit̃ q̃z a ſacris canonibus
conceditᷣ:q̃zuis caracterẽ recipiãt ſũt
ſuſpenſi: ita ꝙ nec etiam poſt mortẽ
vxoris poterunt in illo ordine mini
ſtrare nec aſcẽdẽ ad alios: nec aliqꝺ
bñficiũ eccleſiaſticũ:vel offm̃ obtinẽ.
Et matrimoniũ nihilomin⁹ ſic con
tractũ ꝓpter hoc nõ diſſoluitᷣ: qꝺ in
telligitᷣ qñ tales in ſeculo remanen
tes ho: agunt. Nã ſecus ſi religiõeꝫ
intraſſẽt. In extrauaganti.Io.zz. que
icipit. Antiqua. Apoſtate a religiõe
in apoſtaſia ſuſcipiẽtes ordines ſunt
ſuſpenſi ꝛ irregulares.ex̃.eo.ti.Apo
ſtata.nec diſpẽſatᷣ cũ eis niſi p papã
Sed ꝛ alij qui in excõicatiõe ordies
recipiunt ſimilit̃ ſũt ſuſpenſi ſeu irre
gulares.ex̃ de ſen.ex.Cũ illoruꝫ.Et
hoc verum niſi ꝓbabilis ignorantia
excuſet eos: ꝛ de hac mã plene hẽs.
ſ̃.in.c.de cã finali excõis.§.z. Cele
brantes ſeu pticipãtes ſciẽt in diuinis
cum publice excõicatis vel interdictis
ſunt ſuſpenſi ab ingreſſu eccleſie. ex̃
de priule. Epoꝝ.li.6°. Sed de hoc
vide plenius.ſ̃.in ti.de interdicto.c.
z.§.4.ꝛ p totũ illud.c.hẽs plura pti
nentia ad mãm ſuſpẽſiõis. Conſerua
tores non poſſunt ſe intromittẽ de
aliis q̃z de manifeſtis iniuriis et vio
lentiis. Qꝺ ſi de aliis que iudicialeꝫ
indagineꝫ req̃runt ſe intromiſerint:

i

ſunt ſuſpenſi p ānū ab officio.ext̄ de off.le. Legatos.li.6. Judices eccleſiaſtici q̄ contra iuſticiā in grauamē alterius ptis in iudicio q̄dq̄ȝ faciant p gratiā vel p ſortes: puta p pecuniā ſunt ſuſpēſi p ānū ab executōe officij ⁊ ſi durante ſuſpenſione ingeſſerint ſe diuinis efficiūtur irregulares: nec niſi p papam poterint liberari.ex̄ de ſen. et re.iu. Cum eterni.li°.6°. Religioſi qui concedūt ad vitam alicui vel ad certuȝ tempus iura redditus poſſeſſionū adminiſtratōis cui pſūt niſi duo cōcurrāt.ſ. q̄ neceſſitas vel vtilitas monaſterij vel pōrat⁹ illius eccleſie hoc expoſcat. Et q̄ cōuētus illius eccleſie cōſentiat. Aut ſi ɔuētū nō haberet aſſenſus plati ꝓprij interueniat: ſunt ip̄o facto ſuſpēſi ab offi° nec valet dicta cōceſſio. Excipiūť tñ duo caſus.ſ.locatio ⁊ vēditio redditū vel fructuū ad modicū tēpus.ex̄ de re.eccle.nō alie.c.i. Jn cle. Utrū aūt hec ſuſpēſio intelligať ab officijs diuinoꝝ: ⁊ ab officij tpaliū adminiſtratione: puta plati.ꝓcurati.cellarij. ⁊ h⁹modi. Jo.an. remittit ad nōta de deci.e.ti. Jn cle.⁊ ibi pōit vtrāq̄ȝ opinionem et dimittit ſb̄ dubio.

¶ Fratres ordinis p̄dicatoruȝ ꝓmoti vel aſſumpti ad epatuſ vel alias platuras ſi p̄us recipiūt munus cōſecrationis q̄ȝ reſignent ordini libros: et alia que hn̄t tēpore ſue ꝓmotōis: eo ipſo ſunt ab executōe pōtificalis miniſterij ſuſpenſi. Cle.4⁹ in p̄ui. Prouidentia. ¶ Fratres p̄dicatores ſi pturbare pſumpſerint officiū iq̄ſitōis circa hereticos per fratres minores exercitatū: ipſo facto ſūt ab executiōe ordinū ſacroꝝ ſuſpenſi: nec pōt relaxari ſuſpēſio talis: niſi p ſedē apoſtolicam: aut p inq̄ſitorē cuius officium pturbauerūt. Et ideȝ eſt de mioꝛib⁹ pturbantib⁹ officiū inq̄ſitōiſ p p̄dicatores exercitatū. Cle.4⁹ in p̄uilegio Pauptatis altiſſime. ¶ Fratres p̄dicatores ⁊ minores recipientes ad ꝓfeſſionē aliqueȝ in ordine ſuo ante ꝓbatiōis ānū elapſū: ſunt ipſo facto a receptiōe quoꝛūq̄ȝ ſuſpenſi ⁊ pene grauiori culpe puniendi. Nec etiam per hoc ille ſic ꝓfeſſus eſt obligatus ordini illo.extra de regula. Nō ſolū li.6. ¶ Religioſi qui viceȝ decimas n̄ pcipiunt: ſi ſcienter omittant facere cōſcientiā cōfitentib⁹ de decimis ſoluendis: ſunt ſuſpēſi a p̄dicatōis offi° donec faciant eis cōſciētiā ſi ɔmode poſſunt: ⁊ ſi interim p̄dicauerint ſūt excōicati.extra de pe. Cupientes.in cle. Qd̄ tamen intelligūt. Pet.de ancha.⁊ Pau.ſi fuerint ſup hoc req̄ſiti.ſ.a platis. Utꝛ cū queriť. vtrū ſuſpenſus ab officio ſit ſuſpēſus a bn̄ficio. Super hoc. Jo.an.multa dicit p ⁊ cōtra.ſup cle. Cupiētes.extra de pe. Cōcludit nō clare. ß Pe.de āch. ſup eādem cle.ponit diſtinctōeȝ dn̄i Baſpis de calde.dicens ſic. Aut q̄s ſuſpenſus eſt ab officio aut a bn̄ficio aut ab vtroq̄ȝ. Si eſt ſuſpenſus a bn̄ficio: ſiue a iure: ſiue ab homine non eſt ſuſpenſus ab officio.ar.c. Dilect⁹ de offi° ordi. Nō ad hoc odiū pēarū regula in penis.de re.iu. ¶ Jtem q̄a officiū nō eſt acceſſoriū ad bn̄ficium lȝ ſit cōtra. Si eſt ſuſpenſus ab offi° hoc eſt aut p dictionē taxatinā tātū aut ſimpliciter. Primo caſu planū ē

q̄a nō eſt ſuſpenſus a bn̄ficio:cuȝ tm̄ ſit ſuſpenſus ab officio: quia hoc vo luit ſnīe ꝓmulgatio: quia iuris ſnīe vltra intentionē ꝓferentis nō extē dūt ſe ſaluo caſu ¶Paſtoralis.de ap. Si autē ſit ſimpliciter ſuſpenſus ab officio:hoc eſt ab homine aut a iure Si a iure:aut p crimē aut p infamiā aut ↄtumaciā.Si ꝓpter crimē:tunc puto ꝙ ſuſpenſus ab officio ſit ſuſpē ſus a bn̄ficio:vt.c.eos.7.c. Si quis ſacerdotū.di.81.Si autē ꝓpter infa miam:vel contumaciā ſit ſuſpenſus ab officio:non eſt ſuſpenſus a bn̄fi°: vt.c. Preſbyť.ſi a plebe.2.q.4. Si aūt ab homine eſt ſuſpenſus ab offi° ſi hoc eſt ꝓpter crimē graue: tūc eſt ſuſpenſus ēt a bn̄ficio.Si aūt ꝓpter crimē leue:vel etiā ꝓpter infamiam vel contumaciā nō eſt ſuſpēſus a bn̄ ficio:vt in iurib⁹ allegatis.Si auteȝ eſt ſuſpenſus ab vtroq̄ȝ.Aut hoc eſt p dictionē 7:planū eſt:aut p dictōeȝ vel:7 tunc puto opinionē Hoſt.vaȝ ſcȝ ꝙ talis ſnīa nō valet ꝓpť incerti tudinē.l.2.C. de ſen. que ſine certa q̄ȝtitate.Hec ille. Inno. aūt dic̄ ſim pliciter ꝙ ſuſpenſus ab officio tātuȝ nō dȝ pcipe fruct⁹ bn̄ficioꝝ:ſuper.c. ¶Paſtoralis.de appel.Sȝ Hoſt.hoc intelligit qn̄ eſt ſuſpenſus ꝓ gui cā: ſecus ꝓ leui vel infamia: 7 nō eſt cō tumax.Et nō ſm Hoſti. ꝙ ſuſpēſus a pōtificalib⁹ ſi celebrat i pōtificalib⁹ nō erit irregular.Nō eſt q̄a pōtifica lia nō ſūt de ſba celebratōnis:nec de bem⁹ aliquē irregularē iudicare niſi iueniať expſſū.ar.de pe.di.i.§.pene Itē ſi ſuſpēſuſ a pticipatōe ſacm̄toꝝ de q̄ ſuſpēſiōe hēs.18.di.Si q̄s aūt. 7.c.fi.7.c.Placuit.di.58.c̄.fi.ex̄t de elec.Oſius.7 de his q̄ fi.a ma.p.ca. .c.i.Si celebrat non eſt irregularis. Talia.n.nō ſunt ordinis:cuȝ 7 layci pcipient ſacramentl.Hoſti.7 Inno. Clerici qui ſcienter eligūt ad epatuȝ indignū.ſ.cōtra illā formā que hēť ex̄ de elec.Cū in cūctis: ſūt p triēniū ſuſpenſi a bn̄ficio in.d.c.Et dic̄ glo. habitis 7 habendis. Eligentes aūt ſiue electio facta ſit cōcorditer ſiue in diſcordia:ſi.ī.octo dies exquo pote runt cōmode ipſā electōeȝ electis di ſtulerint pn̄tare. Qui culpabiles in hoc fuerint a pſecutione electōis ſūt excluſi 7 ſuſpenſi p triēniū a bn̄ficiis que obtinēt in illa eccleſia ad que ſi .ī.illud tēpus temere vel colorate ſe imiſcuerint illi ppetuo ſūt puati. ex̄ de elec.Cupiētes.li.6.Cōpromiſſa rius ſi ſciēter eligit indignuȝ eſt ipſo facto p triēniū ſuſpenſus a beneficiȷs eccleſiaſticis: hec tn̄ ſuſpēſio n̄ tāgit epos: nec intelligiť niſi in electōib⁹ epoꝝ 7 ſupioꝝ:ſecus de electōib⁹ in ferioꝝ.ex̄ de elec.Si ↄpromiſſarius li.6.Religioſi grauātes vel fraudā tes eccleſias circa decimas eis debi tas ſi req̄ſiti p illos quoꝝ intereſt n̄ deſiſtunt.ī.menſē:vel de vſurpatis: vel detentis.ī.duos mēſes n̄ fecerit emēdā: ſuſpēſi ſunt ab officiis admi niſtratōis 7 bn̄ficiis: 7 talia n̄ hn̄tes ſunt excōicati.ex̄ de deci.c.i.In cle. Et dicit Io.an. in glo.ſe credere ꝙ ſufficiat iudicis declaratio ſup ſatiſſa ctione:nec ꝙ ſit neceſſaria alia abſo lutio quo ad ſuſpenſionē: ꝰ quo ad excōicatōeȝ bn̄ req̄ritur abſolutio.

¶Doctor vel magiſter qui doctorat

aliquez:niſi ꝑus exigat iuramentū a doctorādo ꝙ nō expēdet ꝓ ſuo doctoratu vlt̄ ſūmā triū miliū turonēſiū argēteoꝝ ē ſuſpēſus ꝑ ſex mēſes a collatōe doctorat⁹. ex̄ de magi.cū ſit.i cle. Jn caplo eccleſie cathedralis vel collegiate ē ſuſpēſus a voce i electiōe ⁊ aliis q̄ n̄ hꝫ ad min⁹ ordinez ſbdyacōat⁹ ⁊ ſilr̄ q̄ hꝫ bn̄ficiū cui āne xus ē ordo:niſi. ī.ānū faciat ſe ꝓmo ueri ad talē ordinem quem requirit bn̄ficiū legitimo ipedimēto ceſſante ex̄ de eta.⁊ q̄li.vt hi q̄ in cle. Qui ꝓ hibiti ſūt audire leges ⁊ phycā:de q̄ h⁹ hēs.ſ̄.i ti.de excōi.vlt̄ excōicatōꝫ ſūt ſuſpenſi ab officiis ſuis:ibi vide. Ultio nō ꝙ ſuſpēdē pōt ab officiis q̄ ⁊ excōicare:q̄s aūt poſſit excōicare hēs.ſ̄.vn̄ layc⁹ vel mulier cuꝫ n̄ poſſint excōicare: niſi ex ꝯmiſſione ſpāli pape.di.22.§ Uerꝝ. Jn glo.Nō pn̄t ēt ſuſpēdē. Pōt tn̄ abbatiſſa ſꝫ Jnn ſuſpēdē a bn̄fi⁹ clericos eccleſiaꝝ ſibi ſbditaꝝ:ſi h̄ ex ꝯſuetudie hn̄t nō aūt ab offi⁹. Jtē nō ꝙ ſic̄ excōicatio ſic ⁊ ſuſpēſio ꝑ ſequētē appellōez minime ſuſpēdit̄:ſuſpēſio dico ab offi⁹ vel in greſſu eccleſie lata.ex̄ de ſē.ex.Js q̄.li.6. Jtē nō ꝙ abſolutio a ſuſpēſiōe officij ſimplr̄ vel dinis fiēi dꝫ ſb iſta forma vel ſili. Ego abſoluo te a vinculo ſuſpēſiōis quā icurriſti ꝓpt̄ talē cāꝫ:⁊ reſtituo te executōi ordinū vel officioꝝ tuoꝝ. Jn noie pr̄is zc̄. Tn̄ q̄a ſuſpēſio ꝑtinꝫ ad foꝝ ꝯtētioſum: nec repit̄ det̄miata forma nccia h⁹ relaxatōis. Jō q̄cq̄d dicat ⁊ q̄b⁹cūꝫ ꝟbis vtat̄ his q̄ valet abſoluē a tali vinculo ſi itēdit abſoluē:ꝟe abſoluit ſic̄ dꝫ ē.ſ̄. de abſolōe ab excōicatiōe

Sꝫ q̄rit̄ q̄s poſſit abſoluē a ſuſpēſiōe Circa h̄ Pau.in cle. Mōaſterioꝝ.d̄ reb.ecc.nō alie.ſic dic̄.vbi papa pōit penā ſuſpēſiōis vel interdicti ꝓpt̄ cōtumaciā canonē ꝯdēdo:puto ꝙ iferioꝛ poſſit abſoluē.ex̄ de ſē.ex.Nup. niſi ipſe papa ſibi reſuet abſolōez: vel alteri exp̄ſſe det̄miate pſōe. Et h̄ tenꝫ Uin.hug.goff. Jnno. Ber. ⁊ Jo.in glo.2.q.i.Si inimic⁹.⁊.i7.q.4.Si q̄s deinceps. Et hoſti. Jdē iudiciū ē ſi ꝯſtōez inferioris approbat et cōfirmat:de ꝯſtitu. Ex frequētib⁹. Plus .n.n̄ opat̄ ꝯfirmare q̄ꝫ ꝯdē ſniaꝫ:vn̄ pōt q̄libꝫ ſuffragane⁹ relaxare:cuꝫ n̄ ſit maioris efficacie q̄ꝫ ius cōe. ¶ Sic intelligit̄.c. Graue.ex̄ de pbē. Et h⁹ niſi alteri reſuet̄ abſolutio. Si vero pēa ſuſpēſiōis ⁊ h⁹i ipōat̄ ꝑ ſniam.ſ. ab hoie tūc ligās dꝫ abſoluē nō inferioꝛ.ex̄ de offi.oꝛ.Cū ab eccleſiarum ſaluo cāu decre. Paſtoral̄.e.ti. Jdeꝫ tꝫ guil.in ſpe. Si ꝟo ſuſpēſio ſit ꝑpetua q̄ hꝫ vim ꝑuatōis:vt nō Uin. d̄ tranſ.c.2. Et Guil.in Spec.ti.2.§. Nūc oñdēdū.nō hꝫ locū abſolutō:ſꝫ neceſſaria ē diſpēſatio ꝯn̄s collatōez Et tūc ē vidē:an tale ſit crimē in q⁹ poſſit Eps diſpēſare et hēat cōferre vel n̄:⁊ in ꝑmo cāu potēit eps diſpēſare ⁊ ꝯcedē: puta bn̄ficiū vel officiū executōis ordinū quo ad diſpēſatōꝫ Jn cāu 2⁹ n̄ poterit.44.di. Multi. ⁊ de ſuſpēſiōe q̄ pōit̄ in.d.c. Monaſterioꝝ. Dicit idem Pau. Nō puto hāc de ſui nā opari ꝑuatiōꝫ:al̄ papa exp̄ſſiſſꝫ h⁹.ar.de deci. Ad audiētiā. vn̄ credo eā poſſe ꝑ ordiariū relaxāi rōe ꝑmiſſa ſꝫ ſi n̄ relaxet̄ durabit ꝑpetuo.io.q.2.Perpetua. Nō ꝙ ſētētie

oẽs ſuſpẽſiõis late p̱ quoſcũ3 p̄latos
ꝯ̃ frẽs p̄dicatores ꝯ̃ indulta p̊uile-
gioꝝ ſuoꝝ:ſũt ipſo facto irrite ⁊ ina
nes. Alex. Meritl. vr̃is. Et ſi ꝯ̃ alios
occaſiõe ipoꝝ fratrũ late fuerint ſũt
ẽt irrite ⁊ inanes. Alex. Nimis iniq̃
Itẽ magr̃ ordis ⁊ ſinguli p̊ores ⁊ p
uinciales ꝯuẽtuales ⁊ eoꝝ vicarij In
locis: ⁊ ꝯuẽtib⁹ ſibi ꝯmiſſis frib⁹ ſibi
ſb̄ditl. necnõ ⁊ aliis frib⁹ eiuſdẽ ordis
int̃dũ ad eos declinãtib⁹: vndecũq3
pñt imp̱tiri bñficiũ abſolõis a ſuſpẽ-
ſione excõicatõe ⁊ int̃dicto q̃s ſnias
incurriſſent in ipſo ordine: vel ante
ingreſſũ ei⁹: ac ẽt laycos q̊ ordinem
ip̄m ingredi vellent: niſi adeo eſſ3 ex
ceſſus enormis: vt merito eſſ3 ſedes
apoſtolica cõſulẽda. Boni. ⁊ Alexã.
Uirtute. Itẽ p̄dicti p̄lati pñt diſpen
ſatõe3 obtinẽ a ſuis ꝯfeſſorib⁹ ⁊ ab-
ſolõe3 ſup̱ ſuſpẽſiõe ⁊ irregularitate:
quã ꝯ̃traxiſſẽt ex eo ꝙ ꝓtuliſſent ſnias
excõis ſuſpẽſiõis ⁊ int̃dicti ſiñ ſcriptl.
ex incautela. Clemẽs. Exigentib⁹.
¶ Uidet̃ tñ eẽ dr̃ia talis int̃ ſuſpẽſiõe3
depoſitõe3 ⁊ deg̃datõ3 ſtricte ſumẽ
do ip̄os t̃mios: nã large frequẽt̃ ac-
cipit̃ in iure vnu3 p̱ alio: vt di. 46.
Cleric⁹ p̊mo. Suſpẽſio vr̃ iportare
p̊uatõe3 executiõis legitie ordis: vel
officij eccleſiaſtici ſimplicit̃: vel ad tẽ-
pus ⁊ cũ ſpe diſpẽſatiõis: q̊ qñ3 a iur̃
qñ3 a iudice iferẽ. Depoſitio iportat
p̊uatõe3 executõis legitie officioꝝ et
bñficioꝝ eccleſiaſticorũ poſſeſſionis
ſimpliciter ⁊ ex toto abſq3 ſpe reſtõis
retẽto tñ p̊uilegio clericali: q̊a ꝯuẽiri
ñ põt in iudicio ſeculari: nec capi nec
puniri a laycl. ⁊ fit p̱ ſniã3 hõis cõit̃:
nec põt iferri h̃ pena ab iferiori epo
q̊ hoc agẽ põt erga ꝓpriũ ſb̄ditũ aſſi
ſtente ſibi canonico numẽo epoꝝ ſi
ẽ in ſacris. alias ſuffic̃ ꝓpria ſnia epi
ſine alioꝝ p̄ñtia. Depoſit⁹ ãt ⁊ deg̃
dat⁹ reſtitui ñ põt ad officia ſua: niſi
p̱ diſpẽſatõe3 pape. Itẽ vbi in iur̃ dr̃
ſuſpẽdat̃ vel deponat̃ vel degradet̃
ꝯminatio eſt ſnie ferẽde ñ lata ſnia:
vt 25. di. Ep̄s. Deg̃datio vlt̃ pena3
depoſitõis h⁰ addit: q̊a p̊uat̃ p̊uile⁰
clericali omni cũ certa ſolẽnitate: ca
ractl. aũt ei auferri ñ põt: nec a q̃cũq3
creatura: q̃uis Jo. an. videat̃ ponẽ
cõt̃riũ ſ. ꝙ poſſit ei auferri. S3 tho.
in 4. ⁊ Jo. in glo. di. 50. Accedẽs. ⁊
Inn. tenẽt ꝙ nõ. De m̊ ⁊ forma de
g̃datõis habes in. c. Deg̃datio. ex̃ d̊
pe. li. 6. Et in ſũ. piſana. Nõ tñ ꝙ ñ
ois deg̃dat⁹ eſt t̃dẽd⁹ curie ſeculari
ſ3 ſolũ in trib⁹ cãib⁹. Prim⁹ i crie he
reſis. ex̃ de h̃ti. Ad abolendã. ⁊ hoc
niſi ad pñia3 incontinenti redire vo
luerit: ſ3 ſi relabit̃ nõ pl⁹ p̱cit̃ ei. ¶ 2⁹ i
falſificatõe l̃raꝝ pape: ex̃ de crie falſi
Ad falſarioꝝ. ¶ 3⁹ cũ q̊s depõit̃ ꝓpt̃
calũniã quã ſuo epo itulit. 2. q. i. Si
q̊s ſacerdotũ. Uñ cũ in curia roma
na his tp̱ib⁹ q̊dã ſacerdos int̃feciſſ3
ſacriſtã ſancti Petri ſacerdotẽ: vt ſic
poſſ3 rap̱e bõa ſacriſtie. req̊ſito cõſi⁰
p̱itoꝝ ſup̱ hoc ꝯcluſerũt: ꝙ ñ d3 ꝓpt̃
h⁰ tradi curie ſeculari ad occidendũ
ſ3 iura: ſ3 poni in carcere3 vel caueã
in p̱petuũ ibi ſb̄ſtẽtãdo pane dolorl.
⁊ aq̃ ãguſtie. Papa tñ Martin⁹ de
plenitudie p̄tãtis illũ deg̃datũ fecit
tradi curie ſeculari: ⁊ ſic fuit mortu⁹.
Põt. n. nihilomin⁹ q̊s p̱ ſolũ Ep̄m
ſuũ degradari ꝯuocatl. abbatibus: et
aliis religioſis et p̄latis: et l̃ratis ſue

dyocē.qñ ſacerdos: vel aliꝰ in ſacris fuerit curie ſeculari ꝓ heſi tradēdꝰ ⁊ degdādꝰ ſic ei videbit expedire ex̄ ꝯ heti. Om̄.li.6. Hec āt degdatio: cuz q̄s ꝓpt heſiz vel aliꝺ ē tdēdꝰ curie ſeculari ſic fienda eſt pn̄te ptāte. Dicit degdās illi vt in foꝝ ſuū recipiat degradatū: dz tñ īſcedē ꝓ eo ꝙ ñ moriat. ex̄ de vb.ſig.ſ.Nouimus.

De irregularitate titulus q̄ntus. Cap. 96.

Irregularitas ſic diffinit a ſpec. Q̄ ē eſt nō.ſeu impedimētū canonicū ex facto: ſeu defectu ꝓueniēs: q̄ q̄s ꝓhibet ad eccleſiaſticos ordies ꝓmoueri: ⁊ i eiſdē miniſtrare. Et irregularitas cōtrhit multis mōis ⁊ cāis. Et ad ſciendū qñ q̄s eſt irregularl. ex indebita celebratōe vel executōe ordinū. Jo.cald. pōit talē diſtinctōez. Celebrās autē vtēs officio ordis: aut ē feia: aut maſculꝰ. Et ſi eſt mulier ſiue layca: ſiue religioſa nō ſit irregularl. q̄a cū ñ ſit capax ordis clericalis nō cadit in ea irregularitas p quā q̄s impedit ordinari vel ordinis offm̄ celebrare: ſumit h rō ex̄.c.Debitū.de biga.⁊.33.q.5.h imago. Si g̃ mlier excōicata vel inēdicta: vel in loco inēdicto: vel idebite tractet officia ſua ſacra: temē agit ⁊ puniri dz. ex̄ ꝯ pe.⁊ re.ſ.Noua Nō tñ eſt irregularl. Si aūt eſt vir: aut eſt furioſus: aut ſane mētis. Et ſi furioſus ꝓpt quācūqz celebratōez nō efficit irregularis nec peccat. Idē ꝯ infante clerico. Si furioſus. de hōi. Si eſt ſane mētis. Tūc talis aut eſt clericꝰ aut laycus. Et ſi laycꝰ eſt ⁊ cū ſolēni apparatu alicꝰ ordis celebrauit .ſ. exequēdo actū alicꝰ ordis: ſiue conuerſus ſit alicuiꝰ religiōis: ſiue ſecularis: lz hoc ſit rigoroſuz: videt ꝙ ſit irregularis. de cle.nō or.mi.c.i.ſ.Nec cū tali vt valeat promoueri alius q̄ꝫ papa pōt diſpēſar: ſicut ⁊ cū ordiato ⁊ ſuſpēſo celebrāte aliꝰ q̄ꝫ papa ñ diſpēſat: g̃ idē eſt in iſto caſu.ſ.Nō tñ ꝙ hꝰ videt intelligēdū de ordinibꝰ ſacris: ⁊ in ſolēni apparatu.ſ.Naz ⁊ officia mioꝝ ordinū ſꝫ Tho.in 4.licite ⁊ alios doc.pn̄t exerceri: ēt ab his q̄ nō ſūt ordiati in illis. Si aūt h agit ſine ſolēni apparatu: talis ñ efficitur irregularis. Si aūt eſt clericꝰ. Tunc aut celebrat in ordine quē nō habet aut in eo quē hꝫ. Et ſi p̄mo cāu hoc agēs i ordinibꝰ ſacris eſt irregularl. De ſbdyaconatu aūt dicit Guil.ꝙ ſi eſt in minoribꝰ tūc pōt cātare epl̄az: dūmō ſiñ ſolēnitate. Et addit Inn. ꝙ eſt licitū qñ deeſt ſbdyaconꝰ ⁊ tūc etiā cātet ſine ornamētis ſbdyaconi Sꝫ ſolēnis apparatꝰ ſbdya. videtur eſſe manipulꝰ. Dicit.n.ſ.Pe.de pal.i 4.ꝙ tunicellā lz etiā nō ſbdyacono portare: q̄a nō eſt ei ꝓpria veſtis: ſic manipulꝰ quē nullus inferior ſbdyacono portare dz. Hec ſ.Pe. Vñ ſi talis cantet epl̄az cuz tunicella ſine manipulo: ñ tñ porrigēdo calicē dyacono vel ſacerdoti: qꝺ eſt ꝓpriū offm̄ eius ⁊ p̄ncipalis actꝰ ordinis talis. et vbi eſt cōſuetudo ꝙ ēt i mioribꝰ ꝯſtitutꝰ cantent epiſtolā illo mōr: ñ vr̄ irregularis: ſecus aūt vbi cū manipulo: vel porrigēdo calicē: vel vbi nō eſt mos ꝙ cātēt niſi ſbdyaconi. De ordinibꝰ ſupiorībꝰ nō eſt qō: q̄a ſine dubio incurrit irregularitas. Si ꝟo clericus

celebrat in ordine quē hꝫ tūc aut eſt excōicat⁹ maiori:vel celebrat:ſeu offiiciū exercet in loco īterdicto ab hoie: vel a iure:aut eſt ſuſpēſus. Si pmo modo: tunc in vtroqꝫ caſu efficit̄ irregularis ⁊ idiſpēſabilis:niſi p papā de ſen.ex. Js q̄.li.6. Dicit tñ Guil. ꝙ in minorib⁹ cōſtitut⁹ miniſtrādo ſeu exercēdo officiū ſuū etiā cū ſolēni tate cū eſt excōicat⁹:nō efficit̄ irregu lariſ:q̄a illa duo capitula. Si q̄s eps pmo.⁊ 2º.ii.q.3.Non loquūtur de eis.Et pene ſūt reſtringēde:ſecuſ de ſbdyacono.Sꝫ ſine ſolēnitate legen do epiſtolā ſbdyacon⁹:dyacon⁹ vel pſbyter excōicat⁹ credūt q̄dā ꝙ non incurrāt irregularitatē.Si āt cleric⁹ eſt ſuſpēſus ſumēdo ſtricte ſuſpēſiōꝫ .ſ.quo ad ſe ⁊ quo ad alios. Nā q̄ ē ſuſpēſuſ quo ad ſe tm̄:puta ꝓpt̄ mor tale qd̄cūqꝫ:vel ꝓpt̄ minorē excōica-tōeꝫ vel ꝓpter iniūctōeꝫ a cōfeſſore talis celebrās nullā incurrit irregu-laritatē: vt dictū eſt.s. ſi ſuſpēſus q° ad ſe ⁊ alios:aut ē ſuſpēſus a canoñ aut ab hoie ſi āt ab hoie ſeu a iudice tūc aut ĩgrauit ĩgrātia ꝓbabili: ⁊ tc̄ ñ efficit̄ irregularꝉ.aut ĩgrātia craſſa ⁊ ſupina:⁊ tūc ē irregularꝉ. et multo magis ſi ſciuit ſe ſuſpēſū:⁊ ħ quōcūꝫ ſit ſuſpēſus ſimplicit̄ ſiue ad tempus determinatū:ſiue nō detminatū :ēt ſi rōne defect⁹ vel infamie puto talē durāte ſuſpēſiōe celebrātē eē irregu-larē nec poſſe diſpēſari ſecū: niſi per papā:ad hoc.ii.q.3.Si q̄s pſbyt̄.d̄ ſen.ex.Medicinalis.li.6. Si ꝟo eſt ſuſpenſus a canone. Tūc aut ratiōe criminis:aut rōne defectus: aut rōe infamie vel ſcādali. Si pmo modo

tunc aut ſimplicit̄ eſt ſuſpenſus:⁊ ſic celebrādo eſt irregularis.2 q.3.Si quis eps:aut eſt ſuſpenſus ad tēpus Et tunc aut ad tempus determiatū ⁊ ſic interiꝫ celebrādo eſt irregularꝉ. aut ad tempus īdetermiatū.et tūc aut cū cōditōe donec peniteat. Aut cum conditione donec ſatiſfaciat:vt 8i.di.Si qui ſine.⁊.c.ſe. et de coha. cle.⁊ muli. Sicut ⁊ in cle.de deci. in.c.i.Cū ſimilib⁹. Et tunc lꝫ q̄daꝫ contra dicant:puta ſi ſic ſuſpēſus añ obligationē celebret eſt irregularis: q̄a in hoc factum iudicis eſt neceſſa-rium vt habeat̄ ꝓ abſoluto: vt dixi de eta.⁊ quali.Cū bone. Et ſic cuꝫ factum hominis ſit neceſſariuꝫ ſeq̄t̄ ꝙ quo ad ſuſpēſionē dei canō aliq̄d addit:vt in dicta decre.Sicut de co habi.cle.⁊ muli.Si nō eſt ſuſpenſus cum conditione donec peniteat: vt .s̄.de elec. Oſius.⁊ tūc equū ē tenē ꝙ interim celebrando nō efficit̄ irre gularis: q̄a talis ſuſpēſus videt̄ eſſe dei:ad quam nihil addit canon nec vt habeat̄ ꝓ ſblata aliq̄d factuꝫ iudi cis eſt neceſſariū.Et ideo dicēdū eſt de ea:vt de ſuſpenſione dei tātū.Si 2° mō ſit ſuſpenſus a canone.i.rōne defectus. Tunc aut rōne defect⁹ or-dinis:aut rōe alterius defect⁹. Et ſi rōne defect⁹ ordinis vt clericus per ſaltum ꝓmotus q̄ntum ad ordinem omiſſum:in quo ſi exercet officium anq̄ꝫ recipiat eſt irregularis: ſed cele brando in ordine ad queꝫ eſt p ſaltū ꝓmot⁹ quē habet nō eſt irregularꝉ. di.52.Solicitudo.Si rōne alterius defectus vt bigam⁹ illegitim⁹ corpe vitiat⁹ ordinat⁹ ante etatē legitimā

vel a non ſuo epo:hoc caſu cocordāt oēs q̄ celebrando nō eſt irregularis q̄a hoc nō eſt expſſū in iure. Et quia qñ curia mādat cū iam ordinatis in ſupradictis defectibus diſpenſari nil dicit̄ de irregularitate. di.56. Apoſtolica. ⁊.c. Cenomanēſem. Stilus autē curie eſt attēdēdus. de cri.fal. q̄ꝫ graui. Nec obſtat q̄ ordinatio iā facta ante legitimam etatē: vel a nō ſuo epo fuerit cū peccato: q̄a pncipalis cā ꝓpter quam diximus tales ſuſpenſos eſt defect⁹ nō peccatū. ğ rōe defectus nō criminis talis dꝫ cēſeri ſuſpenſus. Et hac rōe puto q̄ lꝫ irre-laris ex celebratiōe diuinoꝝ ſit ſuſpē ſus a canone ꝓpter hanc irregularitate. Si tamen al's non eſt ſuſpēſus a iure vl' ab homie: puta q̄a abſolut⁹ eſt ab excōicatōe ⁊ ſuſpenſiōe: ſed nō eſt ſecū diſpenſatū ſup irreg'laritatē vel nō ſuſpenſus contrahit irregularitatem quia hoc non eſt expſſum in iure. Si tertio modo eſt ſuſpenſus a canone. ſcꝫ rōne ſcādali vel infamie tunc celebrando non eſt irregularis de cle.pegri.c.i. Sed bñ faciunt aliȷ̄ abſtinēdo ꝓpter infamiā que eſt cōn illam: vel vt ſcandalum euitet̄. Et p hoc ſequit̄ ƀm Inno. q̄ illi quorum crimina ſunt notoria qui etiam poſt pñiam ꝓhibent̄ celebrare ꝓpter ſcādaluꝫ ⁊ infamiam: vt de coha.cle.⁊ mu.c.fi. Sed ſi ante abſolutōeꝫ celebrant non incurrūt nouā irregularitatem. Ex allegatōe quā facit videt̄ intelligē de notorio fornicatore: qđ pium eſt tenere. Et qđ nōt in.c.i.de ſen.ex.li.6.intelligit̄ de notorio fornicatore ante penitentiam celebrāte ne videatur ſibiipſi contrarius: tamē de rigore ſola penitentia non tollit ſuſpenſioneꝫ canonis in notorio fornicatore: vt videt̄ expreſſum. 50. di. §Peruenit. quia requiritur factuꝫ iudicis: vt ſupra dictum eſt. de ſuſpēſo a canone donec ſatiſfaciat. Sed ab ſolutione facta a ſentētia canonis a qua poteſt in hoc caſu epūs abſoluē q̄a conditor canonis ſibi nō reſeruauit. Si penitet remanente irregularitate quam contraxit huiuſmōi fornicator notorius ex celebratiōe diuinoꝝ: de qua nondū eſt diſpenſatus ex noua celebratōe nouaꝫ irregularitateꝫ nō incurrit. Dicit.n.ipſe Inn. q̄ talis celebrās añq̄ꝫ peniteat efficit̄ irregularis indiſpēſabilis niſi p papā ſed añq̄ꝫ ſecū diſpenſet̄ celebrādo ēt penitens.i.dimiſſa concubina nō cōtrahit nouā irregularitatē. Et forte talis fuit intentio Inno.hic. Et oia hec nōnt̄ p Anto. de hut. ſup decre. de cle. excōi. mi. Si celebrat: ƀ abreuiata aliqualiter ſunt: ⁊ mutato aliq̄lr ordine addit. ſolū tribus locis: vt pꝫ dict. breuib⁹. Tho.pe. de pal. ⁊ guil. Nō tñ q̄ ex pcedētib⁹ videt̄ q̄ ordiatus añ legitimā etatē ſit ipſo iure ſuſpēſus ab executōe ordinis ſic recepti ƀ ſolēnes doc. cōit̄ tenēt ɔtrariū. vꝫ. in ſu. Ray. guil. in glo. ei⁹. Archi. in roſa. di. 77. Ber. ex de cle. p ſal. ꝓ.c. i. Anto. de bu. ex̄ de tēp. or. vel ñ eſt ɔpos. Pau. de alleaza. ⁊ Frā. zam. ſup cle. Gñalem. de eta. ⁊ q̄li. hi oēs dicūt q̄ talis nō ē ipſo iure ſuſpēſus ƀ ſuſpēdēd⁹: ⁊ indicēda ē ei executō ordinis recepti ante legitimā etateꝫ vſq̄ꝫ ad etatē legitimaꝫ. Et ſi poſtq̄ꝫ

fuerit ei interdicta executio a iudice ſuo: vſus fuerit ordine tali ante legitimã etatẽ erit irregularis. Si autẽ nõ fuerit ei interdicta: ⁊ ſic vtitur ordine ante legitimã etatẽ recepto nõ eſt irregularis: vt dictum eſt. Idem etiam audiui a qbuſdã ꝑitis.

¶ De irregularitate ꝓpt̃ homicidiũ vel mutilationẽ.

¶ Cap. 97.

Contrahit̃ ẽt irregularitas ꝓpter homicidium vel mutilationeꝫ mẽbri. Pro. cui⁹ declaratõe nõ ꝙ cũ homicidiuꝫ vel mutilatio mẽbri fieri cõtingat mẽte ſolum ṽbo ⁊ opere. Si ſoluꝫ mente fiat nũqꝫ inducit irregularitatẽ quia lex ꝓmotõis factũ requirit. 15. q. i. c. vlt. imo etiã ſi quis vibret gladium animo occidendi: et tamen nõ ſeqt̃ effectus mortis vel mutilatõis non incurrit irregularitatẽ: etiaꝫ ſi vulneraret: ⁊ certuꝫ ſit ꝙ non eſt mors ſecuta vel ãmiſſio membri: nec directe nec indirecte. Qđ ꝓpterea dico ꝙ ſi vulnus intuliſſet nõ de ſe mortale: ⁊ vulneratus ꝓpter impitiam medici vel ꝓpter defectum cuſtodie. q̃a ſcꝫ non cauet ſibi a noxiis mortuus eſt vulnerans eſt irregularis ẜm Lau. extra de homici. Petrus. Qđ dictũ allegat Pe. de ancha. Nam ⁊ ſi vulneratum ad mortem nouo ictu accelero mortẽ vel alio modo homicida reputor dicit idem. Illi autem qui interſũt vindicte ſanguinis ſeu morti ⁊ nõ pſtant cõſiliuꝫ vel auctoritatẽ nõ ſunt irregulareſ ẜm Inn. ⁊ guil. etiam ſi appeterent mortem illius.

¶ Item qui videt aliquẽ occidi ⁊ delectat̃: ⁊ poſſet etiam ſine ſui periculo liberare: ſi velleꝫ: q̃uis peſſime faciat non tamẽ eſt irregularis. Sicut nec etiam medic⁹ qui dimittit infirmuꝫ mori nollens mederi: et diues q̃ dimittit pauperem fame mori. 15. q. i.

¶ Si quis non iratus.

¶ Tripliciter contrahit̃ irregularitas ṽbo.

Uerbo auteꝫ contrahit̃ irregularitas tripliciter. ſ. mandato defenſione ⁊ conſilio Mandato quidem quando q̃s mãdat aliquẽ occidi vl̃ mutilari: ⁊ ſeq̃t̃ effect⁹. 50. di. Si q̃s viduã. Si tamẽ reuocaſſꝫ mãdatũ ⁊ expſſe: ⁊ ſiñ vlla fictõe ꝓhibuit fieri añqꝫ ſeq̃ret̃ effect⁹ non eſt irregularis. ẜm Inno. extra de ſy. Sicut tuis. Sꝫ ⁊ ſi q̃s mãdat aliquẽ ṽberari inhibens expreſſe ne occidat vel mutilꝫ eſt irregulari. mãdator ſicut ⁊ executor: q̃a mãdando in culpa fuit. extra eo. Is qui. li°. 6. Itẽ ep̃s vel alius ꝑlat⁹ q̃ hẽt iuriſdictionem tꝑalem debet cõſtituere iudicem ſeculareꝫ qui audiat cauſas ꝑcipue ſanguinis. et illi poteſt ⁊ debꝫ precipere ꝙ faciat vnicuiqꝫ iuſticiam Si autem talis iudex interroget eũ in ſpeciali quid agendum in tali qui ſcilicet meret̃ penam ſanguinis põt r̃ndere: conſule peritos. Et caueat ne per ſuam reſponſionem directaꝫ vel indirectã ille itelligat ꝙ dꝫ cũ ſãguie pũire ẜꝫ ray. nã ſi ex hac r̃ñſiõe re⁹ occidet̃ vl mutilaret̃ eẽt irregl̃ari. Põt etiã ꝑlat⁹ talis delegare alicui etiã ſpãlit̃ ſup aliquo maleficio vt hõi

cidio: ⁊ hoc in iuriſdictõe ſua ɔmiſſo vt inq̃ſita ꝟitate iuſticiã exeq̃t: et ſi cui cõmittat̃ iuſticiã exeq̃t: ⁊ ſi occi-dat nõ ꝓpterea ille ꝑlat⁹ ẽ irreglar̃l. extra ne cle. vel mo. Epũs. li. 6. Jtez nõ ſolum iudex in cã ſanguinis: vbi ſeq̃t effectus eſt irregularis: q̃zuis ſi recta intẽtõe ⁊ debito ꝓceſſu faciat iuſte agat ⁊ meritorie. di. 51. aliq̃ztoſ ꝫ etiã aſſeſſoꝛ teſtis notari⁹ ſcribens ſniam: vel ꝓferens eam: vel ſcribẽs atteſtatões vel leges: dũ publicant̃: vel ſcribẽs vel dictãs lr̃as ꝓ vidicta ſanguinis. Oẽs hi irregulares ſunt: q̃a coopãt̃ in mãdato ſnie ꝫ Ray. di. 50. Si q̃s. ⁊ ex̃ ne cle. vel mo. ſen tẽtiã. Sꝫ ſi in h⁹mõi ſnia ñ ẽ ſecut⁹ effect⁹ ꝫ Guil. q̃zuis ſint irreglares Epũs põt ſup hoc diſpenſare. Prin ceps autẽ qui legẽ cõdit: cuius legis auctoritate hõies ſunt traditi morti non efficit̃ ꝓpter hoc irregularis: vt dicunt q̃daz: et bñ q̃a incerta pſona nõ aiaduertit. Jta nõ Archi. 23. q. 5 Officia.

¶ Homicidium ꝟbo defenſionis tripliciter cõmittit̃.

Homicidiũ ꝟbo defenſiõis ɔmittit̃ triplicit̃. Uno mõ q̃a defẽdit cãm ſãguinis .i. mutilatõis vel mortis aduocãdo: et hoc ſiue aduocet ꝓ actore: ſiue ꝓ reo Cũ actoꝛ obliget ad penã taliõiſ: q̃a agẽdo ꝓ reo agit cõẽ actorez. Uñ ſi ſeq̃t effect⁹ ẽ irregular̃l. q̃tũcũz iuſte aduocet idiſpẽſabilis: niſi ꝑ papã: ꝫ ſi ñ ſeq̃t effect⁹ ꝑ epm ꝫ guil. põt di-ſpẽſari. 2⁹ mõ ẽ cũ q̃s diſſuadet his q̃ui valebãt defendẽ occiſũ ne defẽ-dant: ⁊ ꝫ fac̃ corrupta intẽtõe vt ille mor̃at̃. Nã ſi pater vel mat̃ vel ali⁹ cõſanguine⁹ ſeu amic⁹ recbit filium vel amicũ ſuũ volẽtẽ aliũ a morte li-berare: q̃a timet ne ipe ibi adiuuãdo occidat̃ nõ eſt irregularis. 3⁹ mõ cũ ꝑlati vel alij clerici ad defenſiõz rer ſuaꝝ ponũt q̃relaz de malefactorib⁹ ſuis: ſeu q̃ eos dãnificauerũt penes iudicẽ ſecularez ⁊ emẽdã petant ſibi fieri ⁊ ꝓuideri ne talia pſumãt̃ cõ eos. Si ex h⁹mõi q̃reliſ iudex mortẽ inferat exigẽte iuſticia. Nõ ſunt irre gulares dicti clerici ſi ꝓteſtati ſũt ex pſſe ꝙ penã ſanguinis nõ intẽdunt ex̃ eo. ti. Prelatis. li. 6. Jtẽ licitũ ẽ ꝑ latis eccleſiaſticl. ob defẽſiõz rerũ ec-cleſie vel fidei inuocare ɔ̃ violentos brachiũ ſeculare: ⁊ hortari tales non q̃dẽ vt occidãt vulnerẽt vel mutilẽt q̃a ꝫ eſſꝫ directe ad hõicidiũ ꝓuocar̃ ꝫ vt eccliaz pñã fidẽ d̃fẽdãt liberẽt ⁊ terrã ab infidelib⁹ occupatã ad xp̃z reducãt ⁊ ſup ꝫ eccl̃ia facit magnas remiſſiões: ⁊ ſi hic inde aliq̃ occidãt̃ ñ tñ ẽ ꝑlato iputãdũ: imo peccarz: ñ ɔ̃ taleſ ſe opponẽt. ex̃ de hõi. Poſtu laſti. ⁊ 23. q. 3. Maximian⁹. et. q. 8. Jgit̃. ⁊ c. hortatu. ⁊ c. Scire.

¶ Homicidiũ ꝟbo cõſultationis tri pliciter cõmittit̃.

Homicidiũ ꝟbo ɔſultatõis cõ mittit̃ triplicit̃. Rñſione. ſ. pſuaſiõe ⁊ approbatiõe. Rñ ſiõe q̃dẽ: puta q̃reti: an liceat occider̃ paganũ vl̃ iudici maleficoꝛẽ: rñdeat ꝙ lꝫ ꝑpẽdẽs ꝓbabilit̃ ipe rñdẽs ꝙ it̃ rogaſ velit facẽ ꝫ ɔſiliũ ei⁹ irreglar̃l. ẽ. di. 50. ſi q̃s. Sec⁹ ãt d̃ rñſiõe gñali cognitõis vel opionis: ⁊ ex̃ q̃ nõ cre dit aliq̃ ide iudicãdũ: vel occidẽdũ.

Dicit archy.23.q.8.§Peſſimaȝ. Quod
ſi iudex laycus interroget clericū q̄d
agēdū de aliquo qui de iure eſſ3 pēa
ſanguinis puniēd⁹:pōt cleric⁹ rūdē:
hoc nō ptinet ad me:cōſulatis pitos
Et caueat ſibi cleric⁹:ne ꝓpter ſuam
rñſionē directā vel indirectaȝ intelli
gat iudex ꝙ d3 ſanguine puniri ſm
Ray.dicūt tamē q̄daȝ ꝙ pōt dicere
ꝙ puniat eū ſ3 ꝙ ius dictauērit dūm
nō exp̄mat ꝙ puniat eū ad ſāguinē:
vel ad mortē:vt nō hug.di.3. Dis.
S3 ipſe archy.ſup.c.Dis.dicit iſtud
dictū.ſ.hug.pōt intelligi eſſe ꝟū:qn̄
crimē nō iminȝ eſſe puniēdū:alioq̄n
ſi ex cōſilio ſuo.ſ.rñſo.ſiue gn̄ali ſiue
ſpāli ſeq̄t ꝓpinquū hōicidiuȝ irregu
laris eſt ſ3 hoſti.ex de hōici. Sicut
dignū. Approbatōne vt cū audit ali
quos velle facē homicidiū:ſiue noie
ſuo:ſiue alteri⁹:⁊ ipē approbat:vł cū
tractat a plurib⁹ de morte alic⁹ i cō
ſilio:⁊ ipſe cū aliis aſſentit: et ex hoc
ſeq̄t hōicidiū:ſec⁹ āt ſi ꝓhibēt. Siłr
ſi q̄s ꝯſulit:vt occidat:⁊ añ factuȝ re
uocat cōſiliū.S3 firmit credit ꝙ illa
reuocatio nō ſufficer3 ad impediēdū
hōicidiū ſi nō indicat ei q̄ ē occidēd⁹
vt ſibi caueat eſt irregularł..Si autē
ſolā reuocatōe3 firmit credit ſufficē:
non erit irregularis:exq⁰ reuocauit
conſilium.i.q.4.Quia p̄ſulatus ſm
Inno.Perſuaſiōe cōſilij ſi quis pſua
det alicui ꝙ expōat ſe piculo ꝓ iure
ſuo vel ꝓ patria:ſi ſit euȝ ꝟiſimiliter
morituꝝ ⁊ mors ſequat irregularis
eſt ſm Inno.⁊ hoſti.Secus ſi con
ſulens hoc non eſtimabat.23.q.3.
Pro membris.¶Sed ſi quis ſuadet
alicui ꝙ indubitanter ſe morti expo
nat pro chriſto ⁊ eccleſia non erit ir
regularis licet ſequatur mors ſcdm
Inno. ⁊ hoſtien.¶Item ſi volenti
fugere inimicos ꝓpter timoreȝ mor
tis:Conſulit quis ꝙ remaneat et ꝓ
curabit pacem:et ſic remanens occi
ſus eſt ſm Guil. ſi non habuit ꝓba
bilem cām credendi ꝙ illi non imi
neret piculum irregularis eſt.Secus
ſi habuit ꝓbabileȝ cām hoc credēdi:
puta quia inimici eius erant adeo ei
coniuncti ꝙ merito potuit p̄ſumere
ꝙ poſſet eos cohibere. Item ſi quis
conſuluit non homicidiū q̄dem ſed
aliq̄d.Vñ ſecutū eſt homicidiuȝ ſm
Inn.diſtinguēdū eſt:q̄a ſi ꝟiſimilit
potuit eſtimare ꝙ inde ſeq̄bat mors
irregularis eſt: vt ſi ſuaſit iactuȝ ma
chyne vel baliſte:vel ꝙ eat ad capiē
dū caſtꝝ:q̄d ñ poterat ꝺ facili capi ſiñ
morte hōinū:⁊ ſic mors ē ſecuta.Si
ꝟo ñ potuit eſtiari:nec erat ꝟiſimile
ꝙ ſequeret mors: tunc ſi ꝯſuluit ſup
re illicita eſt irregularł. ſi ſeq̄t mors
ex eo.Cōtinebat. Et idē ſi mandat
Secus autē ſi conſuluit rē licitā. Et
eodē mō diſtinguit: ſi is cui cōſulit
nō occidit ſ3 occidit. Itē q̄ cōſulit vt
infirm⁹ ꝟtat vt citius moriat: ſi ex
tali trāſgreſſiōe citi⁹ morit:cōſulēs ē
irregularis:⁊ qui hoc facit ſ3 Guil.
Itē ſi quis clamat latrones latrōes
ſi hoc facit ꝓpter timorē corporis ſui
qm̄ timet ne aliq̄ velint eū occidere:
non eſt irregularis: quia nō intēdit
mortē alic⁹ ſ3 ſui liberatōe3 ꝓ q̄ licet
iplorare auxiliū ſ3 Inn.ſ3 ſi ñ ꝓpt h⁰
fac:⁊ itelligē poterat:q̄a ex clamore:
vel aliq⁰ actu ſuo: homicidiū ſeq̄ po
terat irregularis eſt. Idem hoſtiē.

Jtē ſi cū dr̄ latro capt⁹: ⁊ dicit aliq̄s
claudite ei os ne clamet: et lat⁹ occi
dat. Credit Guil. ꝙ q̄ illud dixit ſit
irregularl. q̄a iuuit ducētes dādo cō
ſiliū. Et eodē mō ſi q̄rētibus malefa
ctorē idicauit eū: niſi forte igrauit ꝙ
ignorare rōabilit̄ potuit: neſciens ꝙ
ad mortē quereret.

¶ De homicidio circa factū ⁊ tripli
citer cōmittit̄.

H Omicidiū facto ꝯmittit̄ tripl'r.
vȝ nc̄citate caſualitate ⁊ volū
tate. Hoīcidiū nc̄citate ē duplex: q̄a
aut nc̄citas ē ieuitabilis: aut euitabil'
Si q̄s igit̄ occidat vel mutilet ex ne
ceſſitate ieuitabili. i. ita artat⁹ vel an
gulat⁹: q̄a nec fugē nec clamare nec
alit̄ ſe pōt iuuare niſi occidat vel mu
tilet nō ē talis irregularis. ex. ꝺ hoī.
Si furioſus. in cle. q̄a vnicuiq; vim
vi repellē lȝ cū moderamie iculpate
tutele. di. i. Jus nāle. Sȝ ſi h̄ facerȝ
ad defenſioēȝ ꝑētū ſuoꝝ vel ſociorū
ñ euaderet irregularitatē ꝭȝ Jo. an.
i addi. ſup Spe. Jdeȝ ſi ꝓ defēſione
reꝝ ſuaꝝ. Jtē ſi fugē poſſȝ ꝭ fugiēti
piculū potēat iminē: puta caſure: vel
velotioris curſus inimici inſequētis
q̄ audacior fact⁹ ꝑpt̄ fugā pōt de fa
cili fugiētē a tergo vulnerare: ⁊ i frā
ꝓſtrare ⁊ occidē: dic̄ zenzel. vt allat
Pe. de āch. ſup. c. Si furioſus: ꝙ ꝓ
babilit̄ dici pōt: ꝙ talis ñ fugiēs ꝑpt̄
p̄dc̄a: nec alit̄ euadē potēs: ſi occidit
ñ ē irreg'larl. ꝭ ⁊ infās ⁊ furioſus oc
cidēs quocūq; nō ē irregularl. vt dic̄
illa decre. ⁊ dic̄ Pe. de āch. ꝙ idē ē
de maiori ſeptēnio: ſi ñ ē doli capax
15. q. i. Jllud. Sec⁹ ſi ē doli capax. ſi
āt ē nc̄citas euitabilis: puta q̄a aliter
euadē pōt: vel q̄a potuit recedere de
loco vbi expectabat inimicos ei⁹ vē
turos: tc̄ efficit̄ irreg'larl. nec ad ma
iores ordies aſcēdȝ: imo nec in ſuſce
ptl. ñ ex magna diſpēſatiōe ꝑmittat̄
miſtrare: ⁊ q̄uis zenzel. dicat ſi fugi
endo fuga erat ſibi vituperoſa: ⁊ ad
dedec⁹ ⁊ ſi ñ ad piculū pſoē: ⁊ ꝑpt̄ h̄
ñ fugit ⁊ occidit: talis euadit irregu
laritatē. Pe. de anch. ñ credit h̄ ꝟuȝ
. ſ. ꝙ talis euitet irregularitatē. et h⁹
vr̄ magis ꝟū. ¶ Hoīcidiū caſuale ad
ſciēdū qñ iduc̄ irregularitateȝ: nō di
ſtinctionē: aut q̄s dat opā rei illicite
aut licite. Si licite: tc̄ duplicit̄. Quia
aut adhibet oēȝ diligētiā quā debet
aut ñ. Jn p̄mo igit̄ cāu dādo. ſ. opā
rei illicite dato ꝙ p̄t oēȝ volūtatē ei⁹
ſupueniat hoīcidiū: vel mutilatio ex
ope ei⁹ ē irregularl. vñ ſi cleric⁹ exer
citatōe vel venatōe iaculū mittit: et
cāu hoieȝ occidit ē irregularis q̄a ta
lia opa debēt ab eo penit⁹ eē aliena
50. di. Clerico. Similiter ſi ludo ipe
git lapidē ꝯt̄ aliq̄: ⁊ ille volēs decli
nare ipegit i aliū lapidē ⁊ mortuuſ ē
ꝑiector ē irregularl. q̄a lud⁹ noxius
erat. ⁊ idē i ſimilib⁹. Jn 2⁰ cāu. ſ. cuȝ
adhibȝ oēȝ diligētiā dādo opā rei li
cite: nullam culpā: vel irregularitatē
incurrit ſi ꝯtingat ide hoīcidiū: puta
repabat domū poſuit ſigna āte eā ⁊
clamauit anteq̄ȝ ꝑiicēt tpe ꝯgruēti
ꝓ tranſeuntibus: vel incidit arboreȝ
⁊ cecidit in ptē contra cōem eſtima
tioneȝ zc̄. Oēs. n. caſus fortuiti ꝓui
deri nō pn̄t. extra e. Jo. et. c. Quidā
Unde ⁊ ſi ceruus vel equus vel aial
aliud alic⁹ aliqueȝ occidit ñ ē irregu
larl. dñs ei⁹ dū malitiā: vel culpā in

mortē nō hūerit.di.50. Ibi q̄ arborē
In 3° cāu.ſ.vbi ñ adhibeť debita di
ligētia ēt in ope licito icurrit irregu
laritatē:vñ ƀʒ hoſtiē.pſbyť q̄ mittit
pueꝝ ad aquādū equū monēs vt ca
ueat de flumie:⁊ tñ ſbmerſus ē:iudi
cat eū culpabilē: ſic̄ et dyacon⁹ q̄ nō
remouet falcē qua accinct⁹ erat:cuʒ
ſciret ludi cōſuetudinē.ex̄ de homi.
Cōtinebať. Et ſacerdos q̄ nō remo
uet cultellū a corrigia: cū qua vbera
bat famulū.ex̄ ƌ homi. Ad audiētiā
Itē ſi cleric⁹ capit furē ⁊ tradit eum
iudici: et hoc vt faciat ei reſtituē res
ſuas ablatas q̄s alias hēre ñ poteat
ſi nō hʒ intētōeʒ corruptā.ſ.vt inten
dat mortē furis ipſe capiēs:⁊ ſup h°
etiā faciēs ꝓteſtatōeʒ ꝙ nō intendit
vindictā ſanguinis:ƀ ſuū hēre:et nō
hēt cām ſuſpicādi ꝙ hoc cōtingē po
terat ſi ſequať mors illi⁹ capti furis
nō erit irregularł. Secus āt ſi aliqƌ
eoꝝ defuerit:puta q̄a poterat aliter
rehabere ſua:vel nō fecit ꝓteſtatōeʒ
⁊ h⁹mōi.ex̄ de homi. Suſcipimus.
Itē ſi cleric⁹ ſcribat ꝙ aliq̄ſ capiať ⁊
ex illa captōe ſeq̄ť mors vel trūcatō
ei⁹ ipo tñ ignorāte:et factū ⁊ cāʒ ƀʒ
hoſtiē.videť irregularis: q̄a debuit
ſuſpicari hoc poſſe euenire. Itē ſi q̄s
incidit vel flobotomat aliquē cauſa
medicine:⁊ iñ ſeq̄ť mors:ƀʒ Guil.ſi
inciſor erāt pit⁹ artis: ⁊ adhibuit de
bitā diligētiā ñ tñť i aliq°. Similiť
ſi icidēd⁹ ñ habuit ꝯſuetā diſpōitōeʒ
mēbroꝝ vel neruoꝝ vel venaruʒ: et
ꝓpť inciſionē moriť:ñ tñť i aliq° ici
ſor ƀʒ Inno.ſi i h° ñ errauit ꝓpť ſuā
inexpiētiā: nec irregularł ē: poti⁹ eiʒ
cāu q̄ʒ culpa in h⁹mōi pſumiť mors

accidē.23.q.5. De occidēdis. Sec⁹
aūt vbi ꝓpť ipitiā accidiſſʒ:vel ꝓpter
negligētiā. Itē qñ dubitat medicus
in aliq°:potius dʒ dimittē q̄ʒ incidē
ƀʒ hoſti.⁊ Inno. Phyci:⁊ cyrugici
ſi erāt piti in arte: ⁊ nil ƌ ꝯtingētib⁹
omiſerūt:⁊ bñ ſup hoc ꝓbabileʒ cō
ſcientiā nō ꝓhibēť a ꝓmotōe:q̄ʒuis
mortui ſint infirmi quos curauerūt
Sec⁹ aūt qñ ſūt impiti vel negligē
tes circa ifirmos:et ex h° ꝓbabiliter
credūt vel dubitāt ifirmoſ mortuos
vel mēbris deperditos:q̄a ſunt irregu
lares.ex̄ ƌ eta.⁊ q̄li. Ad aures. Et ē
ꝯſiliū Inno.⁊ goff.ꝙ q̄ volūt ꝓmo
ueri abſtineāt a practica medicine:⁊
p̄cipue ⁊ a cyrugia que aduſtionē ⁊
inciſionē req̄rit: q̄a in nullo dʒ vaci
lare cōſciētia ꝓmouēdi.di.23. layci
Itē cuſtodiētes ifirmū vel ƀuitores
ei⁹ q̄ vocauerūt minutoreʒ:vel porre
xerūt ei vinū vel aquā: vel nō bñ cu
ſtodierūt. vñ ille ex freneſi ſe ꝓiecit:
⁊ h⁹mōi:⁊ mortuus ē:ƀ ƀʒ Guil. In
oib⁹ hiſ vbi bōa fide fiat ñ dʒ ƌ facili
q̄ſ hrē ꝯſciaʒ ſcrupuloſā:niſi ſit culpa
lata:⁊ negligentia diſſoluta:puta ſi
cuſtoſ infirmi frenetici vel furioſi di
miſit eum vt iret in plateā ad luden
dum:vel alias dat opam rei illicite:
aut ex nimia crapula vel ebrietate ui
gilare non potuit: maxime cum de
putatus eſſet ad cuſtodiam infirmi
Nam ſi certuʒ eſt ꝙ inde ex hac cul
pa mors ſecuta eſt: Talis erit irregu
laris:alias ñ. Si hʒ ꝯſciaʒ ſcrupulo
ſam deponat ad conſiliū boni viri.
Homicidiū ope ⁊ volūtate ſpōtanea
ſi q̄s ꝯmittit:ſiue veneno ſiue gladio
ſiue quōcūʒ: ēt ſiñ peccato iduč irre

gularitatē: ⁊ taliſ ñ ſolū dʒ ꝓmoueri ſʒ ſi ꝓmot⁹ ē i ꝑpetuū dʒ depōi. ex̄ ꝺ homi. Sic dignū. ⁊. 50. di. Si q̄s ui duā: ēt ſi iſ̄ficiat ſarracenuʒ vel paga nū. di. 50. Clericū. Et cū tali nūq̄ꝫ di ſpēſat̄ i ordie vel offi°. di. 50. Miroꝛ ēt ſi ſit occult⁹ miniſtrare in ordine ſuo ñ pōt. ex̄ ꝺ tēp. oꝛ. c. vl. Poterit tñ cū tali diſpēſari in bñficio. ex̄ de cle. pug. in duel. c. z. nec excuſat̄ ſeu euitat irreglaritatē ſi h̄ fac̄ ex p̄cepto iudicis. vt ſatelles: q̄uis ñ peccet obediēdo: ſi iuſta ſnia ē. zz. q. 5. Cū miles obediēs. Siſr ñ euitāt irreglaritatē q̄ iuris ignari zelo fidei: ⁊ ꝓpter idulgētiā hñdā q̄ dat̄ afferrētib⁹ ligna ad ꝯbuſtionē h̄ticoꝝ attulerūt ligna ad cremādū h̄ticos: ſi illa mā illata lignoꝝ coopata ē ad ꝯbuſtiōʒ ⁊ moꝛtē h̄ticoꝝ ſʒ guil. ſʒ ſi illa mā ñ ē coopata: puta q̄a iā moꝛtui erāt: qñ ligna attulerūt: vel an̄q̄ꝫ apprehēdēt̄ igniſ in illa mā ñ ſūt irreglares Si āt de h̄ dubitat̄ meli⁹ ē tenē certū: ⁊ ſe reputare vt irregularē. ex̄ de tēp. oꝛ. Ad aures. Idē de cleric̄. q̄ cū aliȷ̄s ībūt ad māganell. vñ creditur aliq̄s ꝓbabilit̄ moꝛtuus: q̄a ſʒ guil. meli⁹ ē tenē certū: vt dictū ē. ar. ꝺ pe di. z. Si q̄s. Itē q̄ ꝑcutit mulierē pregnantē: vel dat ei aliq̄d vt faciat aboꝛſuʒ: ſi ex h⁹i ꝑcuſſiōe: vel rei datiōe illa aboꝛtit̄: ſi iā erat foꝛmat⁹ ꝯcept⁹ ē irreglarl. ſec⁹ ſi nōdū erat foꝛmatū puerpiū. Q. ꝺ ſi dubitat̄ vtꝝ ex ꝑcuſſiōe vel rei ſūptōe ſecut⁹ fuerit aboꝛſ⁹ vel ex alia cā: vel vtꝝ eſſʒ puerpium foꝛmatū vel ñ. Si ꝓbabilit̄ dubitat dʒ a ꝓmotōe ⁊ miſterio abſtinē: ne ꝑiculo ſe ꝯmittat: ⁊ multo magis ſi hoc oio credit. Si aūt hʒ temerariā opinionē deponat eā. Guil. Iteʒ ſi q̄s aliq̄d dicit vel facit vñ accelleret̄ alicui moꝛs: eſto ꝙ aliaſ oio eſſʒ moriturus efficit̄ irregularl. ſi h̄ ē certū: puta voluit infirmū vt citi⁹ moꝛiat̄ Dicit decapitādo vt ponat caput in cipo. ⁊ ex h° citi⁹ pōit. Dicit aliquis ſatelliti vt aptet manariā: ne plures habeat recipe ictus: ⁊ fit: et h⁹modi. ar. di. 50. Si q̄ſ viduā. Itē q̄ aſſociāt homicidā vt ſi opʒ defendāt: q̄uis nil aliud faciant ſunt irregulares ſi ſeq̄t̄ moꝛs vel mutilatio. Quinimo ſi diſuaſerūt ēt p̄⁹ illi homicide vt ñ faceret: ⁊ tñ oio volētē facē aſſociauerūt. extra ꝺ cle. pu. in duel. Heric⁹ Unde oēs illi de familia rectoris q̄ vadunt ad aſſociādū malefactoꝛem cum ducit̄ ad moꝛtē: ſiue pedeſtres: ſiue equeſtres: cum vadunt ꝓ defenſione ſi opoꝛteret vti ſūt irregulares Qui etiam trahit ad coꝛdā vel aliā toꝛturā reū: ⁊ ex h° fatet̄ et occidit̄ ē irregularl. Qui etiā acuit vel poꝛtat manariā cū q̄s ē decapitād⁹ vel mutuat vel poꝛtat ſcalas vel funes pro aliq° ſuſpēdēdo. ſimilit̄ q̄a q̄liʒ hoꝝ dat cāʒ ꝓpinquā moꝛti alti⁹. di. 50. Si q̄s viduā. ſec⁹ de eo q̄ fec̄ ſcalas vel funes vel gladiū ñ ad moꝛtē iferēdā: ſʒ ad oēs vſus: ⁊ cāu poſtea aliq̄s vtit̄ ipſis ad occiſiōeʒ. zz. q. 5. de occidēdis. Qui etiā ſe mutilat ex ipatiētia: vel etiaʒ ſi facit zelo caſtitatis ſibi virilia amputando eſt irregularis. di. 55. Si quis partem. ¶ Item dicit Archi. 15. q. i. Si quis. clericus aio irato vadit ad occidēdū aliqueʒ puta ꝓpē iniuriā receptā ⁊ reperiens

ip̄ȝ mortuū ab aliȷ̄s vt ſatiſfaciat aio ſuo amputat cadauēri caput: quāuis videri poſſit irreglaris: q̄a lex ꝓmo tionis factū reqrit: vt dicit hoc.c.et ꝓpter intentionē cū ope ſ̄ſecuto. ex̄ de biga. Rup. qđ etiam tenȝ Jo.in glo. de pe.di.i. Periculoſe. tn̄ ꝟm ꝙ cōiter tenēt doc. nō eſt irregularis: q̄a homo mortuus nō eſt homo: et hec eſt ꝟitas. al's ſequeret̄ ꝙ omnes medici q̄ faciūt notbomiā eſſēt irre gulares: qđ non eſt ꝟū: nec repitur iſta irreglaritas poſita: nec pene ſūt reſtringende. Archy.

¶ Nō de homicidio ⁊ mutilatione que contingit in bellis: et ei⁹ irregu laritate.

De homicidio vel mutilatiōe que cōtingit in bellis quō vl' qn̄ bellatores efficiant̄ irregulares. Quātū q̄dē ad clericos. Jo.cald.in addi. addita Jo.an.in nouella. ex̄ de homi. Petitio. Sic diſtinguit.

¶ Cleric⁹ aut vtit̄ armis incōtinēti re pellēdo vim vi: ⁊ cū debito modera mine. Aut aliter. Si p̄mo mō etiā ſi occidet vel mutilet nō eſt irreglaris cū .ſ. facit ad ſui defēſionē. di.i. Jus nāle. Si aliter facit. Tūc aut h̄ agit de lr̄ia pape: aut ꝓprio motu. Si ď lr̄ia pape: Puto ꝙ in bello iuſto vti poſſit armis defenſibilib⁹: naȝ inter alia q̄ fac̄ bellū iuſtū eſt auctas pape vel p̄ncipis: ⁊ tūc ſi occiderit vel mu tilat n̄ eſt irregular. erq⁹ papa dedit ſibi lr̄iaȝ: nā cū irregularitas ſit pēa p ɔſtōes canonicas introducta erq⁹ papa potuit dare lr̄iam clerico ⁊ au ctoritatē vtendi armis q̄buſcūȝ etiaȝ ſin̄ metu irregularitat. dādo h⁹mōi

lr̄iaȝ: videt̄ ꝙ abſtulit ab eo icurſiōȝ irregularitat. qđ pōt: q̄a cuȝ volūta rio hōicida pōt diſpēſare. de ɔſe.di. i.c.i. qn̄ h̄ papa expmēt ꝟū vr̄. alias ſec⁹. Si ꝓprio motu clericus vtit̄ ar mis: tunc aut in bello iniuſto: aut in bello iuſto. Si in bello iniuſto: tunc planū ē: qđ n̄ ē ſibi licitū: ſiue ſuis fa uorē pſtet: ſiue tioreȝ icutiet aduerſa riis. Et ſi ibi aliq̄ ſūt occiſi vel muti lati irregularis eſt. zz.q.8.c.i.⁊.z. ſi in bello iuſto: puta ꝓ defenſiōe prie vel alioꝝ. zz.q.z. Fortitudo. Et tūc potēit intereſſe ēt cū armis defenſiōis n̄ tn̄ dȝ pugnare ſ; hortari potēit vt zz.q.8. Ut pdē. Et orōib⁹ intcedē. z6.di.c.fi.⁊.zz.q.8.§ i. Et petro di ctū ē: cōuerte gladiū tuū in locū ſuū. di.5.§.i. Sȝ cū armis offēſibilib⁹ nō dȝ ibi eē niſi ea intētōe vt ſe defēdat n̄ vt pugnet ipediēte ordie ꝓfeſſiōis zz.q.8. Clerici. Et ſi in tali bello eſt aliq̄s occiſus vel mutilat⁹ ab ipo cle rico eſt irregularis. Si aūt ipe nemi nē occidēit vel mutilauerit n̄ eſt irre gularis: lȝ q̄s ab aliȷ̄s occiſus ſit: vel mutilat⁹. Ad tollēdū tn̄ duplicitat. ābiguū: ad cautelā h̄ cāu pōt ſibi im poni pn̄ia: ⁊ ſic itelligat̄ de clerico p cuſſore pūtiū: vt ibi nōt̄ in vlt. glo. ⁊ h̄ credo ꝟū q̄dq̄d nō. in ſpe.ti.z. Si āt in tali bello cleric⁹ vulnēauit aliq̄ ſ; n̄ occidit vel mutilauit diſtingue. Aut talis vulnēat⁹ occiſ⁹ fuit poſtea ab aliȷ̄s: ⁊ tūc ſbdiſtingue: q̄a aut ha buit aīmū occidēdi dict⁹ cleric⁹ qui vulnēauit: ⁊ ſic eſt irregular. e.ti. Si gnificaſti. z⁹ ibi. ⁊ ſi pcuſſor volūtatē zē.zz.q.vl.c.fi. aut n̄ hūit aīmū occi dendi. Et iſtud etiam ſbdiſtingue.

Quia aut vulnuſ ipius clerici poteſt diſcerni ab aliis vulnerib⁹: et tūc nō eſt irregularis: ſi vulnus nō eſt moꝛtale vt.eo.ti. Significaſti. Aut non poteſt diſcerni:et tūc ꝓpter dubiū irregularis iudicaē vt in eodem ꝟſu. Qḋ ſi diſcerni. Res autē ſuas non videē licitum armis defendere cum alioꝝ offenſiōe.eo.ti. Suſcepimus. Hec omnia Jo.cal. ſ; in pncipio ſūt aliq̄tulū abreuiata. Nō tñ ꝙ ex hoc ꝙ papa dat licētiā clericis ꝙ inteſſint bello. Non tamē videē ex hoc licere clericl.vti armis: niſi ad ſe defēdēdū nō aūt ad occidendū aggrediendo: nec etiā paganū:ſed tamen poſſunt intereſſe ad oꝛtandū alios.23.q.8. omni.⁊.c.ſe. Qḋ ſi occiderēt vl' mutilarēt etiā in bello iuſto ſūt irregulares vt dicit Jo.de lign. Dicūt etiā Hoſti.⁊ Jnn.ꝙ pn̄t clamare:capite ⁊ pugnate:ſed nō occidite. Jtē dicit hoſt.ꝙ in bello iuſto poteſt clericus dare licentiā pugnādi ante ꝯflictuȝ nō autē in bello iniuſto. Jtem dicit Ray.in ſūma.ꝙ vbi pl'es repiuntur in pugna in qua ſunt aliq̄ interfecti ⁊ mutilati:⁊ neſcit a q̄bus:q̄tuȝ ad irregularitatē oēs cenſenē irregulares. Et q̄ ſunt ex pte iniuriātiuȝ:⁊ q̄ ſunt ex pte recipientiū ſi illi erant clerici:⁊ ſic illicite mouerūt arma.di.51 Si q̄s poſt baptiſma. Sed Archy. dicit.23.q.vlti.c.ſi. ꝙ iſtud dictum Ray.q̄dam intelligūt quādo clerici erant in culpa:⁊ hoc appareȝ ex ꝟbis eius dum dicit mouerunt arma.q̄ſi voluntarie ⁊ ſine neceſſitate. Naȝ ſi defenderēt ſe vl' ſocios neceſſario:lȝ aliq̄s a defenſoꝛib⁹ ſit interfectus ex alia pte. Reliqui nō inteſeciſſent:nec interfectoꝛes iuuaſſent nō eſſēt irregulareſ:lȝ volūtatē occidēdi hūerint quia lex ꝓmotōis factū req̄rit.15.q.1. Si q̄s.⁊.c.vlt. Jpſe tñ archy.diſtinguit inter repellētē ⁊ inferrētem vim:vt repellens ex diſpenſatōe ꝓmoueaē ⁊ tollereē in ſuſceptis: duȝ tamē conſtet eum nō pcuſſiſſe iferēs ſec⁹ q̄a in culpa ē.ar.16.q.3. Poꝛro. Nō etiā Archy.di.36.ꝙ ſm Jnno ⁊ Hoſt. Si q̄ſ pcuſſit aliquē in iuſto bello ſi nō ſit moꝛtuus inde vel neminem ſuis ictibus occidat vel mutilet nō efficiē irregularis:etiaȝ ſi aliȷ̄ feriant vel occidant ſm Goffr. dūm ñ ꝓuocauerit eos.eo.t. Significaſti Addunt etiaȝ Jnno.⁊ Ber.ꝙ ſi aio occidendi pcuſſit aliquē: lȝ nō letaliē ſed aliȷ̄ poſtea occidunt eſt irreglar'. q̄a auxilium moꝛti pbet. Jtem ſi clericus cōmodet baliſtaȝ in bello: ſiue iuſto ſiue iniuſto: et ex hoc ſequatur moꝛs eſt irregularis:q̄a preſtat cām ꝓpinquā moꝛti.di.50. Si q̄s viduā Jtem ſm Guil.de mutuāte gladiū vel enſeȝ in bello ipſo. Dicit ēt Lau. vt allegat Frā.de zam.in cle. vnica de homi.ꝙ illos q̄ detrudāt hoīes i carcerem ita artum ⁊ aſpū ꝙ incarcerati nō viuūt vltra ſex vel octo mēſes ꝓpē artationē carcerif reputat exponētes tales ad hoc homicidas et irregulareſ:hec eniȝ pena eſt magis afflictiua q̄ȝ ſi ponereē in patibulo. Et hoc eſt cōtra plator q̄ detrudūt clericos in gabbia: vbi ꝟiſimile ē ꝙ .ȷ̄.pautos dies moꝛientur. Fran.de zamb.⁊ henri. Hec aūt irreglaritas homicidiȷ̄ quōcūq; ⁊ quotienſcunq;

ſit cõtracta añ baptiſmũ ꝑ baptiſmũ deleť.di.51.Si q̃s poſt baptiſmũ.ƀʒ Inn.goff.⁊ guil.Sʒ poſt baptiſmũ ꝑ ſolũ papã diſpẽſať:qđ etiã ñ facile fać.di.50.Miroꝛ.Idẽ ꝑ totũ de mutilatõe mẽbꝛi.De homicidio quo ad peccatũ ⁊ penã hẽs in ſcđa pte.

De irregularitate circa bigamiaʒ. Cap.98.

Irregularitatẽ etiã inducit bigamia: que ꝯtbiť multis mõis. Primo q̃dẽ cũ quis ſucceſſiue ⁊ diuerſis tpibus hʒ duas vxoreſ ⁊ vtraſq; cognſcit.zi.q.i.apiãt Si ãt alterã ñ coguiſſet:puta q̃a añ ꝯſũmationẽ matrimonij deſũcta eẽt nõ eſt irregularl.ƀʒ Tho.in 4.di.34 lʒ magiſter ſniarũ aliť dicat: ƀ ñ tñť in hoc opinio ei⁹.2° cũ q̃s diuerſis tpib⁹ hʒ duas vxores:vnaʒ de iure: aliã de facto:puta cõtrahit cũ cõſanguinea ⁊ vtrãq; cognoſcit:hic enim cenſeť bigam⁹ ꝓpť intẽtiõis affectũ cũ ope ſbſecuto.eꝛ̃ de biga.Nup. 3° qñ plꝛes hẽret eodẽ tpe:vnã de iure: aliaʒ de facto:⁊ vtrãq; cognſcit: puta ꝯtcto mr̃imonio cũ vna:et ꝯſumato coẽbit etiã cũ alia:vel cũ ꝯtrahit cuʒ duab⁹ de facto: puta cũ ꝯſãguineis: ⁊ cognſcit eas:vt in.d.c.Nup.eo.ti. 4° cũ ꝯtbit cũ vidua ab alio viro cognita ſec⁹ ſi fuiſʒ relicta ꝟgo.33.di. Seriatiʒ.5° qñ ꝯtbit cũ coꝛrupta ab alio ⁊ cognoſcit eaʒ:⁊ ħ ſiue ſciuerit illã coꝛruptã:ſiue igrauẽit.di.34.curãdũ.Sʒ ſi ipſe ſol⁹ defloraſſʒ ⁊ poſtea cõtberet cũ ea nõ cẽſeť bigam⁹ di.26.Accuti⁹.ar.eꝛ̃ q̃ ſi.ſť legi.tãta 6° qñ vxorẽ ꝓpriã cognſcit: ſiue ſcieť: ſiue igrãť poſtq̃ cognita eſt ab alio di.34.Si cui⁹.⁊.c.ſe.ꝙ etiam ſi vir accuſaret vxorẽ de adulterio: ⁊ pendẽte accuſatõe ad p̄ceptũ eccleſie vir debitũ redderet adultere irreglaris eſt:q̃a bigam⁹ ƀʒ Tho.ray.et hoſti. 7° cũ q̃s duxit vxorẽ vilẽ mulierem puta ancillã vel ioculatricẽ: vel aliq̃ʒ ex illis que publicl.ſpectaculis mãcipanť lʒ ꝟginẽ: repelliť ab oꝛdie.di. 34.Si q̃s viduã. 8° cũ q̃s in ſacris cõſtitut⁹:vel poſt ꝓfeſſiõeʒ i religiõe ꝯtbit cũ coꝛrupta.eꝛ̃ e.A nobis.Rõ aũt p̄ncipalis: quia bigam⁹ ꝓhibeť ꝓmoueꝛi eſt defect⁹ ſacmẽti:q̃ ẽ i eo: q̃a.ſ.ꝯiũctio ꝯiugalis facta ꝑ eũ:non põt ſignificare illã ſpũalẽ ꝯiũctõʒ xpi ⁊ eccleſie q̃ eſt vn⁹ ſpõſus cũ eccl̃ia q̃ eſt vna ſpõſa: nã cũ diuiƀit carnem ſuã in plures vxoreſ:nõ eſt vn⁹ vni⁹ di.26.Accuti⁹.Cõiũctio autẽ foꝛnicaria nõ ſignificat illã cõiũctiõeʒ xpi ⁊ eccleſie:ƀ tm̃ cõiũctio cõiugalis: et ideo q̃ nõ cõtraxit: ƀ foꝛnicat⁹ eſt cũ multis nõ cẽſeť irregularl. hec auteʒ irregularitas nõ tolliť ꝑ baptiſmuʒ: ſicut irregularitas homicidij.Rõ eſt q̃a cõtrahiť ex matrimonio: ⁊ baptiſmũ nõ ſoluit matrimoniũ.di.26. Deinde. Uñ q̃ hũit vnã vxorẽ ante baptiſmũ:⁊ aliã poſt baptiſmuʒ: vel ãbas ãte baptiſmuʒ irregularl.eſt:et bigam⁹ eſt.di.26.Accuti⁹.Exuitur aũt bigam⁹ omni p̄uilegio clericali: ⁊ addiť foꝛo ſeculari nõ obſtãte conſuetudine:⁊ eis ſƀ pena excõis inhibitũ eſt ferre tõſurã.eꝛ̃.e. Alťcatõis. li.6.Sol⁹ ãt papa diſpẽſat cũ bigamis:nõ eps ƀm Tho.⁊ Jo.an.eꝛ̃.e. i.d.c.Quidã ãt dixerũt ꝙ nec papa põt:q̃a ꝯtra doctrinã apl̃i.Sʒ dicũt

Tho. ꝛ pe. ꝙ papa nō pōt diſpēſare in doctrina apl'oꝝ q̄tū ad ea q̄ ſunt de iure nāli: ꝛ ea que ſūt de neccitate ſacr̄mētoꝝ ꝛ fidei: ſꝫ in alijs poteſt cū hēat eādē ptātē eccleſia nunc ſicut et tūc. Qđ aūt obiici poſſꝫ decretalis. ex̄ eo. Nup. Soluit Tho. dicens ꝙ eādē difficultatē eſſe in diſpēſādo cū eo q̄ ↄ̄trit cū pluribus de facto: ſicut ſi ↄtraxiſſꝫ de iure vult papa ibi oſtēdere: ꝛ ideo nō decē diſpēſare: et nō q̄n poſſit diſpēſare. Uel ēt dicit non poſſe diſpēſare: q̄a nō conſueuit: ꝛ ſi poſſit. Si diffuſi⁹ vis vidē de bigamia: hēs in ſū. cōfeſſ. li. 3. ti. 3. p totū.

¶ De irregularitate ꝓpt̄ illegitimationē. ¶ Cap. 99.

IRregularitatē etiā inducit illegitimatio. Rō āt quare tales ꝓhibēt a ꝓmotōne ē ſm Ray. Prīo q̄a tales reputāt uiles pſone: dignitas aūt clericat⁹ vilibus pſonis dari nō cōuenit. Sc̄o etiā ad deteſtatōez prn̄i ſceleris: nec ē icōueniēs vnū puniri p alio: vt filiū p peccato patris pena tn̄ tpali: etnali aūt nūq̄: vt. i. q. 4. Per totū. Tercio q̄a taleſ ſolēt eſſe imitatores prn̄i ſceleri. ꝛ intēpati moris. 56. di. Si gens. et in glo. ſūmaria in pn̄. di. Et quāuis aliq̄n repiāt h⁹i uiri valde induſtrij: ꝛ ꝟtuoſi ꝛ ex hoc reddant magl' laudabiles. di. 56. Nūq̄. tamē iura adaptant ſm ea que in pluribus accidūt In dignitatib⁹ tamē ſecularib⁹ tl'es nō ſemp repellūt. ff. de cur. l. Spurij illegitimi etiā ſm iura hēditare non pn̄t qđ ſtatutū ē in fauorē mr̄imonij Et vt dicit Pe. de ancha. Si fieret in aliq̄ ciuitate ſtatutuꝫ ꝙ illegitimi poſſent hēditare nō valēt: ꝛ eſſet ↄ̄ bonos mores ꝛ nutritiuū luxurie tn̄ q° ad deū ꝛ ꝟtutū opa nil nocet illegitimatio ſi in ſe bon⁹ ſit: vt diffuſe hēs. di. 6. Naſci. cū. 4. c. ſequēti.

¶ Dicit aūt illegitim⁹ q̄ nō eſt nat⁹ de legitimo mr̄imonio: vel qđ reputabat illegitimū ſm Ray. ex̄ q̄ fi. ſint le. Cū inter. Un̄ ſi vir ꝛ mulier ↄ̄xerunt in facie eccleſie bōa fide credentes ſe legitime copulatos: cū tn̄ non eſſent: puta ꝓpt̄ ipedimētū cōſanguinitatis: vel etiā ſi alt̄ eoꝝ tm̄ hoc credebat. ſcꝫ legitimā copulatōez: puta q̄a cōtraxit cū eo queꝫ neſciebat hēre aliā vxorē: talis reputat legitim⁹: et vtriq̄ pn̄ti ſuccedit. ex̄ e. Ex tenore ſecus ſi clādeſtine cōtrxiſſēt: q̄a videt fuiſſe ignorātia affectata. Et multo magis ſi cōtraxiſſent publice ſciētes ipedimētū ābo. ex̄ de clan. deſpō. cuꝫ inhibitio. Et ſm Tho. ꝛ Pe. Itē dū q̄s igr̄at ſe illegitimū cū ſit ſꝫ hoſti. ꝓbabilis ignorātia excuſat eū. ar. C de teſta. l. i. Un̄ durante tali igrātia nō peccat faciēdo ſe ꝓmoueri: vel hereditatē adeūdo: ſꝫ cū ſcit ſufficienter q̄uis alijs occultū eſſꝫ: ꝛ diſpēſatiōe indiget quo ad ordinē ꝛ dignitateꝫ ꝛ hēditatē dimittē dꝫ. Qđ̄ pater ēt neſciebat illū. ſ. eē illegitimuꝫ. vtꝝ āt in hac mā debeat fili⁹ credē matri. Dicit hoſti. pma facie credēdū ē. ar. ex̄ de ꝓba. Afferte. Sꝫ tn̄ n̄ cogitur ad h̄. ſ. credere. C. de teſta. l. Neq̄ ꝓfeſſio. Qualitas aūt mr̄is ꝛ cōuerſio ei⁹ cū alijs circūſtātijs pl⁹ vel minus videt ꝙ habeant inducē talem filiū ad credendum.

¶ Triplicit q̄s legitimat.

L Egitimat̃ aūt q̃s tripliciter ꝑrio mō ꝑ ſequēs mr̃imoniū puta cū q̃s ↄ̃hit cū illa ex q̄ añ mr̃imoniū hūit filios: ēt ſi ille vl̃ illa añq̃ʒ ſumēt talē in cōiugē ꝑuſ cū alio ↄ̃hēt ꝗ poſtea moreret̃. Et h̄ ē v̄ū ſi illa tūc poterat illi eē vxoꝛ qñ ō ea hūit filios: q̃a.ſ.vēq̃ʒ ſolutus erat. vñ nac⁹ de adulťio vel iceſtui ꝑ iſtū modū legitiari ñ pōt.ex̃.e. Cōq̃ſtus Et hec legitimatio valet vt ſuccedē poſſit in oib⁹ bōis pētū. Jn auc̃.q̃b⁹ mōis efficit̃ legi.§.Q̃m̃.col.8. valet ēt ad hñdū dignitatē ⁊ ordines. 2° mō ꝑ ſpālē indulgētiā pape.ext̃.e. ꝑ venerabilē. et h̄ legitimatio valʒ ad h̄ vt talis valeat ꝓmoueri ad oēs oꝛdines ⁊ dignitateſ eccl̃iaſticas vbiq̃ʒ terraꝝ: valet ēt ad ſucceſſiōʒ bonoꝝ pentū: ⁊ ad oēs ac̃⁹ legitios ſcl̃ares in terris eccleſie ſbiec̃l.tpalit̃. Si aūt fiat ꝑ epm legitiatio valebit ad h̄ vt mioꝛes oꝛdines ſuſcipe poſſit: ⁊ bñficiū ſine cura vbicūq̃ʒ ⁊ ad ſucceſſiōeʒ bonoꝝ et ac̃⁹ legitios ſcl̃ares i t̃ris eccleſie ſbiec̃l.tpalit̃. ⁊ ēt in aliȷs t̃ris q̃ʒtū ad ea ꝑ q̄ nō fiēt alteri p̄iudiciū ⁊ multo magl̃ ad h̄ valet legitiatio facta ꝑ papā. ꝟ in his ꝑ q̄ fit alt̃i p̄iudiciū: puta ꝙ ſuccedant ab inteſtato nō valet legitiatio: nec ꝑ papā: nec ꝑ epʒ in terris que ꝯtpalit̃ ei ñ ſbſiſtunt vel ſbſunt. Hec ƀʒ Jnno. ⁊ Ber. ſup decre. Per venerabilē. ❡ 3° m̄ legitimat̃ q̃s ꝑ leges ſeculares ƀm.ſ.modos in eis traditos q̄ reduci pñt ad tres. ꝑrim⁹ ē ſi pr̃ filiū nālē offerat curie Jmpatoꝛis efficiat̃q̃ʒ curialis. in auc̃.q̃b⁹ mōis efficit̃ nālis legi.§ Si q̃s igit̃.col.8. Jdē ſi offerat eum curie ciuitatl̃. de q̄ vel de cui⁹ vico ſit oriūdus: inſti. de nup.§.vl. 2⁹ mod⁹ eſt ſi pr̃ decedēs in teſtō filiū nālem noiet legitimū heredē: ⁊ ipſe poſtea offerat teſtm̄ p̄ncipi: vel ſi pr̃ in iſtro ꝑ publicā manum cōfecto: vel ꝓpꝛia māu ſcripto cū ſbſcriptōe triū teſtiū eū filiū noiet: nec adiecerit nālez. Jn auc̃. vt liceat.ma. ⁊ aui.§. Ad h⁹. 3⁹ mod⁹ eſt ſi nullo filio legitio exñte ipſe nālis fili⁹ ſe ipſuʒ offert curie: vt in auc̃.q̃b⁹ mo. nālis.eff.legi.§.i. hec legitiatio ꝑ leges facta valʒ ad ſecularia ⁊ tpalia quo ad ſucceſſiōʒ ⁊ dignitatē in terris tm̄ ſbiec̃l.ptāti legitimatōis: ⁊ in aliȷs vbi nō fuerit alt̃i p̄iudiciū ad oꝛdinē vel dignitatē eccleſie nō ſe extēdit. Jnno. ⁊ Ber.

❡ Jn q̃b⁹ ⁊ q̃lit̃ diſpēſet̃ illegi.

D Jſpēſat̃ āt illegitim⁹. Uno m̄ ꝑ ingreſſū religiōis app̃robate ⁊ hoc quo ad oēs oꝛdies: vt di.56. c.i.ƀʒ Ray. ⁊ glo.ſūmariā. Sʒ ad p̄latōes vtputa: p̄oratū etiā in ip̄a religione: vel alias dignitates ſiñ diſpēſatōe talis ꝓmouēi nō pōt. vt in.d. c.i. Et nō ꝙ magiſter oꝛdis p̄dicatoruʒ pōt diſpēſare cū trecētis fratrib⁹ oꝛdis ſui: ſup defectū nataliū vt poſſint ad oēs oꝛdies ⁊ p̄orat⁹ oꝛdis ꝓmoueri: niſi fuerint ꝓcreati ex iceſtu vel adulťio vel regularib⁹. Alex. de uotōis.ſʒ ex alio p̄uile⁹.ſ. Jo.zz. pōt diſpēſare in illo numēo cū oib⁹ genitis de ſoluto ⁊ ſoluta: ēt ſi eēnt pr̃es eoꝝ ſacerdotes: vt.ſ. ꝓmoueant̃ ad oꝛdies ⁊ p̄orat⁹ ↄ̃uētuū. Deuotiōis. ❡ 2° diſpēſat̃ ſiue diſpēſari pōt ꝑ epm ⁊ hoc ad oꝛdies mioꝛes tm̄: ⁊ ad bñficiū ſine cura q° āt ad alia diſpēſari

k 2

nō pōt.3° fit diſpēſatio p papā: ⁊ h°
nō ſolū q° ad ordīes: ſ; ēt q° ad oēs
dignitates vel pſōat⁹ ex̄ e. Js q̄.li.6
Diſpēſatio āt alñ fit circa tales mioꝛ
vt.ſ.ordinēt et inſtituāt in eccleſiis
alijs a pr̄na: dico ſi ſūt filij pſbyt̄i.al's
ꝟo in q̄buſcūq3 eccleſiis. ar.ex̄ eo.ti.
pn̄tiū. alñ maioꝛ vt.ſ.iſtituāt i pr̄na
aliq° tū medio: ex̄ e. Ex tñſmiſſa.alñ
maxia vt in patna nullo medio. Et
nō ꝙ cū diſpēſat illegitim⁹ a papa
quo ad ordines ⁊ bñficiū eccl'iaſticū
ñ ꝓpt̄ h̄ intelligit ꝙ poſſit ꝓmouēi
ad pſōatū vel rectoriā: ad quā p elec-
tionē accedi ꝯſueuit.ex̄ de pbē.c.ul.
ſ; bñ ad eccleſiā prochialē poterit ꝓ-
moueri. Jtē ſi a papa obtinuit diſpē
ſatōez illegitim⁹: et poſtea ipetuit ꝙ
duo aut plura bñficia cū cura poſſit
hēre: tacuit āt p̄dictū defectū: ñ val3
h̄ ſcōa gr̄a.ex̄ e. Si is q̄.li.6. Jtē nō
ꝙ filij ſacerdotū quos ipſi ſuſcepunt
de legitia vxore añ ſacꝝ ordinē. ſ̄m
Ray. ⁊ alios ꝓmouēi pñt ad oēs or
dines ⁊ dignitates: cū legitimi ſint
niſi in illa eccleſia in q̄ pr̄es eoꝝ ime
diate fuerūt p̄lati vel canonici: vbi ñ
pñt canonizari vel ꝓmouēi ex̄ e. Ad
hec. Hoſt. ēt dic ꝙ cū pr̄ hūit pſōatū
ad vicariā ꝑpetuā i aliq̄ eccleſia: fili⁹
īmediate ip3 vel ipſā hr̄e ñ pōt.ex̄.e.
Q.m̄. Jtē ſi pr̄ hūit pſōatū fili⁹ ñ pōt
habē vicariā: nec ecōuerſo ex̄ e. Mi-
chael. ꝙ ſi fili⁹ ſuccedat pr̄i diſpēſati
ue: Frat iſti⁹ bñ potēit ſuccedē fratri
vt pōit Hoſt. q̄a i h° ñ ſuccedit patri
īmediate: ſ; ſec⁹ ſi p̄m⁹ hūiſſ3 ipſā ec-
cleſiā de facto porro ad nepotes hec
ꝓhibitō ñ extēdit ſ̄3 ray.goſ. ⁊ ho.
Ordiati ꝟo in ſacris.ſ. ſbdyaconatu
⁊.ſ.ſi ſuſcipiāt filios ex vxorib⁹ cum
q̄b⁹ añ ordiatōez ꝯtxerāt. Tales filij
illegitimi ſūt ſi vxores ꝯſenſerunt ꝙ
viri ordiarēt: vel ſciētes ñ ꝯtdixerūt.
zz.di. Seriatī3. S3 ſi ordiati ſūt ıui-
tis vxorib⁹ ⁊ igr̄atib⁹ legitimi cēſēt
⁊ ñ indigēt diſpēſatōe: aliq̄ tñ dicūt
ꝙ indigēt ēt tales diſpēſatōe. Greci
tñ ſacerdotes: q̄a licite vtūt m̄rimo
nio ꝯtc̄to añ ſuſceptō3 ſac̄mētoꝝ: nā
in ſacris cōtrhē ñ pñt: nec licuit a tp̄e
apl'oꝝ. Jō filij quos gñant de vxori
bus ſuis: dū ſit i ſacris legitimi ſūt: et
idē iudiciū ſic de alijs legitimis.

¶ De corpore vitiatis.

Irreglarl'ē corpe vitiat⁹.i.mu
tilat⁹ vel debilitat⁹ i mēbris
talis ꝓhibet: aut ꝓpt̄ ibilitatē
ad offm̄ exequēdū: aut ꝓpt̄ deformi
tatē ad ſcādalū alioꝝ tollēdū3. Pro
cui⁹ declaratōe nō diſtinctō3. aut q̄s
ē mutilat⁹ vel p̄uat⁹ mēbro magno
⁊ māifeſto ꝙ.ſ. inducit nōbilē defor
mitatē vt p̄uatio naſi ⁊ h⁹modi: vel
inhabilitatē ad exequēdū offm̄: vt p̄ua
tio man⁹ ⁊ h⁹mōi. ⁊ tūc q̄cū3 de cā
ſit mutilat⁹ vel p̄uat⁹ iuſta vel iiuſta
nāli vel accidētali ipedit a ꝓmotiōe
⁊ deicit ꝓmot⁹ cū tlī defectu. Si āt
erat iā ꝓmot⁹ qñ ſupuenit defect⁹ ſi
nō ꝓpt̄ hoc reddit nimis deformis
pōt exeq̄ illa officia: ad que ñ ipedit
ꝓpt̄ illū defectū. Puta ſi fact⁹ ſacer
dos amiſit viſū miſſā celebrare ñ po
terit: vel al's miniſtrare in altari ſed
poterit audire cōfeſſiōez ⁊ p̄dicare: a
bñficio ēt nō remouebit ſi ſiñ culpa
ſua incidit in defectū: q̄a nō d3 addi
afflictō afflicto. 7.q.i. Cū pcuſſio. da
bit tñ ei coadiutor ſi tale bñficiu3 eſt

cui ipſe deſeruire nō poſſit. ex̄ de cle. egro. c. 2. Aut q̄s mutilat⁹ eſt vel ꝑ uat⁹ mēbro puo vel occulto: ⁊ tūc ſb̄ diſtingue: q̄a aut ſponte ⁊ ſine iuſta cā: vt ex indignatōe vel ipatiētia vel ſupbia: aut ex iniuſta cā vel inuit⁹. ſi ꝑmo mō tūc indiſtincte in quocūqȝ mēbro: ſiue a ſe: ſiue ab alio repellit̄ a ꝓmotōe: ⁊ deicit̄ iā ꝓmotus: etiā ſi putaſſet ſe obſequiū pſtare deo ſe caſtrādo. ex̄ e. Significauit. ⁊ c. Ex pte. di. 55. Qui ptem. ⁊ c. ſe. Et ſm Inno. Idē ēt eſt ſi nō totū mēbrum amiſit: ſ ptē mēbri q̄ deformitatem gn̄aret: vn̄ ſcādalū eſſȝ. ex̄. e. c. i. Uel inhabilē reddēt ad offm̄ exequendū ex̄ e. Thomas. Sec⁹ ſi alijs vel ēt ſi dētē ſibi excuteret. Si aūt ex iuſta cā ⁊ ſpōte puta ꝓpter piculum lepre ne totū corp⁹ inficeret fecit ſibi āputari mēbꝝ occultū vt virilia vel māifeſtū puū vt digitū nō nc̄c̄iuȝ. ſ. ad ſignuȝ crucis faciēdū: vel ipſemet h⁹ ſibi fec̄ cū eſſȝ bn̄ pitus in cyrugia: talis nec repellit̄ a ꝓmotōe: neqȝ deicit̄ ꝓmo tus: idē iudiciū ſi inuit⁹ puta: ſi ab ini micis caſtrat⁹: vel ēt ſic nat⁹: vel ēt a cāu in tale q̄d incidit: dādo opam rei licite puta dolādo lignū abſcidit ſibi ptēȝ minimi digiti. In oib⁹ h⁹i nō repellit̄: nec ē nc̄c̄iuȝ ſȝ Ho. ⁊ gl. di. 55. Si q̄s abſcidēit. ꝙ talis caſtra t⁹ teſticulos ſecū portet ſiccos: vt di cūt vulgares. Sȝ ſi dādo opam rei illicite a caſu amiſiſſȝ mēbꝝ: talis re pellit̄ a ꝓmotōe: ſ ſi mēbꝝ vel pars mēbri eſſȝ que gn̄aret modicā defor mitatē: talis ex miſicordia tollerat̄ i ſuſceptl. ſ. p diſpēſationē epi. Hec ex̄ dictis Ray. Guil. Inno. ⁊ Bern̄. et trahūt̄ ex̄. di. 55. Si q̄s abſciderit. et in alijs capitulis. ex̄ e. Significauit. Quātū ad q̄dā pticularia: ⁊ deſ̄mia ta cōpiſ vitia. nō ꝙ claudū admittit cōſuetudo: niſi talis ſit ꝙ ſine baculo ad altare ſtare n̄ poſſit ar. ꝺ ꝯſe. di. i. Null⁹. ⁊ di. 45. Diſciplina. Cecitas vni⁹ oculi tātū repellit̄ a ꝓmotione ſȝ Archi. q̄ꝺ pbat p. c. Si euāgelica di. 55. Giboſus n̄ repellit̄ a ꝓmotōe niſi ſit nimia deformitas: vel debili tas. hn̄s ſex digitos in pede indubi tanter ꝓmouet̄: ⁊ etiā ſm Hoſtiē. ſi hēat in manu: vel ſi habeat digitos coniūctos: dūmō ex his nō ſit ipedi mentū in vſu mēbri. ff. de edili. edic. . l. Itē offili⁹. Leproſus ꝑplo celebrar̄ n̄ debet ꝓpt̄ ſcādalū: ſ ſi nō ſit nimis deformis nō eſt ꝓhibēd⁹ ꝑuatim ce lebrare: vel etiā leproſis nō āt ſanis. Uinū oio nō bibens ad ſacerdotiuȝ ꝓmoueri nō debȝ: nec pōt: cū ſumē oporteat ſāguinē xp̄i celebrātē q̄ ē ſb̄ ſpē vini. 2. q. 7. Ipi apoſtoli. Macu laȝ hn̄s in oculo nō repellit̄ a ꝓmo tiōe: niſi nimiā inducat deformitatē q̄ꝺ cōſiderare ē in arbitrio ꝑlati. ex̄ de cor. vitiatl. Cum de tua. Sed ibi ſuffraganeoꝝ ꝯſiliū reqri mādat̄: et q̄ꝺ ſibi viſū fuēit exequat̄ metropoli tan⁹. vbi nōnt Uin. ⁊ Ber. ꝙ ſin̄ cō ſilio illoꝝ ſup macula nil diſponere dȝ. alias nō valet. Sed Hoſti. hoc n̄ approbat: q̄uis. n. cōſiliuȝ archiepm̄ inſtruat: ⁊ ipſo requiſito nil expediri debeat: nō tn̄ hȝ nc̄c̄itate epūs ipſuȝ ſequi: vt nōri ꝯſueuit ex̄ de elec. Cū i veteri. 50. di. Studeat. Tu dicas ꝙ cū apoſtolic⁹ in ꝑdicta decre. mādet ꝓcedi cū cōſi⁹ ſuffraganeoꝝ: ſi abſqȝ

cõſilio ipſoꝝ ꝓcedat nõ valebit. vt i p̄dicta decre. Cū in veteri. Si autē reqſito ipſoꝝ cõſilio hꝰmõi cõſilium ipſoꝝ ñ ſequat̃ bñ valebit. ex̃ ð arbi. Cū olim. Sꝫ secꝰ dici poteſt ſi dicet̃ in mādato. De ꝯſilio ſuffraganeoꝝ ꝛc̃. Videt̃.n. tūc papa artare metropolitanū: vel aliuꝫ cui ſcribit vt ſeqt̃ cõditõeꝫ ⁊ induſtriā ꝑſone ſiue ꝑſonaꝝ. et multo magꝭ ſi dicerꝫ in mādato vt nõ faciat ſine ꝯſilio talis vel taliū: hec oia: de macula nõt Archy. di.49. hic ⁊ eniꝫ. ſup ꝟbo. albuginē hñs in oculo. De furioſis lunaticꝭ caducis ⁊ demõiacis. dicit Guil. ⁊ glo di.33. ſup. c. Cõiter. ꝙ nullꝰ taliū ꝓmoueri dꝫ ẽt poſtq̃ꝫ fuerint liberati. Si aūt ſūt iā ꝓmoti: tūc aūt ſūt oio ex toto liberati a p̄dictis paſſiõibus: aut nõ. Et in p̄mo cāu poterūt exeq offm̄ ſuū. Quāto autēꝫ tp̄e expectari debeat ad ꝓbādū: vtruꝫ tales ſint liberati: ⁊ qualit̃: q̃uis di.33.c. Cõit̃. dicat̃ ꝙ ꝑ ānū ⁊ alibi dicat̃ ꝙ ꝑ.30. dies. 6.q.2.c.fi. Tñ dici põt ꝙ eſt arbitrariū tp̄s ꝓbatõis penſatis condītõibus morbi ⁊ ꝑſone. Si ꝟo ñ oio ex toto ſūt liberati: tūc aut frequēter aliq̃ dictaꝝ paſſionū vexat eos: Aut raro. Et ſi q̄dē frequent̃ oio debent ceſſare ab officꝰ miſſe. 7.q.2. Jn lr̃is Si raro. Tūc aut cū ſpume iactiõe ⁊ vocis cõfuſiõe: ⁊ ſic debēt abſtinere. aut raro: ⁊ ſine hꝰmõi ſpumatõne ⁊ cõfuſione vocis: ⁊ tunc nõ ꝓhibent̃ ab officio miſſe dū tñ hēant iuxta ſe alium ſacerdoteꝫ. vt ſi ille cadat vel deficiat iſte ſuppleat 7.q.1. Jllð. q̄dā tñ hoc nõ admittūt ð demõiacis dicentes ꝙ oio opꝫ eos eſſe liberos.

¶ De irreglaritatibꝰ variis. ⁊ p̄mo de hereſi. ¶ Cap. 100.

SUnt ⁊ quedā alie irregularitates que q̄a nõ ita cõiter cõtingūt breuit̃ expediemꝰ in ſingulis. ¶ Vnā tāgendo in iſto capl̃o. ¶ Capituluꝫ p̄mū eſt hereſis ex qua poſt vulnus ſanatū. i. eius diſſionē adhuc remanet cicatrix. ſ. irregularitas: vt dicit̃. i.q. i. Ventū. Unde ꝓhibet̃ a ꝓmotõne ⁊ deicit̃ ꝓmotus. ¶ Si aūt reuertāt̃ ad fidei ꝟitatem poſt adiuratõeꝫ hereſis recipiunt̃ de iure cõi ad laycā cõioneꝫ poſtq̃ꝫ fuerint recõciliati. i.q.7. Daybertū. Et circa eos fit q̄druplex diſpenſatio. Qñq̃ꝫ quidem ſemiplena vt. ſ. ſolum recipiant̃ in ordinibꝰ añ hec omnia ſuſceptis. i.q.i. Si q̄s hereticē. Qñq̃ꝫ plena vt poſſint ſacerdotes fieri. i.q.7. Cõueniētibꝰ. Qñꝫ plenior vt. ſ. poſſint eē epi. 12. di. nos cõſuetudinē. Qñq̃ꝫ pleniſſima: vt ſcꝫ ꝓmoueri poſſint ad ſupiores dignitates. 23.q.4. Jpſa pietas. De hẽſi q̃ꝫtum añ excõicatõem habes. ſ. ti. i. De ipſa q̃ꝫtum ad peccatū habes in ſecunda p̃te.

¶ De irreglaritate ſolēnis pñie.

SOlēnis pñia induc̃ irregularitatē. di. 50. Ex penitentibus. Hec pñia fieri debet cum illa ſolēnitate que habet̃ di. 50 Jn capite. Et imponit̃ tm̄ ab Ep̄o: vel ab alio de eiꝰ mādato: nec imponit̃ clerico niſi depoſito: ⁊ quia hec hodie non eſt in vſu: ideo breuiſſime tangam de ea. Rō aūt quare impedit ꝓmouendum eſt: quia non ſunt digni ſuſcipe vaſa ſacramentoꝝ qui

dudū fuerūt vaſa vitiorꝫ di.50.Illō
Nō.n.impōit talis pñia: niſi ꝓ crie
vulgatiſſimo ⁊ enormi ꝙ totā ciui
tatem cōmouet. Scđa rō eſt ꝓpter
ſcādalum populi qui ſcit crimē eorū
di.50.ō his ꝟo. Tertia rō eſt timor
ne iterꝫ labant qui timor de conſue
tudine pſtina ſurgit.di.61.In ſacer
dotibus. Quarta rō eſt:quia ñ hērꝫ
frontē rephendēdi alios.di.25.Pri
mū Ray.⁊ Tho.in 4. Poteſt autē
cum his in minorib⁹ ꝓpt nccitatē:
vel vtilitatē eccleſie diſpenſari.di.50
Placuit:⁊ hoc p epm: exquo nō eſt
ei ꝓhibitū. Publica āt pñia ñ induc
irregularitatē. hec.n.iniungi pōt ſꝫ
Ray.et p cōfeſſorē. et eſt cū iniūgit
alicui vt vadat p mūdū pegrinādo:
cū baculo cubitali ⁊ ſcapulari.

¶ De irregularitate dilationis baptiſmi.

Dilatō baptiſmi vſqꝫ ad egri
tudinē:quē tūc ſuſcipit tiore
mortl. inducit irregularitatē
di.50.Si qs.Rō hui⁹ eſt:qa nō pſu
mit de ꝯtrit⁹:⁊ ut p hāc penā hoies
inducerēt nō negligē ꝓpriā ſalutē:
nec tollit iſta irregularitas per bap
tiſmū:qa baptiſm⁹ ita dilat⁹ induc
eā.Idē aūt nō opat ꝯtrioſ effect⁹ ex
de baptiſ.Maiores.Sec⁹ ē de illo q
diſtulit cōionē vſqꝫ ad talē egritudi
nē:qa hic ñ repellit ab ordie di.50.
De his ꝟo.Pōt tñ talis q diſtulit ſic
baptiſmū in duob⁹ caſibus admitti
Prim⁹ eſt ſi poſt baptiſmū fides et
vita ei⁹ ꝓbabilis apparuerit. Scđs
ſi raritas clericorꝫ h exigēit.di.57.ſi
quis.

¶ De irregularitate circa iteratiōnē ſacramenti.

Iterata ſuſceptio ſacmētorū
imp̄mētl.caracterem vt bap
tiſmi cōfirmatiōis:⁊ ordinū
inducit irregularitatē.di.50.Confir
mandū.de conſe.di.4.Qui bis.et
di.5.Dictū.i.q.i.Qđ qdā.Et ſi ſciēt
rebaptizati ſunt vel confirmati:vel
reordinati:vel etiā ignorāter:ſꝫ poſt
ſcitum ratū habuerunt abſqꝫ diſpen
ſatione pape ꝓmoueri nō pñt:ſecus
ſi ignorāter vt infātes vel vt coacti.
Abſolute.n.pñt h⁹mōi ꝓmoueri de
iure:ſꝫ ſm alios qđ tutius eſt dicē cū
diſpenſatōe.de cōſe.di.4.Eos. vbi
aūt qs ꝓbabilit dubitat ō ſuſceptōe
h⁹mōi ſacmētorꝫ: ⁊ nō leuit ⁊ teme
rarie:⁊ ꝓpter hoc ſuſcipit aliquē di
ctorꝫ ſacmētorꝫ facta pus diligenti
inqſitione ſup hoc ad inueniēdū ꝟi
tatem:⁊ nō inuenta ſuſcipit:nō ꝓpte
rea efficit irregularl.qꝫuis alias ſuſce
piſſet:qa nō putat iteratū qđ neſcit
eſſe factū di.68.Preſbyti quos.Et
debet dici in forma cū dubitat. Si
nō es baptizat⁹:Ego baptizo te.ꝛc.
Si nō es confirmat⁹ ꝛc.Rō h⁹ eſt
ꝓpter iniuriā factam ſacmētis que ē
in hoc ꝙ ſacmētū:qđ nō eſt iterādū
ꝓpt effectū indebilē caracterl.iterat.

¶ De irregularitate circa curiales.

Curialis etiā cēſet vt irregu
laris ⁊ ꝓhibet ordinari:niſi
ſit abſolut⁹ a curia.di.51.c.i
⁊ ſe. Et dicit curialis hic ſm Ray.
large ois q qcūqꝫ cōditōe obligatus
ſemp eſt curie alicui⁹ ptātis publice
hñs honeſtū officiū vel inhoneſtum
vt iudices aduocati milites hiſtriōes
⁊ huiuſmōi.Rō h⁹ ꝓhibitōis eſt:tū
qa tales qñqꝫ repetūt:⁊ inde eccleſia

ꝑturbat͛:tū q̄a p̄ſumit͛ ꝯtra eos ꝙ n̄ cāu deuotōis trāſeūt ad clericatu3:ſ3 vt fugiāt rōcinia dn̄oꝝ ſuoꝝ. di.53 Legē. Qui āt ex p̄dictis aliqͦd mini ſteriū p̄buerūt in cā ſanguinis: etia3 abſoluti a curia ꝓmoueri nō p̄nt.46 di. Clericus. Similit͛ ſi in turpi ⁊ inhoneſto officio vt hyſtriōes de cōſe. di.2. Pro dilectōe. Obligat⁹ alteri ad rōcinia pōt q̄s eſſe triplicit͛. p̄mo ſi eſt obligat⁹ reipub. ⁊ ſi q̄dē ē obligat⁹ ad hoc ex adminiſtratiōe qua3 geſſit ꝓmoueri nō d3 an̄ redditam rōe3. di.51. Preterea. Sed ſi al's eſt debitor reipub. nō ꝓhibet͛. C. d̄ epi. ⁊ cle. Quiſq̄s. 2° ſi ē obligat⁹ alicui pſōe ſeculari nō miſ͛abili: q̄a.ſ.geſſit adminiſtratōe3 ei⁹ vt tutor ꝓcurator ⁊ curator. Et talis ꝓmoueri nō pōt niſi finito officio adminiſtratōis.21 q.3.c.1. Finita aūt adminiſtratōe ſi adhuc ſit obligat⁹ ad rōciniū ⁊ mouet͛ ei qͦ d̄ dolo ꝓmoueri n̄ pōt āte deciſa3 litē.di.81. Tantis. Deb3 tam̄ taxari tēpus. ī. qͦ qͦ decidat͛. Silr̄ etiā ſi queſtio ei nō moueret͛: ⁊ manifeſtū ſit ei teneri de dolo d3 ep̄s ex officio ſuo repellē eū:ſicut quēlib3 criminoſū ſeu infame3.6.q.1. Infames:al's nō ꝓhibet͛ ordiari. ¶ 3° ſi ē obligat⁹ ex adminiſtratiōe ꝓ pſona miſ͛abili ſeculari:vt viduis cecis paupibus pupillis ⁊ h⁹mōi vel pſona eccleſiaſtica: et talis nō ipedit͛ a ꝓmotōe:ſi aliud nō impedit:vt ſi eſſ3 manifeſt⁹ dolus in adminiſtratiōe: vel aliq̄d aliͦd:q̄a ad adiuuādū tales ois tn̄t͛ di.86.ꝑuenit.⁊.16.q.1.mōachi.

¶ De irregularitate circa herma froditos.

Hermafrodit⁹ eſt irreglaris ⁊ dr̄ h⁹mōi ille q̄ ꝑticipat d̄ vtroq3 ſexu.ſ.maſculio ⁊ feminino. hic repellit͛ a ꝓmotōe ꝓpt͛ deformitatē ⁊ mōſtruoſitatē. ar. di. 36. Illitteratos. Talis ſi mag̲l ṽgit i ſexū maſculinū q̄3 femineum:q̄uis ordinari nō debeat:nec ordinat⁹ miniſtrare:tn̄ ſuſcipit caracterē. Sed ſi mag̲l ṽgat in ſexū femineu3: q̄3 maſculinū vel etiā ſi equalit͛ ꝑticipat de vtroq3 nō eſt ſuſceptiu⁹ caracteri.ſm̄ Guil. Et multo mag̲l femina nō ē ordinis ſuſceptiua. Dicit͛ aūt mulier p̄ſbytera.di.32. Preſbyt͛. Non quia hēat ordinē ſacerdotij:ſed quia vxor ſacerdotis ⁊ Dyacōiſſa:q̄a dicit omiliam euangelij.

¶ De irregularitate ſeruoꝝ.

Seruus de quocūq3 genere ſuoꝝ ordinari non d3:niſi p̄us cōſecut⁹ eſt plenā libertatē. di.54.c.1.⁊.2.⁊.3. Rō h⁹modi eſt:q̄a clericalis dignitas:⁊ ſ͛uilis uilitas.ex͂ de ſer.nō or. De ſ͛uoꝝ.in fi. Si āt ſ͛u⁹ fecēit ſe ꝓmoueri neſciēte dn̄o:vel ſciēte ⁊ cōtradicēte: ſi ordiat⁹ fuerit in mioꝛib⁹ reducit͛ in ſ͛uitute3 vt p̄us.54.di. Nulli. Si ordinatus fuerit ad ſb̄dyaconatū vel dyacōatū o3 ꝙ det aliū loco ſui:vel ꝓcuret redēptionē ſui p aliq̄3 pſonā.di.54. ex antiq̄s.ex͂ de ſer.nō or. Miramur. ſi ſit in ſacerdotē ꝓmot⁹ rema3 q̄dē in ordie ſuo reddito peculio:ſi qͦd h3 dn̄o:⁊ ſi n̄ h3 d3 ꝓcurare redēptōe3 ſuā:ꝙ ſi nō pōt tn̄t͛ dn̄o ſuo i ſ͛uitijs tn̄ ꝯuēiētib⁹ ſacerdotio: vt officiādo ei i miſſa horis ⁊ h⁹mōi.di.54. Freq̄uēſ. Qd̄ ſi noll3 deſ͛uire deponēd⁹

eſt. Tēpus āt. ĩ. qđ dñs ſuus pōt eũ
repetē: eſt tp̄s vni⁹ āni a tp̄e noticie
h⁹mōi. 17. q. 2. Si q̇s incognit⁹. Si
ſ͛uo ſuus ꝓmot⁹ eſt ſciēte dño: ⁊ nō
ↄ͛dicēte: eo ipſo ingenuus fit. di. 54
Si ſuus. Et h̄ v͛ũ eſt ad quēcũq; or
dinē fuēit ꝓmot⁹ ſ͛z Inno. ⁊ goff.
⁊ Ray. Nō q̄ ſuus eccleſie liberat⁹
ad h̄ tñ̄ etiā ſi nō fuiſſ; exp̄ſſum in
ſũi māumiſſiōe: vt ñ iniurieẗ eccleſie
nec accuſet eā: nec teſtificeẗ coñ eā;.
di. 54. Qui ex famulis: alias reuoca
tur in ſ͛uitutē. 12. q. 2. Dyaconi. ⁊ ſ͛z
quoſdā etiā ad opas hōeſtas: vt i. d
c. Dyaconi. Nō tñ tñ̄ eccleſie ſ͛uire
ꝑpetuo in officio clericali: niſi in ma
numiſſiōe fuiſſ; exp̄ſſũ: ⁊ in ordiatōe
ex̄ e. Eo libētius: ſ͛ ſ͛uo ꝑuate pſōe li
berato vt ꝓmoueaẗ nō pōt ſibi dñs
retinē aliq̄s opas in q̇b⁹ teneaẗ. di.
54. c. i. Niſi ſp̄ũales. qđ exp̄mi dȝ: ſi
hoc vult patron⁹ in manumiſſione
ſui: ⁊ poſtea in ordiatōe declarari ſ͛z
hoſt. Et ſic ꝓmotus ſi nollet in h⁹i
deſ͛uire nō reuocabiẗ in ſ͛uitutem: ſ͛
degr̄dabiẗ ſi eſt fact⁹ ſacerdos ſ͛z ray
⁊ Goff. ⁊ Inno. Item nō q̄ cũ ſ͛u⁹
ordiat⁹ reſtituiẗ dño ſuo non licebit
dño man⁹ violētas iniicere in eum:
alʼs incideret in canonē ſ͛z Inn. nec
illi ſ͛uo cōtr̄hē mr̄imoniũ: ſi ē i ſacris
ꝓpter votũ ānexũ ordini clericali. ex̄
de cōuerſ. coniug. Quidā. alias ꝑui
legiis clericalib⁹ nō gaudebit. ex̄ de
cle. ↄiu. Johānes.

¶ De irregularitatib⁹ ex̄ enormib⁹
⁊ mediocrib⁹ criminib⁹ cōtractis.

Ultimo crimē mediocre et
notorium inducit irregula
ritatē ꝑ cuius declaratōne
omiſſis opinionib⁹ antiquor̄ circa
iſtam materiam. Nota diſtinctōe;
quam fecit Ray. in ſũ. vȝ Criminũ.
Aliud enorme. Aliđ mediocre. aliđ
leue. Crimen enorme in hoc loco di
ciẗ homicidiũ ⁊ ſymonia aliqua. Et
etiam ſ͛m Goff. hereſis. Q̄ōlibȝ āt
hor̄: ſiue occultũ ſiue māifeſtum ſit
impedit ꝓmouēdũ: ⁊ deicit ꝓmotũ
etiam poſt penitētiā. Et de hereſi et
homicidio dictum eſt. s. Ac etia; de
ſymonia. Crimen leue diciẗ hic illđ
mortale: qđ de ſe nō inducit depoſi
tionē: niſi ex cōtumacia poſt admōi
tionem vt ebrietas: ludus alee. di. 35
. c. i. Strepitus in ſynodo. 5. q. 4. in
loco. Eſus carniũ in dieb⁹ ꝓhibitōis
cōfectā euchariſtiam non aſſumere
⁊ h⁹modi. Et iſta talia ſiue occulta:
ſiue manifeſta: nec impediunt ꝓmo
uendum: nec deiciunt iam ꝓmotu;
extra de cohabi. cleri. ⁊ mu. Ueſtra.
Crimen mediocre dicitur hic. Ut
adulterium furtum fraudulentia: ſa
crilegium periurium falſu; teſtimo
nium: ⁊ ſimilia. Hec autem ſi ſunt
occulta non impediunt ꝓmouēdu;
nec deiciunt promotũ: nec indigent
diſpēſatiōe: ſed ſufficit pñia ſacramē
talis. ex̄ de temp. or. Ex tenore. ⁊. c.
Queſitum. Si ſunt manifeſta: Et
tunc aut ſunt manifeſta per ꝓpriam
confeſſionem delinquentis extra iu
diciu; factam. Et ſic non faciũt irre
gularem talem: q̄uis ille ſi clericus
eſt debere; ſuſpēdi ab offi° ⁊ bñfi° ex̄
de exceſſ. prela. Quā ſit graue. Aut
ſunt manifeſta per famam deficiēte
accuſatore vel legitima probatione:
⁊ ſic non inducunt irregularitatem

Purgatõ tñ canonica tali indicēda ē qua pſtita abſoluet᷑: ⁊ ſi in ea defe cerit depōet᷑.ex̄ ð adul. Significaſti Aut ſūt manifeſta p ſniaʒ vel conui ctõʒ vel ꝯfeſſiõʒ metu ꝓbatõis factã ⁊ ſic iducūt irreglaritatē:⁊ idē ſic no toriū p euidētiã fci ꝙ nulla pōt ẽgi uerſatõe celari:cui⁹.ſ.teſtis ē ꝑplus ⁊ ifitiatõis ñ ē loc⁹.ex̄ ð tēp.or.c.q̄ſitū Pōt tñ in h⁹i mediocrib⁹ nõiis de iure vel de fco p epʒ diſpēſari in tali irreglaritate ƀʒ Jnno.in gl.ſup.c.ex tenore.⁊ de his oib⁹ diffuſe hẽs i ſū. ꝯfeſſ.li.3.ti.39.q.3.

De irreglaritate circa infames.

Infames ẽt oẽs:tã de iur̄ q̄ȝ de fco repellūt᷑ a ꝓmotione dignitatū ⁊ ordinū.di.51. q̄ aliq⁹.ex̄ ð re.iu.Jnfamib⁹.li.6.ƀm Ray.Et dr̄ ifamis ð fco ille c⁹ apd̄ bonoſ ⁊ ḡueſ ḡuata ē opio ſup aliq⁹ ́crie.Jnfamis ꝟo ð iur̄ ē quē i⁹ pōit eē ifamē:vt q̄ ꝯuict⁹ ē de furto:vel q̄ pugnat i areã cū beſtia dētata ꝓ lu cro ⁊ h⁹i. Alia plura potes vidē de ifamib⁹.3.q.7.§.Porro.i tex.⁊ glo. Repellit᷑ ẽt ifamis ƀʒ iura a ꝓcurã do iudicãdo accuſãdo teſtificãdo po ſtulãdo.⁊ nõ ꝙ q̄ȝuis ꝯſuetū ſit ⁊ cõ uẽiẽs ab irreglaritatib⁹ cuʒ irreglari bus ꝟbis diſpēſare p eū q̄ pōt ſƀ tali forma vel ſimili. Ego diſpēſo tecū i tali irregularitate quã ꝯtxiſti ꝓpter talē cãʒ:vel ſi ꝯtxiſſes: qñ de ƀ dubi tat᷑:tñ ſi eps ordiat aliq̄ irregularē: intēdēs eū diſpēſare p ƀ ð fco diſpē ſat:q̄ȝuis ñ vſus fuẽit illiſ ꝟbis:dūm͂ poſſit in tali cãu diſpēſare.Et idē de ꝑlati.q̄ mittūt ad ordinãdū aliquē ir regularē quē ex auc̄te ſibi ꝯmiſſa po terāt diſpēſare:q̄a.ſ.intēdūt diſpēſar̄ liʒ nõ dixerint illa ꝟba: mittēdo de facto diſpēſãt ƀʒ doc.et nõ ꝙ archy⸗ eps ⁊ eps pōt in ſua dyoc. frēs ordi nis ꝑdicatoꝝ abſoluē ⁊ in irregula⸗ ritatib⁹ diſpenſare qñ fuerint ab eis req̄ſiti: ſiue inciderint ãq̄ȝ intrarēt ordinē ſiue poſt: niſi adeo eſſʒ enor⸗ mis exceſſ⁹:ꝙ merito eſſʒ ſedes apo ſtolica cõſulenda.Greg.Quia ꝓui. Jtē ꝙ magr̄ ordis ꝓuintialis:⁊ ꝑo⸗ res cõuētuales ⁊ eoꝝ vicarij in ꝓuin tiis ⁊ cõuentib⁹ ⁊ locis ſibi cõmiſſis frēs nr̄os oẽs ibidē cõſtitutos: et ad eos vñcūq̄ȝ declinãtes pñt diſpēſare ſup irregularitate quã cõtxiſſēt ſi ex⸗ cõicatiõe vel ſuſpēſiõe inodati diuia celebraſſēt vel locis ſƀpoſitis eccleſia ſtico inẽdicto. Jtē ab irregularitate quã contraxiſſent recipiētes ordineʒ ſic ligati.Boniſa.Uirtute.Jtē oms ꝑdicti ꝑlati ordis ꝑdicatoꝝ a ſuis cõ feſſorib⁹ pñt recipe diſpēſatõʒ ſup ꝑ dictis irregularitatib⁹ ſi eas ꝯtxiſſēt in q̄b⁹.ſ.valēt ipſi diſpēſare.Clemēs Exigentib⁹. Jdē puto de fratribus minoribus q̄a cõiter dicit᷑ ꝙ ſumus pares in ꝑuilegiis.De aliis ſentētiis habes in locis ſuis.

De penis in genere titulus ſext⁹.

Cap.ioi.

Quia de penis q̄buſdaʒ.ſ. ec cleſiaſticis nūc viſq̄ȝ actū eſt .ſ.excõicatõiſ.iterdicti ſuſpē ſionis ⁊ irregularitatū.nūc breuiſſime de penis in genē aliquid tractetur. Et ꝓ fundamento huius materie ſumatur regula iuri. que di cit.Sine culpa niſi ſƀſit cauſa nõ eſt aliquis puniendus.ex̄ de re.iu.li.6.

Que regula locū hꝫ: ⁊ in iudiᵒ poli ⁊ in iudicio fori:⁊ cuꝫ pena ſit multiplex vt .ȷ. dicet. In iudicio qdē poli ſiue dei pena ſpūali: que ſpūaliter tā git animā: ſiue ſit ſbtractio gr̄e ſiue ſit pena dāni.i.ꝑuatōnis glorie:ſiue ſit pena ſenſus.i. excruciatōis ignis infernalis:nunq̄ punit aliquis ſine culpa ſua vel cōcta q̄tū ad originalē vel omiſſa q̄tū ad actuale peccatuꝫ. Vñ qḋ dicit Exodi.20. ¶ Ego dñs zelotes viſitās peccata patꝝ in filios vſq̄ ad tertiā ⁊ quartā gñatiōeꝫ. Intelligit de imitatoribᵒ pr̄noꝝ ſceleꝝ vt exponit Gratianᵒ.i.q.4.§.quibᵒ Etiā dat ⁊ alias expoſitōes ad dictā auctēꝫ: aliis aūt penis q̄buſcūꝫ pūit q̄s in iudicio dei:nō ſolū ꝓ culpa ſua cōmiſſa vel cōmittēda: vt.ſ.euitet:ſꝫ ēt ⁊ ꝓ culpa alteriᵒ: ñ tñ ſine cā ⁊ iuſtiſſima:⁊ ſi nobis ignota.vñ Aug. 23.q.4. De tiriis ⁊ ſynodiis ſic ait. Et ſi rōnē facti ꝓfūditatē iudiciorū dei penetrare nō poſſumᵒ: vātamē ſcimᵒ eſſe vū qḋ dixit:⁊ iuſtuꝫ eē qḋ fecit.hinc ⁊ Greg.in moralibus.Si iuſta deo placē ſcimᵒ:pati aūt nulla niſi que deo placuerint poſſumᵒ: iuſta ſūt q̄ patimur ɔcta ⁊ valde iiuſtū ē ſi de iuſta paſſiōe murmuremur.

¶ Quinq̄ de cauſis deus flagellat hominē in preſenti vita.

Quinq̄ āt de cāis deᵒ hoieꝫ flagellat in vita pñti ſiue penas infert: vt pōit magr̄ in 4ᵒ ſniaꝝ.di.15. ¶ Primo vꝫ.vel vt deᵒ glificet:vñ.ſ. ſeq̄t miraculoſe remotio pene ſiue flagelli. exēplū de ceco nato Jo.9.ḋ Lazaro r̄ſuſcitato.Jo. 11. ¶ 2ᵒ vt meritū accumulet p exercitiū patientie:ac etiā vtus latēs aliis māifeſtet exēpla i Job.c.i.⁊ thobie. 2ᵒ. ¶ 3ᵒ vt vtᵒ ɔſuet p hūilitateꝫ flagelloꝝ exēplū de paulo.q̄ ḋ ſe dic.2 ad cor.12. Ne magnitudo reuelationum extollat me.ꝛc̄. Qui ſtimulus ſꝫ Remi. fuit qdā infirmitas corpalis. ¶ 4ᵒ vt eťna dānatio inchoet:vt ſcꝫ hic eq̄lit ondat qd in inferno patiet.exēplū in Herode actuū.12. ⁊ Anthioco 2ᵒ Machabe.9. ¶ 5ᵒ vt hō purificet:vel p expulſionē culpe:cuꝫ ſcꝫ ex flagellis ɔterit. exēplū de Maria ſorore Aaron Numeri.12.a lepra infecta.Et Jſrabelitis pſtrati.in deſerto ſm hiero.23.q.4. Quid ergo.Vel ad ſatiſfactionē pene: exemplum in Dauid qui poſt remiſſiōeꝫ adulterij cōmiſſi quo ad culpā in penam fuit expulſus de regno:vt pꝫ in 2ᵒ regū. qḋ nōt Greg.de pe.di.i. Si pccm Dauid. ¶ Poſſet etiam dici omnem penam quam patimur ꝓcedē culpa noſtra ſaltē originali cū q̄ naſcimur q̄a ipm eſt cā omniū penalitatū. ar. di.5.Ad eius.

¶ Punit q̄s a deo triplr ñ ſoluꝫ ꝓ culpa ſua:ſꝫ ēt ꝓ culpa alteriᵒ.

Unit ēt q̄s a deo i vita pñti nō ſolū ꝓ culpa ſua:ſꝫ etiā ꝓ culpa alteriᵒ:et hꝫ triplici rōe ſꝫ Tho.ſa.ſe.q.108. ¶ Primo q̄dē qñ vnᵒ hō tpalit ē res altiᵒ:⁊ ita i penā eiᵒ:⁊ ipe pūit ſic filij ſꝫ corᵒ ſūt q̄daꝫ res pr̄is ⁊ ſui ⁊ aialia res dñoꝝ:⁊ ſic filij qñꝫ puniūt ꝓ pc̄tibᵒ: ſic natᵒ ex adultio dauid mortuᵒ fuit:q̄ꝫcitiᵒ et aialia amalechitaꝝ iuſſa ſt īficī q̄ꝫuiſ ⁊ i hꝫ ſit rō miſtica vt hr̄.i q.4.§.puulos.2ᵒ i q̄tū pccꝫ vniᵒ driuat i alteꝝ

Et hoc vel ꝑ imitatõez ſicut filij imitãť peccata pẽtũ: ⁊ ſerui pcc̃a dñoꝝ: vt audacius peccent. vel ꝑ modum meriti ſicut peccata ſbditoꝝ mereť peccatorẽ ꝑlatum ẞm illud Job. 34. Regnare fac ipocritã ꝓpť pcc̃a ꝑplí vel ꝓpť aliqđ ꝯſẽſũ ſiue ſimulatoꝝ ſic inẽdũ bõi puniũť cũ malis: q̃a eoꝝ mala ñ redarguũt: vt dic̃ Aug⁹. i p̊ᵒ de ciui. dei. 3ᵒ ad ꝯmẽdãdũ vnitatẽ hũane ſocietatꝭ. exqᵒ vn⁹ hõ deb3 ꝓ alío ſolicit⁹ eſſe ne peccet: ⁊ ad deteſtationẽ peccati: dñ. ſ. pẽa vni⁹ redũdat i oẽs: q̃ſi oẽs ſint vnũ corp⁹: exẽplũ de pcc̃o. Accoꝛ. Joſue. 7. Itẽ vt dic̃ Gratian⁹. 23. q. 5. ẜ. vlt. Alñ de⁹ punit malos ꝓpť legitiã ꝑtãtẽ gerẽtes ex mãdato ſuo ⁊ ſic cũ mẽito puniẽtiu3: ſic puniuit pcc̃a cananeoꝝ ꝑ ꝑpl3 ſuu3. Alñ punit ⁊ ſi ꝑ ꝑpl'os ſuo iuſſu excitatos: nõ tñ intẽdẽtes deo obſeq̃: ẞ ſue ſatiſfacẽ cupiditati: et iõ cũ ſui dãnatiõe ſic puniuit ꝑplm ſuũ ꝑ alienigenas. Quacũ3 ãt de cã q̃s puniť ſi nõ ſbſtinet patiẽť pẽas: ſť ei flagella nõ ad ſatiſfactõz: ẞ ad vindicatõez tm̃. i. punitõez: iuᷓ illđ deuťo. 32. Ignis. ſc3 pene tpalis ſuccẽſus ẽ in furoꝛe meo. i. in pũitiõe: ⁊ ardebit vſq3 ad inferni nouiſſima. i. vidicta hic icipiet: et ardebit vſ3 ad extremã dãnatõez: vt expõit Aug⁹. de pe. di. 4. ẜ. Auctoꝛitates. S3 ſi patiẽť ferãť ipa flagella: ⁊ ſit patiẽs in ſtatu gr̃e: hñt locũ ſatiſfactõis. vt dic̃ Tho. i 4. ẽt ſi q̃s puniret a iudice ꝓpť maleficiũ ꝯmiſſũ: ⁊ ẞ plus ⁊ min⁹ ẞ3 deuotionẽ patiẽtis ⁊ q̃litatez cris. Moꝛs ãt nãlis ⁊ ſi ſit vltimũ terribiliũ ñ tñ eſt ſatiſfactoꝛia: q̃a ꝓ nã inoleuit in

penã oꝛigialis pcc̃i: ẞ moꝛs violenta ẽt ſi q̃s eã meruit ẽ ſatiſfactoꝛia ſi patienť ſbſtineat ⁊ in gr̃a, Tho. in 4ᵒ. Sciẽđ ẽt ꝙ pcc̃a dimiſſa a deo nũq̃3 redeũt ꝑ ſeq̃tẽ culpã: nec qᵒ ad cl'pã nec quo ad penã vt q̃da3 dixerunt: nec etiã in aliqᵒ gñe pcc̃i ẞ3 opioẽ3 quoꝛũdã: q̃ ẞ dixerũt ꝓpť pcc̃3 ſequẽſ odij vel apoſtaſie: vel ꝯtẽpt⁹ ꝯfeſſiõis vel plenitudis pñie. vñ v'ſus ẞ3 eos. Frẽs odit apoſtata ſit ſpnitq3 fateri Penituiſſe piget pſtina culpa r̃ddit Que opiones ponũť de pe. di. 4. in tex. ⁊ glo. ſũmaria: ẞ reuertũť tantũ q̃tũ ãd quẽdã ĝuatõis affc̃3 ẞ3 tho. in 4. di. 22. Ex eo v3 ꝙ ſequẽs pcc̃3 poſt remiſſiõez ꝑcedẽtiũ h3 q̃zdã deformitatẽ ĩgtitudis ꝓpť bñficiũ ꝑceptũ remiſſiõis: vñ ĝui⁹ reddiť ip3 pcc̃m: ꝙ ſi eſſ3 ſine tali deformitate ĩgtitudis: ñ tñ ꝙ talis aggrauatõ ex illa circũſtãtia faciat pcc̃3 illđ dignũ tãta pena q̃ta erãt oĩa dimiſſa. ⁊ ſic ꝑ iſtũ modũ aggrauatõis dicũť peccata dimiſſa redire: vt videť ſonare auctes ſãctoꝝ plures: q̃ hñť de pe. di. 4. in ꝑn. In foro hũano ſiue ſeculari ſiue eccleſiaſtico ꝓ culpa tm̃ mẽtali nũq̃3 inferť pẽa. vñ dic̃ lex canonizata. de pe. di. i. Cogitatõis pena3 nemo patiať. cũ. ſ. ẽ ꝯtẽta cogitatio ẗminis ſuis. Occultoꝝ. n. cognitoꝛ ⁊ iudex eſt deus. di. 22. Erubeſcant Culpa ãt exťioꝛ variať q̃druplíciter: q̃a aut ꝯſulit in facto vt furta ⁊ cedes: aut i dc̃o vt cõuitia ⁊ inique aduocatões. aut in ſcripto vt falſa iſtr̃a aut famoſi libelli. aut in cõſilio ſicut cõiurationes: vel cũ quis ẽ ꝯſcius cũ latronibus: ⁊ ſuadet vel fauet eis.

Et hec q̃tuor gña culpaꝝ ↄſiderãda ſunt. 7. mõis ſiue circũſtãtijs. ſ. ex cã ex pſõa ex loco ex tpe ex facti q̃litate ex facti q̈titate ⁊ ex euentu. Prio ex cã ſicut ꝟbera q. ſ. ſũt illata a magr̃o vel pẽte ipunita ſunt q̃a videt̃ facta emẽdatõis aio ⁊ cã: ꝫ cũ fiãt ꝑ iram ab ex̃neo certe puniũt̃. 2° ↄſiderãda eſt pſona ⁊ illius qui fecit: ⁊ eius qui paſſus eſt: alit̃. n. puniũt̃ ſui q̈ libẽi alit̃ q̃ ↄt̃ dñ̃z vel pẽtẽ: q̈ q̃ ↄt̃ ex̃neuz alit̃ q̃ ↄtra ↄſtitutũ in dignitate ſiue rectorẽ q̈ q̃ cont̃ ꝑuatũ. Pertinet ẽt ad hãc cõſiderationẽ de pſona etas facientis ⁊ patientis iniuriã. 3° cõſi derãdus eſt locus: nã idez act⁹ ſi fiet in quolꝫ loco nõ ſacro erit furtũ ⁊ ñ capite puniẽdũ ſi in eccleſia erit ſacri legiũ ⁊ capite pũiẽdũ. 4° ↄſiderãdũ eſt tẽpus: nã ꝓpter tẽp⁹ ſolẽt diſcerni emãſores á fugitiuis: ⁊ tps diſcernit effractorẽ: vel furẽ diurnuz a noctur no. Et nocturn⁹ q̃dẽ acrius punit̃.

5° cõſiderãda eſt q̃litas facti ꝑ quaz furta manifeſta atroci⁹ puniũt̃ q̈ ñ manifeſta ⁊ traſſatura: q̃ ẽ violẽtia illata latronib⁹ q̃ui⁹ q̈ rixa que ẽ cõ flict⁹ altẽcatio: ꝑ hoc ẽt diſcernit̃ expi latio q̃ eſt ſbtractio reꝝ hẽditariarũ añq̈ hẽditas adeat̃ a furto et petu lãtiã que fit ꝑ quãdã laxiuiaz diſtin guit̃ a violẽtia. 6° cõſiderãda ẽ q̈ti tas facti ꝑ quã diſcernit̃ abigẽs. i. q̃ gregẽ rapit a fure q̃ vnũ ſuẽ rapuit.

7° ↄſiderat̃ euẽt⁹. i. ſi res hũit effectũ vt ſi aliq̃s ẽt demẽs nix⁹ eſt ad cont̃ aliũ ⁊ res hũit effectũ ↄdẽnabit̃. Si nõ hũit effectũ nõ cõdẽnabit̃ niſi in q̃bſdã atrocib⁹: que ad aliquẽ actũ extriſecũ ꝓcedũt: ut ſi q̃s occidẽdi cã cũ tello ꝑcuſſit: vel ſi q̃s attẽptauerit rapere moniales ꝓ matrimonio: et alia h⁹modi: hec oia hñt̃ de pe. di. i. circa ꝑncipiũ. Pena ãt que infligit̃ in foro iudiciali ſiue humano eſt ſub triplici gñe. Primũ genus eſt pena ſpũalis: ⁊ h̃ ẽ q̃druplex excepta vltia ſolũ que infert̃ in foro eccleſiaſtico. Et pma eſt increpatio. di. 90. Pla cuit. Que eſt q̃ſi pãbulũ ad ſequẽtez Hec ẽt locũ hre põt in foro ſeculari. Scða eſt cenſura eccleſiaſtica. i. excõi catio interdictũ ⁊ ſuſpẽſio. ex de ꝟ. ſig. Querẽti. Et pena excõis nunq̈ puniẽdus eſt vn⁹ ꝓ peccato alterius vt expſſe dicit Aug. 24. q. 3. Si hẽs Nec inferẽda eſt talis pena: niſi pro culpa ꝟa vel pſũpta ſiue ꝓbata. pẽa ãt ſuſpẽſiõis vel intẽdicti punit̃ ſepe q̃s ſiñ culpa ſua. Nã intẽdicit̃ ciuitaſ ꝓ pccõ dñi ⁊ ſuſpẽdit̃ cleric⁹ ab offo ꝓpt̃ amiſſiõez viſus vel leprã. Tertia ẽ pẽa depõitõis vel degdatõiſ di. 50 Si eps. q̃a ñ ipõit̃ ñ ꝓ crie ꝓprio et nõbili. ⁊ vbi ꝓ ↄtũacia ipõit̃: p⁹ talis dꝫ ſuſpẽdi poſtmõz ceſſãte cõtũacia excõicari: deiñ depõi. 23. q. 4. Forte vbi ãt infert̃ depoſitõ ꝓ crie: ⁊ ſi cor rigibilis apparꝫ poſt hãc penã nõ ex cõicat̃. Quarta pẽa eſt infamia qua pũit̃ q̃s qñ̃z ſiñ culpa ſua: nã ⁊ ſãcti viri alñ ꝺ fco ifamãt̃ q̃ꝺ de⁹ pmittit ad eoꝝ hũiliatõez ne extollãt̃ ex lau de exibita: alñ vlt̃ eoꝝ merita vt dic̃ Greg. 6. q. i. Sũt plurimi. ꝫ i iudi° hũano hac ñ punit̃ niſi ꝓ culpa ſua vt. 6. q. i. Infames. vel alteri⁹ vt in crimine leſe maieſtatiſ. 6. q. i. Si q̃s cũ militibus. Scðꝫ gen⁹ pene ẽ pẽa corporalis. Et hec eſt multiplex.

Pria q̄dē icarceratōis vel abſtinētie ſiue ieiunij q̄ ſolēt infligi incarceratis. ꝑ eoꝝ ſceleribus in vtroq̧ foro. De hac pōt intelligi illud.c. Si q̄s cōtriſtat⁹.di.90. ⁊.27.q.i. Si hō eſſes. Scḋa ē pēa v̄berationis q̄ ēt i vtroq̧ foro infert: ſ; ñ ñ ꝑ peccato ꝓprio vt 25.di.§. Salomō v̄o.⁊.23.q.5. Circūcelliones. Tertia eſt trūcatōis mēbroꝝ. Quarta eſt mortis. Et hac publici pēa nō vtit̄ iudiciū eccleſiaſticū Dictū eſt.n. Petro. Cōuerte gladiū tuū in vagina. Math.26.imo eccleſia dꝫ intcedē etiā ꝑ eis ne occidāt̄ modēate tñ.23.q.5. Reos ſāguinis In iudi⁹ aūt ſeculari nūq̄ꝫ dꝫ inferri pēa mutilatōis vel occiſiōis ſiñ culpa ꝓpria ɔmiſſa ſ; tho. ſcḋa ſcḋe.q.108 Nec ēt talē pōt inferre reo q̄cūq̧ iudex vel rector: ſ; hñs merū ⁊ iuſtum impiū ex ſe vel ex delegatōe. Quita eſt pēa exilij q̄ vtit̄ vtq̧ for⁹ di.100. In ea ſynodo. Exiliū āt h̄ pōt eē triplex. Unū ex incerto loco: vt cū q̄s detrudit̄ in mōaſteriū. ex̄ de adult. Peruēit. Aliud a certo loco qñ.ſ. ꝓhibēt̄ ſtare in loco certo.2.q.i. In p̄mis. Tertiū ab omni loco vt cū itdicit̄ q̄buſdā penitētib⁹ ne moretur in aliq⁹ loco vl̄ē vnū vel duos dies de pe.di.6. Sacerdos. Pēa āt ſuitutis impōit̄ ⁊ p leges ⁊ canones in certis caſib⁹. Tertiū gen⁹ pene ē ſbe tpalis vel dignitatis ⁊ hec ēt infert̄ in foro eccleſiaſtico ⁊ ſeculari ⁊ alñ ſiñ culpa ꝓpria. Nā ꝓpt̄ crimē leſe maieſtatis āmittūt filij hēditatē pr̄naꝫ ⁊ illegitimi honorib⁹ p̄uāt̄ eccleſiaſticis ⁊ ſecularib⁹. Et qñꝫ q̄dē iſert̄ h̄ pēa alicui ſimplicit̄.ſ. publicatōis vel ɔfiſcatōis omniū bonoꝝ ſic in hēticis di.8.q⁹ iure.⁊ di.63. Adrian⁹. aliqñ infert̄ i certa pte: vel q̄ꝫtitate ꝑ iiuria illata pſone vel loco.17.q.4. Si q̄s contumax.⁊.c. Si q̄s in atrio. Que tñ q̄ꝫtitas arbitrio iudicis reliquēda ē. alñ v̄o ꝑ ſatiſfactōe illat⁹ dāni imponit̄ vt ꝑ furto vel rapia ⁊ h⁹mōi. Et nō ſm Guil. ꝙ cū pēa ɔuētōalis de cōi cōſenſu ptiū apponit̄ loco intereſſe peti pōt ſine ipedimēto q̄ꝫtuꝫ ē intēē cui ɔmiſſa ē.ff. de ac.ēpti.⁊ p̄dia. Si v̄o appōat̄ pēa ꝑ ɔtūacia peti pōt i totū.ff. de colla.bo.l.2. Si āt apponat̄ in fraudē vſuraꝝ: ñ pōt peti. ex̄ ḋ emp.⁊ ven. Ad nraꝫ. Cōcordāt oēs Ber.ex̄ de arbi.in glo.ſup.c. Dilecti Et idē expſſe dicit Inno.ex̄ de pe.i glo.c. Suā.⁊ addit idē credim⁹ ꝙ ēt ſi pēa intēē excedat: licite tota petit̄. Satis ēt vr̄ hoſt.in glo. ibidē ɔcordari ſpālit̄ de pena iudiciali.⁊ addit Si aliq̄ ptiū ḋ adimplēdo dicto arbitroꝝ fecit qḋ potuit ſ; tñ pauptate vel ipotētia p̄ſſa totū iplē nō potuit lꝫ mero iure teneat̄ ad penā iſolidū tñ de bñignitate canonica nihil eſt vl̄ē q̄ꝫ intſit exigēda. Sic itelligaſ ex̄ de pe. Suā. Cōuētōalis āt ex̄ iudiciū facta peti pōt q̄ꝫtū iteſſꝫ: niſi appōat̄ in fraudē. Itē in p̄dictis.ita ñ lꝫ clericis emūgē crudelit̄. Idē ēt hoſtiē.in ſū. ſua dic̄ ꝙ religioſi pñt petē penā ab eo q̄ ñ ſuat arbitriū: ſiue i pecūia cōſiſtat: ſiue in alio: vt.i.q.7. Quotiēs Pena etiā a iure pmiſſa peti poteſt i2.q.2. Epūs. qui mancipium. Iteꝫ iudicialē petē poſſūt. Cōuētōalis āt peti pōt: que ſuccedit loco itereē: ſ; ñ cā auaritie. gof.⁊ Ber. ſimplr̄ dicūt

ꝙ pſone eccłiaſtice pñt exigẽ penás: tã a iure inductas q̃ȝ conuẽtionales. ¶Pena aũt ſoluta vt dicit hoſt.in ſũ. nõ ſtabit cõtract⁹:ſiue ſnĩa arbitrij:ñ in cõpromiſſo dictũ ſit ꝙ pẽa ſoluta remaneat ſnĩa rata. C.ð traſac.l.cũ ꝓponas. Idẽ Ber. ¶Itẽ ſ3 Guil.taȝ dñi q̃ȝ milites et eccleſiaſtice pſõe retinere pñt illas penas q̃s leuãt ſ3 cõſuetudinẽ legitimã ⁊ ſtatuta regiõiſ nec peccant qñ in hac pte ſbeſt cã:et ſeruat̃ iuris ordo:⁊ fit non ꝓpt̃ cupiditatẽ:ſ ꝓpter zelũ iuſticie. Nec ob. ꝙ pẽa excedat dãnũ q̃a h⁹mõi pene nõ ſolũ ꝓpter intereſſe ſtatute ſũt: ſ3 ẽt ꝓpt̃ crimina puniẽda. Sunt tñ tẽ pãde pẽſatis circũſtãtũs: ſ et ſecuri⁹ eſſ3 h⁹mõi exceſſus emẽdas in pios vſus erogare. Iteȝ cũ reus meretur morteȝ: ⁊ iudex ex iuſta cã nõ infert ei ad vtilitatẽ rei publice hñs ſup h° aucteȝ. Si ꝯmutat illã penã in pecuniariã nõ ex auaritia:ſ ex iuſticia nõ peccat. Et vt dic̃ hoſti. Si oia bõa ſua exigerȝ nõ videt̃ nimis q̃a vt dr̃ Job.pmo. Cũcta que h3 hõ dabit ꝓ aia ſua.i.vita. Et ſi q̃s ꝓpt̃ maleficiũ pecũia mulctat⁹ nõ poſſit ſoluẽ: põt ei ꝯmutari in corꝑalẽ incarceratiõeȝ .ſ.vel verberatõeȝ.14.q.6. Si res. ad pẽas ãt legũ poſitaſ ꝯt̃ tñſgreſſores ñ tñt̃ ipe tñſgreſſor niſi poſtq̃ȝ fuerit adiudicate.i.poſtq̃ȝ re⁹ fuerit ꝑ ſniaȝ iudicl. ꝯdẽnat⁹:vt dicit Ray.⁊ tho. ſcða ſcðe. S3 ſufficit ꝙ pſtet emẽdã rei ablate vł iniurie facte ad arbitriũ bõi viri. Gñalit̃ ãt iudices pũire pñt ſuos ſbditos iux̃ qualitatẽ culpaꝝ ⁊ null⁹ ali⁹.16.q.6.c.i. Nã iuriſdictio ſine cohertõe nulla eſt. de offi.dele. Paſtoralis. Scias tñ ꝙ penas maiores vt deponẽ quo ad forum eccleſiaſticũ:vel decapitare q° ad foruȝ ſeculare:nõ pñt iudiceſ niſi maiores:q̃ etiã dicut̃ hẽre meꝝ impiũ:vt Epi i eccleſiaſticis.di.25. Perlectis.⁊ crie ꝓbato:vt dicit hoſtiẽ. Si certa pẽa repit̃ in iure illa infligẽda ẽ nõ mollior neq3 durior: Alioq̃n infamis fit iudex:niſi h° facẽt.ſ. in remittendo: vel dimittẽdo penã:cũ vid3 expedir̃ rei publice ⁊ ſcãdalũ tollẽdũ ⁊ h⁹i.et ipſe ſup hoc hẽt plenã ptãtem:⁊ vbi eſſ3 alteri facta iniuria paſſuſ iniuriã vellet remittẽ:vt dic̃ Tho.ſcða ſcðe q.67. Poſſ3 ẽt augẽ penã aliq̃n ad terrorẽ alioꝝ q̃ ꝓni ſunt ad culpam q̃a multl. craſſantib⁹ op⁹ ẽ ex°.ff. de pe.l. Offert. Qð ſi pſes pene taxate ſunt:tũc arbitrio iudicis relinquũt̃: ⁊ d3 illã iñpone que magis timet̃: ex̃ vt litl.nõ ꝯtl. Qm̃ frequẽt̃. Si vo certa pena ſtatuta nõ ẽ: ſed iudici cõmittit̃ debet eq̃tate ſeruata ſemꝑ in humanioreȝ ꝑtem declinare. ex̃ de trãſac. Ex pte. In penis.n.bñignior eſt interꝑtatio facienda.ex de regu. iur.li.6. Et maxime mitigare deb3: cũ cã ſbeſt:puta quia nõ ex ꝓpoſito: ſed caſu culpa cõmiſſa eſt: vel ꝓpter etatem:⁊ huiuſmodi.

¶ Septem ſunt caſus qui excuſant hominem a culpa.

Et nõ ſm Ray. ꝙ ſeptẽ ſũt q̃ excuſant a culpa. ¶Primũ eſt mentis alienatio: que alienatio tripliciter contingit. ſc3.vel ꝑ ſtuporeȝ:⁊ ſic videt̃ Aug. excuſare Loth. qui voluit filias ꝓſtituere vt hoſpites liberaret.di.14. Quod ait.

Uel ꝑ furorem.15.q.i. Aliquos. vel ꝑ ebrietatē.vt.15.q.i. Inebriauerunt Et itelligas ſi ex toto tales ſint mē, tis alienati:alˀs nō excuſarent a toto ſ; a tātō. Scḋz eſt coactio que ſi fuit abſoluta excuſat a toto.ſi ꝯditōnata excuſat a tanto.di.50. Preſbyt̄os. Tertiuz eſt deceptio vt ſi forte aliq̄s dolo alteriꝰ deceptꝰ fecit ꝑ errorem ꝓbabilē aliq̄d:vl' omiſit.24.q.2. in lectum. Hec tamen fallit in his que nō licet ignorare vt que ſunt contra fidem: vel exp̄ſſa dei p̄cepta.16.q.i. Si cupis. Quartū eſt multitudo in ſimili peccato:ſ; hoc nō excuſat a pec cato nec a pena diuini iudicij. vnde Augꝰ.Nā ꝓpterea nō minus arde- bunt:quia cum multis ardebunt.2. q.i.Multi. Sz reuelat hoc ad penā aliqualit̄. Naz correctio alī omittit̄ cū multitudo ē in ſcelere ad vitāduz ſcādalū ſciſmat. vel grauis mali.di. 44.Cōmēſatōes.⁊ di.50.Ut cōſti- tueret̄. Similiter ⁊ conſuetudo ſm Inno.excuſat qn̄q; ſcz a pena tꝑali. di.4.Deniq;. Sed non a culpa ⁊ a pena eternali:imo auget culpam.ex̄ de conſue.c.vlt. Quintum eſt etas ⁊ hec excuſat a toto ſicut infans:vel puer nō doli capax.15.q.i.Illud re- latum.Qn̄q; non a toto excuſat. vt ſi eſt doli capax̄. ex̄ de delic.pue.c.i. Alie ꝟo etates ſm earū varietatem attenuāt ⁊ grauant peccata ⁊ pēas. ar.86.di.Tanta.Sextum eſt caſus Et ſi contingat dando operam rei licite: ⁊ adhibendo omnē diligētiaz debitā excuſat̄ a toto.ex̄ de homici. Johānes. Sed ſi dabat opam rei licite vel non adhibuit omnē debitā diligentiam: dando opam etiaz rei licite excuſat̄ a tanto.di.50. Clerico Septimum eſt iocatio ſiue ludus:⁊ ſi ludus noxius eſt:vel etiā honeſtꝰ: ſed non cum debita diligentia excu ſat a tanto.15.q.i.Illud relatum. et nō ꝙ poſtq; quis ſemel punitus eſt: pro aliquo crimine ſ;z rap. nō debet aliqua pena ei infligi:quia non iudi cabit deus bis in id ipſuz. Nauū.2° .c.Et nemo debet duplici ꝯtritione cōteri. ext̄ de iudi.At ſi.Multotiēs tamen pro eadem culpa imponitur multiplex pena ſimul in eodē iudi° Naz tunc omnes ille pene accipiūt̄ ꝓ aliqua vna que per ſe ſufficiēs nō fuiſſet.Sed in diuerſis iudiciis non licet bis in id ipſuz iudicare:vt dictū eſt:niſi forte creſceret cōtumacia:ext̄ vt lit.non cont..Quoniaz frequēt̄. Sic ⁊ diuina clementia peccata di- miſſa in vltionem venire nō patit̄. 23.q.4.Si illic.De penis q̄ inferūt̄ a iudicibꝰ:habes etiaz infra in tertia ꝑte.ti.de iudicijs. ¶ Amen ⁊ gloria chriſto.

¶ Explicit tractatus de
cenſuris.

¶ Excõicatio contra iniiciẽtes manus
violentas in perſonas eccleſiaſticas
¶ Capitulũ pmum. carta.i.
¶ Quindecim caſus in quibus iniiciẽs
man⁹ in perſonas eccleſiaſticas: nõ
eſt excõicatus. .c.3.
¶ Sedecim caſus in qbus excõicatus
p iniectionem manũ violentã in p-
ſonas eccleſiaſticas põt abſolui citra
papam. .c.4
¶ Que dicatur enormis iniuria circa
h⁹mõi iniectõnẽ manuũ: ⁊ qs poſſit
ab ea abſoluere. .c.5.
¶ Excõicatio cõt inſecutores cardina-
liũ pape reſuata. Cap.2. .c.6.
¶ Excõicatio contra bãniẽtes epos: et
ad hoc operam dantes: pape reſer-
uat. Cap.3. .c.6
¶ Excõicatio contra omnes hẽticos:
⁊ pape reſeruat abſolõ. Ca.4. c.7
¶ Excõicatio contra fautores recepta-
tores hereticoꝝ pape reſeruatur ab-
ſolutio. Cap.5. .c.8.
¶ Excõicatio contra ſepelientes here-
ticos ⁊ fautores credẽtes: ⁊ recepta-
tores eoꝝ. Cap.6. .c.8.
¶ Excõicatio contra rectores impediẽ
tes vel non iuuantes epos ⁊ inqſito
res in inqſitõe hereticoꝝ vel creden
tium eis ⁊ fautoꝝ et receptatorum.
¶ Cap.7. .c.9.
¶ Excõicatio contra inqſitores male:
⁊ contra conſcientiã exercentes tale
officium contra quoſdam: ⁊ pape re
ſeruat abſolutio. Cap.8. .c.9
¶ Excõicatio cõn inqſitores ⁊ cõmiſſa
rios eoꝝ illicite extorquẽtes pecũiã
ſb ptextu inqſitõis. Ca.9. .c.10.
¶ Excõicatio contra eos qui inituntur
ordinationib⁹: vel alienationibus de
rebus eccleſiaſticis factiſ a ſciſmaticiſ
vel etiam bñficiis. Cap.10. .c.10
¶ Excõicatio contra eos qui nõ tenẽt
romanã eccleſiã eſſe capitalẽ: vel nõ
poſſe condere canones: vel nõ rẽ ei
obediẽdũ. Cap.11. .c.11.
¶ Excõicatio cõt incẽdiarios eccleſiarũ
vel locoꝝ pioꝝ: ⁊ ſi fuerit denũtiati:
pape reſuat abſolõ. Ca.12. c.11.
¶ Excõicatio cõt effractores locoꝝ ſa-
croꝝ pape reſuat abſolõ poſt denũ
tiationẽ. Cap.13. .c.11.
¶ Excõicatio contra falſarios litteraꝝ
apoſtolicaꝝ: ⁊ pape reſeruat abſolõ
¶ Cap.14. .c.12
¶ Excõicatio cõt vtẽtes ſciẽter litteris
papalibus falſis. Cap.15. .c.12.
¶ Excõicatio contra capienteſ litteras
papales ſeu bullas in curia: non de
manibus pape vel deputati ad hoc.
¶ Cap.16. .c.12.
¶ Excõicatio contra corrigẽtes aliqd
in litteris papalib⁹: et pape reſeruat
abſolutio. Cap.17. c.12
¶ Excõicatio contra facientes ſtatuta
contra eccleſiaſticã libertatẽ: ⁊ reſer
uari ea facientes: ⁊ ſcriptores eoꝝ: ⁊
officialeſ iudicãtes ſꝫ ea. Ca.18.c.12
¶ Excõicatio contra oẽs dños ꝓhibẽ
tes ſbditoſ ne faciãt obſeqa corpalia
pſõis eccleſiaſticiſ. Ca.19. c.14
¶ Excõicatio contra vſurpãtes patro
natũ de nouo in locis piis: vel vſur
pantes bona vacantium eccleſiarũ
¶ Cap.20. c.14
¶ Excõicatio cõt cõpellẽtes plãtos et p
ſõas eccliaſticas ad ſbmittẽdũ eccle
ſias vl' eccliaſtica bõa eis. C.21. c.15
¶ Excõicatio contra concedentes rep
ſalias ⁊ vtentes in clericos: et bona

clericoꝝ. Cap.22 .c.15.

¶ Excōicatio contra grauanteſ pſōas eccleſiaſticas in ſe vel ſuis: ꝓpter qđ noluerunt eligere eos pro quibꝰ rogati erant. Cap.23. .c.15.

¶ Excōicatio contra impedientes pſonas ne litigēt in foro eccleſiaſtico in cauſis: in q̄bus ex iure vel ꝯſuetudie vel ex impetratis a curia pōt in tali iudicio exigi. Cap.24. .c.15.

¶ Excōicatio contra dn̄os ⁊ officiales dantes licētiā grauandi clericos vel ſuos ꝯſanguineos ꝓpter ſnīas latas cōtra eos. Cap.25. c.16

¶ Excōicatio contra facientes exigere ⁊ exigentes a cleric. ⁊ religioſis: ⁊ ꝑſonis eccleſiaſticis. Cap.26. c.16

¶ Excōicatio cōtra imponētes talias ⁊ exactiones clericis et eccleſiaſticis pſonis. ¶ Cap.27. .c.17.

¶ Excōicatio contra extorquētes per vim vel metū a cenſuri. eccleſiaſticis abſolutōez. Cap.28. .c.18.

¶ Excōicatio contra cogentes diuina officia celebrari in loco interdicto: et ꝯtra excōicatos vel interdictos euocantes ad diuina: ⁊ ꝯtra admōitos nō exeuntes. ¶ Cap.29. .c.18.

¶ Excōicatio contra facientes ſtatuta q̄ vſure ſoluāt: vel ſolute n̄ reſtituāt ⁊ iudicātes ſꝫ ea. Cap.30. c.19.

¶ Excōicatio cōtra portantes ꝓhibita ſarracenis vel mittentes: vel de portibꝰ extrahi ꝑmittētes. ¶ Ca.31.c.19.

¶ Excōicatio cōtra eūtes ad ſepulchrū ſine lnīa: ⁊ eſt papalis. Ca.32.c.20

¶ Excōicatio contra pyratas ⁊ expoliantes euntes ad curiā: ⁊ redeuntes ⁊ naufragiū facientes ⁊c̄. ⁊ pape reſeruat. Cap.33. .c.20.

¶ Excōicatio contra clericos ſpōte ꝑticipantes ⁊ ſcienter cum excōicatis a papa in diuinis: ⁊ pape reſuat abſolutio. ¶ Cap.34. .c.20.

¶ Excōicatio contra ſepelientes interdictos tempore interdicti: ⁊ cōtra ſepelientes excōicatoſ a iure vel vſurarios manifeſtos. Cap.35. .c.20.

¶ Excōicatio contra cōtrahentes matrimoniū ſcienter in gradibus ꝓhibitis: vel cum monialibus: ⁊ contra religioſos et moniales ꝓfeſſos: vel ordinatos in ſacris contrahentes.

¶ Cap.36. c.22.

¶ Excōicatio contra cōicantes cum excōicatis nominatim ſcienter in crie crimīnoſo. ¶ Cap.37. .c.23.

¶ Excōicatio contra facientes aliquē interfici ꝑ aſaſſinos: vel etiā mādantes. Cap.38. .c.24.

¶ Excōicatio contra ꝓcurantes q̄ cōſeruatores non ſe intromittant de aliis q̄ȝ de manifeſtis iniuriis ſcient.

¶ Cap.39. .c.24

¶ Excōicatio contra doctores ⁊ magiſtros docētes: aut in ſcholis ſuis ad docendū retinētes leges vel phyſicā r̄ligioſos hītu dimiſſo. C.40.c.25

¶ Contra magiſtros ⁊ ſcholares qui ſuper cōducendis alioꝝ hoſpitiis in leſionem vel ꝑiudiciū habitantiū audent hoſpitem ꝯuenire ante tēpꝰ cōditionis elapſum. ¶ Cap.41. c.25

¶ Excōicatio contra mittentes nūtiū vel ſcripturā cardinali alicui: vel ſecreto loquētes eis: dū.ſ.ſūt in ꝯclaui ꝓ electōe pape. ¶ Cap.42. c.25

¶ Excōicatio contra dn̄os ⁊ rectores ciuitatis: vbi fit electio pape ſi nō ſeruant ea que debent ſꝫm cōſtitutōem

illam vbi piculum circa ipſā electōez
¶ Cap.43. carta.25.
¶ Excōicatio contra aſſumētes officiū ſenatoꝛis ſeu regiminis vrbis:ſine licentia pape:ꝛ pape reſeruat̄ abſolō.
¶ Cap.44. .c.26.
¶ Excōicatio contra impediētes viſitationē mōialiū fiēdā p ſuos ſupiores poſt monitōez tamē. Ca.45.c.26
¶ Excōicatio contra fingētes fraudulenter caſum p quem iudex ad aliq̄ȝ mulierem ꝓ teſtimonio mittit: vel vadit. ¶ Cap.46. .c.26
¶ Excōicatio contra ingerentes ſe ad habendū curam alicuius populi alterius lingue ſine licētia dyoceſani illius populi. Cap.47. .c.26
¶ Excōicatio contra eū qui ſe gerit ꝓ papa cum non eſt electus a duabus ptibus cardinalium:ꝛ ſequaces ei᷒.
¶ Cap.48. .c.26.
¶ Excōicatio cōtra aſſumētes ſtatum ſeu vitam bechinaꝝ:ꝛ bizochoꝝ nō approbatū ꝛ p̄latos fouentes talem ſtatum. ¶ Cap.49. .c.27.
¶ Excōicatō ꝯtra eos qui abſoluti ꝓpt̄ aliq̄ᵒ caſum moꝛtis ab eo qui alias non poterat ſi ceſſante impedimēto non ſe pn̄tet ei qui legitime potēat abſoluere. Cap.50. .c.27.
¶ Excōicatio contra clericos locantes domos manifeſtis vſariis alienigenis fenus exercētib᷒. ¶ Cap.51.c.29.
¶ Excōicatio contra impedientes ſeq̄ſtrationē factā p oꝛdinariū ſup aliqᵒ bn̄ficio ex eo ꝙ vna ſn̄ia diffinitia ē lata contra ꝓceſſū apud ſedē apoſtolicā. Cap.52. .c.29.
¶ Excōicatio contra clericos ꝛ religioſos qui inducūt aliquē ad iurandūȝ vel vouēdū vel ꝓmittendū:vt ſepulturam eligant apud eccleſias eoꝛuȝ: vel electā non mutent pape reſuat̄
¶ Cap.53. .c.30
¶ Excōicatio contra religioſos exeuntes clauſtꝝ ad audienduȝ leges vel phycam:et contrahentes dignitatē ꝛ ꝯtra oēs ſacerdotes. C.54.c.30
¶ Excōicatio cōtra religioſos ꝓfeſſos ſi dimittūt habituȝ temerarie: vel ſi accedunt ad ſtudia ſine licētia ſuoꝝ p̄latoꝝ. ¶ Cap.55. c.31
¶ Excōicatio cōtra religioſos omnes qui ſine licentia pꝛochialis dāt ſacramenta eucariſtie. Ca.56. c.32.
¶ Excōicatio contra religioſos qui in p̄dicatōibus vel alibi dicunt aliqueȝ ad retrahēdū homines a ſolutione decimaꝝ. ¶ Cap.57. c.34
¶ Excōicatio cōtra religioſos oēs nō ſeruantes interdictū a papa poſituȝ vel oꝛdinariis quādo ſciūt matriceȝ eccleſiam illud ſuare. Ca.58.c.34
¶ Contra religioſos qui cū omiſerint conſcientiā facere ſibi confitentibus de decimis ſoluendis p̄dicāt poſtea
¶ Cap.59. c.34
¶ Excōicatio contra monachos ꝛ canonicos regulares: qui nō habētes adminiſtrationē curias p̄ncipum intrant:vt dānificent monaſteriū:vel p̄latum eius. Cap.60. c.35.
¶ Excōicatio contra monachos tenētes arma.ꝭ ſcpta monaſterij ſine licentia abbatum. ¶ Cap.61. .c.35.
¶ Excōicatio contra mendicātes: qui ſine licentia pape recipiūt noua loca ad habitandū vel mutāt vel alienāt iam recepta. Cap.62. .c.35.
¶ Excōicatio cōtra religioſos fouētes

bechinos vel bechinas in illo ſtatu.
¶ Cap.63. .c.36.
¶ Excōicatio contra fratres minores admittentes illos de tertio habitu beati Franciſci ad diuina tēpore indicti. ¶ Cap.64. c.36
¶ Excōicatio contra facientes aliquez pactū vel ꝑmiſſionē tpaliū ꝑ aliqua gratia vel iuſticia obtinēda in curia romana: ⁊ contra dantes et recipiētes ex dicta ꝑmiſſione vel pacto: et pape reſuaẗ abſolutio ¶.65.c.37.
¶ Excōicatio contra exēterātes ⁊ ſcindentes corpus defuncti ꝑ oſſib⁹ ei⁹ transferrēdis: ⁊ pape reſeruaẗ abſolutio. ¶ Cap.66. .c.37.
¶ Excōicatio contra ordinatos ſymoniace: ⁊ dt̄ ordinātes. ¶.67.c.37.
¶ Excōicatio contra omnes ſymoniacos: ⁊ pape reſeruatur abſolutio. Cap.68. .c.37
¶ Excōicatio contra non reuelātes ſymoniam quam nouerunt: ⁊ eſt papalis. ¶ Cap.69. .c.38.
¶ Excōicatio contra recipientes aliqd̄ tpale: vel dantes ꝑ ingreſſu monaſteriorꝝ: ⁊ pape reſeruatur abſolutio ¶ Cap.70. .c.38.
¶ Excōicatio contra impugnātes lras electi pape ante ſuam coronationez ¶ Cap.71. .c.38.
¶ Excōicatio contra gloſantes ſeu exponentes Clemen. illaz. Exiui de padiſo in ſcholis ſuis. ¶.72. c.38.
¶ Excōicatio contra ingredientes monaſteria mōialiū ordinis ṗdicatoruz ¶ Cap.73 .c.38.
¶ Excōicatio contra ingrediētes monaſteria monialiū ordinis minoruz ¶ Cap.74. .c.38
Excōicatio contra facientes libellos famoſos vel cātilenaſ: vel ritbimos in detractione ordinis ṗdicatorū et minorꝝ: ⁊ pape reſeruatur abſolutio ¶ Cap.75. c.39
¶ Contra ṗdicantes docentes ⁊ defēdentes ꝙ ṗdicatores ⁊ minores nō ſint in ſtatu ꝑfectiōis: ⁊ ꝙ nō liceat eis ṗdicare ⁊c̄. c.39.
¶ Quicunqꝫ preſumunt in locis ṗdicatorꝝ violentiam dānabilez exercere: ſunt excōicati. c.39
¶ Excōicatio contra retinētes apoſtatas ṗdicatorꝝ in mōaſteriis ſuis: niſi eos ⁊c̄. c.39
¶ Excōicatio in fauorem mendicātiū de transferendis fratribus: et eſt papalis. c.39
¶ Excōicatiōes papales que continēẗ in ꝓceſſu qui fit ānuatiꝫ in curia in cena dn̄i. Cap.76. c.39.
¶ De cā māli excōicationis maioris. ¶ Cap.77. .c.41.
¶ De cā formali excōmunicationis. ¶ Cap.78. c.42
¶ De cā efficienti ſiue de eo qui poteſt vel nō pōt excōicare. ¶.79. c.44.
¶ De eo ꝙ nō pōt excōicari. c.45
¶ De eo ꝙ pōt excōicari. c.46
¶ De cā finali excōicatiōis: ⁊ de effectibus ſiue nocumētl. ei⁹. ¶ C.80.c.46.
¶ De abſolutōe u maiori excōicatione quomodo fieri debeat: et a quo. ¶ Cap.81. c.49
¶ Titul⁹ ſecūdus de minori excōicatōe ¶ Cap.82. .c.51.
¶ In quibus caſibus cōicando cuz excōicatis incurritur minor excōicatio ¶ Cap.83. .c.52
¶ Cōſtitutio Martini ꝗnti ſuper nou

euitādis excōicatis ⁊c. c.54
¶ De intēdicto ecclīastico. C.84. c.55
¶ De intēdicto in gn̄ali. C.85. c.56.
¶ De intēdicto in ſpāli. C.86. c.56.
¶ De intēdicto ſinglari. C.87. c.56.
¶ De interdicto qđ ſit ab homine.
¶ Cap.88. c.57
¶ Cōtra quos poſſit fieri ſnīa intēdicti
¶ Cap.89. c.57
¶ De effectu interdicti.ſ.quō ſit ſuadū ⁊ a qb⁹ diuinis ceſſan̄. C.90. c.59
¶ De forma ſeu mō ponēdi intēdictū
¶ Cap.91. c.63
¶ De ꝑuilegiis fratꝝ ꝑdicatorū ⁊ minoꝝ: quo ad interdictum. c.64.
¶ De ſuſpenſione. Cap.92. c.64
¶ De ſuſpēſiōe in qua incurrit ꝑ ſymoniam. Cap.93. c.65
¶ De ſuſpenſiōe in qua incurrit ꝑ notoriā fornicatōez. Ca.94. c.66.
¶ De plurib⁹ ſuſpenſionib⁹ ꝓpt diuerſas cauſas. Ca.95. c.66.
¶ De irregularitate. Cap.96. c.70.
¶ De irregularitate ꝓpter homicidiū
¶ Cap.97. c.72.
¶ De irregularitate bigamie. Cap. 98. c.76
¶ De irregularitate ex illegitimatōne
¶ Ca.99. c.76
¶ De irregularitate hereſis cū aliis irreglarıatib⁹ variis. Ca.100. c.78.
¶ De penis in gn̄e. Ca.101. c.80.

¶ Explicit Tabula ſuper. T. de cenſuris eccleſiaſticī. Rendi patris ⁊ domini domini Fratris Antonini archiepiſcopi Florentini: de ordine ꝑdicatorum. ¶ AMEN.

SAnctiſſim⁹ ⁊ in chriſto pater: ⁊ dn̄s noſter. d. Paul⁹ diuia ꝓuidentia papa ſecūdus: qui ꝑdem ſup plenariis remiſſiōib⁹ que ſemel in vita ⁊ in articulo mortis cōcedūt formam ⁊ normā iuſticie: ne paſſim ſine exceptione quorūcūq3 criminū ꝓcliuiores reddant eliuiores hoies ad peccandū ꝑ regulā in cancellaria apoſtolica publicatam ſtatuit ⁊ ordinauit: ꝙ in qbuſcūq3 cōceſſiōibus et facultatib⁹ abſoluēdi caſus infraſcripti tāq3 ſpālius ſedis apoſtolice reſeruati ſemp intelligerent excepti. vic3 offēſe eccleſiaſtice: libertas violatōis interdicti ab eadem ſede impōiti: criminis hereſis: cōſpiratōis in ꝑſonā aut ſtatum Romani pontificis: ſiue cuiuſuis offenſe inobedientie ſiue rebellionis eiuſde3 pontificis vel ſedis apoſtolice preſtrictiđij offenſe pſis in Epm ſeu alium ꝑlatum inuaſiōibus depꝑdatōibus: vel occupatōis aūt deuaſtatōis terrarum romane eccleſie mediate vel imediate ſbiectarum: ac etiam inuaſionis romipetarum: ſeu quorūcūq3 alioꝝ Romam veniētiū ꝓhibitionis deuolutionis cauſarū ad dictam curiā. Delatōis armoꝝ ⁊ alioꝝ ꝓhibitoꝝ ad ptes infideliū Impoſitōis nouoꝝ oneꝝ realiū vel ꝑſonalium eccleſiis vel eccleſiaſticis ꝑſonis. Symonie ſup ordinibus vel bn̄ficiis exequendis in eadem curia contracte: ⁊ gn̄aliter in caſibus contentis in bulla que conſueuit in die cene domini per ꝑdeceſſores ſuos romanos pontifices publicari. Cōſiderans ꝙ plerūq3 contingit ſuā. S. h⁹modi facultates: ⁊ confeſſionalia

⁊ tam oraculo viue vocis concedere nunc pretextu confeſſionis hᵘ́modi vel penitentes vel confeſſores in ſu praſcriptis caſibus fallant vel fallāt Statuit ⁊ decreuit ſue intentionis fuiſſe ⁊ eſſe per quaſcūqꝫ ↄceſſiones ⁊ facultates p ſuam. S. tam ſcripto qꝫ ṽbo factas: aut i poſterꝝ faciēdas nemini licere irretitos dictis caſibᵘ́ abſoluere ſine ſpāli ſue. S. licentia. Quinimo conceſſiones ⁊ indulta p̄dicta qᵒ ad caſus exceptos hᵘ́i nulli penitᵘ́ ſuffragari. L. S. A. M. C.

Paulus ſextus ſeruꝰ ſeruoꝝ dei ad ppetuam rei memoriam: Cum omnibᵘ́ iudiciis ſit rectitudo iuſticie ⁊ conſcientie puritas obſeruanda id multo magis in cōmiſſiōibᵘ́ alienationū reꝝ eccleſiaſticarum conuenit obſeruari: in quibus de chriſti patrimonio ⁊ diſpenſatione paupeꝝ: nō de ꝓprio cuiuſcūqꝫ peculio agit aut tractat. Quapropter oportet vt in examinādis hᵘ́modi alienationum cāis que a ſede apoſtolica in forma ſi in euidentem vtilitatē cedāt one ratis eccleſiaſticorū iudicū cōſciētiis delegātur: nihil fauor vſurpet: nihil timor extorqueat: nulla expectatio p̄mij iuſticiam conſcientiāqꝫ ſubuertat. Monemus igit: ⁊ ſb interminatiōe diuini iudicij omnibus ↄmiſſariis et delegatis hᵘ́mōi diſtricte p̄cipimus vt diligenter ⁊ caute attendant cās in litteris apoſtolicis p ſupplicatōes expſſas: illaſqꝫ ſolicite examinēt atqꝫ diſcutiant: teſtes ⁊ ꝓbatōes ſup narratoꝝ ṽitate recipiant: ⁊ ſolum dñi p̄ oculis hñtes omni timore aut fauore depoſito eccleſiaꝝ indēnitatibᵘ́ conſulant: nec in leſionē aut i detrimentum eoꝝ decretum quōlibꝫ int ponant. Si qs aūt cōmiſſarius: aut delegatus conſciētie ſue ꝓdigus in grauamen aut detrimentū eccleſie: p gratiam timorem: vel ſordes alienationi conſenſerit: aut decretū vel auctoritatē interpoſuerit. Inferior quidem epo ſniam excōis incurrat. Epūs ṽo aut ſupior ab executōe officij p ānū nouerit ſe ſuſpenſū ad eſtimationem detrimenti eccleſie illati nihilominus cōdēnamᵘ́: ſcituruꝰ ꝙ ſi ſuſpenſione durante dānabilit ſe ingeſſerit in diuinis: irregularitatis laqueo ſe inuoluet a quo niſi p ſūmū pōtificem poterit liberari. Is ṽo q dolo vel fraude: aut ſciēter in detrimentum eccleſiaꝝ alienatōē fieri ꝓcurauerit: aut p ſordes vel imp̄ſſiōē alienationis decretū extorſerit: ſilē ſniam excōis incurrat: a qua niſi per romanum pontificē poſſit abſolui. Ad reſtitutionem nihilominᵘ́ rerū alienataꝝ cum fructibus qñcūqꝫ de p̄miſſis conſtiterit ↄdēnamus. Volumus autem ꝙ delegati ⁊ cōmiſſarij p̄dicti de penis cōſtōis noſtre ſpecifice moneant: ⁊ in qbuſcunqꝫ lr̄is ↄmiſſionū hᵘ́mōi hoc ſtatutū noſtꝝ inſerat. Nulli ꝫ hominū ⁊c.

Data Rome. Anno incarnatōis dominice. 1465. q̄nto Idus Maij pontificatus noſtri anno p̄mo.

PJus ſeruus ſeruoꝝ dei ꝛc̄.
Auctoritate apoſtolica p̄ſenti
ↄſtitutiōe ꝑpetuo valitura ſtatuim⁹
⁊ ordinamus: q̄ omnes ⁊ ſinguli q̄
abſq̄ diſpenſatione canonica aut le
gitima licentia ſiue extra tempora a
iure ſtatuta: ſiue ante etatē legitimā
vel abſq̄ dimiſſorijs litteris: ⁊ vltra
montani a citramontanis: p̄ter q̄ ſi
in hoc vltimo caſu per camerā apo-
ſtolicam iuxta ipſius ſtilū ordinati
fuerint ad aliquem ex ſacris ordini-
bus ſe fecerint ꝓmoueri a ſuorū or
dinum executione ipſo iure ſuſpenſi
ſint. Et ſi huiuſmodi ſuſpenſiōe du-
rante in eiſdē ordinibus miniſtrare
preſumpſerint eo ipſo irregularitatē
incurrant: p̄ter q̄ vltra alias penas
in tales generaliter a iure inflictas:
b̄nficiis eccleſiaſticis poſſint a iure p̄
uari. ¶ Volumus autem q̄ preſens
noſtra conſtitutio in romana curia
exiſtens poſt quindecim dies abſen
tes vero Jtalicos poſt duos: Alios
vero ⁊ vltramontanos poſt ſex mē
ſes ab ipſius inaudientia contradi-
ctorum: ⁊ cancellaria apoſtolica pu-
blicatione affixione ligare incipiat.
Nulli ꝛc̄.

¶ Data Rome. ¶ Anno incarnatōis
dominice. 1461. 15. kal. Decembris.
pontificatus noſtri anno quarto.

¶ Ex p̄ceſſu ānuali in curia.

NOs ipſam hanc abſolutionē
nobiſ tantum ⁊ ſucceſſoribus
noſtris: Romanis pontificib⁹ reſer
uamus: articulo mortis dūtaxat ex-
cepto: in quo etiam ſatiſfactionē et
cautionē canonicam ab eis volum⁹
eſſe exigendā. Simili etiā ſentētia
excōmunicationis inodantes ſacer-
dotes illos: tā ſeculares q̄ cuiuſuis
ordinis regulares qui ſic excōicatos
⁊ anathematizatos: Etiam in ipſo
mortis articulo cōſtitutos: aliter q̄
vt prefertur abſoluerint eiſq̄ p̄dica-
tionem lectionem adminiſtrationē
ſacramentoꝝ: auditionēq̄ ↄfeſſionū
interdicimus per preſentes.

¶ Item ex ipſo proceſſu.

ITem excōmunicamus et ana
thematizamus omnes viola
tores eccleſiaſtice libertatis: ⁊ illos p̄
ſertim qui contra ſacroꝝ canonum
inſtituta eccleſiis ⁊ eccleſiaſticis pſōis
ſine licentia ſpāli Romani pōtificis
collectas vel alia onera: aut queuis
grauamia realia vel pſonalia impo
nunt vel exigūt: aut imponi vel exi
gi faciunt vel procurant.

ITem excōicam⁹ et anathema
tizamus omnes illos qui in
terris ſuis noua pedagia imponūt:
vel ꝓhibita exigunt.

¶ Bulla contra ſymoniacos.

PAulus epūs ſeruus ſeruoꝝ
dei. Ad ꝑpetuā rei memo
riam. Cū deteſtabile ſcel⁹
ſymoniace prauitatis: tā diuinarum
q̄ ſacroꝝ canonū auctas abhorreat

atq3 vānet. ¶ Nos conſiderantes ꝙ plures penaꝝ grauitas q̄3 dei timor arcere ſolet a voluntate peccandi ac ſūmis deſideriis affectantes: vt hoc peſtiferꝝ vitium: non ex vſu ſolum: ſed ex mentibus hominū ſaltē ꝓpter penarū metu3 penitus euelleat: p̄de ceſſoꝝ noſtroꝝ Romanoꝝ pontificum veſtigiis inherentes: ac etiam omnes ⁊ ſingulos excōicationis ſuſpenſionis p̄uatiōis interdicti ſnias cēſuras ⁊ penas dudum a romanis pontificibus p̄dictis ⁊ ꝓ talibus reputatis contra ſymoniacos quōlib3 latas: ⁊ quos illos cuiuſcūq3 ſtatus gradus ordinis ↄditionis: vel p̄eminentie fuerit: etiam ſi cardinalatus: patriarchali ep̄ali regali reginali: vl' alia quauiſ eccleſiaſtica: ſeu mūdana dignitatibus preful geant: et eorum quēlibet: tam manifeſtu3 q̄3 occultū ipſo facto incurrere volumuſ: confirmantes ⁊ innouātes apoſtolica auctoritate declaramus ꝙ omnes illi q̄ ſymōiace ordinati fuerint a ſuorū ſint ordinum executione ſuſpenſi: ꝑ electiones ꝟo poſtulationes confirmationes prouiſiones: ſeu quaſcūis alias diſpoſitioneſ quas ſymoniaca contigerit labe fieri: ⁊ que virib⁹ oio careant in eccleſiis mōaſteriȷs dignitatib⁹ ꝑſonatib⁹ officiis eccleſiaſticis ⁊ quibuſuiſ beneficiis: aut aliq⁹ eoꝝ cuiq3 ius nullatenus acquiratur nec inde faciat aliquis fructus ſuos: ſed ad illoꝝ omnium que ꝑcepit reſtitutionē ſb anime ſue ꝑiculo ſit aſtrict⁹. Statuētes preterea ꝙ vniuerſi ⁊ ſinguli etia3 p̄miſſis dignitatib⁹ p̄diti qui quomolibet dādo vel recipiēdo ſymoniam cōmiſerint aut ꝙ illa fiat mediatores ſteterit ſeu ꝓcurauerint ſniam excōis incurrant: a qua niſi a Romano Pontifice pro tempore exiſtente nō poſſint abſolui: p̄ter q̄3 in mortis articulo conſtituti: ⁊ vt h⁹ modi labis contagio frequētius reprimatur omnib⁹ ⁊ ſingulis eccleſiaſticis ſecularibuſq3 ꝑſonis cuiuſcūq3 dignitatis ſtatus gradus ordinis: vel conditiōis fuerint in ꝟtute ſācte obedientie diſtrictius iniungim⁹ vt eos omnes quoſ ſymoniam h⁹mōi ↄmiſiſſe vel procuraſſe: aut in ea mediatores eſſe ſciuerint: pontifici p̄dicto: vel cui idem pontifex duxerit cōmittendum per ſe vel alios reuelare q̄3 totius non omittant. ¶ Pro reuelatione h⁹modi: etiam ſi complices fuerint non ſolum veniam a nobis: ſed etiam gratiam conſecuturi. Si eorum indicio participes tāti criminis valeant coarceri. Q̄ ſi non fecerint abſolui non valeant: donec p̄dicta reuelānt: ⁊ complices h⁹modi detecti arctius punient. Nulli ergo omnino hominu3 liceat hanc paginam noſtre confirmationiſ innouationis declarationis ⁊ voluntatꝭ infringere: vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attētare p̄ſumpſerit indignationē oīpotētis dei ⁊ beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apl'oꝝ eius ſe nouerit incurſurum.

¶ Datū Rome apud ſanctū Petrum Anno incarnationis dn̄ice. 1464. Nono kal. decēbris: pōtificatuſ nr̄i. anno p̄mo: publicata die. 30. Nouēbris anno predicto.

¶ Bulla de caſibus reſeruatis.

PAulus epūs ſeruus ſeruoꝝ
dei ad futuram rei memo-
riaꝫ. Et ſi dñici gregi ſalati
ſemꝑ intenti ſingulis cū humilitate
poſcentibus ea benigne ꝯcedere ſtu
deamus: per que peccatorum molle
depoſita ſalus ipſa ſuccedat: et boſtl.
hūani generiſ ſeruitute ereptas aīas
lucri faciamꝰ altiſſimo qui nobis ea
ſua bonitate cōmiſit. Id tamen ꝓpē
ſiori ſtudio p̄cauenduꝫ eſſe cenſemꝰ
ne cuiuſuis indulgentie remiſſionis
vel facultatis obtentu chriſti fideles
ꝓcliuiores ad illicita in poſterum cō
mittenda reddant: aut facilitas ve
nie eis peccandi tribuat incentiuum
Hac itaqꝫ ꝯſideratione habita olim
emanauit a nobis cōſtitutio tenoris
ſbſequētis. vicꝫ. Sanctiſſimꝰ in xp̄o
pater: ⁊ dñs noſter dñs Paulus di
nina ꝓuidentia papa ſecundus: qui
p̄dem ſuꝑ plenariis remiſſiōibꝰ que
ſemel in vita ⁊ ſemel in mortis arti
culo conceduntᷣ formam et normaꝫ
inſtituit: ne paſſiꝫ ſine exceptiōe quo
rūcūqꝫ criminum ꝓcliuiores redde
rentur homines ad peccandum ꝑ
regulam in cācellaria apoſtolica pu
blicatam ſtatuit et ordinauit ꝙ in q̊
buſcūqꝫ conceſſionibus ⁊ facultatibꝰ
abſoluendi caſus infraſcripti: tāquā
ſpāles ſedi apoſtolice reſeruati ſemꝑ
intelligerentur: excepti. vicꝫ offenſe
eccleſiaſtice libertatis violationis in
terdicti ab eadem ſede impoſiti cri
minum hereſis conſpirationis in ꝑ
ſonam aut ſtatum Romani Pon
tificis: ſeu cuiuſuis offēſe inobediētie
ſeu rebellionis eiuſdem pōtificis vel
ſedis apoſtolice p̄ſbytericidꝭ offenſe
pſonalis in epm̄ ſeu alium p̄latum.
Inuaſionis dep̄datōis occupatiōis
aut deuaſtatiōis terraruꝫ Romane
eccleſie mediate vel imediate ſbiecta
rum: ac etiam inuaſiōis romipetarū
ſeu quorūcūqꝫ alioꝝ ad romanaꝫ cu
riam venientium ꝓhibitionis deuo
lutionis cauſaꝝ ad dictam curiā di
lationis armoꝝ ⁊ alioꝝ ꝓhibitoruꝫ
ad ꝑtes infideliū impoſitōis nouoꝝ
onerum realium: vel pſonaliuꝫ eccle
ſiis vel eccleſiaſticis pſonis. Symōie
ſuꝑ ordinibus vel beneficiis aſſequē
dis in eadem curia vel extra ꝯtracte
⁊ gñaliter in caſibꝰ ꝯtentis in bulla
que conſueuit in die cene domini ꝑ
p̄deceſſores ſuos romanoſ pōtifices
publicari. Conſiderans ꝙ plerunqꝫ
contingit ſuam ſanctitatem hꝰmōi
facultates ⁊ confeſſionalia: tam pre
ſentibus q̄ꝫ abſentibus etiaꝫ oraculo
viue vocis concedere: ne p̄textu con
ceſſionis hꝰmodi vel penitentes vel
confeſſores in ſupraſcriptis caſibus
fallantᷣ et fallant ſtatuit ⁊ decreuit
ſue intentionis fuiſſe ⁊ eſſe ꝑ q̄ſcūqꝫ
conceſſiones ⁊ facultates per ſuā ſā
ctitatem: taꝫ ſcripto q̄ꝫ verbo factas
⁊ in poſterum faciendas nemini li
cere irretitos dictis caſibus abſoluē
ſine ſpāli: ſeu ſanctitatis licentia: q̊n
imo conceſſioneſ: ⁊ indulta predicta
quo ad caſus exceptos huiuſmodi
nulli penitus ſuffragari: vt autē ipſa
conſtitutio que dudum ſcilicꝫ q̊nto
kal. aprilis. Amen ab incarnatione
dñi nr̄i yh̄u xp̄i. 1466. pontificatus

noſtri anno ſecundo publicata fuit eiuſdem chriſti fidelibuſ pleni⁹ inno teſcat:nulluſq; illius ignorantiam p̄ tendere valeat in futurum p̄ſentib⁹ inſeri fecimus:vt ad maiorē omniū perueniat nationem. Nulli ḡ oio hominum liceat hanc paginam no ſtrorum ſtatuti ordinationis et de creti infrigere:vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attē ptare p̄ſumpſerit indignationē om nipotentis dei ⁊ beatorum Petri ⁊ Pauli apoſtolorum eius: ſe nouerit incurſurum.

Datum Rome apud Sanctuz Pe trū. Anno incarnationis dominice 1469. Quinto Nonas Martij. pon tificatus noſtri anno quinto.

Finis.

¶ Incipit titulus de ſponſalibus ⁊ matrimonio: extractus de tertia pte Sūme Uenerabilis patris Fratris Antonini Archiepi Florētini ordis fratrum pdicatorum.

BEatus es: ⁊ bene tibi erit: vxor tua ſicut vitis abundans in lateribus domus tue. Filij tui ſicut nouelle oliuarū. pſal. 127. Hic ſacroſanctū conciliū vniuerſalis eccleſie: non ſolum ꝟgines ⁊ continentes. i. vidue: ſed etiam coniugati ꝑ rectam fidem ⁊ bonā opationem deo placentes ad eternam merentꝰ beatitudinē ꝑuenire. extra de ſū. tri. ⁊ fi. ca. c. i. Fuerunt ꝗdam dicti Tratiani ⁊ Martiani: qui dixerūt hoies in ſtatu coniugali non poſſe ſaluari ſed hi ab eccleſia pro hereticis reprobati ⁊ condēnati ſunt. Cū eniȝ deus fuerit auctor ⁊ inſtitutor coniugij: vt pȝ Geñ. 2. Dicere coniugiū eſſe peccatum eſt aſſerere deum auctorē peccati: ſed hoc eſt magna blaſphemia dei. Omnes pene ſanctiſſimi viri veteris teſtamenti fuerunt coniugati: non ſolū Adam ꝓmus pater noſter ſed ⁊ Enoch: qui tranſlatꝰ eſt in padiſum terreſtrem. Noe qui ꝓſeruatꝰ fuit in diluuio. Illi tres Patriarche glorioſi: Habraam Iſaac ⁊ Jacob. Prudētiſſimꝰ et ſanctiſſimꝰ Joſeph Moyſes ille legis dator: qui deuȝ ꝑ eſſentiaȝ videre meruit in hac vita. Cantor ſpiritꝰ ſancti Dauid ꝓpheta Ezechias qui ſolē redire fecit in celo. 10. lineis. Optimus ille Joſyas. Denicꝫ ⁊ ipſa dñi mater Maria deſpōſata fuit Joſeph: ſed non ꝑ hominē: ſ; ope ſpūs ſancti grauidata. Math. i. Qḋ enim in ea natū eſt de ſpiritu ſancto eſt: ſemꝑ virgo ꝑmanens: vt ſicut ꝓma ruine cā fuit hūani gñis mulier Eua coniugata: ⁊ tunc ꝟgo ſic ⁊ mulier eſſȝ cā noſtre redēptōis ⁊ vite Maria deſponſata ſemper et ꝟgo. Sic ⁊ filius eius dñus noſter intereſſe voluit nuptiis factl. in cana Galilee: vt habetꝰ Jo. 2. eaſcꝫ miraculo ꝓmo conuerſiōis aque in vinū conſecrauit: ex hoc approbans. Ipſe tamen qḋ ꝑfectiſſimū eſt in genere caſtitatis elegit non cōiugiū: ſ; ꝟgo ſemꝑ ꝑmanens. Et Johānē Euangeliſtam cuiꝰ dicūtꝰ ille nuptie fuiſſe ad hoc ꝓuerit: vt nōdū conſūmato matrimonio ꝟginitatem in eū ſeruaret. Ita enim decet cōiugiū bonū ⁊ licitū declarare: ꝙ ſemꝑ ꝟginitas ⁊ viduitas vt melius preferatꝰ. vnde Augꝰ. Nuptiaꝝ bonū: ſemꝑ quideȝ bonuȝ eſt: qḋ bonū ſemꝑ in populo dei fuit: ⁊ aliqñ fuit legis obſequiuȝ nūc eſt infirmitatis remedium. In ꝗbuſdam ꝟo humanitatis ſolatiuȝ Filioꝝ quippe ꝓcreatiōi opaȝ dare: non canino more ꝑ vſum ꝓmiſcuū feminarū: ſed honeſto ordine coniugali: nunc eſt in homine ꝓbandus affectus: etiaȝ ipſuȝ tamē laudabilꝰ tranſcendit ⁊ vincit celeſtia cogitās animus chriſtianꝰ. S; quoniā ſicut ait dñs: non omnes capiunt ꝟbum hoc: qui poteſt cape capiat. ¶ Que ſe non continet nubat: que non cepit

deliberet q̄ egreſſa eſt pſeuerʼet: nulla aduerſario det̄ occaſio: nulla chriſto ſbtrahat̄ oblatio. hec ille. 27. q. i. nuptiaꝝ. ¶Non ſolum autem hunc. ſcʒ ſtatum coniugalē eſſe bonum de ſe ⁊ puenire ad beatitudinē: ſed etiaʒ ⁊ qualiter ſit tenendus talis ſtatus vt ducat ad vitam oſtendit pſal. in p̄dictis verbis. Beatus es ꝛc. Ubi tria notabimus. ¶Primo p̄miū vltimatū ad qđ q̄libet anxiat̄. ibi. Beatus es: ⁊ bene tibi erit. ¶2° cōiugiū imaculatū cui illud reſeruat̄. ibi. Uxor tua ſicut vitis abundans ꝛc. 3° effectuʒ derinatum: in quem iſtud ordinatur. ibi ¶Filij tui ſicut nouelle oliuaꝝ ꝛc.

¶Quantuʒ ad p̄mum certuʒ eſt ꝙ vltimum p̄mium hominis eſt beatitudo ⁊ omnis cura mortaliū ꝛc. ad vnum beatitudinis finem nititur ꝑuenire inquit Boetius in li°. de philoſophica conſolatione: ⁊ certe bene tibi erit. ibi.

¶Quāta eniʒ ibi felicitas: vbi nullū bonum deerit: nullum malū aderit: erit deus omnia. ſ. bona in omnibꝰ ait Aug. in vlt. c. de ci. dei. ¶Beatꝰ ḡ nunc es ſpe: ⁊ bene tibi erit ibi in reſeruādo ea que ſequūt̄ opa ꝟtuoſa. Circa iſtud autē beatitudinis p̄miū conſiderat̄ tripliciter matrimoniuʒ ſpūale figuratū per carnale. ¶Primū eſt coniugiū anagogicuʒ ad qđ terminat̄. Secūdū eſt coniugiū allegoricum: per qđ ipſi ꝓcurat̄. Tertium eſt coniugiū tropoloicū ꝑ qđ p̄muʒ adipiſcit̄.

¶Coniugiū naturale cōſiſtit in cōiunctione duaꝝ ꝑſonarū animo p̄ncipalit̄ in amore ꝯiugali indiuiſibili: ⁊ iſtud eſt coniugiū anagogicū. ſ. celeſte modo ſpūaliſſimo ⁊ puriſſimo Ibi eniʒ in ſuperna patria anima cōiungit̄ deo cum intellectu clare ipm cognoſcendo: ⁊ affectu ardētiſſimo euʒ diligendo inſepabilit̄: vñ ſeq̄tur ſūma fruitio ⁊ maximū gaudiū: qđ vincit omnē mundi delectationem De multis ſanctis legimus ꝙ rapti non quidem ad claram dei viſionē ſed ad aliquā altiorē cognitiōeʒ diuinoꝝ ita abſorti ſunt in gaudiū et cōſolationem ꝙ non ſentiebant aliqđ penale qđ corpori inſligebat̄: nec curabant de cibo ⁊ potu ⁊ hꝰmōi: ſed omnia mundi faſtidiebant: vt lutuʒ multo magꝭ in cor hominis nō aſcēdit imenſum illud gaudiū et p̄miuʒ qđ anima recipit: ⁊ poſtea corpus ex coniunctōe pfecta intellectꝰ ⁊ affectꝰ cum deo in patria. De quo cōiugio gaudent angeli om̄s: et ſancti amici ſponſe. vñ dicit̄ Apoc. 19. Gaudeamus ⁊ exultemus ⁊ demus gloriaʒ ei: quoniā venerunt nuptie Agni. ſ. chriſti cum qualibet anima beata.

¶In veteri teſtamēto nōdū venerāt: ⁊ ideo nulla anima deo fruebat̄ ſed xp̄o mortuo ⁊ aſcendente aperiente ianuaʒ Apoc. 19. Beati qui ad cenā nuptiarū agni vocati ſunt: que figurate ſunt ꝑ nuptias Aſſueri Regis: cum ſibi deſponſauit Heſter pulcherrimam: que interp̄tat̄ humilis. Nō enim niſi ꝑ humilitatē ad eū ꝑuenit̄ Heſter. 2°. Deſponſatio q̄dem huiꝰ coniugij ſupnalis fit hic in preſenti ſeclo in baptiſmo vel pñia ꝑ caritatē vñ Apoꝰ. 2. corinth. ii. Deſpōdi eniʒ vos vni viro. Et hoc vtiq3 frāgi pōt

ſicut ſpõſalitiũ carnale. nã ꝑ peccatũ
moꝛtale frangit̄: ſed ꝑ penitentiam
reintegrat̄. Unde Jere. 3. dicit̄. Si
dimiſerit vir vxoꝛem ſuam ⁊c: ſꝫ con
ſũmat̄ in gloꝛia: nec ibi frãgi põt.
¶ Secũdũ coniugiũ. ſcꝫ allegoꝛicũ
per qđ ꝑuenit̄ ad ꝑdium celeſte: eſt
inter chꝛiſtũ ⁊ eccleſiaꝫ celebratũ. qñ
vicꝫ dei filius noſtraꝫ aſſumpſit hu-
manitatem: cum ꝟbum caro factuꝫ
eſt: ⁊ habitauit in nobis. Jo. ꝑmo.
¶ Jſtud matrimoniũ fuit iniciatuꝫ in
patriarchis ⁊ ꝓphetis: vnde ⁊ Oſee
ꝓmiſit dicens. Deſponſabo te mihi
in fide. Ratificatũ in incarnatõe: in
quo mediatoꝛ fuit archangelus Ga
bꝛiel: ⁊ quaſi notarius exigens ↄſẽſũ
ꝟginis ꝓ natura humana: qđ vt fe
cit dicens. Fiat mihi ſꝫm ꝟbũ tuum
ſbito dei ꝟbum vnitũ eſt noſtre hu-
manitati inſolubiliter: ita vt nunq̃
alter alterum dimiſerit: neq̃ ꝟbum
humanitatem: neq̃ humanitas dei
ꝟbum: nec etiam in moꝛte. Qđ ⁊ fi
guratũ fuit in matrimõio Rebecce:
que ꝑ ꝓcuratoꝛẽ Habꝛae Eliezer de
ſponſata eſt Jſaac: qui chꝛiſtũ ſigni-
cat poſtq̃ expꝛſſit conſenſum ſuum.
¶ Geñ. 24. Nec alteram vnq̃ cogno
uit: ſed eaꝫ valde dilexit. Cõfirmatũ
fuit in cruce: vnde ibi clamauit. Cõ-
ſũmatum eſt: quia ibi oſtenſa eſt ple
niſſime dilectio eius: et ſacramenta
que ex ea habent virtutem perfecte
vnita eſt eccleſia: vnde ⁊ filij naſcũt̄
eccleſie. vnde Apoꝰ. Hoc auteꝫ dico
ſcꝫ cõiugiũ naturale magnũ in xp̃o
⁊ eccleſia ſacramẽtũ. Ad cuiꝰ cõiugij
nuptias omnes vocant̄ vt pabolice
habet̄ Math. 22. de Rege qui fecit
nuptias filio ſuo ⁊ vocauit mltos.
¶ Tertiũ cõiugiuꝫ eſt tropologicuꝫ
ſeu moꝛale: ⁊ hoc ſiue dicat̄ eſſe int̄
appetitum rõnalem: ſeu ſpũꝫ vt virũ
⁊ ſenſualitatẽ vt vxoꝛeꝫ que frequẽt̄
cõtrariant̄ adinuicẽ: quia vt dicitur
ad Gal. 5. Caro cõcupiſcit aduerſus
ſpũm: ſicut mulier cõtrariat̄ viro dꝫ
tamẽ ſenſualitas ſbici viro ⁊ ſpũi ſꝫ
illud Geñ. 3. Sub viri ptãte eris: et
ipſe dñabit̄ tui. De hoc magiſter in
¶ 2° ſniaꝝ. Uel etiam matrimonium
moꝛale dicit̄ inter intellectũ ⁊ ſapiẽ
tiam: ſumẽdo ſapiẽtiã ꝓ ꝟa noticia
cum rectitudine vite: pꝛout ſumunt
Stoyci ⁊ etiaꝫ ſacra ſcripf̃a in libꝛis
ſapientialibꝰ frequenter. vñ ſap. 7°.
dicit ſapiens. Hanc amaui ⁊ exq̃ſiui
ſapientiã a iuuentute mea ⁊ queſiui
eam mihi ſponſaꝫ aſſumere: ⁊ ama-
toꝛ factus ſum foꝛme illius. Ex hac
gñant̄ filij bonoꝛũ opum q̃plures.
Et figurat̄ ꝑ deſpõſationẽ Rachel
factã Jacob: que erat ꝟgo pulcher-
rima ⁊ aſpectu venuſto: ⁊ hoc ad fõ
tem aquaꝝ: q̃a maxime ad lectionẽ
ſacraꝝ ſcripturaꝝ. Geñ. 29. Poteſt
etiam adaptari ad religionẽ quãliꝫ
vt dicat̄ vxoꝛ ⁊ ingreſſus eiꝰ maritꝰ
aut etiã ad quãlibꝫ eccleſiã: cuiꝰ ſpõ-
ſus dicit̄ ꝑlatus que alteri viro. i. pꝛe
lato adherẽ non põt niſi eo moꝛtuo
ꝑ aliquẽ moduꝫ: nec ipſe alteri ecclie
adherẽ nõ poteſt ſine debita licẽtia.
Et vt dicit̄ ex̃ de tranſac. c. De ceto.
ñ humana ptãte: ſꝫ diuina ſpũale cõ
iugium diſſoluit̄. ibi vide. ¶ Omnia
hec coniugia deſignat cõiugiũ nãle
ſꝫ vltimũ. ſ. inter animum ⁊ ꝟtutem
q̃libet debet in ſe repire: ⁊ ſic beatus

es: ⁊ bene tibi erit.

¶ Quãtũ ad ſecũduz.ſ. de cõiugio nãli ſeu carnali quale eẽ debet inuit Pſal.cum dicit. Uxor tua ⁊c. Dicit Apoꝰ.ad hebre.13. Honorabiles nuptie in omnibꝰ ⁊ thorus imaculatꝰ fornicatores autez et adulteros iudicabit deus quaſi dicat. Tunc ſtatus coniugalis eſt in honore coraz deo: ⁊ hominibꝰ: quãdo thorꝰ imaculatꝰ eſt.i.quando fidem alter alteri ſuat vitando adulteria: et alias corrupte las quas deꝰ iudicat ad mortẽ etnã vnde dicit. vxor tua: vt ſit tibi ſoli: et tu ei ⁊ econuerſo. Sed vtꝝ ſapienti conueniat ſumere vxorem etiam a phis diſputatuz eſt: et ꝙuis melius ſit extra cõiugiũ eſſe ſi caſte viuatur: tamen ſi nupſerit ꝟgo nõ peccat ait Apoꝰ.i.corinth. 7º. vir vel mulier: ⁊ melius eſt nubẽ ꝙ vri: ait idẽ Apoꝰ Et eſt cõpatio abuſiua: ꝗa nubẽ nõ eſt malum ſed vri ſequendo illicitas corruptelas malũ et dãnabile eſt. ſit ꝗ tibi vxor: ꝫ vxor tua ſicut vitis ⁊c. vbi tria notant circa matrimoniuz carnale ad hoc vt beatus ſis: ⁊ bene tibi erit.

¶ Primũ vt ab impedimẽtꝭ mr̃imonij vtꝙ pſõa ſit libera. ibi. Uxor. Secunduz vt anima viri ſit timida dei. ibi. Tua.

¶ Tertiũ vt mulieris vita ſit bonoruz fecunda. ibi. Sicut vitis ⁊c.

¶ Quãtũ ad ꝑmũ vt aliqua ſit tibi vxor: vel aliqͥs ſit tibi vir: oportet ꝙ ſit libera ab impedimentis que dirimunt matrimoniũ: ⁊ tunc erit vxor tua. Nã ſi aliqͩ dẽ ipſis haberet nõ eſſz vxor tua ſed cõcubina: ⁊ iſta impedimenta ſunt.12.que in his ꝟſibꝰ ꝯtinent.vicz. Error conditio votũ cognatio crimẽ. Cultus diſparitas ordo ligamen honeſtas. Si ſis affinis: ſi forte cohire nequibis. Hec ſocianda vetant cõnubia: facta retrãctãt Hec diffuſe tractant a theologicis ⁊ canoniſtis ꝭm doctrinaz Magiſtri ſniaꝝ.in 4º. ⁊ Gratiani in decretis Sed omiſſis his impedimẽtis: quia de his. ĩ. plene habet. Loco huiꝰ videatur ſequens queſtio.

¶ Utrũ ſapienti ducenda ſit vxor. Hieronymꝰ.2º.liº.cõtra Jouinianũ dicit hanc queſtionẽ motaz in libro quem fecit Theofraſtꝰ aureolus de nuptiis: qui fuit diſcipulꝰ ariſtotelis deſignatus ab eo in mortẽ ꝑcipuus ſup omnes alios diſcipulos ſuos ad quem vt prudentiorẽ ⁊ ſapiẽtiorem defuncto ariſtotele ꝯuolauit achademia. Hic igit in dicta queſtiõe cum diffiniuiſſet: ſi pulchra eſſet mulier: ſi bene morigerata: ſi honeſtis pentibus nata: ſi ipſe ſanus et diues ſic ſapientem aliquãdo matrimonium inire debere ſtatim intulit. Hec raro vniuerſa in nuptiis cõcordant. Nõ eſt igitur vxor ducenda ſapienti.

¶ Primũ igitur impediri ſtudia phie nec poſſe quẽꝙ liberis ⁊ vxori piter inſeruire. Multaꝙ eſſe que matrõarũ vſibus neceſſaria ſunt ꝑtioſe veſtes: aurũ gẽme ſũptus ancille varia ſuppellex lectice ⁊ exedra daurata: deiñ ꝑ totas noctes garule queſtiões. illa ornatior procedit in publicũ: hec honorat ab omnibꝰ: ego in conuentu feminarum miſella deſpitior. Quid aſpiciebas vicinam. Quid cũ ãcilla

loquebaris. De foro veniens: quid attuliſti. Nō amicū habere poſſumꝰ nō ſodalem: alterius amorē ſui odiū ſuſpicat᷑. Si doctiſſimus p̄ceptor in qualibet vrbium fert᷑: nec vxorē relinquere: nec cū ſarcina ire poſſumꝰ paupeʒ alere difficile eſt: diuitē ferre tormentū. Adde ꝙ nulla eſt vxoris electio: ſʒ qualiſcūqʒ venerit habēda: ſi iracunda: ſi fatua: ſi deformis: ſi ſuꝑba: ſi fetida: qdcūqʒ ē poſt nuptias diſcimus. Equus aſinꝰ bos canis et viliſſima mancipia ꝓbant᷑ p̄us: ꝛ ſic emunt᷑. Sola vxor nō oſtendit᷑: ne ante diſpliceat ꝙ̄ ducat᷑. Si domuʒ totam ei cōmiſeris ſeruienduʒ eſt ei: ſi qd tuo arbitrio reſeruaueris fideʒ ſibi non adhiberi putabit: et in odiū v̄tet᷑ ꝛ iurgia: et niſi cito conſuleris anus venena ꝑabit. Aurifices ꝛ inſtitores gēmaꝝ ſericarūqʒ veſtiuʒ ſi intromiſeris ꝑiculū pudicitie eſt: ſi ꝓhibueris ſuſpitōis iniuria. Verū quid ꝓdeſt diligens cuſtodia: Cum vxor impudica ſeruari non poſſit pudica non debeat. Infida enim cuſtos caſtitatis eſt neceſſitas. Et illa pudica v̄e eſt dicenda: cui licuit peccare: ſed noluit. Pulchra cito adamat᷑: feda facile ↄcupiſcit: difficile eſt cuſtodire qd plures amāt: moleſtū eſt poſſidē qd nemo dignat᷑ habē. Minori tn̄ miſeria deformis habet᷑: ꝙ̄ formoſa ſeruet᷑. Nihil enim tutuʒ eſt: in quo totius populi vota ſuſpirant. Qd ſi ꝓpter diſpēſatiōnē domꝰ ꝛ langoris ſolatia ꝛ fugam ſolitudinis ducant᷑ vxores: multo melius ſeruus fidelis diſpenſat. auctoritati dn̄i obediens ꝛ eius diſpenſatiōi obtempās ꝙ̄ vxor que in eo ſe extimat dn̄am ſi cōtra viri faciat voluntateʒ. i. qd ei placet: non qd iubet᷑. Aſſidere aūt egrotāti magis poſſunt amici ꝛ v̄nacule bn̄ficiis obligati: ꝙ̄ illa que nobis imputat lachrymas ſuas: ꝛ hereditatis ſpe vendat illum: inde ꝛ ſolicitudinē iactans languentis animū deſpatōe conturbet. Qd ſi ipſa lāguerit egrotandum eſt ꝛ nūqʒ ex eius lectulo recedenduʒ: aut ſi bona fuerit vxor et ſuauis: que tū rara eſt: cū ꝑturiēte oʒ gemi: ꝛ cū ꝑiclitante torqueri. ſapiēs aūt nūqʒ ſolus eſſe poteſt: habʒ ſecuʒ omnes qui ſunt: quicūʒ fuerūt boni ꝛ animū liberꝝ quocūqʒ vult traſfert Quodqʒ corꝑe nō poteſt: cogitatiōe ↄplectit᷑. Et ſi hominū copia defuēit loquit᷑ cum deo: nūqʒ minꝰ erit ſolꝰ ꝙ̄ cum ſolus fuerit. Porro liberoꝝ cā vxorem ducere: vt vel nomen noſtrum non intereat vel vt habeamꝰ p̄ſidia ſenectutis: ꝛ vt certis vtamur heredibus ſtolidiſſimū eſt. Quid. n. ad nos recedētes e mūdo ꝑtinet. ſi nomine noſtro alius non vocet᷑: cū ꝛ filiis ſtatim vocabulū patris non referat: ꝛ inumerabiles ſint qui eodē nomine nūcupent᷑. Aut que auxilia ſunt ſenectutis: nutrire domi illum qui aut prior te forte moriatur aut ꝑuerſiſſimis moribꝰ ſit inſtructꝰ: Aut certe cum ad maturā etatē ꝑuenerit tarde ei mori videaris. Et concludit hieronymꝰ. Hec ꝛ hꝰmōi Theofraſtꝰ diſſerens: quē chriſtianoruʒ non ſuffūdat quoꝝ cōuerſatio eſt in celis Qd autem dictuʒ eſt. ſ. ꝙ nō ducat᷑ vxor a ſapiente ꝓpter p̄dictas cauſas intelligendū eſt ſi caſte viuat. Nam

alias vt dicit Apo.i.corinth.7.Me
lius eſt nubere q̃ vri.ideſt cadere in
damnabiles corruptelas.

¶ Quantū ad ſecūdū.ſ.qualis debꝫ
eſſe maritus:hoc poteſt elici ex hoc
ꝙ dicit̃ vxor tua.i.tui. ⁊ refert̃ h̄ ad
illud qđ dixerat in pn̄.illius pſal.ſcꝫ
Beati omnes qui timent dn̄m:⁊ qui
ambulant in viis eius.Labores ma
nuum tuaruꝫ quia manducabis ⁊c̄.
ſequit̃ vxor tua.i.vxor tui: qui es de
numero eoꝝ qui timent dn̄m ⁊c̄.in
quibus ꝟbis notant̃ tria que debēt
eſſe in bono marito.

¶ Primo vt in interioribꝰ ſit timoroſus
ibi.Beati oēs q̄ timent dn̄m.

¶ Secūdo vt in opibꝰ ſit ꝟtuoſus ibi.
qui ambulant in viis eius.

¶ Tertio vt in laboribus ſit ſtudioſus
ibi. Labores manuuꝫ tuarum quia
manducabis.

¶ Quantū ad p̄mum certum eſt ꝙ
ſcriptura ſacra beatum aſſerit q̄ deū
timet.puerb.28. Beatus vir q̄ ſemꝑ
eſt pauidꝰ.Nā vt dicit̃ ecc.i.Timor
dn̄i expellit peccatū.Per hoc enim
ꝙ quis timet iudicia dei ⁊ penas in
pn̄ti vel in futuro peccatis reſeruatas
pn̄iam agit de peccato ne incidat in
eas.pſal.A iudiciis eniꝫ tuis timui.

¶ Ex hoc etiaꝫ ꝙ quis timet nō ꝑdere
gratiam ⁊ amicitiā dei que nō ꝑdit̃
niſi ꝑ peccatū abſtinꝫ ſe ab illo ne cō
mittat.puerb.15.Per timorem dn̄i
omnes declinant a malo:⁊ dū cōſi
derat q̄s ꝙ deus inſpicit opera eius
ſemꝑ timet ne inueniat̃ in eis piger
⁊ negligens.eccle.7°.Qui deum ti
met nihil negligit.Debet ḡ vir hēre
iſtum timorē dn̄i:⁊ cum eo nuptias
⁊ coniugiū exercere. Vn̄ ⁊ de ſācto
Iuuene Thobia ⁊ vxore ſua Sarra
ſcribit̃.Thobie.9°.Qđ nuptiaꝝ cō
uiuium cum timore dn̄i exercebant.
Et ad hoc inſtruxit euꝫ angelꝰ Ra
phael dicens.Accipe ꝟginē.ſ. ſarrā
cum timore dn̄i amore filioꝝ magꝭ
q̃ libidine ductus.Tho.6.Declarās
ſibi ꝙ iō.7.alios maritos quos illa
ꝟgo Sarra habuerat ſuffocati ſunt
a diabolo:cum acceſſerunt ad eam:
quia non cū timore dn̄i ſ; vt libidini
ſolum vacarent:ſicut equus et mulꝰ
quibus non eſt intellectus.Intēde
bant exercere coniugiū.Et in his hꝫ
ptātē demō ſemꝑ quo ad occidēdū
animam.Aliqñ etiaꝫ quo ad corpꝰ
nocendi ꝑ maleficia:⁊ actꝰ inordina
tos. Omnis adulter eſt in vxorem
ſuam amator ardētior inquit Sextꝰ
phs.32.q.4.c.Origo.

¶ Secundo debet eſſe in opibꝰ ꝟ
tuoſus: ⁊ ꝑ hoc ambulat in viis dn̄i
Vie.n.quibus itur ad dn̄m ſūt opa
ꝟtutū.ſ.caſtitatis caritatis eq̄tatis:⁊
hꝰmōi.Ambulet ḡ maritꝰ per viaꝫ
caſtitatis coniugalis ſeruando illud.
Tho.4°.Attende tibi ab omni for
nicatione:⁊ p̄ter vxorem tuā nunq̃
patiaris crimen ſcire.Anteq̃ ſumas
vxoreꝫ ab omni actu carnali neceſſe
eſt te abſtinere: alias fornicationem
incurres:que eſt ſoluti cum ſoluta:⁊
inde mortale peccatum ⁊ dānatōeꝫ
eternam non euades: neq; fornica
tores regnū dei conſequent̃.i.corint.
6.Qđ multi fatui non credunt: ſed
hereticus eſſet qui hoc ꝑtinacit̃ affir
marꝫ.ſ.fornicationē nō eſſe mortale
peccatuꝫ.Poſtq̃ aūt accepiſti vxorē

ambula p viam caſtitatis coiugalis ſeruando illi fidez mente ⁊ corpore: nō accedēdo ad alias: q̄a adulteriuz eſſet ⁊ crimen graue: ⁊ ꝯtra diuinū ſacramētū. Mirabile ē ꝙ viri oio volunt vxores eſſe caſtas: nec ad alium aſpicere virum: ⁊ qn̄ inhoneſte eſſēt ad maximā ſibi iniuriā aſcribunt: et merito: q̄a inducit ſibi taliſ maximā verecūdiam ⁊ obprobriū. Nā mulier adultera eſt obprobriū toti⁹ pētele: deteſtabilis ⁊ abhominabilis coraz deo ⁊ toto mūdo: digna igne tpali ⁊ eterno. Sed ipſis videt̄ ſibi licere omnē inhoneſtatē exercere: nullam fidem ſeruantes vxoribus. Et certe cū viri cōiter excellāt in vigore rōis mulieres non minuſ peccant: ſ; grui⁹ viri adulteri .ſ. q̄z mulieres adultere ⁊ ita digni ſunt igne eterno: et p excōicationē puniendi ab eccleſia: cum ad iudicium adducunt̄ viri adulteri ſicut ⁊ adultere: ⁊ multo magꝭ ſodomite ⁊ inceſtuoſi non contenti vxoribus ſuis cremandi igne tēporali: ⁊ ab omnibus deteſtandi. ambroſi⁹ Nemo ſibi blādiat̄ de legib⁹ hōinū q̄a qđ non licet mulieri: nō licz viro 32. q. 4. Nemo. Licet. n. leges ſecli non puniant ita maritos cuz ſoluti. ſe miſcentes ſicut adulteras muliēs tamē lex dei ⁊ eccleſie equalit̄ ⁊ eternaliter punit. Ambulet 2° vir p viā caritatis vt diligat vxorem: nō ſolū ſm carnem: ſed magis ſm ſpūz ꝑut admonet Apo⁹. dicēs. Uiri diligite vxores veſtras ſicut xp̄s dilexit eccleſiam ſponſam ſuam. dilexit itaqꝫ nō vt eſſet pulchra corpore: ſ; virtute et mente: admonens ⁊ corrigens eam frequenter. Cū g̊ ꝑpendit vir vxorē eſſe vanaz: ſe pupuriſſa et ceruſa liniẽtem debet eam rephendere. Si audit eam nimis loquentē: ⁊ verba irrōabilia loquentez: vt faciunt: ⁊ p̄cipue cū ſunt irate rephēdat: vt egit ſanctus Job vxorem ſuam dicēs ei Quaſi vna de ſtultis mulieribus locuta es. Job pmo. ⁊ ſic đ aliis vitijs Ambulet etiam vir in vijs dn̄i. ſ. eq̄tatis ⁊ iuſticie vt. ſ. habeat eam: nō vt ancillam: q̄ā de pedib⁹ eius non eſt formata: nec vt dn̄am ſuaz: quia nec de capite: ſ; vt ſociā ⁊ ſororē: naz đ ei⁹ medio. i. de coſta pectoriſ Ade ē formata Eua. Geñ. 2°. Prouideat g̊ decenter ſm ſtatuz ſuū in neceſſarijs victus ⁊ veſtit⁹ ⁊ familie. Eſt. n. caro đ carne ſua: vt ait Adā. Nemo autem carnem ſuam odio habuit: ſ; nutrit ⁊ fouet eam ait Apo⁹. Non eam ſine culpa verbis exaſpet: aut deſpiciat: aut vbis maledicis ⁊ ꝯtumelioſis afficiat: vel inhoneſtis. Et licz in gubernando domū vir ſit ſupior tamen in debito cōiugali ſūt eq̄les. .i. corint. 7. vir vxori debitū reddat ⁊ vxor viro: ſalua tamē ſemp omni honeſtate: ⁊ excluſis beſtialitatibus hominum.

¶ Tertio vir debz eſſe ſtudioſus in labore. Homo. n. naſcit̄ ad laborem Job. 5. Et pmo marito fuit dictum. In ſudore vult⁹ tui. ve. pa. tuo. geñ. 3°. ⁊ hoc eſt qđ ſſdit pſal. Labores ma. tu. q̄a man. i. ex labore tuo ꝓcurabis tibi ad māducandū ⁊ familie tue. Debet g̊ vir aliqđ exercitiuz corporale facere licitum vnde lucret̄ ꝓ vita ſua: nō tamen ſumat exercitiū

vnde vſuras exerceat vel fraudes vl' mendacia: q̄a potius erit furtum q̄ȝ lucꝝ. ait Apo. Qui furabat̄ iā ā pli⁹ non furet̄: magis auteȝ laboret manibus ſuis: vt habeat vnde tribuat neceſſitatē patienti. Cum ḡ audiērit mulier que maritū querit virū taleȝ ſecure illum accipiat: q̄a q̄ete viuet: ⁊ bene ſibi erit.

Quātū ad tertiū ſecunde ꝑtis ꝑn cipalis. ſ. qualis debet eſſe vxor nōt cū dicit̄. vxor tua ſicut. ui. ha. in. la. do. tue. ſ. erit vxor. Uñ ſciēdū eſt ꝙ vxor vt dicit̄ in catholicon dicit̄ q̄i vnxior: quia antiquit⁹ puelle nubentes inūgebāt̄ ſuaui ⁊ odorifera vnctione. Unctio deſignat lenitatem.

Odor bonā famā: que debet eſſe in vxore. Debet enim eſſe mitis ⁊ leniſ ꝯſolans viꝝ in afflictionibus ſuis: ⁊ bone fame. ⁊ ad h̄ vt ſit bona vxor ⁊ bñ tibi ſit ex ea: opꝫ ꝙ habeat tres ꝯditiones.

Primo vt habeat in morib⁹ humilitatē ⁊ ſic erit vitis.

Secundo vt habeat in actib⁹ bonis fecūditatē: ⁊ ſic erit abundans.

Tertio vt habeat in egreſſib⁹ raritatē: ⁊ ſic erit in laterib⁹ dom⁹ tue.

Aſſimilatur bona vxor viti. dicit̄ n. ſicut vitis. per hūilitatē: quia ſicut vitis ex ſe tēdit ad terrā: nec aſcēdit ſicut alie arbores: niſi trahat̄ violēt̄ in pergulis: vel in arborib⁹: ſed ex ſe curuat̄ ad terrā pluſq̄ȝ alie arbores: ita vxor dꝫ eſſe humilis: intelligens ſe terrā eſſe. Sit humilis in aſpectu: vt nō erigat ceruiceȝ: vel oculos ſup hoies. humilis in veſtitu: vt nō portet veſtes cū longa cauda: ⁊ varios ornat⁹. vñ apoſtol⁹. i. ad Thimo. z. Ornātes ſe nō intortis crinib⁹ nec i ueſte precioſa auri ⁊ argenti ⁊ margaritis: ſ; in ſobrietate: cooperiēdo ñ ſolū collū ⁊ pect⁹: ſ; ⁊ caput. In affatu: vt. ſ. loquat̄ paꝝ nō ꝯtēnendo: ⁊ ꝟbis ſuperbis marito rñdendo: qñ eſt irat⁹: ſ; ſe ei humiliādo. Uaſti regina ꝓpter ſuā ſupbiā q̄a nō uoluit obedire Aſſuero regi marito ſuo qñ miſit ꝓ ea: repulſa eſt a ꝯiugio ei⁹ ⁊ regno: ut h̄ꝫ Heſter. z. Debet ergo uxor uiro obedire in omnib⁹ licitis ⁊ honeſtis: et eū reuereri: ſic Sarra reuerebat̄ uiꝝ ſuū Abraā uocās dominū: ut dicit Pe. in. ca. ſua. i. pe.

Debꝫ z⁰ eſſe fertilis in fructib⁹: ut ſit uitiſ abūdāſ: ut dicere ualeat illud eccl. z4. Ego quaſi vitis fructificaui Et facere q̄dem fructum filiorūȝ: et abundare in eis hoc eſt in volūtate dei. Unde filios ſi habet laudet deū ſi non habet oret deuȝ: et ſi vult etiā addiciat uotum: ut fecit Anna uxor helchane: et obtinuit filiū Samuelē ꝑmo. R̄. ꝑmo. Si non exaudiat̄ nō contriſtet̄: exquo deo non placꝫ nec uir eam ꝓpter hoc exoſam habeat.

Multis filij ſunt cā dānatiōis. Sed ſemꝑ fructificet: et abundans ſit in fructibus bonoꝝ opuȝ: ut ſimilis ſit illi ſanctiſſime et nobili ſpōſe de qua ait Salomon. ꝓuer. zi. Mulierem fortem q̄is inueniet zc̄. manū ſuaȝ miſit ad fortia: et digiti eiuſ apprehēderunt fuſum: manum ſuaȝ aperuit inopi et palmas ſuas extēdit ad pauperes. Mittat ḡ manum operis ad fortia. i. ad ea que ſūt difficilia et magne importantie cum expedit. ſicut

fecit regina heſter: que ꝓ liberatiõe populi ſui a morte: poſt orõnes ⁊ ieiunia ⁊ mortificationē ⁊ hũiliatiõez acceſſit non vocata ad regē Aſſuerꝝ maritũ ſuũ exponēs ſe in hoc piculo mortis: quia ſic erat ſtatutũ ꝙ q̈cũqꝫ ad ipm regem accederet nõ vocatuſ occideret: niſi Rex ſbito eaꝫ ſceptro ſuo tetigiſſet in ſignũ clementie: ⁊ p hoc reuocauit ſentẽtiã illam iniuſte datam a Rege contra pplm: vt pꝫ in libro Heſter. Sicut etiã prudẽtiſſime fecit Rebecca: que opata eſt: vt Jacob filius eius obtinerꝫ bñdictõꝫ paternã ⁊ ius pmogeniture: quã cognouit a deo ſibi collatã ac etiã viro ſuo Jſaac pſuaſit vt ipm Jacob filiũ eoꝝ mitteret in Meſopotamiaꝫ ad tempus vt cederet locum ire fratris ſui. Gen. 27. Opata eſt prudenter: ⁊ Abigail portãs munera magna ad Dauid ⁊ ſocios ad mitigandũ iram ſuam contra Nabal virum ſuũ quē diſpoſuerat occidere ꝓpter vba iniurioſa dicta nũtiis ſuis. pmo. R. 28. Opata eſt vtilit ⁊ Rachel vxor Jacob recedens a patre ſuo Laban iniuſto ſine noticia ei⁹ ⁊ furãs ei idola ſua ne idolatraret vlterius: et abſcõdens ſb ſtramentis ſup q̈b⁹ ſedebat: ne ea repiret pater ſuuſ tabernaculũ eius vbi manebat pquirens: ne vir ſuus de furto argueret. Gen. 31. Jn ſimilibus ꝗ̃ mittat manum opis ad fortia ſuſtinens potius infamiam et mortem ꝙ̃ fidem frangat adulteriũ cmittēſ: vt fecit Suſanna erga illos iniquos ſeneſ. Daniel. 13. Et ſi vir infirmet etiam grauiſſime ⁊ toto tpe vite ſue: ⁊ de ꝓſpitate veniat ad miſeriam fortiter operet euz iuuando ei deuote ſeruiẽdo cuz eo incõmoda ſuſtinẽdo: ſicut fecit Anna vxor thobie ſenioris: cum cecũ factũ ⁊ paupē non derelinquēs: ſed de ſuo labore texendo ſuſtentans: vt pꝫ Tho. 2°.

¶ Sed ⁊ digiti eius apprehẽdãt fuſuz. i. non dedignetur etiam humilia ⁊ vilia facere quecũqꝫ oportꝫ: ⁊ qñcũꝫ vt nere ſuere coquē domũ mũdare: et h⁹i. Et hoc de Octauiano et Karolo magno legit ꝙ fecerunt filias ſuas docere lanificiuz: et colo ſe exercere ne eſſent ocioſe. Et filios cũ hꝫ et põt et ſi diues ſit ablactare debet. Grego⁹ rephendit mulieres: que cũ poſſint nõ lactant filios ſuos ꝓprios ſ; dant aliis ad nutriẽdum. di. 5. Ad eius. Que nutrices cum frequenter ſint ebrioſe diſcole et luxurioſe q̈ nutriunt ab eis lacte imbibunt mores eaꝝ. Debet demũ extendere manuz ad paupes: facere. n. elemoſinã ſolēt uiri dimittere hoc uxoribus ſuis qꝺ facere debent ſm facultatē eius notabiliter tñ dare nõ debent ſine conſenſu uiroꝝ ſuorum.

¶ Tertio debet eſſe rara in diſcurrēdo extra domuz. Unde dicit in la. do. tu. ſ. ſit uxor. Non debet eſſe in plateis ad tripudiandum: in hoſtio domus ad cõfabulãdũ uel murmurandũ in feneſtra ad ꝓcãdũ ſ; in la. do. tu. intra domum: nũc in uno latere ſeu loco: nũc in alio. Jn camera ad orãdũ: aliqñ in ſala ad ordinãdũ aliqñ in coquina ad prouidẽdum et h⁹modi. Dicit beatus Ambroſi⁹ de beata ꝟgine deſponſata Joſeph ꝓdire extra domũ neſcia: niſi cum ad

eccleſiam conueniret: ⁊ cū lex māda bat: ſ ⁊ tūc nō ſola: ſed cū ↄiuge ſuo ſociata ibat ad templū in feſto: ⁊ cū filio: vt habet Luc. 2°. Multū. n. dꝫ attendere ad ↄſeruatōēꝫ bone fame ⁊ ideo cōuerſatōꝫ pſonaꝝ ſuſpectaꝝ vitet: ⁊ acceſſuſ ad loca indebita: vel non debito tēpoꝛe. Dicit Sapiēs ꝙ domus ⁊ diuitie a pentibus. ſ. dant filiis. Uxoꝛ autem a dn̄o pparatur: quaſi dicat gratia ſpālis dei ē: vt qs bonam vxoꝛem habeat. Et ideo cuꝫ fieri debet cōiugiuꝫ vtraqꝫ ps debet oꝛōnes facere: ⁊ ab aliis pſonis bōis ꝓcurare: vt dn̄s det ſibi bonā ſocietatem. Nam ſi malaꝫ inuenerit purgatoꝛiū ſuſtinebit: ⁊ tamen patiēter ferre opoꝛtebit: qa diſſolui vel ſepari non poteſt. Si bonā ſocietatē hēbis beatus es: ⁊ bene tibi erit. vn̄ dicit. Mulieres bone beatus vir. Sapiēs. n. mulier vt dicit ꝓuer. 14. edificat domum ſuam. i. multiplicat omnia bona: ſicut vitis abun. in la. d. t. que latera. i. loca implet bonis. Inſpiciēs autē extructā manibꝰ deſtruet. i. opibus ſuiſ exterminabit familiā ⁊ ſbaꝫ ſicut fecit illa Jezabel vxoꝛ Achab. Regis Iſrael: et demum ipſa exterminata eſt. 4°. Re. 9.

¶ Quātū ad tertiuꝫ pncipale. ſ. effectum ad quē oꝛdinatū eſt matrimonium iſtud pncipalioꝛ eſt: ꝓcreatio filioꝝ: qui ad dei cultū nutriant ⁊ h eſt qđ ſꝫ dicit. Filij tui. ſ. no. oli. ſ. erūt pulchꝛi moꝛibus ſemp virides ꝟtutibus: victoꝛioſi in tribulatōibꝰ et tētatōibus oleum ꝓducentes in miſerationibus. Oliua. n. pulchꝛa ⁊ ſemp viridis ſignificat victoꝛiaꝫ: ⁊ ꝓducit in fructu oleum. Equidē hēre filios ⁊ filias bonos non eſt in ptāte pētū ſ dei miſerētis ⁊ filij ſe ad hoc diſponētis. Unde inuenimꝰ in ſcripturis optimos patres peſſimos habuiſſe filios. O qꝫ bonus ⁊ pius fuit Ezechias Rex Juda: ⁊ tn̄ hūit filiū ſceleratiſſimum Manaſſen. Malus fuit Amon: ſ optimꝰ fuit filiꝰ eiꝰ Joſias Sācti fuerunt Jacob Rachel et lya ⁊ tamen filij aliqui fuerunt boni: vt Joſeph: aliq mali: Ut alij ſui fratres quaſi omnes cōiurātes. ſ. moꝛtem ⁊ venditionem fratris: et ſic de alijs. Uerūtn̄ eſt ⁊ cōiter ſic accidit ꝙ bōa arboꝛ bonos fructuſ facit: ⁊ econtra qa boni pentes ſunt ſoliciti cū ad hꝰ teneāt iure diuino ⁊ hūano inſtruē filios in bonis. ſ. moꝛibus: Et ſemel imbuta recens ſuabit odoꝛem: teſta diu. Si qs ſuoꝝ ⁊ maxime domeſticoꝝ curam non habet fidē negauit. i. fidelitatē nālem: et eſt infideli deterioꝛ. Sicut. n. nutrimētū coꝛpoꝛis debꝫ ei ꝓuidere: ita ⁊ anime p bonā doctrinaꝫ. Unde ⁊ Chꝛiſoꝰ. dat iſtā regulam ꝙ qn̄ qs vult ſumere cōiugem bonā attendat ad pentes eius qa ſi bonos nouit ꝟiſimile eſt ꝙ bn̄ inſtruxerūt filiam ſuam vel filium ⁊ inde talis bona vel bonꝰ ſit. Et ecōuerſo ſi pentes mali ſunt et inhōeſti ⁊ filij ⁊ filie ſupbi ⁊ diſcoli: et hꝰmōi vt pentes ſui. Et quia filie quaſi ↄtinue conuerſant cū matribꝰ: paꝝ cū patribus: ideo ex matꝝ moꝛibꝰ pōt cōiecturari de moꝛibus filie que ſibi ꝓponit p coniuge. Multa mēdacia dicunt in hꝰmōi cōtractibꝰ: et ē gue peccatum: vt peſſima iuuēcula dicat

bona ⁊ paup̱ iuuenis luſoꝛ ⁊ deuius
dicatur diues ⁊ bonus . Et ideo nō
omnibus om̄ia credas: ſꝫ quere dili-
genter non reſpiciēdo tātum ad do
tem ſed ad moꝛes. Filij ergo tui per
tuam iſtructionē ſint ut nouelle plā
te oliuaꝝ. Admone ut ſint pulchꝛi i
exterioꝛi cōuerſatiōe .ut nō ſint adu-
ſti carnalis luxurie operatiōe ſed ui-
rides caſtitate: ⁊ q̇a vt dicit̄. 28. q. i.
Sepe maloꝝ cōſoꝛtia ad crimen in
ducunt inocentes: q̄ꝫto magis eoſ q̇
ad vitia pꝛoni ſunt vt adoleſcentes
ideo admone de ꝯuerſatōe honeſta
⁊ remoue eos ab inhoneſta. Aſſue
ſcant foꝛtiter ſuſtinere aduerſa incō
moditates laboꝛes vincē tēptatiōes
et eſſe paup̱ibus miſericoꝛdes. Sic
Thobias docuit filium ab infantia
timere deū: ⁊ abſtinere ab omni pec
cato. Et poſtea in p̱ticulari q̄ꝑ deum
laudaret ſemp̱: ⁊ oꝛaret ad deū. Cō
ſilia ſapientiū quereret: a ſup̱bia ſibi
caueret: matrē honoꝛaret: caſtitateꝫ
ſeruaret: miſericoꝛdiā ſemp̱ ⁊ elemo
ſinam exhiberet: vt pꝫ Tho. 4°. Sic
p̱entes Sarre vxoꝛis Thobie iunio
ris monuerūt eā honoꝛare ſocrū: di
ligere maritum: gubernare familiā
⁊ irrep̄hēſibilē ſe cuſtodire. Sic p̱en
tes Suſanne docuerūt eā: et erudie
runt ſꝫm legē Moyſi in timoꝛe dn̄i.
Nūc autem p̱entes quia ignoꝛātes
ſunt: ⁊ parum deum timētes: nec fi
lios: nec filias ſciunt p̱ ſe erudire: et
q̄ꝑ peius eſt nec curant eos mittē ad
p̄dicationeꝫ: moꝛat̄ puella in domo
nūq̄ꝫ audit ꝟbum dei: ⁊ ſic vt beſtia
accedit ad coniugiū: ⁊ vt beſtia ſe hꝫ
in coniugio.

¶ De gubernatōe familie: ⁊ quō dꝫ
q̇s habē ſe ad vxoꝛes filios ⁊ ſeruos
⁊ econuerſo ipſi ad eos: habes etiaꝫ
diffuſe in quarta p̱te ti. i. c. de pꝛudē
tia iconomica. De vitijs ꝟo ⁊ varijs
ſpēbus luxurie: que cōmittūt̄ etiaꝫ a
cōiugatis: habes. ſ̄. in ſecūda p̱te ti.
de luxuria. c. De adulterio: ⁊ alijs ca
pitulis. De caſtitate cōiugali habes
in quarta p̱te ti. de tēp̱ātia. c. De ca
ſtitate. De alijs ꝟo que pertinent ad
matrimoniū iniciatū cōfirmatuꝫ: et
cōſūmatū: et de peccatis que circa h̄
cōmittunt̄ hēs in ſequētibus capl̄is
hui⁹ ti. p̱ totum.

¶ Capl̄m pꝛimū de impedimento
erroꝛis p̱ſone.

R Elinquet homo patrem et
matrem et adherebit vxoꝛi
ſue: Et erunt duo in carne
vna. Gen̄. 2°. Que ꝟba referēs xp̄s
p̄heis. vt habet̄ Math. 19. Inſtituit
matrimonium ut eſſet ſacramētum
eccleſie: queꝫ ſtatū approbauit in nu
ptijs ſe rep̱ienſ: quas miraculo nobi
litauit. ¶ Et tria inſinuauit in dictis
ꝟbis. ¶ Pꝛimū eſt impeditio matri
monij que reſecat̄ quia relinquet hō
patrē et matrem .ſ. vt nūq̄ꝫ ꝯtrahat
cum talibus. Nullo eni tēpoꝛe mū
di licuit cum matre filiū: vel filiā cū
patre cōtrahere. Sed in p̄ncipio ꝓp̄t
paucitatē licuit viro cōtrahē cuꝫ ger
mana: et in ꝓceſſu tp̱is p̱ legeꝫ diui
nam additi ſunt quidam graduſ: et
p̱ legem canonicā alij graduſ et alia
impedim̄ta: quoꝝ quedā impediūt
quedā etiā dirimunt: et de hiſ p̄mo
aget̄. ¶ Secūdū eſt contractio eius

que inſinuat᷑ q̈a adherebit vxori ſue
q̈d ſit cõtrahẽdo cũ ea. Et p̄mo q̈dē
p̄ v̄ba de futuro per ſponſalia. 2° p̄
v̄ba de p̄nti: et tunc adheret cõſẽſu.
¶ 3° per copulã carnalē: ⁊ tũc adheret
corpore: ⁊ de his ſ̄bſequenter aget᷑.
¶ Tertium eſt affectio eius ad quē
ordinat᷑: q̈a erunt duo in carne vna
ideſt ad illud opus. ſ. ad ꝓcreanduʒ
ꝓlem: que cõiter vna eſt: quã etiam
tenent᷑ nutrire ⁊ morib⁹ inſtruē: q̈d
fieri non poteſt ſine mutua cohabi-
tatione: ⁊ ideo de ipſoꝝ cõiugatoꝝ
ꝯuerſatõe agit᷑. ſ. in ſ̄mone p̄cedēti.

¶ De impedimētis matrimonij.

¶ Impedimēta que. ſ. impediũt con
trahendũ matrimoniũ vel dirimũt
iam cõtractũ cõtinēt᷑ in v̄ſibus ime-
diate ſupra poſiti. Error ⁊c̄.

¶ De impedimēto erroris.

¶ Eſt ḡ p̄mum impedimētũ error. ſ̄
nõ ꝙ ē triplex error. ſ. pſone fortune
⁊ conditionis. ¶ Prim⁹ ḡ error di-
rimit matrimõiũ: ⁊ hoc niſi cognito
errore ratificaret dictũ matrimoniũ
Cuʒ ḡ de eſſentia matrimonij ſit cõ
ſenſus viri ⁊ mulieris in alterutruʒ:
p̄ v̄ba exp̄ſſus: vbi eſt error perſone:
puta ſi Johãnes dicat ſe eſſe Petrꝫ
nullus eſt conſenſus. Naʒ qui errat
non conſentit. ff. de iur. ⁊ fac. ignor.
. l. ſi p̄ errorem: ⁊ errantis voluntas
nulla eſt. C. de iur. ⁊ facti. igno. l. cũ
p̄ teſtm̄. ḡ ſequit᷑ ꝙ nõ ſit coniugiuʒ
ꝙ talis error pſone dirimat matri-
monium. Probat Petr⁹ de palude
in 4°. dicēs ſic. Error qui reſpicit id
q̈d eſt de ſ̄ba matrimonij ſicut ſunt
pſone que ſunt mã quo ad ſ̄bſtãtiaʒ
matrimonij dirimit matrimonium
de iure diuino quia nõ poteſt facere
ius humanũ ꝙ illa in quam nõ con
ſenſi ſit vxor mea: quia ſicut non eſt
matrimoniũ: niſi per cõſenſuʒ: ſic nõ
ē matrimoniũ cuʒ iſta: niſi p̄ cõſenſũ
in iſtam. Sed ſi errat quis in pſona
intendens cum vna contrahē: ⁊ alia
ſibi p̄ſentat᷑ loco eius non conſenſit
in illam: vnde nec vxor ſua eſt: ſicut
nec Lya fuit vxor Jacob: cum illaʒ
p̄mo cognouit vxorio affectu: q̈a in-
tendebat ad Rachelem. Sed poſtq̈ʒ
cognouit Lyam eſſe ratum habēs
⁊ in illã vt vxorem conſentiēs facta
eſt vxor. Sic ⁊ q̈libet errans aduer-
tens de errore poteſt ratificare ⁊ cõ-
trahere cum qua p̄us nõ intēdebat.

¶ De impedimento erroris for
tune.

¶ Error autem fortune et qualitatis
puta ſi credit contrahere cuʒ diuite:
vel v̄gine: et inuenit paupeʒ vel cor
ruptam non excludit cõſenſum: nec
p̄ ꝯn̄s dirimit matrimoniuʒ. Tho.
i 4. di. 30. et. 29. q. i. ꝗ. his ita. Error
v̄o nobilitati vel dignitati. ſi redeũt
in errorem pſone impedit matrimo
nium aliter non. Exempluʒ in filio
regis vel p̄mogenito: cũ quo aliqua
intendit contrahere: et p̄ntat᷑ ſibi ci
uis loco p̄dicti. vnde nõ tenet: ſicut
econuerſo de filia. Tho. in 4°. di. 30
Idem Ricar. dicēs ꝙ ſi errat᷑ circa
ſ̄biectum nobilitatis nõ tenet: vt cuʒ
q̈s intendit contrahere cũ filia regis
et ſibi p̄ntat᷑ loco eius filia ciuis. Sʒ
ſi errat circa nobilitatē ſ̄biecti tenet.
vt cum contrahit cuʒ pſona ſibi nõ.
quam putat regalem habere digni
tatem: et non habʒ. Petrus de pal.

diſtinguit de errore pſone q° ad for tunā ⁊ q̄litatē:et dicit ſic.ꝙ ſi error eſt abſolutus:quia talis error nō cadit ſuper aliq̄d qđ ſit de eſſentia matrimonij. Jdeo non impedit nec dirimit nec iure diuino: q̄a cōcurrunt eſſentialia:nec iure humano: q̄a nō inueniť ſtatutū:vt contrahens cum paupe quē credit diuitem: et hꝰmōi impedire habeat. Sȝ ſi ſit error conditionatꝰ.i. ſi contrahit cū ꝯditione que ſit honeſta ⁊ poſſibilis ea exn̄te ſtaret non ſtante nō ſtaret: puta cō trabo tecuȝ ſi tu es diues vt ego vel ita vt dictum eſt mihi: Uel ſi dabis mihi tantā dotem.

¶ De impedimento erroris.ſ.pſōe conditionis. ¶ Cap.2.

SEcundū impedimentū eſt error circa cōditionē pſone Utrꝫ.ſ.ſuilis vel libere conditionis ſit circa:qđ tria ſūt nōnda. ¶ Primū eſt ꝙ ſi error eſt pariſ conditionis: vel etiam melioris q̄ȝ ſua: puta ſeruus contrahit cū ſerua: quā putabat liberam:vel contrahit cum libera quā putabat ſeruā:talis error non dirimit matrimoniū quia non decipiť.29.q.2.Si q̄s liber. Rayn̄. Tho. Pe. Goff. ⁊ Jnno. Si tamen mulier ignoraſſet ſuitutem viri non eſſet matrimoniū. ¶ Secūdū eſt ꝙ ſi liber: vel libera cōtrahit matrimonium cum ſerua vel ſeruo ignorāter ⁊ neſciens cōditionē ſuitutis nulluȝ eſt matrimoniū: niſi poſtq̄ȝ ſciuit cōditionem eius conſenſit in eum: vel vbo vel facto.ſ.carnaliter cogſcēdo 29.q.2.Si q̄s ingenuus. vel niſi in animo teneat ꝙ etiam cum illa contraheret ſi eſſet ancilla ſm Ric. Si vo nō certitudinaliter ſciuerit: ſȝ ex his que audiuit habuit ꝓbabilē opinionem de ſeruitute ⁊ cognouit eā non poteſt eam relinquere. Si vo habuit leueȝ ⁊ temerariā nō obſtāte ꝙ poſtea exegerit debitum ſi certius ſciuerit de ſuitute poterit petē ſuaȝ ſepationem. Jtē ſi talis poſtq̄ȝ ſciuit ſeruitutem eius cuȝ qua: vel cū quo contrahit conſentit in eum debet p eccleſiam cogi alius qui.ſ. ſit ſeruus ad aſſentiendū. Si tamē anteq̄ȝ cōſentiret alter eoꝝ cōtraheret cū alio vel alia teneret iſtud vltimuȝ Guil. Hoſt.⁊ Ricar.in 4.di.36. dicūt ꝙ non eſt ibi matrimoniū:ſȝ teneť rōe ꝓmiſſioniſ facte:⁊ ideo eccleſia compellit cum illa remanere: vt denuo contrahat matrimoniū:ſi vȝ nōduȝ contrahit cuȝ illa de pn̄ti. ¶ Tertiū eſt ꝙ ſi liber vel libera ſcienter cōtrahit cuȝ ſeruo aut ſua tenȝ matrimonium.29.q.2.Si quis.Et in h̄ caſu ꝓles ſequiť matreȝ de iure cōmuni q̄ȝtum ad ꝯditionē ſuitutis vel libertatis.ex̄.de nat.ex.lib.ven.c.i.ſȝ pe. ⁊ Ric.in 4°.di.36.Pet.de pal.dič in 4°.hoc eſſe vum de iure cōmuni ſi tn̄ ſit cōſuetudo in ꝯtrariū tenȝ cōſuetudo.Jo.an.dicit ꝙ de conſuetudinē poteſt induci ꝙ in hꝰmodi filiꝰ ſequať patrem.ſ.quo ad libertatem Et idem ſi eſſet municipalis lex:⁊ h̄ videť eſſe in ptibus Jtalie. Nā nati ex ancillis ⁊ liberis uiris fornicarie ſunt liberi q̄ȝtū ad honores ⁊ dignitatem ſequunť patrem. De cōſuetudine tamē ſpāli aliquaꝝ terraꝝ ptꝰ ſequiť deterioris cōditiōis pentem:

ſiue ſit pater: ſiue mater. Sȝ ſi pater poſt peractū matrimoniū ſe vēdiderit nolente vxore: qḋ facere pōt ſcḋm Ric. tunc ꝑtus ſeqͥt matrem ſi ipſa eſt libera. Si vterqȝ eſt ſeruus ⁊ diuerſoꝝ dn̄oꝝ fiet diuiſio liberoꝝ ſcḋȝ numerum. Et ſi vnus eſt tātum ille penes quem remanebit recōpēſabit alij dn̄o p̄cium iuſtum. ¶ Item nō ꝙ ſerui inuitis dn̄is poſſunt ꝯtrahere matrimoniū. ex̄ de coniu. ſeruo. c. i. q̄uis dn̄i eoꝝ poſſent tales vendē: q̄a ex ꝯtractu matrimonij nō amiſerunt ius ſuū ſup eos. Nō tn̄ in ꝑtib⁹ ita remotis debent mittere vel vēdē ꝙ impediat̄ vſus matrimonij cum coniuge ſua. Si autē ſerui de volūtate dn̄oꝝ cōtraxerūt: tunc non pn̄t dn̄i ꝑcipere aliq̄d in p̄iudiciū redditionis debiti. Unde magis obediēt ꝯiugi debituȝ exigenti q̄ȝ dn̄o aliq̄d imꝑanti Ricar. vbi. s̄.

¶ De ſuitute ſequenti matrimonium per v̄ba de pn̄ti ꝯc̄tū.

¶ Nō ꝙ que dicta ſunt. s̄. videntur habere locum quādo ſuitus illa preuenit cōtractum matrimoniū altero coniugium libero ⁊ ignorante ſeruitutem conſortis. ¶ Sciēdū igit̄ ꝙ cōtracto matrimonio de pn̄ti: ⁊ mlt̄o magis ꝯſūmato nō poteſt vxor facē ſe ſuam alteriuſ inſcio et inuito viro vel ignorante iure diuino quo dicit̄ Gen̄. 3°. Sub viri ꝑtāte eris: ⁊ ipſe dn̄abit̄ tui. Secus eſt autē iure ciuili q̄a eſt ſocia ⁊ nō ſbiecta imo ſui iuris. Un̄ ſcḋȝ ius ciuile videt̄ ꝙ ſe vxor pōt facere ancillam alterius. Theologi tamen dicunt oppoſitum. Et ſi q̄dē illa ſbiectio quaȝ ponit ſcriptura eſſȝ tātū iudicialis abolita: eſſet ꝑ chriſtū ⁊ ius ciuile oppoſitū: ſȝ q̄a naturalis eſt ⁊ moralis rōni recte concordans repetita in nouo teſtamēto ideo vi⁹ eſt qḋ dicunt Theologi. Marit⁹ tn̄ poteſt ſe ſuū facē: ſicut caput vxoris ⁊ ideo ſui iuris. vnde ipſa inſcia ⁊ inuita pōt ſe ſuū facere. Tenet̄ tamen reddere debituȝ vxori talis: ⁊ poteſt exigere etiā dn̄o ſuo prohibente: vbi eciam attendēdū eſt ꝙ cū dicitur ꝙ aliq̄s poteſt ſe in ſuū dare. i. venundare ſe ad p̄cium ꝑticipāduȝ. al's donatio non valeret: quia donatio excedens q̄ngentos ſolidos. i. aureos reputat̄ imēſa iure ciuili: et quaten⁹ eſt vltra. eatenus nō eſt valida. Qḋ ſi eſſet res indiuiſibilis forte totum vitiaret̄. C. de dona. l. Si q̄s. Sed libertas eſt res inextimabilis ⁊ indiuiſibilis: vnde dare ſe in ſeruitum eſt imenſa donatio ⁊ nō valet. Ex hoc autem ꝙ quis poſt matrimoniū cōtractum de pn̄ti: ſiue cōſūmatū: ſiue nō venūdat ſe: n̄ p̄iudicat̄ matrimonio: q̄a ſeruitus ſupueniēs n̄ dirimit ipſuȝ: nec per hoc vxor efficit̄ ſerua: nec liberi eoꝝ efficiūt̄ ſerui: quia ꝑt⁹ ſequit̄ ventrē: nō ergo preiudicatur vxori etiā ſi taceat: q̄a ꝓhibere non pōt: etiā ſi ꝯſentiat: quia nō ꝯſentit̄ vt ipſa ſit ancilla: ſȝ vt ille ſeruus ſit: ad quod nō ſequit̄ ipſā fieri ancillā: cū poſſit habere ſeruus vxorē liberā. Nō tn̄ ꝙ vbi eſt ꝯſuetudo: ꝙ ꝯtrahēs cū ſeruo fiat ſerua valet. Nā ſicut ius ſcriptū potuit inuenire nouū modū ſeruitutiſ: ita ius nō ſcriptū quod dr̄ ꝯſuetudo: ita etiā vt mulier alti⁹ t̄re liget̄ eo ipſo ꝙ ꝯtrahit in t̄ra tali ꝯſue

tudine affecta: tum quia ſortit̃ ſorꝫ tum quia vt ſ̄uum domiciliū ſequit̃ viri. Sed ſi mulier ignoret eū ſeruū aut talem cōſuetudinē nō ligaretur: quia ſtatuta ciuitatū nō ligant ignorantes ea: nec cōſuetudines. de cōſti c.i.li.6. Hec omnia Petrus de pal. in 4°.di.36.

¶ Dñs non poteſt ꝓhibere copulā carnalē ſ̄uoꝝ cōiugatoꝝ ſimpliciter.

¶ De carnali copula talis coniugij.ſ. ſ̄uoꝝ vel alteri⁹ ſ̄ui eoꝝ. ¶ Nō p̄mo ꝙ ſi dñs talis ſ̄ui vel ſ̄ue prohibeat copulā vel actuꝫ coniugalē: ſi ſine cā ꝓhibet nō audit̃. ſ. Neminez. n. audit .i. exaudit p̄toꝛ ſine cā: non autē pōt matrimoniū ſeruis ꝓhiberi a dñis vel actus eius ſine cā: nec tenent̃ in hoc eis obedire. Aut ꝓhibet hoc dominus cū cā: puta q̄a indiget ſ̄uitio ſuo: ⁊ tunc diſtingue: q̄a aut dñs cōſenſit in cōiugiuꝫ et tunc etiam non audit̃ nec pōt etiā ꝓhibere. Aut nō conſenſit: ⁊ tunc debet dño obedire ⁊ nō ꝯiugi: cū nō potuit ſe obligare: niſi ſaluo iure alterius. Ubi tamen poſſet vtriq3 ſatiſfacere: ⁊ ſibi ⁊ coniugi de actu coniugali ⁊ dño ſuo de ſ̄uitio cōpetenti poſſet vtrūq3 facē ⁊ debet dñs permittere. Sed ſi vadit ad loca remotioꝛa ⁊ indigꝫ tali ſ̄uo tūc ſeruandū qđ dictū eſt: vel vēdat in illis ꝑtibus vbi eſt coniunx ſi pōt.

¶ Secūdo nō ꝙ cū q̄s ſcit ſe ſ̄uum eſſe ſi credat aliū vel aliā cū qua cōtrahit ſcire eſſe talem. ſ. ſ̄uū: qui tam̄ ſit liber: aut q̄a affectuoſe ita diligit̃ ꝙ etiam conſentiret ſi ſciret eſſe talē excuſaretur a peccato: ex quo vxoꝛio affectu cognoſcit vł cognoſcit̃: alˀs ſi ſciat non tenere matrimoniū ſoꝛnicat̃ quouſq3 aliū certioꝛauerit de ſua conditione: ⁊ ille nihilomin⁹ conſentiat in eum vt coniugem: eſt autem in eius p̄tāte qui ig̃rabat hoc poſtq̄3 ſciuit ratificare ſeu cōſūmare dictum matrimoniū. ¶ Tertio nō de libēo neſciente eſſe ſeruū vel ſeruā: cū quo vel qua contrahit: ⁊ quidē q̄zdiu credit coniugem libeꝝ vel liberam: licꝫ nollet conſentire ſi ſciret: tādiu excuſat̃ a peccato: vt Jacob in facto Lye ꝓpter ignoꝛantiam facti ꝓbabilem ⁊ filij erunt legitimi ſi ſit in cōſpectu eccleſie cōtractū matrimonium.

¶ Quarto nō ꝙ cum oꝛit̃ dubitatio vel queſtio de tali matrimonio q̄d agendum. Sciendū ꝙ eſt differētia inter ſcīētiā cōſcīētiā ⁊ ſcrupulū: circa talem mām̄. Nam ſcientia quidem que habet euidentiā: ⁊ nō eſt niſi veroꝝ: qm̄ q̄ habet de impedimento: ſiue ſ̄uitutis: ſiue alteri⁹ impedimēti dirimentis nullo cogente nō poteſt reddere aut petere debitum: q̄n aut ſibi p̄iudicet: ſi in ipſo erat matrimonium ratificare: aut peccet: ſi in ipſo non erat matrimoniū ratificare: vel erat: ſed non intendit ratificare per hoc. Q̄n ſ̄o de hoc hꝫ cōſcīētiam: ⁊ ſi nō ſcientiam de impedimēto idest firmam credulitatē habꝫ de hoc impedimento q̄zuis clare nō ſciat ligat̃ ſua ꝯſcientia erronea: nec refert vtrū leui vel ꝓbabili cā moueat̃: q̄a etiaꝫ contra conſcīētiā erroneā: nec debꝫ cuiuſq3 hominis p̄cepto obedire: dū durat talis conſcientia: quia omne qđ eſt contra conſcīētiaꝫ edificat ad

gehēnā. Sed quādo habꝫ ſcrupulū
conſcientie.i.quia dubi⁹ eſt ⁊ tunc ſi
ex temeraria ⁊ leui cā:vt qa audiuit
a paucis ⁊ leuib⁹ pſonis dꝫ deponē
qua depoſita poteſt petere et reddē
debitum. Si autem dubitat ex ꝓba
bili cā poteſt reddere:quia in dubio
debet qs obedire p̄lato:ſicut vaſall⁹
in dubio dꝫ dn̄m ſuū iuuare. xx.q.i
Quid culpat: ſed nō debet petē: qa
exponeret ſe periculo. Aug⁹. Tene
certum ⁊ dimitte incertū. Nō petē-
do enim certum eſt ꝙ non peccat ⁊
hec diſtinctio habet locum in oibus
impedimentis que ſimilit̄ impediūt
matrimoniū vel actuꝫ eius: quo ad
pſonam que habet noticiā.hoc eniꝫ
faciat pſona ſm dictā diſtinctioneꝫ:
vbi nō vult matrimoniū cōſūmare:
al's ſibi p̄iudicat ⁊ peccat. ¶ Sꝫ qd
iuris:ſi de hoc lis pendeat in foro iu
diciali. Dicit Hoſt.etiam ſi ſit certus
ꝓpter dubiū euentum poteſt reddē
⁊ petere debitū affectu coniugali co
gnoſcendo nō vt liberā nec vt ācillā
ſed vt cui queſtio ſtat⁹ mouet:vnde
ꝓpter p̄mum nō peccat: ꝓpt ſecūdū
nō ſibi p̄iudicat: maxime ſi ab eccl'ia
vrgeat. Et magiſter ſniaꝝ in 4.di.
36.dicit ꝙ reddere debet ſi vrget:
qḋ etiam videt in gradib⁹ humana
lege ꝓhibit. ⁊ p dn̄s in impedimēto
ſuitutis:in quib⁹ eccleſia que ſtatuit
quādo vult deſtituit ⁊ diſpenſat:nō
autem in gradibus diuina lege ꝓhi
bitis in qbus eccleſia forte nihil pōt
Sed iſta opinio quo ad p̄mum nō
valet:quia eccleſia:quādo p̄cipit de-
bitum reddi lite pendente nō inten
dit diſpenſando matrimoniuꝫ facē:

ſi non eſt. Nam ſi intenderet facere
matrimonium:aut hoc eſſet vſqꝫ ad
tempus ſnie:⁊ hoc nihil eſt quia ma
trimoniū non poteſt fieri ad tēpus.
Aut ſimpliciter et tunc poſtea non
diſſoluet. Si etiam hoc intenderet
non poſſet facere vt ille qui non eſt
ꝟus maritus:ſit ver⁹ marit⁹ contra
volūtatem ſuam. Unde non refert
ſiue queſtio moueat:ſiue non:vt de
reſti.ſpo.litteras. Sed diſtinguēdū
vt.ſ̄.dictum eſt imediate. Item qa
dictuꝫ eſt.ſ̄.qa in h⁹mōi:quādo eſt
dubiū debet obedire.ſ.in reddendo
debitū. Precipit.n.hoc papa in tali
dubio p decre. Inqſitōi. extra de ſē.
ex. Poſſet etiam dici ꝙ circūſcripto
etiam p̄cepto pape idē eſſet faciēduꝫ
qa ſi aliqḋ eſt ita dubiuꝫ ꝙ vna ps ē
certa:alia dubia: an ſit peccatū debꝫ
tenere certū ⁊ dimittere incertū: qa
qn̄cūqꝫ poteſt ſe liberare a pic'lo pec
cati tenet. Uñ manifeſta eſt rō q̄re
non debet petere:qa certuꝫ eſt ꝙ nō
petere eſt licitū. Eſt autem dubium
vtꝝ petere ſit peccatū:ſꝫ in reddēdo
non eſt ſic:qa vtrūqꝫ eſt dubiū: qa ſi
eſt matrimoniū negare eſt iniuſticia
ſi non eſt matrimoniū reddere ē lu-
xuria. Sed nō eſt equaliter dubium
hinc ⁊ inde:qa p̄ſumptio eſt pro ma
trimonio quouſqꝫ cōtrariū ꝓbetur.
vñ reddere tenet debitum. Si autē
eſſꝫ equale dubiū hinc inde:puta qa
ſi vna eſſet ſnia ꝓlata pro matrimo
nio alia contra ⁊ neutra tranſiſſꝫ in
rem iudicatam:adhuc qa nullus dꝫ
ſpoliari re ſua: ſiue poſſeſſione: imo
ſpoliatus oio eſt reſtituēd⁹ niſi ꝓba
tiones in contrariū ſint in promptu

Inde eſt ꝙ debet reddere debitum: etiam ſi ſit gradus inſolubilis et indiſpenſabilis vt filie ⁊ patris vel filij ⁊ matris qn̄ petēs eſt in poſſeſſione vel cum eſt ſpoliatꝰ abſqꝫ auctoītate iudicis. Et nō ꝙ error hꝰmōi conditiōis impedit ex ſtatuto eccleſie: que etiam poſſet ſtatuere ꝙ nō dirimēt ſicut poſſꝫ ſtatuere ꝙ error fortune dirimeret: cum tamē nō dirimat vt dictū eſt. Pe. de pal. in 4°.

De impedimento voti ſolemnis

Cap. 3.

Tertiū impedimētū ē votū .ſ. ſolēne: nō autē ſimplex. Si qs ꝗ vel ſi qua hēt profeſſionē tacitam vel expꝛ̄ſſam alicui de religionibꝰ approbatis: tale votū impedit matrimoniū cōtrahenduꝫ: ⁊ dirimit cōtractū. Uñ cōtrahendo nullum eſt: ⁊ incurrit excōicatōeꝫ. ex̄ de conſan. ⁊ affi. Eos. in cle. Si aūt feciſſet ꝓfeſſionē in aliqua regula n̄ approbata: vel etiam in regula tertij ordinis: ſiue bizocharꝫ ſancti Dn̄ici: vel beati Franciſci: nō videt ꝙ illud habeat dirimere contractū: tamē cōtrahendo peccat mortalit. Quis aūt ſimplex votū ꝗtūcūqꝫ ſit publicū nō dirimat matrimoniū cōſūmatū impedit tamen cōtrahēdū: ⁊ etiam cōſūmādū iam contractū. Unde talis cōtrahēdo peccat mortaliter: etiāꝫ ſi intenderet nō cōſūmare ꝫ religionē ingredi: quia facit cōtra iura. di. 27. Si vir. Et qꝛ exponit ſe piculo frangendi votum poſt contractū adhuc remanet obligatus ad obſuādū cuꝫ poſſit ante cōſūmatōē. Unde conſūmando iteruꝫ peccat mortalit. Ric. in 4°. di. 38.

De impedimento cognationis.

Cap. 4.

Quartū impedimētuꝫ eſt cognatio: ⁊ qꝛ iſtud eſt ꝓlixiꝰ ceteris: ideo in vltimo reſeruabit: quere in ca. 14. 15. ⁊ 18.

De impedimento criminis.

Cap. 5.

Quintum autem qđ ſequit eſt crimen: vbi nota ꝙ tria ſunt crimina que impediūt ⁊ dirimunt iam cōtractū. Primū ē ſi qua mulier: vel ecōtra machiata fuerit in morte vxoris alicuiꝰ: ⁊ ipſaꝫ cū effectu occiderit animo hn̄di virū illius in ſuū: ⁊ ſimilit q machinatus fuerit: ⁊ cum effectu occiderit virum alicuius mulieris vt habeat eam in vxorē: tales ſi cōtraxerūt ſunt penitꝰ ſepandi: qꝛ in fornicatōe ſunt. 31. q. i Si quis viuente. Et licꝫ aliq vt Ric in 4°. di. 35. hoc intelligāt cuꝫ inter eos fuerit cōmiſſum adulteriū: duꝫ ꝑmum ſtabat cōiugiū. Uerior tamē eſt opinio Inno. ⁊ Hoſti. dicentiuꝫ ꝙ ſola machinatio mortiſ cū effectu etiam ſine adulterio dirimit ⁊ ſuffic ad dirimendū. Idem etiāꝫ ſi ꝑcepit vel mandauit vel cōſuluit interfici eo animo vt haberet vxorem eiꝰ in ſuā vel virum in ſuū virꝫ: etiam ſi hoc faceret ꝓpter infidelē que poſtea induceret ad fidem: ⁊ cōuerteret ſecūdū Uber. Hug. ⁊ Ricar. ꝫ ex odio: vel in bello: hoc nō habet dirimē vel impedire matrimoniū. ex̄ de cōuer. ad fi. Laudabilē. Et ſimiliter ſi qs vel ſi qua non mandauit nec conſuluit nec ꝑcepit interfici aliquem: tamen

interfectū illū habet ratum: vt hēat in vit̄ ſuū vel in ſuā vxorez talis ratihabitio nō compat̄ mandato: ⁊ ſi hoc non habet dirimē matrimoniū ſequēs. ¶ Secūdū crimen eſt adulterium: et hoc.ſ. quādo adulterātes pſtāt ſibi fidē ꝓmittendo vel dādo ſiue iurādo ꝙ cōtraheret: ⁊ hoc ſiue ipſa adulterina ꝯmixtio fuerit inter eos ante pdictam ꝓmiſſionem: ſiue poſtea dūmodo ſtante pmo matrimonio. 31.q.1. Relatū. Quādo autē interuenit nuda ꝓmiſſio nō in fide nec iuramento firmata: ſed ſimplex ⁊ adulterina cōmixtio ante vel poſt vt̄ hoc habeat dirimere cōtractuz poſtea matrimoniū ſup quo fuit ꝓmiſſio. Ricardus.in 4.di.35. dicit aliquos tenere ꝙ dirimat: Aliquos tenere ꝙ non dirimat ⁊ nullā alteri pfert. Unde in hoc caſu videt̄ ꝙ eēt dn̄s papa conſulendus vel petenda diſpenſatio ad cautelaz: nec faciliter dirimendū. Si autez adulterina pollutio pus vel poſtea nō interuenerit q̄uis dederint ſibi fidem de contrahendo: p hoc nō impedit̄ matrimonium ſequēs inter illos ſoluto pmo ex̄ de eo.q̄.du.in ma.q̄ꝫ.pol.p adul. .c.vlt. Grauiter tamen peccauerunt ſm Ricar. Item ſi qua coniugata puta Berta ſe cognoſci ab aliquo pmittat hac promiſſione fide vallata exacta ⁊ recepta ꝙ poſt mortez viri ſui ille adulter ducet in vxorem eaz: de qua ſibi conſulet quedam pſona ipſi berte coniugate familiaris ⁊ ꝓpinqua intendēs ⁊ ꝓbabilit̄ credēs ꝙ ꝯſulet de ipſa Berta mortuo viro Berte ſi adulteratus cū ea poſtea cōtrahat cūm ipſa ex eo ꝙ illa cōſuluit ⁊ ſic ille ꝓmiſerat nullū ē matrimonium ſed dirimēdū: quia in fraudez factū eſt: ⁊ fraus ⁊ dolus nemini debent patrocinari. extra de imu. eccl. Aduerſus. Secus ſi alia intentione faceret. Ric.in 4°.di.35. ¶ Tertiuz crimen eſt quādo durāte matrimonio contrahit de facto cum altera. ⁊ hic nō diligenter ꝙ ille qui hꝫ vxorē ⁊ ipſa viuente ducit aliam de facto: aut iſta ſit iſtuz habere vxorem: aut non. Si quādo contrahit cum ipſo ſciuit ꝙ habebat vxorem aliam non poteſt cuz illo eſſe matrimoniū: etiā ſi mortua pma vxore de nouo cōtrahat. Et idem iuris eſt ſi neſciuit qn̄ contraxit ſed poſtea ipſa pma vxore illius adhuc viuente ſciuit ⁊ pmiſit ſe cognoſci ab eo cū quo contraxerat. Si vo ab initio quando contraxit neſciuit illū habere uxorez: ⁊ ſemper ſtetit in ipſa neſciētia vſq; ad mortē vxoris illius ſed poſt mortem ſcit eſt in ptāte illius ignorantis matrimonium ratificare vel diuortiuz petere ita tamen ꝙ poſt q̄ꝫ ſciuit: ⁊ ſe cog̃ſci pmiſit nō poteīt diuortiū petere: alr̄s petere poterit: ſi vult. ex̄ de eo q̄ dux̄ in ma.c.1.⁊.c. veniens. ⁊ de coniug. ſer. Propoſuit. 34.q.2. Si virgo. Et qd̄ dictū eſt de viro ducēte ſcdaz vxorem de facto. Idez intellige per totū de muliere ducente ſm virum vel maritū de facto. Si aūt mortua iā pma vxore vir non cognoſcit illā ſecūdā adulterā carnaliter que ſecuz ignoranter contraxerat: ſed ipſe ducat tertiā ſꝫ hoſti. debet manere cū tertia: q̄uis etiam poſtea cognoſcat

ſecūdā:quia prima viuente cōſenſus habitus cū ſecunda nullus fuit:⁊ ſic nō impediuit cōſenſū tertie:q̄n etiaʒ ſi poſt morte̅ p̄me cog̅uit carnaliter ſecūdam que fuit ignorās iſtum habuiſſe vxoreʒ:⁊ nunc etiaʒ ignorans eſt:et vir ipſe contrahat cum tertia. adhuc remanebit cum tertia. Idem de muliere erga vir̄. Dicit̄ autē mulier inſcia ſm hoſtien. quādo habʒ iuſtā cām ignorandi:vt q̄a vir de remotis veniens aſſerebat ſe nō hr̄e vxoreʒ.ex̄ de ſpon. Cū in apoſtolica Ideo autem inſcia nō ɔmittit adulteriū: q̄a ſine dolo cōmittit̄.24.q.2 In lectū. Jo.an.in omnib⁹ p̄dictis.

¶ De diſparitate cultus.

Cap.6.

Sextū impedimētū eſt cult⁹ diſp̄itas.i. fidei inter cōtrahentes:vbi nō tria puncta. Et p̄mum ꝙ fidelis cōtrahens cum iudeo vel pagano vel cathecumino nōdū baptizato nō eſt v̄bū matrimonium:⁊ ſic nullū eſt.28.q.2.§.ex his ſm Tho. Alber. Pe. Ray.⁊ Ricar. Sponſalia autem poſſūt contrahi a fideli cum infideli cū hac conditiōe ſi infidelis conuertat̄.28.q.1. Non oportet. ¶ Secundū eſt ꝙ catholico contrahente cum pſona heretica baptizata v̄bum eſt matrimoniū:nec dirimit ꝓpter hereſiʒ:q̄uis peccet ſciēt cōtrahens cū tali. Et ſimiliter fideli contrahēte cuʒ fideli p v̄ba de p̄nti: q̄tūcūqʒ alter cor̄ efficit̄ heretic⁹ iudeus vel pagan⁹ non poteſt dirimi matrimoniū: etiā ſi adhuc non erat conſūmatū. ¶ Tertiū punctuʒ eſt ꝙ infidelibus cōtrahētib⁹ cū infidelib⁹ matrimoniū:q̄uis nō ſit pfectū ſm pfectionē gratie nec ratum:tamen ē matrimoniū in q̄tum eſt ordinatū ad ꝓlem ſm pfectionē nature.vnde infidelis cognoſcens vxorem ꝓpter bonum ꝓlis:vel vt reddat debituʒ: non peccat. Tho.in 4°.⁊ Ric.⁊ 26 di. Deinde. Poſſunt infideles vni⁹ ritus contrahere cū infidelib⁹ alteri⁹ ritus:puta ſarraceni cū tartaris:niſi p aliq̄d ius poſitiuū ꝓhiberent̄:quia tunc diſp̄itas cultus dirimit. Q̄d ſi vterqʒ coniunx conuertat̄ ad fidem ratificat̄ matrimoniū:⁊ nō poſſunt ab inuicem ſeparí:etiam ſi ɔtraxiſſēt cum cōſanguineis ſuis in gradibus ꝓhibitis lege humana.ſ.per ſtatutū eccleſie. Sed ſi contraxiſſent in gradibus ꝓhibitis lege diuina. Leui.18 opʒ ꝙ ſepent̄. Ric. ¶ Item ſm Jo. an. Si pagani q̄ ſm legē ſuā cū pluribus vxorib⁹ cōtraxerūt cōuertant̄ cum vxoribus ſuis cuʒ p̄ma remanebunt aliis excluſis. Item ſi habuiſſet aliam vxorē quā repudiaſſet ⁊ viuēt ſi illa vellet conuerti ad fidē etiā tn̄t ipſam recipe ⁊ illā ſupinductā:q̄uis cōuerſam ad fidē abicere: imo etiaʒ ſi p̄ma nō vult conuerti ad fidem:⁊ vult habitare cum iſto ſic conuerſo ſine cōtumelia creatoris: ⁊ ſiñ h⁰ q̄d ad infidelitatē inducat nō poteſt ille conuerſus aliam recipe. Sed h⁰ eſt in ptāte ſua ſi vult cohabitare cum ipſa vel nō. Si v̄o alter infideliū cōiugatorū cōuertat̄ pōt fidelis cōuerſus cū infideli manere ſb̄ ſpe conuerſionis ſi eū in infidelitate obſtinatū nō viderit. Bene facit cōmanē: nō tamē tenet̄:ſed poteſt eā dimittere:

n

quo ad cohabitationē:ſed nō poteſt aliam ducere preter ꝙ̄ in trib⁹ caſib⁹ Primus vicȝ ſi cōiunx infidelis vult cohabitare cum fideli. Secūdus ſi vult cohabitare ſȝ nō ſine cōtumelia creatoris. Tertius ſi infidelis fidelē ad infidelitateȝ ptrahere nitit̄. Per quēlibet hoꝝ caſuū ſoluit̄ matrimonij vinculū:etiam anteꝙ̄ cōtrahatur aliud matrimōiū: ⁊ tñ ſi āte ꝯtractū matrimoniū ſm ali⁹ coniunx cōuerteret̄ nō liceret illi qui pmo ꝯuerſus eſt ſcōȝ matrimoniū cōtrahē uiuēte illa. Ricar.in 4°. Aliqui dicūt ꝙ nō ſoluit̄ pmū niſi contrahat ſcōm adueniēte aliquo ex pdictis caſib⁹. Idē Pe.de pal.ſed clarius. dicit enim ꝙ quo ad cōuerſum:cum alter nō conuerſus nō vult cohabitare:vel cū iniuria creatoris:vel vbi picul̄ū ē ſbuerſionis conuerſo an ſoluat̄ matrimonium eſt duplex opinio. Aliq̄ dicūt dicunt ꝙ ſtatiȝ ſoluit̄ matrimoniū in quocūȝ illoꝝ triū caſuū occurrēte ꝙ ſi cōuertat̄ alter ad fidem anteꝙ̄ pmus cōuerſus contrahat aliud vel faciat votum tenet̄ prim⁹ ipſe recipe illum poſtea cōuerſū. Et hoc ideo ē: q̄a licet vinculū ſit ſolutuȝ adhuc tñ retinet vinculū ſponſaliū:ſicut tenet̄ cōtrahere cū illo: vel q̄a blaſphemia creatoris:ſi eſt ppetua ſoluit:al's nō. Quādo autē votū vel matrimoniū tollit̄ nō videt̄ ppetua. Alij dicūt ꝙ nō ſoluit̄ mr̄imoniū illō quouſqȝ cōtrahat mr̄imoniū ſcōm. Poteſt eiȝ imaginari ꝙ in mr̄imonio infideliū nō eſt aliqō reale vinculū de mūdo pluſqȝ in ſpōſalib⁹:cū nō ſit ſacm̄ētū ante baptiſmū:vnde ante baptiſmū vtriuſqȝ vel alteri⁹ ex ſtatuto eccleſie pōt illud mr̄imoniū ſolui:ſicut ſponſalia multis caſib⁹ ſoluūt̄ ſtatuto eccleſie vnde ſicut p mr̄imoniū ſequēs ſoluūt̄ ſpōſalia pcedētia:ſic p ſequēs mr̄imoniū tollit̄ pcedēs:nō ratū ſpōſalib⁹ ꝯpatū.hec Pe. Et in h⁹modi caſibus quādo.ſ. alter coniugū ꝯuertit̄ ples eoꝝ ſi eſt in etate minori dȝ dari fideli ñ obſtāte ꝙ indigeat matris obſequio ad educatiōeȝ. Si aūt ē in pfecta etate ſequat̄ eū pētē queȝ vult Tho.in.4.p oia.⁊ Ric.

De impedimento violentie.

Cap.7.

Septimū impedimētū ē ius .i.violētia ſiue met⁹: qō ex ſui nā:ſiue ꝯſtōe eccleſie matrimoniū excludit: q̄a excludit ꝯſēſū Nō ḡ ꝙ eſt triplex coactio. Quedaȝ eſt abſoluta que fit p vim: et iſta nō habet cōſenſum animi in queȝ cadit coactio. Sed pōt eſſe coactio carnis ad aliud extrinſecl. a q° trahit̄ pſōa inuita:⁊ talis coactio qñ nō cōſentit in mr̄imonio nō efficit ita ꝙ etiā ex pte cogētis nō ē mr̄imoniū ſȝ Tho. q̄a mr̄imoniū claudicare non pōt:ſi tñ poſtmodū coact⁹ cōſentiret ⁊ cogens in ſuo ꝯſenſu maneret eſſȝ matrimoniū: ſecus ſi mutaret volūtatē ipſe cogens. Scōa eſt cōditiōata ⁊ p metū qui cadit in ꝯſtātē viꝝ ⁊ iſta coactio etiā excludit mr̄imoniū. ex° eo.p latū.⁊.c.ad audiētiā. Dicit̄ aūt met⁹ cadēs in cōſtātē viꝝ q̄druplr̄. Primo.ſ.met⁹ mortis.2° cruciatus corpis.ex eo.Cū dilecti.3° met⁹ ſtupri.4° met⁹ ſuitutl.ff.e.l.nec timor. vn̄ vſ. Excuſare metus hos poſſe

puta q̄a neſciſ ſtupꝝ ſiue ſtat⁹. Alberi. atq̃ neq̃. Cõcor. Tho. ⁊ alber. addẽdo: ⁊ dic̄ Ric. in 4°. ꝙ ñ differt vtꝝ ƥdicta q̈tuoꝛ fiant in pſona nr̄a ſiue liberoꝝ: ſiue vxoꝛis: ꝙ talis coactio conſenſus ꝑ talẽ metũ mr̄imonium impedit q̈tũ ad iudiciũ dei: ⁊ q̈tuꝫ ad iudiciũ eccleſie: etiã ſi eſſet ↄſẽſus interioꝛ in mr̄imonio: q̈uis. n. cõſenſus interioꝛ ſufficient̄ cogi nõ poſſit tamẽ ꝑ ƥdictũ metũ tã vehemẽs inducit̄ ꝙ multũ in ipſo diminuit̄ de rõne volũtarij: ⁊ ideo nec de⁹: nec eccleſia voluerũt hominẽ ꝑ talẽ ↄſẽſuꝫ eſſe ligatũ: ⁊ rõ eſt duplex. Una eſt. q̄a mr̄imoniũ ſignificat ↄiunctõem xpi ⁊ eccleſie que fit ꝑ libeꝝ amoꝛeꝫ. Alia eſt q̄a talia mr̄imonia malos exit⁹ hẽrent: q̄a qd̄ q̄s nõ diligit facile cõtẽpnit. 20. q. 3. Preſens. Pet. etiã dici ſm aliquos ꝙ eccleſia aliq° mõ inſtituit: vt pſona modo ƥdicto coacta ſit illegitima durante ƥdicta coactiõe ad ↄtrahẽdũ cũ illa ad quã ducẽdã cogit̄. Sꝫ vtꝝ mr̄imoniũ ↄtractũ ꝑ cõſenſũ metu coactũ ratificet̄ ꝑ ↄſenſũ ſequẽtẽ tacitũ. Rñ. Ric. in 4°. ꝙ mr̄imoniũ ↄtractũ ꝑ ↄſẽſũ coactũ metu cadẽtẽ in cõſtãtẽ viruꝫ: aut ẽ coactũ ꝑ coactõeꝫ cõſenſus viri vel mulieris: vel vtriuſq̃ ſimul. Si ƥmo mõ iſte qui liber eſt ligatus eſt alr̄ nõ: ſi poſtea tacite ↄſentiat ⁊ libẽ pſona ligata in cõſẽſu ƥſtino pſiſtẽte ꝟũ efficit̄ mr̄imoniũ ⁊ tũc vtq̃ ligatus eſt: q̄a q̈uiſ tacit⁹ cõſenſus ꝑ ſe ñ ſufficẽt tñ ſuffic̄ cũ exƥſſiõe extioꝛi q̄ ꝓceſſit. Si aũt pſona ligata reſiliuit a cõſenſu ãte ſequẽtẽ ↄſenſũ alteri⁹: tũc diſtingue: q̄a aut cõtraxit matrimoniũ aliud: ⁊ tũc dico ꝙ illd̄ ſcd̄m mr̄imoniũ tenet: q̈uis peccauẽit cõtrahẽdo ſi ↄgruo tp̄e ipſe nõ expectauit libeꝝ cõſenſũ alterius tacitũ aut exƥſſũ: aut nõ cõtraxit aliud mr̄imoniũ: ⁊ tc̄ ſcd̄ꝫ iudiciũ eccleſie pſumet̄ in eodẽ cõſẽſu remanẽ: q̄a q̄ in aliq̄ ſemel cõſenſit ãplius nõ poterit diſẽtire: ⁊ ali⁹ nõ negauẽit ſuũ ƥmuꝫ cõſenſũ pñtem. ex̄ de ſpon. impu⁹. De illis. Scd̄m tñ iudiciũ dei nõ eſt ꝟũ mr̄imoniũ: q̄a tale nõ põt eſſe ſiñ cõſenſu mutui cõſenſus interioꝛis. Si aũt vtq̃ fuit coacta: tũc ad hoc ꝙ ſit ꝟũ mr̄imoniũ req̈rit̄ nihilominus nouus ↄſenſus ex vtq̃ p̄te: ſ; ñ noua exterioꝛ exƥſſio. Ad ƥmũ in oppoſitũ vbi ſic ſe aliq̄ duo req̈rũt̄ pro cã alic⁹ effect⁹ ñ cauſãt effectũ niſi ſimr̄ cõiũcta. Cũ autẽ ad cauſãdũ mr̄imoniũ req̈rat̄ cõſenſus de pñti interioꝛ ⁊ eius exƥſſio exterioꝛ nõ efficiẽt matrimoniũ diuiſim: ꝗ ſequẽs tacitus cõſenſus cũ exƥſſiõe extioꝛi q̄ ꝓceſſit nõ efficiũt mr̄imõiũ. Et nõ ꝙ ſi mulier poſt cõſenſuꝫ coactũ carnalit̄ cognoſcatur ſi habuit opoꝛtunitatẽ reclamãdi pſumit̄ tacite conſentire in mr̄imonio ꝙ ſi coacta fuit ꝑ vim abſolutã vel metu ſufficiẽte nõ eſt mr̄imoniuꝫ. Sꝫ ſi nõ fuit ſufficiẽs met⁹ tũc in iudicio exterioꝛi pſumit̄ ꝓ matrimonio: ſi tñ ꝟe nõ ↄſenſit nõ fuit mr̄imoniũ: etiã ſi hũit opoꝛtunitatẽ reclamãdi. Pe. ⁊ Ric. Tertia coactio eſt cõditõata ꝑ metum inſufficientẽ qui. ſ. nõ cadit in cõſtãteꝫ viꝝ ⁊ ille nõ excludit mr̄imoniuꝫ. ff. e. l. neq̃ timoꝛẽ. Nõ etiã ꝙ pentes nõ pñt cogẽ liberos ad cõtrahẽduꝫ nec

gñalit nec ſpālit cū aliq°:q̄a in mri-
monio req̄rit cōſenſus maxīe liber:
reſpectu ꝑpetue obligatōiſ que ibi cō
trahit.ex̄ de ſpon. Req̄ſiuit. Petēs
aūt nō temē iurāt ꝓpt h̄ mrimonia
filioꝝ:q̄a ex nā ipſi° ɔt͠c° intelligit
ipſa cōditio.ſ.ſi ipſi libēi cōſenſerint:
⁊ ipſi pentes obligāt ad inducēduz
eos.pe. Itē ſi mulier q̄ allegat metū
ſtetit p ānū ⁊ dimidiū cum marito
aut ēt minori tpe:dū tñ tm̄ ſit ꝙ iux
arbitriū bōi viri pſumēdū ſit ꝓ ɔſēſu
nō debet poſtea audiri. ex̄ ď ſpon.c.
ad id. Guil.

¶ De impedimento ordinis.

¶ Cap.8.

Octauū imdedimētū ē ordo
ſ.ſacer:vt ſbdiaconat° ⁊.ſ.
vbi nō tres concluſiōes.
Prima eſt null° ex miorib° ordinib°
impedit mrimoniū cōtrhēdū nec di
rimit coñctū:nec impedit vſus ipſi°
mrimonij ſi talis cōtrhat:lȝ tñ ɔtrhēs
cū vnica ꝟgine cleric° in miorib° re
tineat ꝑuilegiū ſi veſtē ⁊ tōſurā defe
rat clericalē.ex̄ de cle.ɔiu.c.i.li.6.nō
tñ retinet bñficiū eccleſiaſticū nec re
cipe pōt. Clerici igit in miorib° cōſti
tuti bñ pñt ɔtrahē niſi ſint religioſi
⁊ ꝓfeſſi tacite vel expſſe. ¶ Scd̄a cō
cluſio eſt ꝙ ordo ſacer hȝ implicituz
votū ſolēne ex ɔſtōe eccleſie: et ideo
exn̄tes in ſacris ſi cōtrhit mrimoniū
nullū eſt. di.zz. Si q̄s.⁊.c. erubeſcāt
Adeo h̄ ꝟū ē: vt nec etiaz greco cui
licitū ē uti cōtracto ſit licitū in ſacris
ɔſtituto ɔtrahē hȝ Jo.an. in nouel.
⁊ Ric.in 4°.⁊ pl'es alios. Vñ iſta ē
dr̄ia int ɔſtitutoſ in ſacris eccleſie oc
cidētalis:⁊ cōſtitutos in ſacris ecclīe
orietalis:nā ꝑmis nō licȝ vti coñcto
āte ſuſceptū ordinē:h̄ ſcd̄is licȝ vti cō
tracto āte ordinē ſacruȝ ſuſceptū.zi.
di. Nicena. Qui cōtrhit in ſacris eſt
excōicat°. Qui etiā dicit ꝙ cū cōtinē
tia ſit annexa ordini ſacro ex ſtatuto
eccleſie:ideo q̄a ordinat ad ipm licȝ
nō intēdat cōtinē:nec ſe ad ɔtinētiā
obligare nihilomin° obligat ad cō
tinētiā etiā in foro ɔſciētie: q̄a eccl'ia
bñ pōt inhabilitare ad mrimōiū ig-
rātē ⁊ inuitū ſicut ⁊ ꝟuū frigiduȝ et
h°i:⁊ p eādē rōnē. Si q̄s ante ānos
diſcretōis ordinet in ſacris ad cōti-
nētiā obligat:etiā ſi in cunis ordiet
pſuppoſitio ꝙ recipiat caracterez:q̄a
obligat ex ſtatuto eccleſie ñ ex voto
ſuo.vñ ſi talis coñbit nō tenet mri-
moniū h̄ ordo dirimit ipm. Hec pe.
¶ Tertia ɔcluſio ē ꝙ q̄uis ordo ſa-
cer pcedēſ ɔt͠cū mrimoniū dirimat
illō: ſi tñ ordo ſeq̄t mrimoniū ɔt͠cū
nō dirimit ipm:vt in extua. Jo.zz.⁊
ſi ſi ſciēte vxore ⁊ aſſentiēte ordinat
in ſacris tnt ad ɔtinētiā vtcq̄. Ita ꝙ
poſt mortē viri nō pōt coñbē:intelli
git.n.tacite cū viro ꝓfeſſā cōtinētiā
Si aūt ordinat° inuita vxore ē: vel
ſciēte factū ⁊ ius igrāte:ipo tñ ſciēte
ius dȝ cogi p iudicē ad ingreſſū reli
giōis ſi nōdū cōſūmatū ē mrimōiuȝ
cū ſic illa poſſit cū alio coñbē. ſi ad
hoc nō pōt:vel etiā ſi conſūmatū eſt
mrimoniū dȝ exut° bñficio clericali
reſtitui vxori. Et ſi eſſet eps: imo et
papa hȝ glo.decre. Et hoc ſi mulier
ſic petit:ipe tñ exigē ñ pōt debitū: ſȝ
reddē tnt Tho.⁊ Pe.in 4°.

¶ De impedimento ligaminis.

Cap. 9.

NOnum impedimentũ eſt ligamen. vz. qñ qs alteri cõiugi eſt p vba de pñti obligatus. Talis. n. ea viuẽte aliã recipe nõ põt qñtũcũq3 receſſerit alt et diu ſteterit: et nihil audiuit de eius vita vel morte dz expectare quouſq3 hẽat ſufficiẽtẽ noticiã de morte ei9 vel ingreſſu religiõis ſi nõdũ erat mrĩmoniũ cõſũmatũ nec ẽ vũ q qdã dicũt q ſuffic expectare p ſeptẽniũ. Nullũ. n. tps pfinitũ eſt: als cõtrahẽs cum alio adulteriũ cõmittit. ex de ſpõ. licz Sz nec antiquo tpe potuit fieri niſi p diuinũ reuelatõis inſtinctũ: vt fuit i patriarchis. ex d diuor. Gaudem9. Põt tñ alt cõiugũ ãte carnalẽ copulam altero inuito religionẽ intrare: q remanẽs in ſclo poſtq3 expectauit ingreſſũ religiõis p annũ: ita. ſ. q ſit pfeſſus: tũc remanebit liber q in ſeculo remanſit ad cõtrahẽdũ cũ alio Poſt mortẽ vo alteri9 coniugis alt nubẽ põt: cui vult ẽt in tpe luct9 ſiñ pẽa infamie. Qd ſi alligat9 alteri p vba de pñti tñ: etiã abſq3 cõſũmatõe mrĩmonij cõtrahit cũ aliqua nullũz eſt. Sz ſi alligat9 pmo erat p vba d futuro ſeu p ſpõſalia: q cũ ſcda cõhat p vba de pñti remanet cũ ſecunda.

Cz° nõ q ſi mulier credit virũ mõtuũ q cõtrahit cuz alio ſi hoc credit ex pbabili cã pp ignorãtiã facti excuſat q filij ſi quos ſuſcepit iudicabũt legitimi. Si tñ poſtea de viri morte dubitet dz qdẽ reddẽ debitũ: s ñ exigẽ ex de ſecũ. nup. c. Dñs. Sz ſi in proceſſu tẽporis credit pbabilit eũ viuẽ nec põt debitũ exigẽ: nec dz reddere piculo adulterij ſe exponẽdo. Si vo pm9 reuertat: vel als de vita ſua cõſtiterit ſtatim dz recedẽ a ſecũdo: et redire ad pmũ. Qd ſi nõ faciet iudicabit adult. 34. q. 2. c. Cũ p belicaz q. c. Cũ in captiuitate. Prim9 quoq3 eã recipe tñt: niſi forte illa poſtq3 ſciuit de vita pmi pmiſit ſe cognoſci a ſecũdo: q ſic adultera fuit. Et h ẽ mã q cõcluſio toti9 illi9 qõis. 34. q. 2.

C Tertio nõ q ſi vir ei9 ad ſarracenos iuit in exercitu q regiõe longinqua: q neſcit vtz ſit viuus vel mortuus. Uxor nõ põt cõtrahẽ cũ alio: niſi de morte viri recipiat certitudinẽ: puta qa fuit in bello vbi oẽs dicunt interfecti fuiſſe: q ſigna plura apparent: vel fuit captus ab eis: q cõis eſt fama q fuerũt interfecti oms: q de eo nihil audiuit in cõtrariũ: vel recepit lras vel ambaſciatã a fidedignis inde veniẽtib9 q mortuus eſt q h9mõi. ext de ſpõ. In pñtia. aut vſimilit de mõte pſumat. ex. vt li. ñ ctl. c. Qm frequẽt Sed qd ſi talis cõiunx cõtrahat cuz altera vel altero credẽs tñ porẽ uiuẽ cũ tñ in vitate mortuus ſit. R9 ſm guil. credo q ſine piudicio q teneat tale mrĩmoniũ: qd intelligendũ niſi coniux credẽs impedimẽtũ eſſe: non intẽdebat cõtrahẽ: nã tũc mrĩmõiuz nullũ eſſz: qa ſi ñ eſſz intẽtio cõthẽdi: ñ ẽ mrĩmoniũ. ex d ſpõ. c. Tua.

C De impedimẽto publice hõeſtatis iuſticia. C Cap. io.

DEcimũ impedimẽtuz eſt publice hõeſtatis iuſticia: q bz Tho. in 4°. eſt ppinqtas ex ſpõſalib9 pueniẽs: robur trahens ab eccleſie inſtitutõe ppt ei9 honeſtatez

C Nõ g pmo q ſi aliq contraxerũt

ſpõſalia null⁹ de cõſãguinitate ſpõſi põt hẽre ſponſã illã in vxorẽ: ⁊ econ uerſo. ex̃ de ſpon. impub. Cõtinebaꝰ Et durat hec ꝓhibitio vſq₃ ad q̃rtũ gradũ ↄſãguineoꝝ ſuoꝝ. ex̃ de ſpõ. Sponſa₃. ⁊ ſi etia₃ ſpõſalia fuiſſent nulla rõe cõſãguinitatı. affinitatı. frigiditatis ⁊ religiõis: vel alia q̃cunq₃ rõne oriaꝰ publice honeſtatı. iuſticia ⁊ eſt dirimẽdũ mr̃imoniũ: ⁊ hoc niſi illa ſpõſalia fuiſſent nulla ex defectu ↄſenſus: puta q̃a vn⁹ eoꝝ vel ambo erant infãtes. extra de ſpon. c. i. li. 6. Dicit autẽ Pe. de pal. ꝙ cu₃ dicitur ſponſaliã que ſũt nulla ex defectu cõſenſus: nõ poſſũt cãre publice honeſtatis iuſticiã intelligẽdũ eſt de defectu ↄſenſus appiẽtis vt in pueris furioſis ⁊ cõditõatis ſpõſalib⁹. Secus aũt eſt de nullis ꝓpter defectũ ↄſenſus latẽtis: puta cũ intẽdebat decipe ⁊ carnaliꝰ copulã extorquẽ nõ ↄtrhẽ q̃a tãtũ ſcãdalũ eſſ₃ de iſto: ſic ſi ꝟbu₃ cõtrxiſſet. Eccleſia aũt inſtituẽs iſtud impedimẽtũ voluit vitare ſcãdalũ ⁊ ꝙ ſpõſalia volẽtis decipe cauſent publice honeſtatis iuſticia₃ apparet: q̃a eccleſia cõdẽnabit ad mr̃imoniũ cõtrahẽdũ ⁊ ↄfeſſor etiã talẽ deceptorẽ vñ cũ eccleſia inſtituer͛t hoc impedimẽtũ videtꝰ ꝙ oĩa ſpõſalia que eccl̃ia iudicat ꝟa: iducãt publice honeſtatı. iuſticiã. hec pe. ❡ 2⁰ nõ ꝙ ſpõſalib⁹ a parẽtib⁹ factis ꝓ filijs puberibus: vel impũberib⁹ nõ oriꝰ publice hõeſtatis iuſticia: niſi ipſi filij cõſenſerint tacite vel expſſe: aut ſi pñtes erant ⁊ nõ cõtdixerunt: vel abñtes ⁊ poſtea ſciẽtes ratificauerũt tacite vel expſſe. Per quẽlib₃. n. iſtoru₃ modoꝝ obligantꝰ filij: ⁊ oriꝰ publice honeſtatı. iuſticia. ex̃ de ſpon. impu. Si infãtes. li. 6. Itẽ ſi duo infãtes vel vn⁹ maior ſeptẽnio: ⁊ alter minor ↄtraxerũt ſpõſalia vel parentes ꝓ eis: niſi facti maioris ſeptẽnio ꝑ cohabitatõ₃ mutuã: ſeu al̃s ꝟbo vel facto eorũ appareat ꝑdurare eos in eadẽ volũtate nõ tenẽt: cũ ab initio fuerint nulla: ſ₃ ſi ꝑdurãt in eadẽ volũtate ↄualeſcũt ⁊ inducũt publice honeſtatı. iuſticia₃ ex̃ de ſpõ. impu. c. i. li. 6⁰. ❡ 3⁰ nõ ꝙ ſi q̃s ſpõſalia ꝑmo cũ aliq̃ contraxit: ⁊ poſtea cũ alia cõſanguinea ipſius ꝑme idẽ fecit: d₃ contrahẽ matrimoniũ cũ ꝑma: q̃a ſpõſalia cũ ſecũda nõ tenuerũt. S₃ ſi ſpõſalia cu₃ aliq̃ ſint facta cũ cõditõe: ⁊ pẽdẽte conditõne vir cũ cõſãguinea ipſi⁹ cõtrahit per ꝟba de pñti: d₃ remanẽ cũ ſecunda q̃a ſpõſalib⁹ cõditõalib⁹ ſicut ex non hñtib⁹ cõſenſu₃: ⁊ in certis nõ oritur publice honeſtatiſ iuſticia. ex̃ de ſpõ. impu. c. i. li. 6.

❡ De impedimento affinitatis.

❡ Cap. ii.

Undecimũ impedimẽtũ eſt affinitas: que ſm̃ Ray. eſt ꝓximitas pſonaꝝ ex carnali copula ꝓueniẽs: omni carẽs ꝑentela: circa quã tria nõ. ❡ Et ꝑmo ꝙ contrahiꝰ affinitas nõ ſolũ ꝑ copulã cõiugalẽ: ſ₃ ꝑ copulã fornicariã. 35. q. 3. Nec eã. ⁊ ex̃ de eo qui cognouit vxorẽ conſan. ſu. Diſcretõe ita tñ ꝙ vir intret claustra pudoris ⁊ perueniat ad cõſũmatõe₃ opis: al̃s nõ cohiberetur affinitas. ex̃ de eo q̃ co. vxo. cõſã. ſue Fraternitati. ⁊. 35. q. 3. extraordinaria. ẽ tñ diuerſitas opinionũ in hoc: q̃da₃

dicunt ꝙ ad affinitatē cōtrahendaꝫ ſufficit ꝙ vir perueniat ad emiſſiōeꝫ ſeminis.ſ.intra clauſtꝛ pudoꝛis etiā ſi mulier non emittat. Sed Tho.et Alber. dicūt ꝙ requiritur ꝙ vterqꝫ emittat. Dicit tamen Fran.zam.ꝙ ſi vir emittat ſemen extra clauſtrū: ⁊ ingrediat᷑ intra clauſtra cōtraheret᷑ affinitas ⁊ matrimoniū cōſūmatuꝫ eſſet ſi ibi eſt contractuꝫ mrīmoniuꝫ ꝑus ꝑ ꝟba de pn̄ti: ⁊ inducit exēplū de quadā in Francia que nō fractis clauſtris: imo cum eſſet arta impꝛegnata eſt: Sed ſi non eſt impꝛegnata eccleſia iudicaret eam virginem per aſpectum. ¶ Nō ꝙ archi.ſup.d..c.Extꝛoꝛdinaria.Alber.Hug.Lau. Vin.⁊ Inno.dicenteſ ꝙ requiritur ad cōtrahendā affinitateꝫ neceſſarie vtriuſqꝫ ſeminis cōmixtio. ar.35.q.10.Fraternitas.Dicit etiaꝫ Inno.ꝙ ſi mulier fuiſſet coꝛrupta et non vir adhuc non eſſet matrimoniū conſūmatū inter coniuges: ſed ⁊ ſi vir poluit aliquam extra clauſtꝛ pudoꝛis: ex hoc non impedit᷑ quin pētes illi⁹ viri poſſint eam habere in vxoꝛem: nec etiam contrahit᷑ ibi publica hōeſtatis iuſticia ſm Goff.Sed ⁊ ſi vir frāgeret clauſtꝛ pudoꝛis: ⁊ non perueniret ad effuſionem ſeminis non eſt conſūmatū matꝛimoniuꝫ: Et ſic talis ſm Vin. ſi hoc poſſet pꝛobare adhuc poſſet ingredi religiōꝫ inuita vxoꝛe.hec ibi in ſū. et remittit ad id qđ dixit.di.56.Naſci.Ibi.n.allegat phm ⁊ beatū Tho.dicentes.Nō eſt neceſſaria ſeminis emiſſio in mulie᷑ ad gn̄ationē: cum etiam ſine hoc cōcipiat᷑: ſed ſanguis mēſtruus in gn̄atione eſt loco ſeminis. Pe.vero de pal.in 4°.dicit ꝙ affinitas cōtrahit᷑ per carnalem copulaꝫ quōcūqꝫ exercitatā licite vł inlicite in matrimōio vel extra: ⁊ ſm nām ⁊ contra nām dūmodo ſemē viri recipiat᷑ in vaſe debito ꝗtūcūqꝫ ꝗs inuadat vel etiā frāgat vaſa pudoꝛis: niſi in ipo vaſe ſemen emittat non cōtrahit᷑ affinitas Nec obſtat.c.Iuuenis.extra de ſpō. quia illud eſt de ratiōne certi ꝓpter ſponſalia que poſt ſeptēnium ille appꝛobauit: Vel quia maritali affectu attēptauit. Nam attēptatio que fiet maritali affectu maxime cum illa cū qua poſſet matrimonium contrahi cauſat affinitateꝫ vel ratione dubij. vnde ſi conſtaret de copula carnali non eſſet credendum: niſi in foꝛo cōſcientie ꝙ nō fuiſſet ſeminis receptō ſed in foꝛo conſcientie crederet᷑. Vn̄ ſi in illo foꝛo non crederet᷑ nō fuiſſe ſeminis receptionē nec attēptatiōeꝫ factam maritali affectu nullū vinculum eſt contractuꝫ: Sed ex his que in̄ confeſſione nouit non poſſet ipe in foꝛo exterioꝛi pꝛocedere ad pꝛonūtiandum matrimoniuꝫ non tenere poſtqꝫ eſſet pꝛobata carnalis copula licet non ſeminis receptio quam nō opoꝛtet pꝛobare: quia non eſt bene poſſibile. Dicunt etiam doctoꝛes ꝙ requiritur ad affinitatē cauſandam ſeminum ꝯmixtio ideſt ſeminis viri receptio ad quaꝫ nata eſt ſequi ſeminum cōmixtio ideſt ſeminis et menſtrui: quia non opoꝛtet mulierem ſeminare ad cōcipienduꝫ. Alias beata virgo non fuiſſet ſimul et Virgo et Mater. ¶ Similiter econuerſo

ſine carnali copula pōt cauſari affi
nitas ſi fiat ſeminis rceptio ſic dicūt
quidam de antechriſto: quia naſcet
ſemine tranſfuſo per demonem per
incubum ⁊ ſuccubum. Hec. Pe.
Secundum eſt ꝙ affinitas hoc
opatur ꝙ omnes conſanguinei vxo
ris Petri ſunt ſibi affines in eodez
gradu: in quo ſunt cōſanguinei vxo
ris. Similiter omnes cōſanguinei
Petri ſunt affines vxoris ſue in eo-
dem gradu quo ſunt ſibi cōſāguinei
Et qđ dicis de vxore idē intelligas
de quacunqȝ muliere carnaliter co-
gnita modo predicto: ſed ꝯſāguinei
Petri non modo ſunt affines con-
ſanguineis vxoris ſue: nec inter eos
prohibetur matrimonium. extra de
conſan. ⁊ affi. Qđ ſuper his. Unde
germani poſſunt cōtrahere cuȝ dua
bus mulieribus germaniſ: ⁊ pater ⁊
filius poſſunt contrahere cuȝ matre
⁊ filia eius: ⁊ relicta viri qui fuit ger
manus vxoris mee ipſa mortua. ſcȝ
vxore mea poteſt mihi eſſe vxor.
Tertium eſt ꝙ mortua perſona
qua mediate fuit cōtracta affinitas:
vtputa marito vel vxore cōcubitore
vel concubina remanet affinitas: ni
hilominuſ que erat ad ꝯſanguineos
eius: nec poterit inter eos eſſe matri
moniuȝ. 35. q. 10. Fraternitatis. Dicit
enim Petrus de pal. ꝙ ſemper du-
rat affinitaſ: adeo ꝙ ſi reſurgeret fra
ter meus qui fuerat vxoratus: ꝗuis
ipſe non ſit maritus amplius illius
mulieris amplius: quia matrimoniū
per morteȝ ſoluitur: Tamen mulier
illa eſt mihi affinis. Unde in patria
erunt affinitates ⁊ cōſanguinitates
licet non nubant: nec nubantur: nec
vacent generatiōi. Non poteſt autē
contrahi matrimoniū inter affines
vſqȝ ad quartum graduȝ affinitatis
incluſiue. extra de con. ⁊ affi. c. vlti°.
⁊ ſi contraherēt de facto dirimit̄ q̄a
nullum eſt ſed inceſtus. Olim auteȝ
ponebatur aliud genus affinitatis:
⁊ alij gradus vt patet in decretl. 35.
di. qui impediebant matrimonium
ſed ſunt per decretalem ablati extra
eo. Non debet. Et ſic non remanet
nec primuȝ genus qđ habet dirimē
de quo dictum eſt. Et nō ꝙ qui con
trahit ſciēter in aliquo gradū affini
tatis vſqȝ ad quartum gradum eſt
excōmunicatus. extra de conſang. ⁊
affi. Eos. In clemē. De hoc habes
ſupra in titulo de excōmuni. Nota
etiam ꝙ ſm Pet. de pal. qui cogno
uit cōſanguineam vxoris ſue adhuc
ſponſe ſoluta ſunt ſponſalia: nec pōt
illam ſponſaȝ huiuſmodi habere in
vxorem obſtante ſibi affinitate con
tracta: nec illam quam fornicare co
gnouit obſtāte ſibi publice honeſta-
tis iuſticia: ⁊ hoc niſi papa diſpēſāte
Qui autem cognouit conſāguineā
vxoris cum qua contraxit per verba
de preſenti: ſed nōdum conſūmauit
matrimoniū: cum nō poſſit debitū
negare niſi intrādo religionē: videt̄
ꝙ teneat̄ ad hoc ne inceſtum cōmit
tat cognoſcendo affinem: Et cum
hoc valeat facere: quia nondum cō
ſūmauit. Qđ ſi vult remanere in ſe
culo neceſſaria erit ſibi diſpenſatio:
etiam ad reddēdum debitum ſi hoc
vult ſine peccato facere: ⁊ poteſt epi
ſcopus diſpenſare. Qui autē cognūit

conſanguineã vxoris ⁊ conſūmauit matrimonium tenetur quidez debitum reddere ſed exigere non poteſt abſq; diſpenſatione: Ut dictum eſt: poteſt per epiſcopum hoc diſpēſari. Petrus de pal. in quarto. di. 4i. q. i dicit ꝙ affinitas dicit: quia accedit ad fines: ideſt ad terminos: vel contractam: et ponit eandez diffinitōez dicens. Affinitas eſt attinentia vel ꝓpinquitas perſonaꝝ ex tali copula prouenienſ omni carens parentela dico autem carnali copula licita vel illicita: ⁊ omni dicitur carens parentela per ſe: licz per accidēs aliter eſſe poſſit: quia per accidens poteſt licite ⁊ illicite ꝑmiſceri conſanguinitas cōſanguinitati: ⁊ affinitas affinitati: ⁊ conſanguinitas affinitati: Ut patet de inceſtu Loth cuz filiabus. Karoli magni cū ſorore: ex qua genuit Rolādum filium ⁊ nepotem: ipſe pater auūculꝰ: quia frater matris vt dicit de inceſtu Jude ⁊ de Thamar. Exēplum etiam in patre ⁊ filio: quia duxerunt matrem ⁊ filiam in vxores: cuz mater eſſet conſanguinea in tertio gradu patri cum diſpenſatione: ex qua genuit filium ⁊ filiam: vbi licite permixta eſt affinitas affinitati: cōſanguinitas cōſanguinitati: et cōſanguinitas affinitati. ¶ Item notādum eſt de ratiōe affinitatis. Rō huiuſmodi ꝓpinquitatis hinc ſumit quia ſuper cōmunicationē naturalē fundatur amicitia naturalis. Cōmunicatio autez naturalis eſt duobus modis ſm philoſophū octauo ethi. Uno modo ſm carnis ꝓpagatiōez ſm quem modum: vnus eſt ab alio vt filius a patre: vel ambo ā tertio: vt duo fratres. ¶ Alio modo per cōiunctionem ordinatam a carnis propagatione: que cōiunctio eſt per carnis copulam: vel per matrimoniuz: in quo eſt mutua obligatio cōiuguz ad carnalem copulam ꝓpter quod ibidez philoſophus dicit ꝙ amicitia viri ⁊ vxoris eſt naturalis: Et ideo ſicut per ꝓpagationez carnis cauſat attinētia naturalis amicicie: que eſt cōſanguinitas: ita per carnalem copulam vel cōiunctionem ad hoc ordinatam vt eſt matrimoniū cauſat vinculum naturalis amicicie: quod vocatur affinitas: dum homo equaliter ſe habet ad cōſanguineos vxoris ſue: ſicut ad ſuos: eo ꝙ vxor ē aliquo modo vnum corpus cum viro Sed quia non eſt ſimpliciter vnuz cum eo ſed quaſi ab extrinſeco adiūcta: ideo quicūz attinet viro attinet vxori in eodem gradu. Sed quia ab extrinſeco adiuncta: ideo attinet ei alio genere attinētie: quia conſanguinei viri ſunt affines vxoris: Non autem cōſanguineorum ipſius vxoris. Et ecōuerſo cōſanguinei vxoris ſunt affines ipſius viri: Nō autem cōſanguineorum viri. Et hinc eſt ꝙ pater et filius licite contrahūt cum matre et filia: ⁊ duo fratres cū duabus ſororibus.

¶ In quo gradu poteſt diſpēſari. ¶ Cap. ix

Ultimo notanduz eſt de diſpenſatione pape ꝓhibita: circa hoc. Circa quod dicit

Petrus de pal. Quod ſi primo gradu
affinitatis aſcendentiū ⁊ deſcēdētiū
ſicut ⁊ conſanguinitatis papa diſpē
ſare non poteſt: quia eſt contra ius
diuinum ⁊ naturale: quia vxoribus
parentū exhibemus reuerētiā: ſicut
⁊ parentibus noſtris. Item in linea
tranſuerſali in primo gradu ꝓhibet̄
matrimoniū cōſanguinitatiſ ⁊ affi-
nitatis iure diuino. Unde nec papa
diſpenſare poteſt: quia etiā quodāmō
eſt contra nāꝫ vt. ſ. quis cōtrahat cū
germana ſua: vel vxore germani ſui
eo mortuo. Unde etiaꝫ ante legem
Moſaycam multiplicato humano
genere ante diluuiū vel poſt credūt̄
abſtinuiſſe a ſororibꝰ vel ab vxoribꝰ
fratꝛꝫ: niſi ad ſuſcitādū ſemē fratris
p̄mortui: ſicut ⁊ tpe legis: ſicut pꝫ in
Thamar: ⁊ filijs Jude. Non obſtat
de vxoribꝰ Abrae ⁊ Iſaac quas vo
cauerunt ſorores: quia fuerūt cōſan-
guinee vel conſobrine: ſicut ⁊ Loth
qui fuit filius fratris Habrae: dictꝰ ē
frater ipſius. Nec etiam papa poſſet
diſpenſare in vxore fratris mortui:
ſine liberis: quia licet olim liceret tñ
diſpenſatiue licebat: que diſpenſatio
fiebat iure diuino: non ab homine.
Nā iure diuino cōmuniter abſtine-
bat̄ ab vxore fratris ſicut ⁊ a ſorore:
ſed in aliquo caſu ꝑmittebat̄. Unde
ſicut papa non poſſet modo diſpen
ſare in plitate vxoꝝ: ꝗuis olim eſſet
licita: quia licita erat ex dei diſpenſa
tione ꝓhibita videt̄ iure cōi: ſic nec
in ꝓpoſito. Item nec in ſcdo gradu
trāſuerſalis ſuperioris: vt cuꝫ amita
⁊ matertera quia lege diuina probi
bitum. Hec Pe. ¶ Ex his aduerte di
ligenter ꝙ cum affinitas contrahat̄
ita per fornicationem ſicut per actū
coniugalem: ille qui cognouit aliq̄ꝫ
mulierem fornicarie non poteſt cō-
trahere matrimoniū cum filia eius:
vel germana eius: ſicut nec poſſꝫ cō
trahere matrimoniū cum filia vxo-
ris ſue ex alio viro: Nec cum ſorore
eius ea mortua: Et ſm Pet. de pal.
papa in hoc diſpenſare non poteſt:
qui caſus ſepe tamen venit ad audi-
entiam confeſſoꝝ. Reperitur tamē
papam Martinum quintum diſpē
ſaſſe cum quodam qui contraxerat
⁊ conſūmauerat matrimoniū cum
quadam: cuius germanam cogno
uerat fornicarie cuꝫ magna tamen
difficultate. et quia res erat occulta
nec ille erat aptus ad religionēꝫ: vel
ad remota eundum. Unde ⁊ ſcan
dalum ex diuortio ſi factum fuiſſet
erat ſecuturuꝫ. Prius tamen ordina
uit plures doctores theologos: et ca
noniſtas ſuper hac re habere collati
onē: vtꝝ ipſe poſſꝫ in hoc diſpēſare:
nec cōuenerūt in cōcluſionē: ſꝫ aliqui
dixerūt ꝙ poterat. Alij cōtrariū affir
mauerūt: ⁊ q̄a tenēdū eſt certū et di
mittēdū incertuꝫ ſm Aug. de pñia.
di. 7. Si quis. et ad inſtar ſacrilegij
ē diſputare de ptāte p̄ncipis p̄cipue
pape. 17. q. 4. §. Cōmittit̄. ⁊. c. ſe. vbi
dicit Nicolaus papa. Nemini eſt de
ſe. ap. iudicio iudicare: aut illiꝰ ſniaꝫ
retractare ꝑmiſſum vnde ꝓpter Ro
mane eccleſie p̄matum chriſti munē
beato Petro collatū ē. vbi dicit glo.
Nēini. ſ. q̄ ſit iferior papa: nā ipemet
papa vel eiꝰ ſucceſſor pōt ſētētiā ſuaꝫ
vel alterius pape predeceſſoris retra

ctare ſententiam: vt. 35. q. 9. Sniaz. Exẽplũ pz: quia qd pri⁹ determiatũ fuerat p eccleſiã ↄſãguinitatẽ et affi. durare vſqꝫ ad ſeptimũ gradum: vt nõ. Jſido. Greg. ⁊ Alex. 35. q. 5. Ad ſedem. Gre. 9⁹. retractauit et deẽmi nauit nõ durare niſi vſqꝫ ad quartũ gradũ. ext̃ de cõſan. ⁊ affi. Non dz. ⁊ ſic hodie ſeruat̃ q̃tũ ad cõtrhendũ mr̃imoniũ: ideo nulli cõſulẽdũ eſt: ſꝫ oĩo ꝓhibẽdũ ꝓcurare diſpẽſatõꝫ etiã a papa cõtrahẽdi cũ tali cui⁹ cognouit mr̃eꝫ vel cõſanguineã carnalit̃. Sꝫ ſi poſt cõtractũ ⁊ multo magis con ſũmatũ tale mr̃imoniũ obtinuit di ſpẽſatõꝫ remanẽdi cũ illa dimittẽdũ ẽ negociũ iudicio dei: nec ↄdẽnãd⁹.

De impotentia coeundi.

Cap. 13.

Quodecimũ ĩpedimẽtũ ẽ ĩpo tẽtia coeũdi: ⁊ ẽ ƀꝫ rap. vitiũ aie vel corporis: vel vtriuſqꝫ quo q̃s impedit̃ alteri carnaliter cõ miſceri. Ubi nõ ꝙ tres ſũt ĩpotẽtie ſpẽs. ſ. nãlis accidẽtalis maleficialis Et q̃a iſta mã eſt turpis: et non ita ſepe cõtingunt caſus eius: ideo trun cabo: ⁊ ipſa pleni⁹ põt videri ĩ ſũmis

Prima ğ impotẽtia. ſ. nãlis que eſt in viro eſt frigiditas ſeminis: vel frigiditas cõplexiõis: vel indiſpoſitõ mẽbri. Jn muliere artatio ſi ꝑpetua eſt talis impotẽtia impedit ↄtrhẽduꝫ ⁊ dirimit ↄñctũ. 27. q. i. c. nuptiaꝝ. ⁊ ex̃ eo. Laudabilẽ. Jlla tamẽ que ẽ in ſene nõ impedit: nã ⁊ ſenes ſi nãli calore deſtituũt̃ ope tamẽ medicoꝝ poterit eis aliqualit̃ ſbueniri. Et dic̃ Pe. de pal. ꝙ noĩe frigiditatis intel ligit̃ caliditas: ⁊ qdcũqꝫ aliud impe diens actũ mr̃imonij ꝑpetuo nõ aũt ſi effectum gñationis impediat tm̃: ⁊ non actum: vnde ⁊ ſteriles ſcieter poſſunt contrahẽ. Preterea idẽ pe. de pal. dicit ꝙ ille qui ſcit in ſe vel in alio impotentiã cocundi nõ poteſt inuito alio diſcedẽ ꝓpter tale impe dimentũ: ⁊ imputat̃ ſibi qui talẽ ele git: alias autem poſſet puta ſi incon tinenter viueret: aut al's inhoneſte: vel vir eam male tractaret: vel alias ei venenũ ꝑparaſſet: nõ tñ ſeꝑentur quo ad vinculum qd ṽe fuit: exquo vterqꝫ ſimpliciter cõſenſit: ƀ quo ad cohabitatõeꝫ: al's nõ poſſent ſeꝑari: exquo fuit ṽum mr̃imoniuꝫ: niſi ob fornicatõeꝫ vel timorem mortis vel religionẽ ſi mr̃imoniũ non fuit cõſũ matũ. Si autẽ ignorabat impotẽtiã etiam in ſeipſo: vt ſi vir credebat nõ ſe eẽ impotẽtẽ: vel mulier nõ ſe artã qñ ꝑpẽderũt poſſunt allegare ꝓpriã impotentiã. extra de frigi. et male. c. i. ⁊. c. Cõſultatõi. Jtẽ nõ ƀm eũdem Pe. de pal. ꝙ quãdo fit ſeꝑatio ꝓpt̃ frigiditatẽ viri mulieri dat̃ licentia cõtrahendi cum alio: viro autem ſi impotens eſt ſimpliciter. i. nõ valẽs ſeminare vel valens hoc: ſed non in loco debito: ſi hoc eſt ꝙ ad omnem feminã. Jnterdicit̃ ſibi ſimplicit̃ ma trimoniũ contrahere. Si auteꝫ eſſet impotens reſpectu iſti⁹ tantuꝫ: puta quia eſt virgo: Sed ſi eſſet corrupta poſſꝫ eã cognoſcẽ licẽtiãd⁹ ẽ tũc cũ cor rupta nec ſimpl'r talis ꝓhibẽdus eſt quia non debet effectus extendi vlt̃ ſuam cãm. Dicit tñ Tho. in 4°. ꝙ ſi q̃s nõ poſſet copulari cũ ṽgine: ƀ cũ corrupta poſſẽt medici nãl'r cũ aliq°

inſtrumento clauſtruz pudoris reſe rari:nec hoc eſſet contra nāz: ꝗa nō fieret ad delectatōez ſ; ad medicinā Itez ſi mulieri arte abſqꝫ ꝑicu lo pōt ſbuēiri bn̄ficio medicine vel ꝑ futuꝝ vſum viri ꝓportōati nō impedit cō trahē mr̄imoīū.ex de fri.⁊ male. lr̄e Si vo nō pōt ſine ğui ꝑiculo ſbue niri certe ſepabit:et poterit ſe alteri copulari cui forſitan apta foret: vel cui⁹ reſpectu ſbueniri poſſet ꝙ ſi per vſum ſcōi facta ſit idonea p̄mo red det p̄mo:etiā ſi ipſe p̄mus iaz cōtxit cū alia quā in hoc caſu dimittere dꝫ ⁊ ad p̄mā redire. Si aūt nō facta ſit idonea.i.coğſcibilis p̄mo:vel ſi non pōt ſine ğui ꝑiculo mulieris a p̄mo cognoſci qđ pōt ↄtingē ꝓpt̄ diſpoſi tōez mēbroꝝ remanebit cū ſecūdo. Sꝫ Jn̄o.de pal.dicit ꝙ opio ↄtraria que melior videt̄ eſt ſi pōt ſbueniri ei ſine ꝑiclo ꝑ inciſiōez ſiue velit:ſiue nō:ē impedimētū tꝑale:nec dirimit ꝗa ſi hodie n̄ vult cras pōt velle. vn̄ volūtas que nō eſt ꝑpetua nō facit ꝑpetuū impedimētū. Similit̄ ſi per vſum iſti⁹ hōis de quo q̄rit̄ pōt fieī coğſcibilis ꝑ vſuz alteri⁹ tꝑale ē nec dirimit. Si vo nec ꝑ inciſiōez nec ꝑ vſuz ei⁹ pōt fieī coğſcibilis ab iſto:ꝗꝫ uis poſſit fieī coğſcibilis ꝑ vſuz alti⁹ nō eſt ſepanda ab illo ſecūdo: ſi cuz ea ſcon̄xit nec reddēda p̄mo:etiā ſi ꝑ aliū fueīt aptata: ꝗa ꝗꝫdiu eſt iuncta nō pōt alt̄ ea vti:⁊ ſic illud remediū eſt impoſſibile de iure diuino ⁊ po ſitiuo:ꝗa eſſꝫ fornicatio ⁊ adulteriū ⁊ ſi mulier eſt ita arta ꝙ a nullo or dinarie ſit coğſcibilis dꝫ remanere ſine ſpe cōiugij:⁊ viro dat̄ lr̄ia cum

alia ↄtrahēdi. Si āt eſt ita arta quo ad aliquē:puta ſenez coğſcibilis aūt ꝑ aliū: puta iuuenē licētianda eſt ad illū. Sꝫ qn̄ ſepata ab vno ꝗa nō po terat coğſci:⁊ cōmixta alteri ſimilis cōditōis:puta ſimilis etatis ⁊ cōple xionis:ꝗa eccleſia tunc fuit decepta viſimile eſt ꝙ ꝑ longū vſum fuiſſet ſibi aptata:tūc reddēda eſt p̄mo:ꝗa impedimētū fuit tꝑale. Sec⁹ qn̄ ali⁹ fuit diuerſe cōditōis. hec Jn̄o. Jtē ſi mulier dicat viꝝ ipotētē ꝓpt̄ defectū mēbri ſm hoſti. eſſꝫ inſpiciēdus per viros honeſtos: ſicut dicit̄ de arta: ꝙ aſpiciēda eſt ꝑ matronas hōeſtas Si aūt allegat exceſſū mēbri eſſꝫ cō ſulend⁹ papa: nec ſic dicit̄ mulier in epta eſſe ad mr̄imoniū ꝓpt̄ frigidi tatē ſicut ꝑ artatiōez ꝗa mulier in cō cubitu eſt patiens. Un̄ ad reddēduz debitū viro ſufficit ꝙ patiat̄ actionē viri in nāli mēbro hoc aūt eius frigi ditas nō impedit. ¶ Secūda impo tentia.ſ.accidētalis ſine maleficio ē ꝑ caſtratiōez ſupueniētē ꝓpt̄ qđ ſi ta les oio ſunt inepti ad reddēdū debi tum cōtrahē nō p̄nt:⁊ ſi cōtraxerint diuidendi ſunt:ꝗa nullū eſt mr̄imo niū.ex eo. Ad ſedē. Sꝫ ſi caſtratō cō tingat poſt matrimoniū cōtractū ꝑ vba de p̄nti: nō pōt dirimi et durat mr̄imoniū:⁊ intelligit̄ iſta caſtratio ſm Ric.in 4°.trūcatio mēbroꝝ ge nitaliū cōphēdēdo teſticulos ⁊ vgā ⁊ de hoc eſt opinio duplex. Quidaꝫ n. dicūt ꝙ iſtud ſi ſupueniat mr̄imo nio cōtracto ꝑ vba de p̄nti: ſ; nō cō ſūmato ꝙ hꝫ dirimē ſic ⁊ ingreſſus religionis. Alij dicunt ⁊ cōmuni⁹ ꝙ nō dirimit cōtractū iſtud ſupueniēs

ſed ſolū qñ erat hoc impedimētum
anteq̈ȝ contraheret̄ p ỽba de pñti.
Quidā ēt dicūt ꝙ ſi remaneat ỽga
q̄ erigat̄: ⁊ ſi abſciſſis teſticulis ꝙ tc̄
tale mr̄imoniū nōdū cōſūmatū non
ſoluitur ſicut dicit glo. de ſpadone.
Nā talis ſatiſfacit mulieri ſic̄ mulier
ſatiſfacit viro: ſiue r̄ſoluat ſpma: ſiue
nō nec req̄rit̄ in mr̄imonio ꝙ ſēp ſit
ſpes filioꝝ ſ; ſuffic̄ ꝙ ſeminēt. Jn iſto
ḡ caute incedēduȝ ē: ⁊ cū maturo cō
ſilio: ⁊ qñ tales poſſent induci vt ſe
hērent vt frat̄ ⁊ ſoroꝛ caſte viuentes
tuta via eſſ;. De caſtrato ſpadōe dic̄
Pet. ꝙ ſi nō impediūt̄ ab actu gñā
tōis l; ab effectu: q̄a. ſ. in eis ỽga eri
git̄ ⁊ ſemē emittit̄: ſ; inualidū ad ge
nerādū ɔtrhē pñt. Sȝ ſi nō emittūt
ſemen ɔtrahē nō pñt ỽȝ quoſdā: nec
cōtrahit̄ p hos affinitas. Jtē q̄ non
pōt ſeminare in loco debito nō pōt
cōtrahē: q̄uis ⁊ reliqua et defloꝛare
poſſit: q̄a īpotētia coeūdi ē abſolute:
qñ q̄s nō pōt carnalē copulā exercē
Nō aūt reputat̄ in iure carnalis co
pula ſbſecuta: niſi ſit ɔſūmata p ſemi
natōeȝ oꝛdinariā. ex̄ de ſpon. c. vlti°.
¶ Tertia impotētia eſt p maleficiuȝ
circa qḋ ſ̈m Tho. in 4°. ⁊ hoſti. ſic
tenēdū ē ꝙ ſi maleficiū ſupuēiat ma
trimonio āte carnalē copulā: tunc ſi
maleficiū eſt ꝑpetuū impedit ⁊ diri
mit mr̄imoniū ɔtc̄ū ita ꝙ celebrato
diuoꝛtio uir poterit aliā ducē: et ſilr̄
de muliere dicit̄. ȝȝ. q. i. Si p ſoꝛtia
rias: in quo. c. dicit̄ expſſe ꝙ deo per
mittēte ⁊ diabolo opante impediri
pōt hō ne coḡſcat mulierē. et vt dic̄
Pe. de pal. in 4°. fit hoc multiplicit̄
hȝ. n. ex hoc ꝙ ē ſpūs: ptātē ſup crea
turā tpalē ad motū localē ꝓhibēdū
vel faciēduȝ: vñ pōt coꝛpa impedire
ne ſibi mutuo appꝛopinquent vel di
recte vel indirecte intponēdo ſe int̄
eos coꝛpe aſſūpto: Sic̄ accidit ſpōſo
q̄ deſpōſauerat idolū: et nihilomin⁹
contraxerat cū quadā ỽgine nec po
terat eā cognoſcē ꝓpter hoc. ¶ 2° mō
poteſt inflāmare ad actū illuȝ: vel re
frigerare ab actu illo: adhibendo oc
culte ỽtutes quas optime nouit ad
hoc validas. ¶ 3° mō turbādo imagi
natōeȝ ⁊ fantaſiā ⁊ eſtimatiuā qua
reddit mulierē exoſam: q̄a poteſt in
imagine impꝛimē. ¶ 4° m̄ ꝓhibēdo
directe rigorē mēbꝛi ſicut ⁊ motū lo
calē cuiuſcūq; oꝛgani. ¶ 5° ꝓhibendo
miſſionē ſpūum ad membꝛa in q̄b⁹
eſt ỽtus motiua quaſi intcludendo
vias ſeminis ne ad vaſa gñatōis de
ſcendat: vel ne ab eis recedat: vel ne
excidat̄ vel ne emittat̄ ⁊ m̄ltis alijs
modis. Plus aūt pmittit deus ſup
hunc actū p quē peccatū pmū traſfū
dit̄ q̄ȝ ſup alios hūanos act⁹: ⁊ ſepi⁹
maleficiat̄ vir q̄ȝ mulier: ⁊ magis p
mittit de⁹ in peccatoꝛes q̄ȝ iniuſtos
demones ſeuire: vt pȝ de maritis. ⁊
ſaray vxoꝛiſ Thobie: tñ etiā aliqñ in
iuſtos. Exēpluȝ de Job. ⁊ p hoc ma
leficiati monēt̄ facē cōfeſſionē in. d
. c. Si p ſoꝛtiarias. Hec Pe. ¶ Ric. in
4° dicit ꝙ cōis opinio tenȝ ꝙ ſi cer
tum eſſet ꝙ eſſet maleficiū ſecutum
mr̄imoniū ratū nō tñ cōſūmatū: nō
tamen p hoc dirimeret̄ vinculū ma
trimonij. Jn ſepando aūt maleficia
tos ſimilit̄ ꝓcedēdū ē ſicut in ſepādo
ineptos ꝓpter frigiditatē excepto ꝙ
frigido nō dat̄ lñia cōtrhēdi cū alia.

q̄a frigiditaſ eſt impedimētū vniuerſale ſʒ maleficiato dat᷑:q̄a maleficiū eſt impedimentum particulare ꝙ ſi mulier illa ꝓcurauit maleficium nō poteſt diuortiuʒ petere:q̄a culpa ſua ad h̄ deuenit.55.di. Si euangelica. Si ꝟo maleficiū ſit tp̄ale n̄ dirimit nec impedit:⁊ a p̄ncipio q̄dē maleficiū p̄ſumit᷑ tp̄ale.Sʒ poſtq̄ʒ cōiuges ſimꝉ p trieniuʒ cohabitauerūt dātes opam carnali copule ſi adhuc durat impedimētū q̄a.ſ.ſe cog̃ſcē nō potuerunt p̄ſumit᷑ maleficiū eſſe ꝑpetuū ex̄ eo.laudabilē.⁊ ſic ſepabit᷑.Si aūt ſepati ꝓpt᷑ maleficiū poſtq̄ʒ alia matrimōia cōtxerūt carnalit᷑ ſe cog̃ſcāt reuocādi ſunt ad p̄mū m̄rimoniuʒ: eo ꝙ ſn̄ia diuortij lata int᷑ eos fuit ꝑ errorē:q̄a impedimētū iudicatū fuit ꝑpetuū ſm̄ p̄ſūptōeʒ q̄a nō erat ꝑpetuū ſm̄ rei ꝟitatē. Et illud decretuʒ 33.q.i.Si per ſortiarias nō tenetur Hec Ric.in 4°.¶Et nō ſm̄ Pe.de pal.ꝙ ſi maleficiū durat ꝑ trienium iudicat᷑ ꝑpetuū:nō q̄deʒ q̄a illud nō poſſit tolli: vel a deo vel etiaʒ opere diaboli q̄ ſanat ex h̄ ꝙ torq̄rē ceſſat Exēplū i legēda beati Bartholomei apl̄i.Sʒ q̄a nō pōt tolli ope hūano: q̄a nō eſt ptās ſuꝑ terrā imo nec ſuꝑ celū poſt deū que lucifero valeat cōpari in nālib᷒:nec ſemꝑ exorciſmi liberant:qn̄ʒ q̄dē ꝓpt᷑ peccatū: qn̄ʒ āt ꝓpt᷑ bonū hōis cui expedit nō nubē vn̄ nec Paul᷒ fuit exaudit᷒. hec pe. Et nō ꝙ ſi maleficiū n̄ pōt reuocari niſi ꝑ aliq̄d illicitū:vt ꝑ demonis auxiliū ⁊ h᷒mōi:etiaʒ ſi ſciret᷑ ſic poſſe reuocari nihilomin᷒ ꝑpetuū impedimētū iudicabit᷑ q̄a remediū nō eſt licitū.Tho.pe.alber.⁊ hoſti.⁊ addit hoſt.ꝙ lʒ aliq̄ remedia vana videāt᷑ tollerari q̄a pōt redūdē vana vanis nō aūt dicit illicitis.Sciēdū eſt autē ſm̄ pe.de pal.ſi maleficiati vel alias impotēteſ velint cōmanē ꝯiuges ꝟi ſunt ſicut Maria ⁊ Joſep. Si auteʒ ābo ꝓclamāt ⁊ euidētiſſimis ſignis impotētia ꝓbari pōt nō expectat᷑ trieniuʒ:ſ; ſtatiʒ ſepant᷑. Si autē nō ſit euidens opʒ ꝙ per trienīū cōmorati iurent ābo.Uir q̄dē ꝙ ſtudioſā opā dedit bona fide ſine fraude ꝙ eā cognoſcēt:⁊ n̄ potuit pficē.Et mulier ſimilit᷑ ꝙ ꝑ eā nō ſtetit nec fraudem adhibuit q̄n cog̃ſcēt᷑ a viro:ſ; n̄ fecit ſacr̄mētalit᷑ aūt iurabūt ꝙ credūt eos ꝟū iuraſſe.ex̄ de purga.ca.c.Int᷑ ſolicitudines.De trienio iſto in auc̄.d̄ nup.§.ꝑ occaſiōʒ:⁊ int᷑dicit᷑ m̄rimoniū impotēti:⁊ ꝯcedit᷑ potēti.33.q.i Req̄ſiſti.⁊ ex̄ eo.c.Fraᵗnitati.Si āt mulier dicit ꝙ vir nō pōt eā cog̃ſcē: ⁊ vir aſſerit ꝙ imo ſtandū ē viro:q̄a caput eſt mulieris.33.q.i.Si q̄s accepit.Et hoc niſi mulier ꝓbet ꝯtrariū ꝑ aſpectū corpis.ex̄ de ſpon.impu. cōtinebat᷑.ecōt᷑ ſi vir dicat ſe n̄ poſſe cog̃ſcere:⁊ ipſa aſſerit cōtrariū viro nō ꝓbante ipſa abſoluit᷑. Sʒ videt᷑ ꝙ qn̄ allegat impotētiā mulieris ꝙ ipſa teneat᷑ oſtēdere ſe inſpiciendaʒ. Et q̄a in cā diuortij vir ⁊ mulier ad paria iudicāt᷑ ſic vir allegās mulierē artā audit᷑ petēs inſpici. ſic ecōuerſo mulier allegās viꝝ eunuchizatū audit᷑ petēs aſpectū corpis:⁊ idē ē ſi dicat ipotētiā ei᷒ aſpcū ei᷒ poſſe ꝓbāi h̄ pe.d̄ pal. ꝙ ſi p᷒ trienīū celebrato diuortio redeat potētia ſe cog̃ſcēdi:

lz de hoc ſint varie opiones: tenēdū ē tñ qđ ſentire videt̃ tho. in 4°. ſ. ꝙ ſi maleficiuz fuit vniuerſale reſpectu cuiuſlibz pſone: tūc ſi alteri nupſerit oñdit̃ impedimētū nō fuiſſe ꝑpetuū vñ dz redire ad pmū. Si āt maleficiū fuit pticulare reſpectu. ſ. ſpālis ꝑſone: tunc vtriqȝ det̃ lñia cōtrahēdi cū alijs ⁊ ñ pōt ad pſtinū mrimoniū redire: cū pmū mrimoniū nullū fuerit: ⁊ ſcđm Rum. Hec Tho.

De cognatione legali.

Cap. 14.

Tertiūdecimū impedimētuz eſt cognatio: qđ 4° loco in Rſib⁹ ſupradictiſ ponit̃. vbi ñō ꝙ triplex eſt cognatō. ſ. carnalis ſiue nālis que dicit̃ cōſanguinitas. Spūalis que dicit̃ cōpatnitas et legalis q̄ dicit̃ adoptio vel arrogatio quelibz harū impedit et dirimit matrimoniuz ꝭm diuerſos modos: q̄a diuerſos ğdus hñt. Cognatio legal' eſt que fit ꝑ adoptōez vel arrogatōz ⁊ hz tres ſpēs. Pria eſt aſcēdētiū ⁊ deſcēdētiū: q̄ eſt int̃ prēz adoptātē ⁊ filiū ſiue filiā nepotē vel neptem ⁊ h⁹mōi adoptatos: ⁊ hoc indiſtincte ⁊ in ꝑpetuū impedit matrimōiuz ꝭz Ipe. de pal. Int̃ prēz tm̄ adoptātez ⁊ prēz ⁊ mrēz adoptati nulla cognatio ɔtrahit̃ ꝭz tho. ⁊ pe. Pat̃ ğ adoptato2 nō pōt ɔtrhē cū filia adoptiua nec etiā cū adoptiua nepte. zo. q. z. Ita diligē. Scđa ſpēs ē collatraliū .ſ. int̃ filiū nālē alic⁹ ⁊ filiū adoptiuū ⁊ hoc impedit mrimoniuz: q̄diu ſūt in eiuſdē prīs ptāte: ea Ro ſoluta. ſcz morte prīs vl' emācipatōe filij nālis vel adoptiui ñ impedit. zo. q. z. poſt ſuſceptuz. ⁊ videt̃ hoc intelligēdū đ filijs nālib⁹ legitimis. ſ. ꝙ ñ pñt contrahē cū filijs ⁊ filiab⁹ adoptiuis patris ſui. Nā adoptiuus fili⁹ cuz filia illegitima prīs ſui adoptiui cōtrahē pōt ſicut nōt. hug. zo. q. z. in pn. idē hoſt. Inno. ⁊ Ric. Nō tñ ꝙ inter duas pſonas adoptatas ab aliquo in filias pōt eſſe mrimoniū. ſed guil. hug. ⁊ Ber. cū nuſq̄ īueniat̃ ꝓhibēi ſicut etiā duo filij ſpūales alic⁹: puta ꝑ ſuſceptōez in baptiſmo vel ɔfirmatōe pñt ɔtrhē ad inuicē: ⁊ ſpūales filij cū adoptiuis. Si ğ adoptiuus fili⁹ mrimōiū ɔtrhat cū legitia adoptātl. dicit Guil. ꝙ q̄uis q̄dā dixerūt ꝙ ñ ſoluet̃ tale mrimoniū tñ Ri⁹ tenēdū eſt qđ nōuit hug. ſ. ꝙ ſoluet̃ de cog. le. c. i. E h̄ eſt Rū tā de ſimplicit̃ adoptato: q̄. ſ. nō trāſit in ptāte adoptātl. q̄z de arrogato q̄ trāſit in ptāte arrogantis. Tertia ſpēs ē q̄ſi legalis affinitas īnt̃ prēz adoptātē ⁊ vxorez filij adoptiui. Similit̃ īnt̃ filiuz adoptatiuū ⁊ vxorē prīs adoptātis: ⁊ h̄ impedit omni tpe matrimoniū: qm̄ pat̃ adoptās nūq̄ pōt ɔtrhē cū illa q̄ fuit vxor filij adoptiui etiā poſt emācipatōez. ar. ff. de ritu nup. l. nā adoptās. ⁊ idē iurl. videt̃ de filio adoptiuo reſpectu vxoris adoptātis.

De cognatōe nāli. i. conſanguinitate.

Cap. 15.

De cōſanguinitate q̄ dicitur cognatio nāl' ſiue carnalis ipediēs et dirimēs mrimoniū tria vidēda ſt̃. p° q̄d ſit ɔſanguinitas linea ⁊ gradus in ea. Secūdo de computatione graduū. Tertio đ ꝓhibitione ⁊ in quibus gradibus.

¶ Quantū ad pͥmum ſm Pet. de pal. in 4°. di. 40. q. i. ¶ Conſanguinitaſ eſt vinculū pſōaꝝ ab eodē ſtipite deſcendentiū carnali ꝓpagatōe contractū. vbi ſciendum eſt ꝙ nō debēt dici cōſanguinitas ſ ꝯſanguineitas ſed ꝓpter meliorē ſonū dicit̄ conſanguinitas ⁊ nobis vtēdū eſt vt pl'es. Vinculū dicit̄ quia amici magis ſe diligunt ꝙ̄ extranei affectu ⁊ effectu vnde nō bruta ꝗa homo eſt animal pollliticū. Ab eodem ſtipite dicit̄ ſcꝫ ꝓpinquo. alias oēs homines eſſent cōſanguinei: ꝗa ex vno. ſ. Adaꝫ fecit deus hominū genus. Carnali ꝓpagatione: vnde nō eſt cōſanguinitas eoꝝ: qui ꝑ creationē a deo ꝓceſſerūt Dicit̄ autem conſanguinitas a cōitate ſanguinis: vel a cōueniendo in ſanguine magis ꝙ̄ in carne: ꝗa ſanguis eſt magis materia ſeminis: nā ſperma ſm medicos eſt ſanguis puriſſimus. Et qđ dictum eſt carnali ꝓpagatione excludit Euā a cōſanguinitate Ade: ꝗa miraculoſa ⁊ ſupnali ꝓpagatione: ſed non excludit xp̄m a cognatōe ꝯſāguineoꝝ beate Marie quia fuit carnalis ꝓpagatio ex parte matris: lꝫ nō ex pte patris. Hoc aūt vinculū ſicut ⁊ omnis amicicia fundat̄ ex cōicatiōe triplici. ſ. nāe cure ⁊ diſcipline. Nature. quia oēs conſanguinei ꝑ carnis ꝓpagatōeꝫ deſcēdūt ab vno ſtipite ꝗ eſt cōis eoꝝ parēs. Cure. ꝗa cura pentū ꝓcedit ad filios nō ſolū imediatos: ſ etiā ad filios filioꝝ quoquot vidē poſſūt. Diſciplie. ꝗa ꝓles ſb pentū ptāte ⁊ ſbiectione eſſe debent. ¶ Secunda concluſio eſt de linea conſanguinitatis ꝗd ſit: ⁊ quō dicat̄. Eſt autem linea ordinata collectio pſonaꝝ cōſāguinitate cōiūctaꝝ: nec opoꝛꝫ addē ab eodē ſtipite deſcēdētiū: quia hoc includit̄ in cōſanguinitate. Et ē triplex linea ſm triplicē habitudinē quā hn̄t conſanguinei adinuicem. ¶ Vna eſt pͥncipiati ad pͥncipiū: vt filij ad patrem auū ꝓauū ⁊. ſ. ⁊ ſm hanc accipit̄ linea aſcendētiū. ¶ Alia eſt pͥncipij ad pͥncipiatū vt patris ad filiū nepoteꝫ ꝓnepotē ⁊. ī. Et ſm hanc accipitur linea deſcēdētiuꝫ que nō ē alia linea aſcēdētiū: ſed aliter accepta ſm aliuꝫ ⁊ aliū modū ꝯputandi: quia ſꝫ vnā fit acceptio ab inferioꝛi aſcendendo ſm aliam fit acceptio a ſupioꝛi deſcēdendo. ¶ Tertia eſt habitudo eoꝛū qui ſunt ab vno pͥncipio ſicut fratrū qui ſunt ab vno patre vel matre: et nepotū qui ſunt a duobuſ fratribus vel ſoꝛoꝛibꝰ ⁊ ſic deinceps: ⁊ ſm hāc accipit̄ linea tranſuerſaliſ que ſbdiuidit̄ in eam que eſt collateralis aſcendentiū in qua ſunt auūculꝰ matera ⁊ patruus ꝛc. et in eā que eſt collateralis deſcēdētiū in qua ſunt frater ſoꝛoꝛ nepos ⁊ neptis ex filio vel filia ¶ Tertia ꝯcluſio eſt ꝗd ſit gradus: ⁊ dicendū eſt ꝙ gradꝰ eſt habitudo determinate diſtātie a pſona: ⁊ ꝗliꝫ linea habet ſuos ḡdus: ⁊ linea ⁊ gradus in affinitate ſunt ſm hitudineꝫ ad cōſanguinitatē: ⁊ nō aliter.

¶ De gradibꝰ quomodo ꝯputant̄. Cap. 16.

De ꝯputatōe graduū: ⁊ pͥa ꝯcluſio eſt de ꝯputatōe cōi iuriſtaꝝ ⁊ canoniſtaꝝ: naꝫ illa vſi. ⁊ cetere que ponūt̄ in littera

di.40.ꝛ in decre.35.q.3.4.ꝛ.5. nõ ſunt in vſu. Cõputant̄ autē gradus cõſanguinitatis hoc modo: in linea aſcendentiũ enim ꝛ deſcendētiũ cõputãde ſunt pſone medie inter illas de q̄bus querit̄ ꝙ ſi nulla ſit media ſunt in p̄mo gradu vt filius ꝛ pater aſcendēdo: ꝛ pater filius deſcēdēdo Si vō ſunt alie pſone medie cõputatis eis cum extremis: quot ſunt pſone vna min⁹ tot ſunt gradus. Vbi gratia. Auus ꝛ nepos diſtant ſcd̄o gradu: ſiue aſcēdēdo ſiue deſcēdēdo quia ſunt tres pſone. ſ. nepoſ ꝛ auus ꝛ qui eſt in medio eoꝝ: q̄a eſt pater reſpectu primi: ꝛ filius reſpectu ſcd̄i. Remoto igit̄ vno remanent duo: ꝛ ſic nepos et auus ſunt in ſecundo gradu ꝓauus ꝛ ꝓnepos ſunt in 4° gradu: q̄a ſũt ꝓpinque pſone numerande. Rõ hui⁹ eſt: q̄a cũ gradus ſit certa diſtantia ꝓpinq̄tatis non põt eſſe eiuſdem ad ſeipſum: ſicut nec ꝓpinquitas: ꝛ ideo gradus p̄ſupponit ſemꝑ aliq̄ꝫ pſonaꝝ: cui ſecũda addita facit gradũ: ꝛ ꝑ eandem rõnē tertia addita ſcd̄e: ꝛ quarta tertie: ꝛ ſic ſēꝑ vt ſit numer⁹ graduũ ſm̄ numeruꝫ pſonaꝝ vna excepta. Et hec computatio in linea graduũ aſcendētiuꝫ et deſcēdētiũ eſt cõis apud oēs. ¶ In linea vō collaterali que nõ eſt eoꝛuꝫ quoꝝ vnus deſcendit ab altero: ſed eoꝝ qui deſcēdũt a cõi principio alit̄ cõputant̄ gradus ſm̄ leges alit̄ ſm̄ canones. ſm̄. n. canones cõputant̄ hoc modo. Uidendũ eſt. n. vtrum pſone de quib⁹ querit̄ eq̄liter diſtēt a cõi ſtipite: aut inequalit̄. Si eq̄liter Quoto gradu quelibet earuꝫ diſtet a cõi ſtipite toto⁹ gradu diſtãt inter ſe. Vbi gratia. Sit nobis ſoꝛtes cõis pens ꝛ ſtipes. Ego nepos ſm̄ vnaꝫ lineã. Tu vō ꝓnepos ſm̄ aliã lineã. Si querit̄ quoto gradu diſto a te: debet rñderi ꝙ tertio: q̄a toto ḡdu tu q̄ es remotioꝛ diſtas a cõi parēte a quo ego nõ diſto niſi ſecũdo ḡdu. Sed ſm̄ leges aliter cõputãt̄ ḡdus in linea trãſuerſali: q̄a ſm̄ eas duo fratreſ ſunt in ſcd̄o gradu filij duoꝝ fratꝝ ſũt in quarto gradu: nepotes in 6° gradu: ꝛ ſic duplicant̄ grad⁹: ſm̄ cõputatõeꝫ legalē. ſ. cõputatõeꝫ canonicã. Sed opinio canoniſtaruꝫ eſt rõabilioꝛ: q̄a abſurdũ videt̄ ponē ſm̄ gradũ ſine p̄mo: qđ tñ ſeq̄t̄ ſm̄ opinionē legiſtaꝝ: q̄a ñ ē dare aliq̄ꝫ qui ſit in p̄mo gradu linee trãſuerſalis equalis. Sed p̄mus in ea qui eſt frater eſt in ſcd̄o grada ſm̄ legiſtas p̄m⁹ in trãſuerſali inferioꝛi eſt in 3°: ſcilicet filius fratris. Et primus in tranſuerſali ſuperioꝛi eſt in tertio: vt patruus. Et ideo canoniſte meli⁹ cõputãt in trãſuerſali: ponētes frēm in p̄mo gradu filiuꝫ fratris in ſcd̄o. ſcꝫ deſcēdēdo nepotē in 3° ꝓnepotē in 4°. abnepotē in 5°. ꝛc̄. Aſcēdēdo vō patruũ in 2°: ꝓpatruuꝫ in 3°. abpatruũ i 4° ꝛc̄. Dilatãdo vō duoꝛũ fratꝝ filioſ in 2°: nepotes in 3°: ſicut in Genealogia Adam per Seth et Chayn: qui ſunt in p̄mo ḡdu: et filij eoꝝ in 2°. Rõ diuerſitatis h⁹modi cõputatõis eſt iſta vt dicit Alexan. papa. 35. q. 5. Ad ſedem. In legib⁹ ob nihil aliud ipſa graduũ mētio facta eſt: niſi vt hereditas vel ſucceſſio ab vna ad alteram perſonam inter

cōſanguineoſ deferat. In canonib⁹ ꝟo ob hoc ꝓgenies cōputat̄ vt apte monſtret̄ vſq̄ ad quotā gn̄atione a cōſanguineoꝝ ſit nuptijs abſtinendum vt rite et canonice nuptie celebrant̄ inter fideles. ¶ hac igit̄ de cā q̄a hereditates nequeūt deferri: niſi de vna ad aliam pſonā. Idcirco curauit ſeculariū Impatoꝛ in ſingulis pſonis ſingulos pficere gradus: q̄a ꝟo nuptie ſine duabus pſonis non valēt fieri. Ideo ſacri canones duas pſonas in vno gradu conſtituerunt hec ibi. Q̄d autem ibi dicit̄: q̄a vſq̄ ad ſeptimū gradū pdurat cōſanguinitas ƀm ↄputatōez canonū: in q̄b⁹ gradibus. 7. ꝓhibet̄ mr̄imoniū: tūc ꝟum fuit: ſed hodie non durat conſanguinitaſ niſi vſq̄ ad quartū ḡdū incluſiue. Nā Greg. 9⁹ remouit tres vltimos graduſ: ex eo ꝙ nō poterāt bn̄ menti retineri tot gradus: ⁊ etiā erat ſatis difficile vſq̄ ad ſeptimum gradū abſtinere a mr̄imonijs taliū. Unde ſequebāt̄ ſepe incōuenientia habet̄ hoc ſtatutū eccleſie extra de conſan. ⁊ affi. Non debet. Gradus autem ƀm leges quo ad ſucceſſionē hereditatis durant vſq̄ ad decimū gradum cōputādo modo legali: vt dictum eſt. ſ.

¶ De ꝓhibitione matrimonij int̄ conſanguineos.

¶ Cap. i7.

De ꝓhibitiōe mr̄imonij int̄ cōſanguineos. Nō ƀƷ Pe. tres ↄcluſiones. ¶ Prima ꝙ cōſanguinitas de iure nāli ƀm rectam lineā aſcēdētiū ⁊ deſcēdentiū impedit matrimoniū: ſed pl⁹ filij cū matre q̄ꝫ filie cum patre ꝓpter reuerentiam. Propter q̄d videtur ꝙ in linea recta in infinitū ꝓhibeat̄ matrimonium: adeo vt ſi Adam hodie viueret non inueniret vxoꝛē ƀꝫ legiſtas. Rō huius q̄a maioꝛ reuerentia debet̄ pentibus remotis q̄ꝫ ꝓpinq̄s. Unde pater nō dicit̄ dn̄s ƀ auuſ q̄ꝫ diu viuit: ⁊ liꝫ maioꝛ ꝓpinquitas tn̄ maioꝛ reuerentia que plus attēdit̄. Nam cum filia fratris poteſt ƀm leges contrahi: ſed non cū amita: que tamen nō eſt ꝓpinquioꝛ. ¶ Secūda concluſio eſt de ꝓhibitōe iuri diuini. Prohibēt̄. n. circa hoc plures pſone puta ſimul nāli federe cōmoꝛātes ⁊ ſunt. iꝫ. que leui. i8. numerāt̄: mater nouerca ſoroꝛ neptis amita maťtēa vxoꝛ patrui nurus vxoꝛ fratris: niſi pmoꝛtui ſine liberiſ: puigna filia pui gni vel puigne ſoroꝛ vxoꝛis que in lege nature pmittebat̄: vt in Lya ⁊ Rachel copſatl. Jacob. h⁹ rōeꝫ doc. aſſignant q̄a mr̄imoniū oꝛdinatur ad rephēſionē cōcupiſcētie: ƀ cōcupiſcentia nō repmit̄ ſed magis auget̄ ſi inter illas pſonas quas conuenit in eadem domo cōuerſari eſſet conceſſa copula matrimonialis quia lex diuina rōabiliter ꝓhibet talē copulā Nā q̄a electio non eſt niſi poſſibiliū eo ipſo ꝙ cōcupiſſibile ſit impoſſibile minuit̄ vel tollit̄ cōcupiſcētia illius: vnde q̄ꝫdiu cohabitātiū viroꝝ ⁊ mulieꝝ in vna domo poſſet eſſe matrimoniū: ſic tales pſonas pnomiatas cōtingit cohabitare ſimul cōcupiſcētia nō haberet frenū. Sꝫ ex quo matrimoniū fit impoſſibile inter tales q̄a ꝓhibituꝫ ceſſat talis cōcupiſcētia

¶ Tertia concluſio eſt de ꝓhibitõe iuris poſitiui canonici: q̄a illa iuriſ ciuilis nil ad ꝓpoſitũ faciunt: cuꝫ circa ſacramenta layci nil poſſũt diſponẽ ꝗ iure nouo ꝓhibitũ eſt mrĩmoniuꝫ contrahi in quarto gradu ⁊. ĩ. ¶ In q̄nto aũt ⁊ vltra ꝑmiſſũ eſt in linea tranſuerſali: vt de conſan. ⁊ aff. Nõ debet. Alij gradus qui ꝑ̄us erãt ſũt ablati: ⁊ in h⁹mõi poteſt diſpenſare papa ⁊ nõ alius quia nõ eſt ꝑmiſſuꝫ epĩs ſicut in alijs. Eius eſt eniꝫ diſpẽſare in iure qui eſt. ſ. ius: vel cui cõmiſſum eſt a iure. ¶ Unde in gradu legis nãlis lege diuina ꝓhibito ſol⁹ deus diſpenſare poteſt: vel cui inſpiraret: qui tamen nõ legit̃ diſpẽſaſſe cum quoq̄. ¶ Papa autem in his que ſunt iuris poſitiui: puta in q̄rto gradu ⁊ tertio: imo ⁊ in 2° q̄nq̃: puta collateraliuꝫ equalit̃ ꝙ contrahãt diſpenſãt: vtputa filij duoꝝ fratrum qđ lege Moyſi ⁊ lege ciuili erat permiſſum. Nec eſt ſufficiẽs cã diſpenſationis augumẽtatio p̃rimonij: ꝟ pax vel concordia vel aliud h⁹modi. In linea autem aſcendẽtiũ ⁊ deſcẽdẽtiũ in infinitũ ꝓhibent̃ nuptie. ¶ Eſt tñ dubiũ vtꝝ papa poſſit diſpẽſare in gradu lege diuina vel nãli ꝓhibito Et ſi q̄dẽ ꝓhibitio legis Moſayce in h⁹mõi eſſet pure iudicialis non moralis non ligaret hodie: niſi in q̄tuꝫ eſſet iure canonico reaſſumpta talis lex: ⁊ ſic in omnib⁹ illis ĝdib⁹ papa poſſꝫ diſpenſare: ſed fere oẽs grad⁹ lege Moſayca ꝓhibiti: videt̃ ꝓhibiti iure nãli: q̄a ad omnes illas pſonas cohabitantes eſt amicitia nãlis ſine alio federe. Unde q̄a nã nihil facit fruſtra. vbi ſunt mulieres alie: ex q̄b⁹ poſſit fieri ĝnatõ ſine iſtis fruſtra fit cum iſtis matrimoniũ: qđ nõ eſt neceſſe: nec ꝓpter ĝnatõeꝫ. nc ꝓpt̃ amicitiam. Unde ꝓbabili⁹ eſt ꝙ papa non poteſt diſpenſare in illis ĝdib⁹ Et ꝟm hoc diceret̃ ꝙ ante legeꝫ ſcriptam erat diſpenſatio a deo: vt cuꝫ illis contraheret̃ excepto ꝑ̄mo ĝdu aſcendẽtiũ ⁊ deſcendẽtiuꝫ. Uñ q̄dã inſpirat⁹ a deo dixit. Relinquat hõ patrẽ ⁊ matrẽ ceteras pſonas uidet̃ ꝑmiſiſſe: que tamen iure nãli erãt ꝓhibite: vt frater ſoror: in q̄bus ꝑ̄mis credendum eſt deum diſpẽſaſſe ꝓpt̃ neceſſitatem.

¶ De cognatione ſp̄uali.

Cap. 18.

Tertia cognatio eſt ſp̄ualis. ſ. ꝯpatnitas: ⁊ ꝓuenit ex h̃ ꝙ aliq̄s ꝯfert ſacramẽta baptiſmatis: vel ꝯfirmatõis: vel ſuſcipit ſiue tenet illum cui tale ſacramẽtum confertur ꝑ alioꝝ ſacramẽtoꝝ collationẽ nõ contrahit̃ cognatõ ſp̄ualis que hẽat impedire vł dirimẽ matrimoniũ. ex̃ e. c. Tua. ⁊ c. fi. li°. 6°. Jo. an. Per cathecīſmuꝫ ꝟo cõtrahit̃ cognatio aliqualis: que. vꝫ. hꝫ ipedire ꝟ nõ dirimẽ mrĩmoniũ. e. ti. c. 2. li. 6 Iſta tñ cognatio habet tres lineas. Prima eſt inter baptizatũ: et illuꝫ q̄ ad baptiſmũ ſuſcipit: ac etiã vxorem eius ſi tũc habet ⁊ carnaliter cogñit Nã qñ vnus coniugũ ſiue maritus ſiue vxor tñ tꝫ aliquẽ ad baptiſmuꝫ cognatio ſp̄ualis etiã trãſit ad alteꝝ nõ tenentẽ cõiugẽ ipſius tenẽtis ad baptiſmũ: etiam inter tales non põt eſſe matrimoniũ. ſ. inter ſuſcipiẽteꝫ

cõiugez eius:ſi hz ⁊ ſuceptũ. Immo
etiaz dicit Tho. ꝙ etiã cõpaternitas
tranſit a viro in mulierem quãcũqꝫ
carnaliter cognitã: q̃zuis nõ ſit vxor
Idem ſentit glo. ſup. c. Si q̃s ex cõ-
iugio. 30. q. 4. dicẽs. ꝙ ꝑ fornicariũ
coitum acquirit̃ cõpat̃nitas: q̃a vna
caro efficit̃. Idẽ tz Io. an. i. 6. Ric.
autẽ in 4°. di. 42. dicit ꝙ ſi aliq̃ effi-
ciant̃ vna caro ꝑ formicariã copulã
nõ ꝓpter hoc tranſit cõpat̃nitas ab
vno in aliũ: q̃a ꝑ rẽ pure carnalez nõ
cõtrahit̃ cognatio ſpũalis. Idẽ tenz
Pe. de pal. in 4°. dicẽs ꝙ cognatõ
ſpũalis dicit̃ q̃a a ſpũalibꝰ cauſatur.
vnde videt̃ ꝯius ꝙ nõ ſic fornicarij
cõicent ſibi actiões ſicut cõiuges: q̃a
in illiſ nõ eſt niſi vinculũ carnale ad
tẽpus: hic aũt ſpũale ⁊ carnale. vnde
ſunt magꝭ vnũ: vñ in ꝯputatõe gra
duũ pat̃ ⁊ mat̃ vna ꝑſona cõputat̃:
q̃zuis aũt eſſe duos in carne vna eq̃
liter ſit in fornicatõe ⁊ cõiugio tamẽ
hic vbi querit̃ de cognatione ſpũali
aliq̃d debz facere vinculũ ſpũale. hec
ille. Anto. de bu. ſuꝑ decretali. Mar
tinꝰ ð cognatõe ſpũali refert vtrãqꝫ
opinionẽ: ſed hãc vltimaz dicit tenẽ
Hu. ⁊ Archi. ⁊ Io. an. e. ti. c. i. in no-
uella. li. 6. Nec obſtat: dicũt ipi ꝙ co
pula fornicaria inducit affinitatẽ: q̃a
illud in affinitate corꝑali: que etiaz ꝑ
illicitã copulã vt vinculũ corꝑale ac-
quiri poteſt. Secꝰ in ſpũali vt cõpa-
ternitas que eſt vinculũ ſpũale. Uñ
abſurdũ eſt dicere ꝙ ꝑ fornicariũ coi
tuz cõtrahat̃. hec ille. Idẽ etiã tenz
glo. Ray. Inno. etiã vtrãqꝫ opionẽ
recitat: ⁊ neutrã prefert alteri. Uñ ſi
q̃s tale inueniret matrimoniũ iã cõ
tractũ de pñti: vel cõſũmatuz: ex quo
aliqui dicũt illud teneri tuta via eſſz
vt peteret̃ diſpenſatio vel declaratõ
a dño papa. q̃d ſi haberi nõ poſſz ſꝫ
regulã hoſtiẽ. que dicit ꝙ vbi inue
niunt̃ cõtrarie opiniones de aliquo
mr̃imonio vtrũ teneat vel nõ adhe
rẽdũ ẽ illi q̃ iudicat mr̃imoniũ tenẽ:
niſi cõtr̃ia opinio fulciret̃ canonica
auctoritate manifeſta ⁊ expreſſa: ſꝫm
igit̃ eũ potiꝰ dimitti debẽt in ſuo cõ
iugio q̃ꝫ ſeꝑari: vbi aũt tales nondũ
cõtraxiſſent cõſulẽduz eſt eis ꝙ abſti
nerent a cõtctu hꝰmõi. Sz bñ poſſz
aliquis cõtrahere cum ſorore filij ſui
ſpũalis. 30. q. 3. Illud. Itẽ põt ꝯthẽ
pater cũ illa quam filiꝰ eiꝰ tenuit ad
baptiſmũ: vt nõt̃ ꝑ. d. c. Illud. q̃zuis
filius nõ poſſit cõtrahere cũ ea: quã
tenuit pater ad baptiſmũ. ¶ Scða
eſt inter baptizatũ: ſiue ſit maſculus
ſiue ſit femina: ⁊ filios nãles ſuſcipi
ẽtis: ſiue ſint legitimi: ſiue illegitimi
vñ inter eos ñ poteĩt eſſe mr̃imoniũ
Et q̃a cognatio ſpũalis nõ hz g̃dus
q̃zuis filiꝰ nãlis Petri nõ poſſz ꝯthẽ
cũ filia ſpũali ipſiꝰ Petri: quam. ſ. te
nuit ad baptiſmũ: vel ad ꝯfirmatiõz
poſſz tñ cõtrahẽ cuz filia filie ſpũalis
ipſiꝰ Petri. ar. 30. q. 3. c. i. Item filij
duoꝝ cõpatꝝ ſiue geniti ſint ãte cõ
pat̃nitatẽ ſiue poſtea poſſũt cõtrahẽ
ad inuicẽ: ſolũ excepta illa ꝑſona per
quã ꝯpat̃nitas eſt ꝯtracta: que nũq̃ꝫ
poterit copulari alicui filioꝝ ſui pr̃is
ſpũalis. 30. q. 3. Suꝑ q̃bꝰ. hec ibi.
¶ Tertia eſt in ſuſcipiẽte in baptiſmo:
⁊ ꝑẽtes baptizati inter quos etiã nõ
põt eẽ mr̃imoniũ. vñ mat̃ baptizati
nũq̃ꝫ põt eſſe vxor eius q̃ tenuit ipm

baptizatũ ad baptiſmuz:q̃a cõmat̃ ẽ cius. Jtẽ nõ q̄ ſi q̃s: puta Petr⁹ ɔt̃ volũtatẽ vxoris ſue:puta marie tenz vel leuat d̃ ſacro fõte filiũ alti⁹:puta Johẽz filiũ Martini ɔt̃ volũtatez ẽt ipſi⁹ martini ẜz Jo.neap.in quolib. 9⁰ vtiq̃z cõtrhit̃ ſpũalis cognatio ſpũalis int̃ eos ñ obſtãte inuolũtario ɔſẽſu ſeu cõdictõe illoꝝ: ita q̄ petr⁹ ẽ ꝯ cõpat̃ martini: ⁊ maria ẽ ꝯ mr̃ ſpũalis Johis velit nolit. h⁹ rõ ẽ ẜz euz q̃a qđ ẽ ex ſtatuto eccleſie ñ depẽdet ex volũtate ſbiectoꝝ ſtatuti ⁊ ſtatuẽtis:ẜ ex ſtatuto eccl̃ie eſt q̄ cognatio ſpũalis tñſeat ab vno ɔiugũ in altõ cõſũmato mr̃imonio: ⁊ q̄ ɔpr̃nitas acq̃rat̃ pr̃i carnali p h⁹ q̄ leuat aliq̄ filiũ ei⁹ de ſacro fõte ꝑ zc̃. Jtẽ põita cã ſufficiẽti cognatiõis ſpũalis oz ponere cognatõz ſpũalẽ.cã ẽ.n.ad quã ſeq̃t̃ effect⁹. ẜ pr̃nitas ſpũalis q̃z cõſeq̃t̃ p actũ ꝓpriũ vni⁹ɔiugũ ẽ ſufficiẽs cã alti ɔiugũ cog̃tõis ſpũalis poſtq̃z mr̃imoniũ ẽ ɔſũmatũ ꝑ zc̃. Jtez nõ q̄ regl̃arit̃ vn⁹ oz tenẽ ad baptiſmũ ẜz Ray.nõ pl̃es ſeu leuare de fonte: vt de cõſe.di.4.c.Nõ pl̃es. Et ſi neceſſitas cogẽt vn⁹ et idẽ põt tenẽ in baptiſmo ⁊ in cõfirmatõe. Si autẽ pl̃es tenerẽt.dic̃ Alber.in 4⁰.q̄ hoc poti⁹ eſt pmiſſio q̃z ſtatutũ:qđ deat approbari pmittit̃ ãt rõe aicitie q̃ cõtrahit̃ int̃ illos.hec ille. Ubi ꝑ duo aut tres ex more patrie cõit̃ tenẽt vr̃ tollerãdũ ⁊ ſine peccato fieri. Tuti⁹ tñ eſſz hr̃e ſup h⁹ diſpẽſatiõz ab epo: ſi pr̃ vult hr̃e pl̃es tenẽtes ad baptiſmũ:vt nõ.hug.in decre.⁊ cũ plures tenẽt cõñhit̃ cũ oibus cog̃tõ ſpũalis q̃ impedit ⁊ dirimit mr̃imoniũ ẜm

hoſt. Sz diligẽter attẽde q̄ oz q̄ teneãt ſiue tãgãt ipz baptizãdũ cũ baptizat̃: vel cũ d̃ fõte leuat a ſacerdote imediate ſi volũt eẽ cõprẽs: aliter ex eo q̄ extiterũt ibi ſolũ nõ tãgẽdo ⁊ reſpõderint ꝓ puero:abrenũtio zc̃ nõ eſſẽt cõprẽs. Pe.d̃ pal. Jn aliq̃b⁹ .n.locis ſacerdos aquã effũdit baptizãdo:⁊ q̃ volũt eẽ cõprẽſ tenẽt baptizãdũ. Jn aliјs.n.tenz puerꝝ ipe ſacerdos cũ baptizat:qđ pcipue fit cuz fit baptiſm⁹ p imerſiõez.et tũc pmo recipiẽtes baptizatũ d̃ ſac⁰ fõte a ſacerdote in pãno:vel nudũ ſũt prẽs ſpũales:vt nõt hug.in decretl. Et ſilr̃ p ꝓcuratõez nõ põt cõtrhi cõpr̃nitaſ q̃z tũ ad cognatõz ſpũalẽ:vt põit archi p.l.p⁹ mortẽ.d̃ adop. Jdẽ Jo.an.et q̃uis ñ rñdeat aliq̃s dum tñ teneat ad baptiſmũ:vel tãgat efficit̃ prñ⁹:⁊ cõñhit̃ cognatõ ſpũalis. Jlli autez pl̃es q̃ ſiml̃ tenẽt ad baptiſmũ ñ ꝓhibẽt̃ ad inuicẽ cõñhẽ:vt Jnno.ponit Jtẽ nõ q̄ layc⁹ ẽt q̃ baptizat aliquez ſiue in cãu neceſſitatl. ſiue ex: nõ põt cõñhẽ cũ illa quã baptizauit.ex e.nedũ.li.6. Jtẽ nõ ẜz Tho. q̄ ſi vir vel mulier baptizat vel teneat ad baptiſmũ ꝓpriũ filiũ ſi h⁰ facit in articulo neceſſitatl.ſeu p errorẽ nõ impeditur exigẽ debitũ vel reddẽ ex e. Si vir. Si ꝯo fecit p fraudẽ impedit̃ exigẽ ẜ tñt̃ reddẽ.⁊ ſi vterq̃z fuit in culpa: neut̃ põt exigẽ: exact⁹ tñ vt̃q̃z reddẽ tñt̃:vt dic̃ hoſti.⁊ addit.Meli⁹ tam eſſz vt cõtinerẽt. Eodẽ ãt m̃ ſi vir tz aliquẽ filiũ vxoris ſue:vel vxor filiuz mariti ſui ſi ex ĩg̃ratia h⁰ fac̃ excuſat̃ ſi ex malitia nõ põt exigẽ debituz. ſi ꝯo fecit p fraudẽ impedit̃ exigẽ:ſed

tn̄r reddē. Jdē Ric. Credo tn̄ ꝙ ſup
hoͦ eps̄ poſſit diſpēſare.ſ. qͦ ad exa-
ctionē debiti:ſicut de eo ꝗ cognouit cō
ſanguineam vxoris ſue: cū quo eps̄
pōt diſpēſare qͦ ad debiti exactōꝫ:ſꝫ
Pe.de pal.vt hēs.ſ̄.vbi hēs de ipe-
dimēto affinitatl.ibi vide. Jtē nō ꝙ
ſi Johāna vxor petri tenuit ad bap-
tiſmū filiū berte anteq̄ꝫ ꝯmiſcēr:ſiue
ꝯtrhēr mr̄imoniū cū ipo petro. Jpſa
mortua pōt petrꝰ hr̄e in vxorē ipſaꝫ
Bertaꝫ:⁊ ſic ſucceſſiue iſto m̄ ꝗs pōt
hr̄e duas ꝯmr̄es in vxores. Sꝫ ſi pe
trus cognouit Johānaꝫ añq̄ꝫ tenēt ad
baptiſmū filiū berte:n̄ poteēit poſtea
vnq̄ꝫ bertā hr̄e in vxorē. Jtē ille qui
tꝫ ad baptiſmū vel ꝯfirmatōeꝫ filiuꝫ
petri ex muliē ꝯcubina vl' vxore alia
ſuſceptū q̄ꝫ ex ea quā nūc hꝫ vxorē n̄
efficir ꝯpr̄ iſtiꝰ vxoriſ:quā nūc hꝫ ipe
petrꝰ ⁊ idē de filijs vxorl.alicꝰ ex alio
viro genitꝰ. Jtē nō ꝙ n̄ baptizatus
q̄ꝫuis aliū n̄ dēat tenē ad baptiſmuꝫ
tn̄ ſi ꝺ facto vel nccitate tꝫ vel leuat
vel baptizat n̄ ꝯtrhit aliq̄ꝫ cognatōeꝫ
ſpūalē ſꝫ tho.pe. ⁊ Ric.⁊ addit alb.
dſcēs ꝙ ſi alr ꝯiugū ē baptizatꝰ:ꝑ eū
tn̄ſit cogtō ad eū ꝗ n̄ ē baptizatꝰ.idē
ꝺ ꝯfirmatōe. Sꝫ ſi baptizatꝰ tꝫ filiū
n̄ baptizati bn̄ ꝯtrhit ꝯpr̄nitatē. Jteꝫ
nō ꝙ n̄ dꝫ ꝗs tenē ad baptiſmū vel
ꝯfirmatōꝫ frēꝫ vel ſororē: ꝗa ſuffic ir
tales vinculū carnale. Dia āt ꝗ dc̄a
ſūt de tenēte ad baptiſmū ſeu ꝺ fōte
leuāte erga ſuſceptū vel lēuatū: ⁊ ꝑē
tes eiꝰ qͦ ad ꝯtrhēdā cogtiōeꝫ ſpūalē
itelligas ſimilir ꝺ baptiſmo ⁊ ꝑētibꝰ
eiꝰ qͦ ad p̄dictā cognatōꝫ:⁊ oīa que
dc̄a ſūt ꝺ baptizato q̄ꝫtū ad tenētē et
baptizātē in ꝯtrhēda cogtōe ſpūali

cū baptizato. Jntelligas ꝑiformir in
cōfirmatōe ⁊ tenēte ad cōfirmatōeꝫ
in cōtrhēdo cognatōꝫ ſpūalē:cū cōfir
māte ⁊ ꝑētibꝰ eiꝰ.et dic̄ Goff.ꝙ iſta
cognatio ſpūalis ſic̄ legalis n̄ hēt ra
mos:vn̄ ad ꝑſōas: cū ꝗbꝰ cōtrcte ſr n̄
egrediūr. Nō igir ꝙ ꝗcūq̄ꝫ in aliqͦ
iſtoꝶ ipedim̄torū detētꝰ ſciēr cōtrhit
peccat mortalir. ⁊ in q̄tuor ex hiſ ipe
dimētl ē excōicatꝰ ſciēr cōtrhens: nec
talis dꝫ abſolui:nec pōt n̄ ceſſꝫ a tali
mr̄imonio ſic ꝯtrcto:vel petat diſpē
ſatōeꝫ a papa vbi pōt ⁊ interiꝫ abſti-
neat ſe ab vſu mr̄imonij ſic ipediti.⁊
nō ꝙ in nullo.i7.ipedimentorū pōt
diſpēſare aliꝗs cir papā:ſꝫ ⁊ ipe papa
in aliꝗbꝰ hoꝶ n̄ pōt diſpēſare.ſ.i ipe
dimēto ligaminis:cū.ſ.aliꝗs ē alteri
ligatꝰ ꝑ v̄ba de p̄nti:talis.n.n̄ poſſꝫ
cū alia ꝯtrhē ēt diſpēſāte papa. Jtē
in ipedimēto erroris ꝑſōe:⁊ in impe
dimēto violētie:vbi nullo m̄ ē cōſēſꝰ
⁊ i ipedimēto coeūdi omni m̄ ex fri-
giditate nāli vel caſtratōe vel male-
ficio:vel alia idiſpoſitōe ꝓueniēte ꝗa
in hꝰmōi oībꝰ nullū ē mr̄imoniū: iō
n̄ pōt facē papa vt ibi ſit mr̄imoniū
De ipedimēto coeūdi vr̄ dicē. Pe. ꝺ
pal.ꝙ illꝺ ſit ex ſtatuto eccleſie:ꝗa id
n̄ ꝑtinet ad ſbaꝫ mr̄imonij. et inde ē
ꝙ ſi ſciuēit alr ipedimētū tale:⁊ nihi
lominꝰ cōtrhit ē v̄ū mr̄imoniū:qꝺ n̄
eſſet ſi deeſſꝫ aliꝗd de ſba mr̄imonij
cū.n.p̄ncipalis finis mr̄imonij ſit ꝓ
les n̄ vitatō fornicatōis:ſi poſſe coire
eēt ꝺ ſba matrimonij multo magis
poſſe gn̄are: et ſic ſenes n̄ poſſēt ꝯtrn̄
here qꝺ ē falſū. De ipedimēto erroꝶ.
cōditōis vr̄ dubiū ſm̄ hug.tn̄ iſtꝺ ē
de ſtatuto eccleſie. Jdē dicit Pet.de

pal.ſ.qđ eſt de iure poſitiuo qđ etiā videt̃ ſentire Ric.in 4°.di.36.dicit .n.ꝙ error deterioris cōditōis:⁊ ſi ñ tollat cōſenſū in pſona:tñ multū mi nuit. Et q̄a rōnabile eſt vt deceptis iura ſbueniāt:⁊ maxime qñ eſt dece ptio in re graui:ideo nāli eq̄tate ſta tutū eſt pſonam ſeruilis conditōnis illegitimā eſſe ad cōtrhēdū cuȝ pſona libera:q̄zdiu liberā eē credit ipe liber cōtrahēs cuȝ ſerua:ledit̃.n.enormit̃ in bonis mr̄imonij.ſ.in bono ꝓlis: q̄a nō hēbit eā in ſua ptāte in bono fidei:q̄a non poterit ita libē reddere debitū dn̄o occupante ſuū in bono ſacramēti.i.cohitatōiſ inſepabilitate q̄a dn̄s poſſet eā vēdē.h ille.¶De ipe dimēto voti ſolēnis in religiōe.tho ſa ſe.et Alber.tenēt ꝙ ñ pōt.hugo. cardinalis.Ric.in 4°.hoſti.Inno tenēt ꝙ pōt ex magna cā:vt ex refor matōe regni vni⁹ ⁊ h⁹mōi. Et Jo.i ſū.cōfeſſ.dicit de facto vidiſſe taleȝ diſpenſatōeȝ factā:hanc etiā opionē .ſ.ꝙ papa poſſit diſpēſare:tenere vr̄ idē Tho.in 4°.di.34.ar.4.⁊ Joh. neap̄.in quolibȝ.dicit hāc opionē eē ꝓbabiliorē. In impedimēto ordinis tenēt fere oēs ꝙ poſſit:q̄uis nō con ſueuit. In impedimēto criminiſ abſq̧ dubio pōt ſ3 Pe.de pal.⁊ de ipedi mēto ſpūalis vel legalis cognatiōis pōt ſm Pe.de pal.De impedimēto etiā qđ eſt ex publice hōeſtatiſ iuſticia certū eſt ꝙ poſſit cū ſit ex ↄſtōe eccl'ie vñ pe.đ pa.ſic dic̃ ꝙ papa pōt diſpē ſare in oib⁹ ḡdib⁹ publice hōeſtatis iuſticie q̄ ſumūt̃ ſm ḡdus cōſanguí nitatis:⁊ hoc pȝ:q̄a nō eſt ꝓhibituȝ lege nāli vel diuina. Unde poſſet

diſpēſare ꝙ q̄s cōtrahēt cū ſpōſa vel vxore nō cognita p̄ris vel fratriſ. Et nō ꝙ qñ aliq̄ cōtrhūt mr̄imoniuȝ de facto:qđ de iure nulluȝ eſt. ſi poſtea obtineāt diſpenſatōeȝ a papa ſuper impedimēto:nō ꝓpterea ratificaret̃ p̄dictū mr̄imoniū quo ad deū:etiaȝ ſi āte diſpēſatiōnē ſecuta erat copl'a carnalis ſ3 opȝ ꝙ denuo interueniat mutuus cōſenſus interior in alt̄utꝝ ⁊ ſi cū hoc ſeq̄t̃ copula carnalis non eſt neceſſaria noua exp̄ſſio vboꝝ:et hoc in fauorē mr̄imonij. Hoc videt̃ dicē Ric.in 4°.di.40.in quodā ſilr̄ tutius tñ eſſet vt de nouo ipſa fieret exp̄ſſio vboꝝ ↄſēſū exp̄mētiū. Dicit etiā idē Ric.ꝙ cū carnalis vſus mu lieris ex̄ mr̄imoniū ſit ↄtra ius nāle: iō ibi locū nō hȝ pſcriptio:vt.ſ.ex h⁹ ꝙ tenuit aliquā ↄcubinā p.30.ānos facta ſit ei licita talis cōmixtio:ſ3 ſēp mortalit̃ peccat. Ipm ēt mr̄imoniū q̄a eſt de iure diuino ⁊ nāli:iō pſcri ptio facere non poteſt vt valet mr̄i moniū:q̄a a p̄ncipio fuit nullum:et econuerſo:vel ꝙ efficiatur nullum: qđ a p̄ncipio fuit vum. ex̄ de cōſan. ⁊ affi.non debet.ptiȝ in textu:⁊ ptiȝ in glo.¶Itē nō ꝙ ſ3 hoſti.qñ doc. diſcor.circa impedimētū mr̄imonij: vbicūq̧ doc.p glo.ſuas dicunt ſolui mr̄imoniū:ſ3 nō inducūt ius exp̄ſſuȝ cōn̄riū dicenti adhereas. ex̄ de teſti. licȝ ex quadā.in fi. Item nō ꝙ cum eccleſia p̄cipit alicui cōiugū cohitare cum altero:⁊ ille cui p̄cipit̃ ſciat eſſe impedimētū ſm hugo.in hoc caſu: q̄ztū ad reddēdū debitū nō tenetur obedire:tam̄ in cohabitōe ⁊ neceſſa rioꝝ exhibitione obedire debȝ:⁊ nō

negare ei cui ſe de facto copulauit. Item nota ꝙ qui audit impedimētū eſſe inter ſe ⁊ vxorē ſm Guil. Si audit a fide dignis ⁊ nō ſuſpectis cum nō debeat eſſe negligēs ſue ſalutis tenetur inquirere ꝟitatem: alˢ eſſet affectata ignorātia que nō excuſat. Si concipiat ꝓbabilē opinionē de dicto alicuiꝰ nō debet exigere debitū licet reddere teneať. Secꝰ ſi ita inuenirꝫ ꝟitatem ꝙ eſſet impedimētuꝫ inter eos qđ haberet pro conſtanti: Tunc nec exigere nec reddē debet. Porro qui audit tale impedimētū a viro fide digno: aut iurato: aut compatre ſuo: aut ꝓprio ſacerdote: aut etiaꝫ publica fama non ita teneť credere ꝙ peccet mortaliter ſi nō credat: ꝫ venialiter. Hec Guil.

¶ De impedimētis nō dirimētibus matrimoniū contractū.

¶ Cap. ig.

Eſt ⁊ aliud genꝰ īpedimēti qđ ē q̄dē impediēs mrīmoniū cōhēdū: ꝫ nō dirimens contractuꝫ: ⁊ iſtud eſt multiplex. ¶ Et pmo q̄dē conſtrꝰ clādeſtinꝰ ipſiꝰ mrī monij: ex̄ de mrī. coñ. cōt īnťdictum eccleſie. Per totū. Qui ğ cōtrahunt clandeſtine mrīmoniū peccant mortaliter: ⁊ tale mrīmoniū dr̄ cōtra interdictū eccleſie q̄a cōtra ꝓhibitionē eiꝰ ē: vbi nō hꝫ Pe. de pal. in 4°. ꝙ hꝫ pōt eſſe dupliciť. Uno m̄ q̄a eſt conſtatutū eccleſie vel iuri. Ut q̄a tribꝰ tpibꝰ āni īťdictis: de q̄bꝰ in. c. ſe. vel q̄a ē clādeſtina diſpēſatio: ꝓhibeť. n ne mrīmonia fiāt clādeſtina: et ſine bānis. ex̄ de clan. deſ. Cū inhibitio. vbi diciť ꝙ cū dꝫ fiēi aliqđ mrīmōiū debēt i eccleſia bāna publica p ſacerdotes ꝓpōi: vt. ī. cōpetētē ťminuꝫ: q̄ ſcit impedimētū ꝓponat: et ſi apparuerit ꝓbabilis coniectura cōtra copulā futurā interdicať expſſe: donec cōſtet q̄d fieri debeat: alˢ ſi coñherēt ſine bānis: vbi. ſ. talia ſuāť: aut poſt ꝓhibitōꝫ extiterit impedimētū puta ğdꝰ ꝓhibitꝰ: tūc filij dicēť illegitimi: nec excuſabūť ꝓpť iğrātiā pētum: et ſacerdos q̄ tales cōiūctiōes inhibere cōtempſerit: vel regularis q̄ intereſſꝫ hꝰmōi puniť: vt in dicta decre. ¶ In aliq̄bꝰ tñ locis nō fiūt hec bāna: ſed ſolū contrahūť ſponſalia ſolēniter ⁊ publice multū ante mrīmoniū ⁊ interim poteſt manifeſtari an ſit impedimētū. Uñ in talibus locis ratione contrarie conſuetudinis omiſſionē bānoꝝ nō puto eſſe peccatū: ſed vbi ſeruanť eſſet mortale omittē. ¶ Alio modo diciť mrīmoniū contra interdictum eccleſie: q̄a eſt contra pceptū hominis miniſtri iuris ⁊ eccleſie. Et iſte miniſter vel eſt pꝛochialis ſacerdos qui poteſt diſpenſare mrīmōiū ⁊ ſi nō iudicare. Ipſe. n. hꝫ inquirere de impedimento ⁊ inhibere. Aut ē officialis epiſcopi nō ſacerdos q̄ ſolꝰ bñdicit nubentes. Uel archidiaconꝰ aut Abbas hñtes hoc ex cōſuetudie vel priuilegio: ⁊ habent iudicare: ⁊ ſi non diſpēſare ſi nō ſunt ſacerdotes. Aut eſt epūs vel ſupioꝛ eo: et hic hēt iudicare ⁊ diſpenſare. Iudicare rōe iuriſdictōis diſpenſare rōne ordinis cum cura. Cōtrahere ğ contra ꝓhibitioneꝫ eccleſie vel miniſtri eſt mortale: niſi fuerit diſpenſatum ab eo q̄ poteſt: ⁊ ſi q̄deꝫ facta fuerit inhibitō

ab inferiori papa vt ep̄o vl̄ ꝑochiali
q̄ꝫuis ſit peccatū: tamē ſi nō eſt aliud
impedimentū tenet. Item ſi a papa
facta eſt ſimplex inhibitio: quia non
anulat ꝓpter hoc. Sed ſi hoc probi
buerit decernens irritum ⁊ inane: ſi
ſecus factuꝫ fuerit: tunc matrimōiū
eſt nullluꝫ: q̇a per hoc reddit eos in
habiles. Plus eſt. n. reddē multos
inhabiles q̄ꝫ paucos: ſed ipſe ꝓhibēs
mr̄imoniū per cognationē ſpūalem
legalē vel carnaleꝫ in gradu nō ꝓhi
bito lege diuina reddit hꝰmōi inha
biles. ḡ zc̄. h pe. ❡ 2° votū ſimplex
qđ q̇dem impedit cōtrahēdū matri
moniū: ſed non dirimit contractuꝫ.
di. 27. Per totum. in tex. ⁊ glo. Et
idem Ricar. ⁊ Tho. in 4°. Talis ḡ
mortalit̄ peccat q̇ hn̄s votū ſimplex
caſtitatis contrahit: et nihilominus
adhuc tn̄t implē votū: ſi nōduꝫ coḡ
uit vxorē: cū q̄ ꝯtxit ꝑ v̄ba de pn̄ti:
q̇a adhuc implē pōt. ſ. intrando reli
gionē etiā inuita vxore. ⁊ ſic n̄ poťit
ꝯſūmare mr̄imoniuꝫ abſq̄ꝫ peccato
mortali: poſtq̄ꝫ v̄o cōſūmauerit: reli
gionē intrare nō pōt vxore inuita: ⁊
tn̄t reddē debitū vxori petēti: ſiue ex
ꝑſſe: ſiue intꝑtatiue ſm Tho. ⁊ Ric.
in 4°: ſ; nō licꝫ ei petē: al's ſꝫ quoſdā
vt Ric. peccat mortalit̄ quotiēs exi
git debitū: q̇a adhuc poteſt ⁊ debet
ſeruare votum q̄ꝫtum in ipſo eſt. Et
dicit Hoſti. ꝙ ſi quis hn̄s tale votuꝫ
petat ab aliquo vtruꝫ ſi contraheret
tenerꝫ matrimoniū: nō dꝫ ſibi rn̄dē
clare. ſ. ꝙ teneat: nē det̄ ſibi occaſio
frangendi votum: ſed in huiuſmodi
debemus tales querētes ꝓudēt̄ elu
dere vt docet Origenes. di. 43. In
mandatis. ❡ Tertio ſpōſalitiū factū
cum altera: niſi mutuo ꝑtes ſe abſol
uant: vel ex altera ꝑtium ſit aliq̇d ex
his ꝑ que licite pn̄t ſpōſalia frangi:
taliſ etiā peccat mortalit̄. ❡ Quarto
tenē vel ſuſcipe aliquē vel aliquā ad
cathecilmū q̇ ꝑcedit baptiſmū. ext̄. e.
per cathecilmi. li. 6. ❡ Quinto q̄dā
crimina. vꝫ. inceſtus poſt cōtractum
matrimoniū cū affinibꝰ ꝯmiſſis. 32
q. 7. Si q̇s viduā. ⁊ c. Cōcubuiſti. cū
. ſ. q̇s coḡſcit ꝯſanguineā vxoris ſue
vel cū coḡſcit̄ ſi mulier eſt a conſan
guineo mariti ſui: ꝓpt̄ hꝰmōi iceſtuꝫ
delinq̄ns amittit ius petēdi debitū
n̄ ſolū ab vxore vel viro attinēti illi:
cū q° ꝯmiſit iceſtū: ſ; ēt illa vxore vel
viro mortuo ſi cōtxerit cū alt̄a ꝑſōa:
qđ facē n̄ dꝫ ſin̄ diſpēſatōe ep̄i ab ea
exigē nō pōt vt ex̄ de eo q̇ co. cōſan.
vxo. ſue. Tn̄ſmiſſe. In vtroq̄ꝫ tn̄ cāu
reddē tn̄t ſꝫ Ric. in 4°. di. 34. Pōt
tn̄ ep̄s diſpēſare vt. ſ. talis ꝑuatꝰ iure
exigēdi poſſit exigē abſq̄ꝫ peccato ſꝫ
Pe. de pal. in 4°. Coḡſcēdo auteꝫ
ꝯſanguineas ꝓprias vel ꝑmittēdo ſe
cognoſci: q̄ꝫuis nō minꝰ peccet: imo
magis: nō tamē reꝑitur in iure ꝙ ꝑ
uet̄ exactōe debiti: vel ꝙ impediat̄ a
contrahendo. Ric. etiam hoc dicit
. ſ. ꝙ inceſtꝰ cū ꝯſāguineis nō ipedit
mr̄imoniū ꝯthēdū: nec ꝑuat exactōe
debiti: ſic inceſtꝰ cū affinibꝰ. Iteꝫ int̄
fectio ꝓprie vxoris. 33. q. 2. Admonē
⁊ c. Interfectores qđ intelligitur: cū
occidit: vel in vindictā propter adul
terium ab ea cōmiſſum: Uel quia
alias eā exoſam habet propter aliq̄ꝺ
defectum: non ꝓpter hoc vt coh̄bat
cū altēa quia tūc dirimēt̄ illđ ſeq̄ns

Et idē ſm Pe. de pal. de muliere q̄ dat venenū viro: vel alio m̄ occidit eū. Itē rapt⁹ ſpōſe alt̄⁹. 27. q. 2. ſtatutū. Itē ſuſceptio ꝓprij filij de fonte vl' ɔfirmatōe qn̄. ſ. q̄ſ fac̄ h̄ inſidiādo m̄rimonio: vt poſſit ꝓuare alterum debito ɔiugali. 30. q. i. de eo. Item inte̅ctio ſacerdotis. ex̄ de pe. ⁊ re. q̄ꝺ pſbyteꝝ. Itē ſolēnis pn̄ia. 33. q. 2. ꝺ his. Itē ſi q̄s monialē ſciēt in vxoreꝫ ſuſcipiat. 27. q. i. ibi qui. Oēs p̄dc̄os cāus pōit Ricar. Alber. Tho. ⁊ Pe. ⁊ hoſti. p̄t vltimuꝫ quē ſol⁹ hoſtiē. addit. Licꝫ āt hec et forte alia ipediāt cōnbēdū. Si tn̄ timet̄ ꝺ incōtinētia dꝫ ei eps cōcedē lr̄iaꝫ nubēdi. ar. 33 q. 2. Antiq̄. ⁊ c. In adoleſcētia. ex̄ ꝺ eo. q̄ co. cō. vx. ſue. Ex lr̄is. Et ſꝫ quē addit Guil. ſufficit lr̄ia ꝓprij ſacerdotis: imo de ɔſuetudie n̄ ſuatur talis rigor petēdi lr̄iaꝫ. Ric. autē dicit in

4°. de inte̅ctore vxoris: ꝙ ſi cōnbit m̄rimoniū: q̄uis n̄ ſit dirimēdū: cuꝫ nō obſtat aliud ipedimētū peccat tn̄ cōnbēdo cōn ſtatutū eccleſie: niſi p̄⁹ cū eo fueīt diſpēſatū: ⁊ idē videt̄ dicendū de alijs cāib⁹ ſupradictis. Pe. ꝺ pal. in 4°. pōit vtrāq̄ opionē: ſ; ꝺclinat ad ſecūdā dicēs ꝙ ſin̄ diſpēſatōe nō lꝫ inuoluto in aliq° dictoꝝ ipedimētoꝝ: ſeu criminū cōtbē: vel ꝺbitū petē ſine diſpēſatōe ⁊ ꝙ nō niſi epūs diſpēſat: nec valꝫ ɔſuetudo in ɔtriū: niſi cōſtarꝫ ꝙ epi h° lōgo tpe ſciētes diſſimularēt: al's contrariū faciētes peccāt mortalit̄. Nō ſꝫ Pe. de pal. i

4°. ꝙ clādeſtina deſpōſatio dicitur fieri ſex mōis. Primo. vꝫ. qn̄ fit ſine teſtib⁹. 2° qn̄ conueniūt clādeſtine anteq̄ recipiāt bn̄dictōeꝫ nuptialeꝫ: ꝓ loco ⁊ tpe quo petē pn̄t. 3° q̄do ſpōſalib⁹ nō ſolutis ſ; ſoluēdis ſolū auctoritate iudicis ſine lr̄ia ei⁹ cōnbit̄ aliud m̄rimoniū. 4° qn̄ ɔtbūt m̄rimonium āte pubertatē ſine iuſta cā abſq̄ lr̄ia epi cōtra ꝓhibitōꝫ que fit ex̄ de ſpō. impu. c. 2. 5° qn̄ cōtra interdictuꝫ ſpāle: ſic̄ alicui cōndicit̄: ne ɔtbat cū alia ꝓp̄t ipedimētū ⁊ h⁹i.

6° qn̄ h̄ fit omiſſis bānis: q̄ꝺ intelligit̄ vbi nō eſt ɔſuetudo in cōtrariuꝫ ⁊ quocūq̄ iſtoꝝ mōꝝ cōtbat̄ ē c'lpa mortalis ꝓp̄t inobediētiā eccleſie. ſ; i ſex̄ cāib⁹ pōt iuſte diſpēſari. Primo cū mag̃tib⁹: q̄a eoꝝ m̄rimonia ſolēt cū magna deliberatōne tractari per amicos. 2° qn̄ valde nobilis ig̃bilē ducit. 3° cū diues paupē. 4° cum ſenex iuuenē. 5° cū timet p̄ētes: cuꝫ iā cōnxit. 6° cū diu fueīt ſic: et hoc ꝓp̄t verecūdiā. Diſpēſat āt in h̄ epūs de ɔſuetudie ꝑ papā ſcitā: ⁊ diſſimulādo approbata: al's cū ſit ſtatutū generalis cōcilij ſol⁹ papa diſpēſat. hec Pe. de pal. in 4°.

De ipedimēto feriaꝝ qn̄. ſ. n̄ pn̄t fiēi nuptie. Cap. 20

Est aliud gen⁹ impedimēti tpalis: ſiue ad tps q̄ꝺ habet ipedire: ſ; n̄ dirimē m̄rimoniū: q̄ꝺ dr̄ ipedimētū feriaꝝ: q̄ꝺ q̄dē ipedit ſolū celebratōꝫ nuptiarū: ⁊ bn̄dictōeꝫ nuptialē: ⁊ t̄ductōꝫ vxoris in domū: n̄ āt ipedit ɔtc̄tū m̄rimōij vel de futo: vel de p̄nti: q̄ꝺ fit ſolo ɔſēſu ꝑ vba expſſa ſꝫ Ray. ⁊ Goff. ⁊ glo. ſup. c. Capellan⁹. ex̄ ꝺ ferijs. niſi repugnaret huic p̄ſie ɔſuetudo. Hoſti. tn̄ vr̄ dicē: ꝙ nec ēt̄ iſtꝺ licet: ſed p̄muꝫ cōiter tenet̄. Pe. de pal. in 4°. dicit.

Cōtrahē p ꝟba de futo ñ ē ꝓhibitū ⁊ lȝ ẜm quoſdā: nec ēt p ꝟba ð pñti Jſtð tñ vltimū ñ vr̄ qa iſte coñct⁹ dȝ fieri clādeſtine: ẜ in facie eccleſie. Jn facie aūt eccleſie nō vr̄ faciēduȝ: ſicut nec bñdictio nuptialis. ẜ ille. Credo in h⁹ ſtādū eſſe cōſuetudini eccleſie. Sciēdū igit̄ ꝙ tpibus his ñ pñt nuptie celebrari. vȝ. ab aduentu vſqȝ ad epiphaniā: neqȝ includit̄ octaua epiphanie: cū de ipa nō ſit expſſū i iure Jtē a ſeptuageſima vſqȝ ad octauaȝ paſce incluſiue. Jtē a trib⁹ dieb⁹ āte aſcēſionē vſqȝ ad octauas pētecoſtes excludēdo tñ ipſā dominicā: que eſt octaua dies ⁊ pent. qa ipm̄ feſtū nō hȝ octauū diē. vñ in ipa pñt nuptie celebrari. ex̄ de ferijs. Capellan⁹. i fi. ⁊ .zz. q. 4. ñ pōt. ⁊ trib⁹. c. ſequētib⁹. Qui āt nuptias fac̄ his tpib⁹ peccat mortalit̄: qa coñ ſtatutū gñale eccleſie facit. ex̄ de mr̄i. coñ coñ. int̄ ecc. p totū. ℙe. de pal. in 4°. di. zz. dic̄ ꝙ celebritaſ nuptiaꝝ eſt interdicta ab aduētu vſqȝ ad octauā epiphanie incluſiue. De alijs duob⁹ tpib⁹. Cōcor. cū ſupradictꝭ. Jteȝ de z° tpe. ſ. a triduo añ aſcēſiōeȝ vſqȝ ad octauā pent. dic̄ ꝙ nuptie ſuſpēdūt̄ vſqȝ ad feſtūȝ trinitatꝭ. ita tñ ꝙ ñ a p̄mis veſpis trinitatis licȝ coñhē: ẜ a p̄ncipio noctis: vel media nocte: vel ſicut ꝟi⁹ puto a mane in antea. Et lȝ ſit ita de iurꝭ ſbtilitate: qa tñ cōſuetudo eſt optima legū interps: iō ſequēda eſt terre cōſuetudo a p̄latꝭ. diu ſcita vel diſſimulata ſiue de celebrādō nuptias in diebus illis extremis ſiue de abſtinēdo. Jtē nō ꝙ feſta ẜm nouā legē et veterē a veſpa vſqȝ ad veſpā celebrāt̄: tam in ſeptuageſima ſibi ꝓpriū eſt offm̄: qð abdicat cātica leticie: qa nō incipit a veſpis: ẜ in cōpletorio qñ p̄mo intermittit̄ alleluia: Vñ vſqȝ ad cōpletoriū excluſiue licet coñhē. Sed officiū aduent⁹ ꝓpriū pfecte incipit a veſpis ſabbati p̄cedentis: vnde ex tūc nō liȝ coñhē. Jn dieb⁹ ꝟo vltimis nō ſolū veſpe: imo cōpletoriū ſūt de tpe p̄cedenti p ſe loquēdo licȝ p accidēs ſupuenienti maiori feſto nil fiat de illo in cōpletorio vel ſolū mēmoria in ueſpis: ſicut apð illos q̄ faciūt feſtuȝ trinitatis in octaua pent. pdit veſpaſ ⁊ cōpletoriū: ⁊ ſimilit̄ qñ feſtuȝ celebre euēit in octaua ephie ⁊ octaua paſce nō tñ ꝓpt̄ hoc lȝ in iſta veſpa: ẜ ſicut ſ. dictū eſt in talib⁹ eſt cōſuetudo ſeruāda: uñ in multꝭ terriſ: ēt ð nocte ꝓfūda in vigilia aduent⁹ ⁊ ſeptuageſime nuptias faciūt: ẜ ſi p⁹ mediā nocte facerēt eſſȝ corruptela: qa media nocte more Romāo nox incipit: vt dr̄. ff. ð ferijs. l. more. Vñ ſic nulla cōſuetudo excuſaret celebrare in mane diei: ſic nec p⁹ mediā nocteȝ: ẜ certū eſt: qa coñ ſāctoꝝ patꝝ canones eſt. Coñhentes āt nuptias iſtis tpib⁹ ꝓhibitꝭ. debent puniri: in q° deliq̄rūt ut. ſ. ad tps ſepent̄: ẜ ſi ſit piculū incōtinētie: alia pñia pōat̄: et i iſta d iſpēſet̄. Sacerdos āt q̄ dedit bñdictiōeȝ puniend⁹ eſt gui pena: licet arbitria Nō āt eſſet mortale exigē talib⁹ tpib⁹ ab uxore p̄us rite bñdicta. ℙe. de pal. Jtem ⁊ ſi mortale ſit mr̄imōiū cōſūmar̄ tali tpe: tñ p⁹ p̄mā copulā iteꝝ coḡſcendo nō peccat mortalit̄ niſi hoc faceret in cōtēptū eccleſie ordinātis. hec ℙe. de pal.

De ſpõſalib⁹. Cap. xi.

Circa ↄtcũ mr̃imoñij. Nõ ꝙ mr̃imoĩũ iniciat̃. p°.ſ.ꝑ ſpõſalia ſiue ꝑ ꝟba ꝺ futuro. z° ratificat̃ ꝑ ꝟba ꝺ pñti: vel alia ſigna expmẽtia ↄſenſũ. z° ↄſũmat̃ ꝑ carnalez copulã: ꝛ h̃ cõit̃ ꝺbſuat̃. Nõ ẽ tñ necciũz ꝙ ſpõſalia p̄cedãt: q̃a abſq₃ ꝓmiſſiõe facta ꝺe futᷓo põt q̃s ſbito cõtrahẽ ꝑ ꝟba ꝺe pñti. Similit̃ ẽt ad eſſẽtiã mr̃imoñij ñ ẽ neceſſariũ ꝙ ſequat̃ copl̃a carnalis. Vñ int̃ mariã ꝛ Joſep. ꝺicit̃ fuiſſe ꝑfectũ mr̃imõiũ q°.ſ. ad ei⁹ eſſẽtiã: et ſi ñ q° ad ei⁹ ſignificatõez ↄpletã: cũ tñ vtq₃ remãſerit ꝟgo. 27. q. 2. §. cũ g̊. q̃a ↄtxerãt ꝑ ꝟba ꝺe pñti: fuerat. n. reuelatũ virgini Marie: ꝙ Joſep nũq₃ exigeret ꝺebitũ ab ea. Sʒ ſi exegiſſʒ fuẽat ꝺiuina aucte ꝺiſpẽſatũ vt reddẽ ñ teneret̃. Et vna ex cãiſ q̃re beata ꝟgo Maria fuit ꝺeſpõſata ƀʒ origiñe. 25. q. 2. Inuẽta eſt. vt ꝑtus ꝟginis ꝺiabolo celaret̃: q̃uis. n. ꝛ ſi corda hõinum nõ cog̊ſcat ꝑ ſe et corpa q° ad exteriora ſciat: nõ tñ valuit ſcire vtꝝ ex Joſep: vel ſine viro ↄcepiſſʒ: nec ſi ꝟgo pepiſſʒ: vel nõ ꝟgo: et h̃ ꝓpt̃ nimiã ſãctitatẽ ꝟginis: q̃a ñ ꝑmitteba tur aproximare ei vel h̃ cog̊ſcẽ. Ric. in 4°. Nõ g̊ ꝙ mr̃imoniũ initiat̃ ꝑ ſpõſalia q̃ ſunt futuraꝝ nuptiaꝝ promiſſio. 30. q. 5. Nrates. q̃ fiũt multiplicit̃. alĩ. ſ. nuda ꝑmiſſiõe: vt cũ ꝺicit̃ vir: accipiã te vel ꝺucã te in vxorem meã ꝛ h⁹mõi. Et illa reſpõdeat: accipiam te: vel ꝺucam in virum ꝛ hui⁹ modi. Aliq̃ñ non ſolum ꝓmiſſiõe ſ; ẽt appoſitõe iuramẽti. fiunt ſpõſalia. Alĩ fiũt ꝺatis arris ſpõſalitijs. Nõ pñt ãt ↄtħi ſpõſalia ex̃ alia pte tãtũ: nec claudicare ƀʒ Guil. Et ſi aliquis capiat manũ mulieri. ꝛ ꝺicat ipi mulieri: ꝺo tibi fidẽ ꝺe accipiendo te in vxorẽ: ꝛ nihil illa rñdeat nec aliq° m̃ ſe oñdat acceptarẽ ñ ſũt ſpõſalia. Ille tñ q̃ talit̃ ꝺdit fidẽ tñt̃ eã ꝺucẽ ſi illa voluẽit ſi noluẽit ñ ẽ ↄpellẽda. Et h̃ ꝟũ ñ oñdẽit aliq° m̃ mulier illa acceptare qꝺ agebat̃. vnde ſi ãte fidẽ ſic ꝺatã tractabat̃ ꝺe ſpõſalib⁹: vel mr̃imonio int̃ eos: et ipa req̃ſita ſponte manũ ꝺederit ad fidẽ recipiẽdam: ꝛ h⁹mõi: tũc eſſẽt ↄtcta ſpõſalia. Itẽ ſi q̃s añ pubertatẽ ↄtħit mr̃imoniũz ꝑ ꝟba ꝺe pñti intelligũt̃ eẽ ſpõſalia: et h° niſi eſſet ꝓximi pubertati ꝛ malitia ſupplẽt etatẽ: q̃a tunc eſſʒ mr̃imoniũ. ex̃ ꝺe pu. hon. iu. Si ꝺuo. Item nõ ꝙ poſt ſeptẽniũ pñt ↄtrahi ſponſalia ꝺe futuro. ex̃ ꝺe ſpõ. impu. Si infantes. li. 6. ꝛ ex tũc valẽt. Si tam̃ alt̃ vel ãbo minor eſt ſeptẽnio: ꝛ contrahũt ſpõſalia ipſi vel ꝑentes ꝓ eis nihil agit̃ niſi poſtea ratificẽt. Si ãt appropinq̃rent ad tp̃s ſeptẽnij: q̃uis nõ impleuerint ſeptẽ ãnos tenẽt ſpõſalia ƀm Tho. in 4°. Hec autẽ appropinq̃tio ꝺet̃minãda eſt ƀʒ ↄditionez ↄtħẽtiũ: cũ in q̃buſdã tardi⁹ ꝓuẽiat intẽtio ſeu cõplacẽtia nuptiaꝝ. Tho ꝛ hoſti. tñ expſſe nõ h̃ẽt ꝺe iure: ꝙ tẽpus ſeptẽnij poſſit p̄ueniri. Ille tñ q̃ maior eſt ſeptẽnio ſi ↄtħit ſpõſalia cũ minori ſeptẽnio: lʒ ñ tenuerint etiã ex pte maioriſ: q̃a claudicare ñ ꝺebẽt tñ q̃a maior iuſte fidẽ ꝺedit: tenetur maior minorem expectare: Si forte velit ꝺurare in eodem propoſito. Alias peccaret ꝓpter fidez mentitã:

⁊ teneṫ agere pñiam de fide mētita Item inter abſentes poſſūt cōtrahi ſponſalia ꝑ nūtium vel litteras: ſiue ꝑ ꝓcuratorē ſuper hoc ſi abſens hoc ſciat: vt quia miſit nuntiū: vel q̄a de conſcientia ſua fit: vel poſtea ratum habet. xx. q. z. honoranṫ. hoſtien. Item ſi qui ante pubertatē ɔtrahūt mr̄imoniū ſpōſi eſſe intelligūṫ. Itez nō ꝙ ſi abſens miſit. nūtiuz vel ꝓcuratores ad cōtrahendū ſponſalia: poſtea reuocat: nō ſoluz ſi reuocatio ꝑueniat ad ꝓcuratorez anteq̄ȝ puella conſentiat nihil agiṫ. ar. ex̄ de ꝓcu. In noſtra. ⁊. c. mandato: imo etiaz ſi reuocatio ꝑueniat ad ꝓcuratorem poſtq̄ȝ puella conſenſit: ſi tamē ꝓcurator reuocatus fuerat anteq̄ȝ cōſentiret puella nihil eſt actū ſm̄ hoſti. Item qui cōtraxerūt ſponſalia que tenuerunt: vt quia debita etate fuerunt contracta teneṅ contrahē matrimoniū ſimł: nec poteſt alter eorū contrahere cum altera ꝑſona: ſi tam̄ contraxerint ꝑ ꝟba de p̄ſenti: tenet ſecūdū matrimoniū. extra eo. Sicut ſed teneṫ agere pñiam de fide mentita: ⁊ multo magis ſi p̄mo interuenerit iuramentū ex̄ eo. Ex litteris. Sed quid ſi quis iurat alteri vnam de filiabus ſuis dare in cōiugē non nominando aliquam determinate. Rt hoſti. dare teneṫ ſ3 quācūq̄ȝ det liberaṫ q̄a ꝓmiſſoris eſt electio: ſicut ⁊ in alijs ꝓmiſſionibꝰ. ex̄ de re. iuri. Sicut in alternatis. Et ſi om̄s moriaṅ p̄ter vnam ad illā dare teneṫ ar. ff. d̄ eo ꝙ certo loco. l. z. Et ſi vnā ex ipſis offerat: ⁊ ille nō acceptet cui ꝓmiſſum eſt liberatus eſt ꝓmiſſor etiam a iuramento. ff. de cōdi. inde. l. cum his. Q̄d ſi vnā ex his cognouerit carnaliter: nullam aliam habē poterit ꝓpter affinitatem contractā imo qd̄ pluſ eſt: ſi contēplatione p̄cedentis contractꝰ mr̄imonij ɔmixtio facta eſt eſſet matrimoniū. extra eo. qui dux. in ma. quā po. ꝑ adul. ſignificauit. Sed quid. ſi quis iurat altēi dare ſibi vnam de filiabus ſuis: Et determinat quam: ⁊ ſi illam habere non poſſit promittit ſibi aliam. Rt. hoſti. ꝙ teneṫ ei dare p̄mam: ⁊ ad hoc laborare bona fide. ex̄ de ſpon. Ad audientiam. Q̄d ſi non pōt tūc diſtinguendū: q̄a ſi prima conſenſit ſpōſalibus expreſſe vel tacite: vtputa q̄a ipſa p̄ſente ⁊ nō cōtradicente fuerunt contracta ſponſalia: vel poſtea ipſa ratificante ſororez illius habere non poteſt: q̄a cum p̄ma contraxit ſponſalia ꝓpter impedimētuz pu. honeſtatis iuſticie: vt in. d. c. Ad audiētiā. etiā ſi illa ſpōſalia p̄ma forte ꝓpṫ ɔſāguinitatē aliq̄ȝ cū pria n̄ tenuiſſet Si ꝟo p̄ma nullatenꝰ cōſenſit ſpōſalibus tn̄ṫ ei de ſcd̄a. ex̄ de ſpon. Ex litteris. S3 queriṫ q̄d iuri. de penis: q̄ aliq̄n ponūṫ in ſpōſalibus. Rꝰ ſm̄ Ray. ꝙ l3 ſpōſalia poſſint ɔtrahi ſb̄ ɔditōe ꝓmiſſe pecūie: n̄ tn̄ pōt pecūia ꝓmitti ꝑ modū pene: ⁊ ſi ꝓmiſſa fuerit n̄ tenȝ ꝓmiſſio: nec peti pōt: vt ſi dicaṫ niſi tecū ɔ̄xero dabo tibi. 100. marchas. Nā ɔiugia debēt eē libēa: ex̄ e. c. Req̄ſiuit. ⁊. c. gēma. Idē tho. i 4. di. 27. Nō tn̄ ꝙ arre ſponſalitie ab ea pte q̄ cāȝ p̄ſtat: ut nuptie nō ſequāṫ amittāṫ: recepte ꝟo reſtituūṫ in duplum. C. de ſponſa. l. Arris.

Quin etiam ſi quis vellet ſponſalia firmiter alligare poteſt ſic facere ſm̄ hoſti.ſ.vt det magnam q̄ntitatē ꝑ arris: ⁊ ſtipulet̄ eas in quadruplum quia tm̄ poteſt ſtipulari: ⁊ nō āplius ⁊ tunc ſi ſteterit per recipiētem quo minus matrimonium ſequat̄ reſtituat eas in quadruplum. C.eo.l.fi. Ceſſat tamē pena arrarꝫ in q̄buſdā caſibus: vt ſi tempus appoſitū lapſū ſit: tunc.n.is per quem non ſtetit: nubat impune. Item ceſſat ſi ſpōſus impeditus fuerit: dū tamen cauſam impedimēti nō p̄buerit. Ceſſat etiaꝫ ꝓpter cām legib⁹ interdictaꝫ: puta ſi de iure matrimoniū ſequi nō poteſt .C.eo.l.fi. Nō igit̄ ꝙ ſi in ſpōſalib⁹ appoſitū eſt tēpus infra qđ fieri debeat mr̄imoniuꝫ: ille per quem non ſtetit impune nubit: ſꝫ alij dat̄ pn̄ia de fide mentita. extra eo. Sicut.

¶ Nota ꝙ in nouē caſib⁹ ſponſalia ſoluuntur de iure ⁊ ſine peccato ſm̄ Ray. Prim⁹ ſi alter ſponſoꝝ trāſit ad religionē qđ poteſt facere etiam contracto matrimonio de preſenti: ⁊ nondū ꝯſūmato etiā altero inuito ⁊ ſic ille qui remanꝫ in ſeculo ſoluit̄ a ſpōſalibus: ⁊ etiā a mr̄imonio. ex̄ de cōuer.ꝯiu.c.ꝟuꝫ.et.c.ex publico. Secūdus eſt qn̄ ſpōſus nō inuenit̄: q̄a ſe trāſtulit in regionē lōginquaꝫ ex̄ de ſpō. De illis. ⁊ ſi in ſpōſalibus n̄ fuit appoſitiuus t̄min⁹ de ꝯtrhēdo tūc ſm̄ leges p̄ſens nō tn̄t̄ expectare abn̄tē: niſi p biēniū: tn̄ iudex ſm̄ hoſt. poterit abreuiare vel ꝓlongare tēp⁹ inſpecta q̄litate pſonaꝝ. ¶ Tertius ſi alter ſponſoꝝ poſt cōtracta ſpōſalia incurrat lepram vel paraleſim: Uel amittat oculū vel naſum: ſeu quicq̄ turpius ei eueniat. ex̄ de cōiu.lepro. c.vlt. ⁊ ex̄ de iur.iur.c.quēadmodū vbi innuit̄ ꝙ etiā ſi iurauit nō tenet̄ Quartus ſi ſupuenit affinitas: puta quia ſpōſus cognouit cōſanguineaꝫ ſponſe: vel ecōuerſo. 27.q.2. Quidā Et ad hoc ꝓbādū ſufficit ſola fama Et ſm̄ hoſti. ſufficit vnus teſtis.

¶ Quint⁹ ſi mutuo ſe abſoluāt ſicut q̄ ſocietatē fide inꝑpoſita ꝯtrhūt: ⁊ poſtea ſibi remittūt eā. ex̄.e. Preterea. ⁊ hoc ſm̄ Ray.goff. Alber. Tho.pe. ⁊ Ric. ¶ Sext⁹ ſi alt̄ eoꝝ fueīt fornicatus poſt ſpōſalia: in quo caſu licet repellē alteri fornicātē. ex̄ de iur.iur. Quēadmodū. ⁊ hoc de fornicatiōe carnali: ⁊ multo mag̃ ſpūali.ſ.hēſi: vel infidelitate. Pro fornicatiōe ꝟo nō volūtaria cōmiſſa: puta q̄a ſpōſa violēter cognita eſt ab alio ſm̄ hoſti. nō debet repelli ſponſa. Uir etiā nō debet cogi ducere talē. Sꝫ p fornicatione cōmiſſa ante ſpōſalia nō dꝫ dimitti ſponſa: niſi ſm̄ hugo. ſi tp̄e deſpōſatōis credebat eā eſſe ꝟginē: ⁊ poſtea cōnſtitit eaꝫ eſſe corruptam anteq̄ haberet per verba de p̄ſenti. Septimus quando ſponſus vel ſpōſa contrahit cum alio viro p ꝟba de pn̄ti: vel etiā de futuro: ⁊ ſeq̄t̄ carnalis copula: talis tamen peccat mortaliter qui fidem frangit. Si aūt cōtrahit cum vna vel cuꝫ vno ſpōſalia de futuro ſine interpoſitōe iuramēti ⁊ cum ſecūda ſimiliter de futuro ſed cum iuramento debet remanē cum prima ſm̄ Ray. ⁊ hoſti. ⁊ Ricar. in 4°.22.q.4. In malis. Peccauit tn̄ mortaliter contrahendo cū ſecūda.

Octauus qñ impubeſ qui contrahit ſponſalia venit ad etatem adultam ⁊ petit abſolui a vinculo ſponſaliuȝ: ⁊ dari ſibi licentiã nubendi. extra de ſpõ. impu. De illis. Omnes pdictos caſus ponunt Ray. ⁊ hoſti. Non⁹ ſm hoſti. ſi famã habẽt ꝙ inter eos ſit aliqđ impedimẽtũ: ⁊ de fama do ceat. ext̃ de cõſan. ⁊ affi. c. 2°. Addit Ric. in 4°. pdictis caſib⁹ decimũ ſȝ quoſdã. ſ. cũ ſpõſalib⁹ ſupuenit votũ ſimplex ↄtinẽtie. Sȝ vtꝝ teneãt ſpõ ſalia iuramẽto firmata facta p metũ q̃ cadit in cõſtãtẽ viꝝ. Dubiũ eſt ꝓpt̃ iuramẽtũ additum. Et Ric. ſup hoc ponit opinionẽ duplicez. Aliq. n. di cunt ꝙ pdicta ſpõſalia nõ tenẽt ipſo iure: nec in foro exteriori: nec in foro conſciẽtie: quia nec deus nec eccleſia tale iuramẽtũ voluerunt eſſe obliga toriũ reſpectu eoꝝ in q̃bus maxime requirit̃ libertas: de quoꝝ numero eſt contract⁹ ſpõſaliũ ⁊ in religione ꝓfeſſio. 15. q. 1. Nõ eſt. Alij vo dicũt ꝙ talia ſpõſalia tenẽt ⁊ obligãt con trahentẽ in foro cõſcientie: q̃uis in foro exteriori nõ reputet̃ obligatus eo ꝙ eccleſia pſumeret cõſenſuȝ inte riorem nõ fuiſſe: ⁊ rõ eſt ſm eos: q̃a q̃ p iuramẽtũ aliq̃ȝ ducturũ in vxorẽ ſi qđ iurauit nõ implet iurat falſum ad qđ ſequit̃ ꝙ mortalit̃ peccat. Sȝ q̃libet obligat̃ ad euitandũ mortale peccatũ. ꝫ zc̃. hec ille. Tutior via eſſȝ vt peteret̃ a ſupiori diſpẽſatio a tali iuramento. Pe. Guil. ⁊ hug. ⁊ nõ ꝙ in pdictis trib⁹ caſibus ſponſalia ſoluũt̃ ipſo iure. ſ. qñ trãſit ad religi onẽ alter: et qñ cõtrahit p vba de p ſenti cum alia. Et p fornicationez ſi eſt notorium. In ceteris vo caſibus ſoluẽda ſunt auctoritate epiſcopi. ar. extra de ſpon. ipu. Acceſſit. ſȝ hoſti. Et hoc vltimuȝ intelligit Ricar. in 4°. quando ipſa ſponſalia ſunt cele brata in facie eccleſie: vel corã teſtib⁹. Nam ſi omnino eſſent occulta vel clandeſtina: etiam ſine iudicio eccl̃ie poſſunt diſſolui in dictis caſibus.

Nota ꝙ ſponſalia poſſunt cõtrahi ſex modis ſȝ Ric. Primo ꝓmiſſiõe vt cum dicit vir: accipiam te in meã vxorem ⁊ mulier ſimiliter dicat. 2° datis arris ſpõſalitijs: vt pecunia io calibus ⁊ huiuſmõi. Et ſi ex defectu vnius frangãtur ſponſalia ſine defe ctu alterius. Ille qui cõmiſit defectũ perdit frangendo fidem arras. Si dedit ⁊ reſtituit duplicata ſi recepit

3° anuli ſbarratione. Alicubi tamẽ datur anulus quando contrahitur per verba de preſenti: ⁊ tunc nõ ſũt ſponſalia ſed pfectũ matrimonium

4° qñ ꝓmiſſio de cõtrahẽdo matri moniũ firmat̃ iuramẽto. 5° qñ dat̃ fides ab alterutro ꝙ ptinẽ videt̃ ad iuramẽtũ. 6° qñ fiut ſponſalia ſb cõ ditõe: vbi nõ ꝙ cũ ſponſalia fiunt ſb conditione ſi cõditio eſt honeſta vel vtilis: vt ſi dicat accipiã te ſi pentib⁹ placuerit: vel ſi dabis centum: exñte tali cõditõe: tũc ſtat ꝓmiſſũ firmuȝ. Si vo cõditio ſit inhoneſta ⁊ cõtra ria bonis matrimonij: vt accipiã te: ſi venena ſterilitati. ꝓcuras: tũc non ↄtrahunt̃ ſpõſalia. Si aũt inhõeſta eſt cõditio ſ; nõ contraria bonis mr̃i monij: vt ſi dicat: accipiaȝ te ſi furtis meis ↄſẽtias tẽ extat ꝓmiſſio: ſ; tollẽ da eſt ↄditio ſm Tho. ⁊ Ric. in 4°.

¶ Utrū autem votum ſimplex im-
pediat ſponſalia. Hen. Boich. ſup. c.
Rurſus. extra. q̄ cle. vel mo. circa hꝰ
p̄mo dat duas regulas. Quarū pria
hec eſt ꝙ quotiēs cōtrahūt̄ duo vin
cula equalis potētie incōpoſſibilia p̄
mum p̄iudicat ſecundo. Secunda
regula eſt ſi duo vincula diſpis po
tentie incōpoſſibilia cōtrahūt̄ fortiꝰ
repellit minus forte: vt ꝓbat̄ ext̄ de
ſpō. Si inter. Cū ḡ querit̄ an votū
ſimplex diſſoluat ſpōſalia de futuro
ſb̄diſtigue: q̄a aut votū ſimplex p̄ce-
dit ſpōſalia ipa: aut ſequit̄. Si p̄cedit
votū ſpōſalia: tūc impedit ⁊ dirimit
etiā ſpōſalia de futuro iurata: vt in
iſto. c. Rurſus. q̄a hoc cāu iuramētū
eſt illicitū cū iurat facere cōtra id qđ
vouerat. Uñ nō ſeruandū. 22. q. 4.
Inter cetera. Sic al's in ſpōſalibꝰ ſpō-
ſalia priora ſunt ſuāda: vt de ſpon.
Sicut ex litteris. qđ eſt v̄um etiam
ſi in p̄mis non interuenit iuramētū
⁊ in ſecūdis interuenit ſm Innocē.
Hoſti. Alber. ⁊ Jo. an. Aut ſpōſalia
p̄cedūt votum ſimplex: ⁊ tūc votū
nō impedit nec dirimit ſpōſalia. Sz
eo cāu debz cogi vel votū ſolēnizare
.ſ. ꝓfitendo in religiōe: ⁊ ſic eſſent ſo
luta ſpōſalia: vel ſpōſalia ꝓfiteri. i. cō
trahē matrimoniū vt ex̄ de conuer.
coniu. Ex pte: ſm Inno. ⁊ Hoſtien.
Adde quia hoc videt̄ intelligendū
qñ alter cōiugū hoc petit. ſ. illū cogi
Nam ſi vellet votum implere etiā
in ſeculo remanēdo. i. continē ⁊ mu
tuo ſe volūtarie abſoluerent ab obli
gatione ſpōſaliū auctoritate eccleſie
fieri poteſt q̄nimo cum adhuc poſſit
votum ſuū implere: etiā ſi alter nō
abſoluit a talibus ſpōſalibꝰ q̄a poteſt
religionē intrare: tenet votum quo
ad deum: ⁊ hoc votū eſſet fortiꝰ vin
culum q̄ȝ iuramētū vel ꝓmiſſio ſpō
ſalium vt videt̄. Sed vt in decreto
iuri. dicit̄ ſm Inno. Hoſti. ⁊ Goffr.
vident̄ vincula equalis potētie eſſe:
⁊ ideo dicunt ꝙ p̄mum p̄ualet ſicut
p̄ma ſpōſalia ſa p̄ualēt ſecūdis: ⁊ p̄ma
ſunt ꝯſūmāda nō ſecūda ſicut in ſpō
ſalibus ⁊ voto ſimplici. Melius tñ
eſſet ſuare votū q̄ȝ ſpōſalia ꝯſūmare
ſȝ hoc nō niſi ꝑ ꝓfeſſionē in religiōe
Et qđ dictū eſt in p̄mo caſu. ſ. ꝙ vo
tum p̄cedens ſpōſalia impedit et di
rimit. Intelligit̄ quo ad deū: quia
talis nō poteſt licite cōtrahē: ⁊ ſi cō
trahat etiam matrimoniū ꝑ v̄ba đ
p̄nti nō poteſt licite. ext̄ e. Ex litteri.
cōſūmare ip̄m. Sz tenet̄ religionē
intrare. Si tamen de facto ꝯtrahat
tenet matrimoniū. De voto ſolēni
quō impediat matrimoniū vel diri
mat dictū eſt. s. ⁊ de cōtracto ꝑ v̄ba
de p̄nti quō poſſit ſolui etiā ibi vide
Item nō ꝙ ille qui cōtraxit ſponſa
lia ſi vult recedere ab eis extra caſus
p̄dictos debet moneri p̄us ad obſer
uandū. ex̄ eo. Requiſiuit. tamen pōt
licite cogi ꝑ cenſurā eccleſiaſticā. ex̄
eo. Ex litteris. Tamē cogēdus non
eſt: vbi ꝓbabilit̄ timet̄ difficilis exitꝰ
puta vt vxoricidiū ⁊ hꝰmodi: vt in
d. c. Requiſiuit. Peccat tam̄ mortalit̄
ſm Tho. recedēs ab ipſis: etiā ſi nō
cogat̄ ꝑ eccleſiam.

¶ De cōtractu matrimonij de p̄nti
.ſ. quō ꝯtrahat̄.

Cap. 22.

De contractu matrimonij: de pñti. Nota ꝙ mrimonium ratificatur: ſiue contrahitur per vba de pñti exprimentia mutuũ ꝯſenſũ vel etiam p litteras abſẽtiũ ſignificã tes mutuũ conſenſũ: vel p alia ſigna manifeſta in illis qui non pñt loqui vel audire. Requiritur ergo pmo ⁊ pnci paliter conſenſus animi ſeu intentio contrahendi ex vtraq; pte. Unde ſi aliqs contrahit ſponſalia: vel etiã cõ trahit per vba de pñti: non habens intentionẽ contrahẽdi: ſꝫ extorquẽdi carnalem copulaꝫ: ⁊ ſic cognoſcit eã qꝫuis pſumi debeat p mrimonio vt ex. de ſpõſalib⁹. Tua. et ita iudicaretur in foro iudiciali eccl'ie: etiã ſi de vbis illoꝝ contrahẽtiũ cõſtiterit: cõpellet illum ſtare cum illa: cum de intẽtiõe ipſius eccleſie conſtare nõ poſſit. vñ nõ crederetur eis: etiã ſi ambo dicerẽt ſe non intendiſſe contrahẽ: qa qlibꝫ ſic poſſet dicere ⁊ dimittere vxorem ad placitum: ⁊ hoc nõ niſi ſignis eui dentibus appareat ſe illos nõ inten diſſe ſꝫ ſimulaſſe: tũc. n. nõ iudicabit eſſe mrimoniũ: alr̃s vbis eoꝝ ſtabit: vt dictum eſt: quaſi ve ⁊ cũ intẽtiõe dicta ſint. ¶ In foro tñ pñie ſi ille qui ſic contraxit ſimulate: nõ pppoſuit eã ducere: nec vnqꝫ conſenſit in eã non debet ex illo facto iudicari matrimo nium contraxiſſe: qa ex altera parte dol⁹ affuit ⁊ defuit omnino ꝯſẽſus: ſine quo nequeunt efficẽ fedus cõiu gale: vt in. d. c. Tua. Idẽ Pe. ⁊ tho. Addunt etiam ꝙ ille ex pte cui⁹ nõ ẽ dol⁹ excuſatur a peccato: ſꝫ deceptor ſi vam vult facere pñiam: neceſſe hꝫ illam ſine fictione ducere: qꝫtũ in eo eſt vel dare ſibi viꝝ conueniẽteꝫ: vel aliter ſatiſfacere: tamen addit Tho. ꝙ ad hoc tenetur ſi vir ſit equalis con ditionis cum illa: Nam ſi ſit multo melioris conditõis qꝫ illa: vel ſi aliđ ſignum euidens fraudis apparuit: poteſt pbabiliter pſumi ꝙ ſpõſa nõ fuit decepta: ſed ſe decipi finxerit: et tunc ñ tenetur ad pdicta ſꝫm quoſdaꝫ ¶ Item nota ſꝫm Ric. in 4°. ꝙ cuꝫ qs cognoſcit eam cum qua contraxit ſolum p vba de futuro: qꝫuis ſit ibi matrimoniũ pſumptũ ſꝫm iudicium eccleſie: tamen ſꝫm iudiciũ dei nõ eſt ibi matrimoniũ: qa matrimoniũ ſꝫ rei vitatem ſine reali conſenſu de p ſenti contrahi nõ poteſt. Uñ ſi talis contraheret p vba de pñti cum alia cum ipſa ſecunda remanere debet: ⁊ licet eccleſia iudicaret p pma: ⁊ coge ret ſecundã dimittere: ⁊ ad primam redire: ipſe tamen qui ſcit factũ ſuuꝫ nullo mõ dꝫ dimittẽ ſcdam: ⁊ ſtare cuꝫ pma: qa adulteriũ cõitteꝫ ⁊ po tius dꝫ pati excõicatõeꝫ. Et liꝫ plat⁹ eccleſie non peccet in iudicando ſic: qa iudicare habet ſꝫm pbatões exte riores. Iſte etiam non peccabit non pendo ſnie: ſi humilr̃ ſbſtinet excõi cationem: nec peccabit p illo tẽpore quo abſtinet a diuinis ⁊ ſacramẽtis pppter talẽ excõicatõeꝫ.

¶ Qđ inſanus vel furioſuſ non põt contrahere.

¶ Cap. xx.

Quia ergo conſenſus animi pn cipaliter in matrimonio re quiritur: hinc eſt ꝙ furioſus vel inſanus dicendo vba exprimẽtia conſenſum matrimonij: nõ pp̃t hoc

p

contrahit:q̄a.ſcꝫ talis conſentire nō poteſt.32.q.7. Neqꝫ furioſus. Et intelligendū eſt duꝫ eſt in furore.nā ſi habet lucida interualla:tūc coñhē poteſt.Tho.⁊ Ric.Item ebri⁹ ſi ita ebrius eſt ꝙ neſciat q̄d agat nō pōt contrahere:niſi qđ fecit in ebrietate: poſtea ratum habeat.Sed ſi nō auferat̄ vſus rōnis ꝑpter ebrietatē con trahere pōt.Tho.⁊ Ric.in 4°.Iteꝫ inter abñtes non poteſt cōtrahi:niſi ꝑ litteras exꝑ̄mentes cōſenſum: vel ꝑ ꝓcuratorē: qui ſuꝑ hoc ſpāle hēat mādatum:nec poteſt alium ſbſtituē niſi ei ſit ſpāliter cōmiſſum. Qui ꝓcurator ſi fuerit reuocatus anteq̄ꝫ cō trahat nō valet matrimoniū poſtea contractū ꝑ ipſum ꝓcuratorē: q̄ꝫuis ignorauerit ipſam reuocatōeꝫ. extra de ꝓcu.Procurator.li.6.hoſti.Cū autem inter abñtes mr̄imoniū con trahit̄ per litteras ſolum.dicit Ray ſi illa vel ille cui mittūt̄ littere nulli exꝑ̄mit conſenſuꝫ ſuū:credo ſine ꝑiu dició q̄ꝫtūcūqꝫ cōſentiat ꝙ nō eſt ma trimoniū:ſed demum erit qñ notificauerit: ſiue ſignificādo illi q̄ miſit litteras ſiue alij dicendo.

¶ In qua etate poſſit contrahi matrimonium.

¶Cap.24.

Item ante ānum.14. maſculus:⁊ ante.12.femina cō trahere non poſſunt. ex̄ de ſpō.impu.Puberes. Et ſi āte ꝯhūt non eſt matrimoniū:ſ; erūt ſpōſalia niſi eſſent ꝓximi pubertati: et ita ꝙ malitia ſuppleret etatē:extra de ſpō. impu.de illis.Pe.dicit ꝙ ſi ñ diſtēt pluſq̄ꝫ ſex mēſes:vl̄ malitia ſuppleat etatem ⁊ poſſint carnaliter ꝯmiſceri tenet mr̄imoniū cōtractū.ex̄ de ſpō. impu.Puberes.Rayñ.tamen dicit ꝙ non debꝫ diſtare a pubertate vl̄ ſex menſes:lꝫ alia cōcurrāt.ar.ex̄ de ſpon.impu. Cōtinebatur.qđ dicunt pleriqꝫ doc.veꝝ. niſi eſſent carnalit̄ copulati:tunc credo tuti⁹. Dicit Io. in ſū.confeſſ.ꝑ mr̄imonio iudicādū etiam ſi vltra ſex menſes a legitima etate diſtarent.ex̄ de deſ.impub. A nobis. Concor.Inno.in glo.ſuꝑ.c. Cōtinebat̄.Sed dicit Alber.in 4°. ſic. mihi videt̄ potius de diſtātia in plus ⁊ minus: qđ detminādū ſit ſ;ꝫ diuerſam diſpoſitōꝫ mēbroꝝ ⁊ ſagacitatis:q̄a ego vidi puellam de qua cōit̄ ꝓhibebat̄ ꝙ erat noueꝫ ānoꝝ q̄ cōcepit ⁊ peꝑit cum decimū implere inciperet.Ibi dicunt etiam ꝙ q̄daꝫ naſcūt̄ ita dētati lanugioſi et piloſi in gēitalibus qui citius alijs ſūt apti ad coitum:⁊ puto ꝙ variant̄ hec in locis calidis ⁊ frigidis ſicut ipſa impregnatio ⁊ corꝑis incremētū.Hoſ. dicit ꝙ ꝑ aſpectum corꝑis ⁊ eius q̄litatem pubertas ꝓbari debet.⁊ q̄ꝫto tꝑe āni determinati ꝑueniri poſſint dicit arbitrio iudicis relinquēdū:vt ipſe qualitatē ꝑſone prudētiā et malitiam metiat̄.Nā ⁊ pubertaſ aliqñ ānos āticipat ⁊ potētia coeūdi. ex̄.e Puberes.⁊.c.A nobiſ.hoſtien.Ro dicit ꝙ nūqꝫ dicit̄ potens niſi ꝓbet̄ ꝑ euidentiā q̄ꝫtūcūqꝫ ſit ꝓximus pubertati.Unde nō poteſt ꝑueniri tꝑs .12.in femia.14.in viro:niſi forte ad tres dies.

¶ Que cōditiōes vel pactiōes impediunt matrimonium.

¶ Cap.25.

Et quia ſm ꝙ reqrit in ma
trimonio contrahendo eſt
expſſio conſenſus p vba: vl
p eqpollētia. Jō nota ꝙ ſi in ipſa ex
pſſione vboꝝ ponat pactum vel cō
ditio contra ſbam ⁊ bona mrīmonij
nil agit: vt ſi dicat aliquis contraho
tecum: ſiue accipio in meam vxorē
te: ſi gñationē prolis euites: vel dū
inueniam aliam digniorē: vel ſi pro
queſtu te adulterandū tradas. Naȝ
pma conditio eſt cōtra bonū matri
monij qđ dicit ples. Secunda cont
ſecundū bonum matrimonij: qđ di
citur ſacramētū. ¶ Tertia cōtra tertiū
bonum qđ dicit fides. Jſta tria. ſcȝ
prolem ſacramētum ⁊ fidem ponit
Aug⁹ eſſe bona matrimonij. 27. q.
2. Omē. Jn prole intelligit vt amāt
ſuſcipiat ⁊ religioſe educet. ¶ Jn fide
ne cum alio ſeu alia ꝯmiſceant. Jn
ſacramēto vt mrīmoniū poſtꝗ con
ſūmatum fuerit nō ſepetur vſqȝ ad
mortem: licȝ quo ad actum poſſit ſe
pari: vel ex cōi conſenſu vel ꝑpter for
nicationem. Quādo g̃ aliq̄ cōditio
ponit cōtra aliqđ pdictoꝝ nō tenet
mrīmoniū. ex de condi. app. c. fi. ſ ſi
contrahēs nō intēdit ſeruare fidem
ſ adulterari: nihilomin⁹ tenȝ ſi hoc
nō ducat in pactuȝ. Similit intētio
ꝑlem vitandi: maxime ſi ducat in
pactum ſm Pe. excludit mrīmoniū
ſed intētio non educandi ꝑlem non
excludit: nec etiam deſpatio prolis.
¶ Jtem intētio nūꝗ exigēdi debitum
ſm Guil. non vitiat contractū: imo
etiam intētio negandi debitum: dū
mō nō ducat in pactuȝ. Jtē intētio
ducendi aliam vxorē dimiſſa illa cū
qua contrahit vitiat matrimonium
contractum: ſed ipſa retēta tenȝ ma
trimoniū. Si autē in expſſiōe vboꝝ
ponatur conditio inhoneſta vel im
poſſibilis: nō tamen cōtra mrīmonij
tenȝ matrimoniū: ⁊ illa cōditio hēt
p nō adiecta. ex de condi. app. c. vlt.
¶ Pro maiori tamē declaratōe eius
qđ dictum eſt de expſſione cōſenſus
p exteriora. dicit Pe. in 4. di. 27. ꝙ
non ſufficit actus interior ad eſſe ſac
menti: ſed requirit ſignum exterius
expſſuȝ: ⁊ qꝛuis iſta expſſio conuenie
tius fiat p vba: poteſt tamē fieri per
alium modum: vt p litteras abnūtiū
vel ſigna euidētia pn̄tiū nō valētiuȝ
loqui: vel etiam loquētiū: vt dicunt.
Jdē Tho. ⁊ Jnno. dicit idē Pe. di.
29. ꝙ in his qui ſunt ſui iuris reqrit
conſēſus p eos expſſus. Sed in his
qui ſunt iuris alieni: vt in filiafami
lias ſufficit tacitus cōſenſus cū expſſi
one eoꝝ in quoꝝ ſunt ptāte vt patȝ
32. q. 2. honorāt. Jdē Tho. ⁊ Jnn.
⁊ Guil. qui etiam ponit talē caſum
ſeu qōnem. ¶ Sed quid ſi vir dicat
mulieri: accipio te in meā vxorem: ⁊
illa nihil dicat. Rt. ꝙ ſi mulier con
ſentiat animo: ſed ex vecūdia taceat
pmittit tamen ſe ſbarrari per anuli
imiſſionē voluntarie: vel dotari ipſa
taciturnitate ⁊ patiētia cōſenſus ei⁹
exprimit: ⁊ ſi ligua taceat: vt nō. hug
27. q. 2. c. vlt. Uerba enim in matri
moniū nō ſunt ita de ſba ſacramēti
vt in baptiſmo ⁊ eucariſtia: ſ vba et
nutus ⁊ alia indicia ſunt neceſſaria
ad hoc vt conſtet eccleſie de cōſenſu
matrimonij. ¶ Concor. Tho. dicens

in hoc caſu ꝙ ſufficit ꝙ non ↄ̄dicat Si autez nulla eſſent indicia de cō ſenſu eius: niſi ꝙ alter ꝓtulit v̄ba: n̄ credo ait Guil. p̄ſumēdū pro matrimonio. Hoſti. etiā dicit in ſū. ꝛ glo. ꝙ req̄runt v̄ba vt ꝓbet cōſēſus que ſi deficiant ſufficē debent ſigna etiā in loquēte: vn̄ ſi ſcribat volūtatē ſuā etiā ſine v̄bis ſufficit ¶ Item nō. ƀm Guil. ꝙ cū quis ꝓteſtat coꝛā pluribꝰ ꝙ q̄cq̄d faciet vel dicet cū aliqua: nō facit animo cōtrahēdi: ꝛ poſtea con trahat cum illa: dicēs cōſentio in te: ꝛ hꝰmōi. Si cōſtat iudici iudicialiter iudicabit ꝓ mr̄imōio: q̄a recurrēdū eſt ad cōem intelligētiā v̄boꝝ ꝛ int̄ p̄tatio facienda eſt contra eum qui dolum adhibuit: ꝛ q̄uis ꝓteſtatōez ꝓbet: potuit tamē poſtea recedē ab ea ꝛ volūtarie ↄ̄ſentire in illā. Cōcoꝛ Hoſti. Eſt aūt effectus mr̄imonij cō tracti p̄ v̄ba de p̄nti int̄ fideles mul tiplex ƀm Ray. In p̄mis q̄dem: q̄a maritus nō poteſt dimittere vxoꝛez nec vxoꝛ viꝝ: ſiue efficiatur cecus vel leproſus vel hereticꝰ. 32. q. 5. Hoꝛrē dus. Niſi tm̄ cā foꝛnicatōis: et tūc ſi dimittat maneat ſine ↄ̄iuge: vl̄ recō cilief ei. 32. q. 4. Dixit. et in alio. cº. Poteſt tn̄ alter eoꝝ ante ↄ̄ſūmatōz mr̄imonij intrare religiōez alt̄o inui tu: ꝛ ille q̄ remanet in ſeculo neceſſe habet illum expectare vſq̄ ad ꝓfeſſi onem poſtea ſolutꝰ eſt. ¶ Nam ſi ille reuertat ad ſeculū āte ꝓfeſſiōez du rat matrimōiū: ꝛ ſi remanēs in ſc̄lo cōtraxiſſz cū aliqua p̄ſona: ꝛ etiā cō ſūmaſſet mr̄imoniū coget illam di mittere ꝛ ſuſcipe regreſſū ƀ religiōe Si v̄o vxoꝛē volētē ingredi religiōz

vel iam ingreſſā ƀ nouitiā cum qua cōtraxerat p̄ v̄ba de p̄nti cognouēit etiaz per violētiā: tūc nō pōt ingredi religionez vel remanē ſi iaz intrauit cōtra volūtatem alteriꝰ cōiugis ƀm Ricar. ꝛ Hoſt. Si aūt talis polluēit vxoꝛē ex̄ clauſtrū pudoꝛis nō ipedit̄ p̄ hoc ab ingreſſu religiōis: quia nō cōſūmauit p̄ hoc matrimonium ƀm Archi. ¶ Secundus effectus eſt q̄a mulier ſui coꝛpis p̄tātē nō habet: ſed vir: ꝛ ecōuerſo. in p̄me ad coꝛ. 7. vn̄ nō pōt cōtinētiā vouē altero inuito. 33. q. 5. Per totū. Q̄ð videt̄ intelli gēdū q̄tū ad redditionē debiti: ſecꝰ quo ad exactionē. Itez q̄a cōpellēdꝰ eſt reddere debitū vxoꝛi: lꝫ nūq̄ coḡ uerit eam: et econuerſo nō obſtante affinitate ſupueniēte. ex̄t de eo q̄. co. con. vx̄. ſue. diſcretōez. Ille tn̄ ↄ̄iunx̄ qui eſt inocēs admonēdꝰ eſt: vt con tineat: ꝙ ſi nolit: tūc qui nocēs ē tn̄t ei penitꝰ debitū reddē: ƀ exigē nūq̄ debet: niſi ſecum diſpenſet. Et pōt in hoc diſpēſare epūs ƀm Pe. ð pal. ꝙ ſi dicat alt̄ velle ingredi religiōez arbitrio iudicis: puta epi aſſignabit̄ cōueniēs tempus. ꝟ. qð: aut intret re ligionē: aut cōſūmet mr̄imoniū: alīs excōicabit̄: ꝛ in tali cāu nō obediēdo eccleſie peccat moꝛtalit̄: nec ſufficeret ꝙ intraret aliqð heremitoꝛiū: vel ſu meret tertiū oꝛdinis habitū predica toꝝ vel minoꝝ: ſed opꝫ ꝙ intret in vnam de religionibus approbatis ꝛ obligātibꝰ ad tria vota. ¶ Tertius effectus eſt ꝙ vnus cōiugū non pōt oꝛare ſine cōſenſu alterius: qð intelli git̄ de oꝛōne tam lōga ꝙ eſſꝫ impe ditiua ↄ̄iugalis debiti. 33. q. 2. quos

deus. Secus de oratione ſolẽni: vt miſſe tempore a canonibus diffinita de conſe. di. 2. Omnis.

¶ De matrimonio contracto ſb conditione.

¶ Cap. 26.

De matrimonio contracto ſub conditione: Uel certo modo vel cauſa. quando ſcꝫ teneat vel non: videndum eſt. ¶ Sciendum eſt igitur ſm Guilel. q̄ queãdmodũ alij contractus qui nõ fiunt abſolute ⁊ libere poſſunt aliqñ eſſe ſub conditõe. Ut dono vel vendo tibi hoc: ſi feceris hoc vel illõ: vel ſi hoc fuerit. ¶ Item poſſunt eſſe ſub modo: vt ſi dicatur dono vel vendo vt facias hoc vel illud: alioquin reuocetur qd donaui zc̃. ¶ Item poſſunt eſſe cum appoſitiõe cauſe: vt ſi dicat dono vel vẽdo: quia hoc eſt vel fuit. Et conditio quidem fit per ſi: modꝰ per vt: cauſa per q̄a. Sic etiã mr̃imonium: quandoq̧ abſolute: quãdoq̧ ſub modo vel conditione fieri vel cõtrahi poteſt. Quando ergo mr̃imonium contrahitur ſub certo modo: tunc ſm Pe. de pal. in quarto. ¶ Si modus eſt contrarius matrimonio vitiat contractuꝫ: vt ſi dico: Accipio vel accipiam te: vt procures venena ſterilitatis ⁊ hꝰmodi. Sed ſi poſt cõtractuꝫ apponatur talis modus per pactum q̄tũcũq̧ incontinenti: tunc non vitiat matrimoniũ precedens: q̄tũcũq̧ ſit contra eius ſbam: quia eodem momento quo v̄ba cõplẽt adeo coniungitur ⁊ perficitur: vt ſi ſtatim poſt matrimoniũ contractuꝫ vnꝰ dicat: volo vt procures venena ſterilitatis: alꝰs non ſit matrimoniuꝫ ⁊ alius conſentit: nihil valet pactuꝫ: ⁊ nihilominus tenet matrimoniuꝫ. Si vero modus non cõtrariet̃ matrimonio: tunc aut eſt impoſſibilis vt ſi dico: accipio vel accipiam te: vt celebres miſſam vel celum digito tãgas: ⁊ tunc non habetur pro nõ adiecto: ⁊ pure ⁊ ſimpliciter tenet contractus in foro exteriori: ſed in foro conſcientie non tenet: ſi non intẽderit in hoc conſentire. Aut modꝰ qui exp̄mitur eſt neceſſarius: vt ſi dicaꝫ Accipio te vt moriaris: Uel aliquid hꝰmodi: et tunc habetur ꝓ impleto Aut eſt poſſibilis: ⁊ tũc ſi inhoneſtꝰ eſt: non tamen contrariꝰ mr̃imonio habetur pro non adiecto: ⁊ tenꝫ matrimoniũ ſicut in legatis: vt accipio te vt furtum facias. Si poſſibilis et honeſtus: tunc non ſuſpẽdit obligationem: quia natura medij eſt vt poſterius impleatur. Sed ſi ex fauore apponentis tenetur implere aliuſ celebrato matrimonio: vt ſi dicatur. ¶ Accipio te ut des. 100. nomie dotis non auteꝫ ſi ex gratia ſui: ut accipiã te cum. 10. libris ut hẽas unde emas tibi fundum. Non tenetur talis nec ante nec poſtea emẽ. ff. de condi. l. i. Cum v̄o in contractu matrimonij fiat appoſitio cãe: tunc ſm Pet. de pal. cauſa ſiue ſit v̄a: ſiue ſit falſa pro non adiecta habetur: et pure intelliguntur cõtracta matrimoniũ ⁊ ſpõſalia: Ut ſi dicam accipio uel accipiã te: q̄a pater tuus deſpõſauit te mihi uel me tibi: ⁊ nolo uenire contra cõſilium eius: etiam ſi illud nõ ſit v̄uꝫ

nihilominus eſt matrimonium vel ſponſalia. ¶ Idem etiam ſi ponatur in futuro cā: Ut accipio te: quia dabis mihi.100.pro dote. Idem etiam eſt quando in tali contractu ponitur demōſtratio: quia ſiue honeſta ſit: ſiue inhoneſta: ſiue contraria mr̄imonio ſiue non: ſiue de preſēti: ſiue de futuro per ſe nūq̄ impedit: vel ſuſpēdit matrimonium: ſed habetur pro nō adiecta: vt ꝟbi gratia. Accipio vel accipiam filiā tuā que ꝓcurauit venena ſterilitatiſ: vel que eſt ſterilis: vel que eſt ꝟgo: vel quaꝫ audiui diuitē eſſe: ⁊ hꝰmodi. Nam falſa demōſtratio non vitiat legatum. ff. de condi. et demon. l. falſa. nec per cōſequēs matrimoniū. Sed ſi demōſtratio feratur ad cōditioneꝫ: tunc impedit nō rōe demōſtratiōis ſed erroris. vt ſi dico accipio vel accipiam filiaꝫ tuā liberā ſi quidem ſciret eaꝫ ancillam: nihilominus tenet matrimoniū: ſꝫ ſi ignorat: tunc non valeret matrimoniuꝫ rōne erroris: etiam ſi demonſtratio fuiſſet omiſſa. Et idem eſt: ſi demōſtratio refertur ad ſbam: quia error ſbſtātie vel conditionis impedit: nō autem qualitatis. Idem ſi non ponatur in futuro cauſa: vt accipio te: quia dabis mihi.100.pro dote. Qn̄ autem matrimoniū fit ſub cōditiōe tunc diſtinguendum eſt de cōditiōe Et p̄mo ſunt quedam conditiones generales que ſemꝑ debēt intelligi: vt quas ponit beatus Jacobus: Ut ſi deus voluerit ⁊ ſi vixerimus: ⁊ he nullum contractum ſuſpendunt.

¶ Quedam ꝟo ſunt cōditiōes de his que in mr̄imonio oīo ſūt neceſſarie alias matrimoniū impedirent: vt ſi es chriſtiana: vel ſi nō es affinis vel cōſanguinea ⁊ huiuſmodi. ¶ Et iſte etiam conditiones debent intelligi appoſite: nec vitiant cōtractum. Eſt 3ᵒ alia cōditio de futuro neceſſaria: ſicut solē oriri cras ⁊ ſimilia: vnde ſi dicatur: Cōtraho tecum ſi ſol orietur cras cōtractum eſt matrimoniuꝫ: vt Tho. ponit in quarto. di. 29. q. 2 q̄a talia futura ſunt iam p̄ñtia in cauſis ſuis. Eſt ⁊ 4ᵒ: cōditio cōtingens et honeſta: que poteſt apponi et nō apponi: vt ſi pater meus voluerit: aut ſi dabis mihi centū hꝰmodi cōditio ſi apponatur ſuſpendit matrimoniū vſq̄ ad euentuꝫ cōditōis: niſi interiꝫ cōſenſus de p̄ñti vel carnalis copula fuerit ſbſecuta eo ꝙ tales videntur receſſiſſe a cōditiōe. extra de cōdi. app. De illis. c. ſuper eo. ⁊ c. Per tuas.

¶ Quinto eſt cōditio inhoneſta: ſꝫ tamē nō eſt contra ſbam matrimonij: vt ſi furtum feceris: vel ſi hominē interfeceris he ſi apponātur debēt haberi pro nō adiectis: et tenent ſponſalia: ſiue etiam matrimoniū. ext. de ꝯdi. app. c. ſi. Cum ibi nōtis. ¶ Sexta eſt cōditio inhoneſta ⁊ contra ſbam: et bona matrimonij: vt ſi dicat ꝯtraho tecum ſi gn̄ationeꝫ prolis euites: q̄a hoc eſt contra bonum prolis: vel donec aliam inueniam digniorē: quia hoc eſt contra ſbam inſeꝑabilitatis: vel ſi pro queſtu te adulterādaꝫ tradas: ⁊ hoc eſt contra bonum fidei.

¶ Unde tales cōditiōes ſi apponātur nihil agitur. 32. q. 4. Inter cetera. 32. q. 2. Aliquādo. ⁊ c. Solet queri. ex. de cōdi. app. c. vlt. Si tamen talis

conditio poſtea remittat᷑ ⁊ ſeq̄t᷑ car
nalis copula ꝓ mr̄imonio iudicabit᷑
ꝙ ſi tm̄ vn⁹ ꝯiugū ponit talē ꝯditōꝫ
⁊ ali⁹ cōtradicit vel taceat iudicabit᷑
ꝓ mr̄imonio: vt in. d. c. Aliqn̄. Pre
dicta ſūt ſūpta de Ray. Tho. Inno
⁊ hoſti. Quid ſi q̄s ſignificauit pr̄i
abſ̄ti ꝙ cōtraxit tale mr̄imoniū ſub
cōditōe ſi ipſi pr̄i placuerit: ⁊ āteq̄ pr̄
ꝯſentiat penitꝫ ⁊ pr̄ ꝯſētit: nūq̄d erit
mr̄imoniū. R⁰ ſm Guil. dicētē ꝙ n̄
q̄a nō videt᷑ ꝙ debeat dici cōſenſus:
niſi duret quouſq̄ pr̄ ꝯſentiat: tamē
añq̄ tr̄ſeat ad ſecūda vota dꝫ ꝯpelli
ſiue induci vt illā ducat exq⁹ in eam
ſemel ꝯſenſit ſb ꝯditōe que extitit ar.
ex̄ de ſpō. impu. De illis. Idē hoſti.
⁊ Gar. bri. ¶ Quid ſi q̄s cōtrhat ſpō
ſalia ſb hac ꝯditiōe ſi pmiſeris coitū.
R⁰ ſm guil. ſi cōditio illa intelligat᷑
de coitu fornicario ꝓ nō adiecta dꝫ
hr̄i: cū ſit turpis. ex̄ de cōdi. app. c. fi. ⁊
ſic ꝓ mr̄imonio iudicat᷑. Et multo
fortius ſi intelligat᷑ de coitu legitiō
⁊ maritali. ⁊ eodē m̄ ſi dixeris: ꝯtrhā
tecū ſi vnq̄ ꝯtrxero. ¶ Quid ſi dicat
ꝯtrhā vel accipiā vel accipio te ſi inue
niā te ꝟginē poſtea ſeq̄t᷑ coitus nec
inuenit᷑ ꝟgo. R⁰ ſꝫ hoſt. Inno. et
Ber. iudicādū ē ꝓ mr̄imonio ſic et
p̄cedēti. Et addit hoſti. ꝙ lꝫ ſic iudi
cari oporteat in foro iudiciali ꝓpt᷑ h̄
ꝙ nō pn̄t hr̄i alie ꝓbatōes in iudicio
tn̄ aie nō eſt mr̄imoniū. ex̄ de cōdi.
app. De illis. ⁊. c. ſup eo. et. c. p tuas.
Nā ⁊ bn̄ eſt ꝙ mulier que mētita ē:
in fraude remaneat decepta: et viro
ſbueniat᷑ q̄ forſitā intēdit bigamiāꝫ
vitare. ¶ Quid ſi dicat: Accipio te in
vxorē vel dabo tibi. 100. ⁊ ſeq̄tur car
nalis copula: nūq̄d p̄ſumet᷑ ꝓ matri
monio. R⁰ ſꝫ Guil. nō credo ꝙ pro
mr̄imonio p̄ſumet᷑. Nā cū ille q̄ di
xit hēat optionē ꝙ ſe poſſꝫ liberare
vtrūlibꝫ faciēdo nō recolo p̄ſūptiōeꝫ
inductā eſſe a iure ꝙ intelligat᷑ rece
dere ab optōe p carnalē copulam.
¶ Quid ſi dicat. Promitto ꝙ nūq̄ de
ficiā tibi in vita mea: ⁊ ſecuta eſt car
nalis copula. R⁰ ſꝫ guil. n̄ dꝫ p̄ſumi
ꝓ mr̄imonio cū ſpōſalia: aut mr̄imo
niū nō ſolēt ꝯtrhi p ꝓmiſſiōes nega
tiuas: niſi forte cōſtaret ꝙ p hoc intē
debāt ſpōſalia ꝯtrhē. ¶ Quid ſi dicat
ducā te poſt ānū: ⁊ ſecuta ē carnalis
copula. R⁰ ſꝫ guil. Credo p̄ſumēdū
ꝓ mr̄imonio: q̄a ꝓpt᷑ carnalē coplaꝫ
ſbſecutā videt᷑ rn̄tiaſſe dilatōi tp̄is
Quid ſi q̄s ꝯtrhat cū aliq̄ ſb cōditōe.
deinde āte euētū ꝯtrhit cū alia pure.
R⁰ dꝫ remanē cū ſcd̄a etiam ſi ſit cō
ſanguinea p̄me.

¶ De fine ſeu intētiōe matrimonij. ¶ Cap. 27.

DE fine ſeu intētōe q̄ hēt᷑ in
cōtrhēdo mr̄imoniū: q̄a ibi
pōt eē meritū peccꝫ et mor
tale ⁊ veniale ſm varietatē intētōis
Circa finē igit᷑ ⁊ intētōeꝫ mr̄imonij
nō pe. de pal. in 4⁰. di. 31. quinq̄ cō
cluſiōes. Pria ē ꝙ duplex ē finis in
mr̄imonio: vn⁹ p ſe q̄ ꝓprie eſt finis
ipſi⁹ mr̄imonij intētus ab eo q̄ mr̄i
moniū inſtituit ⁊ ab omni recte ma
trimoniū ꝯtrahēte ſm potiſſimū ſta
tū mr̄imonij p ſe acceptuꝫ: ⁊ iſte ē ge
neratio plis. vn̄ Adā ꝓphetizās di
xit. Adherebit vxori ſue: ⁊ erūt duoi
carne vna. ſ. gn̄anda. Gen̄. 2⁰. ⁊ de⁹
bn̄dictōeꝫ nuptialem tribuēs dixit.

Creſcite ⁊ multiplicamini. Ali⁹ ē finis ꝑ accidēs.ſ.quē intēdit ↄtħēs:et hic eſt finis nō ꝓprie ipſi⁹ mr̄imonij ſʒ ↄtħētis ⁊ hic finis qn̄ʒ ē bon⁹:qn̄ʒ mal⁹:ſic finis dom⁹ q̄ ſit ē ībitatio finis domificantis: ⁊ forte alius vt lucꝝ. ¶ Scđa ↄcluſio ē ꝙ mr̄imōiuʒ ſemꝑ ē bonū: vel n̄ ē malū ex p° fine non 2°. Cui⁹ finis bon⁹ ē ipʒ quoqʒ bonū ē:loquēdo de fine ꝑ ſe nō ꝑ accidēs:ſicut ſciētie medicine ⁊ iuris ſt̄ ſcie bōe ꝑ ſe:q̄a finis ꝑ ſe ē bonus:vt ſanitas corꝑis ⁊ iuſta diſtributio tēporaliū:lʒ hn̄tes ſciaʒ poſſint eē mali abuſi ei⁹ ⁊ mala ītētōe. ¶ Tertia cōcluſio eſt ꝙ finis mr̄imonij ꝑ ſe meritorie intēdit:ſiue ſit finis ꝑ ſe:⁊ p° finis ei⁹ vt ē bonū ꝓlis:ſiue finis ꝑ ſe ſʒ n̄ p° ſʒ ſcđario intēt⁹:vt vitatio fornicatōis. Naʒ ſola gn̄atio ꝓlis finis dr̄ p° ⁊ ꝑ ſe:q̄a iſte fuit finis in ſua ꝑmaria inſtitutōe:ēt in ſtatu inocētie ⁊ de iſto cōcedūt oēs ꝙ ſine peccato imo cū merito pōt intēdi p̄ncipalit̄. Uitatio āt fornicatōis:liʒ ſit finis ꝑ ſe:n̄ tn̄ p̄mari⁹: ſʒ ſcđari⁹:q̄a p⁹ peccꝫ fuit mr̄imoniū īſtitutū: n̄ ſolū i offm̄ .ſ.gn̄andi:ſʒ ēt i remediū:dicēte apl̄o p̄ma ad cor.7°.ꝓpt̄ fornicatōꝫ.ſ.vitādā vn⁹q̄ſqʒ vxorē hēat ſuā.⁊ ſi iſte finis ſcđario itēdat̄:certū ē ꝙ adhuc meritoriū ē n̄ peccatū:q̄a nulla deordiatio ē in eo. Sʒ ſi vitatio fornicatōis p̄ncipalit̄ intēdat̄ adhuc nō eſt peccatuʒ mortale:q̄a nec tali fine cognoſcē vxorē ē mortale. ſʒ ad cogſcēdū an ſit veniale diſtinguēdū videt̄ q̄a aut ē talis q̄ pōt hr̄e ꝓlē ſʒ ſpem cōeʒ:⁊ tūc vēialit̄ peccat ↄt̄ rōis ordinē agēs finē ſcđariū:ꝓponens p̄mo fini ⁊ p̄ncipali:ſicut ⁊ ēt peccarꝫ cogſcēs vxorē ꝓpt̄ hāc cāʒ n̄ curās ď ꝓle vbi ſe crederet poſſe gn̄are. Sʒ q̄ȝdo ſenex eſt nec pōt gn̄are: nec ē ſpes ď ꝓle ſʒ timore fornicatōis:tūc nulluʒ peccatū vr̄:q̄a alio mō n̄ poſſʒ ſenex ↄtħē mr̄imoniuʒ ſine peccato. Ridiculuʒ eſt.n.ꝙ illi q̄ n̄ ſpāt nec credūt poſſe gn̄are cōtħāt ſola vel p̄ncipali intētōe gn̄andi: cū ſpes vel intentio vel electio nō ſit de impoſſibili. Sublato.n.fine p̄ncipali:lʒ facē ď ſcđario p̄ncipali pluſqʒ ď 3° vel 4°. vn̄ cū p⁹ ꝓlē p̄m⁹ finis ſit vitatio fornicatōis ille pōt p̄ncipalit̄ attēdi vbi ꝓles ſperat̄ impoſſibilis hr̄i. ¶ Quarta concluſio ē de illis cāis ſeu intētiōib⁹ vt reformatō pacis acquiſitio aicitie ex pētela vel diuitiaruʒ ex dote pulchritudo ⁊ h⁹mōi: et reformatio quideʒ pacis eſt hōeſta cā in ſe:ſʒ n̄ in matrimonio:ſi p° ⁊ ꝑ ſe intēdat̄:cū matrimoniū ſit n̄ ad ħ ordiatū p̄ncipalit̄: ſicut vir cogſcēs vxorē ꝓpt̄ ſanitateʒ peccat:⁊ q̄ baptizat̄ vt ſanet̄: ſʒ ſcđario pōt illō intēdi.nō tn̄ eſſʒ mortale ſi p̄ncipalit̄ illō itēdēt̄: ſic nec ſi diuitias vel pulchritudinē p̄ncipalit̄ intēderet:cuʒ hō nolit talia niſi m̄ licito: ēt ſi al's n̄ eſſʒ cōtħur⁹ mr̄imoniū:ſic ēt n̄ peccat mortalit̄ cogſcens vxorē ꝓpt̄ nimiā delectatōꝫ.ĩ.limites mr̄imonij.vr̄ tn̄ alijs ꝙ cū mr̄imoniū ſit v̄ū ſacmētū ꝙ n̄ pōt ſine pecc̄o mortali p̄ncipalit̄ intēdi finis extne⁹ i eo: ⁊ ꝑ accidēs totalit̄ oi inſtitutiōi mr̄imonij: ſic ſi q̄s p̄ncipalit̄ baptizaret̄ ꝓpt̄ ſanitatē vl̄ q̄ſtū faciēdū n̄ curās de gr̄a baptiſmali n̄ eſſʒ h° ſine cōtēptu ⁊ iniuria ⁊ irreuerentia et abuſu

ſacmēti.ß iſta ſnīa eſt mltū dura: q̄a
multoſ inuoluit:⁊ vr̄ eſſe coñ illō qđ
hr̄.3°.R.i.vbi Dauid Abiſac ſunami
tē duxit in vxorē:vt ſolū calefaceret
eū:⁊ nō ſpe ꝓlis:nec timore fornica
tōis:q̄a ñ peccauit nec cognouit eā.
¶ Diuitie ſi ſcđario intēdāť vt ꝓles
meli⁹ educeť⁊ onera mr̄imōij meli⁹
ſupponereť nullū ē peccatū:⁊ ſimiliť
ſi pulchritudo ſit ſcđario intenta ad
fornicatōez vitādaꝫ in cāu in q° illa
vitatio pōt ꝑncipaliť intēdi nō facit
peccatū etiā veniale. Sed ſi ſcđario
intēdeť ad voluptatē facit peccatuꝫ
veniale:⁊ ſimiliť diuitie imoderate:
lꝫ ſcđario intēte. ¶ Quinta cōcluſio
eſt ꝙ dato ꝙ coñhē ꝓpť voluptateꝫ
ꝑncipaliť eſſꝫ peccatū mortale nō tñ
coḡſcē ꝓpť voluptatē eſſet mortale:
dūmō nō eſſꝫ idē factur⁹ cū alia: q̄a
nō eſt ita dānabilis abuſus rei cōis:
ſicͭ rei ſacre:ſicͭ bibēs cū ciphō cōi ꝓpť
voluptatē nō eſt in ſe niſi veniale: ſꝫ
ñ ꝑ h° ſeq̄ť ꝙ portās calicē ad taber
nā ad bibēdū ꝓpť voluptatē q̄n pec
cet mortaliť:⁊ h° ꝓpť abuſū rei ſacre
Qui āt coñbit mr̄imoniū ꝑ ṽba de
p̄nti ꝓpť fineꝫ indebitū abutiť re ſac̄
q̄a eſſentia ſacri ibi cōſiſtit. Sꝫ q̄ coḡ
ſcit vxorē ſuā fine indebito abutiť re
nō ſacra.i.mulierē:q̄a eſſentia ſacmēti
trāſijt:vñ nō adeo peccat. Et eſt ar.
ꝙ ſi iudex pena pecūiaria punit ma
lefactores:dū tñ eſſꝫ al's puniturus:
licet querat pecuniam nihil cogitās
de actu ⁊ de iuſticia: duꝫ tamen nō
ſit facturus iniuſte:non eſt niſi veni
ale. Nam ſi preponeret expreſſe vel
explicite pecuniam: iuſte non eſſꝫ ex
cuſatus a mortali. Et ſimiliter cano
nicus non aliter iturus ad eccleſiam
niſi lucretur diſtributionem nō pec
cat mortaliter:non tamen nollet eā
illicite lucrari: et paratus eſſet ire ſi
deus vel eccleſia preciperet. ¶ Nota
ꝙ beatus Tho. in quarto dicit in ex
poſitione littere loquens de Jacob
qui contraxit cum Rachel que erat
pulchra: vt patꝫ in Gen.29. ꝙ decor
faciei non fuit principaliſ cauſa talis
cōtractus matrimonij: ſed ſecūdaria
et hoc bene poteſt eſſe ſine peccato:
vel etiam quandoqꝫ cuꝫ peccato ve
niali. Si autem eſſet ꝑncipalis cā
libidinis pulchritudo non excuſareť
a mortali: ſi effrenata libido eſſet.
¶ Hec Tho. Jta ſcilicet ꝙ ibi conſtitue
ret finem: q̄uis aliqui contrahant
matrimoniū ꝓpter ſecundarias cās
quaſcunqꝫ dictas: Non ꝑncipaliter
ꝓpter primā non habet iſtud vitiare
matrimonium contractū ſm Ray.
Sed ſufficit ꝙ contrahat per verba
de preſenti:et contrahere intendant
vt.32.q.2.Solet. ¶ Addam⁹ ſextā
conditionem ex verbis ipſius Petri
in quarto ſcilicet ꝙ cōtrahere matri
moniū per verba de preſenti ei que
eſt in peccato mortali: ſiue viro: ſiue
mulieri videtur eſſe peccatum mor
tale. Dicit enim Auguſtin⁹ ꝙ ſacra
menta talia fiunt vnicuiqꝫ cuꝫ quali
conſcientia quis accedit ad ea.i.q.i.
Cum ergo matrimonium vnuꝫ ſit
ex ſacramentis et eſſe eius conſiſtat
in contractu per verba de preſenti:
non in copula carnali. ¶ Alias non
fuiſſet verum matrimonium eſſen
tialiter inter Mariam et Joſeph.
¶ Seq̄ť ꝙ cōthens in mortali peccat

moꝛtaliter imo pe. de pal. in 4°. di. .17.q.2. videt dicē ꝙ nō ſufficiat cō tritio ſed ſit neceſſaria etiaꝫ cōfeſſio. Dicit.n. ꝙ in omni ſacramēti ſuſce ptiōe poſt baptiſmū obſeruādū ē h° ei q̄ poſt baptiſmū peccauit moꝛtalr vt nō accedat ad aliqđ ſacramētū ēt ꝯtrit⁹ niſi p̄us faciat ꝯfeſſiōꝫ ⁊ rō eſt q̄a ſicut baptiſm⁹ ē ianua omniū ſac mētoꝝ āte quē nullū ſuſcipi pōt vel dꝫ: ita pñia ē ſcđa tabula p⁹ naufra giū: vñ poſt naufragiū.i.moꝛtale cō miſſū poſt baptiſmū null⁹ ēt cōtrit⁹ dꝫ accedē ad ſacr̄m aliqđ niſi ꝯfeſſ⁹ In cōfeſſiōe aūt p̄ficit pñia in q̄tū ſacramētū: q̄a ſic p miniſtrū eccleſie dat ⁊ abſoluit. Idē dicit. di. 17.q.2 Addit tñ ibi in fi. ꝙ nō tñ moꝛtalr peccat ſuſcipiēdo vel miniſtrādo ſa cramētū poſtq̄ꝫ ꝯtrit⁹ eſt: cū ſit iam deo coniunctus ⁊ penitens. Vñ et confeſſus in ꝓpoſito: qđ tamen nō ſufficēt quo ad euchariſtie ſuſceptōēꝫ hñdo copiam confeſſoꝛis ꝭm Tho. ⁊ omnes alios.. ¶ Septimo nota ꝙ cōtrahēs mr̄imoniū clādeſtine ita .ſ.ꝙ ñ poſſit ꝓbari peccat moꝛtalr: q̄a ꝯtᷓ p̄ceptū eccleſie agit. Itē ⁊ q̄ cō trahit ſiue occulte: ſiue māifeſte non intēdēs ꝯtrhē ſ decip̄e ad extoꝛq̄ꝫdaꝫ copulā ⁊ h⁹mōi peccat moꝛtalr: q̄a vtit fictōe in ſacro: ⁊ in dāñ alteri⁹ Itē ⁊ q̄ votuꝫ ſimplex hēt caſtitatis āteq̄ꝫ diſpēſet. Itē ⁊ q̄ cogit aliqueꝫ ꝯtrhē coactōe abſoluta vel cōditiōata Iniuriat.n.ei nōbilr cū mr̄imonia debeāt eē libera ꝭm oīa iura. Itē ex cōicat⁹ exñs ſcienter ſi ꝯtrahit matri moniū peccat moꝛtalr.

¶ De ꝯſūmatōe mr̄imonij ⁊ actu cō iugali. ⁊ ibi qñ eſt moꝛtale: quando veniale: ⁊ qñ nullū. ¶ Ca.28.

Poſtq̄ꝫ āt dictū ē de mr̄imōio q° ad deſpōſatōꝫ ſeu ꝓmiſſi onē de futō: ⁊ q° ad ratifica tiōnē ſeu ꝯtctū p v̄ba de p̄nti. Nunc vidēdū ē de ꝯſūmatiōe ei⁹ p copulaꝫ carnalē: ⁊ circa h̄ p̄° ponēt p̄rſ cāus in q̄b⁹ act⁹ ꝯiugalis ē moꝛtale peccꝫ ¶ 2° cāuſ in q̄b⁹ eſt veniale. 3° qñ act⁹ eſt meritoꝛi⁹ ⁊ qñ indifferēs. 4° de nuptijs ⁊ bñdictōe que ip̄m oꝛdiarie p̄cedūt. ¶ Quātū ad p̄mū. pe đ pal. in 4°. di. 32.q.3. Ponit nouē cāus in q̄b⁹ ē peccatū moꝛtale act⁹ ꝯiuga lis. Prim⁹ ē q̄tū ad intētōis inoꝛdi natiōnē effrenate libidiniſ: qñ.ſ. fert intētio extᷓ limites mr̄imonij: idē.ſ. fa ctur⁹ cū q̄cūq̄ꝫ alia q̄ ſibi occurrēt vl cū eadē ſi ñ eſſꝫ ſua vxoꝛ vt ſatiſfacēt voluptati ſue: vel ipī delectatōi vene ree inherēs vt fini vltio. Iō Ihero. dicit ꝙ ſapiēs iudicio.i.ꝭm rōnē dꝫ diligē vxoꝛē nō affectu.i. paſſiōe nō regnet in eo impet⁹ voluptatis: nec p̄cepſ ferat ad coitū. 32.q.4. Origo Sꝫ q̄a vt idē Pe. dicit actib⁹ nō ha bētib⁹ meremur ⁊ demeremur: hoc itelligēdū ē qñ actu h̄ cogitat.ſ. talē inoꝛdiatōēꝫ intētōis. ⁊ idē vr̄ dicēdū qñ vir vxoꝛē cognoſcēs animo deli berato ad aliā intēdit quaꝫ carnalr diligit: ⁊ ſimilr de vxoꝛe cū ad aliū mētem figit. Secūd⁹ caſus ē q̄tūꝫ ad locū in quo talis act⁹ exercet. vꝫ in loco ſacro. Circa hoc tñ quidā di cunt vt Ricar. in quarto ꝙ ſi neceſſi tate guerrarum in aliquo loco ſacro vnde exigere non poſſint pꝛo lon go tempoꝛe: licet vtriq̄ꝫ exigere et

reddē debituȝ quia nō eſt iniciēdus laque⁹ aiabus ꝓpt mūditiā loci ſacri Sed ſi paruo tempore tunc debent abſtinere tempore neceſſitatis et tribulationis. Nam ⁊ Noe ⁊ filij eius ⁊ pecora continuerūt tēpore diluuij. Pet. tamen de pal. reprobat iſtā diſtinctionem: ⁊ dicit ſimpliciter mortale eſſe ⁊ illicitum: quia ⁊ ſi non pōt alium locum habere nō debēt ꝓpter hoc locum ſacrum polluere: cuȝ hoc non ſit neceſſitatis: ſicut ibi emittere vrinaȝ. Siue ergo nō habeat alius locus: ſiue poſſit haberi alius locus: adhuc certum eſt ꝙ non licet petere ſed nec reddere tenetur alteri id qđ reddi nō poteſt ſine irreuerētia loci ſacri. Nam ꝓpter hoc indiget reconciliatōe q̄tuȝ eſt ex natura facti: etiā ſm Jo. an. licet per accidens ſi eſt occultū nō egeat recōciliatōe ꝙ etiam ponit Jo. an. ⁊ hoſtiē. Unde ſicut effuſio ſanguinis etiam ſi non fiat a ꝑuato ſ; a iudice cui al's licet locuȝ ſacrum violat ibi facta: etiā ſi ſanguis nō cadit in terram: ita etiaȝ ſeminis effuſio: ſiue ab extraneo viro: ſiue a ſuo marito polluit locum: etiaȝ ſi nō cadat in terram. Et licȝ iura ātiqua nō faciāt mētiōeȝ niſi de pollutione que fit per adulterium. ex̄ de adul. c Significaſti. Equaliter tamen iura noua dicunt de effuſiōe ſeminis et ſanguinis. Tho. ⁊ Pe. de pal. in 4° dicunt ꝙ ſimpliciter nō tenet᷑ ꝯiunx reddē debitum in loco ſacro: q̄a nō ita tn̄ in omni loco ſicut omni tp̄e reddē debitum. Nam tēpus violari nō pōt ſicut locus ꝑ hoc violat᷑: ſ; nō in omni alio loco niſi ſeruata debita hōeſtate: q̄a nō in publico. Utrū aūt veniale ſit vel mortale: de hoc nihil dicunt. Ter⁹ caſus eſt q̄tū ad modū: cū .ſ. modus eſt cōtra nām. Sȝ dicit Tho. in 4°. in expoſitōe lr̄e: ꝙ vſus cōiugij ꝯtra naturā pōt dici dupliciť Uno mō cum ꝑtermittitur debituȝ vas: ⁊ hoc ſemper eſt mōtale ſ; oēs doc. eo ꝙ ꝓles ſequi nō pōt. et etiaȝ tota intentio nature fruſtratur. Uñ Aug⁹. 32. q. 7. Adulterij. poſt aliq̄s ſpecies luxurie nōminatas ſbdit hoꝝ peſſimū eſt qđ eſt cōtra naturam vt ſi vir membro mulieris non ad hoc cōceſſo vti voluerit. Hec ibi. Unde nullo mō debet vxor viro in h⁹mōi aſſentire: Nō enim excuſaret᷑ a peccato mortali: q̄tūcūq; cuȝ animi diſplicentia hoc faceret: nec timor vel ſufferētia ꝟberum vel futura incōtinētia uiri eaȝ excuſaret: niſi omnino ei uiolentia abſoluta inferret᷑ a qua ſe nō poſſet defendere. Sed ex hoc poſſet in futurum ei debituȝ negare licite. Secundus modus cōtra naturā eſt quādo ſeruato debito uaſe pretermittitur modus a natura inſtitutus q̄tum ad ſitum: ut dicitur in ſū. ꝯfeſſ. eſt ut mulier iaceat in dorſo ⁊ uir ſupergrediat᷑ ſuper uentrē ei⁹: et hoc mō aptior fit cōceptio. Qñ ergo receditur ab iſto mō ſituali. dicunt aliqui ꝙ ſi ſeruetur modus cōtrarius. ut quia uir nubit in feminā ideſt mulier ſupergreditur uirum ꝙ peccat mortaliť. ut Pe. de pal. Hēri. boyth. ſuper. c. Jnquiſitiōi. de ſentē. ex. Jdem uidetur ſentire Guil. in ſū. uitiorum. Aſſignat autem ꝓ rōe q̄a talis mod⁹ ñ ꝯuenit ſeminis infuſiōi

quo ad virum: nec ſeminis receptõi quo ad mulierem: ⁊ ſic videt̃ impediri ꝓlis generatio intenta a natã.

¶ Si autem alio indebito modo ſeruato tamen debito vaſe vtatur: Diſtinguit Pe. de pal. Quia aut hoc facit preciſe cã voluptatiſ ſine aliqua neceſſitate aut rõnabili cã: ⁊ tunc dicitur eſſe ſimplex mortale: quia non eſt vxor eius: niſi quo ad act⁹ nãles. Aliter enim agendo abutitur ſacramento coniugij. Sicut qui puerterz vſum ⁊ ritum alterius ſacramenti: ſcienter eſſet tranſgreſſor p̃cepti: nõ ſolum in eſſentialib⁹ ſed etiam in accidentalibus. Aut hoc fit ex cã rõnabili: puta ꝓpter piculum ſuffocatõis partus ꝓpter quod timet modo debito ad vxorem accedere: ſed ex̃ alia parte accedit ꝙ debita: ſuato tamẽ vaſculo muliebri: nec ſcienter ſemen ab extra effundit non erit mortale. Idẽ ſi faciat hoc ex alia infirmitate Guil. etiam in glo. Ray. dicit ꝙ cũ hoc fiat ꝓpter periculum ſuffocatõis vel egritudinẽ: vel aliaz indiſpoſitõz corporis poteſt eſſe ſine peccato.

¶ Quanto autem magis receditur a nãlitate modi: tanto graui⁹ peccat. Sed Alber. ma. dicit in 4°. ꝙ nihil eoꝝ que facit vir cum vxore in actu coniugali ſeruato debito vaſe eſt de ſe mortale: ſed poteſt eſſe ſignũ mortalis concupiſcentie quando ei non ſufficit modus determinatus a nã. Sed alium moduz inuenit cã delectandi: cum non ſbeſt cauſa infirmitatis vel alia cã rõnabilis. Ex ꝗbus dictis videtur ſentire ꝙ nõ impedit̃ generatio prolis per tales modos indebitos ſeruato debito vaſe ꝗ fuit magnus philoſoph⁹. Et hanc rõez videtur aſſignare qui dicunt alios modos eſſe mortales ſcilicz impedimentum prolis concipiende. Dure ergo in tali exceſſu rephendẽdi ſunt coniuges: ⁊ ꝙ abſtineant ſe: cũ non ſbeſt cauſa. Inducende ſunt ad hoc: etiam vxores ꝙ viris a quibus cõit̃ hec ꝓcedunt nõ cõſentiãt in h⁹mõi ſi tamen vel timore vboꝝum vel incontinentie virorum eis aſſentiant: nõ poſſunt ex hoc argui de peccato mortali: ex quo de ſe illud mortale ñ eſt ſm Alber. Nã de intentione viri exigentis qualitercũꝗ nõ habz ipſa iudicare: vt per hoc poſſet ipſa ei debitum negare: nec de facili p̃cipitanda eſt ſententia de tali modo ꝙ ſit mortale de ſe. ¶ Quartus eſt rõne aborſus tempore conceptus vel pt⁹: ſi probabiliter timetur: quia contra caritatem eſt: ꝙ quis velit delectari cum pernitie vite prolis. ¶ Sed pro maiori declaratione huius: ſciendũ eſt ſm Petꝝ. et Ricar. in quarto. ꝙ tempore p̃gnationis reddere debitum non eſt peccatum: et reddere debet ſi non eſt periculum aborſus. Poteſt etiam exigere in dicto caſu abſꝗ mortali: quia matrimoniũ nõ ſolum eſt in officium: Sed etiam in remedium: vt dictum eſt. ¶ Sed vbi eſſet periculuz probabile aborſus nõ debet exigi nec reddi. Alias eſt mortale ſm Pet. de pal. qui etiam dicit ꝙ petere debituz tali tempore ſemꝑ eſt veniale: ſi tamen non ſit piculuz aborſus: Et maxime mulieri: quia p̃gnantes magis appetunt coitum:

ſm medicos. Sed valde reprehenſibile eſt vt homineſ non contineant tempore conceptus: qđ beſtie faciūt Nā elephas ad impgnatā ñ accedit Et plinius dicit ꝙ tēpore cōceptus cerue: femine a maribus diſcedunt: donec a ptu purgēt. Et vt dicit Jo. de ſancto Geminiano. in li. 5°. de ſimilitudinib⁹. Nō ꝙ exigēte materia q̄uis nō ſit pulchꝝ dicē vel audire: vtile tñ eſt ſcire: ꝙ q̄uis matrix mulieris claudat poſt pgnatiōez: tamē ex delectatōe mouet aliqñ ⁊ apitur vt dicit Auice. ⁊ ideo iminet piculuʒ aborſus: qđ etiam refert Pe. đ pal. ubi. ſ. Et ꝓpterea Jhero. vitupat accedētem ad pgnātē. 32. q. 4. Origo Et videt magiſ eſſe piculū aborſus qͣ̄ pncipiū ꝯcept⁹: qͣ tūc matrix ꝓpt delectationē apit aliqñ: ⁊ mā nōdū pfecte coagulata diſpgit ⁊ effundit ⁊ inſtante ptu eſt piculū ne pt⁹ ſuffocet. Poſt ptum autē dum mulier ē in puerperio exigē vel reddē debitū neutri eſt mōtale: niſi adhuc mulier ex ptu eſſet infirma: ⁊ ꝓpter hoc eſſʒ piculū mortis vel aggrauatōis infirmitatis ſm Pet. de pal. cui ſatis cōcordat Ricar. in 4°. dicēs: ꝙ muliēi ſi eſt purificata ab illis corruptōibus ⁊ cōmotōibuſ que ſunt in mulierib⁹ aliqñ tempore poſt partuʒ reddēdū eſt debitum ſi petat: ⁊ petere poteſt abſq; peccato: q̄uis nō ſit impletuʒ tēpus purificatiōis q̄draginta dierū Sed ante illud tempuſ. ſ. talis imūditie abſtinē debʒ vtq; ſalteʒ debito cōgruitatis. Et ſic intelligēdum eſt illud. Greg. c. Ad eius cōcubituʒ. di. 5. Idem Guil. Et q̄uis decēs eſſet abſtinere de cōi conſenſu ab actu cōiugali quouſq; abſtinet ab ingreſſu eccleſie: non eſt tamen neceſſarium imo exactus tenetur reddere: niſi obſtet infirmitas. Et q̄tū ad ingreſſū in eccleſiam poſſet mulier q̄dragita diebus expectare: vbi eſt talis cōſuetudo: nec tenetur interiʒ ad auditōʒ diuinoꝝ. Poteſt etiam q̄citius purgata eſt: et poſt partum intrare templum ſi vult ex deuotione ſua abſq; peccato. vt di. 5. Cum enixa. ⁊ extra de puri. poſt par. c. i. Nec obſtat: qͣ in veteri lege mulier in ptu maſculi quadraginta diebus omnino arcebatur ab acceſſu in templum: et per octuaginta in partu femine: vt patʒ in Leuitico: quia illud fuit cerimoniale: Unde non ligat nec ex eo ꝙ in lege hoc habetur: ſed ex cōſuetudine ab eccleſia tollerata. ¶ Poteſt etiam expectare q̄nquageſimū dieʒ ſi vult ne intret eccleſiam: vt dictum eſt.

¶ Modus autem introducendi taleʒ mulierem in eccleſiam p ſacerdoteʒ nullus determinatus eſt ab eccleſia Unde ſeruādus eſt mos patrie: et ſi etiā ſine tali cerimonia intrarʒ non ex cōtēptu vel ex ignorātia: vel qͣ ñ hēt copiā ſacerdotis ⁊ h⁹modi: non credo ēe peccatū ſaltē mortale: dʒ tñ ſuari ꝯſuetudo. di. 12. illa. ¶ 5⁹ cāus eſt tpe mēſtruoꝝ: circa qđ diſtinguēdū: quia ſi naturaliſ ⁊ quaſi ꝯtinuus ſit h⁹modi flux⁹ a quo mulier dicit emoroyſa: non intēdicitur petitio vel redditio debiti: quia qñ eſt infirmitas continua: Uel nimis diuturna: piculoſum eſſʒ ꝯiugati. aliqb⁹ ꝓhibē tūc ēt mulier concipere non pōt ſm

quoſdam: ⁊ ſic non timet de prole. Unde tunc veniale eſt petere cū nō ſperetur proles: imo nec veniale ſi fiat ꝓpter euitandū fornicationē in ſe vel in alio ⁊ in hoc concor. docto. Sed ſi fluxus ſit nālis qui eſt ſemel cōiter in menſe ſm Ric. tūc circa h° ſunt uarie opiniones ⁊ cōtrarie: ꝓpt qđ dicit Guil. ꝙ confeſſor in h⁹mōi nō debꝫ ꝑcipitare ſniam: ſ; repħēdē ⁊ ꝓhibē q̄tum poteſt: nec ꝓpter hoc debet negare abſolutōeꝫ nolenti ab h⁹mōi abſtinē exactiōe vel redditiōe debiti in tali tpe. Nam Pe. Bona. Hug. dicunt ꝙ tunc exigere ſcienter eſt peccatū mortale: tuꝫ quia eſt con̄ ꝓceptum legis. Levi. 18. tum ꝓpter ꝑiculum interfectionis ꝓlis: ſi tunc concipet: ſed reddere non ē mortale Pet. de pal. plenius declarat iſtam mām dicens in 4°. di. 32. Et dicit ꝙ non videt mortale: tunc ſcienter petere vel reddē quia dicit Jer⁹. ſuꝑ yſa. ꝙ tunc cōcipiūt membris ꝑuati ceci leproſi: vt q̄a parentes nō erubuerunt in conclaui cōmiſceri eorū peccatum patenter ⁊ apte redarguatur in ꝑuulis. Mulier ḡ ſi ſine ſcandalo viri poteſt ſe excuſare debet ſbtfugē: alias peccat cum dolore reddendo. Bonau. ⁊ Pe. ſic dicunt: ꝙ exigere ſcienter eſt mortale. Sed hoc nō videt quia eſt maior timor de interfectione prolis tēpore menſtruoruꝫ q̄ꝫ tempore lepre: tempore autem lepre petere non eſt mortale: ḡ nec tēpore mēſtruoꝝ: nec valꝫ ſolutio eorū dicētium: q̄a lepra eſt morbus cōtinuus menſtruū momentane⁹: q̄a ſi ſe exponere ꝑiculo gn̄andi leproſuꝫ eſſet mortale de ſe vbicūꝫ eſſet idē ꝑiculuꝫ eſſet idem peccatum: ⁊ licꝫ facere in ſuo: qđ non licet in alieno: dū tamē hoc non intendatur. Et paulopoſt Circa iſtam mām ponit ſex concluſiones. Prima eſt ꝙ nō eſt mortale reddere etiāꝫ ſcienter ex ꝑte mulieris nec per conſequēs ex ꝑte viri: ex quo certior non vult abſtinē. Secunda eſt ꝙ nō eſt peccatuꝫ petere ignorāti infirmitatem. Tertia eſt ꝙ ſciēs infirmitatē: ſed neſciēs monſtrū ſolere gn̄ari qđ non erat facturus ſi ſciret: etiā nō peccaret mortalit. Quarta eſt ſciens nō gn̄are: vel ꝓbabilit credens: vt quia ſenex: vel non ꝯſueuit tunc concipere: ſimiliter non peccat ſaltem mortaliter. Quinta eſt etiā ſi credens ꝙ ꝓbabiliter conceptura ſit etiam monſtruꝫ non peccat mortaliter ſicut in leproſa in qua eſt maius periculum q̄ꝫ in menſtruata naturaliter. Circūſtantia auteꝫ que nō mutat ſpēm nunq̄ꝫ facit de veniali mortale: circūſtantia autem tēporis nūq̄ꝫ facit aliam ſpēm: vnde cuꝫ hoc non ſit mortale ſi ſit niſi ꝓpter ꝓleꝫ: ⁊ eſt idem non minus ꝑiculum in leproſa q̄ꝫ in menſtruoſa ḡ ⁊c̄. Quod autem dicitur ꝙ hic haberet nimis continere: puta per totam vitā. Ille autem cuius eſt vxor menſtruata ꝑ paucos dies non variat ſpēꝫ luxurie quia cognoſcere quandoq̄ꝫ eaꝫ que ꝑitura eſt monſtruꝫ non differt ſpē in genere moris ⁊ ratiōis cauſa qua prohibetur ad temp⁹ accedē: quādo eſt temporalis: prohibꝫ in ꝑpetuum qn̄ eſt ꝑpetua: q̄a precepta negatiua obligant ſemper: et ad ſemper.

Unde ſi eſſet prohibitum accedere ad picturam monſtrum ad ſemper obligaret. Unde poteſt dici ꝙ illud preceptum Leuitici decimo octauo. Ad mulierez mẽſtruatã ne accedas ſit iudiciale: vnde mõ nõ ligat: vel ñ de ſua vxore ſed de alia muliere. Cõſulendũ eſt igiẽ ſic mulieri. Aut mulier ſcit vel ꝓbabiliter credit viruz ſe exoſam habituruz audiens ab eo de menſtruo ſuo: ⁊ tunc nõ teneẽ reuelare: ſed reddet debitũ ſine peccato: ⁊ ille ꝓpter ignorantiã non peccat. Aut nõ credit ꝙ ꝓpter hoc habebit eam exoſam: ſed credit ꝙ ꝓpter hoc non dimittet quin cognoſcat eaz: et tunc etiam non debet dicere ne euz faciat grauius peccare: et tũc vterqȝ excuſaẽ a mortali: ex hoc põt ꝓpẽdẽ vxor ex alijs vicib⁹ q̃bus renuẽti nõ acquieuit. Aut neutꝝ. i. credit. ſ. ꝙ ex reuelatione menſtrui: nec ꝓpter hoc habebit exoſam: nec eam cognoſcet ⁊ tunc ſi credit ꝙ adulterabiẽ vel peius faciet nõ debet etiam dicere ſed reddere. Aut nihil hoꝝ ſed credit ꝙ abſtineat: ⁊ tũc ſibi dicat ꝙ ſi audiẽs nõ acq̃ſcat reddens non peccat: ſed petens peccat nõ tamẽ mortaliter. Hec Pe. de pal. ¶ Sext⁹ ẽ quãdo coniunx voluptatẽ ꝑuenit ⁊ ꝓuocat diuerſis modis: vt manib⁹ vel cogitationibus: vel vtẽdo calidis ⁊ incẽtiuis vt poſſit pluries coire. Hoc tñ nõ ſimpliciter eſt intelligẽdũ: ſed qñ in talib⁹ ꝑpatorijs ꝓpter ſe delectaẽ: ſicut ſi cõfricatiõibus impudicis mẽbra attractendo ſeq̃ẽ polutio ex̃ vas debituz: non eſt dubiũ ꝙ ẽ mortale: q̃a omnis polutio extraordinaria mortale peccatum eſt que vigilando ꝓcuraẽ. Idem videẽ ſi diu inſiſtat in h⁹modi modis non intendẽdo venire ad actum coniugalem: ſed finẽ in his ponere. ¶ Sed ſi quis cã generande prolis vel vitande fornicatõis in ſe vel in ſocio: aut debitũ reddẽdi cum alſs ſit impotẽs ſe prouocet eſu: vel potu calefectoruz: vel oſculis vel amplexibus quibus etiam animalia ſe prouocãt vt Columbi ⁊ Urſi: vel aliquibuſ alijs tractibus: in quib⁹ nõ querit ꝓpter ſe delectari: ſed ſolũ ad actum illum preparari non videtur peccatum: quia licet iuuare naturaz corporis ad obediendũ recte rationi Item ſi hoc facit vt ſit potẽs cogñſcẽ vxorem ꝓpter delectationẽ: quaz tñ vellet cum alia expiri tunc graui⁹ ꝑueniendo delectationẽ: non tamen mortaliter: quia non querit in hac delectari ꝓuocatione: ſed in actu cõiugali: vñ videẽ idem ſpẽ ꝙ de fine. Item qui ſemẽ fundit extra ne hẽat plures filios quos nutrire nõ poſſet rem deteſtabilem cum Jude filio facit: ⁊ eſt mortale: ⁊ reducieẽ ad q̃ntũ ideſt contra naturam. Si autẽ ãte completionẽ actus ſe retrahit: Nec ſemen emittit eadem intẽtione non videẽ mortale peccatuz: niſi forte ex hoc mulier ad ſeminãdũ ꝓuocareẽ. Sed ſi ꝓpter hoc omittit cognoſcẽ vxorem ex cõmuni conſenſu: nec negat debituz non videẽ ꝙ peccet etiã venialiter: quia licȝ appetere nõ pl̃es ꝓles habẽ q̃ȝ poſſit nutrire: nec tñẽ ipſe debituz petere: nec actuz inchoadũ conſũmare: niſi vxore petẽte. hec omnia Pe. excepto qð dicit Alber.

¶ Septimus caſus eſt cõtra actum coniugalẽ: q̄ð eſt mortale in negãte debitum petenti omnino ſi nõ hẽat cãm rõabilẽ: cum ſcriptuz ſit in p̃ma ad cor. 7. Uir vxori debituz reddat: ⁊ vxor viro: nolite fraudari inuicem niſi ex conſenſu vt vacetis orõni. Et aſſignat Pe. de pal. in 4°. di. 32. duplicem rõnem. ¶ Prima eſt q̄a ſicut ſeruus eſt in ptãte dñi: ita vn⁹ ↄiuguz eſt in ptãte alteri⁹: quo ad redditiõz debiti. prime ad cor. 7°. Uir nõ hẽt ptãtẽ ſui corpis ſ3 mulier ⁊ ecõuerſo Sed ſeruus tenet̃ de neceſſitate precepti exhibẽ dño ſuo obſequiũ debite ſeruitutis. g̃ ⁊c. ¶ Scða ratio eſt q̄a ſicut eſt contra iuſticiã alienũ rapere inuito dño: ita contra iuſticiam eſt alienum petenti nõ reddẽ: niſi cõtra hoc legitima exceptio hẽat̃: ſ3 p̃muz eſt mortale. g̃ ⁊ ſecũdũ. Sed corpus vnius coniugũ eſt alterius res q̃tuz ad actum matrimonij. g̃ q̄ denegat alteri coniugũ corpus ſuũ: q̃tum ad actum matrimonij peccat mortalit̃: niſi vt dictum eſt habeat cãm legitimam denegandi: vt dicet̃. Debet g̃ alter alteri reddere quocũq3 tẽpore etiam ſacro vt quadrageſima ſolẽnitatibus: ⁊ h⁹mõi quõcũq3 petat: ſiue expſſe: ſiue intptatiue: vt p nut⁹ ⁊ h⁹ modi q̄a non refert quõcũq3 q̄s exp mat volũtatẽ ſuam v̱bis vel factis. .ff. de legib⁹. l. de q̄bus. Et maxime in firmiõi vaſculo in hoc ↄpatiendũ eſt: q̄a v̱ecũdius eſt mulieri petere: ⁊ quacũq3 intentiõe alter coniuguz petat debitum: ſiue cã prolis: ſiue cauſa ſatiande libidinis: dũmõ nãliter nõ debet negare alius: non hñdo cãm ſufficientem excuſantem nec hoc eſt reddere gladiũ furioſo: ſed magis ꝓuidere ne incidat in dãnabileſ corruptelas: ſicut in tẽtonia vxor cuiuſdaz militis negantis in vigilia paſce debitum: q̄a continuerat tota quadrageſima frẽm ei⁹ impetiuit ⁊ negãtẽ iugulauit: ⁊ reuerſa ad viꝝ dixit: h⁹ tu feciſti: q̄a me facere coegiſti. ſ. nõ reddendo debitũ. Alia q̄dam ſuppo ſuit ſe iumento. Unde ⁊ ph̄us. 7°. ethi. dicit ꝙ concupiſcẽtie venereoꝝ q̄buſdam inſanias faciũt: et hoc niſi diſſuadẽdo ceſſare facerꝫ ab exactõe de conſenſu eius. Idem Ric. Pe. et Tho. qui etiam dicit ꝙ vir nõ debet admonere nec mãdare vxori: vt nõ petat niſi ob rõabilem cãm: nec petentem debet auertere cuz multa inſtantia: ⁊ negare ꝓpter multa picla. Et nõ ꝙ Aug⁹. de ancho. ſup epl̃as Pauli. dicit ꝙ triplicit̃ ↄtingit vxori petere debitum a viro. Uno modo v̱bi expſſione. 2° ex ſigni demõſtratiõe quãdo hoc vir ꝑpendit ex aliq° ſigno vel nutu. 3° ex nãe cõditione: quando ſcit nãm rõabiliter debẽ h⁹ petere: ſciẽs tamen ipſã eſſe v̱ecũde nãe: ⁊ ꝓpter v̱ecundiã nõ petere. nõ ſolum g̃ p̃mo ⁊ 2° caſu ſed etiam 3° modo petenti debꝫ reddẽ: q̄a vir in q̃tum poteſt debet conari vt faciat vxorem continẽtẽ taꝫ debitũ reddẽdo q̃3 ſigna bñuolentie ei oſtẽdẽdo ⁊ cum ea familiaritate conuerſãdo. Ideꝫ de vxore erga viꝝ intelligẽdũ Sed q̄a non ita v̱ecũdãt̃ viri in h°: ideo non dicit̃ de eis. Sed in hoc aliquãdo offendunt vxores: quia ex ira vel indignatõe contra viros ſine

rōnabili cā denegāt debitū ⁊ alique ſb ptextu deuotōis: vt qa eſt quadra geſima vel ſolēnitas magna: vel for te volūt cōicare in aliquo feſto dene gant debitum. Et ſi qdem faciunt hoc rogando vel pſuadēdo viris vt voluntarie abſtineant laudabile eſt. Si autem nō acqeſcunt ſed hoc oio volunt ⁊ ſcādalizanṫ ex negatione male poſſunt excuſari a mōtali. Qđ autem diciṫ in pncipio qdrageſime Egrediatur ſponſus de cubili ſuo: et ſpōſa de thalamo ſuo. Joel. 2°. ⁊ 33 .q.4.c.i. ⁊ ſe. ꝙ in vigilijs ⁊ feſtiuita tibus debent coniuges abſtinere ab actu ɔiugali. ⁊ de conſe. di. 2. c. Dis homo. diciṫ ꝙ p tres vel qtuor dies vel qnqȝ ante cōionem ſumendam debent coniuges abſtinē. Hec omīa intelliguntṫ de conſilio reuerentie ⁊ vtroqȝ cōſentiēte: vt dicit Gra. 33. q 4. §. Hec autē. Et ſm archi. in roſa. ⁊ Tho. ⁊ Ric. in 4°. ⁊ nō de neceſſi tate obedientie. Unde nō ſeruando exigēs debitū nō peccat mortaliter: ſȝ venialiṫ poteſt peccare: niſi faceret in cōtēptū feſti vel eccleſie: quia tunc mortale eſſet. Sed reddēs in nullo peccat ſȝ teneṫ ad hoc de neceſſitate alſ grauiter peccaret. Nō. n. eccleſia inicit laqueos animabꝰ. 27. q. i. Ui duas. ſȝ ad meliora puocat exhortā do nō pcipiēdo. Cauti ğ debēt eſſe pdicatores ⁊ cōfeſſores in hac mā: ⁊ ita hortari ad caſtimoniā ꝙ ñ indu cant vnū ad iniuſticiam: et alterum ad incōtinētiam.

¶ Quādo coniunx nō teneṫ reddē debitum.

¶ Cap. 29.

Caſus autem in qbꝰ cōiunx nō teneṫ reddere debitum alteri petenti nec peccat nō reddendo: ponit Pe. in 4°. di. 32. eē ſex. ¶ Primus eſt licet ipſe ponat eum in ſecundo loco cū ex hoc ſeqṫ piculum perſone reddenti debitum. Nam nō teneṫ ad hoc niſi ſalua cō ſcientia ſbiecti: ſicut nā pmo retinet: ⁊ nutritiue ⁊ augmentatiue gratiā ſbiecti quam miniſtret gñatiue gtia ſpēi. Imminet autē ex multo coitu piculū pter qđ dicit phus de lō. et bre. ui. in. c. vlt. pter qđ ſpma āpliꝰ emiſſum deſiccat ⁊ ſeneſcit cito: pṫ qđ nullꝰ lōgioriſ vite ē equo ⁊ aſino ex qbus eſt genitus. Et femelle ma ſculis ſi maſculi ſint coitiui pter qđ maſculi paſceres breuiores vite ſunt femelle. Si autem infirmus vel vul neratus eſſet coitus ſibi mortalis eē poſſet. Et idem diciṫ de balneis vel a balneis aliqbus ſbito reuertēti. vñ tunc reddere non teneṫ. Ex iſto pn cipio dicunt aliq pbabiliter ꝙ ſi vir eſt fur ⁊ incorrigibilis pter qđ vxor cōtinue piclitaṫ cum eo ad mortem p iuſticiā rectoꝝ ꝙ poteſt fugere et virum relinquere ne moriaṫ cū eo. ¶ Secūdus caſus eſt de impotentia: pter quem quis excuſaṫ: quia ſm iura impoſſibiliū nulla eſt obligatō ſiue pter actum pdñantem: qđ tñ non locum habet in muliere cōiter: ſiue pter aliam cām. Ita tamē ꝙ ſi pter culpam ſuam peccauit reddē do ſe impotentē indiſcreta afflictiōe vel pñia imputaṫ ſibi: ⁊ ſi pter hoc alius incidit in dānabilē corruptelā Sȝ multo minuſ excuſaṫ ſi impotēs

eſt effectus ꝓpter alias illicitas corru ptelas. Nec ꝙ viro iniū gēda eſt taꝫ grauis pñia ꝙ fiat impotēs ad red- dendum debitum vxori iuuencule ⁊ ferueti: puta ieiunia ⁊ vigilie que de ſiccant ſpma. Nam multū vigilātes raro ſpmatiȝant: nec in ſōno meridi ano: ꝗ eſt tenuis ſit reſolutio: nec in ſōno ſoliciti de lectōe: vel ſmone ſed in ꝓfundo ſōno: maxime in aurora digeſtione completa: hora ⁊ ſāguis etiam ꝓpter ieiunia minuūt. Unde raro in q̄dragesima ⁊ ſine cena. Re tulit medicus quidam viꝝ quēdam ad ſiccitatē ptiſice deductū quia poſt prādium ſtatim cōſueuerat cogſcere vxorem. Nec etiā vxori cōſulēdū eſt facere tam grādes pñias vt reddat deformis ſuo viro: vel ſit in macieꝫ vel in pnicīē ſue ꝓlis vel impedimē- tum concept⁹: Nec tamen tenet vir vti calidis vt ſit potenſ: ſed ſufficit ꝙ ſe nō faciat impotētē. Ad hūc caſum reducit qñcūq꜡ nō poteſt reddi ſine peccato rōne loci vel voti pṗter facti de continēdo vel alia cā qua ſit im- potens vel impoſſibilis de iure.

Tertius caſuſ eſt de fornicāte: ꝗa for nicanti nō tenet ali⁹ debitū reddere cum dñs pmittat ob fornicationeꝫ dimitti. ſ. quo ad actū coniugū: ⁊ h⁹ niſi ⁊ ipſe fornicet poſtea quia paria delicta pari cōpēſatione tollunt: aut debitum petierit: ⁊ ſic ſibi reconcilia uerit vt dicit papa de lothario ⁊ tre bercha. Et ad iſtuꝫ caſum reducitur omne peccatum vel crimen ꝓpt qḋ coniunx pdit iūs petendi debitū: vt puta ſi ſcienter alter baptiȝet: vel te- neat ad baptiſmū extra neceſſitateꝫ ꝓprium filium: vel tenet in cōfirma tione ⁊ h⁹modi: quia exquo actor ꝑ dit ius petendi: reus habet ius non debendi: ⁊ negandi ſeu excipiendi: ⁊ de hoc plenius. ī. Quartus caſus eſt in leproſo: quādo. ſ. de hoc iminꝫ ſano piculuꝫ mortis vel ſimilis infe ctionis ex redditione: nec etiā tenet cohabitare ſanus: quādo etiā ex ipſa cohabitatione imineret piculuꝫ tale quo ſbpōito loquūt iura. ex. de diu. lepro. c. 2. Utrū autem ex redditōe debiti ⁊ h⁹modi imineat periculum infectionis querendū eſſet a medicl. ⁊ eis credendū. Dicunt autē medici ꝙ uiro accedente ad leproſā iminet ei magis piculum infectionis q̄ꝫ mu lieri ſi cognoſcatur a viro leproſo: et iſtud non videt dubiū quando mu lier eſt iſecta vltima ſpecie lepre: que dicit leonina in quo caſu vir nō tñt reddē. Si vō nō eſſꝫ nōbilit infecta ita ꝙ nō imineat piculuꝫ tñt reddē ⁊ multo magis mulier viro leproſo cum nō tm̄ ei imineat piculū. Lepra enim ſupueniēs nō ſoluit mrīmoniū cōtractū de pñti: ſicut ſoluit ſpōſalia: nec excuſat a redditione debiti: niſi vt dictum eſt cum piculū imnet: nō obſtāte ꝙ filiuſ gñet leproſus: meli⁹ eſt. n. ſic eſſe q̄ꝫ nō eſſe: nec ali⁹ ꝓhibe tur vti iure ſuo: q̄ꝫuis alteri maluꝫ iñ eueniat tēporale: maxime ſi ſibi imi neat piculum ſpūale: puta ſi incideꝛꝫ in dānabilē corruptelaꝫ: quia leproſi ꝓpter interiorem calorē dicūt mltū appetē actum illum nō tamē tenent cohabitare in domo cuꝫ leproſo: ꝗa magl. inficeret ex diutina ꝯuerſatōe q̄ꝫ ex una cōmixtione. Sꝫ dꝫ prope

domum manere ſm Alber. ⁊ cõem opinionem. Hoſt. tamẽ dicit ꝙ manenti leproſo ſepatim a leproſis coniunx ſana tenet cohabitare: nõ autẽ ſi maneat cum leproſis: ſed pma opinio ꝓbabilior. extra de coniu. lepro. c. z. ¶ Quintus caſus eſt cũ habẽs impedimentum exigendi rõne voti vel affinitatis exigit. Naz ꝗuis hñs votum ſimplex ſi cõtrahat tenet matrimoniũ: tamen exigere non poteſt debitum: ſed exactus tenet reddere ⁊ exigendo ꝗuis Jo. an. in decre. Rurſus. extra q̃ cle. vel vo. videatur quaſi dicere ꝙ non peccet: tñ ſbdit: ꝙ q̃a Tho. in 4°. tenz ꝙ talis peccat mortalit: quia facit contra votũ: cuz adhuc illud poſſit implere ꝗtum eſt ex pte ſui. ſ. vt nõ exigat: iõ teneam⁹ cum eo. Et hoc niſi diſpenſet. et q̃a in voto continẽtie ſolus papa diſpẽſat: ideo a papa eſt petenda diſpenſatio: ꝗuis aliqui vt Guil. dicũt epm in hoc poſſe diſpenſare. Similit qui cognouit ↄſanguineã vxoris poſtꝗ contraxit p verba de pñti cum ea: licz mrĩmonium iam contractũ ꝓpt hoc nõ dirimat: tamen talis ꝓhibet ab exactione debiti vxoris: ſed nõ a redditione: ⁊ ſi petat peccat mortaliter quouſqꝫ ſecum in hoc diſpenſet. Et dicit Pe. de pal. in 4°. ꝙ in hoc põt eps diſpenſare: qđ tamẽ nõ eſt clarũ de papa nõ eſt dubium. Qui etiam eſt ingreſſus religionem approbatã aliquam non animo ꝓbandi ſed firmiter pſeuerandi: ⁊ poſtea egreſſus ante ꝓfeſſionez contrahat: q̃a talis ingreſſus habet vim voti ſimplicis: vel ſm aliquos vim voti ſolẽnis exigendo debituz ab vxore peccat mortaliter. Et ſi hoc haberz vim voti ſolẽnis nec etiam poſſet reddere abſqꝫ mortali: niſi ſecum diſpenſet a papa Sed de hoc. ĩ. ti. de religioſis. Dicit etiam Guil. ꝙ in illis locis vbi ↄſuetum eſt ꝙ pus adhibeatur bñdictio nuptialis ante cõſũmationẽ mrĩmonij ſi abſqꝫ diſpenſatõe hoc vtat cõiugio ante bñdictionez et ſine iuſta cã peccat mortaliter. Sed Ric. in q̃rto magis declarans dicit ꝙ ꝗuis act⁹ coniugalis ſit regulariter licitus: tñ aliquo modo vel aliquo tempore p accidens poteſt eſſe illicit⁹: ⁊ h° ꝓpt ſcandaluz proximi: vt in mrĩmonio clandeſtino anteꝗ eccleſie inoteſcat vel ꝓpter eccleſie ꝓhibitionẽ que alicubi ꝓhibet coniuges carnalit cõmiſceri ante ſolẽnitatẽ mrĩmonij: quaz tamen ſolẽnitatẽ q̃dam dicunt obſuandam: ⁊ contrariũ ꝓhiberi reſpectu actus petendi debitũ nõ reddẽdi vñ tunc peccarz exigẽs ⁊ nõ reddẽs ⁊ lz ante h⁹mõi bñdictionẽ exigens mortalit peccet: tamen poſtꝗ ſemel exegit non peccabit vlteri⁹ ſm quoſdam niſi nouo contẽptu exigat. Et dicit etiam Tho. in 4°. ꝙ ſi ſpõſa admittat ſponſum ad actum ↄiugalez ante bñdictionem credens euz velle conſũmare mrĩmoniũ non peccat: niſi appareant ſigna fraudis expſſa: ut ſi ſit conditio multuz diſtãs ꝓpt nobilitatem uel diuitias: tamẽ non tenet reddẽ de neceſſitate. ¶ Sext⁹ caſus eſt quando alter coniugũ manet in adulterio manifeſto: tũc alius ſciens hoc certe non poteſt exigere: nec reddere debitum in adulterio

ꝑmanenti dum.s.eſt incorrigibilis. Preſumit autem incorrigibilis ſm Ric. quando ꝑtinaci animo corrigi renuit: aut quādo correctꝰ ꝓmittēs ex conſuetudine relabit: al's exigēdo vel reddendo peccat mortaliter: q̄a facit contra conſtitutōez eccleſie ſm Hug.xx.q.i. Si q̄s vxorē.⁊ in alijs .c. Quidā tamen excipiūt iſtū caſū quādo.ſ.exigeret qui eſt innocēs timore icōtinētie ne incurreret in ipſā quia tunc nō peccat ſm Archi.poſt Petꝝ.qđ etiam recitat Jo.in ſū.cō. Adulterās autē: q̄a peccādo in lege mr̄imonij actu cōiugali indignū ſe reddit nō dꝫ exigē niſi purgata cl'pa alias peccat. Reddere tamen tenet exactus ſm Ray.

¶ Quādo quis non tenet dimittē cōiugē adulterā.

¶Cap. xo.

Circa hāc mām humanius loquit Pe.de pal.in 4° ſic dicēs. ¶ Nota ꝙ ſunt q̄nqꝫ caſus in quibꝰ innocēs nō tenet dimittere adulterātē cōiugē lꝫ poſſit. Primo.ſ.quādo eſt occultum: quia ceſſat rō de ſcādalo. ¶ 2° qn̄ correcta eſt: vel eſt ſpes de correctōne. ¶ 3° incorrigibilem animo poteſt cōpeſcere includendo ⁊ ſic ꝓhibendo ne exeat ⁊ ꝙ nullus intret niſi ipſe. ¶ 4° q̄ꝫdo plus cohiberet ſaltem ꝓpter hoc ꝙ retinetur q̄ꝫ expoſita que eo ip̄o ſe ꝓſtituet. ¶ 5° quando timet ſibi de incōtinētia: q̄a nō tenet vir plꝰ corrigē vxorem q̄ꝫ dn̄s famulū: ſed dn̄s famulū vel ſeruū excōicatū nō tenetur expellere: ſed licite pōt ab eo debitū ſeruitiū expetē: ⁊ tn̄ eſt minꝰ debitū q̄ꝫ ab vxore vir. Sic ḡ cum detrimē to iuris ſui ⁊ periculo nō tenetur expellere. Sed quia timet hic ſcādalū ⁊ ꝓpter ſcandalū phariſeoꝝ nō tn̄ homo dimittē ius ſuū prius debꝫ exponere illis qui ſciūt illā fornicariā ꝙ nō vt foueat eam in crimine: ſed magis vt eam cohibeat iuxta ſe retinet: ⁊ vt eam cohibeat a peccato: et cū hoc ſit ꝟiſimile: ſi quis ex hoc ſcādalizet nō eſt ſcādalum puſillorū: et cum nō poteſt dimittē ſine periculo ſuo licite poteſt eam retinere. Auctores qui dicūt ꝙ non licet eā retinē: loquūt quādo nō poteſt ſiñ ſcādalo vl' ꝓpt hoc ꝙ retinet efficit deterior vel qn̄do nō ꝓpter p̄iculum ſui hoc facit. ¶ De muliere autem dicit idē Pe.ꝙ nō ſic ipſa tenet virū dimittē quia nō habet ſic corrigere eū facto ⁊ ꝟiſimile eſt ꝙ qn̄ accedēs ad vxorem tanto minuſ accedit ad fornicariam: vnde cum iſto caſu liceat viro adulterā retinere: multo magis ecōuerſo ⁊ plus: quia cum ipſa nō hēat corrigere virum facto: ſed ꝟbo eum nō tenet dimittē: niſi quando nolet eam cognoſcere niſi innālit. Tūc.n. ꝓpter hāc innālē fornicatiōez tenet dimittere quo ad thorū: ſic ꝙ prius ꝑmittat ſe occidi q̄ꝫ ꝙ cōſentiat ſic ſe abuti. Item ꝓpter fornicatōē ſp̄ualē ſi timet ne cohabitādo ipſā ꝑuertat etiam quo ad domum tenet ipſam dimittē: al's ſi nō timeret de hoc ius ſuū petere nō ꝓhibet maxime ꝓpter p̄iculū incōtinētie.

¶ Quādo actus cōiugalis eſt peccatū veniale.

IN ſecundo p̃ncipali vidẽdi
ſunt caſus in q̇bus actus cõ
iugalis eſt peccatũ veniale:
⁊ ſunt ſex caſus ſꝫ Pe. de pal. in 4°.
di. 31. ¶ Primus eſt quãdo p̃cedit
aliqua deordinatio rõnis ſꝫ nõ tãta:
ſicut in p̃dictis caſibus in q̇bꝰ ẽ mor
tale: puta petere tempore ſacro: ⁊ ſi
reſpectus ſit ad delectationẽ grauis
eſt culpa venialis: tamẽ ſi ad lubricũ
⁊ infirmitatem ſue mentis cuius eſt
conſcius minus veniale: vix tamen
contingit ꝙ in p̃cipuis feſtiuitatibꝰ
non ſit veniale graue ſm̃ Bonauẽ.
Scd̃s eſt petere cã delectatõnis. ĩ. li
mites tñ m̃rimonij ſemꝑ eſt veniale
ſicut eſt comedere ꝓpter voluptateꝫ
Sicut. n. cibus ad ſalutẽ hominis. ſ.
indiuidui neceſſariꝰ ẽ ita coitꝰ ad ſa-
lutem gñis. dicit Augꝰ. Tertiꝰ cum
ſit cã infirmitatis vitande: q̇a q̃uis
vtrũqꝫ liceat ſeorſum appetere: nõ tñ
vnum ꝓpter alteruꝫ: quia hec cauda
non eſt huius vituli. Quartus q̃ñdo
incipit petere vel reddere bona intẽ
tione: poſtea mutet intẽtionẽ: ita ꝙ
nunc vellet cã delectatõis: et hoc ex̃
horam deciſiõis ſeminis: quia tũc ñ
habet vſum rõnis. Quintus q̃ñcũqꝫ
aliud intẽdit q̃ꝫ ad id ad qđ ordiat̃
coniugiuꝫ. ſ. vel ad ꝓlem: vel ad red
dendum debitum. Sextus eſt q̃ñdo
hoc agit cã vitande fornicatiõis: licꝫ
hac intentõe cõtrahere non ſit veni-
ale. Sꝫ circa hoc ſunt due opiones
vt idem Pe. de pal. dicit. Una ẽ ꝙ
petere cã vitãde fornicatõis in ſe: et
non in altero ſemper eſt peccatũ: q̇a
omnis ſupabũdãtia paſſiõis eſt pec-
catũ: ſed hic eſt ſupabũdãtia paſſiõis
hac cã petere ḡ 7c̃. Alij ſimplicit̃ di-
cunt ꝙ non eſt peccatum. Ricardꝰ.
vtrãqꝫ opinionẽ põit in 4. ⁊ neutrã
p̃fert. Pe. vero de pal. vbi. s. ꝑ diſtin
ctionem quãdam vtrãqꝫ concordat
⁊ ſaluat. Aut enim talis cog̊ſcit vxo
reꝫ cã vitande fornicatõis in ſe: q̃uis
poſſit alio modo vitare mẽti occur
rente: ſed magis vult iſto modo de
lectabili euitare: q̃ꝫ modo nõ delecta
bili: vt domando carnem: fugiendo
conſortia incitantia ⁊ hꝰmodi: que
poſſet faciliter vitare: ſed vult cuꝫ vo
luptate vitare: ⁊ ſic eſt veniale: quia
p̃fert voluptatem carnis abſorbẽteꝫ
rõnem: eo ꝙ conſeruat vſum rõnis:
⁊ attingit ad finem. Et Aug. ponit
inter peccata venialia vti coniugio:
non debita intentiõe. di. 25. § alias
ea. ⁊ ſic eſt vera prima opinio. Aut ille
exercet talem actum ad vitandã for
nicationem: non quia delectabilior:
ſed quia nõ poteſt alio modo meliꝰ
eam vitare: ita ꝙ voluptas non mo
uet eũ ſed amor vitande fornicatõis
quia pro tunc non poteſt melius ui
tare: puta quia habꝫ loqui in ſecreto
aliquãdo mulieri de qua exꝑtus eſt
ſe tẽptari ⁊ hꝰmodi: ⁊ tunc nullũ eſt
peccatum ſi proles non ſꝑat̃: q̇a tũc
ſemꝑ illa eſt p̃mittenda intẽtio: ⁊ ſic
verificatur ſecũda opinio: que dicit ñ
eſſe peccatum.

¶ Quando actus coniugalis eſt
meritorius.

IN tertio ſũt explicãdi cãus
in q̇bus actus coniugalis ẽ
meritoriuſ: vel ſi nõ meritũ
tamen nullum peccatum. Et ponit
Pe. de pal. in 4°. di. 32. q. 3. in p̃nᵒ

quatuoꝛ caſus in q̄b⁹ act⁹ cōiugalis eſt meritoꝛi⁹. Pꝛim⁹ eſt qn̄ q̄s bn̄s gratiā reddit debitū: qđ ē act⁹ iuſticie: q̄a reddit qđ dꝫ. ¶ 2⁹ qn̄ petit cā ꝓlis gn̄ande: ⁊ ad cultū dei educan de tp̄e loco: ⁊ mō debitiſ: ⁊ hic ē act⁹ latrie ſiue religiōis. ¶ 3⁹ qn̄ hoc facit ad conſeruandū cōparem ſuū a foꝛnicatione: ⁊ hic eſt act⁹ caritat. ¶ 4⁹ qn̄ facit cā vitāde foꝛnicatiōis in ſe: quā ꝓbabilit̄ credit nō alit̄ vitādam vt dictū eſt in .§. p̄cedenti: ⁊ vr̄ actus pudicitie vel caſtitatis. qn̄qꝫ ṽo act⁹ cōiugalis eſt indifferēs. ſ. nec merito rius nec demeritoꝛi⁹: puta cū cōiunx ſine gr̄a vno de quatuoꝛ mōis nūc dictis exercet illum actū: q̄a oīs act⁹ qui eſt meritoꝛi⁹ hn̄ti gr̄am ē indifferēs: nō hn̄ti eā: nō. n. eſt meritorius ꝓpter carētiam gr̄e: que eſt p̄ncipiuꝫ merēdi: nec demeritoꝛi⁹ ꝓpter carētiaꝫ culpe in tali actu cui ſolū debet̄ pena: ꝙ poſſit eſſe cōiugiū ſine pecc̄o q̄ītū ad actum eius ꝓbat Inno. di. 26. Deinde ꝑ hoc ꝙ deus inſtituit ⁊ mandauit actū cōiugij dicēs. Creſcite ⁊ multiplicamini: ⁊ ante lapſuꝫ ⁊ p⁹ diluuiū. Et ſi arguat̄ ꝙ hō erubeſcit de tali actu g̃ eſt peccatuꝫ: q̄a erubeſcētia eſt de turpi qđ reſpic̄ culpam. R° ꝙ erubeſcētia nō ſoluꝫ ē de turpitudine ꝑtinēte ad culpā ſꝫ etiaꝫ ad ea que hn̄t ſpēm culpe: talis autē eſt actuſ mr̄imonij eo ꝙ eſt eiuſdem nāe in ſpecie cū actu foꝛnicatōis: ſed excuſat̄ ꝓpter bona mr̄imonij vt dicet̄. Eſt. n. erubeſcētia nō ſolū de malis culpe ⁊ de hn̄tib⁹ ſpēꝫ mali ſed ēt đ oībus defectib⁹ nālib⁹ ut egeſtiōe ⁊ h⁹mōi. ¶ Notādū eſt etiā quomō actus coniugaliſ dicit̄ excuſari a peccato ꝓpter triplicia bona mr̄imonij: que ſunt fides ꝓles ⁊ ſacrꝫ. vn̄ Aug. dicit. Om̄e itaqꝫ nuptiarū bonū fuit in ꝑentib⁹ xp̄i fides ꝓles ⁊ ſacr̄m. ¶ Pꝛolē cognouim⁹ dn̄m xp̄m. Fidē q̄a nullū adulteriū. Sacr̄m quia ibi nullū diuoꝛtiū. Solū ille ibi carnaliſ cōcubit⁹ nō fuit. 27. q. 2. Om̄e. Pꝛo cui⁹ declaratōe dicit Pe. de pal. i 4. di. 31. q. 1. ꝙ cuꝫ actuū humanoꝝ ſit triplex differētia: quia q̄dā ſūt ſm̄ ſe boni vt deum colere: honoꝛare ꝑentes ⁊c̄ h⁹mōi. Quidā de ſe mali: vt deū blaſſemare ꝑiurare ⁊ h⁹modi. ¶ Quidā indifferētes vt comedē leuare feſtucā de terra ⁊ h⁹mōi. Bōi act⁹ de ſe nō indigēt excuſatōe: q̄a nō ſūt mali: nec hn̄t ex ſe ſpēm mali. Q. đ. n eſt malū vel hꝫ ſpēꝫ mali eſt illđ qđ indiget excuſatōe: mali act⁹ de ſe nō capiūt excuſatōeꝫ: q̄a exquo mali ſm̄ ſe ſunt excuſari a malo non poſſunt Reſtat igit̄ ꝙ actuſ indifferētes: q̄. ſ. pn̄t bn̄ ⁊ male fiēi indigēt excuſatōe cū hn̄t ſpēm mali ex eo ꝙ ſm̄ ſpēm nature ſunt idē cū actib⁹ malis: ⁊ ea que talē actū excuſant ſūt circūſtātie finis ⁊ obiecti ⁊ h⁹modi que trahūt actū talē ad mediuꝫ ṽtutis. ¶ Sed ſciēdū eſt aliq̄s actus eſt indifferens dupliciṫ. ¶ Uno mō ꝑ omnimodaꝫ eq̄litatē attrahēdi a bono ⁊ malo. et tali actui nō aſſignat̄ bōa excuſātia: ſicut leuare feſtucā comedē ⁊ h⁹mōi ita. n. fieri pn̄t bn̄ ſicut male. ¶ Alio mō ſic ē aliq̄ſ act⁹ indifferēs ꝙ q̄uis bn̄ ⁊ male fieri poſſit: tamē de ſe tendit ad malū pluſq̄ꝫ ad bonū: ⁊ ſic re ctū eſt malū: niſi aliquo mō trahat̄

ad bonū:ſicut in ſōno: vel doꝛmitōe
q̄ pñt bñ ⁊ male eligi: tñ q̇a in eo li-
gat̃ libeꝝ arbitrium:ita vt nō poſſit
doꝛmiēdo bñ cogitare:vel bñ velle:
hēt detrimētū bōi ānexū rōi:vñ ſcd̄z
ſōnū in ſe ꝯſideratū nō differt felix a
miſo ſ̓z phm̄.2°.ethi.vñ ñ pōt ſōn⁹
fieri ñ male niſi ꝓpt̃ aliqđ bonū recō-
pēſās illđ dānū rōnis aſſumat̃:puta
q̇a p⁹ ſōnū hō ſurgit prōptioꝛ ad bo-
nū ꝟtutl.q̄ nimia vigilātia ēt vſū rō-
nis pdit.⁊ iō ſōn⁹ de ſe ex h̓ ſpābit̃ đ
ſua nā req̇rit bōa excuſātia ip̄z:puta
ꝯſuatōez indiuidui q̇etatōez virium
nāliū:foꝛtificatiōz digeſtiōis ⁊ h⁹i.⁊
ſic q̄ eſt in ꝯiugio cogitat que mūdi
ſūt:⁊ diuiſuſ ē ⁊ in illo actu nihil pōt
intelligē:iō talis act⁹ indiget bōis p̄
dictiſ excuſātib⁹ a peccatl.vñ ĩhiero.
ſup Math.Cōnubia legitia carēt q̇-
dē peccato:nō tñ illo tpe:q° carnaleſ
act⁹ gerūt̃ dabit̃ pñtia ſpūs ſācti:et
ſi ꝓpha ille iudicat̃ q̄ debuit gñatōis
obſeq̇o.32.q.2.Cōnubia. Et vt dic̃
ibi glo.nō intelligit̃ ꝙ gr̃a ſpūs ſācti
in illo actu amittat̃: ſ̓ act⁹ ꝓphandi
⁊ ſpeculādi tūc intmittit̃:q̇a tot⁹ hō
ibi carneus efficit̃. Sufficiētia autē
hoꝝ bonoꝝ excuſātiū ſic ſumit̃ ſ̓m
pe.vbi.ſ̈. Mr̃imoniū ē in offm̃ nãe:
⁊ ſ̓z h̓ hz bonū ꝓlis ꝓ fine intēto p̓n
cipalit̃:q̇a nā tēdit ad ꝯſuatiōez ſpēi
q̄ nō eſt niſi p gñatōez in coꝛpibus.
¶2° mr̃imōiū ē in ſed⁹ diuie et hūane
ſocietatl.vt dr̃.C.de crimi.expi.hēdi
.l.Aduerſ⁹.ꝙ vxoꝛ eligit̃ ſocia diuie
⁊ hūane dom⁹. ⁊ 4°.ethi.dr̃. Ami
citia viri ⁊ mulierl.ē nālis:⁊ includit
in ſe bonū delectabile vtile ⁊ hōeſtū
⁊ ſic hz bonū fidei:ꝓut fides ē facē

dcā.i.ꝓmiſſa ſuare.ſ.reddēdo đbitū
⁊ alt̃ei ñ ſe ꝯmiſceri.¶3° ē ſacr̄z eccl̄ie
⁊ ſic in eo ē bonū ſacri:ꝓut ſua indi
uiſibilitate ſignificat cōiūctōez xp̄i et
eccleſie: et q̇a illa ſignata fuit inſepa
bilis:⁊ vſq̄ ad moꝛtē ē efficit bonū
ſacri:⁊ bonū q̇dē ꝓlis ⁊ fidei nō ſēp
hr̃ vel durat vſq̄ ad moꝛtē:q̇a aliq̄n
ñ gñat̃ ꝓles:⁊ adulteriū ꝯmittit̃:ſ̓
bonū ſacri.ſ.indiuiſibilitaſ:q° ad vin
culū durat vſq̄ ad moꝛtē:⁊ ſic q̇dē
illđ vinculū declarat̃ ſ̓z tres opiōes
q̇a ſ̓z aliquos eſt pura ⁊ ſola relatio
ad ſolutū:⁊ foꝛte rōis ſ̓z alioſ:ꝙ vin
culū eſt in coꝛpe.i.aliq̄ diſpoſitio ad
gr̃az:⁊ ſic in p̓ma vel in ſcđa ſpē q̄li
tatis.ſ̓z ꝟo alios ꝙ eſt aliq̇d reale: ſ̓
ſbiectiue in aīa:q̇a diſpoſitio ad gr̃az
ḡtū faciētē:q̄lis eſt diſpoſitō ſacr̄alis
q̄ eſt in aīa:ibi potes vidē ſbtilis mā
eſt.¶De 4°.ſ.de nuptijs in q̇b⁹ ꝯſū
mat̃ mr̃imoniū:⁊ vñ dicāt̃ nuptie
oñdit Ambꝛo.i li.đ p̄riarchis. dicēs
Nec illđ ocioſū ꝙ cū venirē Rebec
cha vidit Jſaac deābulāte: ⁊ cū itro
gauit quis eſſ:⁊ cognito ꝙ ille erat
cui ducēt̃ vxoꝛ deſcēdit:et caput ſuū
obnuē cepit.docēs. verecūdiā in nu
ptijs p̄ire debē:inde.n.⁊ nuptie dcē:
ꝙ pudorl.gr̃a ſe puelle obnuerēt.30.
q.5.Nec illū.Et q̇a đ h̓ ſatis dictū ē
.ſ̈.in t̄ctatu impedimētoꝝ ipſaꝝ nu
ptiaꝝ:ideo alia hic nō ponim⁹.

¶De diuoꝛtio. ¶Cap.31.

De diſſolutōne ſeu diuoꝛtio
mr̃imonij cōncti p ꝟba de
pñti quo ad vinculū:vel cō
ſūmati q° ad thoꝝ.Circa qđ vidēda
ſūt tria.Primū ꝙ omne mr̃imoniū
ſiue carnale ſiue ſpūale p religionē:

ſeu p̃latoꝝ:ſiue ratũ tm̃:ſiue ꝯſũmatũ diſſoluit̃ ꝑ morte nãlẽ ħʒ ius cõe ħʒ pe. de pal. in 4° di. 27. q. 3. q̃a mors oia ſoluit: in auc. de nup. § Deiceps vñ pꝰ morte vniꝰ alt̃ viues pot ꝯtrhẽ cũ alio. Ro. 7°. Mortuo viro ſoluta mulier ẽ a lege viri cui vult nubat tã tũ in dño. i. legitie. Et q̃a obligatio ſemel extincta nõ reuiuiſcit ideo ſi cõ iugatꝰ mortuus reſuſcitet̃ nõ ẽ mr̃iꝰ obligatꝰ. Et q̃uis in ſacris.ipmetibꝰ caracterẽ in r̃ſuſcitato ñ debeat it̃ari ſacr̃m: q̃a baptizatꝰ vel ꝯfirmatꝰ vel ordiatꝰ reſuſcitatꝰ ñ iteꝝ rebaptizat̃ vel ꝯfirmat̃ vel ordiat̃: ⁊ h̃ ꝓpt̃ caracterẽ impſſũ indelibilez: Mr̃imoniũ tñ q̃a caracterẽ nõ imp̃mit: ⁊ vincl̃z eiꝰ ẽ corpale: ⁊ corpꝰ reſpic̃: lʒ aliq°m̃ etiã ſit ſpũale: inq̃tũ ẽ diſpoſitio ad gr̃az: ⁊ ſic vr̃ eẽ in pte intellectiua: Jõ ſic in corpe corrupto morte corrũpũt̃ potẽtie organice nõ alie: ſic ſacr̃z car nale mr̃imoniũ nõ ãt alia ſacr̃a. La zarꝰ igit̃ reſuſcitatꝰ ſi hũiſſʒ vxorez ñ eã recupaſſʒ: niſi de nouo cũ ea con trāheret. Sʒ bõa q̃ teſtatꝰ fuiſſʒ recu paſſet: q̃a in donatõie cã mortis plꝰ ſe q̃ʒ aliũ cui donat vult h̃re. vñ itel ligit̃ tacita ꝯditio ſi moriat̃ cũ eff̃cu .i. ꝑmanẽs in morte. Jdẽ ſi ab inte ſtato: q̃a defert̃ nõ niſi ꝑ ꝯiũctionez ad moriẽtẽ q̃ ẽ ſibi magl̃ vnũ q̃ʒ aliꝰ Jdẽ ſi fiſcꝰ ea accepit i defectu hẽdũ q̃a ſi fiſcꝰ ꝑenti ꝓpinquo reddẽ tñt̃: multo magl̃ ei reſurgẽti. Pari rõne mr̃imoniũ ſpũale diſſoluit̃ ꝑ mortẽ nãlez. vʒ. ingreſſus religiõis cũ obli gatõe ꝓfeſſiõis. Nã religioſus reſu ſcitatꝰ ñ tñt̃ ad obſuãtiã religionis: q̃a fuitꝰ ꝑſonalis q̃ debet̃ a pſõa rõe

pſõe: ut in mr̃iꝰ ⁊ religiõe extinguit̃ morte: qd̃ ẽt pʒ ex ṽbis ꝓfeſſiõis illa quoꝝ: q̃ ꝓmittũt i ꝓfeſſiõe obedire vſq̃ʒ ad mortẽ. et ſimilit̃ curatꝰ ⁊ eps reſuſcitatꝰ: q̃uis retineãt ꝯſecratiõez non tñ retinẽt eccleſiã: niſi ſibi noua electõe vl̃ ꝓuiſiõe ꝯferat̃: q̃a mortuꝰ eſt ſpõſe ſue. ſ. eccleſie: quã hẽbat. hec Pe. ¶ Scdm̃ eſt ꝙ ꝑ mortẽ ciuilẽ. i. ꝓfeſſiõꝫ tacitã vel exp̃ſſã in religiõe approbata diſſoluit̃ mr̃imoniũ car nale ꝯſũmatũ ꝑ ṽba de pñti: q° ad vin culũ: ita ꝙ remanẽs in ſeculo põt cũ alio libẽ coñhẽ niſi ipſe ſe alit̃ ꝑ votũ obligaſſʒ. Sʒ ꝯſũmatũ q° ad thoꝝ .i. cohabitatõꝫ ⁊ debitũ qñ ingreſſꝰ religiõis fit cũ debitl̃. circũſtãtijs: nõ ãt q° ad vinculũ diſſoluit̃ vt. ſ. rema nẽs in ſeculo poſſit cũ alio contrahẽ viuẽte ꝯiuge. pe. de pal. in 4°. di. 27 q. 3. vbi nõt ipſe q̃tuor cãus in q̃bus licʒ ꝯiugato ingredi religiõꝫ. Primꝰ eſt qñ pꝰ mr̃imoniũ ꝯſũmatũ alt̃ cõ iugũ fornicat̃: q̃a fornicãte ẽt inuito alt̃ põt ingredi religiõez: niſi ẽt ipe i h̃ deliquerit: vel ſibi pꝰ fornicatõꝫ re cõciliauerit. vʒ. exigẽdo vel reddẽdo debitũ. Si. n. licet diſcedẽ in ſecl̃o re manẽti m̃lto magl̃ in clauſtro. Exẽ plũ in paulo ſimplice. Ad iſtũ tamẽ caſũ addũt doc. diſtinctõez. Dicit. n. Tho. in 4°. ꝙ talis cũ eſt de fornica tõe cõiugl̃ certꝰ põt dimittẽ quo ad thoꝝ. ſ. negãdo debitũ ꝓpria auctẽ. ħ q° ad cohabitatõez ñ põt dimittẽ. vñ nec i religiõꝫ intrare: niſi eccleſie iudicio. ⁊ ſi dimiſerit dʒ cogi ad reci endũ: ⁊ hꝰ vt dic̃ hoſti. niſi icõtinẽti vellʒ ꝓbare fornicatõez: ⁊ ſi ꝓbet. ĩ. 8. dies nõ reſtituet̃: ſi nõ ꝓbʒ coget̃

recipe:⁊ ſic pōt intelligi illđ.33.q.2. Iſtoria eccleſia. Addit.n.hoſt.ꝙ ſi ē notoria fornicatio pōt dimittē etiaꝫ ꝓpria auctē.ex̄ đ diuoꝛ. Significaſti Ideꝫ Inno.addit etiā Guil. ꝙ ſi ſit notoriū adulťiū ⁊ nō moreť cū adul tero vel adulťa n̄ pōt dimitti ſine iu diꝰ eccleſie:qͦ ad cohabitatōeꝫ:alias pōt dimittē:⁊ ſimiliť ſi illā vel illum fornicātē ſeu adulťātē dimiſit nōrie forniceť:⁊ ſi n̄ moreť cū adulťo pōt dimittē ⁊ intrē religiōꝫ. ¶ 2ꝰ cāus ē qn̄ mrīͦ ꝯťcto ⁊ cōſūmato de cōi cō ſēſu intrāt religiōeꝫ ābo. Ille viroꝝ ⁊ illa mōialiū: ⁊ ꝓfiteť ſicut pluries factū ē:⁊ tč diſſolutū ē mrīmōiuꝫ qͦ ad thoꝝ ⁊ cohabitatōeꝫ:n̄ qͦ ad vin culū:vn̄ ſi diabolo iſtigāte vnꝰ eoꝛū egredēť:nō ꝓpterea pōt alť exire ad reqſitōꝫ eiꝰ:ſ꞉ dꝫ ꝯpelli ad redditum Nec ēt ſi vnꝰ in viſitādo ab alťo exi gēt debitū:dꝫ alť reddē:ut fec̄ epūs lugdunēſis noie Genebaldꝰ viſitās vxorē ſuā mōialē:ex q̄ ſuſcepit filium vocās eū latronē ſuū:ſ꞉ pecc̄o ꝯfeſſo ſancto remigio:⁊ pn̄ia ſibi impoſita pacta. Interim ſanctꝰ remigiꝰ guber nauit eccleſiā ſuā:q̇a eū ſuſpēdēat ab executōe officiȷ̈ ſui: angelo āt r̄uelāte ſibi peccm̄ dimiſſū ſactꝰ Remigiꝰ re ſtituit eū dignitati ſue. ¶ 3ꝰ cāus eſt qn̄ alťo ꝯſētiēte:et i ſeculo remanēte vbi n̄ ē timoꝛ incōtinētie:puta q̇a eſt multi tp̄is ⁊ hōeſte ꝯuerſatōis ⁊ vite aliꝰ intrat religiōꝫ:et tūc ſi ſit ꝯſūma tū mrīmōiū q̇ remanꝫ n̄ pōt cū alio coh̄bē mrīmoniū:quia adhuc durat vinculū ꝯiugale:imo nec eo moꝛtuo q̇a intelligiť cū eo cōtinētiā ꝓmittē: ſ꞉ ſi ē timoꝛ de incōtinētia remanētl.

qđ ſatl.p̄ſumiť cū eſt iuuenis: vel q̇a leuis ⁊ ſuſpectꝰ n̄ dꝫ alť ſine alťo reli gionē intrē vel recipi:vt dr̄.27.q.2. Agatoſa. ¶ 4ꝰ cāus ē qn̄ mrīͦ nō cō ſūmato alť itrat ſciēte vel igrāte uel iuito alťo qđ pōt i qͦ cāu remanēs i ſeculo dꝫ expectare uſqꝫ ad ꝓfeſſiōꝫ cōiugl̄ q̇ igreſſus ē religiōeꝫ ſ꞉m oēs ſ꞉ñā ſi egredēť āte ꝓfeſſiōꝫ tn̄ť eam recipe:ēt ſi coñxiſſꝫ et cōſūmaſſꝫ mrī moniū:q̇a ꝑ moꝛtē ciuilē.i.ꝓfeſſiōeꝫ q̄ q̇s moꝛiť actibꝰ carnalibꝰ diſſolui tur uinculū mrīmoniȷ̈:⁊ n̄ ꝑus. Sed utꝝ tp̄s ꝓbatōis debeat in hͦ abbꝛe uiari ē triplex opio. ¶ Aliq̇ dicunt ut Ber.i glo.ex̄ de reg.⁊ trā. ad reli.c. Statuimꝰ.Qꝫ ꝑ ep̄m debet taxari ⁊ abbꝛeuiari tp̄s ꝓbatōis ꝓpť ꝑiculum icōtinētie eiꝰ q̇ remanꝫ:et ad fraudē tollēdā:q̇a poſſꝫ intrās poſtq̄ꝫ intrſſꝫ in unū mōaſteriū i fine āni ad aliud ⁊ ſic fraudareť expectās. Aliȷ̈ dicunt ut Io.i glo.ſuꝑ.27.q.2.Deſpōſatas qđ ē diſtinguēdū:q̇a ſi de uoluntate remanētl. i ſeculo alter intrat debet expectare ꝑ ānū nec tp̄s ꝓbatōis eſt abbꝛeuiādū. Si āt igrāte uel inuita intrat debet certū tp̄s p̄figi.ī.qđ ꝓ fiteať: nec ē incōueniēs tēpus a iure ſtatutū abbꝛeuiari q̇a ſpāle eſt in hoc caſu,ꝓpter periculū incontinentie re manentis in ſeculo. ¶ Tertiȷ̈ dicūt ut Hoſt.in ſū.ꝙ exquo ius ꝑmittit talē intrare religioneꝫ:⁊ tēpus ꝓbatōis ſit inductum: non ſolum in fauoꝛeꝫ conuerſi:ſed etiā in fauoꝛeꝫ religiōis ut expiantur moꝛes conuerſi. Ideo non debet tempus illud abbꝛeuiari: niſi appareat fraus.ut cū iret diſcur rendo de uno in aliud. Hec Det.

Poteſt dici ꝙ cũ hoc ſit in ptãte ſua ⁊ capituli facẽ põt qđ eis vř ⁊ ab eis abbreuiare tps. ſ. ãnũ facẽ pfeſſiõ3 ſi capl3 ⁊ igreſſus volũt: ⁊ ẽt expectare ãnũ. Mẽdicãtes tñ añ ãnũ ñ põt re cipe etiã talẽ ad pfeſſiõe3 ſine diſpẽ ſatõe pape: alś incurrerẽt penã iuris In oibus aũt caſib⁹ in qbus poſt cõ ſũmatũ mřimõiũ li3 intrare religiõ3 l3 etiã ad ſacros ordies pmoueri ẽt ad epatũ. ¶ Exẽplũ in beato ylario q̃ hñs lĩña3 ab vxore fuit epũs: qñ aũt nõ lic3 religiõe3 intrare multo forti⁹ nõ l3 ↄiugato ad ſacros ordies pmo ueri: ꝫ eſſ3 ſuſpẽſuſ ab executõe ordis l3 caracterẽ ſuſcipet. De mři⁹ ãt cõſũ mato violẽt: puta cũ q̃s eã cũ q̃ coñ xerat p vba de pñti volentẽ ingredi mõaſteriũ ↄt volũtatẽ ſuã eã cogſcit Dicit hoſti. ꝙ nõ põt ingredi cõt vo lũtatẽ viri: ⁊ ſi ingredet̃ ẜm Pe. cũ duret vĩculũ ↄiugale: nec poſſ3 diſſol ui p ingreſſũ religiõis: remanẽs aũt in ſecľo ñ poſſ3 cũ alia cõtȟẽ: ⁊ poſſ3 illã inuitã de mõſterio reuocare.

¶ Qñ ↄiugat⁹ ingreſſus religione3 exire tenet̃. ¶ Cap. xx

Otãdũ ẽt ↄiugat⁹ ingreſſus religiõ3 qñ tñt̃ exire: et qñ ñ põt: ⁊ qñ eſt liber ad exeũdũ vel remanẽdũ ẜm Pe. de pal. in 4° di. 27. q. 3. Tñt̃ q̃dẽ exire religionẽ ẽt facta pfeſſiõe ↄiugat⁹ ad ↄiugẽ in ſecľo remanẽtẽ qñ řpetit eũ q̃ illicite ingreſſus eſt: vel q̃a inorio phibẽte ſeu igrãte vel cõſẽtiẽte fragili q̃ ẽ ſu ſpect⁹ de incõtinẽtia vt iuuenis et la ſciuus remanẽs in ſecľo: q̃a ñ potuit in ei⁹ pudiciũ vouẽ: vel pñteri caſti tatẽ. Jtẽ ſi licite ingreſſus fuit: q̃a ꝺ licẽtia ãtiq̃: ꝫ reinteğ penituit. ſ. ante emiſſũ votũ ſolẽne in ſecľo remanẽs vel religiõ3 exiens alt̃ repetit eũ tñt̃ exire. 2° tñt̃ nõ egredi ꝫ remanẽ: qñ licite emiſit votũ ſimplex vel ſolẽne: vel qñ illicite ingreſſus ẽ: ꝫ ali⁹ nõ re petit eũ: q̃a ratificãdo ↄfirmat̃. 3° li ber eſt in egrediẽdo: vel remanẽdo: qñ ingreſſus ẽ religione3: nullo mõ ẽ religiõi aſtrictus tacite vel expſſe: vt q̃a nec vouit nec pfeſſus ẽ nec vxor eũ repetit: aut ſi repetit fornicata eſt ãte vel poſtea notorie. Qñ vo votũ ſimplex emiſit ingreſſus nõ ſolẽne: vel ſolẽne de facto: ⁊ nõ ꝺ iure: puta q̃a. ĩ. tps pbatõis corã eo q̃ ñ potuit recipe ad pfeſſiõe3 vxore ñ repetẽte egredi nõ põt ꝫ q° ad eccleſiã poteſt marie ſi votu3 pbari nõ põt: in quo cãu retinẽtes inuitũ clericũ ſũt excõi cati. Dico retinẽtes nõ ſolu3 manus iniciẽdo in eũ: ꝫ et ã veſte ſeculari ne gata: ſine q̃ egredi nõ põt cõmode. Perſuaſiõib⁹ tñ eũ retinẽ põt. ⁊ idẽ de vxore ingreſſa q° ad vi3 nõ repe tẽ ẽ. 4° de debito: q̃a egreſſus ꝺ reli giõe: qñq3 nõ põt reddẽ: nec exigere debitũ: vt qñ illicite ẽ egreſſus poſt pfeſſiõe3: vt in caſib⁹ dict. ⁊ qñ con iũx ſciẽs ⁊ tacẽs pmiſit pñteri: tũc. n ẜuitutẽ remiſit: vt dñs cui⁹ ẜuus eo ſciẽte ⁊ pmittẽte ordiat̃ vel pñtetur Dico autẽ3 illicite pter votũ illicite ſolẽnizatũ: q̃3doq3 ⁊ reddẽ et petere poteſt: vt q̃3do libẽ egreſſus fuit nul lo voto aſtrict⁹ religiõi: ſicut nouiti⁹ ſolut⁹ egrediens religionẽ contrahẽ poteſt matrimoniũ: ꝫ puto ꝙ intel ligat de tali nouitio q̃ intuit aio p bãdi nõ in perpetuũ ibi pmanẽdi.

Nā ipſe Jo.de.tenz ꝙ talis ingreſſus .ſ.aio nō ꝓbandi ſ3 firmit̄ ꝑſeuerādi hēat vim voti ſimplicis ſaltē. Alij dicunt ꝙ etiā ſolēnis voti hēat vim: vñ nō poſſ3 cōtrahē talis vel exigē ſi cōtraxerit. S3 de hac mā vide diffuſe in titulo de religioſis. ¶ Q.ñq3 vero egreſſus pōt reddē ſ3 nō exigē vt qñ de cōſenſu ipſi⁹ de cui⁹ cōtinētia eſt timor votū ſimplex emiſit: tunc eim nō illi ꝑiudicauit. ⁊ nō ſ3 Jo.de.vbi.ſ. ꝙ in caſib⁹ in qb⁹ l3 cōiugi repetere cōſortē ſuū religiōe3 ingreſſū ante ꝓfeſſionē ſiue poſt ꝓfeſſionē: nō li3 tñ de mōaſterio ui eum rape. Nec ob. ex̄ de rapto. Cu3 cā. qa narrat ꝙ rapuit: ſ3 nō dicit ꝙ licuit. Poſſ3 enim vxorē vir de vico ad domū ducē qa h3 in ea correctionē: ſ3 nō poſſ3 eā priuato quaſi poſſidenti vi eripe: ⁊ multo min⁹ de mōaſterio violēt̄ extrhere fores frāgēdo: aut habitū violent̄ lacerādo: vel cū iniuria loci ſacri eā accipiēdo: l3 alij peccauerit eā recipiēdo ar. C. vñ ui. l. Si qs in tātā. ¶ S° vidēdū ē de regreſſu ad religiōe3 qñ tñt̄ Et dicit Jo.de.vbi.ſ. ꝙ in trib⁹ caſib⁹ Prim⁹ qñ illicite egreſſuſ eſt: vtpōte cū alio cōiuge in religiōe remanente p⁹ ꝓfeſſionē egreſſus eſt ul'ēt in ſcl'o remanēte ⁊ honeſte cū cōſenſu eius ꝓfeſſus eſt. ¶ z⁹ eſt qñ licite egreſſus eſt qa ad reqſitōe3 vxoris ſine licētia ei⁹ ingreſſus ſ3 poſtea vxorē penitet de reuocatōe ⁊ ipa vouet. ¶ z⁹ qñ p⁹ votum ad eā egreſſus mortua ē ipa vxor: nā tē tñt̄ reingredi vt impleat votū ſuū. Sed ſi talis qui poſt votū ſolēne reuocatus ab vxore ad ſecl'u3 mortua ipſa vxore cōtrh̄it mrimoniū

Ut3 teneat̄. Jo.de.vbi.ſ. facit talē diſtinctionem: quia ſi inuita vxore fuit ſolēniter profeſſus: cum illa ꝓfeſſio q̄tum ad ſolēnitatem non valuerit eccleſia hoc ꝓhibēte: ideo talis mortua vxore non poteſt contrahere qa habet in ſe uotum ſimplex rōne illi⁹ ꝓfeſſionis ⁊ peccat mortaliter conth̄endo ⁊ exigendo t3 tñ mrimoniu3 nec poteſt eū tanq3 apoſtatā religio proſequi. Sed ſi uxore conſentiente fuit ꝓfeſſus ſed poſtea quia uxor iuuēcula unde ⁊ ſuſpecta eū reuocauit ius noluit in hoc caſu profeſſionem inhibere ſimplicit̄: ſed ſolum in q̄tū erat ad uitā ei⁹. Uñ ſimplicit̄ fuit in ꝑiudiciū ei⁹ uotū ſolēne: nō in ꝑiudiciū uxoris. Uñ ea mortua ē apoſtata ſi non redit ad monaſteriū: et ſi mrimoniū contrahat cum alia nō tenet ut dicit gof. hec pe. ¶ z° bñ ꝯſiderādū ē: ut3 ꝑter ꝑdictos duos modos. ſ. mortē nālē ⁊ mortē ciuilē qui ē ꝑ ingreſſū religiōis. i. ꝓfeſſiōem ſit alius mod⁹ ſoluēdi mrimoniū ratū. i. conſūmatū ꝑ ꝟba de pñti q° ad uinculū. ubi pe. pōit q̄tuor ꝯcluſiōeſ. Pria ē ꝙ ſeruit⁹ ſupueniēs tali mri° rato ñ ſoluit ipm: ⁊ rō ē: quia ꝑ hoc nō morit̄ ad act⁹ carnaleſ. Nā ⁊ pōt denuo ꝯth̄ē ⁊ gñalit̄ de ceteriſ. ipedimētiſ. que dirimūt mrimōiū p⁹ ꝯtctū. Intelligēdū eſt ꝙ nil tale ſupueniēs dirimit p⁹ cōtractū: ſ3 ſolūmō poſt conſūtū: ut ꝟbi grā. Cognoſcēs cōſanguineā ei⁹ cū qua iā cōtrxit ꝑ ꝟba ꝺ pñti: etiā ſi ñ adhuc cōſūmauerit nō dirimit tale mrimoniū: qꝺ dirimēt: ſi ante ꝯtctū ꝑ ꝟba de pñti illā cognouiſſet ꝓpē affinitatē. ¶ Secūda cōcluſio eſt ꝙ talis

matrimoniū.ſ. ratificatuꝫ per ꝟba
de pn̄ti non ſoluit̄ ꝑ votum ſimplex
vnde tenet̄ vel intrare religionē vel
reddere debitum vxori petenti: Sed
peccat mortaliter reddendo vel exi
gendo: quia adhuc poteſt religionē
intrare ante conſūmationē eius: nec
ſufficeret ingreſſus religionis in ¶ 3ᵒ
habitu beati dominici: vel beati Frā
ciſci cum profeſſioue in ipſo: qa talis
profeſſio nō habet vim voti niſi ſim
plicis. Unde non eſt ſufficiēs ad tol
lendum vinculum coniugale: ⁊ pro
feſſus in illa religione tertij habitus
q̄uis peccaret grauiter contrahēdo
quia contra votuꝫ non teneret ma
trimonium. ¶ Tertia concluſio eſt ꝙ
nec caſtratio q̄tūcūq; ſupueniēs ſol
uit tale matrimoniū ratum: qa ma
trimoniuꝫ non inuenit̄ in iure ſolui
niſi in certis caſibus: ſed iſte non eſt
de illis caſibus ꝙ ꝛc. ¶ Nec etiā ante
conſūmationeꝫ. Item. xx.q.7. ibi ꝙ
dicitur cōiugium illoꝝ qui poſt ma
trimonium membris trūcant̄: Aut
a barbaris ſecti ſunt: ꝓpter hanc cāꝫ
ſolui non poteſt. Et q̄uis glo. intel
ligat de mr̄imonio cōſūmato ex eo
ꝙ dicitur. xx.q.i. Coniugiū firmat̄
officio.ſ.carnis.ſꝫm glo. ⁊ anteq̄ cō
firmetur impoſſibilitas officij ſoluit
vinculum coniugij. Neganda ē illa
glo. quia coniugium ſolo cōſenſu ꝑ
ꝟba de pn̄ti firmatur: ⁊ ratū vocat̄
vt nōt. glo. de teſtibus. ſuper eo.
¶ Quarta concluſio eſt ꝙ non ſoluit̄
tale matrimonium ratum tātū per
ordinem qui eſt ſacramentuꝫ vel di
gnitas. Et q̄uis magiſter ſentētiaꝝ
in textu videat̄ inuere ꝙ ſponſi non
ſolum poſſunt intrare religionē ſiñ
cōi conſenſu ſed etiam ad ordines ꝓ
moueri. Et hoſti. dicat coniugi āte
carnalē copulam lꝫ epatū acceptare
tamē contrariū hᵒ eſt ꝟū: qa epatus
ex ſua nā nō hꝫ oppoſitū ad mr̄imo
niū cū epi ꝑus eſſent vniᵒ vxor. viri
Nihil āt tollit̄ niſi a ſuo contrario:
nec epi moriūt̄ ciuilit̄: cum ꝓpriū ha
beant ſicut ⁊ ceteri clerici ſeculares:
vñ religio ſoluit mr̄imoniū nō rōne
pfectōis: ſꝫ rōe mortis ciuilis: epalis
ordo lꝫ ſit pfectior q̄ religio ñ ſoluit
⁊ ſimilit̄ ſacer ordo licꝫ ſit pfectior q̄
religio ñ ſoluit ꝓpt̄ defectuꝫ mortis
ciuilis: ⁊ iō ꝯiugatᵒ incorruptᵒ. i. non
cōſūmato mr̄imonio licite ꝓfiteatur
ꝙ tñ in hoc ſeculo illicite ordinatur.
nec ſoluit̄ mr̄imoniū qñ de cōſenſu
vxoris ordiat̄ vel epat̄ qᵒ ad vinclꝫ
vñ vxor talis eo viuēte ñ pōt cū alio
cōñhē. Cōiugatᵒ igit̄ āte copulā nō
pōt eligi: qa cēſet̄ laycᵒ: nec eſt in ſa
cris vel irregular. ſiue ſuſpēſus: ſꝫ pōt
poſtulari: ⁊ tūc ſi vxor cōſentiat ꝯfir
mabit̄: ſꝫ ſi diſſētiat papa nō pōt euꝫ
ꝯfirmare nec cōſecrare in p̄iudicium
vxoris: qn̄. ſ. teneat̄ reddē debitū: cū
nō poſſit cōtra ius diuinū diſpēſare
ſꝫ pōt religióꝫ intrē ⁊ pma die d̄ lr̄ia
pape ꝓfitēi ⁊ eadē die cōfirmari: et
pᵒmōꝫ ordiari ⁊ ꝯſecrī: nec ſimilit̄ d̄
lr̄ia pape pōt cōiugatᵒ inuita vxore:
ēt ante copulā ad ſacros ordies pro
mouēi: ⁊ ſi fuēit ordiatᵒ: nihilominᵒ
tñt̄ reddē debitū: qa ſemp hoc ē de
iure diuino. ¶ Similit̄ nec papa pōt
auferre vxori uiꝝ ſuū ēt incorruptuꝫ
i. ñ ꝯſūmato mr̄imōio: ⁊ mlto magꝭ
poſt copulā ut ipm̄ faciat cardinalē:

quia ille ſtatus ſecularis eſt:nõ regu
laris : dicente quodam cardinali.
¶Nos habemus religionem cuiꝰ apo
ſtate ſunt ſancti:vt Iheronymꝰ. Et
ſi arguat̃ ꝙ epi tenẽt locũ apl'orum:
ſed xpũs vocauit Jo. de nuptijs ad
apoſtolatũ etiam inuita vxore:ſi ꝟũ
eſt qđ dicunt ꝗdam ꝙ ipſa fuit Ma
ria Magdalena:que ꝑpter hoc indi
gnata luxuriata eſt. Rñ. ꝙ epiſcopi
tenẽt locũ apoſtoloꝝ quo ad digni
tatem:nõ quo ad pauptatẽ ⁊ mortẽ
mũdi:quia illis dictuȝ eſt de mũdo
nõ eſtis. ¶Preterea alia ratio eſt:quia
chriſtus potuit hoc facere ⁊ ſꝫ deita
tem:⁊ ſm humanitateȝ:quia ptãteȝ
habuit excellẽtiorem in ſacramentis
quaȝ nulli cõmunicant etiam pape.
Preterea ꝙ Johãnes inuita vxore ſe
cutus fuerit chriſtuȝ ignorat̃:nec eſt
multum ꝟiſimile illam fuiſſe mariã
magdal. Sed ⁊ ſi ꝟum eſſet ꝙ inui
ta vxore xp̃m fuerit ſecutꝰ licite facẽ
potuit: quia apoſtolatꝰ ad quẽ trãſi
uit erat ſtatus religionis: ⁊ quo ad
votum obediẽtie caſtitatiſ ⁊ pauper
tatis. Et ſi dicat̃ ꝙ papa diſpenſat
monachum contrahere mr̃imoniũ
viuẽte prima vxore:putat̃ quia ille cõ
tracto mr̃imonio cuȝ aliqua ante co
pulam intrauit religioneȝ ⁊ ꝑfeſſus
eſt: ⁊ ſic ſolutum eſt vinculuȝ matri
monij. Poſtmodũ magna cã vrgẽ
te vt pace reformãda vnius regni:
vel per cõuerſionem vnius gentis:
papa diſpenſat cuȝ illo monacho ꝙ
cõtrahat cuȝ alia: quia vinculũ pmũ
fuit ſolutũ. Nam ſi vinculũ pmum
nõ fuiſſet ſolutũ papa nõ poſſet:niſi
dicat̃ ꝙ ex ſtatuto eccleſie eſt illa ſo
lutio:quia ſolẽnitas voti eſt ex ordĩe
eccleſie. Dicendum ꝙ hoc nõ eſt ꝟũ
quia hoc non ineſt illi voto ꝑpter ſo
lẽnitatem:alias ineſſet ordini ſacro
ſed ineſt ei rõne mortis ciuilis. vnde
heremite non ſolẽnizant votum ſꝫ
regulã approbatã:⁊ tamẽ per votuȝ
heremi ſoluit̃ quia hoc eſt ex natura
actus mũdo mortificãtis. ⁊ diuina in
ſtitutõe a qua eſt vita heremitica:vt
in Jo. baptiſta. ¶Eſt ergo concluſio
iſtius .§. ꝙ matrimoniũ contractũ p
ꝟba de p̃ñti:ſolum p ꝑfeſſioneȝ reli
gionis approbate ſolui poteſt: et nõ
per alium modum etiaȝ auctoritate
pape. Canoniſte autem cõiter tenẽt
cõtrarium.ſ. ꝙ papa poteſt diſſoluẽ
illud. vñ Jo. an. dicit in nouella. ſup
c. Ex publico. de cõuer. cõiu. ꝙ ꝗ̃uis
mr̃imoniũ ſit inſtitutũ a deo: ratifi
catio tamen mr̃imonij firmat̃ cõſti
tutõe eccleſie. In ꝗ̃tũ.ſ. eſt ſacr̃m ec
cleſie ꝑpt ꝟtutẽ baptiſmi:quã ꝟtutẽ
ratificatõis q̃ eſt ꝙ alt̃ alt̃o viuẽte ñ
põt coñbẽ. Põt papa tollẽ: vel circa
ipſã in aliqbꝰ diſpẽſare vt in. c. 4. de
diuor. Cõſũmato ꝟo ꝓcedit đ iure
nãli in p̃nº cõſiſtit in facto:qđ ex qº
factũ eſt neq̃t non fuiſſe. 27. q. 5. Si
paulus. Dicit aũt ꝙ hꝰmõi iuris eſt
alia rõ diuina.ſ. reuelatio p quaȝ ad
exẽplũ ſactoꝝ facta ẽ ħ ɔſtõ vel intp̃
tatio q̃ ẽt approbat̃ p̃º p apl'ȝ dicẽteȝ
Si fidelis diſcedit diſcedat:2º p fa
uoreȝ fidei. De quo in decretali. ꝗ̃to
quia videtur potiuſ facere diuina cõ
ſtitutio: qua rõne dicit ſpõſos de p̃
ſenti ante carnis copulã poſſe auctͤe
pape iuicẽ ſe abſoluẽ: ſic ⁊ ſpõſi đ fu
turo de ſpõ. c. 2. ⁊ ſic rõne congrua.

ante copulam poteſt ibi interuenire ꝯtrarius act⁹ ꝑ diſſenſuꝫ mutuū ñ alteri⁹ tm̄: qd̄ nō eſſet poſt copulam. Intelligit̄ autem hoc de ptāte abſoluta non de ordinaria niſi alia cauſa ſbeſſet: non. n. hoc fit ſine cā. Aſſerit etiaꝫ ꝓbabiliter poſſe dici ꝙ cū circa impedimēta mr̄imonij reſtringēda ⁊ laxanda ptātem habeat eccleſia vt de cōſan. ⁊ aff. Nō dꝫ. ſtatuē potuit qd̄ hic dicit̄: ⁊ de vnius ꝓfeſſione ⁊ alterius contractu. ⁋ Potuit ḡ papa etiam de ptāte ordinata contra matrimoniū non conſūmatū hanc conſtitutionem facere. Et ſic pꝫ rō cōueniens rōi: vt nōt̄. 27. q. 2. ⁋ Quaꝓpt̄ vñ circa nō conſūmatū mr̄imoniuꝫ poteſt eccleſia ſtatuere quicq̇d placꝫ dum tamen ſbſit cā iuſta. Et hoc voluit finis. c. Ex publico. Dicit tamen ipſe Hoſti. ꝙ tamē nō expedit ꝙ circa hoc multū laxet habenas nec eſſe etiam tutum. ⁋ In mr̄imonio vō nō conſūmato fieri non poteſt: q̇n per ipm̄ repſentet̄ conformitas carnis inter xp̄m ⁊ eccleſiā: que nullatenus rumpi poteſt: qd̄ ſi per religiōꝫ rūpi poſſet eſſet conformitatis violator ⁊ innueret ꝙ expectaret aliam fidem: ⁊ aliam eccleſiam: quam ſibi chriſt⁹ vniret ⁊ iteꝝ deſpōſaret: qd̄ falſuꝫ et hereticum eſt ſm Hoſti. qui plenius iſta tractauit hic: ⁊ remitit ad ſūmā Idem etiam ponit Io. an. in reg̃a. actus legiti. in 6°. in mercurialib⁹. et an. de hut. et archi. in. c. Quaꝓpter. 27. q. 2. Idē Bñdictus ſup. d. c. Ex publico. addens ꝙ ex ptāte abſoluta matrimonium ꝑ vba de pñti papa diſſoluere poteſt: etiā nulla cā exñte vel ſbſiſtente. De ptāte autem ordinata nō niſi ex legitima cā ⁊ nō ſolū de conſenſu vtriuſqꝫ: ſed etiā ſi tātuꝫ adeſſet conſenſus vnius cōiugis legitima cā ſbſiſtente: vt vult hic glo. in fi. cum circa matrimoniū non cōſūmatum papa poſſit quomō vult diſpenſare ſm Inno. Uidi aliquas bullas Martini q̇nti ⁊ Eugenij q̄rti continentes talem diſpenſationem ſiue diſſolutionem matrimonij non cōſūmati contrahentib⁹ poſtea illis cum alijs. Unde tales non ſunt condēnandi: ſed nec cōnſulendū eſt alicui vt procuret talem diſſolutionem cum theologi videant̄ tenere ꝙ nō poſſit diſſolui: niſi per ingreſſum religionis vt dictum eſt. ſ. ⁊ pluries.

⁋ Iteꝫ nō ſm Tho. in quarto. ⁊ Ric. ꝙ cōſūmato mr̄imonio legitime cōtracto alter alterum dimittē nō pōt quo ad vinculum. ideſt ꝙ poſſit cuꝫ alio contrahere. Quātum vō ad cohabitationem ⁊ actum coniugalem non poteſt alter alterum inuituꝫ dimittē excepta fornicatōis cauſa: niſi forte ad tempus velit ſe ſbtrahere a conſortio vxoris ꝓpter caſtigationē eius ſubtrahendo ei ſolatium penitētie ſue. Nam quando vxor preſtat occaſionem magnaꝫ ruine ſuo viro tunc vir poteſt ſe ſubtrahere a cōuerſatione ſua. Idem Alber. addens ꝙ non oportet cohabitare furoni ⁊ h⁹modi ſi non vult reſipiſcere. 28. q. i. Uxor. ⁋ Item nota ꝙ ex fornicatōe ſeu adulterio poteſt vir vxorē dimittere ſeu accuſare: ⁊ vxor viꝝ niſi in. 7 caſibus q̇. j. ponūt̄: quia in hoc ſunt pis cōditionis. 32. q. 5. Si q̇s vxorē.

Et iſta cā.ſ.fornicationis extēdit̃ ad fornicatōiſ ſeu adulterij ſuſpitionem qñ.s.eſt ſuſpicio violenta vel certa. Vbi gratia. Si ꝓbatū eſt ꝙ fuit ſolꝰ cum ſola:nudus cum nuda in eodē lecto: vel ſimiliter in multis ſecretis locis vel latibilis ad hoc cōmodis ⁊ horis electiſ libē dimittit̃ vxor.32.q.i.Dixit. Item 2° extendit̃ ad vitiuz ſodomiticū:vt ꝓpter hoc poſſit alter alterꝝ dimittē.32.q.7.Oēs cautōes ⁊.c.Adulterij.Pe.etiaz de pal.dicit ꝙ hoc extēdit̃ ad vitiū ſodomiticuz ⁊ pollutōez extraordinariaz cuz alio vel alia cōmiſſam.Et idem dicūt ꝗdam de omni peccato cōtra nām. Item ¶3° extēdit̃ ad infidelitatez que dicit̃ fornicatio ſpūalis: vt ſi alter incidat in hereſim iudaiſmū vel gētilitatē:⁊ p̄cipue ſi trahit ꝯiugē ad infidelitatē 28.q.i.Idolatria. Sz ſi corrigere ſe vellet talis nō dz dimitti. Itē ſi polluat aliq̄z ext̃ clauſtra pudoris videt̃ ꝙ dimitti pōt ab vxore ꝓpt̃ hoc.ar.32.q.4.Meretrices.¶Itē ſi tale ꝗd egit cū vxore ꝓpria ſm hug.⁊ Lau vxor pōt eū dimittē: ſi tñ ipſa ñ fuit in culpa.ſ.aſſentiēdo. Sz violētata vel ſōno decepta ⁊ hꝰmōi. Ex vitio autem molliciei cū.ſ. alter coniuguz polluit ſe ipſū nō poteſt taliſ dimitti ſm hug.Itez ex ſola volūtate adulterandi ſine ope ſb̄ſecuto nō pōt dimitti ſm Guil. Et nō ꝙ iſta diuiſio poteſt fieri dupliciẗ. ¶Uno mō quo ad thori ſepationē.¶2° quo ad cohabitatōis ſepatōez:⁊ iſte ſcōs modus hz etiā p̄mū modū implicitum.¶Dimiſſio igit̃ p̄mo mō.ſ.quo ad thorū vz denegando illi debitū poteſt fieri ꝓpria auctoritate:etiā ſine iudicio eccleſie qñ inocēti cōſtat certe de adulterio coniugis: tūc.n.abſq̄z peccato poteſt negare ei debitum:⁊ hoc niſi compellatur auctoritate eccleſie: vel niſi ipſe poſtea adulteraſſet:aut etiaz ſi petiſſet vel reddidiſſet debituz voluntate ſua poſtq̄z ſciuit de adult̃io tunc enim videt̃ ſibi recōciliaſſe. vñ nō pōt innocēſ ampliꝰ denegare debitum adultero:niſi recidiuarz.Pe.de pal.Et vbi delinquēs omnino ſe vellet emēdare vel p̄ſumēt̃ penitēs dz innocēti pſuaderi ꝙ ſibi recōciliet tñ ad hoc cogi nō pōt p ſb̄tractionē abſolutōis:niſi hoc facēt ex odio vel vindicta ſm Tho.in 4°. Sz q̄ztum ad ſcōm modū.ſ. cohabitatōis ſepationē:qđ dicit̃ diuortiū nō pōt alter alterum dimittē ſine iudicio eccleſie ⁊ ſi dimiſit dz cogi ad r̄cipiēdū:niſi fornicatio incōtinēti poſſit ꝓbari.et ſm hoſt.infra octo dies ſi ꝓbet nō reſtituet̃.alias ſic.Et hoc intelligendum eſt ſm Ricard.quando matrimonium eſt celebratuz in facie eccleſie:vel coram teſtibus.¶Sed ſi erat omnino clandeſtinum pōt ꝓpria auctoritate dimittē:etiaz quo ad cohabitationez:hec ille.Videt̃ tñ ꝙ tēat̃ mr̄imoniū illđ notificare eccleſie ad uitāda picula q̄ inde poſſēt cōtingē. Itē ſz hoſti. ſi adulteriū ſit notoriuz ita ꝙ inficiatōi nō ſit locus: tūc pōt auctoritate ſua dimittē.ex̃ de diuor. Significaſti.⁊ multo fortiꝰ debituz negare.Idē Inno.Sz Guil.dicit h̄ eē vū ſi alt̃ recedit a ꝯiuge ⁊ publice morat̃ cū adult̃o uel adultera al̃s ſi ꝓpria auc̄te dimittēt cogēt̃ accipe.

Caſus quando vxoꝛ non poteſt dimitti ꝓpter adulterium.

Cap. zz.

C Aſus autem in quibuſ vxor ꝓpter adulteriū cōmiſſū nō poteſt dimitti ſeu accuſari: ſunt iſti ſm Ray. Primus caſus ē ſi ipſe eam ꝓſtituit. extra de eo q̄ co. con. vx. ſ. diſcretionē. Idem eſt ſm Pe. de pal. ſi vir ſciuit ⁊ nō ꝓhibuit cum potuit. Idem eniʒ eſt ſciētē nō ꝓhibere cuʒ poſſit delictū inferioꝛis repare. Secus autem ſi ei indirecte occaſionē dediſſet expellendo eam: vel neceſſaria denegando: quia non eſt ignoſcendum ei qui p̄textu pauꝑtatis turpiſſimā vitam elegit. ff. de ri. nu. l. palam. Secūdus eſt cū ipm virū credens defunctū nupſit alteri q̄a maritus rediens tenet̄ eā recipe nō obſtante tali adulterio: niſi ſteterit ſcienter cuʒ ſecūdo marito poſtq̄ꝫ p̄mus venit. z4. q. z. Cum ꝑ bellicā Excuſat̄ enim p̄dicta ſi habuerit ꝓbabilem ignoꝛātiā ſm Ric. Terti⁹ ſi cognita fuit ab aliquo latenter quem credebat ꝓpꝛium virum: ⁊ eſt ar. z4. q. z. In lectum. Quartus ſi fuit vi oppꝛeſſa. vt. zz. q. 5. Propōito Hoc autem intelligo de vi abſoluta ſed ſi metu vel p̄cepto pentum inſtantia cōſanguineoꝝ vel alia ſimili cauſa foꝛnicaret̄ cum aliquo etiaʒ cōtrahendo cum illo de facto nō excuſaret̄. zz. q. 7. Omnes. Quint⁹ eſt quādo recōciliauit eaʒ ſibi poſt adulterium conceſſum: vel eam publice adulterantem tenuit ⁊ retinet in cōſoꝛtiū maritale. zz. q. i. c. i. cū ſequē. Hec rō eſt ſm Ricar. q̄a crimen per recōciliationē dimiſſuʒ ampli⁹ obici nō debet niſi recidiuū ſeq̄t̄. Sext⁹ eſt lʒ raro occurrat ſi aliq̄s infidelis coniugem infidelem dimittat dato ſibi libello repudij: et illa nubat ſcdo viro ſuo. Si vterq̄ꝫ cōuertit̄ ad fidē tenet̄ marit⁹ eā recipe: nō obſtāte q̄ ſit ab illo cognita cui ſe cōiūgit: niſi fuerit alteri foꝛnicata. ext̄ de diuoꝛ. Gaudem⁹. Septim⁹ eſt ſi vir conuincit̄ adulterari. zz. q. 6. Per totū. Ubi etiā nō q̄ ſi vir eſt adulteratus occulte: ⁊ vxoꝛ manifeſte: nō poteſt vir ſine peccato vxoꝛē dimittē: quia vxoꝛi non deficit ius excipiēdi ſed ꝓbandi ſm Ray. Tho. ⁊ Alber. Si tamen vir egiſſʒ pn̄iaʒ: ⁊ vxoꝛ nollet agere: ſʒ pſeuerarʒ in adulterio poſſʒ ſine peccato accuſare ⁊ dimittē. zz. q. i. in quatuoꝛ p̄mis capl̄is. Iſtos caſus ponit etiam Ric. ⁊ addit. Alij addūt octauū. ſ. ſi vir abſtinēdo cōn volūtatē vxoꝛis ei occaſionez adulterandi. dedit. zz. q. 5. Si qui. Tn̄ alij dicunt q̄ non ꝓpter hoc excuſaretur mulier adulterans quin vir poſſʒ eā ꝓpter adulterium dimittē ſm glo. Nō etiā q̄ pn̄ia facta in adulterio n̄ tollit q̄n poſſit accuſari vel excipi de ipſo adulterio in foꝛo cōtētioſo. 6. q. i. Qui crimen. Debet tamē inocēs pcē penitēti: et ſibi recōciliare ex caritate ⁊ quadam equitate: q̄uis non teneat̄ de neceſſitate. ſ. q̄tuʒ ad reddendū ei debitū cōiugale. Item ſi vnus coniugū foꝛnicet̄ carnaliter ⁊ alter ſpūalit̄. s. labēdo in hereſiʒ dimittat q̄ in ipſā incidit: al's ꝓcedēt̄ cōtra eū ⁊ nō audiret̄ contra ſuum coniugem.

De accuſatione adulterij.
Cap. 34.

Effectus accuſatiõis de adul
terio eſt ꝙ ſi maritus probȝ
qđ intendit vel mulier hoc
confiteať niſi mulier replicet contra
eum aliquem de pdictis ſeptẽ caſib⁹
abſoluiť ab eius cohabitatione ⁊ ſer
uitute qua ſibi tñbať: et põt aſſumẽ
habitum religionis eo inuito. 27. q.
2. Agatoſa. ⁊ etiam in ſeculo ſine eo
viuere poteſt: ſed continere ꝫ Ray.
Tho. ⁊ Pe. teneť. Ipſa aũt dimiſſa
ꝓpter adulteriuȝ non poteſt intrare
monaſterium contradicente viro.
Sed ſi ingreſſa eſſet viro ſciente et
non contradicente ſatis põt videri
data licentia: ⁊ vir tenebiť continẽ:
⁊ ſi ingreſſa fuerit contra volũtateȝ
viri poterit reuocari. Tho. ⁊ Pe.
Item in ſeculo remanentẽ etiã poſt
diuortiũ poteſt innocẽs adulteram
reconciliare. i. admittere ad ſui coha
bitationẽ: ⁊ ad actum coniugaleȝ: et
ſi nolet cogi poſſet: ⁊ hoc eſt ꝟum ſi
nocens de adulterio correctus eſt.
Nam ſi remanet incorrigibilis non
debet ſibi eam recõciliare innocens.
Item nõ ꝙ ſi poſt diuortiuȝ ꝗ erat
innocens factus eſt nocẽs in crimie
adulterij poteſt ⁊ debȝ cogi p iudicẽ
reconciliari ſibi adulteꝝ coniugem:
⁊ pcipue ipo hoc petente ⁊ allegãte
adulterium cõmiſſum poſt diuortiũ
ab eo qui innocẽs prius fuerat. Itẽȝ
ſi poſt diuortij ſentẽtiã conſtiterit ec
cleſiam fuiſſe deceptam per falſos te
ſtes ⁊ h⁹modi: dȝ ſic ſpoliat⁹ reſtitui
taliter: etiam ſi alter iam feciſſet pro
feſſionem in aliqua religione: vel re
cepiſſet ſacerdotiũ ſi hoc petat: ⁊ tñť
reſtitutus reddere debitum: ſꝫ exigẽ
non poteſt. Sed ſi ſic ſpoliatus non
petat reſtitutionẽ ille qui iaȝ ſic fact⁹
eſt ſacerdos vel profeſſus nõ poteſt
petere ſocium in coniugem. Item
nõ ꝙ cum reſtituiť aliqua vxor viro
ſi dicat ſe habere ſuſpectũ virum ne
forte eam ledat: ⁊ cãȝ ꝟiſimiliť oſtẽ
dat ad iudicem ſpectat facere cauere
ſibi ſufficienti cautõe ꝙ tractabit bñ:
⁊ ꝙ non ledet eaȝ in pſona vel reb⁹
⁊ hanc cautõeȝ pſtabit p iuramẽtuȝ.
22. q. i. De benedicto. Sed ſi mulier
non cõfidat de iuramẽto dȝ pſtare
cautõeȝ pignoraticiã vel fideiuſſoriã
ſꝫ certa pena. 22. q. 5. Prodeſt. Uel
ſi capitali odio ita eam pſequereť ꝙ
merito de ipſo diffidat: nec poſſet ei
de cautione ſufficienti ꝓuideri: non
ſolum non debet ei reſtitui: ſꝫ ab eo
potius remoueri ꝫm Ray. ⁊ Pe.
Item nõ. ꝙ ꝫm Inno. vir tũc teneť
ſequi vxorem: quãdo. ſ. itinerať: cuȝ
neceſſaria cã ſꝫeſt: ſed vxor teneť ſeq
virum ex quacũqȝ cã recedat. ſcȝ. do
miciliũ traſſerens: niſi velit eã trahẽ
ad peccatum. ex̃ de diuor. Queſiuit.
Secus tamen ſi eſſet vagabũd⁹. 34
q. 2. Si quis neceſſitate. Ideȝ Ber.
⁊ Hoſti. Et addit Hoſti. ꝙ ſicut in
voto vltramario vxor poteſt ſequi
virum: ⁊ remanere ſi voluerit: ſic in
omni itinere volũtatis cum ꝓpoſito
reuertendi: qđ videť intelligẽdũ de
longo itinere. Sed vbi transferat
domiciliũ de loco ad locũ vxor tñť
ſequi eum. 13. q. 2. Unaqueqȝ. Et
ꝫm Guil. teneť euȝ ſequi in carcerẽ
⁊ in exilium: qđ intelligiť de carcẽ:

q̄tum ad debitum reddēdū ſeruata honeſtate:quo ad exiliū.ſ.quo ad co habitationē ſi nutrire pōt eam: ⁊ ſi piculum anime ⁊ corporis nō imīnz vel vxor poteſt viꝝ nutrire. Sed nō diligēter qđ dicit Pe.de pal.in 4°. di.39.circa cohabitatōez cōiugum. Dicit.n.ꝙ ſi in vno cōiugum ſit tale crimē:qđ timet alter corpori ſuo nec poteſt ſecrete ſibi aliter ꝓuidē: liꝫ di mittere talem nec tenet̄ cohabitare: quia ſi nō tnt̄ debitū reddē cū piclo corpis ſui:multo minus cohabitare. ex̄ de reſti.ſpo. Ex tranſmiſſa.⁊.c°. Litteras.in ſi. vnde falſa eſt glo.ex̄ de diuor.capl'i ſcđi. que dicit ꝙ non eſt dimittēda vxor:etiam ſi vite viri fuerit inſidiata. Item qn̄ vn⁹ ꝯiugū trahit alteꝝ ad crimen:ita ꝙ lꝫ non cogat̄ peccare:tamē ꝑpt̄ piculū ſue fragilitatis ne coniugalis ſocietas p trahat ad peccatū tenet̄ iuxta illud Si ocul'.tu.ſcā.te.eru.ẓc. Si.n.cum piculo corporis nō tenet̄ manē mul to minus cū piculo anime:⁊ ſicut nō tenet̄ ꝓpter piculū infidelitatis habi tare cū infideli:ita nec ꝓpter piculū alioꝝ criminū lꝫ ad nullū poſſit co-gi. Et liꝫ iſtud ſit grauius q̄ alia:tn̄ minimū piculū peccati mortalis ꝑ-ponderat maximo piculo corporis: ⁊ lꝫ in hoc ſit ꝺiſimile ꝙ inuito auferat̄ vita corporis nō anime: tn̄ iſta diſſimilitudo tenꝫ ita in infidelitate ſicut in aliꝭ vitiꝭ:q̄a nullū peccatū cadit in inuitum. Item ꝓpter alia crimina vnius quib⁹ alter nō timet ꝓbabiliter anime ſue nec corpori:nō dꝫ derelinquē ꝯiugē: etiā ſi ſit incorrigibilis:niſi ſit fornicatio carnalis: etiam ſemel cōmiſſa:vel ſpūalis fornicatio.i.infidelitas in qua ſit incorrigibilis:⁊ ſic intelligit̄ ex̄ de diuor. .c.2°.

¶ Quando tenet votum factū ab vxore. ¶ Cap.35.

Vxor ad vota abſtinētie vel pegrinatōis:⁊ h⁹mōi facta ſiue ante mr̄imoniū ꝯtractū ſiue poſtea non tnt̄ nec dꝫ implē cō tradicēte viro dicit Ray. ¶ Sed vir poteſt vouē ⁊ tnt̄ implē vota abſtinētie etiam inuita vxore niſi per hoc fiēt piudiciū vxori:puta q̄a redderet̄ impotens ad redditionē debiti ꝓm Hug.33.q.5.Precepit.⁊.c.xp̄iana. Nō etiam ꝙ ſi vir dedit iam lr̄iam vxōi implendi votū abſtinētie ſi poſtea reuocat rōnabili cā motuſ bene facit ſi ſine cauſa reuocat peccat tam̄ in vtroq; caſu vxor dꝫ obedire:⁊ nō peccat. Ray.33.q.5. Manifeſtū.et .c.Noluit. Quātum ad votū pegrinatōis vnus non poteſt ſine cōſēſu alterius facē ſeu factū adimplere ꝓꝫ Ray.⁊ Hoſti.imo ꝓm Inno.poteſt reuocare:ſi aliqn̄ cōſenſit lꝫ peccet. ¶ Excipit̄ votum ieroſolimitaꝝ ꝓm ꝑdictos qđ poteſt facē vir ſine licētia vxoris ⁊ factum adimplē. Uxor tn̄ vt aſſētiat eſt attētius admonēda:vl' ſi non vult remanē ſequat̄ virum. Dicit tamen ſanctus Tho.in quolꝫ. ⁊ Alber. q̄ n̄ ſit ꝯſulēdū viro ꝙ accipiat crucē ad transferendū ſe vltra mare ſi vxor ſit talis que non poſſit ſequi:⁊ de eius incōtinētia timeat̄. Uxor ꝓm Hoſt.poteſt etiam inuito viro votum ieroſolimitanū emittē: ſ ſi ſuſpecta: uel nimis iuuenis non

exequat́ pſonalit́:ſ3 votum redimat
alś uadat maxime ſi talis eſt q̄ poſſ3
ſecum ducē bellatores. ¶ Quantuz
v̄o ad móicaz pegrinatóez: etiā ſine
uoto ꝓpter diſponédā domum:uel
q̄ꝫtum ad trāſferédū domiciliū: alio
mō uidet́ dicē beat⁹ Tho. in 4°. ꝙ
pōt uir hoc facē ſine licētia uxoꝛiſ:q̄a
in diſpoſitione domus ⁊ regie uite
mulier eſt ſbiecta uiro:⁊ nō ecōuerſo
Dicit tamen Hug.33.q.5.Māifeſtū
in gl.ꝙ uir illa uxoꝛis uota reuocare
poteſt:que ipſa implere nō pōt ſine
ſcandalo uiri ut de ieiunijs:de ſurgē
do ad matutinū:⁊ h⁹modi:alia nō:
ut ſi uxoꝛ uouit dare aliq̄d de ꝓꝛio
ubi cōſuetudo eſt ꝙ mulier habeat
bona pafrenalia:uel ſi uouit aliquaz
oꝛōnez ⁊ h⁹mōi. ¶ Quātū ad uotū
caſtitatis ꝯiugatoꝝ eſt ſciēdu3 ꝙ uir
⁊ uxoꝛ ſ3 Ray. et Alber.ad paria iu
dicant́.33.q.i.Si quis. Poteſt autē
fieri tale uotum tripliciter. Uno m̄
ꝙ unus emittat uotū caſtitatiſ.altēo
inuito uel ignoꝛāte:ſeu ſine licētia al
terius. ¶ 2⁹ mō ꝙ unus tm̄ cū licētia
alteri⁹ emittat. ¶ 3° ꝙ uterq3 de pari
cōſenſu emittat ſimul. Et p̄° mō cū
unus.ſ.cōiūgū uouet caſtitatem ſine
licentia alterius: ſi inter eos ſit tātū
m̄rimoniū iniciatū:puta p ſponſalia
ſm Pe.de pal.op3 ꝙ frangāt́ ſpon
ſalia de mutuo conſenſu ⁊ ſic poſtea
ſeruet uotū: uel intret religionem ſi
ſponſa eſt que uouit:ſed ſi ſpōſus uo
uit ipſe:uel religionē intret:uel ſacꝝ
oꝛdinē ſuſcipiat: ⁊ ſic ſoluūt́ ſpōſalia
etiā cōtra uolūtatē alteri⁹:uel faciat
cōtētū alteꝝ q̄.ſ.nō uouit de nō con
ſūmādo m̄rimonio. ¶ Et dicit idem
Pet. ꝙ ſm Tho.p uotū ſimplex ſol
uūt́ ſponſalia:ꝙ ſi v̄ū eſſet nō tenēt́
religionez intrare q̄ uouit:ſed poſſet
manere in ſeculo cōtinēdo. Sed cū
iura artent ad cōplēdū ſpōſalia: niſi
in caſibus q̄buſdam exp̄ſſis: de q̄b⁹
s̄.⁊ inter illos nō ponit́ iſte. Tutius
eſt tenere cōtrariū. Si aūt eſſ3 inter
illos m̄rimoniū ratificatu3.ſ. p v̄ba
de p̄nti: ſed nō cōſūmatū: tūc ſ3 pꝛe
dictū Pe.tenet́ intrare religionem
ſiue uir:ſiue mulier:niſi coniūx q̄ nō
uouit uelit eū dimittē ſine debiti pe
titione q̄a non potuit uouē in p̄iudi
ciū alteri⁹:⁊ ſic eſt illi obligat⁹ ſb cō
ditōe ſi non intret religionē q̄ꝺ pōt
facē altero inuito: ⁊ tunc p ꝓfeſſiōz
in qua moꝛit́ ciuiliter ſolutū eſt uin
culū matrimonij: ſed ſi eſt ꝯſūmatū
nō poteſt intrare religionē altero in
uito:niſi ob foꝛnicationē notoꝛiam.
Sed de hoc uide.s̄.de diuoꝛ. Sed
ſi alter caſte uixit: tūc utꝝ poſſit ali⁹
uouere cōtinentiam ſine alteri⁹ lĩcẽtia
q̄ꝫtū ad redditionem debiti. In hoc
cōcoꝛ.omnes q̄a nō poteſt. ¶ Nō eſt
ſm Ric. q̄a hoc eſſ3 facē uotum de
alieno:q̄ꝺ nō licet:ſ3 q̄ꝫtū ad exactōz
ſunt uarie opiniones:ut refert Pe.
Aliq̄ dicunt ꝙ nō pōt fieri tale uotū
Uñ ⁊ Duran.in 4° dicit hoc uotuz
indiſcretū ⁊ piculoſū:q̄a reddit altēi
nimis oneroſū:ut ſemp ipſe habeat
ſbire cōfuſiōem in exigēdo:⁊ p̄cipue
ſi uiro uouente mulier hēat exigere:
que cōit́ in hoc eſt magna v̄ecūdia:
⁊ nimis piculoſū eſt in igne ſtare .i.
ꝓpe uxoꝛem ⁊ urgente cōcupiſcētia
nō poſſe exigē. Et ad hanc uidetur
declinare beatus Tho.in 4°. Dicit

enim ꝙ tale votuꝫ factū ab vno ſine expſſo ꝯſenſu alteri⁹ poteſt alter irritare: ⁊ ſi irritat nō tenet implē. Si autem audito voto cōſortis pro tūc tacet ⁊ diſſimulat: nec ratificat: ſi poſtea contradicat ⁊ irritat ſimilit̄ nō tenet implē. Hāc opi. dicit Jo. nea. in quolibꝫ. 8. eſſe ꝓbabiliorē. Addēs ꝙ ſi talis q̄ vouit ſine lr̄ia alteri⁹ exigeret etiā cuꝫ peccato mortali: puta ꝑſuppoſita ꝟitate alteri⁹ opinionis cōtrarie tenet exact⁹ debitū reddere alr̄s peccarꝫ. Alij autē dicūt ꝙ poteſt fieri tale votū. ſ. d̄ n̄ exigēdo debitū. Nō eſt q̄a hoc eſt volūtatis. ſ. petere debitū: ⁊ ē pfectōis nō petē: ⁊ de his eſt votū. Et dicit Ric. in 4°. hāc opinionē eſſe cōiorē ⁊ tutiorem. Et ad hanc videt̄ declinare Pe. de pal. dicens tamē ꝙ hoc nō eſſꝫ alicui cōſulendū: marime ſi ꝓpter hoc mr̄imoniū reddet̄ onerosū altēi: puta vxōi ſuſpecte vl' ꝟecūde in petēdo debitū Et lꝫ talis peccet vouēdo nō petē: ſi tamē vouit tenet̄ ſuare inq̄ꝫtū pōt: ſine h̄ ꝙ reddat mr̄imoniū onerosū puta reddēdo nō ſolū exigēti expſſe ꝫ etiā inꝑtatiue. Ad tollēdū igit̄ oē dubiū bonū eſſꝫ petē ſup h⁹modi diſpēſationē: ⁊ poſſꝫ in h⁹mōi epūs diſpēſare: vt apte trahi poteſt ex his q̄ dicit Jo. an. in nouella. Rurſus. ex̄ q̄ cle. vel vo. ¶ Quātū ad ſecūdum modū: cū. ſ. vnus vouet cōtinētiā de licentia alteri⁹: loquēdo de voto ſolēni religiōis. Dicit Pe. de pal. circa hoc ꝙ eſt duplex opinio. Quidaꝫ. n dicūt ꝙ lꝫ i intrādo religionē iſtud debeat obſuari: ꝙ ſi ille de cui⁹ lr̄ia alter intrat religiōeꝫ eſt ſenex ⁊ non pſona ſuſpecta de incōtinētia pōt in ſeculo remanē vouēdo cōtinētiā: ꝫ ſi eſt iuuenis vl' pſona ſuſpecta nō pōt remanē in ſeculo: ꝫ intrare religiōeꝫ vt habet̄. ex̄ de conuer. cōiu. c. Cum ſis. ⁊ c. vxoratus. Alij dicūt ꝙ ſicut viro cōſentiēte vxori in voto abſtinētie: idem vir pōt reuocare poſtea: licꝫ peccat reuocādo ſine iuſta cā: illa tn̄ tenet̄ obedire: ita ⁊ in voto caſtitatl. quo ad vtrūq3: q̄a. ſ. viro vouente de cōtinētia de licētia alteri⁹. ¶ Et ſtdit idem Pe. ꝙ poſſꝫ ſic diſtingui: Aut q̄a licētiās ad religionē nō eſt pſona ſuſpecta de qua timeat̄ de incōtinētia: ⁊ vult ſimilit̄ ꝯtinē ⁊ vouē: ⁊ tūc lꝫ reintegra. i. anteq̄ꝫ cōiūx ei⁹ profiteat̄ poſſit reuocare licētiam: ſicut ⁊ maridatū re adhuc integra reuocari poteſt tn̄ poſt votū ſolēne emiſſuꝫ a licētiato non poteſt reuocare ipſum Et ſic intelligit̄. c. Agatoſa. 27. q. 2 ⁊. 33. q. 5. Qui vxorē. Aut licētians pſona eſt ſuſpecta de cui⁹ incōtinētia timet̄: ⁊ talis que nō poterat lr̄iare de intrādo: ⁊ tūc lꝫ peccet reuocādo poſt votuꝫ ſolēne: tn̄ q̄a illud fuerat temere emiſſū: tn̄t licētiat⁹ reddere Hec Pe. dicit tamē hāc cōcluſioneꝫ dubiā. Et eādē diſtinctōeꝫ facit ideꝫ Pe. de voto ſimplici emiſſo de lr̄ia alteri⁹. ſ. ꝙ poſſꝫ reuocari a pſona licētiāte: ſi eſt ſuſpecta de incōtinētia: ⁊ ar. ad hoc ſumit a fortiori. p. c. i. de cōuer. ꝯiu. Sed doc. multi ⁊ pcipue Tho. in 4°. ⁊ Jo. neapo. in quolibꝫ. 8. dicūt ꝙ votū cōtinētie emiſſuꝫ ab vno cōiugū de licētia alteri⁹: ſeu ſine licētia: ꝫ poſtea ratificat licētiās non poteſt eū reuocare. Uñ ſi ille qui ſic

vouit peteret debitum nõ ſoluȝ licẽ
tians nõ tenet reddẽ:imo nec debȝ
exigere:alias peccaret mortaliter ſ̱ȝ
Jo.nea. q̃a coopat ei in crimie mor
tali.ar.ad hoc.zz.q.5.Continẽtie.
nec cõit tñ qḋ dictũ eſt.ſ.a q̃buſdã
ꝙ ita reuocari poſſit votũ continẽtie
ſemel conceſſũ ab altero ſicut votuȝ
abſtinentie. Omnes tñ in hoc ↄcor.
ꝙ ex hoc ꝙ vnus vouit ſimplicit de
licentia alterius nõ ꝓhibet quin ipe
poſſit ad placitũ exigere debitũ a vo
uente:dum ipſe ſimiliter nõ vouerit
De voto autem ſolẽni ꝑ ſuſceptionẽ
ordinis ſacri:dic pe.ꝙ ſi ſciẽte vxore
⁊ cognoſcẽte ſe teneri ad cõtinẽtiaȝ
ex ordiatõe uiri ipſa cõſentiat ipſum
ordinari:q̃uis non debuiſſet uir ei⁹
ordinari ſi erat ſuſpecta: niſi ipſa in
traret religionẽ:tamẽ ſi nõ intrauit:
ſed remanſit in ſeculo ſic ſuſpecta:nõ
ꝓpterea poterit reuocare votuȝ uiri
ordinati: nec tenet ipſe ꝓpt hoc red
dere debitũ petenti:nec ipſo mortuo
poterit cum alio cõtrahẽ.alˀs matri
moniũ eſſet nullũ.Nec eſt ſimile de
ꝓfeſſione ⁊ ordinatiõe: q̃a ꝓhibitio
eccleſie poteſt facẽ ꝓfeſſionẽ nullaȝ
nõ aũt ordinẽ.hec Pe.Sed ſi inſcia
uxore uel ſciente ⁊ ↄtradicẽte recepit
uir ordinem ſacrũ:ipſe q̃dẽ depõet:
⁊ reſtituet uxori: ſi uxor hoc petierit
⁊ ſic reddẽ tenet debitũ: ſed nõ põt
exigẽ:nec poſt mortẽ uxoris cũ alia
cõtrahẽ:alˀs nullũ erit matrimoniuȝ
cõtractũ.¶ Quãtũ ad tertiũ modũ
cũ.ſ. uterq; pari conſenſu uouẽt cõti
nẽtiã null⁹ eoꝝ põt exigẽ uel reddẽ
debitũ niſi cũ peccato mõtalit ſ̱ȝ Jo.
neapo.⁊ alios.Et ſi unus eoꝝ fran
gerȝ uotũ:puta aliã cognoſcẽdo alt
nihilomin⁹ tenet ſeruare.ar.zz.q.5
Q.d deo.Sed ubi eſſet piculũ incon
tinẽtie:q̃a pſone ſuſpecte certe bonũ
eſſȝ diſpẽſatõeȝ querẽ ſup tali uoto:
⁊ ſ̱m Guil. uidet ꝙ eps poſſȝ diſpẽ
ſare.Item ſ̱m Pe. q̃n alter cõiugũ
intrat religionẽ ⁊ ꝓfitet alio inuito
poteſt reuocari ad petitõeȝ ipſius: ⁊
reuocat⁹ tenet reddẽ debitũ:ſed nõ
põt exigẽ rõne uoti.Mortuo eo qui
reuocauerat is q̃ ꝓfeſſus fuẽat indu
cẽdus eſt ut redeat ad monaſteriuȝ
nõ tñ cogẽd⁹:cui⁹ rõ eſt q̃a ꝓfeſſio
eius nõ tenuit: ex quo nõ intrauit d
licẽtia cõiugis ſui.Et q̃uis nõ poſſit
poſt mortẽ reuocãtis cõhẽ cũ alio
tñ ſi cõtxit tenebit mrĩmoniũ: ſ̱ȝ exi
gere nõ poterit.Jtẽ cũ unus cõiugũ
de lĩa alteri⁹ intrat religiõȝ:ſ̱ȝ anq̃
ꝓfiteat reuocat ab eo mortuo reuo
cãte poterit etiã cũ alia pſona cõtħẽ
nec tenet redire ad mõaſteriũ:nec ꝓ
hibet exigẽ.Et hoc totũ vũ eſt: niſi
aliud obſiſtat: puta ſi uotũ emiſiſſȝ.
Qui autẽ de lĩa cõiugis ꝓfitet nõ
põt de iure redire ad uxorẽ: ꝙ ſi de
facto ad uxorẽ reducit cogẽdus ẽ:ñ
ſolũ ipa mõtua:ſ̱ȝ ẽt uiuẽte redire ad
mõaſteriũ. Et ſic uidet loqui illud
caplm. Ex pte abbatis.de ↄuer.ↄiu.
Et ſi mortua uxore cõhẽt cum alia
mrĩmoniũ nullũ eſſȝ.hec Pe.

¶ De dote ⁊ donatiõibus que dãt ab uxore. ¶ Cap.26.

Dos que dat uiro a mulier
ꝓ onere qḋ ꝑ mrĩ⁹ ſbſtinȝ
Unde tãdiu durat: q̃diu ẽ
mrĩmoniũ:ſ̱ȝ eo ſoluto ſoluit: q̃a ſiñ
eo eſſe nõ poteſt.ff.de iur. dotl.l.z.

Et eſt dos quaſi ꝓpriũ pͥmonium mulieris.ff.dt mino.l.Deniq̄ȝ.§.ſed vlt̃.i fi.ſʒ q̄ȝdiu ſtat mr̃imoĩuȝ dñiuȝ dotaliũ eſt penes viꝝ: vñ coñ volũtatem viri non põt inde elemoſinã facẽ. Nõ ꝙ ſunt due ſpẽs dotl.naȝ alia eſt profecticia. Alia aduenticia Profecticia dos eſt que a pr̃e ꝓ filia vel ab auo ꝓ nepote:vl' ab alio noĩe eoꝝ ſeu de bonis eorũ daẗ:vt.ff. de iur.do.l.pfecticia. Aduẽticia ꝯo eſt quã ipſa mulier dat ꝓ ſe vl' auo:ſiue ſit fraẗ:vel aliꝰ q̃uis. Jtẽ dos alia extimata:alia inextimata. ſi extimata daẗ tã dãnũ q̄ȝ lucꝝ ad maritũ ptinẽt:ſicut ad rei ẽptorẽ. Si ꝯo inextimata dãnũ ⁊ lucꝝ ptinȝ ad mulierẽ .ff.de iur.do.Jplerũq̄ȝ:tñ fructꝰ ptinẽt ad maritũ ꝓpẽ onera mr̃imonĳ. Uñ fetꝰ dotaliũ pecoꝝ ad mařituȝ ptinẽt:q̃a fructꝰ ꝯputãẗ ſic tñ vt ſuppleat inde mortua capita iã ex natis ſetibꝰ:vt in.d.l.Plerũq̄ȝ. Pactũ pr̃i factũ a filia dũ nuptui t̃deẗ ꝙ dote cõtẽta nullũ ad bõna pr̃ua regreſſuȝ hẽret improbat lex ciuilis. Si tamẽ iuramẽto nec vi nec dolo p̃ſtito firmatũ fuerit debet ſeruari ex̃ de pac. q̄ȝuis.li.6.Dos ⁊ donatio ꝓpter nuptias donari nõ poteſt etiã ꝯſẽtiẽte vxore.ff.de fun.do.l.lex.Julia. Nec valet alienatio: niſi vxor iurauerit ñ contra venire.ex̃ de iur.iur. Cũ contingat.⁊.c. Licȝ.eo.ti.li.6. Sed de hac mã.ſ.cũ iuraẗ ſup hꝰmõi. Uide diffuſe.ſ.in ſcd̃a pte ti.de iuramẽtis Jn q̃bꝰ caſibꝰ maritꝰ lucraẗ dotem Rᵒ lucraẗ ex pacto: vt ſi paciſcaẗ de tota dote:vel eiꝰ pte poſt vxoři.mortẽ lucrãdo:vt.C.de pac.con.⁊.l. Ex morte.⁊ in auc̃.ibi poſita. Jtẽ lucraẗ ex lege vt ſi ꝓtet adulteriũ mulieri. fiat diuortiũ mulier dotẽ amittit.ex̃ d do.poſt diuor.reſti.Jplerũq̄ȝ. Jtẽ mortua vxore inteſtata ⁊ deficiẽtibꝰ liberis ⁊ ꝓpinquis vir ſuccedit vxori ⁊ lucraẗ dotẽ.⁊ ecõuerſo.C. vñ vir. ⁊ vxo.l.i. Jn alĳs aũt caſibꝰ dos ad mulierẽ ⁊ donatio ꝓpter nuptias redit ad viꝝ:niſi ſecꝰ obtineat de conſuetudine.ex̃ de do.int̃ viꝝ ⁊ vxorẽ. Donatio.§.Sane. ¶Pone ꝙ ꝓpter adulteriũ vxoris facta ſepatiõe thori mulier dotẽ amiſit.nũc aũt probata ꝯſanguinitate ſepanẗ oĩo.Nũq̃d poterit mulier dotẽ repetẽ.Rᵒ nõ. Nã lȝ mõ appareat ꝙ nõ fuerit mr̃imoniũ:mulier nihilominꝰ puniẽda eſt ꝓpter intẽtionẽ cũ ope ſb̃ſecuto. ex̃ de biga.c. Nup.⁊.c.vlt.Et etiã ꝑ hᵒ vt ceteris delinquendi mã auferaẗ: ⁊ ne cogiteẗ falſa ꝓbatio cõtra mr̃imoniũ. hec hoſt.Lau. Hoff.Ber. ⁊ Jo. Et nõ ꝙ q̃a ad penas legum q̃s nõ teneẗ:niſi poſtq̄ȝ q̃s fuerit ad iudicatꝰ.ſ. p iudicẽ ꝯdẽnatꝰ ſm tho. ⁊ Ric.Jdeo ſi mulier cõmittat adulteriũ:nõ ipſo facto amittit dotẽ.Sȝ poſtq̄ȝ in iudicio ſup hoc fuerit iudicata.ſ.de adulterio.Cui reſtituenda ſit dos. Rᵒ ſi dos fuẽit a pr̃e ꝓfecta tũc ſi in mr̃iᵒ filia p̃moriatur dȝ dos reddi pr̃i: vt.ff.ſo.ma.l. Dos a pr̃e. niſi mulier reliquerit liberos: q̃a tũc lȝ de iure debereẗ pr̃i: tñ de conſuetudine remanȝ penes liberos:vt nõ in.d.l.dos. Si ꝯo vir p̃moriaẗ:tũc talis dos pr̃i ⁊ filie reddẽda ẽ:ita tñ ꝙ nec pr̃ aliẗ q̄ȝ cũ volũtate filie eam petẽ põt.ff.ſo.ma.l.2.Qꝫ ſi pater nõ

viuat vxori reddēda ē: vt ibi. Si vero
dos fuerit a quocūq; alio: tūc si pmo
riē vxor ad heredes eius pertinebit
dos. Si premoriē vir dos ad vxorē
redibit. Intellige hoc niſi ille qui de
dit fuerit ſtipulat⁹ dotē ſibi reddi. C.
de rei. vxo. ac. l. vnica. §. cum aūt. ꝛ. ff
ſo. ma. l. Quotiēs. §. fi. Qñ reſtituēda
ſit dos. Rº ſi dos conſiſtit in rebus
imobilib⁹ dʒ reſtitui ſtatim ſo. ma.
ſi vero in imobilib⁹ dʒ reſtitui. ī. ānū
C. de rei. vx. ac. l. vna. § cum aūt. an
ſemp marit⁹ in caſu reſtituēde dotī.
ꝯpellaē reddē in totū. Rº marit⁹ in
reddēda dote nō ꝯdēnaē niſi inqtū
facē pōt. ſ. habita rōe ne egeat: ſi nō
dolo verſatus eſt: vt. C. de re. vx. ac. l.
vnica. Et dʒ cautōeʒ exponē: ꝙ ſi ad
meliorē fortunā puenerit ſoluet reſi
duū: hoc etiā pᷣuilegiū tñſit ad filios
eiuſdē mrimonij. ff. ſo. ma. l. maritū.
Sʒ hoc hēdi extneo nō ē pſtāduʒ: qa
tale bñficiū pſonale eſt: ꝛ cum pſona
extinguiē. Utꝝ marit⁹ vel ei⁹ hēs
in reddenda dote poſſit exhē expen
ſas. Rº expenſas: vtputa domū refe
cit: ꝛ huiuſmodi retinē pōt: vt. C. de
impenſ. in re. do. l. i. Expēſas vero vo
lūtarias ſiue voluptuoſas pdit etiaʒ
ſi volūtate mulieris facte ſunt. ff. ſo.
ma. l. in volūtarijs. Quid ſi marit⁹
tenetur de dote ꝛ habet alia debita
rñdeo mulier habʒ obligata omnia
bona viri pro dote in tantuʒ ꝙ pᷣfer
tur omnibus creditorib⁹ non habē
tibus expreſſam ipothecam: Et hoc
niſi alius ſit in ſimili iure: vt quia pe
tit dotem precedentem. C. qui. po.
in pi. l. fi. v. pᷣma reſtitutio. Sed in
donatione ꝑpter nuptias nō pᷣferē
mulier creditoribus niſi poſteriorib⁹
etiam conſtante matrimonio vxor
recuperare poteſt dotem: vt quādo
vir vergit ad inopiam. C. de iur. do
. l. vbi. ¶ Pro delicto viri non debet
vxor dotem amittere. extra de pig.
Ex litteris: etiam ſi cōmiſit crimen
leſe maieſtatis. C. ad. l. iuliam. ma. l.
Quiſquis. ¶ Poſſeſſione pignorata
genero pro dote fructus nō debent
computari in ſortem: ſi gener ſuſti
net onera matrimonij: extra de vſ.
Salubriter. Uide ſupra. Qui habet
cognoſcere de matrimonio: habet
etiam de dote tanq; de acceſſorio.
extra de do. inter virū ꝛ vxorem. c. i
ꝛ. c. z. ff. de iur. do. l. z. ꝛ. z. Donatio
ꝑpter nuptias eſt: qđ ſponſus ſpōſe
donat quando ipſe ab ea dotem ac
cipit. extra de do. inter virū ꝛ uxorē
Nuper. ¶ In huiuſmodi autem do
nationibus ꝓprium eſt ꝙ ſi paciſcaē
maritus de dote uel parte dotis lu
cranda uxore premortua talem pteʒ
debet lucrari mulier de donatione
ꝑpter nuptias premortuo uiro. ext
de do. inter uirum ꝛ uxorē. donatio
§. Sane. ꝛ. C. de pactis conuen. l.
ex morte. In huiuſmōi autem doti
bus ꝛ donatōibus ſunt diuerſa ſta
tuta in diuerſis locis. Nam alicubi
ut Florentie ſi uxor premoriatur cō
ſumato matrimonio uir lucraē totā
dotem ſi non extant filij ex ea. Naʒ
ſi filios relinquit ipſis remanet. Ali
cubi lucratur partem: ꝛ alia pars re
ſtituiē ei: Unde pfecta eſt dos. Si
autem uir premoriaē reſtituiē uxori
tota dos ꝛ donatō ꝑpter nuptias.
¶ Et in hoc ſtatur maxime legi

mũicipali ſeu ſtatuto:q̃ꝫ iuri cõmuni
Dos ēt ꝯſtante mr̃i° ab uxoꝛe pōt re
peti viro in inſula deportato: cuius
affectõez vxoꝛ nõ mutauit ſꝫ ꝭPe.de
pal.in 4°.di.42. Et ideꝫ de viro in
regno bãnito.C.de iur.do.l.vbi. et
.l.in reb⁹. Jtē ꝟgēte viro ad inopiã
pōt peti dos cõſtãte mr̃i°: nõ ꝓpter
paupꝫtatē heris:q̇a tũc ſb tali cautõe
quã p̄ſtare pōt ꝯmittēda ⁊ dimittē-
da ē dos:ſ ꝓpꝫ paupꝫtatē mētl.vt qñ
incipit eſſe ꝓdig⁹ ⁊ dilapidatoꝛ: q̇a
tc̄ cautio paꝝ valeret:⁊ ſic intelligit
illa.l.vbi ⁊ l.in reb⁹.hec pe. Jtē lꝫ ſꝫ
ius ciuile mulier ſcd̓o nubens lucret
legatũ ſibi factũ ſb ꝯditõne ꝙ rema-
neret vidua fauoꝛe mr̃imonĳ:dũ tñ
nõ nubēt.ĩ.ãnũ a moꝛte viri:Tñ q̇a
iura canonica ⁊ diuina pl⁹ fauēt vi-
duitati q̃ꝫ mr̃i° vt ſtatui pꝫfectioꝛi:Jõ
2° nubēſ ꝯditõꝫ legati ñ luct:ſ amit
tit ip̃m pe.de pal.vbi.s̃. Jtē ſciēduꝫ
ꝙ qñ vxoꝛ ꝓpꝫ diuoꝛtiũ factũ ꝓpter
adultiũ ſuũ ꝑdit dotē ſuã:ſi ip̃a erat
filiafamilias.i.in ptãte pr̃is ꝯſtituta:
⁊ dos erat ꝓfecticia.i. d̓ reb⁹ pr̃nis
ꝓfecta:vel al's qñcunqꝫ dos erat ad
pr̃eꝫ recaſura:pr̃ nõ ꝑdit eã ꝓpꝫ deli-
ctũ filie:q̇a ñ dꝫ poꝛtare iniq̇tatē filĳ
Si ꝟo ñ erat recaſura ad pr̃eꝫ:q̃ꝫuis
ab eo ꝓfecta eſſꝫ:q̇a ea moꝛtua eam
rehabitur⁹ nõ erat:tũc marit⁹ eã lu-
crat. Et ſic itelligit hoſti.C.d̓ adul.
.l.ſi.ad ſi.⁊ ex̄ de diuoꝛ. Cõſẽſu.Sꝫ
qñ dos erat reditura ad pr̃em:pr̃ eã
ꝑdit: q̃ꝫdiu filia adultera viuit: ſic ēt
ñ potuiſſꝫ eã repetē ip̃a ñ adultãte.
Nec dꝫ ipſe ex delicto filie lucrari:ſ
tenebit eã vir viuēte adultēa p⁹ cui⁹
moꝛtē redibit dos ad pr̃eꝫ ſic ſi ꝑlat⁹

eccleſie cõmittit feloniã.i.cõiuret ꝯt
dñm:q̃ꝫdiu ipſe viuit eccleſia feuduꝫ
ꝑdet. Sed ipſo moꝛtuo feudum ad
eccleſiam redibit ne delictum ꝑſone
redundet in detrimētum eccleſie. et
ex his ſeq̇t ꝙ ſi vir cõmittit crimen
leſe maieſtatis ꝓpter qd̓ bona ei⁹ cõ
fiſcent:⁊ ipſe nuduſ exulet vxoꝛ ꝑdit
dotem:q̃ꝫdiu viuit vir eiuſ:ne ꝑ eius
delictum lucretur vxoꝛ eius:qd̓ p̄us
non habebat. Jnterim tñ fiſcus ei ꝓ
uidere tenet neceſſaria loco viri: ſed
viro mõtuo rehabebit integre dotē
⁊ dotariũ ſuũ:vt dicũt de ꝯſuetudie
ꝭPe.de pal.in 4°.⁊ Ber. Jtē ſciēduꝫ
de expenſis factiſ ab vxoꝛe ex̄ domũ
quia vir pꝛo onerib⁹ matrimonĳ hꝫ
dotem: ideo a tempoꝛe cõtracti ma
trimonĳ intus ⁊ ex̄ dꝫ ſibi facē me
ras expenſas vir ſm q̃ꝫtitateꝫ dotis
.ff.famil.herciſ.l. Si maritus. imo
etiam ſi doteꝫ non habet vel ꝑdidit
culpa ſua tenet ei neceſſaria ꝓuidē:
ſm facultates ſuas: imo vbi marit⁹
diſſipat bona ſua ꝟgens ad inopiã
⁊ cõſtãte mr̃imonio mulier recuꝑat
dotem:vt dictum eſt.s̃. Sꝫ quãdo
mulier ſponte receſſit nõ recuꝑat ex
penſas:niſi a tꝑe quo rediens nõ eſt
admiſſa: et hoc niſi oppõat de adul
terio quia adulter nihil tenet p̄ſtare
niſi ipſa replicet de conſimili. ¶ Dico
autē ꝙ ſponte vaganti nõ tenet ad
expenſas: ſed ſolum quãdo iuſta de
cauſa:puta ꝓpter nimiã ſceuitiã viri
vel aliquid h⁹mõi:vel quia vadit ad
longinquas ꝑtes:⁊ eaꝫ mittit ad cõ
ſanguineos ipſi⁹ vxoꝛis pꝛo maioꝛi
honeſtate ⁊ huiuſmodi. Hec ꝭPe.de
pal.vbi.s̃.

¶ Sūmula quedā de oibus vitījs: tā viroꝝ ꝙ̄ mulieꝝ ꝯiugatoꝝ: q̄ ſūt mortalia.

EX nōtis in p̄cedētib⁹ capitulis et .ꝭ. nō ſūmatim vitia tā viroꝝ ꝙ̄ mulieꝝ cōiugatoꝝ: que ꝯcernūt cōiugiū que ſūt mortalia.

¶ Prio ſi q̇s ꝯt̄hit ſciēs in ſe eſſe vel h̄re aliq̄d p̄dictoꝝ impedimētoꝛuz q̄ impediūt ⁊ dirimūt mr̄imoniū non habita diſpēſatōe a papa in his in q̇bus poteſt diſpenſare.

¶ 2° cū hn̄s votū ſimplex̄ religiōis vel caſtitatꝭ vel q̇ ſuſcepit hitū religionis approbate cū firmo ꝓpoſito remanēdi: ⁊ āte ꝓfeſſiōez tacitā vel ex p̄ſſā egreſſus eſt: et contrahit matrimonium ſine diſpenſatione pape.

¶ 3° cū talis ꝯt̄hēs mr̄imoniū ⁊ cōſūmās exigit debituz n̄ hn̄s ſup h̄ diſpēſatōez: reddē tn̄ debitū tn̄ꝫ.

¶ 4° cū q̇s mr̄imoniū clādeſtine cōt̄hit ſine p̄ſn̄tia teſtiū ſaltē: ⁊ quouſq; manifeſtum faciat ſufficienter ſemꝑ eſt in mortali.

¶ 5° qn̄ q̇s ꝯt̄hit ꝯt̄ interdictū eccleſie vt q̇a ordiari⁹ audiēs aliq̄d impedimētū circa aliq̄d mr̄imoniū fiēdū p̄cipit ne fiat ꝯt̄ctus talis: niſi p̄us diſcuſſo negotio ⁊ cognito.

¶ 6° cū q̄s cōt̄hit de fuꝫo vl' d̄ p̄ſn̄ti n̄ intēdēs cōn̄hē ꝫ decipe: ⁊ carnalē copulam extorquere.

¶ 7° cū q̇s cogit aliquē vel aliq̄ȝ ad cōn̄hēdū de fuꝫo vel de p̄ſn̄ti: etiaȝ ſi ſint pr̄ l' mr̄: q̇a oimoda d̄ȝ eē animi libertas in h⁹i: ſec⁹ ſi tm̄ pſuadeat.

¶ 8° qn̄ ēt ſpōſalia d̄. fuꝫo tm̄ frāgit ex illos nouē cāus q̇ ſ̄. tāgūꝫ. ali⁹ āt cui ſpōſalia frāgūꝫ excuſatꝫ.

¶ 9° qn̄ mr̄imoniū cōt̄ctū ꝑ v̄ba de p̄ſn̄ti h̄ negat: ⁊ ꝙ̄uiſ alꝫ ꝯt̄riū ꝓbare n̄ poſſit: vel n̄ ꝓbet: tn̄ neuꝫ cuȝ alio cōn̄hē n̄ pōt: alꝭ eſſent in adulterio cōtinuo: ⁊ ſepari debent.

¶ 10° qn̄ poſt cōn̄ctuȝ mr̄imoniū ꝑ v̄ba de p̄ſn̄ti alꝫ n̄ vult cōſūmare illō alio req̄rēte ꝯgruo tꝑe: nec vult religionē intrare vt p⁹ ꝓfeſſiōez alꝫ ſit liber: puta h̄ facꝫ q̇a audiuit illuȝ pauperē vel iniquū: vel q̇a indignati ſūt adinuicē: ⁊ ſimiliꝫ peccāt ꝑēteſ q̇ hoc nō ꝑmittūt ſine rōnabili cā: puta q̇a ſin̄ volūtate eoꝝ cōn̄xerūt ⁊ h⁹mōi.

¶ 11° qn̄ ꝯſūmauit mr̄imoniū āte bn̄dictionē nuptiaꝝ: cū bn̄dici debeant puta q̇a p̄mū matrimoniū.

¶ 12° qn̄ conſūmauit mr̄imoniū: vel celebrauit nuptias tꝑe ꝓhibito ab eccleſia: vt in aduentu vſq; ad octauaȝ epiphanie: ⁊ a ſeptuageſima vſq; ad octauas paſce: ⁊ a dieb⁹ letaniaꝝ vſq; ad octauas pente. et h̄ ſiue v̄go: ſiue vidua: ſiue fiat cum ſolēni apparatu: ſiue fiant pauꝑrime nuptie: quia eſt ꝓhibitum.

¶ 13° qn̄ q̇s cognuit ꝯſāguineaȝ vxoris ſue: vel vſq; ad q̄rtū gradū: iſtaȝ tunc nō pōt exigē debituȝ ab vxore: vel vxor a uiro ſuo ſi fuit cognita a ꝯſanguineo uiri ſui: niſi habita diſpēſatione ſuper hoc: reddē tamē teneꝫ exactus debitū ſiue exp̄ſſe: ſine interp̄tatiue: ⁊ hoc qn̄ iſtud fuit ꝑpetratuȝ poſt conſūmatum matrimoniū: uel etiam contractum per v̄ba de p̄ſn̄ti: Nam ſi fuiſſet āte eſſet impedimētū dirimēs matrimonium.

¶ 14° quādo alter alteri denegarꝫ debitum non habens aliquam cām rōnabilem: etiam ſi faceret cā deuotionis vbi alť petat oio ſibi reddi.

¶ 15° quando in actu coniugꝭ repiť aliquis de illis octo caſibus ꝙ nōnť ſ. in. c. de actu coniugali: naꝫ vel eſt mortale peccatuꝫ: vel dubiū de mortali. ibi vide. Ubi habes etiā quādo vſus actus ꝯiugꝭ eſt veniale peccatū ⁊ quādo nullum.

¶ 16° qñ vir ſine cā rōnali grauiter ꝟberat vxorē uel ꝯtumelias ei infert turpibus verbis multum: vel cuꝫ nō prouidet ei de neceſſarijs rebus cum poſſit facere.

¶ 17° quando vxor nihil habēs niſi dotē: ſi det nōbiliter de boniſ domꝰ ſue. ſ. de bonis viri ſui ſine licētia eiꝰ expſſa vel inťptatiua: ⁊ multo magiꝭ contra ꝓhibitionem eius cōſanguineis vel amiciſ: vel expendat in rebꝰ malis ⁊ vanis: vt ludo ⁊ pōpis: vel etiam multū nōbiliter in elemoſinis peccat grauiter: quia furtuꝫ ꝯmittit: niſi hēat artē multū lucroſā vlť gubernationem domus.

¶ 18° quādo vnus coniugū aſſentit alteri in adulťio: vel vir exponit vxorem alijs cā tpalis ſbſidij: vel alia de cā: vel vxor pmittit virū vitiū ſodomie ppetrare cum poſſit obſiſtere et non vult vel non curat.

¶ 19° qñ vxor nō vult ſequi virū in cohabitando vel mutādo domiciliū niſi timeret ꝓbabiliter mortem: vel mutilationē: vel ꝙ exponat eā alijs vel ꝙ trahat eā ad hereſim vel aliud mortale peccatū: vel ꝙ nō poſſet eaꝫ ſuſtētare: ⁊ eiꝰ familiā: cū inter ſuos affines vel ꝓpinquos ſbueniať ei.

¶ 20° qñ de conſenſu vtriuſqꝫ vtꝗ vouit cōtinētiā: ⁊ non ſeruauit: tunc exigens ⁊ reddens ſine diſpenſatōe peccant mortaliter.

¶ 21° de negligētia in gubernando familiā in admonēdos filioſ ⁊ ſuos ad dei mādata: et eccleſie ſacramēta ſumendo: in correctōe vitioꝝ et huiꝰ modi: in ꝓuidēdo neceſſaria domui in exceſſu amoris alterius ad alteꝝ: in pompis ⁊ vanitatibꝰ pcipue mulieꝝ eſt difficile regulaꝫ ponē: qñ eſt mortale vel veniale: nec faciliter in hꝰmōi eſt pcipitāda ſnia.

¶ 22° qñ ꝓcurať abortus: ſiue a viro: ſiue ab vxore: ſiue eius negligētia uel caſu: uel ꝓpť ꝟberatōꝫ: vel nimiū laborem: vel multā laſciuiā coniugalis actus.

¶ 23° in mulieribꝰ qñ ex negligētia opprimūt puulos in lecto ſecū eos tenētes: ⁊ multo magis qñ ex eorū incuria ⁊ tarditate decedunt ſine baptiſmo puuli.

¶ 24° qñ uxor ꝯcepit p adulteriū ⁊ enutrit talē de bōis uiri tāqꝫ ſit ſuus ꝗa furtuꝫ facit de illa ſba de ꝙ illi ſbuenit. Et idē de ea que ſibi ſbponit ptū alienū tāqꝫ ſuū.

¶ 25° de mēdacijs: de blaſphemijs: de piurijs de contumelijs: de detractionibus que cōtiuue ꝓferūť cū ſūt in locutionibus.

¶ Finis hoꝝ uitioꝝ: ⁊ p ꝯſequēs huius tractatꝰ ſeu tituli de matrimonio ⁊ ſponſalibus.

¶ Incipit tabula ſuper tractatu de ſpõſalibus ⁊ matrimonio.

¶ Primo prohemiũ ſup ipſo tractatu ponit̃: in quo plura hñt: videliȝ quõ accipiat̃: quid ſignificet: ⁊ quomõ ſe debeat habere vir erga vxorẽ: ⁊ ecõuerſo. Et de plurib⁹ aliis.

¶ Cap. i. de de impedimẽto erroris ꝑſone. ¶ Item in eodẽ de impedimento erroris fortune.
¶ Cap. 2. de impedimẽto erroris pſõe .ſ. cõditõis. ¶ Item in eodẽ de ſeruitute ſequente matrimoniũ per ỽba de pñti contractum. ¶ Itẽ in eodeȝ
¶ Qr dñs non poteſt ꝓhibere carnalẽ copulã ſuoꝝ ↄiugatorũ ſimplicit̃.
¶ Cap. 3. de impedimẽto voti ſolẽnis.
¶ Cap. 4. de impedimẽto cognatõis: quere. ꝫ. in capl'is. 14. 15. ⁊. 18.
¶ Cap. 5. de impedimẽto criminis.
¶ Cap. 6. de diſpitate cult⁹.
¶ Cap. 7. de ipedimẽto violentie.
¶ Cap. 8. de impedimẽto ordinis.
¶ Cap. 9. de ipedimẽto ligaminis.
¶ Cap. 10. de impedimẽto publice honeſtatis iuſticia.
¶ Cap. 11. de ipedimẽto affinitatis.
¶ Cap. 12. in quo põt diſpẽſari.
¶ Cap. 13. de ipedimẽto impotẽtie.
¶ Cap. 14. de cognatõe legali.
¶ Cap. 15. de cognatõe naturali. ideſt conſanguinitate.
¶ Cap. 16. de gradibus. vȝ. quomodo computant̃.
¶ Cap. 17. de ꝓhibitione matrimonij inter conſanguineos.
¶ Cap. 18. de cognatõe ſpũali.
¶ Cap. 19. de impedimẽtis nõ dirimẽtibus matrimoniũ cõtractũ.
¶ Cap. 20. de impedimẽto feriaꝝ: qñ ſcȝ nõ poſſũt fieri nuptie.
¶ Cap. 21. de ſpõſalibus.
¶ Cap. 22. de cõtractu matrimonij.
¶ Cap. 23. Qr inſanus vel furioſus cõtrahere non poteſt.
¶ Cap. 24. in qua etate poſſit matrimonium contrahi.
¶ Cap. 25. que conditões vel pactiões impediũt matrimoniũ.
¶ Cap. 26. de matrimonio contracto ſub conditione.
¶ Cap. 27. de fine ſeu intentione matrimonij.
¶ Cap. 28. de cõſũmatõe matrimonij ⁊ actu cõiugali. Et ibi qñ eſt mortale: qñ vẽiale ⁊ qñ nullũ pecc̃m.
¶ Cap. 29. qñ cõiũx non tenet̃ reddẽ debitum.
¶ Cap. 30. Qñ quis nõ tenet̃ dimittẽ coniugem adulteram.
¶ Cap. 31. de diuortio.
¶ Cap. 32. quãdo cõiugat⁹ ingreſſus religionem exire tenet̃: ⁊ qñ nõ.
¶ Cap. 33. caſus quando vxor nõ põt dimitti ꝓpter adulteriũ.
¶ Cap. 34. de accuſatõe adulterij.
¶ Cap. 35. quando tenet uotum factũ ab uxore.
¶ Cap. 36. de dote et donatiõib⁹ que dantur ab uxore.
¶ Cap. 37. Sũmula q̃dã de omnib⁹ uitiis tam uiroꝝ q̃ȝ mulieꝝ cõiugatoꝝ: que ſunt mortalia.

¶ Explicit Tabula tractatus de ſpõſalibus ⁊ de matrimonio.

¶ Pro dilucidatōe totiꝰ materiei libri
preſentis noſcat quiſqꝫ titulos ſb-
ſcriptos eidem inſertos fore.

¶ Primo Tractatꝰ nōbilis. de excōica
tionibus.ſuſpēſiōibus.interdictis
irregularitatibus et penis:patris
Fratris Anthonini archiepī Flo
rentini:ordinis Fratꝝ p̄dicatorū
cū tabula ſua in fine ſibi adiūcta.

¶ Secūdo Titulus de ſpōſalibꝰ et ma
trimonio:qui titulꝰ extractus de
tertia ꝑte Sūme eiuſdem fratris
Anthonini in fine ſui Sūmulaꝫ
vitioꝝ:tā viroꝝ q̄ꝫ mulieꝝ coniu
gatoꝝ:qūe ſūt mortalia cū eiuſdē
tabula in ſui fine nōbilit̄ cōtinet.

¶ Cuius nōbilitatis p̄textu imp̄ſſioni
expoſitus fuit Venetiis ductu et
impenſis Johannis de Colonia
agripinēſi: ac Johānis Māthen
d̄ Gherretzem. Anno ſaluti. M°
.cccc.lxxiiij.die.xxiiij.Septēbꝛ.

25988

D. ANTONINI,
DE, CENSVRIS
ET, MATRIMONIO.